aproape de zei

Radu Theodoru

RADU THEODORU

APROAPE DE ZEI

Roman

După volumul apărut la
EDITURA MILITARĂ
1969

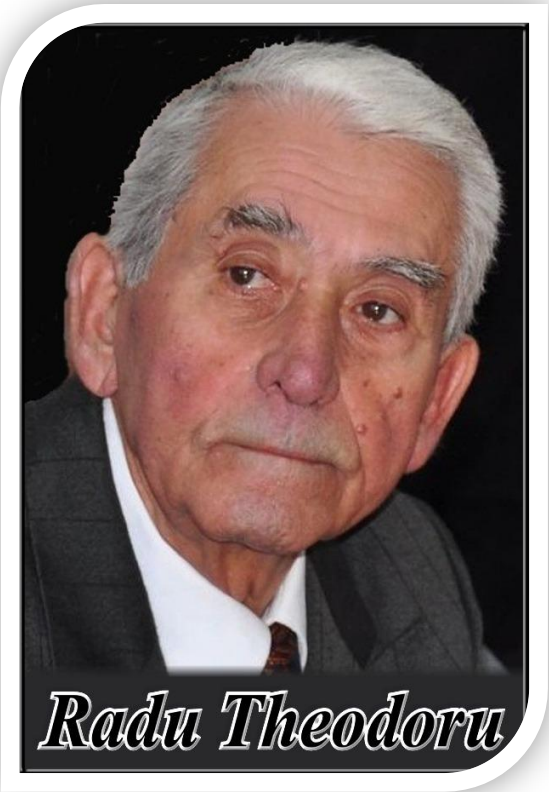

De fapt, Pilotul a intrat în această aventură, căutîndu-se. Nu ştie nici astăzi dacă s-a găsit integral. Probabil nu. Pentru că, după ce santinela a prezentat arma, subliniind cu un gest sec trecerea lui la starea terestră – ce zi de toamnă sfîşietor de limpede, cu cerul decolorat, plopii piramidali vibrînd metalic în aramă şi orizontul vast al aerodromului traversat uşor de mătasea morților, argintie – atunci cînd s-a lăsat în spatele lui pentru ultima dată bariera aceea zebrată în alb şi albastru, a presimțit o altă mare aventură, probabil ultima dinaintea definitivei – dar nici una din cele prezente, ori imaginate în viitor, nu au şi nu vor putea avea atîta puritate şi transparență fluidă ca această fabuloasă căutare a bărbatului aproape de zei.

CARTEA ÎNTÎI

INTERCEPTAREA

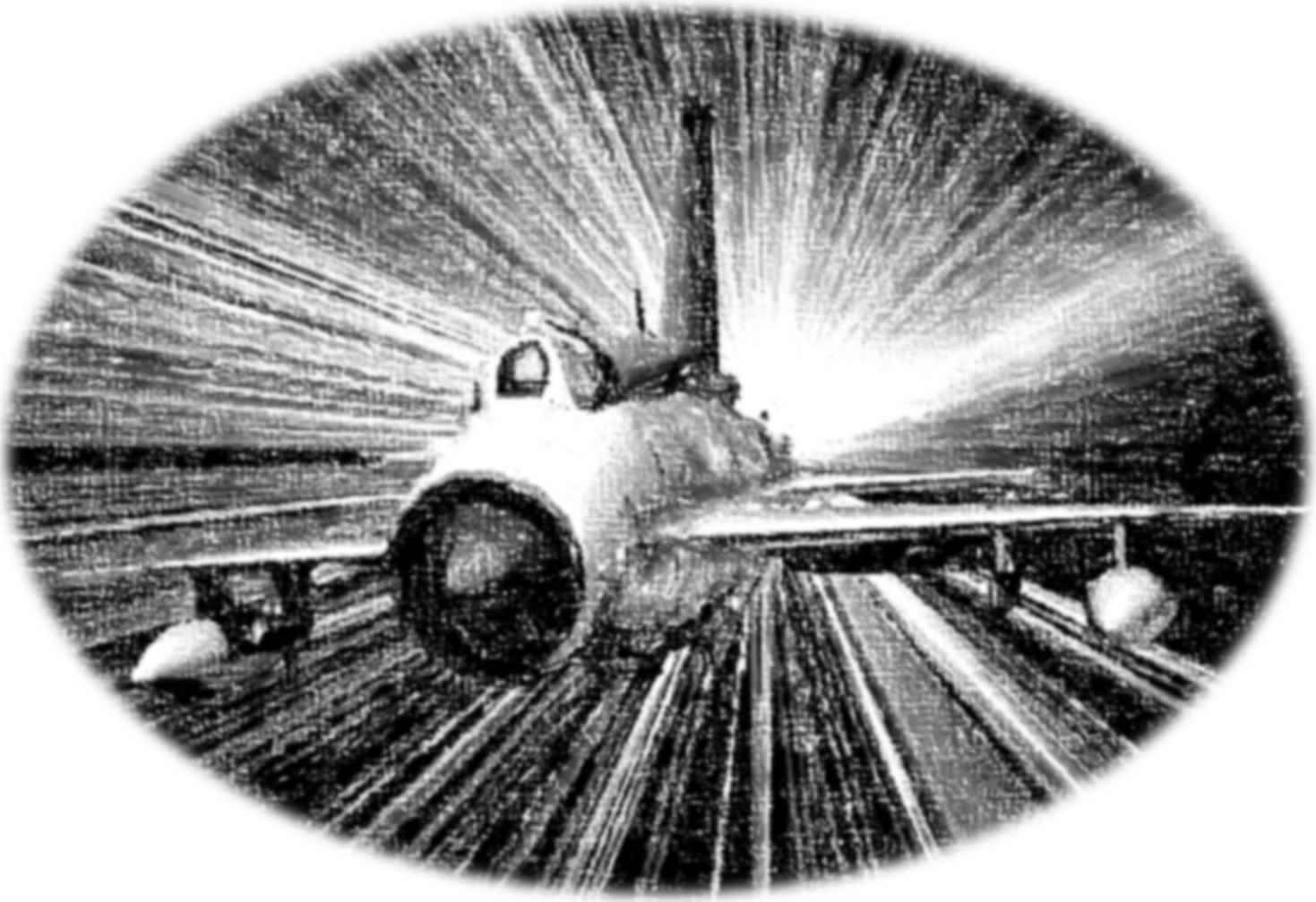

ATERIZAREA

CAPITOLUL ÎNTÎI

1.

— La „îndepărtată” flaps complet.

— 351. Aterizarea liberă.

Comută pe stația de radioaducere apropiată. Mai are o sută de metri pînă la sol. Din masa amorfă a norilor, ca dintr-un fund de ocean tulbure şi silențios, se ridică spre el, vertiginos, luminile difuze ale balisajului. Proiectoarele taie pîcla cu lame de lumină albă. Ar vrea, ca de atîtea ori, să anticipe cu o sutime de secundă momentul cînd pneurile vor atinge betonul umed, luciu, al pistei.

Declic. Întuneric. Atît de dens, încît are certitudinea catastrofei. Se izbeşte de întuneric şi-n microsecunda aceea este conştient pînă la țipăt de cinematica emoțiilor şi a fiziologiei lui adaptată bolidului care se-nfundă în moarte cu treizeci de metri pe secundă... Şi celălalt?

— Motor, strigă în microfon – ori poate i se pare că strigă.

Glasul calm, vădit stăpînit al conducătorului zborului.

— Motor... Sparge în sus pe 270°... S-au defectat mijloacele. Fii calm. Aprind rezerva.

Spargere în sus. 1500. 2500. 4000. 7000... 10.000. Nu vede nimic. Aude – poate la 6000 – grindina izbind cupola şi planurile. E cufundat într-un întuneric orb, gelatinos. Abia acum realizează lăcomia cu care aşteptase să vadă proiectoarele, acolo jos, pe pămîntul acoperit de burniță, devastat de furtună. În căşti, aproape uitase de asta, în

căşti, violent şi strident, intermitent şi percutant, semnalul de alarmă al celuilalt.

2.

Trăznetele se-ncrucişează violent undeva, deasupra. În lungul planurilor fug scîntei violacee. Atunci vede curbura cupolei, niturile şi metalul supersonicului are irizări lucii. Scîntei violacee dansează fluid pe marginile metalice ale carlingii. Lumină orbitoare. Firele metalice din mască iau proporții uriaşe.

Face un efort dureros, fizic, să se smulgă din senzație. Din năvala de senzații care-i tumefiază conştiința. Care-o terorizează şi inhibă, care luptă s-o dezagrege şi s-o pulverizeze în starea de panică primară, ilogică, apropiată de muget şi instinct. Întuneric. Lumină cu flamă albă, explozivă, orbitoare, întuneric orb. Aparatele îşi licăre fosforul undeva în stînga, sus. Reflexul mereu la pîndă, viu, cu logica lui fără greş.

— M-am angajat... Şi el?

Cuplează, instinctiv, pilotul automat. Nici o schimbare de poziție. Înălțimea 11.000... Cap compas 90°. Viteza ordonată.

Apasă butonul radio:

— Relații...

— Încă două minute aşa.

Mormăie ceva la adresa calmului de gheață al Navigatorului. Navigatorul şi Coechipierul, acest 444 ignobil, care...

Uruitul motorului amplificat rapid pînă la surzenie.

Asta mai lipsea. Să se angajeze! Calm. Trebuie să fie efectul acustic complementar la toată orgia de fulgere violet, şi întuneric cleios, zeci de fulgere violet, grindină răpăind pe cupolă şi costumul de suprasarcină strîngîndu-i incomod articulațiile şi trupul cu toate moleculele lui, bulversate din habitudinile speciei şi tîrîte spre zonele maxime ale troposferei la bordul proiectilului pe care-l dirijează, conştient din nou că se regăseşte într-o ipostază necunoscută, virgină şi proaspătă, mereu lacom de amănunte despre sine însuşi în această ipostază nuanțată la infinit.

3.

Mai are cîteva secunde în nori. Îşi imaginează traiectoria lui 351 de la sol în tropopauză percutînd cumulonimbul uriaş care-a invadat sud-estul european, aducînd peste această parte de continent furtuna. Reface asiduu pe cupola carlingii, ori pe ecranul radiolocatorului, harta sinoptică a furtunii, lărgind conştient breşa dintre instinct şi conştiință. Mănunchi de trăznete lateral stînga. Şi mirajul halucinant care-l face să încline avionul spre luminile miraculoase, conținînd în ele o fata morgană a înălțimilor sumbre, o forță de atracție fascinatorie, un miracol de culoare electrică, singurul punct de reper al vitezei în masa de întuneric gelatinos... Afurisitul ăsta de costum de suprasarcină îi strînge piciorul stîng. Senzația dureroasă, plutind în incertitudini grosiere, că înclină pe stînga.

Că motorul s-a supraturat în căderea lui vertiginoasă

în abis.

Aparatele de bord. Liniştite. Normale. Eclat de lumină, orbitor. Întuneric profund. Explozie de lumină violet. Apoi, neantul. Nimic în jur. Nici cabină. Nici aparate de bord. Nimic, decît senzația crispată a inexistenței.

— La dracu, îşi spune... Trebuie...

Se gîndeşte la femeia aceea de porțelan şi pasiunea ei subită, aproape morbidă pentru Robbe-Grillet. Asta-l face dintr-o dată absolut stăpîn pe sine. Atît de stăpîn încît simte cu o acuitate stranie contradicția înnebunitoare între senzația falsă a nemişcării lui, a atîrnării lui în întunericul cîlțos, fără nici un punct de reper față de care să se materializeze viteza şi viteza reală, absolută, cu puțin sub aceea a sunetului, concretizată mecanic şi imparțial pe vitezometru, apoi viteza în urcare înregistrată de variometru, apoi direcția acestei viteze, o direcție inteligentă, rezultatul deliberat al calculelor celor din sala de navigație, reface atmosfera sălii P.C.-eului, vede limpede brațele concave ale radiolocatoarelor terestre, planşetiştii la lucru, navigatorul şef blestemînd rigla de calcul mereu stropită cu tuş şi pe cel de-al treilea dintre ei, pe Navigatorul lui, urmărindu-l pe ecranul fierbinte, în întunericul fosforescent al sălii aceleia sufocante, pe Navigatorul de care-l leagă prietenia lor stranie, plină de contradicții, acidă...

Face gestul instinctiv de a-şi şterge obrazul leoarcă de sudoare. Întîlneşte masca. Rîde. Ştie că în cabina ranforsată a reactorului a reuşit să taie orice impuls primar al panicii şi ilogicului. Că şi de data asta a rămas stăpînul destinului şi că se guvernează în spațiu cu luciditate rece, obiectivă, după indicațiile matematice ale

aparatelor de bord.

4.

— Asta este, îşi spune şi se bate pe umăr, protector şi-n gînd... Sînt suprasaturat de viteză. De vibrațiile metalului. De vibrațiile spațiului comprimat pînă la materialitate de 351.

De fapt, viteza asta mă comprimă nu numai fizic, în costumul de suprasarcină... îmi comprimă toată gama de senzații normale, omeneşti, nemediate, pure. Îşi dă seama că îi este o poftă sălbatecă de senzații pure, nealterate. În care orizontul să fie cel fix şi binecuvîntat, văzut de pe două picioare bine înfipte în sol, nu o linie verzuie fosforescentă, mereu mobilă în carcasa ei, mereu în pericol de a fi răsturnată de o mişcare greşită pe manşe; în care să existe arbori, şi case, şi stîlpi de telegraf de-o perfectă şi unică verticalitate, tăiată orizontal pe planul fix al pămîntului – ah, pămîntul, cu miresmele lui de toamnă, de coada şoricelului, şi pelin, şi brumă, şi frunze veştede, şi bureți – deviezi amice, în sfîrşit – răsuflă adînc, oxigenul medicinal îi înțeapă nările şi țîşneşte din nori într-un cer de catifea mătăsoasă cu miriade de stele de jur-împrejur şi trei lune sferice, galben-portocalii, imense, fosforescente, înfigîndu-i-se în cupolă.

— 351... Pe direcția de spargere, fenomene periculoase zborului... S-au cuplat mijloacele de rezervă. Execuți spargerea în jos pe 180°.

Apasă butonul radioului.

— Am înțeles.

— 444... Fii atent. 444... Fii atent... Urmăreşte-l pe 351 pe ecranul radiolocatorului. Urmăreşte-l pe 351 pe ecranul radiolocatorului... Pînă la intrarea în sistem, apropie-l la vedere. Executarea.

Pilotul încearcă o jumătate de răsucire în chingi, spre stînga. 444 nu răspunde. Îi vede luminile de poziție. Vede flama scurtă a jetului. Aude în căşti, percutant şi obsesiv, semnalul de alarmă al celuilalt. Şi luminile de poziție care se apropie lin, în viteza halucinantă acum, pentru că sub ei se derulează piscurile cumulonimbului, piscuri vălătucite, scăldate în lumina sideralã, spectrală a acestor înălțimi pure şi adînci, de-o infinită culoare violacee, luminiscentă şi fosforescentă, năzuind să lege cosmosul, întregind noțiunea de spațialitate a Galaxiei, şi Pilotul ştie, intuieşte asta pînă la ultima rațiune, el este complementul viu, inteligent al mişcării, al vitezei concepute cu rigla de calcul, el este una din ipostazele esențiale ale acestui secol terifiant şi revelator al geniului uman – urmăreşte fulgerătoarea apropiere a lui 444 şi-şi spune că niciodată femeia aceea de porțelan, de Sèvre, surîzătoare, şi nici confidentul ei, acest 444 tumefiat de accidentul acela îngrozitor, şi nici Navigatorul, prietenul intim al Pictorului, n-au înțeles acest fel al lui de a fi el însuşi şi poate de aceea îl tratează cu duritatea cu care el însuşi îi tratează, pentru că fiecare din ei: 444, Ea şi Navigatorul se cred nedreptățiți într-un fel sau altul de viață şi-atunci...

— 351... începi executarea spargerii în jos.

— Am înțeles, răspunde şi-şi consultă cronograful... 02h,12m.

— 444 urmăreşte-l pe radiolocator.

Mereu, sufocant, acest semnal disperat de alarmă în spațiul imens, luminiscent, acest semnal singular de navă avariată, iar dedesubt, crescînd fulgerător, monstruos, tentaculele vîscoase ale cumulonimbului, cu creste şi abisuri terifiante în care lumina sideralĕ, spectralĕ, pune în valoare un peisaj selenar, de-o glacialitate perfectă.

5.

Intră în sistem. Matematică riguroasă a virajelor în coborîre, dincolo de emoția stăpînită a omului legat în chingi de cabina ranforsată, agățată deasupra aripilor în delta, pliabile, care susțin uzina complicată, sinteză de aerodinamica vitezelor supersonice şi electronică şi dincolo de toate aceste rigori determinate cu precizie de cifră şi microsecundă, el, Pilotul, cum îi place să se recunoască, atent la variometru şi orizontul artificial, coborînd din poalele stratosferei, traversînd furtuna, să găsească un punct minuscul, acel punct infim de pe harta Terrei unde redevine om în toată complexitatea noțiunii, acolo unde, odată coborît din carlingă, se izbeşte de relațiile ancestrale ale speciei, unde regăseşte senzațiile fruste, necomplicate de toată electronica şi cibernetica interpusă aici, între el şi lume.

Lumea acum nevăzută, pentru că tentaculele vîscoase ale cumulonimbului se preling fulgerător în lungul planurilor, al fuzelajului, înghit lacome cupola, o uriaşe vietate submestră, gelatinoasă, opacă şi vorace îl înghite

pe 351, motorul abia se mai aude în interiorul cumulonimbului, acul altimetrului scade vertiginos şi Pilotul simte acut zona curenților de forfecare pe care 351 o străbate vibrînd dureros din toate încastrările.

6.

— Pur şi simplu mă paralizează spaima... Spaima şi numai spaima. (Ea a făcut un fel de clişeu verbal din repetarea obsesivă a ceea ce crede că este esențial, - determinant pentru „hallo-ul emotiv" pe care-l sesizează în conştiință.) O spaimă obiectivă, atroce, incomprehensibilă. Buzele ei senzuale, răsfrînte provocator, spun neologismul ca o incantație, cu voluptate carnală, pentru că, cel mai mic gest pe care-l face Ea conține-n el o doză de voluptate carnală inconştientă. Ea însăşi este toată numai voluptate carnală şi poate de aceea, printr-o maximă inteligență feminină îşi doreşte cealaltă voluptate, spirituală, şi el, Pilotul, de cîțiva ani în urmă a descoperit în Ea toate atributele lui Don Juan şi de-atunci, în clipele lor de intimitate totală, ori în cele iritate, el îi zice Don Juan. Ea rămîne perplexă, deconcentrată. Îl priveşte cu ochii verzi, un verde şi el carnal, viu şi obrazul alb, un alb mat, voluptos, tare, cum toată carnea ei este albă, pietroaisă, un alb uşor arămiu şi alunița aceea vie de pe obrazul drept, ori cealaltă, pe ceafă, misterioasă sub părul palpitînd, platinat, conținînd lumina în toate ipostazele ei, îl priveşte, îşi scutură capul cu o mîndrie fermă, surîde cu pleoapele întredeschise, cu o expresie incomunicabilă – abandon, viclenie, ceva

numai de ea ştiut, implorare şi refuz – şi răspunde vag. unor glînduri la care Pilotul n-a ajuns niciodată: — Poate!

— Nu pot să înțeleg ce eşti tu acolo, pe maşina aceea înspăimîntătoare. De ce ai nevoie de maşina asta îngrozitoare! (Pupilele i se dilată. Din adîncul trupului statuar, lucrat cu deliciul decadent a unui Canova, izbucneşte spaima.

Spaima totală, inumană, care-a adus-o atunci lîngă sicriul celuilalt, cînd el, Pilotul era de gardă, au trecut aproape 12 ani – şi cînd celălalt, în giulgiul lui îmbibat cu formol – căzuse pe țărmul mării, în golful Midia, se zdrobise interior, nici un os nu mai rămăsese nezdrobit, celălalt, acolo în biserica aceea de tîrg moldovenesc, luase foc de la o lumînare care se topise, şi ei, cei trei camarazi de gardă, rămăseseră țepeni şi fascinați de această oroare, iar Ea, în negru, cu toate că nu era soția lui, minunat de frumoasă în dantelele acelea negre, îşi smulsese vălul de amantă văduvă şi se repezise asupra mortului ei, asupra flăcărilor acelora abominabile, le înăbuşise şi se arsese pe mîini, la încheietura delicată a mîinilor, acolo unde palpitau venele albastre, fine şi candide.) Doamne, de ce aveți voi nevoie de maşinile astea îngrozitoare!... (îşi duce mîinile albe, cu degete lungi, nelinişitite la tîmple şi Pilotul vede cicatricile cafenii ale arsurilor de-atumci. Înțelege că-n acest „voi”, Ea îl subliniază pe celălalt, pe cel mort atunci, gata să fie ucis a doua oară de flăcări, dacă n-ar fi fost vegheat de-o femeie derutant de frumoasă şi disperată.)

— 351... Repet. Pe direcția de aterizare, fenomene periculoase zborului...

Apoi glasul persuasiv al conducătorului zborului,

comentînd parcă ceva adiacent şi în afara a ceea ce se va-ntîmpla peste două minute şi treizeci de secunde, esențial ca însăşi Definitivul.

— Afurisită ploaie... Afurisită furtună... Am avut o baftă, una la mie... Nu mai punem noi mîna pe aşa frumusețe de cumulonimb, nici într-un deceniu... Le plîng de milă ălora care n-au putut zbura în aşa splendoare de cumulonimb... Sînteți de invidiat...

E prea limbut cel de la „zebră”, ca acolo jos să fie totul în regulă. Îşi strînge chingile. Eclat. Explozie de lumină violet, întuneric. Beznă. Perioada de acomodare... Aparatele de bord prăbuşite în stînga jos. Mereu stînga asta blestemată. Îşi stăpîneşte ferm, cu efort, tendința de a urmări aparatele cu manşa. Girorizontul? Perfect. Eclat... Mănunchi fascinatoriu de fulgere violet, zigzagînd în cenuşiul tulbure al norului uriaş, încărcat de proastă dispoziție, grindină şi electricitate.

— 7000... 6000... 5500...

Spargere în jos, regulamentară.

Eclat. Întuneric.

— Iar începe, îşi spune Pilotul, comandîndu-şi deconectarea de la cinematica emoțiilor... Calm, amice... Şi rațional. Rațional.

7.

— Raționalitatea ta excesivă. Asta mă ucide. Tu excluzi neprevăzutul şi neprevăzutul este însăşi rațiunea de a fi a vieții. Altfel totul ajunge de-un cenuşiu sufocant... Intolerabil... Insuportabil... De ce nu faci efortul să-l

citeşti pe Robbe-Grillet (ultima Ei descoperire, cam tardivă şi prea zgomotoasă)... Labirintul halucinant, paralizant...

Controlează variometrul... Treizeci de metri pe secundă...

Straşnic ar fi să se abandoneze „iraționalului, acelor stări clorotice, dinaintea conştiinței" cum perorase prietenul Pictorului, Necula Pastore Berger, critic de artă, esseist, foiletonist, cronicar dramatic şi grad universitar supraplin de propria sa ființă retezată scurt, cu pieptănătură agresiv napoleoniană – fost Neculai Păstorul acum un deceniu, cînd, spunea Pictorul, critica opera cu ghioaga – metamorfozat în Necula Pastore Berger de cînd apăruse Kafka în librării, pe care Ea şi ceilalți din cercul Pictorului îl ascultau respectuoşi şi pătrunşi de adevărurile imuabile pe care acesta le rostea grav la acele soarele pline de suficiență şi megalomanie, unde se-m-părțeau titluri de genialitate artiştilor contemporani, dar mai ales certificate de paupertate şi unde, în lumina spectrală a atelierului navigau şi cîțiva literați, dintre care unul clorotic şi devitalizat, cu o chelie pronunțată, unghiile murdare şi o privire verde, putredă, lipit gelatinos de cîțiva studenți efeminați care beau coniac cu o blazare şi detaşare suprarealistă, în timp ce literatul acela cu dinți şi ei putrezi, posesor al unor cărticele puține şi firave, le vorbea de pasiunile perverse ale marilor contemporani, spunîndu-le îmbrobodit că sexualitatea, aşa cum este ea privită îndeobşte, este compatibilă doar cu speciile rudimentare.

Frecventa atelierul vopsit în tonuri şocante, pe care se suprapuneau caroiaje fanteziste: „Cum, nu vezi în asta

expresia tuturor constrîngerilor de toate genurile, tuturor neputințelor noastre, expresia lor sublimată” îi şoptea Ea, cînd el, Pilotul, îi spunea cu glas scăzut că e sătul de toată gargara asta opacă şi vrea să se plimbe pe malul apei...

Probabil îți povesteşte cum a interceptat astăzi în condiții grele, spune 444...

Se-apropie de ei, cu paharul de coniac în mîna – îi ține piciorul transparent, de cristal între degetul mijlociu şi inelar – şi ca de obicei, e grizat uşor şi agresiv.

— 4500; 4000; 3500...

351 înregistrează sonor aversele, grindina şi tunetele surde din interiorul cumulonimbului...

CAPITOLUL DOI

1.

— Aprobați spargerea, cere în microfon.

— Aprob…

Totdeauna glasul celor de jos dobîndeşte în căştile de radio, transmis prin eter, o metalizare țiuită, se despersonalizează în favoarea intransigenței şi obiectivului.

Măreşte turajul. Acul vitezometrului se apropie de viteza sunetului. Simte, aproape fizic, zidul de molecule presate unele în altele de fuzelajul avionului, molecule crispate, sudate într-o materie dureroasă, sfîşiată… Acum. Bubuitul năprasnic al spargerii zidului sonic face să vibreze ferestrele atelierului aceluia unde trebuiau să se ducă aseară, după concert, pentru că Pictorul îşi serba a nu ştiu cîta aniversare şi avea să-i comunice ceva revelator „uriaş, dragul meu Pilot, uriaş”…

…Se apropie de țintă cu viteză supersonică. Are din ce în ce mai acut sentimentul că execută o misiune reală. După cum se leagă capetele compas pe care este condus, presupusul infractor aerian vizează zona de vest a țării. Iată un lucru pe care Pictorul nu-l înțelege şi nu-l va înțelege niciodată.

De altfel e reformat, aşa că… Avionul țintă este 444. Avionul țintă… Nu vrea să-l gîndească în conexiune cu pilotul lui. O temă, un exercițiu de luptă şi-atît. Un avion țintă, trimis în noapte, pe direcții necunoscute, în condiții

meteo foarte grele şi el, vînătorul, lansat la interceptare în cadrul aceluiaşi exercițiu de luptă, o dată cu toate mijloacele de la P.C. şi navigatori, pînă la antenele concave ale radiolocatoarelor risipite pe teritoriu, rotindu-se silențios şi fantomatic în noaptea biciuită de averse.

Navigatorul lui, omul de care este legat ineluctabil şi definitiv, conştiința lui proiectată într-un alter ego atoatevăzător, pentru că el, aici, sub cupolă şi-n întunericul deplin al furtunii nu vede decît aparatele de bord şi funcția lui este de a încrusta în aceste aparate toate datele pe care i le transmite alter ego-ul său, Navigatorul, omul căruia toate mijloacele Regimentului şi ale apărării teritoriului îi transmit coordonatele țintei. Navigatorul lui şi-a trădat alter ego-ul, nu, nu pe Pilot l-a trădat, este prea exact cel mai bun Navigator al unității, ba poate al marii unități, prea este un militar de înaltă clasă, a-ți trăda Pilotul cu cîteva grade în plus, ori în minus este egal cu a rata misiunea de luptă, este egal cu o trădare în înțelesul integral al cuvîntului, ori Navigatorul este deasupra oricărei bănuieli – nu, el şi-a trădat prietenul, pe om l-a trădat, pe bărbat, în folosul Ei şi al lui 444 şi al Pictorului, aşa cum l-a trădat odinioară, pentru Ea, 444, şi cum, majoritatea bărbaților trădează pentru Ea, cum majoritatea bărbaților nu rezistă ochilor verzi plecați sub genele negre, mari şi sperioase.

Navigatorul îl conduce în noaptea sfîşiată de furtună, îl conduce la interceptarea lui 444 şi 444 este prietenul cel mai intim, cel mai apropiat posibil al Navigatorului, după accidentul acela groaznic în care Navigatorul a năvălit în flăcările oribile ale epavei unde 444 zăcea inconştient, smulgîndu-l morții cu prețul arsurilor care l-au

desfigurat.

Pilotul este conştient de miza pe care ei toți o pun în joc, aici şi de aceea surîde ironic cînd îşi aminteşte, clar, invitația Pictorului: „Am să-ți comunic ceva uriaş, dragul meu Pilot, uriaş”...

2.

Uriaş este gîndul care-a materializat în metale speciale această prelungire a eu-lui, această proiecție materială în spațiu, acest micro-laborator tentînd mereu gravitația. Uriaşă este această nouă aventură spațială a umanității, cosmosul, migrația galactică şi ceea ce nu vor să-nțeleagă ei, acolo jos, este faptul că ermetizat în carlingă, singur în stratosferă, comprimat în tine sub costumul de cosmonaut, comprimat de viteză ca o acțiune complementară a inerției, nu numai celula vie, organismul suportă această glisadă a țesuturilor unora asupra altora, dîndu-ți impresia unei mutații organice spre valorile materiei solide, dar însăşi eu-l, stările lui fluide şi muzicale îşi măresc densitatea şi printr-un joc subtil al compensației, sătul parcă de expansiunea în spațiu, eu-l se concentrează în zonele pe care Necula Pastore Berger le numeşte „abisale”...

— 351! Măreşte cu 100.

— Am înțeles. Măresc cu 100.

Se află în spatele țintei, la un număr necunoscut de kilometri. În spatele țintei şi-n zona M. Adică munții. Este notația lui secretă, pentru această foarte ciudată zonă M. Ca şi pentru cealaltă, zona C... Cîmpie. Între coordonatele

pe care le-a stabilit cu aproximație, închizînd un spațiu de o sută de kilometri pătrați în lungul celor două rîuri principale ale provinciei. Crispare involuntară pe comenzi. Totul poate că nu este decît o părere. O halucinație născută din aglomerarea senzațiilor false. Din suprasolicitarea dusă pînă la limita puterii de stăpînire şi autocontrol. Poate să fulgere la infinit.

Toate exploziile electrice din blestematul ăsta de cumulonimb pot să-i răstoarne percepțiile. Să-l deconecteze de la propriul lui sistem central de comandă... Aparatele de bord?

Întuneric. Lipit de retină. Curgîndu-i gros în vene. Să fie din pricina furtunii?... Să fie vina curenților de forfecare care-i modifică mereu traiectoria? Care-i imprimă abateri în direcție şi-n înălțime?... Se resoarbe în eveniment. În înlănțuirea unică, cronologică, implacabilă, în temporalitatea ei, care-l leagă de 351 lansat la interceptare, mişcare ireversibilă în timp, şi-n spațiu, definitivă...

— Destinul țintei sînt eu, îşi spune, urmărind absorbția cu dublu sens, osmoza „abisală", rîde sub mască, se-neacă, tuşeşte, osmoza prin care organismul lui de țesuturi vii şi inteligente asimilează datele mecanice ale lui 351, mişcările servomotoarelor care imprimă eleroanelor, profundorului şi direcției micromişcările lui pe manşe şi paloniere, aceste mişcări reflex, pe care centrala lui cibernetică, splendidul lui creier, le culege de pe aparatele de bord, le interpretează instantaneu şi fără participarea conştientă a Pilotului, le transmite lui 351 – hai bătrîne, îi spune supersonicului, vibrezi, vezi că vreau să mă înşel pe mine însumi, că mi-e

frică de tot ce-ar putea să mi se confirme – dar să ştii că vizavi de creier, Tolomacul n-a avut dreptate...

Şcoala militară. În front, la apelul de seară. Luase un 4 la matematici. Prea îşi aspira nasul în timpul binomului lui Newton profesorul acela civil şi Tolomacul, comandantul secției întîi îl scosese în fața frontului, bucuros că găsise un prilej să-l umilească şi lovindu-se peste frunte cu două degete spusese: nu ştie altceva decît să bată din călcîie. Cît despre minte, ioc! Ia să rămîi duminică în şcoală şi să te pui cu burta pe carte. Să nu crezi că-ți vin tresele pe luciul bocancilor şi pe poziția de drepți...

I-a răspuns, dincolo de orice prevedere regulamentară, că gradul de locotenent nu-l îndreptățeşte să facă aprecieri jignitoare... De-atunci Tolomacul l-a făcut să simtă, duşmănos şi acru, toate rigorile unei şcoli militare şi aşa severă pînă la disperare.

— 351! Ținta stînga şi în față la 7!

— Am înțeles!

Cuplează radiolocatorul de bord. Transpiră brusc. Atît de abundent încît sudoarea îi inundă orbitele. Clipeşte des.

Nu poate să-şi şteargă ochii din pricina blestematei de măşti...

Acum.

3.

— Orizontala! Orizontala !

Țipă în el, crispat şi singur, el comandantul

regimentului lansat la interceptare în noaptea asta de iad, să demonstreze celorlalți, camarazilor de jos, nu numai virtuțile materialului de zbor, asta ar fi superficial şi aproape ridicol, ei ştiu cu toții că se poate întîmpla o explozie a turbinei acolo la 30.000 care să-i ia prin surprindere, care să-i pulverizeze în spațiu în aşa fel încît sicriul să nu fie decît un simbol – să le demonstreze că ei, piloții, că el, Regimentul, este deasupra catastrofei.

Amurg. Gata să urce în 882. Avionul scos din revizie.

Avionul lui comandant, cu cifrele umplute de culoare roşie, metalizată. Maşina de la „zebră" în alură mare.

— Sînteți chemat urgent, la Divizie.

— Cît de urgent?

— Acum.

Totuşi trebuie încercat... bodogăne şi coboară scărița metalică.

Permiteți-mi sa-l încerc eu, tovaraşe colonel... Şi aşa sînt în planificare cu două încercări.

Maiorul îşi arată dantura aceea splendidă, care-l face irezistibil cînd zîmbeşte. Îi rîde parcă şi-acum din tub, imprimat pe ecranul radiolocatorului, dantura albă, strălucitoare...

De ce i-a spus atunci:

— Bine!... Raportează-i locotenent-colonelului c-am aprobat să-l încerci...

S-a urcat în maşină şi s-a prezentat generalului care-l aştepta nervos în fața unei hărți la scară mică, agățată peste harta murală, care ocupa tot peretele din cabinetul vast şi pretențios.

— Ce părere ai dumneata, colonele, despre maiorul... şi spusese apăsat numele Navigatorului.

...Explozii de lumină ireală. Mereu explozii violente de lumină care-i abat atenția. Care-i generează suma de senzații false, capabile să ucidă răbdarea unui sfînt. Crispare pe comenzi. În lumina normală a aparatajului, altimetrul arată 8.0... Cu două mii în plus decît acum cîteva secunde. Vrea să ceară relații. Se stăpîneşte. Imposibil îşi spune. Halucinez...

Orizontala! Furtuna e de vină. Eclatul de lumină îl face să aiureze. Simte butonul cinemafotomitralierei prin mănuşă. Cere prin radio:

— Fixați punctul.

Recepționează:

— Stînga în față la 5!

Ecranul fluorescent se voalează. Grindină? Aici ?... Timpul se opreşte. Aparatele de bord se fixează. O imobilitate cumplită solidifică totul în carlingă. 351 i se încrustează în carne. Ținta... Un punct luminos pe ecran... în prima microsecundă, fără identitate. Un punct luminos, efectul concentrat şi conjugat al emițătorului de bord şi-atît.

— Sînt 351. Văd ținta. Intru la atac.

Brusc, sfîşiat, contrariat, glasul Navigatorului:

— 351, stînga la comandă!... Degajează!

Eclat pe ecran. Degajează instantaneu, cu reflexul ordinului înfipt în fiziologia lui cea mai intimă. Transpiră rece.

Pînă la frison. Fulgerător, o miime de secundă prinde în tub imaginea hipertrofiată a țintei... O altă miime de secundă de întîrziere şi catastrofa ar fi fost inevitabilă.

4.

Țîşneşte din nori sub cupola satinată, cu cele trei lune înfipte în cabină. Percepe vibrațiile spaimei pînă-n humori. Pînă-n țesuturi.

— 351. Dreapta la comandă. Pică. Eşalon 6... Măreşte cu 200...

Glasul ferm ol Navigatorului. Glasul care catalizează spaima. Care-o sedimentează. Glasul rațiunii, calm, seducător, atoateştiutor. Pentru Navigator lucrează toate mijloacele regimentului. O rețea întreagă de radiolocatoare, de transmisionişti şi planşetişti. El „vede" de acolo din fața ecranului, tot ce se-ntîmplă aici. Pică abrupt în masa tentaculară, plasmatică, a cumulonimbului. Dacă voia să mă ciocnească, nu l-ar fi „ucis" pe 444... îi e silă că poate formula un asemenea gînd, în asemenea termeni. Cu atît mai mult cu cît m-a salvat...

Vitezometrul? La viteza ordonată. Altimetrul? Normal :

11.000... 9500... 8200... 7400...

— 351! Pune la orizontală. Măreşte cu 100.

„Inamicul", după toate relațiile care se succed, execută un viraj strîns în urcare să scape de vînător. Îl vede în carlingă pe 444, cu obrazul desfigurat de arsurile de-atunci, surîzînd sub mască... Crede c-are să-i scape şi, cu toată imparțialitatea Navigatorului, nu crede nici o iotă că Navigatorul nu-şi face datoria, sau că-l fură pe el, în folosul țintei, – ei, da, cu toată imparțialitatea Navigatorului, el, 444 are să-l bată amical pe umeri –

(după ce-au trecut toate rigorile de la critica zborului) şi are să-i spună:

— Puişor, ai încă de învățat pînă cînd o să ajungi un foarte bun pilot de vînătoare.

...Zbor la rasmot cu un P.O.2 adică 120 pe oră, pentru o recunoaştere. Era de amplasat poligonul, sau poate altceva...

Nu, poligonul. De departe, acolo în lunca rîului, într-o vîlcică împădurită, maşina roşie, singurul „Taunus" din unitate, maşina lui 444... Viraj jos, în cuțit deasupra maşinii. Deasupra vîrfurilor arinilor, prin frunzişul cărora vede crengile uscate, margaretele şi fînul înalt, de august şi de luncă. Pe plaja largă, de nisip auriu, rîul e transparent, conține lumina, îşi sticleşte pietrele de pe fund, pe plajă Ea, dăruită parcă soarelui şi dincolo, la maşină, 444 cărînd pe umăr o raniță, ori o sacoşe albastră.

— 351! Stînga la comandă!

Execută virajul abrupt care i se cere.

— Scoate, pe 280°!

— Scot pe 280°.

— Ținta drept înainte la 6...

Tubul radiolocatorului de bord. Simte sub deget butonul trăgaciului. Imobilitatea cumplită dinaintea deschiderii focului.

— Văd ținta. Intru la atac.

Uşor cu manşa. Imperceptibil cu palonierul. Coboară ținta în caroul central... Ecranul radiolocatorului curat. Punctul luminos se-ncadrează în caroul central. Ranița ori sacoşa albastră. Vara revărsată pe malul rîului. Gustul amar. Coclit.

Buzele uscate, sudoarea în gene. În colțul gurii. Sărată... Creşte vertiginos. Creşte. Ceva aspru, dureros, hidos în el, o catalepsie neagră, dezgustătoare. Punctul devine contur. Conturul, avion. 444 îşi smulge identitatea din întunericul orb al furtunii. Din labirintul virajelor în urcare abruptă şi picaje temerare.

Norii, furtuna, noaptea, spaimele, fulgerele, amintirile, dincolo de carlingă. Lest. Doi kilometri. Unul „Foc”! „Foc”!

Nu mai există decît o forță cumplită care-l depăşeşte. Apăsată pe manşă şi paloniere. Țintuind reactorul pe traiectorie, împotriva tuturor curenților de forfecare, grindinei, fulgerelor, senzațiilor false. O forță cu dreptul definitiv şi implacabil al destinului... Degajează...

— Săgeata... Sînt 351!... Am doborît ținta!

Glasul altcuiva în microfon. Străin. Uscat. Sec. Secătuit.

Nu şi-l recunoaşte.

— 351! Ai îndeplinit misiunea!... Ia gisment zero şi vino acasă!

Se destinde... Sfîrşeală uşoară. Amețeală uşoară. Atunci, în căşti, puternic şi calm, glasul lui 444... Aproape uitase că mai există un 444 în cerul ăsta de cîlți şi gelatină.

— Sînt 444!... S-a givrat tubul Pitôt!

Conducătorul zborului:

— Cuplează comutatorul de avarii.

— Am înțeles!... Cuplez!...

El pe gisment zero, uşor prăbuşit în scaun... Totul în afara conştiinței apropiate. Totul în afara lui, a carlingii, a lui 351.

Dăduse ordin sever, ca atunci cînd zboară să fie

chemat pe indicativ şi condus ca oricare alt pilot din unitate. Despersonalizarea asta îl odihneşte. Îl reconfortează. Dintr-o dată, în tăcerea surdă din el, în care vibrează doar moleculele de aer comprimate pînă la a deveni solide, în care trăieşte doar viteza şi turbina rotindu-se cu cele cîteva zeci de mii de ture pe minut, în tăcerea aceea sonoră vaierul metalic, intermitent şi ascuțit al unui semnal de alarmă...

— 444 sînt 351. Control!

Nici un glas omenesc. Doar vaierul strident pînă la panică al semnalului de alarmă de pe aeronova avariată.

5.

A trăi aici, înseamnă a acționa. Se smulge dureros din inerția plăcută a zborului în urcare. Anticipase euforia aproape fizică, voluptatea de a sparge în sus, deasupra furtunii, în cerul satinat, unde va-ntîlni fenomenul ciudat al multiplicării lunii, refracția astrului gigant în cupola supersonicului, posibilitatea de a se confrunta direct cu universul. Reface în sumbrul carlingii imaginea globală a situației lui 444 cu emițătorul avariat. Probabil un scurtcircuit din pricina descărcărilor electrice. Cînd i s-a givrat tubul Pitôt, lui 444 i s-a dat peste cap presiunea dinamică de la tot aparatajul barometric. Are senzația paralizantă că el însuşi este lipsit de aparatajul barometric. Că el însuşi rămîne mut, agățat în neant, de o maşină ilogică, care-l tîrăşte în neființă.

— Săgeata! Sînt 351! Condu-mă la interceptarea lui 444!

— Am înțeles!

— 444! Sînt 351! Spargem în sus! Mă apropii la vedere! Mă urmăreşti pe ecran pînă la aterizare! 444 ! Te conduc la aterizare!

Şi iarăşi antenele concave ale radiolocatoarelor de la sol, le vede pe pămîntul biciuit de averse, rotindu-se silențios, vede radiştii, şi planşetiştii, şi navigatorii la lucru, toată forța organizată şi inteligentă a regimentului, vaierul strident al semnalului de alarmă se circumscrie doar în sfera actului mecanic care comunică situația aeronavei avariate şi glasul sec al Navigatorului comunicînd relațiile precise, matematice, pe care ei amîndoi le încrustează în aparatele de bord, reface situația, restrîngînd persuasiv şi insistent zonele incertitudinilor. Un avion avariat lansîndu-se pe o traiectorie rectilinie, ascendentă, care-l va scoate din furtună, pilotat de 444 cu acuratețea bărbatului stăpîn pe nervii lui.; un al doilea avion dirijat în masa cîlțoasă a norului, în aşa fel încît printr-o manevră uşoară să ajungă şi să depăşească avionul avariat, la distanță de nici o mie de metri şi la viteză subsonică, în aşa fel încît 444 prinzîndu-l pe ecranul radiolocatorului să-l poată urmări pînă jos, la capătul pistei de beton, acolo de unde-ncepe viața noastră cea de toate zilele.

Zîmbeşte crispat sub masca de cosmonaut. Manevrează uşor, atent la glasul care-i transmite elementele cu claritate rece. Cînd a ordonat să se noteze punctul, era în zona M şi la cîteva secunde, ori numai zecimi de secundă ecranul radiolocatorului s-a voalat şi altimetrul a-nregistrat variațiuni incredibile în înălțime. Aici trebuie că este zona neutră a dealurilor subcarpatice.

Nu s-a-nregistrat niciodată nimic deosebit care să perturbe siguranța zborurilor. Printr-o mecanică necunoscută îi revine pe retină imaginea Ei abandonată pe plaja însorită şi pustie. Imaginea lui 444 legănîndu-se leneş, atletic cu sacoşa aceea albastră pe umăr... Singurătatea din jur. „Taunus”-ul roşu parcat între sălcii şi arini, la umbră.

— Ce părere ai dumneata, colonele, despre maiorul... Generalul spune scurt şi apăsat numele Navigatorului.

Glasul tăios din difuzorul teleşpikerului:

— Tovarăşe general, permiteți să raportez.

— Ascult.

— Avionul 882 s-a ciocnit de vîrful Sglivanu, acum două minute... Ordonați.

Generalul dintr-odată livid.

— Navigator?

— Maiorul...

Cel de la teleşpiker spune numele Navigatorului.

— Continuați programul. Pregătiți-mi elicopterul. Decolez în zece minute... Anunțați Comandamentul.

O clipă de tăcere. Generalul:

— Trebuia să-l încerci?

— Da, tovarăşe general.

— Cine s-a urcat în locul dumnitale?

— Maiorul Cernea.

...Acolo, sub Sglivanu, nimic. Bucăți de tablă calcinată şi-atît. Maiorul Cernea executase evident spargerea în jos, cu o abatere de 40 kilometri de la traseu. Asta s-a constatat ascultîndu-se banda de magnetofon de la conducerea zborului. Relațiile Navigatorului au fost impecabile. Relațiile radiştilor şi ale mijloacelor de reperaj

perfecte. Atunci?... Care-a fost atunci greşeala fatală a maiorului Cernea, unul din piloții de înaltă clasă ai unității?

— 351! Ținta dreapta şi în față la 8!

— Am înțeles!

Pilotul cuplează radiolocatorul de bord. Reduce gazele uşor. Contează pe inerție să gliseze pe lîngă 444 în aşa fel, încît acesta să-l poată prinde rapid pe ecran. Eclat de fulgere albalbăstrii. Tabloul de bord dispare într-o ceață densă, cu miros de scînteie electrică şi oxigen medicinal.

6.

— Să nu te desparți de pistolet nici în somn, i-a ordonat atunci generalul. Fii atent dacă eşti urmărit. Mai ales cînd îți faci weekendul... Notează numărul, tipul, culoarea maşinilor care ți se par că te filează. Notează tot ce nu ți se pare normal, oriunde şi oricînd. Date. Date precise. Ora. Locul. Întîmplarea.

Fără comentarii. Faptul nud şi-atît. Lasă-mi în fiecare zi, într-un plic sigilat, observațiile dumitale.

Generalul bate darabana pe sticla groasă a biroului.

— M-ai înțeles, colonele?!

— Perfect, tovarăşe general.

Atunci are revelația simplă, zguduitoare, că trebuia să moară exact acum doua ore şi patruzeci şi şapte de minute.

Că, printr-un concurs de împrejurării, în locul lui a murit maiorul Cernea. L-a privit pe general atît de insistent, încît omul a mormăit ceva, de dincolo de

uniformă, de grad şi funcția lui...

Haide... Trebuie să lămurim afacerea, asta... Să vedem dincolo de catastrofă...

351! Execută spargerea în sus pe 270.

Am înțeles! Sparg în sus pe 270°... Relații despre 444?

— Vă urmăreşte perfect.

— Situația la sol?

— Cam albastră.

— Adică?

— Averse combinate cu grindină...

— Mai am zece minute de zbor.

— În regulă.

Pîrîituri stridente în căşti. Semnalul aeronavei avariate.

Zbor normal în urcare. Sentimentul confortului. Tabloul de bord vizibil. Fosforescent. De-o fosforescență palidă. Verzuie.

Reconfortantă. Sînt aici, cu toții. Legați de avioanele lor prin plasa densă a radioundelor. O sferă de radiounde de la sol pînă în zonele inferioare ale spațiului cosmic. Undeva, jos, oamenii dorm. Subconştientul lor înregistrează aversele ropotind pe geamul ud al ferestrelor. Pictorul a stins plafoniera.

Din nişele de alabastru curge lumina aceea difuză, ca de acvarium. Verde fluid. Albastru palid. Sînt şi două aplice acolo, cu abajururi de sticlă trasă, verde opac. Pictorul vrea să-i facă o mărturisire „uriaşă”. A dat drumul la magnetofon, în surdină.

Ea acolo, cu umerii goi. Umeri rotunzi, albi sidefii. Albi de ivoriu. Absorbind lumina. Patinînd-o.. înnobilînd-o.

— Simt cum mor lîngă tine... Ceas de ceas!... Clipă de

clipă!

Celălalt în sicriu, în giulgiul lui, îmbibat cu formol, biserica afumată, cu sfinți hieratici, cu zidurile aproape negre mjrosind a tămîie şi ceară, mirosind a Paşte, a rugăciune, a nădejdi şi deznădejdi, o biserică străveche, voievodală. O ctitorie cu pisania săpată în piatră, conținînd ecourile paşilor de-atunci, cu pinteni şi foşnete de pelerine, cu şoaptele jupînițelor codate şi glasurile baritonale ale monahilor, ei trei de gardă şi femeia aceea necunoscută plecată deasupra frunții albe, mută, înspăimîntată... Aude glasurile baritonale ale monahilor. Stă acolo în giulgiu, cu fruntea albă, golit de sînge, impasibil, inert. Mîna ei, fierbinte şi umedă. Absurd. Peste chipul lui glisează uşor zîmbetul alb, fascinant al maiorului

Cernea. Maiorul Cernea acolo în sicriul de stejar, tot numai zîmbet – dantura aceea obsedant de albă, de viguroasă. Vrea să-şi şteargă sudoarea de pe frunte. Întîlneşte masca de plexi. Simte drumul şiroaielor de sudoare în lungul sprîncenelor, pe sub marginea căştii, spre colțul ochilor. Maiorul Cernea a trecut în neființă, fără să lase nimic din ființa lui materială, fără părăsirea aceea stranie a trupului, abandonul cărnii fremătînde, fără hieratismul grav din pragul neantului, doar soția lui. Privire perplexă în fața carului mortuar, umerii obrajilor căzuți, ceva de om singur şi înspăimîntat, garda, compania de onoare, drapelul, apoi marşul funebru, sfîşietor şi cadența rară, apăsată, deasupra patrula urcînd pe verticală în zgomotul infernal al motoarelor – există în ceremonia despărțirii o perversitate a durerii, totul seamănă cu ritul vechilor seminții nomade şi Ea

acolo printre celelalte, în pragul leşinului, căutîndu-l cu privirea halucinată...

...Țîşnire prelungă în cerul imens. Stele. Miriade de stele. Pilotul încearcă o jumătate de răsucire în chingi, spre stînga. 444 lunecă rapid, undeva în urmă. Îi vede luminile de poziție. Vede flama jetului. Îi aude în căşti, percutant şi obsesiv, semnalul de alarmă. Sub planuri se derulează halucinant piscurile cumulonimbului.

7.

Cerul. În culorile nopților boreale. Violet spre ultramarin.

Adînc. Infinit. Ar trage de manşă. Ar pune forțajul. Ar urca aproape de verticală în lumile siderale, de-o glacialitate absolută. Ştie că s-ar regăsi identic cu sine însuşi la capătul raidului fabulos, un bărbat învățat să privească limpede, fără idei preconcepute orice deliciu ori atrocitate a destinului. Se destinde în chingi. Miimile de secundă, dense cît secolele... Nu-şi închipuie. Realizează. Viraj uşor după indicațiile Navigatorului.

Se află la intersecția aspirației cu realitatea.

— 351! Viraj de 180° stînga!

— Am înțeles!

— 444! Urmăreşte la vedere.

Viraj de 180° stînga. Doar acțiunea produce înțelepciune, Navigatorule! Stelele aleargă pe cupolă într-o fluidă mişcare de vîrtej şi cele trei lune, de ce mereu trei, se rotesc şi ele, galbene şi imense, viraj de 180° să-l recuperăm pe 444 care se-nscrie elegant, cu aripile

poleite de lumina rece a cosmosului, da, da, aici am învățat valoarea absolută a acțiunii, să alegi o singură soluție dintr-o infinitate posibilă, s-o judeci la 2500 de kilometri pe oră şi s-o materializezi pînă la ultima ei consecință, asta înseamnă Valentina să creezi viața, să creezi destinul, asta-ți amplifică eu-l pînă la a-l face responsabil, unicul responsabil al tuturor actelor lui, asta te eliberează de trecut, asta creează un permanent prezent, depozitar al unui viitor permanent, o mişcare cere cu necesitate alta, o cronologie a acțiunii asigură veşnicia şi...

— Îngrozitor, iubitule... Te-ai dezumanizat şi ceea ce este îngrozitor, tu nu-ți dai seama de asta... Maşina aceea cumplită, ilogică, vă dezumanizează pe toți. Vă cheamă în moarte şi voi numiți chemarea asta veşnicie. Ori înțelepciune...

Rîde uscat sub casca de cosmonaut. Consultă cronograful.

Au trecut 27 de secunde de cînd a executat spargerea.

— Maşina asta este cea mai rafinată prelungire materială a inteligenței, Valentina. Cel mai rafinat mijloc de investigație al speciei. Nu te gîndi la cantitatea de spațiu pe unitatea de timp... Gîndeşte-te la infinitatea de resurse de adaptare pe care le descoperă în noi... Pe care le ameliorează. Pe care le desăvîrşeşte în vederea transformării speciei la condiția lui Homimo Cosmicus... De ce ne judeci mereu numai de la inteligența tramvaiului?... Ori a „Fiatului", fie el şi 2300!!...

Priveşte dincolo de cupolă, cerul vast scăldat în culori boreale... Migrația speciei dincolo de gravitație... Declic. Al gîndurilor. Al conştiinței. Se oferă nud radiațiilor

subtile pe care le emit constelațiile. Galaxia.

— 351! Execuți spargerea în jos pe 90°!

— Am înțeles!

— 444! Urmăreşte-l pe ecran!

În căşti, percutant şi obsesiv, glasul mecanic al lui 444. Profund omenesc. De sub planuri se ridică vertiginos crestele de sidef ale cumulonimbului. Anticipă cu o miime de secundă clipa cînd masele gelatinoase ale norului au să-l cuprindă cu tentaculele vîscoase, încărcate de electricitate. O ultimă privire boltei înstelate. Violet spre ultramarin. Şi veşnicia. Consultă cronograful. Au trecut 32 de secunde. Tentaculele vîscoase se-nchid brusc deasupra cupolei.

CAPITOLUL TREI

1.

— 351!... Gaz!...

Se destinde lejer. Generalul a avut dreptate. Supoziția lui a ieşit din sfera incertitudinilor. Probabil că stațiile speciale de detectare au prins undeva, în spațiul sfîşiat de furtună, fasciculul criminal de radiounde... Taie legătura radio. Porneşte motorul. Undeva în noaptea lichidă, în cerul plin de descărcări electrice, a intrat o „țintă”... 444... Undeva în noaptea lichidă, într-un perimetru definit cu aproximație, sub averse, biciuit de furtună, într-o peşteră neştiută, într-o pădure seculară, pe o creastă acoperită de jnepenişte, cineva a pornit o stație pilot criminală... Care este logica actului? Ce vrea acel om, învelit într-un impermeabil, hăituit, cu conştiința inundată de ură, aplecat deasupra stației care-l va duce implacabil la pierzanie? Cine este? Ce cataclism interior l-a făcut să accepte rolul care-l va ucide?... Spațiul tumefiat de furtună este străbătut de fascicule de radiounde. Unul din fascicule cheamă în moarte... Maiorul Cernea... Sglivărul de care se izbise cu aproape patru decenii în urmă pilotul Ivanovici, părăsit în nori de stațiile terestre... Tăblărie calcinată. Bucăți mutilate de oțel şi dural. Atît... Cuplează radioul. Avionul vibrează puternic. Calea de rulaj biciuită de ploaie. Asfaltul pistei ud, luceşte straniu. S-a aprins balisajul. Rulează rapid către capătul pistei. Totul pare din altă lume. Aversele

piezişe pe betonul luciu peste care glisează metalic lumina proiectoarelor. Eclerajul balizelor, difuz. Vuietul copleşitor al motorului. Aparatele de bord dintr-odată vii. Cu personalitate distinctă. Convertind în cifre fiziologia complicată a acestui microunivers care este 351. Manşa vibrîndu-i uşor în mînă.

Şi ca-ntotdeauna, osmoza rapidă, desăvîrşită cu 351 pe care-l simte ca o prelungire firească nu numai a trupului, asta ar fi prea puțin, o prelungire firească a ființei lui celei mai intime, o materializare superlativă a dorințelor lui, a felului de a fi el însuşi, şi altceva mai mult decît atît, proiecția materială a devenirii, dacă-l poate gîndi astfel pe 351.

Gaz!

Pista se năpusteşte în cabina orbită de ploaie. Inerția îi proiectează trupul în blindajul scaunului. Limfa, sîngele, inima, creierul mobil şi parcă plutind în craniul strîns sub casca de cosmonaut, se fac simțite. Protestează împotriva violenței cu care sînt smulse din habitudinile ancestrale. Pilotul le urmăreşte inerția cu maliție... Urmăreşte fascinat procesul de adaptare a fiziologiei lui la condițiile pe care le impune 351, acest alter ego complementar tuturor aspirațiilor spre nemărginire.

Acum. Subconştientul a intrat în circuit cu aparatura electronică. Servomotoarele au devenit prelungirile materiale ale intențiilor lui de a percuta furtuna... Viteza îi schimbă rapid raporturile cu gravitația. Îl eliberează de gravitație pînă la senzația fizică a desprinderii. A abandonării complexului de habitudini tradiționale folosit de bipedul foarte sigur de suprafața solidă călcată sub tălpi.

Zboară!

Mutație în altă eră. Surîde sub cască. Zboară. Este el însuşi într-o ipostază mereu de descifrat. Balisajul multicolor, grupul blocurilor, o lumină ici, colo – femeile care-şi au bărbații la zborul de noapte – tot ce alcătuieşte siguranța, confortul se-nfundă instantaneu şi implacabil în noapte.

— Săgeata!... Sînt 351!... Am decolat.

2.

Ora 01 şi 37 de minute.

Totul normal la bord.

Zbor în urcare.

Pilotul controlează profesional aparatele de bord. „În regulă” îşi spune. Afurisitul de costum de suprasarcină cu țesătura elastică menită să-i strîngă venele şi arterele şi toată testura aparatului circulator pe timpul resurselor şi al schimbărilor de direcție, acest complement al fiziologiei, acest intermediu între ființa lui organică şi condițiile pe care i le impune 351, se strînge totdeauna asimetric. Îi presează piciorul stîng. Ştie că în furtuna în care intră are să-i dea senzații false.

— Giro-orizontul?

Tresărire interioară, cunoscută. Stăpînită. Conştient că acolo în adîncul ființei lui (apropo ce-o fi crezînd Necula Pastore Berger că-nseamnă „zonele abisale”?... Spune „abisale” cu gura plină, rotundă, el un mic burghez rotofei, căruia îi plac supele groase, şi care la cursuri apostrofează studentele de anul V ținîndu-le în picioare

ca să-şi demonstreze lui însuşi temeritatea şi incoruptibilitatea – ceea ce nu-l scuteşte să se ascundă prin cofetăriile mărginaşe cu o studentă gen bibelou, ochi mirați, retrasă mereu într-un colț la seratele Pictorului, în timp ce consoarta legală, şi ea mică şi rubicondă, îi aruncă priviri asasine), acolo în adîncul ființei lui iraționalul îşi începe mişcările spasmodice izvorîte poate din spaima de strivire a celulelor – cine-a descifrat ecuația spaimei – e greu să urci un psiholog într-un supersonic de luptă – declic – trei fulgere scurte – începe să se complice zborul în urcare – aparatele de bord normale – e puțin complicat să urci la interceptare în condiții meteo foarte grele, conştient că în sectorul unde vei executa interceptarea, zona fatală M, ai şansa ca la peste 2000 de kilometri pe oră, deci la peste 32 de kilometri pe minut, deci la peste 500 de metri pe secundă, ai şansa să intri într-un fascicul de radiounde de bruiaj, care să-ți deregleze aparatura electronică fie şi numai pentru zece secunde. Asta înseamnă o eroare de 5 kilometri în 10 secunde.

— Alo 351…

Glasul Navigatorului. Calm. Oficializat. Metalizat în căştile care pîrîie supărător.

Ora 01 şi 40 de minute.

Totul normal la bord.

Navigatorul îi transmite coordonatele care-l vor conduce la „țintă”. Deci 444 a intrat în zona de supraveghere a unității, îşi imaginează traiectoria proiectilului pe care-l pilotează spre „țintă”. Un cumulonimb uriaş, încărcat de proastă dispoziție şi electricitate, traversînd continentul de la est spre vest, cu

creştetul atingînd tropopauza. 351 lansat în plină viteză percutîndu-l după elementele de navigație care-i ajung în căşti, clare şi metalizate. Intuieşte cum toate acestea, stația de bruiaj, criminală, cumulonimbul, elementele de navigație, situația de luptă a regimentului se esențializează spre zonele definitivului.

3.

Era dirijorul lor preferat. Nu puteau spune cu precizie de ce-l prefera fiecare, dar numele lui pe afiş văzut din fugă la începutul săptămînii a stăruit între ei zi de zi, cu toate că Valentina nu l-a rostit niciodată; iar el, împărțit între o alarmă şi programul de zbor, îl uitase.

Vineri la ora 0 decolase pentru o interceptare în stratosferă. Cer pur de catifea grea, ori de brocart, plin de luminescențe fascinatorii. Aterizase cu un sentiment acut al veşniciei.

Ea nu se mai trezise ca altădată, cu mult înainte de a pleca el la aerodrom. Nu-i mai făcuse cafeaua fierbinte, cu ciocolată, nu-i periase vestonul, dar ceea ce-l neliniştise şi-l duruse era faptul că nu-i auzise tălpile goale pe parchet, ca odinioară.

Atunci se scula cu mult timp înaintea lui. Îi simțea palma fierbinte pe frunte. Respirația pe buze. Se trezea cu senzația, obsedantă atunci, că doarme în luncă, ori în Poiana celor trei fete.

Că-l năpădeşte mireasma tare de vițelar. De levănțică. Şi altceva, o mireasmă incomunicabilă de somn, de trup cald de femeie, o lubricitate discretă a porilor şi

epidermei, o voluptate cenzurată a buzelor cărnoase, a umerilor rotunzi şi-a sînului pietros, de fecioară, întrevăzut în despicătura cămăşii de noapte, fluidă.

Odaia fusese şi-atunci plină pînă-n tavan de liniştea nopții.

De intimitatea, de amintirile lor. Luna bătea-n ferestre. Se răspîndea pe covor. Existau acolo umbre pe care le redescoperea cu fiecare zbor de noapte, în afara umbrei foşnitoare, molatice, exalînd mirosul aților ător al femeii abia trezite şi mai tîrziu, cînd el îşi încheia vestonul, ea, femeia relaxată în somn, transformîndu-se brusc în soție, speriată, mereu umblînd fără rost să-i aducă lucruri pe care nu le uitase, ori de care nu avea nevoie.

N-a mai băut cafeaua ca „Logofătul Tăutu”. Îi era greu să facă ceea ce de ani făcuse ea. Apăsase comutatorul din hol. Tot ce altădată fusese numai al lor, noaptea cu visele tăcute şi fantastice, a rămas în dormitorul unde ea îi spusese de mult: „sa te mai adun bucățică cu bucățică, pijamaua, locul cald săpat în saltea, mirosul de bărbat risipit în aşternut, privirile”, au rămas toate în dormitor, în visele ei străine, lîngă trupul ei leneş, şi amorf, şi indiferent. Lumină impersonală, cuierul, cascheta, scurta îmblănită. A şovăit atunci. Voia s-o sărute ca-n toți anii aceia. Să-i simtă pe buze, multă vreme, pînă cînd ermetizează carlinga, gustul somnului şi al grijii. Să-i spună c-o ia cu el, fără nici o metaforă sentimentală, pînă la 30.000 şi-n nesfîrşire... A întredeschis uşa dormitorului. Era încotoşmănat în cizmele de blană, în scurta blănită, greoi şi incomod pe pămînt. Era pregătit pentru cealaltă existență şi şi-a dat seama alaltăieri, ce tîrziu Dumnezeule, ce tîrziu, de existența lui dublă, de faptul că

în clipa aceea el pleca pentru o altă ipostază a vieții lui, că era străin aici, că peste zece minute va intra în sfera unor relații absolut noi şi neinteligibile pentru ea şi că ea rămîne să fie egală cu ceea ce a fost pînă-n clipa asta, pînă acum un an, ori zece, ori pînă mîine-n zori, pînă poimîine şi pînă peste un an, ori peste zece.

A închis uşa uşor. Ea dormea abandonată, cu palma sub ceafă, cu părul platinat încadrîrudu-i obrazul alb, îmbujorat, pe care gura întredeschisă, cu fardul parcă viu, acuza violent voluptatea.

4.

— Pune-ți costumul negru.

— Îl prefer pe cel gris.

— Nu!... în definitiv nici nu e negru. Stofele astea moderne sînt pline de nuanțe. N-au nimic monoton.

— Dacă vrei tu!

— M-am obişnuit de atîta vreme să nu mai vreau nimic...

Îmbracă-te cum îți place.

A desfăcut larg uşile dulapului, trecîndu-şi mîna cu unghiile lăcuite proaspăt, miroseau uşor a eter, peste rochiile ei...

Altădată – remarcase acest altădată frecvent în gîndurile lui de acum – altădată dialogul ar fi continuat:

— Dacă vrei tu!

— Da, vreau. Gris-ul te maturizează. Te face fioros... Eu în ce mă îmbrac? În asta?... În asta? În care-ți plac mai mult?...

Altădată. Mormăise ceva. Ce obicei urîcios să mormăi.

— Am să-mbrac rochia asta gris argintiu, spusese... Îmi dă un aer grav şi, şi vreau să fiu gravă pentru ceea ce se cîntă astă-seară (este sîmbătă seara şi ei se pregătesc să plece la concertul dirijat de dirijorul favorit, căruia, dintr-o emoție sfioasă, nici nu i-au pronunțat numele)...

— Cu cine-ai luat bilete? a-ntrebat-o.

Tăcere. Foşnetul rochiilor mutate de pe umeraşele metalice. Tîrziu.

— Cu ai noştri. Vine şi Pictorul cu cineva... De fapt vreau s-o ucid pe coloneleasa aia de la Divizie. E o snoabă, nu pricepe nimic, dar vine c-o obligă bărbat-su să facă program cultural.

De necaz îşi etalează toaletele ca la parada modei. Vrusese s-o ia în brațe s-o sărute. E adorabilă cînd manifestă instincte criminale... Nici lui nu-i place coloneleasa. Se-amestecă peste tot. La întrunirile unității îşi dă aere de regină neîncoronată.

Vorbeşte mult şi pe ton superior despre scriitorii contemporani de cînd unul dintre ei, la o întîlnire cu cititorii din garnizoană a mărturisit că are gradul de „fruntaş în rezervă”. Îi confundă între ei, le amestecă cărțile şi-i socoteşte subalternii colonelului.

Ea s-a eschivat şi a trecut în baie. Atunci a moralizat-o spunîndu-i că programul de astăzi este deasupra oricărui gînd meschin şi că, în definitiv, nimeni nu-i poate răpi colonelesei dreptul de a-şi îmbrăca toaletele cum şi cînd îi convine, pe acela de a avea opinii personale în orice domeniu al activității umane şi că, fiind ea o soție exemplară, îşi motivează perfect existența.

— Ce vrei să-nțelegi prin „soție exemplară”? întrebase

ea, oprind duşul.

— Nimic în afară de ceea ce se-nțelege în mod obişnuit, replicase şi-a-nțeles că seara asta e o seară ratată înainte de a-ncepe.

5.

A auzit-o fredonînd un şlagăr la modă. A ascultat-o făcînd elogiul serilor de septembrie – cînd a fost asta, aproape acum o veşnicie şi n-a fost decît aseară – adică sîmbătă seara – acum e duminică la ora 01 şi 42 de minute – deocamdată totul normal la bord – al serilor de septembrie, al oraşului plin de forfotă şi lumini, al vitrinelor multicolore, al serii de după concert.

— Ți-am pregătit o surpriză, a spus cu glasul voalat, plin de ceva necunoscut, un freamăt necunoscut, ori uitat, ceva foarte proaspăt şi tineresc, el a fost inundat de-un sentiment acut – prealarmă şi-a spus legîndu-şi nodul de la cravată...

— Nici o întrebare. Păstrez totul pentru atunci..

— Adică?

— Mergem cu toții la Pictor... Are o aniversare, ceva, ai noştri ştiu şi sînt de acord.

Cămaşa albă de nylon e impecabilă. Îi dă şi acum o senzație delicioasă de confort şi lejer. Pe perete „marina” odihnitoare de Ştiubey – o găsise la o consignație – valuri uşoare, verzi-albastre, foşnitoare, legănătoare, infinite, ieşind mereu din fundalul vernil al peretelui şi simplitatea romană a tot ceea ce se găseşte aici... „Casa lor”!... Ce curios i-au sunat aseară cuvintele astea. A încercat să

refacă, ori să intuiască exact tot ce reprezintă pentru el „casa lor”. Acest plural uman înmulțind într-o infinitate de ipostaze tot ce se găseşte între pereții i apartamentului. Şi-a adus aminte cum înainte de a comanda mobila l-a chestionat îndelung asupra unor amănunte care atunci îl sîcîiseră... Cum se simte în carlingă?... Ce-i aceea o carlingă? Cît stă pe zi într-o carlingă? Ce ocupații are în carlingă? Nu văzuse legătura cu comanda care trebuia făcută, stăteau cu schițele pe genunchi şi responsabilul, ori preşedintele cooperativei părea exasperat... Abia mult mai tîrziu, cînd ea nu l-a mai întîmpinat la toate întoarcerile cu:

— Îți place acasă dragul meu? Da ?! Haide! Destinde-te! Odihneşte-te!

Abia atunci a-nțeles rostul liniilor curbe, uşor ondulate ale mobilei joase, miniaturile care asimilaseră ideea ei de a compensa în „casa lor” plusul de unghiuri ascuțite şi incomoditatea de dincolo, din carlingă.

De cîte ori în alți ani întrebarea asta?

— Îți place acasă dragul meu?

Şi el, coborînd din noapte şi spațiu, aici, spre acest punct minuscul, infim de pe Terra (senzația că vedea Planeta rotindu-se ametitor sub el, el un punct fix în spațiu, continentele, oceanele, istoriile, el spiralînd să-şi găsească propria-i istorie, apoi pista lucie, plopii piramidali, vîntul şi casa, femeia lui, amintirile lor comune).

— Îți place acasă dragul meu?

Acest microunivers plin de linii odihnitoare, de culori tandre, de simplitate confortabilă, stăpînit de ea cu grație, îmbibat de aromele suave ale trupului şi părului şi

rochiilor ei.

Întoarcerile lui nu mai au întrebări. Ea a descoperit un alt univers. El n-a avut timp s-ajungă acolo. Amintirile lor comune s-au retras prin unghere. Au devenit vetuste. Se ruşinează de această vetustețe. El însuşi se sfieşte să le cheme. Să le reînvie. Sînt moarte. Sau pe cale de a muri. Poate că „astăzi" trăieşte atîta vreme cît nu mor amintirile... Descoperise o voluptate dulce lăsîndu-şi cămaşa să-i lunece pe umeri. Seara era ratată înainte de a-ncepe. Pentru că în baie nu se-ntîmplă nici un diluviu, aşa cum se-ntîmpla de-atîtea ori atunci...

...De fapt o viclenie inocentă. Duşul n-avea obiect. „Obiectul" cu halatul de baie violet şi scămos înfăşurat pînă deasupra sînului, cu umerii rotunzi brumați de stropi, încerca să-şi pună ordine în coafură. El oprea apa. Ea îl privea în oglindă şi-l întreba dac-o preferă cu breton, ori, pur şi simțplu, cu părul dat peste oap... îi ştergea umerii. Îi săruta pe rînd. Ea rîdea gîlgîit. Fugea, tropăind cu tălpile goale. Afară se-nsera vizibil, îşi lega cravata sub privirea ei plină de admirație.

— Phii!... Niciodată n-am să înțeleg cum de poți să faci treaba asta încurcată!... Ajută-mă să-mi închei fermoarul.

Viclenie căreia îi cădea victimă, conştient. Vedea gîtul rotund, musculos, cu pielea aburită sub care palpitau venele albăstrui. Îi trecea buzele pînă la rădăcina părului, ea rămînea o clipă nemişcată şi el aştepta acolo, cu buzele îngropate la rădăcina părului mătăsos, reîntruparea femeii în substanța ei de voluptate absolută... Atunci rămîneau două locuri goale undeva într-un fotoliu de orchestră, ori în vreo loje de teatru şi-n casa lor, tîrziu, se strecura ceva inefabil, nimic din sație-

tatea cărnii satisfăcute, altceva subtil şi răscolitor şi dureros, pentru că ea evada într-un loc şi timp indecis unde n-o mai reîntîlnea decît atunci cînd adormeau tîrziu, îmbrățișați, lacomi cu disperare unul de celălalt...

Ea şi-a rujat buzele. Şi-a tras cu dermatograful conturul ochilor care s-au adîncit brusc, subliniindu-şi personalitatea enigmatică. Au constatat amîndoi că sînt gata mult prea devreme. Ea s-a aşezat în fotoliu. S-a uitat pe fereastră şoptind cuiva titlul simfoniei care închidea concertul. El s-a aşezat în doilea fotoliu, spunîndu-şi că-n seara asta n-are să se uite la suflători, mai ales la cei cu tromboanele, are să-nchidă ochii şi-are s-asculte pînă cînd valurile acelea de sunete tumultuoase au să-i şteargă toate vibrațiile vitezelor în jur de M=2 sedimentate în el tot, ca o a doua natură, mereu sonoră, încrustată în nervi parcă pentru totdeauna. Are să se ducă la întîlnirea cu titanul în fața căruia se pulverizează, lacom de tumultul lui grav şi desigur, ca ori de cîte ori îl ascultă, o să se imagineze undeva în stratosfera, scăldat în lumina zodiacală pură şi fluidă, iar deasupra cupolei au să fie cerul negru şi stelele.

Ea vorbeşte încet despre siguranța cu care Pictorul stăpîneşte culorile, izbucnirea aceea de culori fantastice, cărora nu le găseşte nume.

— Mă duc să scot maşina, a spus el cu sentimentul tăios al prealarmei.

Ultima pată de ocru se şterse din fereastră. A rămas singur, în lumina galbenă, doar plopul.

6.

Scosese maşina din garaj. Pîrîitul unei motociclete... Nu se poate, îşi spusese... Nu se poate... Motocicleta a trecut spre, oraş. Distinsese silueta lui Bucur, care pleacă probabil la pescuit. Pornise motorul. Îl încălzise uşor la ralanti. Maşina este confortabilă, intimă şi cînd aprinde bordul, lumina verzuie îl relaxează. După concert ar fi vrut s-asculte sălciile şi rîul, apoi să se lase bătuți în parbriz de luminile vitrinelor fluorescente, să gliseze pe fundul acela de mare care este oraşul seara, populat de perechi şi de lună. Să iasă la şosea unde-au să-ntîlnească umbrele plopilor, cîmpul, fîşîitul pneurilor, odihnitor.

Ea să se abandoneze acestei lunecări dulci şi el s-o regăsească acolo, să se regăsească amîndoi seduşi de gîndul permanenței intimității lor...

Ea coborîse scările, unduitor. I se păruse nouă, tulburător de nouă. Ochii subliniați cu dermatograful îi luceau aţîţat şi posesiv. Privirea trecuse peste el şi ea zîmbise unui gînd care lui îi era necunoscut. Îi deschisese portiera cu gestul adresat unei necunoscute.

Motocicleta.

Din față.

Barase drumul.

— Să trăiți, tovarăşe colonel... Alarmă!

Ea la fel de absentă.

Ce stupid, spusese... Lasă-mi maşina... Voi veniți cînd isprăviți... A nu! Nu la filarmonică. La atelier... Succes, spusese impersonal trecînd în locul lui la volan...

Demaraj scurt. Semnalizatoarele roşii. Farurile lunecînd pe asfaltul şoselei. Urcase scările cîte trei...

Tricoul... Salopeta...Singur. Aparatul cu tranzistori... Poate ar fi trebuit să aştepte pînă cînd pleacă... Paşi pe coridoare... în fotoliul ei, motanul siamez, negru, cu ochii rotunzi, verzi, duşmănoşi. Nu se iubesc. Ali Khan, pufos, leneş, arogant. I-a întors coada. În replică i-a zvîrlit mănuşa de zbor în mutra suficientă. Ali Khan a sărit pe toaletă, răsturnînd poşeta de piele de căprioară pe care-o poartă la pantofii troteur. Poşeta căzuse, vărsîndu-şi conținutul. Cîteva bancnote. Mărunțiş. Un ruj. Un bilet de autobuz. Şi pe bilet scrisul ferm al Coechipierului:

„Te aştept la 16 şi 15 la locul ştiut”.

Senzația de greață. A împăturit biletul. L-a rupt. L-a aruncat în closet. A tras apa.

7.

Stă în carlingă cu cupola ridicată, deasupra stelele şi-alături umbra tehnicului aşezat pe marginea ranforsată. Costumul de suprasarcină îi strînge fiecare fibră vie.

— E-n regulă, tovarăşe colonel, spune tehnicul fără să coboare de pe scară... După cîte spune meteorologul, o să fie albastră.

Ritualul fiecărei decolări. Căpitanul tehnic îi trece centura peste umeri. Nu c-ar fi nevoie să-i lege chingile. E nevoie de el în alte dimensiuni. Gestul aproape tandru cu care căpitanul îi leagă chingile, premeditînd încetineala, îl mută brusc aici...

Rămăsese încă acolo, lîngă toate incertitudinile.

„Te aştept la 16 şi 15 la locul ştiut”.

— Locul ştiut! Locul ştiut! Locul ştiut!

— Ei da, domnul meu. Locul ştiut.

Se-ntrebasc, înainte ca Nicolae, căpitanul tehnic, să-i lege centurile cu gestul tandru şi prelungit, se-ntrebase dacă toate femeile, ca să-şi poartă supraviețui, îşi descoperă un „loc ştiut”...

Nicolae vrea să fie aici. Să-i garanteze cu prezența lui că nimic n-a scăpat neverificat. Să continue un minut mai mult prezența tuturor tehnicilor. Responsabilitatea lor comună... Farurile maşinii lunecînd rapid spre oraş. Fără reticențe. Fără complicații. Alături Nicolae, cocoțat pe marginea carlingii. Undeva, la orizont, fulgeră. Nicolae mormăie înciudat. Dintr-odată se face frig.

— Gata, tovarăşe colonel?

— Gata, Nicolae.

— E ora 20...

— În regulă.

— Păreți supărat. Poate sînteți indispus şi n-ar fi cazul...

Şterge cu mîneca combinezonului o pată imaginară de pe plexiglasul carlingii. Pilotul constată greutatea şi incomoditatea căştii de cosmonaut aici, pe pămînt. Nicolae verifică încă o dată chingile. Contactele... El deschide aparatul cu tranzistori...

Dincolo de foşnetul vîntului în antena avionului, aude zgomotul sălii de concert. Tusete. Foiala pe scaune... Aude cum cineva îşi acordă violoncelul... Viorile... Casca de cosmonaut i se pare nesuferit de grea... Aplauze... închide ochii. Reface silueta uşor adusă de spate a dirijorului. Coama căruntă. „Leonină”... A ridicat bagheta. În carlingă năvăleşte liniştea solemnă agățată de bagheta albă, magică.

„Te aştept la 16 şi 15 la locul ştiut”.

Niciodată 444 n-a fost un stilist. Doi de *la* într-o propoziție de şase cuvinte... Vîntul în antenă. Puternic. Orizontul, de smoală. Pista intră albă în noapte. Departe, sus, alt fulger taie noaptea de la nord la sud. Două ritualuri. Două lumi. Ea, în sala caldă, plină pînă la refuz de liniştea impusă de bagheta magică. De odoarea trupurilor de femei elegante, decoltate, coafate proaspăt. El, legat în chingi cu gîndurile sub lumina verzuie a tabloului de bord. Cu cerul pînă-n limita superioară a stratosferei deasupra carlingii. Cu frontul de furtună anunțat prin presă şi radio, hoinărind de la est spre vest, pe deasupra meridianelor.

Corolă de sunete melodioase. Viorile... Un semnal. Pi; ta ta; ta ta ta; pi; ta ta... Un satelit. Semnalul traversează rapid corola de sunete izbucnite dulce de sub bagheta magică...

Enescu... Căştile pîrîie supărător...

— 351... Răspundeți pentru control.

— 351... Sînt 351... Aud foarte bine...

__ Bine... Rămîneți pe recepție.

...Nu e loc pentru amîndouă, îşi spune, atunci cînd noaptea devine dintr-odată sonoră. Cînd corola de sunete de culoarea sidefului, ori a apelor de munte, ori a ceti nişului, poleită vag de lumina pură a lunii, fluxul odihnitor de sunete care-l pătrunde risipindu-i-se generos în celulele suprasaturate de viteza la valoarea lui M=2, fluxul acela plin de armonie şi echilibru este sfîşiat de țiuitul vîntului în antenă, de chemările stațiilor de.pe aerodromuri, ale navelor din larg, ale stațiilor meteo, ale posturilor de radio... Pi; ta ta; ta ta ta; pi ; ta ta... Ră-

suceşte butonul aparatului de radio de la bord. Noaptea îi intră în cabină în toate limbile. În alfabetul sonor şi universal Morse. Trece aparatul cu tranzistori lui Nicolae. Vîntul şuieră pe deasupra carlingii.

— Să iau scara, tovarăşe colonel?

— Da! Ia-o!

Ermetizează carlinga. Dincolo de hangare se ridică spre zenit un zid de păcură. Trebuie să fie plin de descărcări electrice. Le aude răbufnind în căşti. N-are să fie grozav de plăcut acolo... Se gîndeşte legat în chingi de două aripi, aparent inert, aparent minuscul deasupra şi-n jur noaptea, constelațiile n-au mai rămas decît la sud de Calea lactee, restul bolții l-a-nghițit furtuna şi timpul s-a dizolvat, minut cu minut, oră cu oră în aşteptarea legată-n chingi, nici un alt gînd, nimic decît aşteptarea. Colonelul ține în mîna stîngă, la manetă, sinteza ultimă a termodinamicii la motoarele cu reacție, care la o simplă comandă se transformă în viteză ascensională la valoarea vitezei sunetului şi-atît.

„Te aştept la 16 şi 15 la locul ştiut”!

— 351!... Gaz!

Se destinde lejer. Generalul a avut dreptate. Supoziția lui a ieşit din sfera incertitudinilor. Probabil că stațiile speciale de detectare au prins undeva, în spațiul sfîşiat de furtună, fasciculul criminal de radiounde. Uitase... Pista se năpusteşte în cabina orbită de ploaie.

Ora 01 şi 37 de minute.

Totul normal la bord.

Controlează profesional aparatele. „În regulă” îşi spune... Se apropie de „țintă” cu viteză supersonică. 444. L-a trădat aşa cum l-a trădat Navigatorul, l-au trădat

pentru Ea, majoritatea bărbaților trădează pentru Ea, pentru că majoritatea bărbaților nu rezistă ochilor verzi, plecați sub genele negre, mari şi catifelate.

Navigatorul îl conduce în noapte, la interceptarea lui 444.

„Te aştept la 16 şi 15 la locul ştiut”.

— Aprobați spargerea, cere în microfon.

— Aprob!

Se apropie de țintă cu viteză supersonică. În afara oricărui act deliberat, caută cu înfrigurare butonul tunului.

ZBORUL

CAPITOLUL ÎNTÎI

1.

— 351!... Gaz!

Comanda conducătorului zborului ajunge la Navigator întretăiată de descărcările electrice care parazitează circuitele.

Aşteaptă să-i apară pe ecran punctul luminos care-l materializează pe 351. Probabil că Gelatină îl caută înverşunat la domiciliu. Niciodată nu l-a simpatizat pe Gelatină, şi-n şcoala militară i-a făcut atîta mizerie cîtă putea să-i facă unuia din acelaşi an, mai mic în grad – afurisitul avea darul scîrbos al linguşelii, pe care şi-l cultivase cu obstinație pînă cînd ajunsese codoşul Tolomacului în Secția I-a. Nu l-au lecuit nici îmfăşurîndu-l în pătură şi snopindu-l noaptea, în dormitor şi-n complicitatea plantonului, nici vîrîndu-i broaşte în bocanci, ori în casca de zbor. Slăbuț la cursuri, „cizmă” la pilotaj, dizolvat la un depozit de materiale în timpul războiului, Gelatină a apărut dintr-odată eroic pe funcție de „adjutant”. Adjutantul unei mărimi în ascensiune. Un fel de „ține cal” ori „ține servietă”

Ori „ține manta”, bine aprovizionat cu „şozuri” de ultimă oră, bărbierit pînă la sînge, permanent surîzător şi cu fiecare steluță nouă pe epoleți adăugînd o doză nouă de gravitate în aşa fel încît gradul de colonel l-a făcut

impenetrabil, glacial şi condescendent cu economie. În avion nu pune piciorul decît atunci cînd face parte dintr-o suită care se transportă pe calea aerului.

Navigatorul se instalează comod pe scaun. Sala întunecoasă, supraîncălzită de radiațiile radiolocatoarelor, ecranele fluorescente, foiala de dincolo, din sala de comandă, a P.C.-ului, mirosul de aparatură încinsă şi ropotul averselor pe olanele acoperişului îl cenzurează ca de fiecare dată, cînd se instalează în scaunul terestru, banal, pe patru picioare de lemn, un scaun „stas” fără nici o istorie, oricînd schimbabil cu unul de la club ori dintr-un birou oarecare.

De fapt trebuia să fie dincolo.

În carlingă.

Mereu gîndul irealizabil. Şi durerea cvasivisceralã care-i strînge inima. Stă cu căştile la urechi, cu microfonul în dreptul gurii, un bărbat înalt, suplu, atletic, uşor cărunt la tîmple, cu crețuri fine la coada ochilor, bărbie energică, cu obrazul desfigurat de arsuri, cu pielea de pe mîini arsă, profil pur, roman, desenat cu finețe şi radiațiile violacee ale ecranului se absorb în cenuşiul pupilelor, fosforizîndu-le.

Tresare cînd aude în căşti glasul energic, cu mereu aceleaşi intensități tonale:

— Săgeata!... Sînt 351!... Am decolat!

2.

Reface instantaneu, cu minuție arheologică, imaginea totală a lui 351 în zbor. De fapt pentru asta trăieşte. Se

pleacă deasupra ecranului. Peste un minut, ori peste două, pe ecran vor apărea două puncte luminoase. Ținta: 444 şi vînătorul: 351 !

Atunci el se va transforma în destinul amîndurora... Aude ploaia şi grindina răpăind pe cupolă. Strînge nişte chingi imaginare. Urmăreşte pe variometru zborul vertiginos, aproape de verticală. Simte în nări oxigenul medicinal al carlingii ermetizate... Senzația acută a desprinderii, ca şi cînd dublul lui, ceva din însăşi materialitatea lui cea mai intimă se desprinde de el însuşi şi printr-o transmigrație de celule şi viață afectivă se reface în intimitatea de sub cupola lui 351, ori mai mult, printr-un proces subtil de osmoză se resoarbe în personalitatea celuilalt, a Pilotului, a acestui alter ego prin existența căruia încearcă el să-şi prelungească o existență aparent defunctă, propria lui existență de pilot, interzisă de medici, de structurile lui traumatizate de accident: – uşor cu maneta şi simte în podul palmei metalul încă rece al manetei, îi place că linia de credință a compasului ține fixată gradația exactă transmisă de „Săgeata”, ar vrea să se pătrundă de vibrația profundă, răscolitoare a metalului zrvîrlit în spațiu cu peste 2500 de kilometri pe oră şi-n clipa aceea de concentrare maximă cînd asimilează ca pe-un fluid vital toate comunicările radio, emanațiile ecranului, răpăitul averselor pe olane şi foşnetul nelinişti al plopilor piramidali, în clipa aceea de intensitate condusă spre paroxism, declic, deconectare, revenire la realitatea scaunului de lemn, banal, sohimbabil cu oricare altul, fără istorie, trăsăturile îi cad, cearcănele de sub ochi îi apar evidente, mîinile cu degete fine, de violonist înregistrează un spasm uşor şi nu-şi

recunoaşte vocea atunci cînd spune în microfon:

— 351! Cap compas 170. Timp 3... Eşalon 8.

Pilotul a dat drumul la cronometru. Iese din cabraj. A ajuns la 8000 de metri. În partea dreaptă a ecranului a intrat ținta. Face manevre temerare în adîncime şi direcție. Un punct luminos care lunecă silențios pe o sinusoidă aparent absurdă.

Un punct luminos care ar putea duce o foarte agreabilă încărcătură atomică. „Devin stupid", îşi spune, şi urmăreşte atent cum din stînga şi josul ecranului un alt punct luminos se apropie cu viteză constantă de „țintă"... „Trebuie să te aduni din carlingă amice şi e ultima oară cînd îți permit s-o iei razna... Să fim atenți... Mai mult decît atenți... Probabil că în 50 de secunde o să-şi facă apariția „Şarpele..." Se crispează.

Brusc, i se broboneşte fruntea.

3.

Noaptea îşi pierde toate caracteristicile normale. Mai precis, el nu mai recunoaşte nici una din calitățile dintotdeauna ale nopților de octombrie... Licența în istorie rămîne flagrant inutilă. Ca şi cealaltă, în filozofie. Normal ar fi fost să facă electronica. De ce normal? Readaptarea. Mereu şocul readaptării, mereu consumul inestimabil de energie pentru a te scoate dintr-o condiție şi a te readapta la o alta, chinuitor de deosebită, mereu lupta cu inerția la care-a revenit după ce accidentul i-a interzis condiția de pilot, aceea pe care şi-o dorise ca pe-o împlinire şi eliberare, mereu acest rol intermediar între

tehnica mijloacelor terestre şi omul de la bord, chintesența tuturor forțelor uriaşe de aici, materializarea unică a tuturor eforturilor plurale ale unității – el, răsfățatul, el unicul, el cel aproape de zei, Pilotul.

Acceptă rolul de intermediar cu un fel de mîndrie rănită.

Cu o dăruire rece. Distantă. Se observă aici, imparțial. O parte din structura lui intimă, acel ceva sensibil şi multiform cu care selectează şi-nțelege mersul constelațiilor, vibrația vîntului în frunzişul plopilor, aroma suavă a liliacului înflorit, acel ceva nedefinit care-i aminteşte lecturi din adolescență şi-i face legătura cu tot ce este sensibil în jurul lui, apusurile muzicale, serile de intimitate cu ei, ori poate numai cu Ea, linişte, afară înserarea, Ea abandonată leneş pe studio cu mîrtanul siamez culcuşit vigilent lîngă coapsa fluidă şi plăcile, mereu aceleaşi trei plăci: Lalo, Ceaikovski (Patetica) şi Mozart – ce împerechere şi de ce mereu aşa? – acel ceva inefabil a suferit şi suferă mereu mutații stranii, încorporînd între el cel de odinioară şi Navigator un filtru total, ecranul radiolocatorului.

O parte din viața lui se filtrează prin acest ecran fluorescent. Filtrul ăsta luminescent îi determină senzațiile şi reacțiile.

Modul lui de a percepe noaptea. Interpune între universul bolții de deasupra P.C.-ului şi el nişte axe de coordonate de o duritate metalică, axe între care tot ce se întîmplă de la sol pînă-n limitele superioare ale stratosferei se materializează în impulsuri luminoase, cărora el, Navigatorul, trebuie să le determine originea şi, într-un fel, destinul.

În condițiile date, ambele licențe inutile.

Undeva, destinul lui s-a întrerupt brutal. A avut latitudinea să aleagă. Dincolo de aerodrom, la o catedră, la Academia Militară, ori aici... A opus umilinței pilotului fracturat, știința ofițerului... Şi el? El, omul? Surîs strangulat. Crispat...

În noaptea asta se-ntîmplă al dracului de multe lucruri în troposferă. Straturi ionizate puternic aprind şi sting fulgere scurte pe ecran. Glasul planşetiştilor îi vine estompat. Tot estompat, întrerupt de bubuituri scurte, aude glasul vînătorului, pe care acum îl conduce nemijlocit la interceptare.

— Sînt 351!... Relații!

Probabil senzații false la Pilot... În microfon, sec:

— Încă două minute aşa!

Pilotul îşi iese din țîțîni cînd îl aude vorbind din laringe. Asta-i face bine acolo sus. Ieşit din țîțîni o să fie mai puțin atent la trăznetele care-i dau senzații false de angajare.

4.

Începe „cursa diavolului” cum o numesc ei trei, în intimitate. Ei trei... Şi Ea. Pentru că rămăseseră numai ei patru după război, tîrziu, în anii de stagnare, de incertitudini, de agonie a aviației clasice şi-n unul din anii aceia de agonie a avionului cu elice, a căzut al patrulea, acolo la Mare, absurd şi stupid, ei s-au hotărît să rămînă în această formație ştirbită, ultragiată de absurd, formație care rezistase războiului, vieții – violată

acum în mod stupid, să se-nchidă în formația de trei şi să rămînă aşa pînă cînd viața are să le interzică aviația, ori pînă cînd temeritatea lor îi va pedepsi, ori pînă cînd năzuința lor spre puritatea absolută a spațiului îi va sancționa; s-au readaptat surprinzător aviației reactive, cu toate nostalgiile niciodată uitate ale bravelor avioane cu elice, apoi a trădat Pilotul, descoperind-o pe Ea; ori lăsîndu-se descoperit şi ei au înțeles, nu l-au iertat şi nu l-au părăsit, au rămas ei trei şi Ea fără s-o poată niciodată aduce în formație – un fel de mit al feminității, o substanță fascinantă a carnalului şi spiritualului. Apoi a trădat el – accidentul acela nenorocit – a trădat pe jumătate, de aceea a rămas aici, într-un fel de formație – acum trădează Ea şi de fapt, n-a rămas pur decît 444 – aşa desfigurat de arsuri cum este, el singur a rămas al carlingii şi-al spațiului...

În microfon:

— 351 !...Măreşte cu 100!

— Am înțeles!... Măresc cu 100!

Viteza vînătorului se măreşte vizibil. Ei doi au ajuns să trăiască zborul într-o sincronizare perfectă. Nu acea sincronizare mecanică, dobîndită prin antrenamente susținute care se stabileşte între pilot şi navigatorul său. O altă sincronizare, infinit mai subtilă şi nuanțată, pentru că Pilotul îl conține pe Navigator în sinteză, anii de zbor în patrulă, războiul, nopțile nesfîrşite de dezbateri, o viață întreagă, tinerețea, maturitatea aceeaşi ambianță şi nu numai faptul cotidian, nu asta, faptul că Pilotul i se încredințează total, ca şi cînd s-ar lăsa pe sine la radiolocator, dublat de finețea cu care-l ia pe el în avion, nu fizic, spiritual, inteligența şi rațiunea lui, executîndu-i

prompt, la zecime de secundă toate indicațiile, ori anticipîndu-i-le prin manevre uşoare, totul atît de contopit încît îi dă senzația că el însuşi execută manevrele pe care le-a conceput, la fracțiune de grad şi zecime de secundă, în aşa fel încît înscrisă pe ecranul radiolocatorului, manevra Pilotului conține perfecțiunea. Desprins din testura emoționalului, zborul dobîndeşte toate atributele artisticului şi ştiințificului – devine o parabolă splendidă încrustată fulgurant în cerul fără amintiri, ca un simbol al trecerii speciei...

„Deviezi amice! Deviezi !...” Simbolul luminos al vînătorului bruiat de luminescențele străine create de straturile ionizate se apropie vertiginos de celălalt simbol, al țintei.

Se smulge brutal din el însuşi. Din tentația de a imagina drumul lui 351 traversînd cumulonimbul. Jetul de flăcări, aripile în delta mobile, silueta perfect aerodinamică apropiindu-se de zidul sonic, presînd moleculele de aer pînă la a le face solide; rețeaua radioundelor țesînd spațiul galactic într-o infinitate de meridiane şi paralele ale necesității omului de a comunica; Pilotul în costumul de cosmonaut, un bărbat perfect echilibrat, stăpîn pe sine pînă la cel mai neimportant neuron; fulgerele, masele imense de pîclă, de grindină, ori numai de vapori în echilibru nestabil pe care percuția supersonicului le condensează instantaneu; toată această fiziologie fabuloasă a furtunii; tot acest consum de geniu uman, radiolocatoarele terestre rotinduşi antenele concave mereu lacome de cunoaşterea spațiului aerian, transmisiunile Regimentului – acest sistem nervos esențial al gîndirii şi acțiunii, inginerii şi maiştrii de pistă, statul major şi cei de la conducerea

zborului, magnetofoanele care-nregistrează fidel fragmentul de epopee pe care-l creează ei, conştienți de destinul lor comun, acceptînd deliberat acest destin ca pe suprema lor împlinire; se smulge dureros din toate aceste tentații şi se contopeşte cu cele două semnale luminoase: vînătorul şi ținta.

Ținta pe care niciodată n-a putut-o gîndi în afara atributelor țintei. Acolo sus, manevrează abil, calm şi temerar, inamicul. Acela care violează cerul plin de amintiri dincolo de Zamolxe.

5.

Vînătorul intră în spațiul fatal. Ar fi trebuit să-i raporteze generalului rezultatul tuturor calculelor lui de pînă acum.

Poate că „Şarpele”... Punctul luminos se apropie vertiginos de zona muntoasă pe care-o survolează ținta. Poate ar fi trebuit să-i ceară amănunte lui 444. Multe amănunte. Zecimile de secundă. Îşi aude pulsul bătîndu-i în urechi.

— 351! Ținta stînga şi în față la 7!

Estimează precis aceşti 7 kilometri care despart vînătorul de țintă. Splendid. Pilotul manevrează magnific. Virajul pe stînga este de-o armonie perfect muzicală. Microsecundele. În tîmple. În timpan. Cerul gurii uscat. Asta era. O fracțiune incredibilă de timp, punctele luminoase reprezentînd vînătorul şi ținta se voalează. Spune în comunicația P.C.-ului, o dată cu Pilotul.

— Fixați punctul.

Apoi:

— Stînga în față la 5!

— Sînt 351!... Văd ținta! Intru la atac!

El este mereu perfect egal cu sine acolo sus în domeniul glacial al morții. Ce nebunie se petrece acolo? Strigă în microfon:

— 351, stînga la comandă! Degajează !

Rămîne paralizat, cu toți nervii zbîrnîind, cu sîngele dintr-o dată blocîndu-i venele, cu sudoarea şiroindu-i rece pe umeri şi piept, şi pîntec. Semnalul luminos al vînătorului trece fulgerător la un micron de impulsul luminos al țintei, atît de aproape încît marginile celor două impulsuri se contopesc pentru o miime de secundă, ca apoi cel perfect rotund al vînătorului, nu mai mare decît o literă *o* de tipar, să țîşnească în sus pe ecranul bombat şi fluorescent al locatorului... îi tremură genunchii. Se regăseşte instantaneu. „Probabil îmi datorați viața, neghiobilor” mormăie. În microfon:

— 351! Dreapta la comandă!... Pică!... Eşalon 6! Măreşte cu 200!...

Urmăreşte manevra elegantă a vînătorului, cum îi place să urmărească înotul maiestos al nisetrilor în acvariul de la Constanța. Întreabă la P.C. dacă au fixat punctul. I se răspunde afirmativ...

— L-a cerut şi tovarăşul general, tovarăşe maior, îi spune în căşti căpitanul Iacob.

Vînătorul pică pe dreapta, spre 6000 de metri. A ieşit din zona „Şarpelui”. Se destinde în scaunul banal, „stas” şi-şi spune zîmbind chinuit că pînă şi nenorocitul ăsta de scaun începe să aibă istorie. Ținta profită de fiecare micro secundă. Manevrele în adîncime sînt cu adevărat

spectaculoase. „Nu mai scapi crocodilule.” Mîrîie satisfăcut. Vînătorul „curge” de la 11.000 spre 6000 pe un arc de cerc luminescent.

— 351!... Pune la orizontală!... Măreşte cu 100!... Cabrează! Mai mult!...

Senzația desprinderii. Dublul lui, ceva din materialitatea lui cea mai intimă se desprinde de el însuşi. Printr-o transmigrație spirituală se reface în intimitatea de sub cupola lui 351. Mai mult. Prin mereu repetatul proces de osmoză se resoarbe în personalitatea celuilalt. A Pilotului... Zboară acolo, între fulgere şi-n ozonul pur al înălțimilor... Ținta încearcă un viraj abrupt în urcare şi pe stînga! Zîmbeşte.

În microfon:

— 351!... Stînga la comandă!

Execuție magistrală.

— Scoate pe 280°!

— Scot pe 280°!

Iată-l! Impulsul luminos al vînătorului care-a sinusoidat elegant pe ecranul luminescent se apropie, printr-o ultimă mişcare şerpuită de impulsul luminos al țintei... A ieşit pe direcție.

Uşor lateral dreapta. N-are nimic! O să-şi facă singur corecțiile de rigoare.

— Ținta drept înainte, la 6!...

Aşa, băiatule. Cuplează-ți radiolocatorul de bord... în căşti, printre răbufnetul detunat al descărcărilor electrice, glasul enervant de calm:

— Văd ținta! Intru la atac!

I-ai mîncat coliva, Falcozaurus, îl alintă pe cel de sus cu porecla din Şcoala militară, celebra lor „S.O.Av”...

Fluieră

„Ho sofferto per te”... Vînătorul se apropie constant de țintă.

„Acum, Teuton mititel”. Aude în căşti:

— ”Săgeata”!... Sînt 351!... Am doborît ținta!...

„Să-i fie țărîna uşoară”! Fredonează „Adios muchachos”...

În căşti glasul locotenent-colonelului, conducătorul zborului:

— 351!... Ai îndeplinit misiunea!... Ia gisment zero şi vino acasa!

Deci s-a terminat... Se abandonează cu mîinile pe genunchi. Uşor încovoiat în soaun. Cu gustul sărat al sudorii uscate pe buze... Gol. De gînduri. De emoție. De dorințe. Epuizat. Aspirat nemilos de cele cîteva minute suprapline. Îi e somn. Vrea să iasă afară. În furtună. Atît. Să iasă afară... Zbîrnîitul căştilor, glasurile care se-ntretaie în eter, căldura sufocantă a radiolocatorului, emanațiile lui fluorescente, mirosul de tăblărie fierbinte, de vopsea încinsă, totul devine cvasiinsuportabil... E treaba celor de la „zebră” să-i aducă acasă. Duce mîna la arcul căştilor. Clar, cu lenea lui ancestrală, glasul lui 444:

— Sînt 444!... S-a givrat tubul Pitôt!

Conducătorul zborului:

— Cuplează comutatorul de avarii!

— Am înțeles! Cuplez !

Cum era de aşteptat, Pilotul:

— 444 sînt 351, control!

Mereu neprevăzutul. De 27 de ani neprevăzutul. Te-ai cam rablagit, bătrîne! îşi zîmbeşte sleit. Fredonează, îşi

continuă gestul fixîndu-şi căştile la urechi şi se pleacă din nou deasupra ecranului fierbinte, îmbîcsit de emanațiile straturilor ionizate puternic.

6.

— Săgeata!... Sînt 351!... Condu-mă la interceptarea lui

444!

— Am înțeles, spune în microfon.

— 444! Sînt 351!... Spargem în sus! Mă apropii la vedere... Mă urmăreşti pe ecran pînă la aterizare! 444 !... Te conduc la aterizare!...

Păcătosule... Falcozaurus păcătos şi puchios... Teuton iremediabil şi ireconciliabil... Aşa... Stînga la comandă. Pică.

Eşalon 8... 444 ține pe o dreaptă perfectă la 8000, ca un nou născut gata să se lase interceptat, oho, ce mai aşteaptă să fie interceptat îngeraşul, cred şi eu că nu e uşor să rămîi cocoțat la 8000 într-o drăgălăşenie de cumulonimb ca ăsta, fără aparataj barometric, fără emițător radio – un scurtcircuit puişor – a doua oară în zece minute cînd „miroase a colivă” – şi Teutonul pe ton de comandă ca să-şi ascundă neliniştea, nu falsa lui dramoletă cu Ea, nu poza lui de Othello aerian, bah, asta e ultima lui piesuliță, aiurea, neliniştea cealaltă, fundamentală, că te-am putea pierde şi pe tine gogoman şi don Quijote, şi zburător adevărat, şi om adevărat şi-am rămîne numai noi doi, pentru că Ea a murit din clipa cînd n-a putut ține în formație, n-a uitat păcătosul cînd

încărcai lăzi în Gara de Nord să aduci acasă polul cu care ne cumpăram pîinea noastră cea de toate zilele, noi eram în sesiune, dormeam în cămara lui Virgil, făcusem nişte paturi suprapuse din polițe, şi tu ne aduceai pîinea, coltucul de pîine, sfîntul coltuc de pîine care ne-a amăgit foamea în douăsprezece sesiuni la rînd, pe urmă te-am ținut noi, neghiobule, am săpat la canale prin toate străzile Capitalei, cunoaştem toate măruntaiele pestilențiale ale Capitalei, am săpat să-ți dezvolți tu teoriile alea drăguțe, drăgălaşele tale teorii: „*Variația coeficientului de rezistența la înaintare Cx în funcție de numărul M şi dezvoltarea undelor de şoc*”, pentru că tu singur n-ai trădat nici atunci, în ceasurile şi-n anii aceia aproape disperați, cînd tînjeam după aerodrom, n-ai trădat zborul şi tu singur din formație ai făcut Politehnica, construcțiile de avioane – tu care acum gungureşti ceva în lenea ta regală, acolo sus, cocoțat la 8000, aşteptînd să vină Teutonul, să te ia de aripă şi să te aducă aici, la soareaua Pictorului, unde-au să te-nnpresoare toate cuconițele dornice de emoții tari, să le dansezi şi să se sperie de mutra ta, jumătate înger, jumătate demon... Afurisit semnalul ăsta de alarmă. Clamează de dincolo de lume. Aşa 351. Perfect. Cotoiul bătrîn. Reduce. Simte că se-apropie.

— 351! Ținta dreapta în față la 8!

— Am înțeles!

Impulsul luminos al vînătorului se apropie reticent de cel al țintei. Şi mereu, obsedant, semnalul percutant de aeronavă avariată. Venit în căşti din lumea spațiilor care-l refuză... Vînătorul glisează silențios, un *o* de tipar luminescent, pe lîngă celălalt o de tipar, ținta. În clipa

cînd cele două impulsuri luminoase sînt paralele, Navigatorul păleşte pînă la alb. Ei sînt acolo, la 8000, aproape plan la plan... „Sînt acolo, cu voi” gîndeşte, ori numai îşi imaginează c-a gîndit-o şi spune răguşit şi străin în microfon:

— 351! Execută spargerea în sus pe 270°!

— Am înțeles! Sparg în sus pe 270°... Relații despre 444? Relații despre 444?!... Nici măcar nu-şi mai ascunde neliniştea... Iarăşi. Mereu şi mereu efortul reacomodării. Al devenirilor conştiente... Al biciuirii tuturor nervilor. Tuturor instinctelor. Tuturor inerțiilor, atît de fireşti, Doamne, atît de fireşti... Ecranul. Acest filtru interpus între el şi lumea reală, sublima lume a senzațiilor fruste, a corporalității, a senzualității voluptoase – voluptatea carnală de a te lăsa biciuit de ploaie, de a simți stropii reci pe obraz, de a vedea fulgerele, de a mirosi pămîntul reavăn – impulsul luminos al țintei se-nscrie ferm în spatele vînătorului, ei trei au pus şi de data asta botniță destinului, îşi potriveşte microfonul şi raportează:

— Vă urmăreşte perfect.

— Situația la sol?

Ascultă comunicarea lapidară a conducătorului zborului:

— Cam albastră!

— Adică?

— Averse combinate cu grindină.

— Mai am zece minute de zbor.

— În regulă!

Aici, misiunea Navigatorului a luat sfîrşit. Practic a dus vînătorul la interceptarea țintei, a evitat catastrofa, l-a readus la interceptare, l-a degajat, apoi ținta a devenit

444, un avion avariat, lipsit de posibilitatea de a se ghida în spațiu, orb la 8000 de metri într-un cumulonimb de furtună, a cărui singură salvare este de a urmări în tubul locatorului de bord silueta avionului valid care-l va aduce la sol, la capătul pistei binecuvîntate... îți consultă cronograful.

— 02h, 08m.

Vor ajunge tîrziu. Foarte tîrziu. Atunci cînd ceilalți sătui de ritmuri, de băutură, aţîţaţi de prezența tuturor femeilor acelora mai mult sau mai puțin halucinate, vor pluti în lumina translucidă de acvarium, mototoliți, uşor verzi, cu sudoarea trecută prin gulerele cămăşilor. A rugat-o pe Ioana să vină.

S-a împotrivit vehement:

— Sînt prea exactă pentru lumea de fee, de balet, pictorițe suprarealiste şi bărbați efeminați. Nu ştiu ce căutați voi, acolo?!

— O compensație, i-a răspuns.

I-a rîs cu toată dantura strălucitoare de lupoaică tînără.

— Vă-nțeleg, fără să vă accept. Dă-mi un telefon.

— Şi daca va fi trecut de miezul nopții?

— Şi... Mîine e duminică. Îmi fac menajul.

O ultimă privire pe ecran. Două impulsuri luminoase, îngemănate, undeva spre 11.000... Îşi constată singurătatea. Acut. Singurătatea? Semnalul de alarmă al lui 444 se goleşte de conținut... Sînt amîndoi, în cerul pur, la 11.000... Stupid. Reacționează cu gelozie de femeie la menopauză... Ăsta e cuvîntul. Gelozie... Nu se poate desprinde de scaun. Cele două impulsuri luminoase coboară, mereu îngemănate, pe o spirală

mereu egală cu ea însăşi, după matematica riguroasă a sistemului de spargere în jos. Tresare cînd aude comunicarea Pilotului:

— La îndepărtată, flaps complet!

Conducătorul zborului:

— 351! Aterizarea liberă...

În sfîrşit... Gust de fiere. Un tremur uşor în degete... Prea obosit. Prea mult m-a obosit interceptarea asta... îşi scoate căştile. Îşi fricționează fruntea. Dincolo de paraziții sîcîitori care se aud în căştile aşezate la locul lor, strigătul Pilotului:

— Motor!

Smulge căştile. Şi le apasă pe urechi cu un gest crispat. Aproape convulsiv. Ecranul gol. Nu „vede” ce se-ntîmplă acolo, la un biet kilometru dincolo de zidurile P.C.-ului, nu vede, e orb, complet orb şi el.

Conducătorul zborului:

— Motor... Sparge în sus pe 270°... S-au defectat mijloacele... Fii calm. Aprind rezerva.

Se lasă în scaun. Scaunul blestemat, insensibil, aşezat pe cele patru picioare stupide, „stas”... Nu se mai poate. Ăştia doi mă bagă în balamuc. Mă scot la pensie, crocodilii... Mă...

Soarbe ecranul, şi-njură radiolocatoarele terestre care nu sînt în stare să capteze încă impulsul celor două avioane... Va sa zică asta, s-au defectat mijloacele cînd ei erau undeva la marginea pistei, cu roțile scoase, cu flapsurile bracate complet, proiectoarele le arătau pista lucie, biciuită de averse şi dintr-o dată întuneric orb – ah, crocodililor, să rămîneți atîrnați la vreo 30 de metri de pămînt pe namilele alea grele de cîteva tone,

bălăngănindu-vă deasupra tipsiei cu colivă – faceți ce faceți şi de cum decolați începeți să mirosiți a mort – rămîne perplex pentru că o aude clar, uimitor de clar pe Valentina:

— Mă uit la el, noaptea, cînd doarme, iartă-mă, te implor iartă-mă şi-l văd pe el acolo, ştii unde, voi nemişcați, palizi, şi-atunci alerg pe balcon, ori mă-ncui dincolo, aprind toate luminile, e îngrozitor, e îngrozitor, mă-nțelegi, e îngrozitor...

— Uite-i, strigă...

Cei de la P.C. bodogăne pe lîngă telespicher...

Recepționează:

— Relații?

Comunică :

— Încă două minute, aşa.

Încă două minute, aşa îngeraşilor, să cupleze cei de la deservire mijloacele de rezervă şi vă aduce tata la pistă puişorilor, vă aduce el şi ce-o să se-mbete tata în noaptea asta afurisită... Două impulsuri luminoase gemene, acolo pe ecranul plin de viață, splendid ecranul ăsta, ce dracu m-aş face fără ecran, orb aş fi şi mut aş fi, o biată fosilă, un nenorocit de pilot reformat aş fi...

Conducătorul zborului:

— 351... Pe direcția de spargere fenomene periculoase zborului... S-au cuplat mijloacele de rezervă. Execuți spagerea în jos pe 180°.

— Am înțeles.

— 444... Fii atent... Urmăreşte-l pe 351 pe ecranul radiolocatorului... Urmăreşte-l pe 351 pe ecranul radiolocatorului... Pînă la intrarea în sistem, apropie-l la vedere... Executarea...

Mare pisălog conducătorul zborului... S-a băgat pe fir, i-a smuls de sub aripioara lui ocrotitoare şi le umple capul cu sfaturi inutile. Auzi-l:

— 351!... Încep executarea spargerii în jos.

— Am înțeles.

Se uită la ceas – 02h şi 12m... O veşnicie... Au intrat în sistem. Iarăşi pe spirala fabuloasă care-i aduce din stratosferă, prin tot cumulonimbul, undeva la capătul pistei. Şi iarăşi senzația inutilității lui în fața ecranului, pentru că, acum, numai ei doi, piloții, stăpîni pe cinematica emoțiilor şi pe uzina cu aripi, numai ei doi sînt stăpînii absoluți, cu drept de viață şi de moarte... Aceeaşi stranie senzație a inutilului, a extrapolării spiritului în afara materiei şi clipei, a părăsirii totale, ireconciliabile.

— 351. Repet... Pe direcția de aterizare fenomene periculoase zborului...

Tipul devine agasant... I-o spune Pilotului... Parc-ar putea sufla prin parbriz şi transforma fenomenele periculoase în adieri suave mirosind a lavandă... O la la... şi dulcea, inegalabila pedagogie cazonă:

— Afurisită ploaie... Afurisită furtună... Am avut o baftă, una la mie... (Mie-mi spui... Să te fi văzut în locul lui 444)... Nu mai punem noi mîna pe aşa frumusețe de cumulonimb, nici într-un deceniu... (Original hully-gully... Mă mir că nu-ncepe să-i plîngă de dor)... Le plîng de milă (Tot plînge, ce spuneam eu) ălora care n-au putut zbura în aşa splendoare de cumulonimb... Sînteți de invidiat...

Asta-i prea mult chiar pentru pedagogia locotenent-colonelului... În microfon:

— Nu pierdeți ocazia, tovarăşe locotenent-colonel... Ar fi păcat să vă plîngeți de milă încă un deceniu...

Linişte în căşti... Paraziții. Răbufnetul trăsnetelor. Al furtunii. Grindina pe acoperiş...

— La îndepărtată flaps complet.

Glasul conducătorului zborului, plin de țepi:

— 351... Aterizare liberă... Aşaaa... 444... Uns!... Felicitări...

Îşi scoate căştile. Deconectează ecranul. Rămîne sleit în obscuritatea gelatinoasă, îmbibată de mirosul încins al tăblăriei, cablurilor de cauciuc şi vopselelor emailate.

CAPITOLUL DOI

1.

— Acum, între noi doi, amice!...

Îşi trage gluga impermeabilului... Pînă cînd au să ajungă la sala piloților, pînă se dezechipează, pînă-şi fac duşul, are la dispoziție cel puțin o jumătate de oră. Paşi repezi pe coridorul P.C.-ului. Afară vînt şi averse, plopii piramidali foşnitori, ploaia oblică strălucind în lumina lampadarelor cu neon, aleile cu asfaltul ud.

— Să trăiți, tovarăşe maior, permiteți să raportez.

— Raportează, sergentule.

— Vă aşteaptă tovarăşul colonel...

Sergentul spune numele patronimic şi cel drăgălaş, de botez, aproape uitase c-aşa este înscris în controale Gelatină...

__ Unde?

— La camera de oaspeți, tovarăşe maior.

— Bine...

O invitație la amintiri care n-au fost niciodată comune... Iese în ploaie. Aer curat. Rece. Îl aspiră lacom... Taie aleea spre locul de parcare. „Renault”-ul lui stă acolo, cu caroseria albastru-„pavone” lucind metalic... Totuşi, o compensație... Se pilotează şi jucăria asta cu botul şi coada teşite, gata s-ajungă în 50 de secunde la 130 pe oră. Rîde strepezit... Confortabil. Aprinde bordul. Încălzeşte motorul. Demarează scurt. Plopii repeziți în

geamurile laterale. Bariera. Santinela. Plutonierul de serviciu. Saluturile de rigoare... Asfaltul... Blocurile... Cîteva geamuri luminate... Femeile. Pregătesc ceaiurile. Cafelele... Paturile desfăcute. Veiozele. Cărțile căzute pe plapumă... Copiii dincolo... Trage maşina în fața garajului. Ocoleşte blocul. Urcă fără s-aprindă lumina. Cheia lor?... Aici... Deschide... Cald. Întuneric intim. Parfumul ei. Inegalabil. Sintetizînd tot ce poate fi feminitate şi intimitate, şi viață în doi. Totul... Ezitare...

— Între noi doi, amice, mîrîie... E totuşi prea mult.

Lumina palidă a lampadarului de-afară reflectată pe pereți... Umbra mobilei. Un capot aruncat în fotoliu. Îl ridică. Foşnitor. Mătăsos. Îşi culcă obrazul în el... Miroase înnebunitor... Scrinul. Cheița... Da... Aici sînt... Caută înfrigurat. Unul. Două. Trei... Asta este. În toată meticulozitatea lui de-o viață, Pilotul n-a încurcat niciodată, nimic. Îl ia. Are scoarțele moi. Probabil piele. Desigur piele... Iese... Încuie uşa...

Lumină bruscă pe coridor.

— Credeam că locuieşti la 12, spune Gelatină... Îl priveşte pe sub viziera şiroind de apă. Are umerii mantăii de ploaie uzi...

— M-a aşteptat afară... M-a pîndit afară, idiotul... în spatele lui Gelatină, sergentul. Şi încă cineva.

— N-ați greşit... Locuiesc la 12... Cu ce vă pot fi de folos tovarăşe colonel?

2.

Hm!... Stai drăguț, mă, stai drăguț... Vase chinezeşti...

Cristale... Ce, mă?... Ai un Petraşcu? Uite dom'le... Galant, mă, ca-ntotdeauna... Dă-te, mă, dracului şi n-o mai fă pe maiorul cu mine. Asta la servici, în faţa altora... Mai ţii minte cînd mă băgai sub pat? Ha, ha, ha!... îţi luasem frica de-a binelea... Eu ţi-am vîrît, mă, pilitură de fier pe ţeava armei, atunci la inspecţia aia inopinată...

— Cînd am luat trei zile de carceră?

— Atunci! A fost bună, mă!... Bunăăă!... Te caut de ieri... Ce-aveţi voi de fugiţi de mine? Sînt în comandament, pe funcţie, să-mi fie de bine. Pentru alţii. Nu pentru voi... Aţi rămas tot ăia, patrula. Intri-n miezul nopţii la el, cotrobăi ca la tine-acasă... Vezi să nu vorbească lumea...

— Ce să vorbească?

Tresare interior. Gelatină cu ochii lui de peşte rasol reprezintă totuşi un punct de vedere, unul din afara lor.

— Vorbeşte... Nu le vezi pe unele cum uită uşile deschise, ca din greşeală... Nu-nţeleg ce-aţi fost voi patru. Reduc totul la scara banalului, măi băiatule şi voi trăiţi prea şocant într-o lume ideală. Asta supără. Se comentează...

Revelaţia unui adevăr de-o simplitate perfectă. Ies mereu în trei, cu o singură femeie, ba mai mult, o aşteaptă în oraş cel care nu are program, are senzaţia lipicioasă, cleioasă a „opiniei". Gelatină respiră greu. Se face comod în fotoliu.

— Ai evitat catastrofa la micron... Apropo... Am o propunere pentru tine... Şeful catedrei de Istorie militară de la Academie te-ntreabă dacă vrei să te transferi la el. Ştiam că-ţi pregăteşti doctoratul...

— Văd că ştii foarte multe... Un coniac?

— Cu plăcere. Funcția... Te-ar vrea pentru feudalismul timpuriu...

Gelatină face apologia catedrei. A lucrărilor ştiinţifice de care Academia duce încă lipsă. Vorbeşte convingător. Echilibrat. Cu multă siguranță de sine...

— De ce te uiți aşa la mine? Îl cauți pe Gelatină? A murit băiatule. Am fălci. Am un strop de burtă. Nevastă. Copii. Nici tu nu mai arăți ca atunci. Numai memoria n-a murit.

Afurisita asta de memorie... Ți-am ghicit gîndul... Zici în tine că reîntîlnirea asta seamănă c-o-nmormîntare. L-ai înmormîntat în colonelul de astăzi, pe elevul sergent de-atunci. Probabil e un spectacol trist moartea elevului sergent în colonel.

— Scuză-mă!

— Şi tu te-ai îngropat pe tine însuți de *n* ori... Numai Pilotul a rămas surprinzător de tînăr în maturitatea lui surprinzătoare.

Navigatorul are revelația timpului care i-a despărțit. A anilor care s-au însumat de-atunci, şlefuindu-l pe Gelatină şi iată că omul nu mai are ochi morți de peşte rasol; are ochi vii, pătrunzători, viața a operat în adîncimea lui Gelatină şi el are dintr-o dată senzația de camaraderie – a recunoscut dintr-o privire un Petraşcu, el, Gelatină, asta este uluitor, în fond am stupidul obicei să cred că numai peste mine au trecut anii şi cînd îmi reîntîlnesc camarazii le aplic optica de-atunci, asta este îngrozitor de anacronic...

— Nu mi-ai răspuns la propunerea mea...

— Care propunere?

— Catedra...

Ridică din umeri.

— Viața mea e aici. Ştii bine.

Se simte degajat. Familiar.

— Poate c-ar trebui să te mai gîndeşti.

Gelatină nu-şi mai caută cuvintele ca odinioară. Îi vin spontan, firesc, face asociații care-i certifică o lectură substanțială, este un colonel perfect aşezat pe tălpi, cu riduri adînci la colțul ochilor, cu un strop de guşă, cu părul şaten rărit în creştet, poate prea mult lățit în şolduri. Reia panseul lui Gelatină. Al decesului elevului sergent în colonelul de astăzi.

Durere surdă în inimă. Cine spune că inima nu doare? Recunoaşte propriile lui decese, morțile succesive ale elevului sergent, ale locotenentului aviator, ale pilotului, ale amantului în foarte tristele lui maturizări... Toarnă coniac. Sticla de cristal pur, sonor, îi face plăcere. După cum simte întotdeauna o plăcere intensă cînd lichidul gălbui inundă paharele suple, muzicale, cu picior prelung...

— Mă gîndesc de cîțiva ani...

— Acum ar trebui să te gîndeşti...

Gelatină îl accentuează pe acum. Navigatorul îi fixează privirea.

— De ce tocmai, acum?!

— Hai noroc, Navigatorule... îți mai aduci, mă, aminte de schimbarea mea la față?

Incertitudine. Ce-nseamnă acest „acum”. Un avertisment?!... Dar toate lucrurile acelea, zilele şi nopțile acelea sînt moarte demult... El însuşi a predat atunci „B2”-ului totul, fotografiile, amănuntele groaznice ale morții lui Secicar, propriile amănunte legate de evadarea

lui, interogatoriul pe care i l-a luat Gestapoul, absolut totul şi ar fi o prostie ca acum, cînd a reintrat în circuit „Şarpele”, el să nu se mai găsească în fața ecranului...

— Care schimbare la față, Gelatină?

— Aia după care ai încetat să-mi mai faci mizerie... Şi după care, eu, am înțeles ceva esențial...

— Am uitat, spune şi se lasă să alunece în fotoliu. Coniacul îi trece în sînge cald şi liniştitor.

3.

— La noaptea aia te-ai gîndit?

Rîde.

Tolomacul le freca ridichea pînă la exasperare. Şcoala era dispersată pe Vinţul de Jos. Se improvizase un aerodrom lîngă Mureş. Ei erau cazați în castelul plin de fantome al lui Martinuzzi. Alarme. Prealarme. Inspecția armamentului. Cazarmamentul. Tolomacul nu se mulțumea cu ce-i raporta Gelatină...

— Voia să afle starea de spirit. Asta-l măcina! Starea de spirit...

Asculta seara sub ferestre, ori noaptea, după ce se suna stingerea. N-auzea nici benedicțiuni, nici fraze decente, ori de pocăință creştină. Avea o geantă de moaşe comunală puțin compatihilă cu un ofițer de aviație. De fapt Tolomacul nici nu era un ofițer de aviație. Fusese repartizat la o Flotilă de bombardament şi la prima lui misiune capotase cu avionul încărcat de bombe. Cîteodată se strecura în dormitor. Se aşeza pe patul lui Gelatină. Asculta. A doua zi îi moraliza. Nu raporta

nimănui ce auzea. Ținea în el. Era pisălog, bun pedagog, dar mult prea subiectiv să poată ajunge un pedagog de clasă. Avea dorința patologică să ştie „starea de spirit”. Poate afla lucruri la care el însuşi se gîndea…

— Ştii şi tu cum vorbeați voi de nemți… Mai ales Şurub…

Rîd amîndoi.

— M-am dus atunci cu Aso – Aso di Caracalo, Gelatină! L-ai uitat? Şi cu Şurub! Ne-am dus la nea Bujie…

— Maistrul motorist! Ce om, mă…

Ca şosele, cu momele i-au luat un „mizanmarş”, un demaror pentru „Fleet” cu cablurile de rigoare. „Mizanmarşul” avea obligația ca atunci cînd e învîrțit la o manivelă minusculă să producă scînteia necesară bujiilor. Era un fel de demaror, de pornire automată simplă, pentru avioanele de şcoală de faza I. El era elev adjutant. I-a dat ordin lui Gelatină să controleze dacă nu doarme cineva în căpițele de fîn din livadă…

Gelatină rîde bonom.

— Al dracului tu!… Ce m-am mai umflat în pene pentru o asemenea misiune de încredere.

Ei au ascuns maşinăria aia infernală sub perna lui Şurub. Au tras cablurile la clanța masivă de fier. Au stins lumina.

— Cînd m-am întors, aiurea, n-am dat în fîn decît peste ştii tu cine, cu iubita lui Margareta (Margareta era porecla dată comandantului de escadrilă), am găsit lumina stinsă şi-o linişte de mormînt. Ți-am raportat că n-am găsit pe nimeni. Mi-ai dat ordin să mă dezechipez şi să mă culc…

Tolomacul a dat tîrcoale pe-afară. Probabil s-a mirat că nu aude măscărite obişnuite. Nici glasul spart al lui Alpetri – ei îi ziceau Alpieirii – ținîndu-şi prelegerea de fiecare seară asupra...

— „Tuturor factorilor falici care conduc printr-o sexualitate perfectă la progresul speciei umane, bunăstarea materială şi morală a codoaşelor şi proxeneților, la îmbogățirea medicilor de... (spunea lucrului pe nume) de pe urma bolilor ruşinoase contractate în lumea demimondului de elevii sergenți aviatori ai majestații sale regelui".

Gelatină repetă cuvînt cu cuvînt titlul acelei dizertații ştiințifico-pornografică.

Neauzind continuarea prelegerii – erau la cursul XXXII, subintitulat „Originea fiziologică a geloziei elevului sergent aviator", Tolomacul a urcat scările făcînd semn plantonului să rămînă nemişcat. Probabil era fericit că-şi prinde secția plecata la petrecerile inițiate de cîțiva cuviincioşi şi savanți preoți greco-catolici, stăpîni ai unor pivnițe cu cele mai teribile vinuri de Tîrnave – fericit deci că mîine, după programul de zbor, se va putea delecta tîrîndu-i pe burtă prin toate bălăriile... De fapt era o răzbunare prostească a pilotului avortat — pe care ofițerii instructori de zbor îl tratau cu ironie rece pentru talentul cu care descoperea fire de praf pe trăgaciul armelor şi fire neregulamentare de barbă pe obrazul elevilor...

Fericit deci de supoziția pe care-o credea realitate, a pus mîna pe clanța legată la „mizanmarş", fără să ştie că tusea plantonului era simptomatică şi că Şurub năduşea din greu sub pătură, învîrtind manivela maşinăriei.

Plantonul le-a povestit mai tîrziu cum a sărit

Tolomacul din cizmele lustruite oglindă, cum s-a făcut vînăt, cum i-a aruncat peste umăr un „marş la carceră” şi cum scoţîndu-şi batista, a-nfăşurat clanţa cu mii de precauţiuni...

— Dracu l-a auzit intrînd... Se aşază cineva pe marginea patului meu. Întuneric orb. Îşi scosese cascheta. Nu-mi mirosea mie a bine liniştea aia. Am crezut că eşti tu. Zic: „Las’ elevule adjutant”... încep să pipăi la sîni. Să mîngîi şoldurile. Transpun eu sonor, pentru toată secţia, ultimele învăţături falice ale lui Alpieirii. Aud rîsete bufnite de sub pături. Mă cam luaţi peste picior pînă atunci. Mă simţeam străin. Urgisit. Zic să prind momentul... încep să miorlăi. Să fac pe curtezana... Ating din greşeală tresele de pe manşeta Tolomacului... Mi-a pierit glasul... Parcă m-a paralizat... Voiam să iau notă mare la escadrilă.

— Ai făcut atunci cea mai mare gafă din viaţa ta de elev aviator model.

Gelatină rîde lejer. Creţurile de la colţul ochilor i se destind.

— Pssst! Şase !... Tolomacul, am zis...

Rîd amîndoi. Beau coniac.

— Camarazilor, afară, fuga marş, a ordonat Tolo... Echiparea... Culcat... Sub paturi fuga marş... Drepţi... Vă arăt eu supertehnică falică... Tu să te tunzi, mi-a ordonat... Mîine sa te prezinţi la raport, tuns... Vă echipaţi ca nişte călugăriţe?...

Afară fuga marş...

Ei au ieşit în goană, încălţaţi la cîte-un picior, cu cîte-un crac de pantalon fîlfîind şi-au început să bată mătănii sub cerul satinat de vară... Unii s-au ascuns în păpurişte.

S-au întors în dormitor pe furiş. Secția l-a proclamat pe Gelatina „erou național”. I s-a decernat, cu solemnitatea de rigoare un premiu rîvnit, cel de „camaraderie”, constînd dintr-un prezervativ şi i-au fost iertate toate greşelile lui cu voie, ori fără de voie.

4.

Tăcere stînjenitoare. Ca şi cînd intimitatea creată de amintirea nopții aceleia, readusă în conştiință cu toate amănuntele ei pitoreşti şi picante, ar fi operat asupra realității imediate, rarefiindu-i densitatea. Ca şi cînd memoria acționînd în profunzimea conştientului şi subconştientului şi-ar fi asociat efectul prin fraudă. Amintirile au răsturnat pentru un minut sau zece valorile şi raporturile create de timp, au făcut să dispară stînjeneala, i-au făcut pe ei înşişi mai fireşti, mai dispuşi să comunice. Navigatorul intuieşte valoarea inestimabilă a clipei smulsă rigorilor ierarhiei, disciplinei, regulamentelor, categoriei sociale militare.

— Ascultă, Gelatină... Nu te prinde rolul lui Sherlock Holmes. Prea ai plecat să descoperi agentul criminal cu gulerul impermeabilului ridicat şi pipa în colțul gurii. Ți se vede pînă şi patul pistoletului, măi...

— N-am cîştigat deci nimic în plus peste talentele din „S.O.Av.”?

— În direcția asta nu!... Fii franc cu mine. O s-o descurcăm mai bine... Mai operativ... Să rememorăm: se vorbeşte ciudat despre prietenia „patrulei”?!

Gelatină se foieşte-n fotoliu. Dă ochii peste cap. „Iarăşi

a făcut ochi de crap fiert”... Gîfîie. Îşi tamponează des fruntea leoarcă.

— Haide băiatule... Trăieşti „drama” clasică dintre datorie şi prietenie. S-o lăsăm tiradelor maestrului Corneille... Uite ca-ți uşurez conştiința profesională... Cine ştie ce note informative ați primit – din nenorocire sînt cîțiva paraziți – care trebuie să-şi justifice într-un mod oarecare existența – deci o notă sau mai multe (Gelatină asuldă remarcabil) cu conținut tulburător: amoralitatea flagrantă, scandaloasă, a celor trei, dintre care doi piloți clasa I-a, front, decorații mari, răspundere etc. minați de rebutul uman, cel cu trecutul dubios, încă nelămurit, etc. etc. etc.

— N-o lua nici chiar aşa...

— Aiurea... Şi, dintr-o dată, catastrofa. Coincidențele... Rebutul la ecran... etc. etc. etc. Voi ştiți că nu sînt ceea ce spune Agramatul despre mine, vezi, am ghicit, nici nu putea fi altfel, nu i-am tolerat niciodată să-mi dea lecții, nu pentru că nu face acordul dintre subiect şi predicat, asta i-o pot ierta dacă este plin de intenții bune, ori este un foarte bun profesionist, nu Gelatină, drăguțule, ăsta a fost uitat de vreme în aviație, solda bună, risc minim, nu zboară, nu conduce zborul, face rapoarte, – taci măi, nici acum nu deosebeşte un supersonic de un subsonic şi pentru că în afara relațiilor care-l țin unde este, ştiu măi, cumnatul, cumnatul providențial – deci în afara relațiilor el nu-şi poate justifica, nu prezența Gelatina, nici măcar existența măi, mă-nțelegi tu, ori eu îi spun lucrurile astea în şedințele de partid – ce să faci măi, am un obicei prost – voi, dintr-un spirit lăudabil de echitate – nici să nu mă compromiteți, dar nici să nu puneți în mişcare „cum-

natul”, vreți să mă salvați şi să vă salvați... Să trec la catedră. Acolo sînt departe de unitate. Şeful de catedră are două doctorate... Lucrurile se uită. Aici se descurcă totul. Stația pirat nu va putea lucra la infinit... Cînd va fi descoperită, va veni şi lumina... Mulțumesc Gelatină, dar nu accept... Pot fi mutat prin ordin. Sînt militar. Execut... Dar am latitudinea să-mi cer trecerea în rezervă, oricîte implicații ar suscita treaba asta...

Taci şi-a ascultă-mă. Sînt totuşi cel mai bun navigator al regimentului. Pilotul lucrează perfect sincron cu mine. Sînt necesar aici, acum mai mult decît oricînd. Acum şi aici... înțelegi?...

Obține-mi acest drept – auzi Gelatină – cîştigat cu sînge – este timpul că spunem lucrurilor ăstora pe nume – obține-mi-l tu – văd că în cazul meu trebuie mereu să-mi reconfirm drepturile... N-ai să regreți. Nici tu. Nici eu. Nici onoarea noastră de ofițeri.

Gelatină într-o baie de aburi, gata să se lichefieze.

Navigatorul, cu cea de-a doua voce, aceea.pe care nu şi-o aude decît el, pe care şi atunci, cînd l-au sfredelit cu baionetele, şi-a auzit-o şi poate vocea aceea l-a salvat, – Haide, Gelatină. Ieşi din conformism. Din apele astea călduțe. Din clocitoarea ta de nonacțiune. De nonrăspundere. Strigă mă şi-acum: Şase!... Tolomacul!... Uite! Te las la liberul tău arbitru. Nu încerc să te influențez. Şase, Gelatină!

Îl priveşte fix. Gelatină se şterge cu batista cadrilată. A rămas la obiceiul rudimentar să poarte batiste cadrilate. Se şterge pe obrajii bucălați. Casnici. Paşnici... După ceafă.

— Ce dracu, hm, țțț, adică ierarhia, cel mai mare de-

cide, hm!...

— Gelatină!... Eşti ditamai colonelul... Garantează pentru mine cu capul tau...

Gelatină rămîne perplex... Se scufundă în scaun. Se resoarbe. Se autoanihilaază... Albeşte. Face eforturi vizibile să iasă din panică. Totul la el exprimă panica. Mîinile grăsulii, domestice, care se frîng cu gesturi spasmodice, independente de nemişcarea trupului. Ochii cenuşii, uşor bulbucați, de bazedofian fixați asupra lui într-o implorare mută. Sprîncenele zbîrlite traducînd cea mai patetică surprindere. Tăcerea perplexă a celuilalt spune: „Am doi copii. Nevastă... De ce tocmai eu?”... Desigur. Astea şi încă o mie de motive să zici mereu „să trăiți” indiferent că eşti sau nu de acord, că eşti lezat în intimitatea ta de om şi ofițer, că părerea ta sinceră şi documentată, şi argumentată, şi verificată este alta, „am înțeles să trăiți” pentru că mai ai zece ani pînă la pensie şi de ce n-ai ieşi cu pensia întreagă de colonel, că doar n-ai să schimbi tu lumea, şi Agramatul cinează cu cumnată-su la Cutare, care este cineva în ultimă instanță, repetă prin pauzele convocărilor ce i-a spus cutare lui cumnată-su, ori lui personal...

Navigatorul intuieşte totul pînă la nuanță. Îşi aduce aminte de ce-a rămas el numai maior... Ridică paharul cu coniac. Îl priveşte în lumina plafonierei. Lichidul galben auriu, aromat puternic promite o mie de delicii... Rîde. Spune:

— Noroc, Gelatină!... Ieşi din vrile c-am glumit!

Gelatină se foieşte-n fotoliu. (Fotoliu scoică, tapițat în verde crud)... Se smulge din panică. Pune stăpînire pe mîini. Pe expresia ochilor. Aduce sprîncenele la ascultare.

— Ai cuvîntul meu de onoare, spune cu glas de copil, tremurat; că aşa va fi... Ai să rămîi aici... Ori dacă te zboară, zburăm amîndoi...

Îi revine sîngele-n obraz. Se frînge peste masă...

— Măi! Totdeauna ai fost dintr-o bucată... De multe ori mi-a fost mie ruşine de tine în viața asta... Multă invidie am mai secretat eu, pentru bărbăția ta... Şi-acum ascultă ici... Nevasta Pilotului a cunoscut-o atunci pe Suedeză... Pe cînd era măritată cu căpitanul State din M.St.M... A cunoscut-o la o sindrofie... Ba a şi adus-o la aerodrom, cu o săptămînă înainte de insurecție... Poate să fie numai o întîmplare... Tu ştii că Suedeza avea slăbiciune pentru aviatori... Dacă se-ntîmplă ceva, sună-mă direct la Comandament... într-un fel mă ocup de afacerea asta. Haide. Noapte bună... Acum pică ceilalți. Probabil sînt frînți. N-au chef de mutra mea.

Gelatină se ridică adus uşor de spate. Parcă abandonat în uniformă. Rămîne o clipă în fața tabloului.

— Un Petraşcu!... Ce noroc pe tine!

Iese. Pe coridorul prost luminat, paşii răsună din ce în ce mai energic.

5.

Navigatorul îşi consultă cronograful cu gestul devenit reflex. 02h şi 45m. Presează caietul luat din comoda Pilotului în spatele tomurilor din raftul trei al bibliotecii, colecția „Studii şi referate privind Istoria României”, editată de Academie...

Dezbracă rapid ținuta de serviciu... Ce idiot... A uitat...

Face un număr de telefon. Aude la celălalt capăt apelul țîrîind prelung... în sfîrşit...

— Iartă-mă, Ioana, e tîrziu...

Glasul somnoros, ieşit parcă dintre perne, cu toată lenea trupului zvelt destins sub plapumă.

— Al dracului de devreme, băiatule... Cum stăm?

— Perfect.

— Mă bucur pentru voi... N-ai renunțat la ideea fatidică de a mă tîrî acolo?

— Nici mort.

— Treci atunci şi mă ia de-acasă.

— Trecem cu toții.

— În sfîrşit... Am să-ți cunosc zeii... Mă-mbrac.

— Te sărut.

— Rezervă-te... Salve... Pst... O clipă. Mai ai cămăşi curate?

— Două.

— Vîră în sacoşe tot şi adu-mi. Fac program administrativ... Ura!

Țopăie pînă-n baie, zvîrlindu-şi lenjeria din mers... Ai meditat prea mult în noaptea asta, băiatule! O să faci tetanos la creier... Fredonează: „Nessuno mi può giudicare”... Ah!

Duşul... După toată îmbîcseala de la locator, duşul... Măreț, băiatule... Magnific. Pe tot trupul. Pe obraz... Stop, domnişoară! Casca de cauciuc. Gol şi cu casca asta galbenă, parca eşti dracul. Jeturile. Fierbinți. Reci... Fierbinți. Reci... îşi bombează muşchii pieptului. Muşchiul stîng cu urma adîncă a baionetei pe care a folosit-o domnul căpitan conte Ianoş Czilley de Kaposvar... Baionetă pe care-o înfipsese în beregata lui

Secicar... Hauptmanul din S.S. Apariția Suedezei „deus ex machina”. Maiorul aviator Karl von Erikmann. Salvarea... Prosopul aspru. Îşi freacă tot trupul pînă cînd i se înroşeşte pielea... îşi trage pantofii de gimnastică. Iese gol pe balcon. Flexiuni. Inspirație adîncă. Expirație. Aerul e umed, plin de toamnă. Farurile puternice ale „Taunus”-ului... Rapid amice! Deschide dulapul. Lasă storurile. Apasă comutatorul... în ținuta de ceremonie, sau în civil? De data asta în ținuta de ceremonie. E mai vizibil aşa... Cămaşa albă, orbitor de albă, tunica *bleu-ciel*, turnată, petlițele lucrate cu fir, păcat de arsurile de pe obraz – a doua zi cînd a ieşit din spital, plaga era încă proaspătă, a rupt şi a ars toate fotografiile de pînă atunci şi de-atunci nu s-a mai fotografiat niciodată. Totuşi, s-a vindecat binişor, de trei ori ura! pentru chirurgia estetică, probabil Geta are dreptate cînd îi spune c-a făcut un complex din cauza asta, cu totul nejustificat şi că o femeie inteligentă la brațul unui asemenea bărbat, trecut prin foc, călit de viață, poate considera că a-nlănțuit însuşi principiul bărbăției: „Eşti un mare prost băiatule, un modest incorigibil, uită-te şi tu la papițoii ăştia efeminați cu chicile grețoase, care nu ştiu decît să se bîțîie pe ritm”...

Uşa. Smulsă parcă din țîțîni.

— Măcar intră tot dac-ai brutalizat-o în halul ăsta, îi spune Pilotului, peste umăr.

— Mă duc să mă schimb... O la la!... Ținuta de ceremonie... Eşti nebun! De ce dracului nu te-mbraci civil?! Ai să sperii toate orătăniile alea paşnice, cu aerul tău belicos.

— Ați ordonat ceva, tovarăşe colonel?

— Trece-o şi pe asta în cont, bodogăne Pilotul din

scurta blănită... Pînă la urmă tot trebuie să-ți ridicăm un monument...

— Mă-ntreb cît ai să-mi mai ții uşa deschisă în ceafă?...

— La cît plecăm?

— Vă dau zece minute să fiți echipați... Tovarăşul locotenent-colonel a binevoit să urce?

Altădată să-nveți exact cum se conduce la o interceptare, se-aude un glas plăcut, bărbătesc, uşor baritonal... Îmi face impresia că te-ai cam ramolit, bătrîne... Cere-ți un concediu medical, ceva... Refă-ți celulele nervoase... Altfel ai s-ajungi urgent pe post de gropar şef al aviației reactive...

— Regret, dar trebuie să-i dau dreptate, spune Pilotul şi-nchide uşa înainte de a-l ajunge tenisul pe care i-l trimite cu precizie.

— Scapă-i de colivă şi uite cum îți mulțumesc cizmele astea zburătoare... Stați voi îngeraşilor, dacă n-am să vă dansez eu un „original hully-gully" să nu-mi ziceți mie pe nume...

— Redu motoarele, spune cineva de-afară... Şi porneşte-ți rabla aia nenorocită...

— Tinicheaua aia afurisită...

— Cu care n-o să ajungem în vecii vecilor în oraş...

Deschide uşa brusc. Cele două uşi vecine se-nchid simultan. Din spatele celei care poartă cifra 14 scrisă delicat pe o bucată de plastic răzbate în surdină cîntecul Coechipierului:

„Priviți-i sclipesc de mîndrie
Cadeții aviatori ne-nfricați"...

— Să trăiți tovarăşe maior, salută căpitanul Bucur, cel cu proiectoarele, se scutură de apă, îşi trage cizmele, rămîne în ciorapi de lînă croşetați cu mîna – era să ne-o facă blestemata asta de rețea publică, chiar cînd veneam la aterizare şi pe ce vreme, că nu vedeam nici vîrful nasului – umblu în ciorapi să nu-i trezesc pe ăi mici. Să trăiți şi petrecere frumoasă – eu sînt frînt, ce mai, m-a cocoşat pana aia de curent...

— Pînă la urmă a venit la aterizare şi bucătarul şef, mîrîie şi se-ntoarce să-şi consume cele zece minute de aşteptare.

6.

Un punct de reper. Ori de sprijin. Suedeza. Suedeza şi Valentina?! Absurd... „Marele circ Rivoli”. „Spectacol extraordinar cu participarea celei mai aplaudate vedete”... „Călăreața mascată şi pur sîngele arab Dar Fur”... „Regina eehitației”... Afişe în culori stridente. Călăreața mascată – executată de un pictor tern, la dimensiuni gigant – pînă la etajul trei al blocului „Adriatica”, uniforma de husar, plete brune peste umerii dolmanului vişiniu şi de sub masca neagră, buzele carmin subliniate violent... Fotografii în culori: „Călăreața mascată şi pur sîngele Dar Fur executînd figuri de înaltă şcoală”- Primăvara lui 1941... Grădina Botanică în floare. Cotrocenii sub mireasma de păducel înflorit. Învoirile... Ultimele învoiri. Primăvara irumpsese înainte de vreme. Aprilie? Martie ?... Tramvaiele de seară, supraaglomerate

cu cădeți. De geniu. Dar mai ales cu ei. Aviatorii. Uniforme azur. Mănuşi albe... Centuri albe. Încă o lună pînă la tresă... Primăvară... Undeva, Europa... Poate-o gîndeau în subconştient.

Sau n-o gîndeau... Era treaba altora. Chamberlain cu umbrela clasică. Hitler cu mustața retezată... Aici „Marele circ Rivoli" şi „Spectacolul extraordinar"... Biletele aduse la şcoală de agentul comercial al circului... Loji. Fotolii... Seara uşoară, aeriană şi învoirea prelungită pînă la orele 24... Lume. Cape de blănuri argintii. Dame... Ei acolo, o insulă de uniforme azurii şi „Mascata" trup splendid în uniformă de husar, pantalon alb mulat pe pulpele prelungi, dolman sîngeriu cu brandenburguri negre, căciulă cu plăci metalice şi masca neagră acoperind ochii, lăsînd să se vadă ovalul pur, angelic şi buzele carminate, părul bogat în valuri strălucitoare, negre, mişcări agile, aeriene, grațioase, glas de alto, pătrunzător – toți deținătorii de conturi, băcanii şi angrosiştii bucureşteni, măcelarii bine situați, directorii din ministere cu ovații, aruncînd flori sub picioarele animalului superb care era Dar Fur, alb neprihănit cu ochi negri, strălucitori, cu venele desemnate viguros pe pîntec, conştient de măreția lui, pe care „Mascata" l-a adus în pas spaniol pînă în fața celor două loji pe care le ocupau ei şi l-a silit să-ngenunche, în uralele sălii, trimițîndu-le cu mîna înmănuşată bezele, apoi invitația lui Bebe Marghiloman, sublocotenent în garda călare – îl ştia de la zborul fără motor – încercase dar nu se prinsese de el – rămas cu perfect spirit sportiv suporterul aviatorilor:

— Măi, voi aveți acolo cîțiva piloți „rasați". Ghiculeştii...

— Doi...

— Cantacuzinii.

— Unul.

— Suficient „mon cher”... Rasa nu-nseamnă cantitate.

Dormea în sac de dormit englezesc să nu atingă „efectele statului”. În rest băiat bun şi cu ţigări.

— Ella, ai vrut aviatori... Poftim. Unul dintre cei mai teribili...

El perplex, cu gîtlejul dintr-odată uscat. Înaltă, blondă platinată, de-o suplețe stînjenitoare, decolteu îndrăzneț, carnație fascinantă, alb suav, alb marmorean, mînă delicată, unghiile sidefate, seducătoare în capa de vulpi albe, ridicînd spre el ochi enormi, verzi, cu corneea irizată sub gene negre, rimelate... A-nțeles perfect ce i-a spus Bebe în germană, s-a-nclinat ceremonios deasupra mîinii suple, arcuite grațios, i-a văzut sîngele pulsînd la încheietura gîtului cu umărul – gîtul Ellei rafaelit şi nobil, mîna răspîndea un parfum suav şi excitant de gardenii – Bebe a prezentat-o ca pe fiica domnului Olsen Jönköping, mare industriaş din Stockholm – regele oțelului suedez băiatule, „Jaguar'„ la scară pentru cursele de dimineața, „Rolls” pentru escapadele de seară – bagă de seamă, nordicele sînt absolut libere în moravuri înainte de căsătorie – eu n-o interesez – zice că prea seamăn cu suedezii ei – voia să vadă un meridional tipic, fii atent este o inhibată şi astea sînt capabile, cînd s-aprind, să topească un Norrland întreg – ia loc lîngă noi – pînă cînd eşti învoit – păcat – nu stă decît două luni în țară, nu ştiu ce dracu de afacere încheie babacul ei aici – uite-l, ăla care se ridică din loja a treia şi ne salută. Se cheamă că eşti cavalerul ei, astă seară... în sfîrşit. Uite-o pe nebuna de Elis... M-a

turbat cu gelozia. Îmi vine s-o cravaşez... Sărut mîna, Elis... Cam tîrziu, draga mea.

— Tot cu marmota asta spelbă?...

Elis i-a zîmbit Suedezei cu dantura ei carnivoră de fiică de armator levantin... Au stat pînă la dresura de urşi polari cînd ea a spus într-o germană delicioasă că se plictiseşte...

Au ieşit. Ei doi, în noaptea de aprilie, îşi aduce aminte perfect, era un aprilie plin de seve, de nelinişti vegetale şi Bucureştiiul de piatră şi beton se lăsa scăldat cu voluptate în toate miresmele pe care le-aduceau vînturile din Bărăgan, de la lacuri, ori din Cişmigiu. El era foarte tînăr, bronzat de soarele aerodromului, uitase Europa în seama domnului cu umbrela de la Londra care-mpărțea generos garanții țărilor mici şi se urcase în „Jaguar”-ul tapițat cu piele roşie, într-o dispoziție excelentă.

7.

Ultima săptămînă din aprilie. Probe la croitori. La cizmari. Ținuta de oraş. Ținuta de campanie. Centuri. Diagonala prea scurtă. Burduful cizmelor franțuzeşti nu se mulează pe pulpă, pantalonul de cizmă prost tăiat în spatele rotulei. Mantaua de campanie strîmtă... – Ce crezi amice că port furou sub manta?... În şcoală program de pension. A cerut aprobare să se descazarmeze pînă la solemnitatea înălțării în grad... Amintirile săptămînii aceleia – a numit-o „săptămînă patimilor” – zilele în care destinul l-a ales pentru experiențele lui de vivisecție, zilele, orele, minutele, clipele, toate la un loc şi fiecare

separat conținînd un univers, ori un simplu gest, -Ella în grîul de primăvară, rochie uşoară de lînă albastru palid; Ella pe podul chinezesc din Herăstrău; în rochia roşu - carmin, exuberantă, tînără; Ella seara, cînd glisau eu „Jaguar”-ul pe şoseaua Jianu, tîmpla rezemată de umărul lui, deasupra lacurilor se estompau luminile zilei, cerul - se umplea de sidef fluid, de verzui palid, translucid şi-atunci Ella îi înfigea unghiile în braț, întorcea spre el obrazul descompus de spaimă – era acolo pe obrazul cu ovalul feciorelnic însăşi esența spaimei, îl înlănțuia pe după gît şi-l săruta în neştire, şi-n nebunie, vorbeau foarte puțin, ea cunoştea bine germana, el o cunoştea aproximativ şi parcă pnintr-un consens mut, nu voiau să-şi traducă sentimentele, pentru că a iubit-o nebunește pentru perfecta ei simplitate, pentru că nu l-a umilit, pentru că a-nțeles că nu va accepta niciodată să se lase întreținut, n-a ales niciodată un local de lux, mîncau o friptură în vre-o cîrciumă din margine de Bucureşti, se smulge greu din atmosfera serilor de-atunci, ea îşi sprijinea obrazul în ambele mîini, n-avea nici un gest de libertină, ori de cochetărie, fie cît de nevinovată, îl fixa cu ochii imenşi, verzi intens, şi-i curgeau lacrimi mari, strop după strop, dintr-odată se speria, tresărea, privea halucinată în jur, se ridica şi parcă se ascundea în maşina de sport: – repede, repede, şoptea... Economiseau timpul, era o permanentă goană împotriva timpului şi goana asta îi istovea, îi istovea mai ales neputința... îşi smulgeau secundele din ei înşişi, simțea că Ella e devorată de un *ce* ascuns, dar era atît de tînăr, atît de fără experiență... Serile pe cîmp spre Snagov. Seara aceea cînd i-a ajuns un „Mercedes” cu şoferul în livrea. Opriseră

pe marginea lacului la Tîncăbeşti. Treceau perechi de rațe sălbatice prin lumina zodiacală... A coborît un domn grav, cu ochelari, rama aceea groasă de baga, un domn în negru. S-a-nclinat rigid. L-a întrebat, avea un accent străin de nedisimulat, dacă n-au văzut un „Chevrolet” alb, care a trecut „nici acum cinci minute tomnule aviator”.

După plecarea „Mercedesului” Ella s-a urcat la volan. A gonit spre Bucureşti cu 120 pe oră. A fost prima şi ultima dată cînd a şofat, atîta vreme cît a fost el în maşină... A trecut bolid pe Kiseleff. Şofa plecată pe volan. Obrazul golit de sînge. La rădăcina părului broboane de sudoare... în goană pe Calea Victoriei. Stop la „Athenée Palace”. L-a luat de braț.

S-a încleştat de brațul lui... — Ella, ți-e rău!... Să chem un medic, Ella... Liftul... Covorul gros de iută vişinie... Apartamentul cochet. Ella agățată de el, acoperindu-l cu sărutări, Ella într-o stare vecină cu isteria, lacrimi, zîmbete, lumina discretă a veiozei, trupul nobil, gol, cu reflexe mate, ceasurile, dureroase, sfîşietoare şi Ella, atunci, după miezul nopții spunîndu-i într-o românească aproximativă: — Mi-am semnat actul de condamnare la moarte, iubitule... Perplexitatea lui şi brațul gol, suplu, cu rotunjimi feciorelnice, trăgînd draperia de la capătul patului. Un fel de patefon. Un disc. Un microfon.

— Dacă eşti imprudent, o plătesc cu viața.

Ea însăşi fascinată de cutia de ebonită neagră, nu mai mare decît o maşină de scris portativă, pe care-o fixa halucinată.

Apoi restul nopții... îl are-n carne, l-a purtat în carne şi-are să-l ducă-n mormînt. E-n el, cu sînii tari de

sportivă striviți în carnea lui, cu şoldurile lungi, fluide, devorîndu-l cu o mie de gesturi necunoscute de tandrețe, cu o mie de cutezanțe de copil şi o mie de reticențe de femeie. Îi simte respirația sacadată pe buze, pe obraz zbaterea genelor şi gura mereu neistovită de săruturile disperate, a-nțeles totul şi n-a urît-o, ea-i şoptea cu accentul pe care l-a recunoscut dintr-odată: – tu nu trebuie să intri în asta, eşti prea tînăr; ah, Dumnezeule, sărută-mă, încă,... nu, nu acum, mîine-ți spun, te rog nu acum, să ştii că-n noaptea asta ai iubit o contesină din cea mai veche nobilime maghiară, auzi tu, din cea mai veche nobilime, de ce-a trebuit să te cunosc tocmai pe tine, tocmai pe tine...

Noaptea aceea de veşnicii în care-a murit elevul adjutant care era el, a murit de-o mie de ori, să se nască bărbatul, şi-ntrebările, şi mucenicia îndoielii... Bucureştiul în zori, lumină triumfală de aprilie, tulumbele salubrității, „Jaguarul” fîşîind pneurile prin oraşul matinal, proaspăt şi Ella alături, încercănată, palidă pînă la cadaveric, dealul Cotrocenilor, Grădina Botanică plină de fluieratul mierlelor, santinelele de la palat şi „Leul”, statuia din fața Şcolii de Geniu...

— Te conduc cîțiva paşi pe jos, a spus Ella.

A văzut „Mercedesul” – în mod sigur era „Mercedesul” stopat la capătul parcului, cineva îşi făcea de lucru la un cauciuc şi Ella s-a strîns tandră lîngă el, şoptindu-i:

Ai în buzunarul drept de la haină o scrisoare... Du-te şi du-o, te conjur pe viața mamei tale, în strada Crizantemelor 2, etajul II, apartamentul 6... Scrie pe plic. Cere să vorbeşti cu domnul Enescu. Du-te în uniformă. El are să te-ntrebe dacă ai venit pentru acvarium. Ai înțeles?

Pentru acvarium!

Numai dacă te-ntreabă asta, intri... Du-te cu cîțiva camarazi de nădejde, care să intre acolo cu forța dacă nu te-ntorci în cinci minute... Sfîntă Fecioară Maria... Sînt aşa de slabă, mult prea slabă pentru asta... Jură-mi că n-ai să mă uiți... Asta a fost destinul meu şi nu ştiu de ce?!... Te-aştept deseară la şase... Te sărut... Trebuie să mă-ntorc... Deseară, iubitule...

L-a sărutat acolo, în stradă. Genieştii erau adunați pentru raport. S-a auzit o goarnă dînd onorul la comandant. Au trecut îngrozitor ceasurile pînă cînd a venit comandantul şcolii.

A cerut un raport confidențial urgent. Moş Fofează studiase Marea Britanic, era înalt, uscat, de-o eleganță austeră şi cînd intra în sălile de curs se aşeza pe cîte-o bancă şi le vorbea de cuatrocento – analiza „Decameronul", le făcea o dare de seamă – eseu despre British Museum. Vara, în zori îşi făcea zborul cotidian, după care se mistuia în nişa de lîngă cabinetul lui, plină cu stampe, acuarele chinezeşti şi fildeşuri siameze. Era un gentleman Moş Fofează... I-a raportat în termeni exacți că a-ntîlnit o spioană. Moş Fofează l-a privit circumspect pe sub sprîncenele stufoase.

— Mai precis, domnule elev adjutant.

A ascultat raportul, fără să-l slăbească din ochi.

— Ar trebui să vedem plicul misterios... Cred că ai intrat într-o afacere şi riscantă şi dubioasă. Domnul meu, nu întotdeauna prima „la prima donna chi passa" este cea mai agreabilă soluție... Nu văd de ce tocmai un elev adjutant şi nu un ofițer de stat major_!... Şi mărturisirea asta: sînt spioană, te rog du-te şi denunță-mă! Curios,

domnul meu!

Textul scrisorii, dactilografiat:

„Am fost la mare... Mereu cenuşie şi mov. N-am mai găsit pe nimeni. A fost foarte trist. Sărutări de la Nicolae. Mi-ar pare rău să nu te mai văd. Ionel”...

Exact. Reține cuvînt cu cuvînt după toate vicisitudinile acestor 25 de ani. Moş Fofează s-a dus la fereastra cabinetului. Foarte înalt, uşor adus de spate, cenuşiu la tîmple. — Nu mi-au plăcut niciodată treburile astea, a spus... Dumneata eşti zburător. M-aş bucura să ştiu c-ai rămas un zburător. Ce gîndeşti că este de făcut?

— Să duc scrisoarea, însoțit de trei camarazi, domnule comandor. Probabil – aici a şovăit – probabil femeia aceea joacă, silită de împrejurări, de nişte împrejurării tragice, groaznice, joacă în partidă dublă. Vă imaginați că numai silită de ceva definitiv s-a demascat atît de repede. Că numai ceva definitiv putea s-o oblige să apeleze la serviciile unui militar român... Vă rog din toată inima, nu anunțați încă serviciul de contrainformații... Permiteți-mi să acționez independent pînă mîine de dimineață.

Moş Fofează a rămas întors cu spatele... Afară, în plopii bătrîni, ciripeau vrăbiile. Tîrziu:

— O iubeşti?

— Nu ştiu încă, domnule comandor... Dar vreau, țin la asta, vă rog scuzați-mă, vreau să nu i se întîmple nimic rău...

Moş Fofează se-ntoarce la birou. Trage un sertar. Scoate un browning plat, cu reflexe cenuşii. Îi cercetează încărcătorul.

— I-am spus întotdeauna ministrului că e absurd ca elevii mei să poarte la şold o baionetă vetustă... Poftim

asta... Funcționează perfect. Am încredere în dumneata. Permite-mi, totuşi, să-mi iau măsurile care să te asigure... Pleci din şcoala la orele 13... Numele însoțitorilor?

— Elevii adjutanți...

Spune numele celor din patrulă...

... Strada Crizantemelor numărul 2, etajul II, apartamentul 6... După o aşteptare lungă, interminabilă, un bărbat scund, foarte spătos şi agil, într-un halat de interior de mătase, ras pînă la sînge, şi senzația că acolo, în interiorul umbrit, storurile trase, mai există cineva... Formula rituală. Omul ia plicul, îl vîră în buzunarul halatului şi-i spune rece:

— Mulțumesc domnule elev adjutant aviator... Pe curînd...

Patrula zeflemisindu-l, băieții veseli, se termină „S.O.Av.-ul”, permisiile, apoi şcoala de vînătoare, toți sînt propuşi pentru şcoala specială de vînătoare, elevele de la liceul „Despina Doamna”, lumina zilei, fragedă, el dintr-o dată la distanță astronomică de veselia elevelor, de sporovăiala patrulei, parcă smuls din sine însuşi, din toate legăturile organice ale cotidianului, străin, apăsat şi împovărat de existența acestei a doua lumi, necunoscută şi tragică...

... „Jaguarul”. Tot acolo. La „Leu”... Ella, perfect brună, de-un brun strălucitor, epatant, strînsă într-o jachetă verde intens care-i accentuează suplețea sînilor, parcă mai plină, mai femeie, indecent de frumoasă, de provocatoare şi sigură pe fiecare gest. Nu-şi scoate mănuşile.

— Cum îți plac brună? întreabă în germană.

Nu se dă jos de la volan.

— *Mein lieber Herr*, astăseară nu putem ieşi... Papa are nevoie de mine... O foarte plicticoasă afacere cu oțelul...

Este rece, străină, o răutate prost ascunsă, pe care n-a sesizat-o, nici măcar n-a putut-o bănui, accentuată de părul negru strălucitor care-o maturizează surprinzător, ochii verzi îl fixează rece, aproape duşmănos, au ceva coclit, de reptilă, totuşi este fascinant de frumoasă şi-n el s-au trezit toate amintirile nopții, amintiri pătimaşe, îşi aude sîngele pulsîndu-i în timpane: „dacă eşti imprudent o plătesc cu viața”.

— Acum trebuie să plec... Dacă tata se-ntoarce în Suedia... Am să-ți port o amintire frumoasă *mein lieber kleiner Offizier*... Demaraj scurt. El stupid, prostit, părăsit de el însuşi, înserare, se schimbă posturile la palat, rap, rap, rap, soldații din gardă enormi, cu coifurile cu panaş alb, rap, rap, rap, apoi mierlele şi cintezii din arborii bătrîni şi durerea. Secătuitoare.

CAPITOLUL TREI

Trei bătăi scurte în perete... — Iar nu-şi poate încheia gulerul ăla afurisit, mormăie Navigatorul. Se duce la bibliotecă. Scoate caietul legat în piele subțire (— de unde dracu o găseşte, că eu n-o găsesc niciodată)... îl aşază, deschis, ostentativ, pe măsuță. Intră Pilotul, în cămaşă, cu pantalonul albastru de la ținuta de ceremonie şi pantof de lac.

— Nenorocitele astea de cămăşi...

Îşi întinde gîtlejul... Navigatorului îi face plăcere să-i închidă gulerul tare al cămăşii subțiri de nylon... Valentina este la fel de stupidă ca toate femeile care neavînd nici un talent deosebit, nu încearcă să-şi valorifice singurul lor talent ancestral: să fie soții şi mame... Cum de nu o tentează să-şi depăşească condiția?... Să se găsească în echilibru cu atletul ăsta suplu, măsliniu, ferm, rafinat intelectual, sau să se-mplinească prin bărbatul care se plimbă cu dezinvoltură de la sol în stratosfera?!... Numai să-l aştepți după miezul nopții, coborînd la tine din furtună, ca un amant de mit, meritä să fii femeie...

— Vă mai aştept mult, magnificilor?

Pilotul îşi aruncă privirea pe caiet. Se duce la oglindă, îşi cercetează gulerul. Scoate un mîrîit de satisfacție. Îi spune din uşă:

— Dacă voiai să cotrobăi prin mine, nu era necesar să-mi dai comoda cu dosul în sus. Puteai să mi-l ceri.

— N-am ştiut pînă acum că-ți colecționezi panseurile

şi ofurile, scumpule. Îmi rezervi din ce în ce mai multe surprize...

Stai ca un hîrciog în vizuină şi-ți pregăteşti nemurirea...

— Păstrează-ți veninul pentru Necula Pastore Berger...

Oaspeții Pictorului trebuie să fie lichefiați la ora asta...

Navigatorul constată răceala glacială a Pilotului vizavi de sindrofia Pictorului. De marea surpriză pe care acesta şi Valentina le-au anunțat-o... îndeosebi, absoluta lui indiferență față de absența Valentinei... Deci, Şurub a avut dreptate...

Povestea lor, a Valentinei şi-a Pilotului a murit de mult...

Gîndeşte asta cu un fel de uşurare... Foiletează caietul... Se opreşte la prima pagină – care poartă scris cu caligrafie semirondă şi fermă titlul: „Jurnal de bord". Pagina imediat următoare (caietul are file alb-gălbui de un velin mat, intim) este datată în partea stîngă de sus... De ce i-a vorbit Valentina în mod deosebit de acest caiet?... Ce-a putut înțelege Valentina, sau presimți, sau intui, pentru că nu de înțelegere poate fi vorba la ea, ci de intuiție. Nici măcar o intuiție la nivelul spiritului, ci de una a cărnii, a fiziologiei, ceva ce aparține cu exclusivitate genului de femeie carnală, superb animal neviciat de travaliul ideilor, mereu cu simțurile de veghe, mereu la pîndă...

... 5 octombrie 1965

Mă obsedează tabloul. Aseară sau în altă seară, am văzut într-o casă de pescar (pereți albi, şovăitori, uşor devitalizați de melancolia toamnei, rogojină pe jos,

accentuînd obsesia stufului, pridvor bîntuit de vînt şi-afară, de jur, împrejur, terifiantă – Dunărea), am văzut unul din tablourile acelea vîndute prin iarmaroace, un tablou aparent cuminte, o natură moartă în care, însă, culorile ţipau. Erau nişte culori violente, care chemau ceva, chemau sfîşietor o amintire, un om, ceva foarte intim, erau în total dezacord unele cu altele, şi-afară se lăsase foarte jos tot cerul, se acoperise cu norii de ardezie, iar la orizont, sufocat în ocru, soarele se-neca în baltă, prohodit de lebede; stoluri rotitoare de lebede, clamînd a toamnă, a migraţie, a pustiu...

... 6 octombrie

„Hai-hui" este o fiinţă muzicală. Are supleţea albă a lebedelor. Ceva din majestatea lor şi mai mult decît atît. Ridic vela mare. Vîntu'l puternic din trei carturi – prova cîntă o melodie stranie, conţinută de-o veşnicie în pînze. În lemnul catargului. În vibraţiile şcotei şi ale cîrmei.

Mă obsedează tabloul. L-am mai văzut undeva. L-am mai văzut undeva... Sînt singur la bord (de ce mereu singur la bord?) cu obsesia culorilor singure, din tabloul acela vîndut la bîlci, obsesie agravată de tonurile în verde, odihnitor, sfîrşit al apelor, al sălciilor, al cerului, al lumii acvatice pe care-o descifrez vag sub chilă cînd trec peste abisuri de vegetaţie submestră în care ghicesc fluxul speciilor. „Hai-hui" spală coamele verzi ale valurilor cu bordul înclinat pînă la voluptate... îmi dă senzaţia unei libertăţi desăvîrşite, aici pe fluviul verde, opulent, curgînd spre mare cu o senzualitate leneşă, disimulată...

Curg spre mare, din totdeauna.

…7 octombrie.

Din aparatul de radio, peste glasul unui padre oferind benedicțiuni în numele Sfîntului Pontif, se ridică odată cu soarele, o messă... În orizont se-ncrustează stoluri de rațe.

Tabloul.

E ceva din terifiantul Deltei în tabloul acela plat în care culorile țipau de singurătate, în care agonizau culorile acelea obosite.

...Tabloul avea în prim plan o sticlă de vin, albastră. Foarte albastră. Un pahar de cristal, foarte evident de cristal, un cristal vulgar, fără deliciile de lumină ale cristalului pur, bineînțeles cu picior. Alături, stridentă, o felie de pepene de un roşu carnal, cîteva semințe negre risipite neglijent pe o față de masă pictată scorțos, scrobită în cute false, perfect simetrice. Fără nici un respect al proporțiilor şi simetriilor, bucurîndu-se voluptos de suveranitatea neştiinței, în linie perfectă cu cele de mai sus, o fructieră cu două mere, o pară şi-un strugure negru, funerar, disperat. În dreapta o vază cu flori mov, un mov aproape mirositor, doi trandafiri, trei boboci, două margarete, iar jos, semănate din cornul abundenței, stăteau, de ceară, o altă pară, un alt strugure negru, totul pe un fond vinețiu, întristător. Erau foarte multe în tablou. Pictorul nu luase pe degeaba paralele pescarului...

7 octombrie, seara

Vînt din pupa, harnic. Remorchere. Vin probabil de la

Sfîntul Gheorghe, fantomatice, cu luminile de poziție aprinse.

Aud murind culorile amurgului. Mor orfelin, discret, minate de ftizia melancolică a toamnei.

Un promontoriu. O salcie. Luna. Pîcle viorii. Un om.

Cocoşat sub ceva asemănător unei pelerine.

Drapat în falduri negre. Ascuns sub gardina unei pălării vetuste, un sombrero trist de fetru. Desenat viguros, un om de tuş, proiectat pe apele licărinde, pline de nostalgia roşului viril, ape acum sumbre, de oțel. De jur împrejur liniştea crepusculului.

— Aooo!... Barcaaa!

Strigătul răguşit aleargă pe ape, solitar şi neverosimil.

— Ooo!... Aaa!...

Voltă în vînt cu sentimentul unei mari descoperiri. Încotro şi de unde? Cine-a născut sub o salcie desfrînată, silueta de tuş, adunată sub gardinele largi şi-n faldurile vetuste ale pelerinei?!

7 octombrie, noaptea

Scriu la lumina lanternei. Omul stă ghemuit la prova. Sub pelerină ghicesc strigăte de teroare. Deasupra, luna, sugestie de-argint vechi şi-n jur licărul murmurat al Dunării. Se-ntăreşte vîntul. Omul de tuş a adus un geamantan din carton legat c-o sfoară şi-un şevalet... Țipăt răguşit de bîtlan. Țipăt dezolant. Răscolitor. Şi-o şoaptă:

— Iulia.

Brusc anii se comprimă în mine pînă la explozie. Jos vela mare!... Despuiată de aripi, „Hai-hui” se integrează duratei fluviului. Felului său de a-şi trăi existența. Arunc umbrei de la prova o foaie de cort. Deschid chesonul. Proiectez înăuntru lumina lanternei. Ştiu precis unde să

caut. Găsesc brandenburgul de argint înnegrit... Cei doi nasturi auriți cu stema imperiului habsburgic, vulturul bicefal. Ştiu totul c-o limpezime uluitoare... Refac totul imagine cu imagine. Cuvînt cu cuvînt.

— Pe aici locotenente, îmi spune căpitanul...

Se pleacă în şanțul de comunicație, un fost canal desfundat de proiectile, lărgit cu lopata. Întoarce, cu un fel de spaimă abia ascunsă, trupul caporalului chircit deasupra puştii-mitraliere. Caporalul are casca găurită în frunte. Obrazul acoperit cu o crustă de sînge-nchegat.

— E Dumitrescu, spune căpitanul conspirativ, cu un gest imposibil de tradus.

...Să te duci să vezi cu ochii tăi, din primele linii, îmi ordonase comandorul. În sectorul ăla e acalmie. N-or să te vîneze tocmai pe tine!... — N-am obiectat nimic, domnule comandor! — Haide! Totdeauna ai cîte ceva de cîrcotit!... Asta ar mai lipsi. Să-mi comentezi ordinul... Se rățoieşte la ntine să-şi mascheze tulburarea. L-am auzit adineaori, strigînd în microfon, cu totul neregulamentar:

— Vă raportez cu toată răspunderea că piloții mei nu sînt cercetaşi... Mai ales nu sînt cercetaşii celor de la picaj... Nu pot să-l trimit în linia întîi. Se-ncurcă-n sîrme, domnule general... Răspunsul metalizat de aparatul radio: — Sîrmele alea le-ai văzut în filmele cu întîiul război mondial, comandorule!... Executarea!...

Aseară la grup, chestiunea se pusese cam aşa: americanii au aruncat nu ştiu cîte tone de bombe, au ars benzina în nu ştiu cîte misiuni şi n-au putut lichida podul de lanțuri. Este singurul pod care mai uneşte Buda cu Pesta. E singurul pod pe care nemții mai trimit trupe şi muniție. Au încercat şi sovieticii. N-a mers.

Bombardamentul orizontal nu face nimic. Trebuie să-l lichideze picajul nostru... Şi picajului îi trebuie un observator, acolo prin preajma podului. Picajul n-are piloți disponibili. Să dea vînătoarea un pilot, că n-o fi foc.

7 octombrie, ora 20,30

Lotca ieşită din umbrele malului. Trece Dunărea – abia o siluetă, zveltă. Intră în umbrele de dincolo. Concediul meu depăşeşte toate speranțele... Apele, de nerecunoscut. Totul amplificat la valori ghicite undeva, în marile fantezii. Constelații puține, cu presentimentul gerurilor cosmice. Luna cea din ape, nu reflectată simplu, ci altfel, conținută printr-o alchimie fantastă, risipită pe luciu, dincolo de materie, sublimată în fosforescențe lascive. Şi rar, din ce în ce mai rar, la intervale punctate de zgomotul maşinilor, cîte-un remorcher. Lumini de poziție. Lumina tandră prin hublouri... Se nasc fumegînde, negurile. Frigul umed. Val. Alt val. Stuf foşnitor, nesfîrşit, sălcii, nimic la singular, nimic distinct, totul într-un plural mereu multiplicat şi noaptea. Rece. Tăioasă.

— Roşu! Roşu ! Aprinde rampa Bimbo, spune omul aplatisat la prova. Roşu! Intră Iulia! Roşu ! Mai roşu! Mult roşu... Ai văzut-o pe Iulia? Ah Dar Fur, ce cal măreț era Dar Fur şi paietele şi lameul ăla mov...

„Hai-hui" curge cu Dunărea, sub lună...

...Glonțul trece pe-aproape, singur în liniştea nefirească.

— Pînă la urmă tot o să mă găsească, spune căpitanul de infanterie şi-atunci abia-l văd, bărbos, cu pămîntul intrat în pori, uşor halucinat de glonțul care-nțeleg, îl caută stăruitor de undeva din spate, dintre ruinele

fumegînde.

Nu e nimic de văzut de la etajul al patrulea. Blocul retezat ca-ntr-un decor de teatru etajat. O sufragerie „empire”, imitație fără gust şi măsură. În deschizătura ştirbă dintr-un perete întreg, Dunărea. Podul de lanțuri.

— Asta e tot, spune infanteristul şi se aşază pe-o canapea.

Arcurile scîrțîie. Pe cuvertură, bucăți de moloz. Un joben prăfuit. O pereche de mănuşi „glace”. Zvîrlit ca-ntr-o aşteptare, un capot, suav, mov. Un mov neîntîlnit. Tandru. Primitor.

— Mă vînează, spune infanteristul... De trei zile mă vînează.

E obsedat, îmi spun. Plimb lentilele binoclului în lungul podului. La intervale scurte, cineva din pozițiile noastre îl trece prin rafale scurte... Nu este nimeni pe pod şi rafalele mi se par absurde. Îmi percutează nervii.

— Mă vînează. Nu ştiu de unde. Nu ştiu cum. Nici nu pot şti. N-am să răscolesc toate pivnițele. Toate gurile de canal...

★

— Iulia! strigă sălbatic omul ghemuit la prova.

— S-ar putea să cazi în apă, îi spun.

Omul rîde gutural.

— Movul e culoarea Iuliei şi mov mor florile şi fluturii mor în mov. Am fost ieri, ori alaltăieri la Tulcea, la Şcoala populară de artă şi m-au primit bine, că-l cunosc pe Feodor. El pictează moruni uriaşi, despicați, cu carnea mov şi numai Feodor mă-nțelege aici în Deltă... Ieri trebuia să-mi dea lotca s-o caut pe Iulia. Zicea s-o caut

pe canalul Litcov. Feodor n-a venit cu lotca, eu l-am aşteptat şi cît l-am aşteptat am pictat nişte moruni adevărați, acolo pe fundul Dunării, între ierburi, la adînc, acolo unde şi culorile sînt altele, pentru că le văd peştii şi peştii au priviri moarte, de gheață... Asta e totul! S-o ştii de la mine! Să priveşti culorile cu ochi morți, de alge...

Tace. Peste ape trece un sentiment rece, poate numai un presentiment de toamnă şi singurătate.

...8 octombrie

Vîntul îmi smulge şcota. Țin stiloul în dinți. Soare de octombrie. Stuf. Sălcii. Stoluri de lişițe. Jos, deasupra bălților, un stol, al cîtelea, de lebede triste. La prova, gîrbovit sub gardina pălăriei vetuste, omul în pelerină. Ține pe genunchi un bloc de desen. Trage linii energice, cu privirea pierdută undeva în trandafiriul devitalizat al orizontului.

— Iulia, suspină omul de tuş şi abia acum îi vad trăsăturile. Umărul schilod, aproape inutil.

...Doamnelor şi domnilor! Stimați spectatori. Urmează ceva nemaivazut... Circul „Rivoli" prezintă pentru dumneavoastră pe celebrul zburător... Eduardo!

Alămurile, instrumentele de percuție, tobele şi-n arenă, prins într-un singur reflector, intră atletic „regele zburătorilor", Eduardo!

Omul de la prova are trăsăturile adîncite cu un cuțit bont. Doar sprîncenele groase, energice, îmbinate la rădăcina nasului, mi-l amintesc pe faimosul Eduardo.

★

... — Mă vînează, se scutură dintr-o dată căpitanul. Îi

trage nişte arhangheli şi nişte sfinți părinți de se cutremură odaia.

Glonțul trecuse printre noi. Muşcase din zid cu plesnet sec.

Din gaura unde perforase tencuiala se scurgea un şuvoi subțire de moloz şi cărămidă pisată.

— Asta-i podul sublocotenente, învie căpitanul, cu ochii pe fereastra de vizavi, ştirbă, cu pervazurile arse. Dărîmați-l odată, că m-am săturat de cînd îl tot perii cu mitralierele... Pînă-ți vine stația, ia coboară jos şi ia-o pe colo, pe după bloc. Văd că ai un pistol. Te-aşteaptă sergentul Grigore.

E jos în pivniță... Haide că ăsta mă omoară cu zile.

... Cobor. Sergentul e bărbos. Plin de moloz. De lut uscat în perii bărbii. Ruine de jur împrejur. Mormane de ruine. N-am văzut niciodată, fața adevărată a războiului. N-am văzut niciodată oamenii transformați în păpuşi bărboase de lut. Îi fac semn să mă urmeze. Simt o ură sălbatică împotriva puşcaşului singuratic, hienă de ruine şi guri tenebroase de canal... Poate sergentul aştepta de mult un asemenea semn. La un ordin mîrîit printre dinți, se tîrăsc pe brînci, din pivniță, patru soldați. Li se vade clar doar albul ochilor şi-al dinților. Îşi țin automatele la piept.

— Don' căpitan Alecu a zis că nu sacrifică nici un om, dacă nu dibăceşte ascunzătoarea... I-am zis eu c-o să-l curețe pînă-l dibăcim... Că numai pe dumnealui îl vînează.

Dezasigură grenada. Lucrurile mi se par crîncene aici. Îmi scot şi dezasigur pistolul. O fac cu jenă şi pentru întîia oară de la-nceputul războiului. De sus, lucrurile

sînt altfel. Cinematografice. Războiul, undeva sub carlingă, la cîteva mii de metri. Cerul nu păstrează amintiri... Ne răspîndim în trăgători. De fapt mă las condus de sergent. Cunoaşte la perfecție labirintul din moloz şi ruine fumegînde... Un minut? Un ceas?...

Pe brînci. Pîndind. Avînd certitudinea că sînt pîndit... Trosnetul armei e atît de apropiat, că simt mirosul prafului de puşcă. Sergentul şi soldații aceia necunoscuți fac cîteva salturi, electrizați de ceva necunoscut mie. Cîteva rafale scurte de automat. Detunatul bufnit al grenadei. Un strigăt disperat de femeie...

... Pivniță cimentată proaspăt, un fel de cazemată ad-hoc, patru ambrazuri mascate abil prin plăci culisante, vopsite în culoarea dărîmăturilor. Canapea. O stație emisie-recepție. Jos, în sînge, o femeie crispată, despicată de rafală. Păr acaju, roşu violent, carnea albă, irizată, îmbrăcată într-o uniformă strălucitoare de husar, dolman şi cizme de lac, ceva asemănător unei haine de circ, plină de sînge şi brandenburguri de argint. Părul înnebunitor de frumos, valuri de păr acaju, sînge la colțul buzelor, ochi verzi, imenşi, în care se stinge aburul timid al vieții şi pe pereți tablouri multe, violente, tablouri în ocru şi mov, tablouri cu cai în arenă, cu lei la dresură, lei mov, semănînd uluitor cu nişte lei de pîslă din vitrinele eu jucării.

8 octombrie, pe-nserat

Vînt puternic. Valuri mari, foşnitoare, verzi, cu spumă gălbuie pe creste. Dincolo de Carasuhat, spre Mahmudia. Bărbatul de la prova se ridică în picioare. Un fel de-nsufleție îi schimbă trăsăturile obsedate de amintiri. La

țărm, fixat bine în şcondri, un bac. Din cabină iese un bărbat uriaş. Poartă flanel. Şapcă marinărească. Cioc blond, cochet.

— Ahooo! strigă omul de la prova.

— Ahooo! răspunde omul de pe bac.

Am înțeles. Fac o voltă-n vînt. Vin travers pe bac. Acostez. Omul cu cioc aruncă o frînghie. Cel de la prova leagă geamantanul. Şevaletul. Se-ntoarce la mine.

— Mulțumesc, îmi spune. Şi să ştii de la mine. Ăla care ți-a pictat pînzele, nu se pricepe la meserie. Să-ți dea banii înapoi. Vino la mine. Ți le stropesc eu mov. Ori cu verdele ala pe care-l văd peştii şi algele... Te salut.

Se cațără pe scara de pisică aruncată de sus, cu o îndemînare tristă. Îl aud pe cel de pe bac:

— De cînd te-aştept prietene. Mi-ai adus culorile alea?

Îl bag în buzunar pe Feodor, cu toți morunii lui, care seamănă cu nişte pulpe de vacă. Votcă ai adus?

Las Dunărea să mă poarte în aval. Lunec neauzit în lungul bacului. De undeva, din interiorul de metal vulgar răzbate puternic, înălțător „Ave Maria”... Malurile sînt foarte joase, desprinse dintr-un peisaj de Salvador Dali. Sînt singurul om de pe pămînt care ştie unde-a murit a doua stea a circului german „Rivoli”, concurenta celebrei „Călărețe mascate”, Iulia Herth, cunoscută şi aplaudată de toată Europa antebelică...

Nu i-am spus-o atunci lui Şurub... Ce rost ar fi avut să i-o spun acum?!... Şi, cred, sînt singurul spectator care l-a-ntîlnit pe Eduardo, zburătorul circului.

...Val. Alt val. Stuf foşnitor, nesfîrşit, sălcii, nimic la singular, nimic distinct, totul într-un plural mereu multiplicat şi de pretutindeni negurile înserării.

„Hai-hui” curge cu Dunărea, spre mare, din totdeauna...

... Navigatorul îşi fricționează tîmplele. E livid şi degetele îi tremură nestăpînit.

DECOLAREA

CAPITOLUL ÎNTÎI

1.

— Am vorbit cu Ţuchi pentru tine, spune Coechipierul.

Se-ntoarce pe stînga, cu partea de obraz desfigurată spre Pilotul tolănit regal pe bancheta din fund. Pilotul savurează deconectat de orice preocupare, alunecarea perfectă a lui „R.16”, pe panglica de asfalt a şoselii. Ploaia bate în portiere. Trece pieziş prin lumina farurilor... Un iepure ud şi rebegit. Aleargă nebuneşte în lamele strălucitoare. Navigatorul trece pe faza mică. Iepurele o zbugheşte în întuneric. Pilotul constată modalitatea artistică a Navigatorului de a se integra vitezei şi maşinii. Constată că e cuprins de-o lene totală. Că e foarte obosit. Şi că se acomodează greu la condiţia terestră.

— Am vorbit cu Ţuchi pentru tine, repetă Coechipierul.

— Asta-i bună!.. Nu-mi legalizez încă testamentul.

— Nu pentru testament... Pentru divorţ...

Tăcere. Pneurile pe asfaltul ud. Stîlpii de telegraf ţîşnind din noapte. Dispărînd fantomatic în noapte.

— Aţi aranjat să vă căsătoriţi?

— Nu te prinde rolul titular din „Idiotul”... Ţi-am povestit chestia cu Wilhelm?.. Tu o ştii?

Navigatorul ridică din umeri. Frînează uşor. Se văd coborînd felinarele roşii ale barierei de la calea ferată. Navigatorul opreşte ştergătoarele de parbriz.

— Era într-un mai. În Bucureşti. Lumină, soare, femei exuberante, îți venea să bei aerul, mergeam în sus pe bulevard, ajunsesem pe la Dalles, țigănci cu flori, văd în față o femeie superbă, tot soarele era-n ea mă, toată primăvara, provocatoare şi incendiară, într-un costum albastru, albastru, îmi aranjez cascheta, pusesem coafa albă pentru întîia oară, eram în uniforma veche, îmi iau alura, o ştiți voi şi zic că n-am văzut de mult o femeie mai femeie ca Ea... Frapant de frumoasă şi de femeie. Se-apropie. Plutea... Eram dezarmat. Tot arsenalul ieftin se spulberase. Sărise-n aer. Nu era pentru soție. Era amanta... Trecea amanta, iubita, singura, unica... începusem s-o iau în derivă. O văd că se-nsufleţeşte brusc. Se transfigurează. Se ilumineză. Ca-ntr-un extaz... Se repede printre tramvaie. Printre maşini. Trece bulevardul ca o nebună, ori dacă vreți ca o iluminată. Îmi zic: numai un bărbat putea face asta. Şi m-a durut atroce. Parcă-mi smulsese un drept. O realitate.

Mă opresc pe bordură. Deschide brațele. Cine era fericitul?! Cine era fericitul în lumina aia de Renoir? Wilhelm Taciturnul...

Ieşise dintre paraşutiştii care păzeau Comandamentul... N-au ținut cont de lume. De galonații care se foiau acolo. S-au îmbrățişat. S-au sărutat. Au plecat la braț. Mai tîrziu am aflat că era încă soția căpitanului State... Trebuie să fie rapidul de Bucureşti... Ăştia lasă bariera cu un ceas înainte... La Mamaia la trageri. După o zi de plaje, de valuri, toridă. Ştiți... Seară. Adîncă, de-mi venea să plîng. Stăteam pe gardul ăla de pămînt bătut şi-aşteptam să răsară luna. Mă gîndeam prin cîte-am trecut noi patru, că nu mai sîntem tineri şi

c-ar fi timpul să mai facem şi altceva, care să adîncească realitatea zborului. Vine lîngă mîne. Se aşază pe gard. Miros de nisip încins, de tizic, de alge. Ascultăm marea. Îşi descleştează fălcile, el, pe care în cinci ani nu l-am auzit decît receptînd şi emiţînd ordine...

Îmi povesteşte tot. Toată nenorocirea căsniciei cu femeia aia închisă, mahmură, căsnicie contractată de babaci – îmi deschide dintr-o dată ochii la nişte raporturi pe care le credeam din domeniul romanelor „Via mala”, ori altceva de genul ăsta...

Luna. Răsare luna. Pervers de leneş. De fastuos. De voluptos.

Nu i-am spus nimic de dimineaţa aia de mai... Mi-a spus el. Tot... O dragoste inumană... Am stat pînă tîrziu... Marea, luna, satul vîrît sub salcîmi, cerul, simţeam că mă dizolv, ca mă purific, vorbea exaltat, cu o nevoie dureroasă să se confeseze. Mi-a vorbit de părinţi, de copilărie, de-o dragoste din adolescenţă, dragoste de licean la Roman, pe sub livezi, pe măsură ce vorbea, se adîncea în el cu o lăcomie nestăvilită, mi-am zis: – noaptea asta halucinantă e de vină, m-am uitat la el, m-am uitat în ochii lui şi-am văzut-o acolo... O simţise şi el.

Inconştientul receptase chemarea... A doua zi... Tu o ştii mai bine. Tu ai ajuns primul...

Se vede farul puternic al locomotivei „Diesel”. Pilotul se strînge-n mantaua de ploaie. Da. El o ştie mai bine! A doua zi tragere la ţinta terestră... Ţinta aşezată la o sută de metri de ţărmul mării, în golful Midia. Ieri, cînd se-ntorsese de la o încercare de avion-motor dibăcise unde fac nudism toate soţiile şi fiicele ofiţerilor de la poligon şi flotilă. Picase pe mare, la rasmot, sărise gardul de stuf,

apoi întorsese avionul pe spate, urcase pe spate, executase o frumusețe de jumătate de tonou şi-şi văzuse de treabă. Seara, la cazinou, rumoare. Dansase cu soția comandorului, tînără, blondă, vaporoasă care-i spusese:

— Dacă te mai prind, am să-ți rup urechile, locotenente.

Şi-l trăsese tandru de urechi, gest care l-a burzuluit pe comandor.

Erau amîndoi lîngă avion. Wilhelm trebuia să zboare primul. Ia spus:

— Du-te tu... Nu prea mă simt bine... Pe urmă, precis te cheamă ştabul să-ți ardă două zile de arest pentru indisciplină...

Măcar să ți le ardă cu plinul făcut.

L-a legat în chingi. I-a verificat cabina. La a treia trecere a retezat piciorul țintei cu rafala. S-a comunicat rezultatul:

75%... A fost rîndul lui să-i lege chingile...

— Măi, dacă nu te simți bine, dă-l dracului de zbor, i-a spus.

— Fac 90%... Altfel nu sînt eu...

Decolare. Înălțime. Angajare pe țintă din viraj. Picaj... Ce nebunie... Picaj... Redresare... Tîrziuuu, a urlat, cînd cele aproape patru tone de metal s-au înfundat în aerul rarefiat al zilei toride, izbindu-se surd de nisip; lovitură, salt, altă lovitură, o aripă tîrîtă pe plaje, salt, apa țîşnind în jerbe, spumă, avionul rămas crucificat în valurile albastre, la douăzeci de paşi de țărm, deasupra cerul pur şi pescăruşii... Sirena. Sanitara. S-a agățat de scară. A ajuns cel dintîi la avion prin apa pînă-n brîu. El smuls din chingi. Proiectat pe o aripă. Cu picioarele în mare.

Gemea. Avea spumă de sînge la gură. A vrut să-l ridice în brațe. Oroare. I s-a scurs printre mîini ca un Arlechino... O masă de carne fără un os întreg. Încă gemînd.

Rapidul trece prin ploaie – masă de metal şi ferestre luminate sugerînd confortul – bubuit de roți, geamătul aerului despicat, linişte, ploaia răpăind în parbriz...

Pilotul are senzația acută a ireversibilului.

2.

Senzația acută a ireversibilului. Cu douăzeci de metri să fi redresat mai sus. O fracțiune de secundă de neatenție. Ori poate chemarea implacabilă a Doamnei în negru, a cărei imagine o văzuse Şurub în ochii Taciturnului, în seara cînd i se confesase... Spaimă. Început de panică. Pilotul ştie că tumultul interior care-i bîntuie celulele pînă la nivelul protoplasmei, se numeşte panică. Că inconştientul care-a recepționat integral momentul cînd s-a salvat catastrofei; clipa aceea unică, microsecunda care i-a redat viața, inconştientul a corelat toate adiacențele, că emoția refulată la nivelul conştiinței a explodat în interior, a pus în alarmă conştiința vegetativă şi că celălalt eu, ancestralul, se răzbună, că-l va tortura cu coşmaruri îngrozitor de limpezi, în care se va vedea ciocnindu-l pe Şurub, arzînd, căzînd din paraşută, în care el nu va putea acționa, va asista paralizat la propria lui nimicire, poate de aceea vorbeşte Şurub atît de dens, să scape de panica care-i dă tîrcoale; şi clipa aceea se-nscrise pe orbita ireversibilului, dar inconştientul lui nu cunoaşte valoarea noțiunii *ireversibil*

– acționează asupra conştiinței celulelor, asupra acelor sisteme obscure, abisale, care-au scăpat investigației omului, transpiră abundent şi spaima, spaima ilogică, animalică pînă la răcnet se instalează în toată ființa lui, e zadarnic să cheme în ajutor conştientul, nu este nimic de făcut, există o lege a compensației, acolo sus, a învins logicul, aici învinge ilogicul... Maşina lunecă perfect stabilă pe amortizoare, înăuntru e cald, încearcă să se destindă şi să reia ideea ireversibilului în raporturile lui cu Valentina...

Şurub e de-o luciditate extremă. Poate asta-l face unul dintre cei mai temuți piloți de vînătoare reactivă, pentru că îşi stăpîneşte afectul, rațiunea lui are ceva de bisturiu, ori de raze Röntgen – ce idee să vorbească cu Țuchi despre divorț – numai raționalitatea lui excesivă putea să-l autorizeze la asemenea acțiune – nu mai poate evada, panica s-a stabilizat, criza a trecut, ştie acum perfect că nu se mai poate agăța de nici o iluzie, de nici o amintire, toate sînt lucruri moarte, defuncte din clipa cînd se consumau, abia mai palpită undeva proiecții trunchiate, devitalizate, ce straniu că oamenii clamează pentru prezentul viu în numele amintirilor defuncte – îl ascultă pe Coechipier într-o dedublare ciudată, un pilot obosit sfîşiat de panica tîrzie a iraționalului, abandonat pe banchetă, înregistrînd mecanic sunete – propoziții – fraze şi celălalt, defunctul, refăcînd un film impersonal, aproape o abstracție, o ecuație nesfîrşită de imagini...

Felcerul cu mînecile suflecate îl coase pe Taciturn în sac.

Îl impregnează cu formol. Îi surîde cu dinți de viplă: — gata don' locotenent... Îi împart hainele. Lenjeria.

Lucrurile intime. Cîinele țopăie între paturi. Cere mereu gulerele, gulerele albe, imaculate ale Taciturnului. Lui îi revin papucii de rafie pentru baie. Îi are şi acum...

Vede papucii lui de rafie sub chiuvetă. Ea în baie, cu umerii brumați de picuri, iese goală de sub duş, îşi caută pantofii de plastic, se-mpiedică în cei de rafie şi-i ocărăşte: — ce obicei rural să foloseşti papucii ăştia ignobili de rafie...

Din afară, un glas persistent, uşor monocord... Şurub:

— Am revăzut-o atunci la biserică, cînd s-a frînt lumînarea peste el şi-a luat foc, cînd s-a repezit să-l acopere cu vălul de amantă îndoliată; ştiam măi, de cînd v-ați întîlnit mîinile deasupra lu-i (Navigatorul virează lansat. Întră în şoseaua națională. Trece o autosanitară cu sirena sfîşîind dimineața brumoasă. La orizont, oraşul proiectat pe tot cerul, luminiscent...Pilotul îşi ridică gulerul mantăii) c-are să alerge la tine. Mi-a venit să-i trag palme... Era chemarea celuilalt, întins acolo în coşciug, ştii bine că era a lui, că nu pe tine te-a căutat, că n-a-nțeles niciodată ce s-a-ntîmplat şi de ce i s-a-ntîmplat tocmai ei, că nu putea să se resemneze tocmai atunci cînd celălalt, auzi tu, el, cel mort îi revelase adevărul despre tinerețea propriului ei corp, propriul ei suflet... (Pe parbriz broboane de apa. Pe portiere broboane grele de apă. Autosanitara aleargă. Farul cu eclat roşu, alb, roşu. Broboane de apă grele pe fereastra garsonierei. Dincolo, Herăstrăul biciuit de ploaie. Cerul jos. Ploaie de noiembrie. Mucedă. Densă. Îşi curăța pistoletul. Asculta „Patetica”. Cînd nu zbura, asculta „Patetica” şi citea Dickens. În epocile bulversate, Dickens linişteşte. Şi în-duioşează. Lumile prospere au loc pentru duioşie.

Soneria. Scurt. Aproape neauzit... Uitase de război, citind Dickens. Deschide uşa. Ea. Fulgarinul şiroind. Capişonul şiroind. Un geamantan de piele. Secătuită. Nefardată.

— Am venit, a şoptit cu atîta disperare, încît s-a speriat de ecourile pe care disperarea Ei le-a trezit în el.) De-atunci încercam să te ferim de mort şi tu n-ai lnțeles niciodată, eşti un găgăuță, te-ai robit Ei, l-a-nceput rupului, te-am înțeles, ce viață ne-a adus nouă războiul, o femeie între o aterizare şi-o decolare, altă femeie la capătul unei aterizări, o escală de trei zile aiurea şi o a treia femeie, femei făcute pentru asemenea întîlniri triste, te-ai robit şi te-am iertat, nu ți-am iertat că i-ai pîngărit iubita, ştii bine asta, n-ai nici o scuză, am crezut într-un timp că Ea înțelege, auzi tu înțelege, speranță vană, nu era decît spaima, laşitatea care-o adusese, mai tîrziu ai îngenuncheat-o, eşti bărbat, apoi s-a revoltat, i-ai stăpînit doar trupul, nu vezi pustiul dintre voi împreună sînteți penibili, o superbă pereche bună pentru eugenie şi-atît, în rest o superbă şi penibilă pereche, n-aveți ce vă spune, pentru că niciodată nu v-ați spus nimic, alergam noi să ți-o aducem de-aiurea, ori de la şcoala aia populară de artă...

— N-ai văzut nimic deosebit acolo? întreabă Navigatorul,

— Unde să văd?

— La şcoala populară de artă.

— Ce să văd, măi, tinichea? De asta e vorba acum?

— Ei! Să vezi şi tu nişte moruni, ori ceva pictat în mov...

— Vezi să nu te pictez eu mov la nas... îmi vărs sufletul pentru...

— Răposatul, mîrîie Navigatorul şi trece pe faza mică.

Din sens opus se-apropie un autofrigider care ocupă aproape toată şoseaua.

3.

— „Te aştept la 16 şi 15 la locul ştiut”, scris pe-un bilet de tramvai.

— Pardon... De autobuz.

— Plajă, excursii cu maşina etc. etc.... Tot ca s-o fereşti de amintirea...

— Nu fi măgar... O singură dată la plajă, încornoratul în devenire, cînd a acceptat să iasă Dana cu mine...

— Dana? Cine este Dana?

— Nu v-a spus Valentina?

— O vorbă n-a suflat.

— Complementul... Trecem s-o luăm. Am ieşit toți trei)

Dana nu voia să iasă numai cu mine şi Dănuț...

— Dănuț?! Eşti plin de mistere don’ Şurub.

— Nu mai puțin decît tine Falcozaurus... Falcone ştie unde-a murit Iulia Herth! De peste 20 de ani ştie.

Ştii ceva de femeia asta şi taci de 20 de ani?

Coechipierul :

— Nu tace amice. Scrie.

— Nu-nțeleg nimic.

— Ai să-nțelegi imediat... Isprăveşte pledoaria.

— Nici o pledoarie... Ai început să joci în martir. Nu te prinde... Rolul celălalt, de cornut, mai puțin decît oricare altul. Valentina face gargară... „Hallo” emotiv...

— Ascultă Valentina, explică-mi la esență pe acest

domn Robbe-Grillet... Practic ce-ai citit, am întrebat-o atunci.

— „*Dans le labyrinthe*”!

— Uluitor. După o singură carte dai sentințe ca un magistru, Valentina. Ce dracu mesteci tu tot felul de superficialități! Nu-ți dai seama că băiatul merită altceva?

— Acelaşi cîntec!... M-am plictisit!

— De ce te-ai plictisit?

— De raționalitatea voastră excesivă. De pozele voastre de eroi... (Fii atent: poze de eroi. Ventriloga ideile Pictorului, ale asexuatului ăluia.) De banalitatea existenței la care sînt supusă... Pe urmă e prea cald. Şi voi opaci la dimensiunile suprasensibile. Du-te la Dana, ea e o femeie rațională... Lasă-mă să dorm pe nisip. Ador să dorm pe nisip... (N-a-ncercat niciodată să seducă pe nimeni din jur, dar are permanent aerul că vrea să seducă pe toate lumea, orice prezență masculină o înviorează, s-a abandonat, mai precis şi-a abandonat trupul ăla de felină feroce şi rîzgîiată pe plajă, Dana era cu Dănuț să facă pipi; s-a uitat la mine printre gene, ochii ei verzi, insinuanți).

— Ascultă, Valentina. N-am nici un drept să mă amestec în viața ta.

— Remarcabil...

— Dar vezi tu, cu Falcone e altceva... Prietenia ta cu Pictorul este pe cît de stupidă, pe cît de jignitoare. (Tu virai în urcare cu nenorocitul ăla de P.O2 şi cred că n-a auzit foarte clar ce-i spuneam).

— Era mai puțin jignitor dacă te-alegeam pe tine?!...

...Asta a fost tot... Pe urmă am văzut-o pe malul apei cu Pictorul. Şevaletul. Culorile. Tu erai după avioane la

Praga... M-au reținut. Vorbeau cast despre lumea suprasensibilă. Pictorul transpira gras... O corecta, apucîndu-i mîna la încheietură... „Ai tuşeuri generoase, fluide” i-a spus şi mi-a venit să ies din pantofi.

— În concluzie, ce facem cu Falcozaurus, întreabă Navigatorul.

— Îl divorțăm.

— Perfect. Ce zice, Țuchi?

— Greu.

— Trebuie.

Navigatorul îşi drege glasul. Cîntă uşor fals, cu glas plăcut de tenor:

„Priviți-i sclipesc de mîndrie
Cadeții aviatori ne-nfricați
Priviți-i sclipesc de mîndrie;
În lături geloşi însurați!
Femeie, sublimă beție,
Ia uite clipesc de mîndrie
Iar soțu-i o biată mumie...”

Cîntecul lor din „S.O.Av.” care parafrazau cîntecul „Cadeților gasconi” a lui Ronsard. Coechipierul îşi adaugă baritonul catifelat... E imposibil să gîndeşti lucruri esențiale în felul ăsta... De ce nu şi-ar mărturisi-o?! E dintr-odată foarte uşor. Cu o neîngăduit de sărbătorească stare sufletească... Ea n-are nici o vină că el există esențial în altă lume. Cînd se-mbrăca i-a dat două telefoane:

— În sfîrşit! Bine că te mai găseşte omul acasă. Îmbracă-te repede şi vino... Dacă mai întîrzii, îmi strici toată

seara...

Te rog...

Absurditatea poate atinge cîteodată sublimul. Aici e paradoxul ei. Şi farmecul ei.

— E vorba acum de moartea lui Cernea... De morțile voastre, spune Navigatorul şi micşorează viteza pentru că la postul de control se aglomerează cîteva camioane încărcate cu mărfuri.

4.

Navigatorul filează uşor, pînă-n apropierea stației de benzină. Reclama cu neon, un „Peco" aerodinamic se desenează viguros pe fundalul lichid. Opreşte maşina la intrarea betonată a ştrandului.

— Ei? Ce hotărîm? întreabă.

Pilotul îşi spune, că altădată, cu foarte mulți ani în urmă şi-ar fi apropiat capetele mimînd deliberarea interioară profundă şi Şurub ar fi spus cu glas cavernos: — Albatrosul se gîndeşte. Apoi, unul din ei ar fi dat semnalul: — O Schivivi! O schavava! Albatrosul s-a gîndit... Zîmbeşte... Se apleacă involuntar peste speteaza scaunului din față.

Fălcosul vorbeşte cu Valentina. Omeneşte. Vede ce vrea. Ce gîndeşte. Cum înțelege prezentul şi viitorul imediat, ori pe cel de perspectivă. Hotărăşte. Subiectului ăsta i-am pus punct. Şi-acum explică ce e cu Cernea şi cu decesul nostru, bebeluş?!

— Întîi. Trebuie să citesc toate notițele lui Falcozaurus.

În orice caz, el atestă că Iulia a fost ucisă la

Budapesta... Era tocmai ceea ce-ai crezut tu, Şurub. O spioană. O diversionistă...

A murit doar Iulia, sau numai Iulia ştim c-a murit din toată organizația „Şarpelui”? A murit Iulia, trăieşte Eduardo.

— Eduardo?!... Zburătorul?!

— L-a descoperit dumnealui...

— Ştiu şi cei care trebuie să ştie, mîrîie Pilotul.

— Vorrrba Teutoane, spun sincron cei doi.

Navigatorul:

— Astă-noapte nu bruscăm nimic. Priceput?! Revenim la formula „Albatros” pînă lămurim povestea.

— Nu putem singuri.

— Vorrrba Teutoane!

— Doi: trebuie să găsim tablourile. Înțelegi deşteptoi-dule?... Totul va porni de la tablouri... La program ies la raportul generalului. Treaba asta o lăsați pe mine. E o chestiune mai veche. A mea. O ştiți voi... Trei: deocamdată ordonă să se ocolească zona de munte, am să-ți dau eu coordonatele, mîine; să se ocolească pînă se recepționează cel dintîi semnal din cîmpie. Verific nişte ipoteze. Deci, vă scutesc de oboseala gîndirii logice...

— Generosule!

— O schivivi!

— O schavava!

— Dă drumul la rablament.

— Am un chef grozav de dans.

— Totuşi...

— Vorrrba Teutoane.

Demaraj înapoi. Frîne. Demaraj de cursă pe asfaltul spălat de ploaia torențială.

— Trecem pe bulevardul Victoriei şi-l opreşti pe Zigoto ăsta nenorocit la numărul 48, păpuşică.

— Înainte, opresc pe strada Primăverii 23, bebeluş... Haide... Dă tonul... Mă simt nou născut...

Coechipierul îşi drege glasul. Frazează începutul unui foarte vechi cîntec ostăşesc în care e vorba de generoasa Madelon, crîşmărița care „serveşte berea-n spumă, cînd o iei de mînă şi o strîngi uşor”... Pilotul constată dispariția totală a spaimei din interior, a spaimei ilogice, imposibil de controlat şi cenzurat, înfiptă în protoplasma celulelor... Ştie că şi ceilalți... Are gustul vieții. Îşi reprezintă gustul vieții. Amărui. Uşor acid. Superbă ploaia. O aude ropotind viu pe caroserie. Motorul. Bate viu, echilibrat. Superb motorul. Oraşul. Sub lumina fosforescentă a lampadarelor, cu olanele acoperişurilor lucind, cu streşinile curgînd, cu storurile trase, doarme sub ploaie oraşul, familiar şi paşnic, el îi asimilează doar arhitectura, de data asta nu vrea să treacă dincolo de aparențe, la dramele şi neîmplinirile de sub acoperişurile de olane, la invidiile şi dragostele, la adulterele şi morțile oraşului... „Căci Madelon serveşte berea-n spumă, cînd o iei de mînă şi o strîngi uşor”... O stradă pietruită. Blocuri rectangulare, monotone, cu fațadele pastel ieşite la umezeală. Salcîmi. Mulți. Negri...

— Aşteptați-mă un minut, spune Navigatorul.

La etajul trei, o lumină.

— Noaptea tuturor misterelor... mormăie Pilotul.

Coechipierul se-ntoarce brusc

— Ascultă, măi...

Tace.

— Iartă-mă, spune Pilotul.

— M-ai interceptat perfect... începusem să fiu în pom, acolo sus...

— Fără tinicheaua asta bătrînă...

— Şase...

Pilotul deschise portiera. Iese din maşină. Iese şi Coechipierul. Sub copertina blocului o femeie înaltă, într-un pardesiu argintiu spre mov pal. Le face semn cu mîna înmănuşată. Alături, Navigatorul.

5.

— Pentru voi, sînt Ioana.

Le strînge mîna bărbăteşte. Are alură sportivă şi-n pofida alurei, degajă un fluid „parcă material" îşi spune Pilotul, de feminitate strălucitoare. Pilotul ține portiera deschisă pînă cînd se instalează, li vede gamba, atunci cînd îşi ridică pardesiul, orelungă. Ioana – „ce simplu, Ioana" – are ceva de amforă antică. Comparația îi sugerează nu amfora în sine. Îi sugerează ecoul cuvîntului, emoția lui, poezia lui, vechile purtătoare de amfore, cretanele mitice, ori femeile din Mycene, unduitoare şi totuşi statuare, această stranie asociație, statuarul prin excelență marmorean, pietrificat şi fluidul, mişcarea grațioasă a şoldurilor, la zonele sublimate spre muzical. Trece lîngă ea. Foarte brunetă. Ostentativ brunetă. Buzele mulate viguros, carnale, ochi negri, mari, adînci, cu corneea deosebit de albă, suplă, viguroasă, obrazul prelung, măsliniu, nările răscroite, emanînd din tot trupul un parfum vag de levănțică. Prezența Ioanei echilibrează dintr-o dată atmosfera. Erau trei, undeva se

producea un dezechilibru, fiecare mutație spre unul din vîrfurile triunghiului schimba raportul de forțe – sînt patru, totul pare mai stabil.

— De cînd voiam să vă cunosc, băieți... Practic de 20 de ani... Tu eşti Şurub... Tu eşti Falcozaurus.

— Bine ne-a mai pictat, onorabilul.

Ioana rîde. Dinți albi, regulați, feminini, „cu ceva feroce, de carnasier", tatonează interior Pilotul.

— Păreți stingheriți, domnii mei... Nouă contra unu c-ați pus la cale lucruri grave.

— De ce dracu tot mormăi – scuzați-mă doamnă...

— Ioana.

— Scuză-mă, Ioana, dar prietenul tău...

— Fratele.

— Cum fratele?

— Bine...

— O schivivi...

— O schavava, rîde din nou femeia... Rîs puternic. Sănatos, de-o sinceritate străvezie. Cuceritoare... Nu vi-a spus-o onorabilul?

— A tăcut precum sfinxul.

— Ce-i puişor?... Ți-era frică să ne dezvălui taina?

— Gelos, mormon afurisit?

— Te porți ca un predicator baptist, îngeraşule!...

— Ne-ai ascuns frumusețea asta de femeie, două decenii? Meriți să fii scalpat, capsomane, spuse Pilotul şi se simte foarte lejer lîngă femeia înaltă, cu obrazul măsliniu, uşor prelung şi dinți feroci, de carnasier tînăr.

— Lăsați-l... N-are nici o vină... Un complex de împrejurări.

Are vocea cantată, de alt. Îşi deschide pardesiul.

Pilotul îi admiră gîtul puternic, rotund, curgînd unduios în linia decolteului, sînul zvelt, cărnos, mişcări fireşti, stăpînite cu grație şi mîinile. Cu degete lungi, expresive.

— Un complex bizar de împrejurări, nici una veselă... Gelu e un timid. Un mare timid.

— Bebeluşul, mîrîie Coechipierul.

— Suzeta şi babețica îi lipsesc.

— Nu v-a spus chiar nimic?

— O vorbă!

— O silabă!

Femeia se-ntoarce spre Pilot. Genele lungi îi umbresc ochii.

Are sprîncene viguroase, încondeiate arcuit pînă spre tîmple.

— Semeni cu țiganca lui Grigorescu, îi spune Pilotul.

— De-un veac caut asta şi n-o găsesc, rîde Navigatorul. Ioana, ce rost are?

— Ce rost ar avea tăcerea? Sînt Ioana găsită între linii în 1944... Asta nu vă spune nimic?

— Pe legea mea, nu!

— Nici ție, Pilotule?

— Ioana!

— Nu-mi plac compromisurile. O ştii...

Se lasă pe speteaza banchetei. Un strop cu pulsații galbene îşi trimite eclatul pe obrazul măsliniu, transfigurîndu-l. Îşi pleacă genele. Vorbeşte egal... Liniştit. Firesc... Tatăl, directorul unei şcoli într-un sat lîngă Turda. Nu spune numele satului. Îl evită ca pe ceva dureros. A rămas acolo după cedarea Ardealului... Cînd s-au apropiat trupele române, în septembrie 1944, într-o noapte – „aveam 8 ani, şoptește” – tăcere, îşi frămîntă

degetele, Pilotul ştie, presimte, au fost cumplite lunile acelea din toamna lui 44; în noaptea de septembrie Pilotul vede patrula hortystă intoxicată de ură, tropăind în casa cu cerdac, scoțîndu-l pe director din aşternut cu vîrful baionetelor, tîrîndu-l în curtea bisericii – „era acolo un nuc pe care bătrînii îl numeau nucu' lu' Horea" – spune Ioana alb, impersonal, „un nuc plin de păsări ciripitoare"; desigur, acolo şi-n alte sate şi pretutindeni crima ignobilă, Secicar crucificat pe uşa bisericii ortodoxe din Turda, ce destin, ei îi ziceau „Hristoase" – directorul legat de nucu' lui Horea, ucis bestial cu baionetele, apoi, cu un pumnal înfipt în inimă i se fixează pe piept portretul lui Avram Iancu şi tricolorul găsite sub un podium, la şcoală... Au fost lupte în sat a doua zi. L-a stăpînit o patrulă românească. Noaptea l-au ocupat blindate germane şi infanteria hortystă. În zori au ridicat-o pe învățătoare. Au ucis-o tot cu baionetele, pe mormîntul cu pămîntul încă umed al învățătorului... – „Pe mine m-a luat moş Gheorghe şi m-a dus la vie, la colibă şi de-acolo la coliba lui frati-su, moş Toader, pădurarul. Acolo m-a găsit Gelu. Aproape nebună de spaimă. M-a luat cu el. Era plin de sînge-nchegat... Ne-a scos moş Toader, dincoace de linii. M-a trimis cu un avion cu trei motoare, la Bucureşti. M-a ținut unul din piloți pe genunchi şi mi-a cîntat tot drumul. Am văzut norii. Munții. Am adormit. Pe aerodrom ne-a aşteptat mama. A lui. De-atunci, a mea. Liceul. A murit şi mama. A doua oară mi-a murit mama. Facultatea. Nu m-am mai întors niciodată în satul acela. Deci, sînt sora lui, Ioana."

Rămîne cu ochii închişi. Vede limpede nu ceea ce a povestit, e foarte liniştită, n-a spus nimănui, niciodată,

lucrurile astea – acum se simte uşurată, vede limpede via însorită, o pată de soare pe via lor, undeva jos turlele bisericilor din Turda, un nor cu cap de dulău acolo-n cerul albastru, ciocănitoarea abia stropită cu roşu în nuc, mama culegînd strugurii dulci în coşul de răchită, mama cu cojocelul peste rochia de stofă, cu tulpanul legat sub coc, mirosind a cald, şi-a casă, şi-a busuioc, cu ochii ei negri, mari, cînta dulce în vie, ea plutea parcă pe cîntecul mamii, îi era bine şi cald şi-ar fi vrut să coboare Lăbuş de-acolo din norul ăla, auzi-l cum latră prin vie – mamă – mamă – Lăbuş a găsit un arici – Arici, Pogonici – Arici, Pogonici.

O durere ascuțită în toată ființa. Secătuitoare... O mînă bărbătească, fermă, îi ia mîna. Deschide ochii. Vede fruntea Pilotului plecîndu-se peste mîna ei.

— Niciodată nu putem scăpa de amintiri, şopteşte... Am ținut să fiu astă-seară cu voi. Sînt biolog. Cercetător ştiințific. M-am mutat aici numai de-o lună...

— Unde zici să opresc? întreabă sec, Navigatorul.

— Pe bulevardul Victoriei... Ia-o la dreapta, spune uşor răguşit, Coechipierul.

6.

— Aici... Ioana vin-o cu noi... Haideți. S-o cunoaşteți pe Dana... Vă rog.

Vilă banală în stilul dintre cele două războaie, un fel de „chalet” autohtonizat, înconjurată de brazi canadieni, albaştri sub lumina lampadarelor cu neon. Grilaj de

metal cu vopseaua sărită. În spate se văd siluetele enorme ale stejarilor din parc, negre. Ploaia a-ncetat. Norii atîrnă zdrențuiți deasupra oraşului... Coada sistemului oragios, îşi spune Pilotul, ajutînd-o pe Ioana să coboare. Atmosfera suprasaturată de umezeală. Casa scărilor luminată de un bec anemic. Gălbui. Prăfuit. Pereții cu tencuiala căzută pe alocuri. Paianjeni prin colțuri. Etajul doi. Înainte de a suna, se deschide uşa.

— Te aşteptam... Scuzați-mă...

Femeia îşi frînge mîinile. Se roşeşte pînă la rădăcina părului tăiat scurt şi coafat proaspăt. O femeie de talie mijlocie, şatenă, cu carnație albă, sub lumina pală a lampadarului din holl. Ochi căprui, catifelați, trăsături dure, voit dure parcă...

— Poftiți, doamnă... Poftiți, domnilor...

Pilotul citeşte pe tăblița fixată pe uşă: Dr. Dana Ştefanescu.

— Bogdan e atît de ciudat... Ora asta neobişnuită... Mă scuzați... Vă rog, intrați...

Îmbrăcată într-o rochie simplă, albă, din lînă şi uşor mioapă, femeia deschide uşa spre interior. Sufragerie stil florentin, decentă, un studio şi pe studio ochelarii deasupra unei cărți voluminoase. Glasvand acoperit pe jumătate cu o draperie de creton în verde pal. Ei stau cu caschetele sub braț, nemişcați. Gazda îşi frînge mîinile, privind-o cu implorație pe Ioana.

— Am văzut mantoul în cuier, spune Ioana... Să mergem, doamnă.

— Haide, Dana... Ai să te reobişnuieşti cu oamenii... Dana a divorțat acum trei ani. Noi ne cunoaştem numai de cinci luni...

— Şi două săptămîni, dragul meu.

Coechipierul îi sărută mîna... Pilotul se stăpîneşte greu. Ei sînt de peste douăzeci de ani împreună şi iată că nu i-a cunoscut, ori a cunoscut numai zburătorii, bărbații în uniformă, camarazii, fiecare dintre ei a trădat „Albatrosul” într-un fel sau altul şi uite-l pe Şurub în bărbat grav, stăpînit de-o emoție concentrată, dominînd blînd această femeie mioapă, cu trăsături asprite, cu buzele nefardate, bine împlinită, cu umeri rotunzi, inhibată...

— Dacă te hotărăşti să-ți definitivezi martiriul, atunci, acum şi aici, de față cu ei, repet cererea mea de căsătorie... Haide. Ce face al treilea membru al familiei?... Ssst... Măi, gloabă bătrînă, nu tropăi ca un pachiderm.

— Bogdane!

— Scuză-mă, Dana... Ai să te obişnuieşti. Trupa asta – am înțeles, fără zoologie – trebuieşte stăpînită... Şi civilizată.

Femeia deschide glasvandul. O cameră combinată prin ferestrele căreia intră lumina unui lampadar de vizavi. Pat alb cu plasă. Un picior dolofan scos peste plapuma de mătase. Pumnii abandonați pe pernă. Nasul vîrît în colțul plapumii. Ioana se pleacă uşor peste marginea patului. Şurub, livild în spatele femeii ce şi-a pus ochelarii cu rame subțiri de aur, care-i schimbă toată fizionomia...

În stradă îl învăluie o pală de vînt, rece. Miros de toamnă. De parc ud. În văzduh vag, trist, stoluri de gîşte clamînd... Ioana se opreşte lîngă Pilot.

— Visează sudul, şopteşte.

7.

Maşina filează bulevardul larg, peste asfaltul căruia se-ncrucişează umbrele descărnate ale salcîmilor.

Pilotul surîde amintirilor de liceu. Mai, castanii înfloriți, el cu bicicleta spre parc, poarta internatului deschisă, intră cu bicicleta, aleargă toate fetele din curte, iese, revine, încă un tur în viteză printre castanii monumentali, la geamuri ciorchini de fete, gulere albe, scrobite, clasa de pian cu ferestrele deschise se cînta „De ce nu vii", aerul vibra, aer de mai străveziu si duios, la geamuri chipuri smolite, ori blonde-aurii, totul într-un caleidoscop, rapid, pedala straşnic şi se vedea în «îndrăgostiții din Toledo" – bicicleta „Diamant" necheza, cabra, era un armăsar negru de Cordoba şi el cu sombrero, pistoale la şold, cartuşieră, un fel de sinteză de hidalgo, cow-boy şi gaucho; ca apoi să fie d'Artagnan asaltînd mînăstirea Carmelitelor, nişte diavolițe plantate de directoare în spatele porților i le-nchid în nas, smuceşte frîul, pune pinteni, şi armăsarul de Cordoba se transformă într-o nenorocită de bicicletă „Diamant" care nu poate sări gardul de cărămidă galbenă al internatului şi s-o lase cadou babetei de directoare nu-i dă ghes inima... Viraje printre castani în tăcerea ferestrelor de la care-au zburat stolurile ciripitoare de fete, alungate de „stafia", pedagoga prăjină, cu pince-nez-ul agățat pe vîrful nasului cît un morcov...

În sfîrşit. Una din fete se-ndură şi întredeschide poarta. A doua zi careul cursului superior... Directorul grăsun, rubicond, cu zwicheri, uşor astmatic, transpirat, un logos fulminant asupra elevului liceului „C.

Diaconovici Loga” cu numărul de ordine 45, îi spune numele şi anunță solemn, eliminarea pe o lună.

Privirea asasină a bătrînului cînd s-a prezentat acasă după cele două ore de zgîlțîială în trenul provincial. Drumul cu trăsura la Bocşa Română, Nanci şi Mura la trap lansat, unde bătrînul l-a înghesuit în singura frizerie a tîrgului, poruncind să fie tuns zero. Să fie tuns zero, cu o maşină de tuns nenorocita, puțind a gaz, cea dintîi freză a celui dintîi an din cursul superior. Abominabil... I-a căutat nod în papură bătrînul pînă cînd i l-a găsit, intrase în grajdul instituției, o înşeuase pe Nanci şi-o şterse la Ramna, peste Bîrzava, unde-îl aşteptase „La grădini”, Iconia... L-a-ntrebat pe sub mustățile de schipetar daca şi-a făcut lecțiile. Fetele, pe care le zgîlțîia de cozi, mîncau cu ochii-n farfurie. Şi mama era supărată. Mînca şi ea cu ochii în farfurie. La tăcerea lui disprețuitoare şi superioară, bătrînul i-a tras două scatoalce după ceafă. Lui... Unui domn în primul an de curs superior... Are să regrete toată viața acest tiran mustăcios... Ah, îşi va pregăti răzbunarea cu rafinament oriental... După masă, n-a mîncat, bine-nțeles, nimic stînd demn în scaunul lui, a luat frînghia de rufe, un săpun şi s-a urcat în podul tuturor refugiilor, plin de grinzi solide, de lăzi cu hîrțoage şi blăni jumullite, devorate de molii, cu veioze fără picior şi linoleum-uri scorojite, podul celui dintîi amor asta mai tîrziu (la etajul unui bloc s-aprinde lumina, jaluzelele nu sînt lăsate şi se vede din filajul uşor al maşinii silueta unei femei cu un copil în brațe) podul în care după ce-a frecat îndelung frînghia cu săpun, a hotărît să-şi plătească umilința, prin moarte... Dar mai ales să se răzbune. Să-l vadă pe bătrîn zdrobit la picioarele

sicriului, în care el va sta țeapăn, palid, înnobilat prin acest act de curaj, să-l audă hohotind şi cerîndu-i iertare, iar acolo, la „morminți” să fie Uța, şi Iconia, şi Mărioara lui Chițu, cu brațele pline de flori, scăldate-n lacrimi...

Un foşnet, şoapte, capetele prevăzute cu codițe ale fetelor (surorilor lui „turnătoare” şi spioane), un glas mieros întrebîndu-l dacă nu se simte rău, apoi liniştea suspectă şi imediat paşii grei ai satrapului. Încă două scatoalce au pus capăt acestei aventuri înduioşătoare şi tragice... Liceul. Comoție bruscă, ceva dureros şi tandru, geamurile deschise, vrăbiile ciripind în tufele de tuia, lumina de primăvară, radioasă, el citind sub bancă „În zodia săgetătorului”, o carte de aviație a primului zbor mondial şi glasul precis al profesorului de matematici, spaima liceului, scund, voinic, ochi albaştri, oțelii, păr alb, un alb lucios, mereu cu gulere tari, impecabile şi cravate albastre, la costume albastre: — Ia ieşi dumneata, domnule Tîheodorescu (îl accentua pe *haş* cu bună ştiință) şi dezvoltă-mi binomul lui Newton, (spunea „Niütân”, pronunțîndu-l pe *â* nazal, în aşa fel încît să-l imprime în urechile lor de băieți cu coşuri pe obraz, la primele aventuri sexuale)... N-a ştiut binomul lui „Niütân” şi Coman l-a lăsat corijent, iar el în vară s-a dus şi-n locul binomului lui „Niütân” a-nvățat să zboare la o şcoală de zbor fără motor... Aude cu perfectă limpezime corul vrăbiilor în arbuştii de tuia... Nu sînt arbuşti, sînt arbori stufoşi, ajunşi cu creasta la etajul doi, laboratorul de fizico-chimice, Biloi pe halatul căruia desenau ei cu chimic capete de mort şi ciolane încrucişate – sînt arbori, liceul stă sumbru în întuneric şi-n arborii din spatele grilajului nu ciripeşte nici o vrabie. Strălucesc viu stropii

de apă adunați pe ramuri...

— Nu aprecia umorul nostru de aerodrom, decît sub specia compensației, Dana, spune Coechipierul. Dacă nu l-am practica, probabil n-am mai putea zbura... Am visat dintotdeauna să zbor pe linii internaționale şi... intercontinentale. Mi-ar place să avem o casă familială, pe lîngă un aeroport internațional... Auzi tu, Dana?... în noaptea asta sîntem al dracului de obosiți... Ai să ne ierți dacă n-o să fim prea amuzanți?

— Nu-mi plac bărbații amuzanți,... Au ceva ridicol. De paiață.

— Depinde în ce fel sînt amuzanți, Ioana...

— Amuzamentul implică superficialul, Gelule... Nu e aşa doamnă?

— Vă rog pe toți să-mi spuneți Dana. Ierta-ți-mi felul acesta de a fi... Am trăit foarte singură... În general, bărbații cred ca o femeie singură este dispusă... Ştiți... Sînt şi inhibată şi de ce n-aş spune-o, total străină de lumea voastră... Pe urmă, Valentina, soția dumneavoastră...

— Mă cheamă Ştefan, spune Pilotul... A rămas pe retină cu gestul tandru cu care femeia mioapă pe care nu reuşeşte s-o integreze atmosferei lor, a-nvelit copilul bosumflat, copilul unui bărbat oarecare, indiferent şi străin, căruia Şurub s-a hotărît să-i fie tată... Probabil Dana este o femeie total onestă. Lui Şurub nu-i place decît onestitatea. Şurub, căruia această Dană retrasă timid în colț, cu genunchii strînşi, crispată, îi spune atît de tandru: Bogdan... Ei îşi uitaseră numele de botez. Poate din pricina asta au omis să-şi cunoască unul, altuia, celălalt ego – cel de dincolo de costumul de zbor,

ori de uniformă, dincolo de aerodrom...

— Soția ta, Ştefan, m-a-mspăimîntat... Tocmai ai trecut cu un avion şi asta a fost aproape înspăimîntător...

Pilotul izbucneşte în rîs. Rîd şi ceilalți. Bunul, străvechiul, P.02 cu fuzelaj de pînză şi comenzile din corzi de pian pe din afara fuzelajului, care cunoaşte o singură viteză – 120 km/h – tîrlia aceea cu aripi şi înspăimîntător...

— Am spus o prostie?

— Nu draga mea, o linişteşte Şurub... E perfect ce-ai spus... Apropo de înspăimîntător. Am vorbit cu directoarea de la grădiniță. Îl ia pe Dănuț după Anul Nou. Se elibereaaa un loc...

— Mulțumesc... am să fiu mai liniştită.

— Ai vorbit cu doamna Nițulescu?

— Da... Are cheia. La şase jumate e la noi. Cînd o face ochi, o găseşte pe ea...

Dana spune ceva de guturaiul copilului şi altceva, lucruri mărunte, familiale, deschide simplu, fără pretenții, un univers bine fortificat. Pilotul o ascultă distrat – „Visează sudul" a spus Ioana, Ioana a perceput trecerea stolurilor spre sud, tristețea şi dorința speciilor migratoare, îşi aduce aminte de drumul cu „Hai-hui" în Deltă, clamau şi-atunci stoluri de lebede – el a anunțat prea tîrziu întîlnirea cu Eduardo şi ceea ce e absolut stupid, n-a coroborat prezența lui Eduardo la întîmplările acelea mai vechi, tragice de la Vinț din toamna lui 1944, de prezența „Şarpelui" acolo... Zadarnic. Manevra de evaziune nu-i reuşeşte... Prezentă într-un mod deosebit. Ioana...

Am avut o operație grea astăzi, abia şopteşte Dana, o

biată femeie care nu l-a plătit pe doctorul Scrofulea şi imbecilul a lăsat-o pînă-n ultima clipă... O naştere îngrozitoare...

Dana se strînge în pardesiul din lînă cărămizie, cu un sentiment de eliberare şi, ciudat, de ocrotire. Îşi ține pleoapele întredeschise. Îi vede pe cei trei bărbați masivi, în mantăile de ploaie, cu caschetele lor albastre, asta e atît de ciudat, doctorul Rizescu, aşa-l gîndeşte pe fostul ei bărbat, doctorul Rizescu, asociind numelui senzația de greață, de silă organică, trupul uscat înainte de vreme, cu epiderma scofîlcită, pungi sub ochii veşnic înroşiți de băutură, mirosul stătut de tutun, alcool şi iodoform, unghiile necurățate, ori netăiate la timp; „eram făcut pentru Capitală, Dana, pentru o clinică ultramodernă, nu pentru provincia asta stupidă, ucigătoare", aventuri galante cu surorile, beții şi partide interminabile de pocher, părul rărit în creştet, dezinteresul pentru tot ce se lega de viața lor, casa doar un popas pentru schimbat cămaşa şi halatul.

Doctorul Rizescu spusese odată, cunoscînd undeva, un militar: „Te confundă cu o cazematã, Dana... Atenție!"... Ea făcuse „botic", el o sărutase şi-i spusese „haide iepuraşule, sîntem în lume, să fim cuminți, asta se-ntîmplase cu zece ani în urmă, erau tineri, citeau noaptea tratate de medicină şi-şi încropiseră în cămară un laborator...

Navigatorul virează la stînga. Aleea, parcul mahmur sub plasa de stropi, căsoaia „Plasticilor" sub acoperişul cenuşiu, înconjurată de tufe descărnate de liliac şi lemn cîinesc. Gang sonor, placat cu cărămidă, prost luminat. Panouri. Copii de ghips: Discobolul... Capul lui Moise...

Placarde cu miros pătrunzător de vopsea proaspătă. Lumină sub uşile duble, enorme ale Pictorului. Şi „Oh! Pretty woman” dublată de rumoarea de glasuri, de frecatul tălpilor pe parchet – uşa smucită... Glasul Valentinei, stăpînit:

— Ce v-am spus eu?... Au venit!!

Valentina înfăşurată într-un şal enorm de caşmir, cu ciucurii atingîndu-i glezna. Îl ştia. Îl folosea Pictorul, pentru modele. În cadrul de lumină difuză, verzui-opacă, capul leonin al Pictorului.

— În sfîrşit... Aviatorii... De trei ori hip, hip, ura!

Miros de tutun, de alcool, de trupuri încinse. Valentina unduitoare, luîndu-i brațul. Lipindu-se de el, calină.

— În sfîrşit, dragule... Haideți, băieți... Cuierul e după paravan...

Îl trage după ea în atelierul vast, cu fereastra cît un perete întreg acoperită de o draperie din pînză pictată ca o imensă plasă de păianjen. Grupuri. Femei decoltate, balerine, cîțiva pletoşi, cîțiva bărboşi, lumina cernută savant din aplicele de alabastru şi un glas tunător care acopere „Oh! Pretty Woman”:

— Ce să mă rogi dom’le, Nelu Lupuleț...

— Dar insist... Vă rog...

— Nu retractez o silabă. Eşti cea mai lichea dintre toate lichelele pe care le-am cunoscut. Şi din păcate, dom’le, am cunoscut foarte multe lichele în viața mea.

Pilotul vede un bărbat zvelt, întors cu spatele – posesorul acelei voci tunătoare şi a unui sacou din antilopă, care domină net o chică sură, zbîrlită. Bărbatul se răsuceşte pe călcîie.

— Radu Belcotă, spune Navigatorul.

Omul îşi vîră pipa în buzunarul sacoului din antilopă.

— Voi, mă?

Îşi deschide brațele. Îi îmbrățişează pe rînd.

— Măi, băieți, mă!... De cînd n-am mai mirosit a aerodrom, mă!...

Se dă cîțiva paşi înapoi...

— Cum dracu ați nimerit printre nevertebrații ăştia, mă?... O clipă!... Se-ntoarce spre chica sură: — Ascultă dom'le, Nelu Lupuleț. Roagă-te să nu-ți plăteşti gheşefturile cu dezonoarea... Pardon. Uitasem că nu ştii ce-nseamnă cuvîntul acesta „feudal"... Şi-acum, îmi face plăcere să nu te cunosc, domnul meu... Revine... Măi, băieți... Voi, mă?...

— Loc! Loc ! strigă o fată slăbuță de sub un coc imens... Vă rog... Muzica... Am învățat împreună cu Rodica cel mai nou dans la modă...

— Loc! Loc ! mormăie baritonal trei bărboşi îmbrăcați în sacouri ciudate, jumătate albe, jumătate roşii.

— Mi-ai făcut cea mai mare plăcere, şopteşte Valentina la urechea Pilotului... După dansul ăsta, surpriza... Te-am aşteptat toată noaptea, ca un copil... Scuză-mă o clipă... Nic!... Hei, Nic!... Am o vorbă...

Se desprinde de lîngă el. Îi zîmbeşte cu dantura perfectă. Glisează prin clar obscur spre locul unde Pilotul stă nemişcat, cu brațele încrucişate la piept şi spatele la un şevalet acoperit cu o bucată de mătase verde.

CAPITOLUL DOI

1.

— Mă, băieți! clamează viguros Radu Belcotă... Le strînge mîinile... Îi bate pe umăr, puțintel ciobăneşte...

— Veniți măi, încoace... Uite, pe patul ăsta de fachir al maistrului Prişniță... E un curge muci simpatic. Simpatic, face gargară abisală, dar băiat bun în fond... Femeia platinată e nevastă-ta?... Mă, băieți! Nu v-am văzut de aproape 15 ani. De cînd m-au trimes la pension cu chestiile alea din munți. Colonelul Vărzaru... Comandorul Borlovati... Tu ştii, Ştefane... O idioțenie... Poveste lungă şi pînă la urmă neinteresantă.

Îşi îndeasă pipa cu tutun. Pipă din spumă de mare, cu coada în formă de S. Pilotul îl regăseşte familiar în gestul ăsta. Cărunt la tîmple. Cu trăsăturile accentuate viril. Tot suplu. Bronzat. Dincolo de vigurozitatea cu care vorbeşte, ceva reticent. O inhibiție abia sesizabilă. A fost unul din cei mai temerari piloți de vînătoare ai Grupului 9. L-a vizitat odată în satul lui, un sat de munte unde-şi improvizase un atelier de pictură într-un fel de turn. Satul de munte... Teroriştii... Satul de munte de sub Sglivanu... Maiorul Cernea...

— Ne primiți şi pe noi la colocviu, întreabă Ioana care-o aduce pe Dana la braț...

Un moment de tăcere penibilă.

— V-am vizitat expoziția personală la Bucureşti, domnule Belcotă, spune foarte limpede Ioana... Cred că a

fost tot ce-am văzut mai emoționant, mai inexplicabil, mai... Mi-e greu să-mi explic...

— Mulțumesc, doamnă.

Pilotul constată surprins că Radu Belcotă, una din celebritățile picturii româneşti, trecută sub tăcerea ostentativă, vizibil duşmănoasă a criticii, vechiul comandant de patrulă, e livid... I se broboneşte fruntea. O priveşte pe Ioana într-un fel de transă, fără s-o vadă. Totul durează o fracțiune de secundă.

Cineva stinge plafoniera. Rămîn aprinse cele patru aplice din colțuri. Un glas:

— Încă o secundă Rodica! Nu ştiu ce dracu are pistolul ăsta.

Aplauze sacadate: Rap, rap; rap-rap-rap!

— Vă pun în curent să ştiți cum manevrați... Necula Pastore, ridicolul care amestecă literatura cu pictura şi pictura cu cursurile lui şablon, ăla fălcosul, cu fruntea retezată, dintre cei trei poeți bărboşi şi nespălați, e la cuțite cu Homosexualul. Scuzați-mă, doamnelor... (— Nu se uită la Ioana. Cînd se uită parcă vede o fantomă. A-ncărunțit bine. S-a ridicat. I s-a rejudecat procesul. Acum cîțiva ani. A fost reabilitat. L-au arestat atunci. A făcut trei ani de temniță, nevinovat... Sglivanul. Cernea. El aici. Azi noapte, la interceptare... Ce gînduri idioate). Nu ăla, mă. Celălalt. Lividoidul cu mătreață-n ochi... Stați o clipă. Mă duc să-i zic cîteva de la obraz activoidului... Unul Bocuță... îngîmfatul ăla pozînd în gentleman. Răspunde de cultură. N-a citit o carte. N-a-nțeles un tablou în afară de nuduri. Îl caut de trei zile. (...— Probabil aşa-i tratează şi pe critici, zîmbeşte Pilotul. Auzise de la Valentina. Scandalul de la Uniunea Artiştilor Plastici... Pictorul

Radu Belcotă, un şef de trib ascuns în spatele unui pseudonim, o cabală murdară la un ziar). Am venit din partea biroului Uniunii... Nu l-am găsit. Stă tupilat în spatele formulei sacre: „Tovarăşul e pe teren”. A doua zi: „Tovarăşul e în şedinţă”...

Vorbeşte sacadat, privind peste ei, cu o notă de forţat.

— Ai o gură, Belcotă, rîde Coechipierul... Moară de petice.

— Mai ţineţi minte cînd s-a luat cu Mopsu?... Mopsu – un general, doamnelor – spune Navigatorul – milităros, cazon pînă-n lampas, la o inspecţie.

— Dă-l dracului, Gelule... Scuzaţi-mă.

Muzica. Explozie de sunete ritmice. Lumina unui reflector pistol pe paravanul din pînză de sac, peste care Pictorul şi-a revărsat pasiunea coloristică pulverizînd culori vii, carnale, traducînd perfect explozia aceea sonoră. Apar cele două balerine în costume negre de gimnaste, mulate intim pe corp. Poartă pantofi de lac cu tocuri exagerat înalte. Aplauze.

— E şi asta o lume, şopteşte Coechipierul la urechea Danei.

— Te destinde?

— Da!

— A fost greu în noaptea asta?

Tăcere. Coechipierul îi caută mîna. Dana are mîna mică, viguroasă şi fierbinte.

— Da! A fost la limită, Dana.

Dana se lipeşte de el. Se-nroşeşte pînă la rădăcina părului.

— Vreau să ne căsătorim cît mai curînd... Te rog... Mută-te la mine... Acum. Mîine...

— Dănuț?

— Dănuț e prea mic să-nțeleagă... Ştii cît te iubeşte...

Pilotul se pleacă la urechea Navigatorului:

— Maiorul Cernea... Sglivanul... Interceptarea noastră... Voalarea ecranelor. Stația pilot... Comuna Prislop sub Sglivan. Radu Belcotă. Teroriştii. Banda fascistă a lui Bălteaniu... Caroul determinat de tine. Du-te şi ia-l la întrebări.

— Eşti nebun de legat.

— Poate... Mă cheamă Valentina. Du-te... Ia-o şi pe Ioana...

— Ai observat şi tu?

— Da.

— Curios. Nu mi-a spus niciodată că l-ar fi cunoscut.

Valentina face mici semne drăgălaşe cu mîna. E degajată. Trece lîngă Necula Pastore Berger. Îl cheamă acolo. Constată că emoția vizibilă a lui Radu Belcotă la vederea Ioanei îl agasează... — Prostii... Balerinele execută sincron cei dintîi paşi ritmici.

— Superbe trupuri, spune Ioana... începusem să mucezesc singură... Mă bucur nespus de noaptea asta... Ce mutre de-necați... Lividoid... Ce expresie... Cum ți se pare Radu Belcotă, Gelule?

— Ca-ntotdeauna! Dat dracului. Şi modest...

— I-ai văzut florile? Şi peisajele alpine?...

— Nu... Falcone, te cheamă Valentina... Unde dracu' a dispărut Belcotă?... Aha: haidem, Ioana.

Balerinele ritmează viu, într-un dans pantomimă, acest fel de a fi exact şi rupt al muzicii uşoare.

„— Există o limită a capriciului feminin, pe care Valentina n-o cunoaşte". Nu-i place să fie chemat cu

degetul, ca un şcolar, îşi face loc pe lîngă cîteva femei oneste.

— Lucrează la o carte unică despreee... Hm...

— Nuvela românească, aude de sub nişte bucle făcute cu fierul. Femeia poartă o rochie sac, de culoare rozbombon... Valentina îi înlănțuie brațul.

— Cine-i bruneta? întreabă.

— Sora lui Beton.

— Aha!... N-am ştiut că are o soră!... O cunoşti de mult?

— De cînd avea opt ani! (De ce minte?... Poate nici nu minte... Are senzația unei prietenii vechi cu Ioana... O vede între Radu Belcotă şi un tip înalt, cu un facies bărbătesc, brunet, uşor cărunt la tîmple, cu o îngîmfare abia disimulată sub pleoapele pe jumătate închise. Îi surprinde privirea lunecată pe gîtul Ioanei.)

— Nu mai auzi, dragul meu?

— Te aud foarte bine, Valentina.

— Spuneam că e cam trecută pentru vîrsta ei... Şi neinteresantă... Ssst... Hai să-l ascultăm pe maestrul Paastore. (Spune maestrul afectat şi asta-l irită brusc... Mai bine dormea. Era în cîştig). E un om de mare viitor...

Un jilț dintr-o recuzită de teatru. „Vlaicu Vodă”. Ori „Apus de soare”. Probabil pentru tablourile de epocă, de care Pictorul vorbeşte de cîteva luni... Necula Paastore Berger, revărsat acolo. Interiorizat. În dreapta, cei trei bărboşi în sacouri jumătate roşii, jumătate albe. În stînga, rezemată visător de spateaza jilțului, o fată cu chip de păpuşe. Albă, ochi negri, mari, mirați. Ascultă cu venerație:

— Ritmul domnilor, – nu stupiditatea pe care-o

frazează în pseudomicroromanele lui parazitul rectral – face un semn spre locul unde literatul „Lividoid” spune ceva unor tineri străvezii – ritmul domnilor este esența modernului. Dacă vreți, sublimarea mutațiilor conştiinței în necesități plastico-muzicale de expresie. Paradoxul tragic al expresivității moderne, vizavi de sentimentul cosmicității. Priviți aceste trupuri perfecte anatomic şi pictural, exprimîndu-şi aderența la modern prin acest ritm expresiv... Nu recunoaşteți aici, felul nostru de a fi noi înşine în contemporaneitate?

— Eşti emoționat? îi şopteşte Valentina la ureche.

Respirația ei caldă, învăluitoare. Trupul plin, dumnezeescul ei trup de care dintr-o dată e lacom, carnal şi voluptos, cu muşchi flexibili sub pielea catifelată, cu parfumul care i-a pătruns senzualitatea, ochii verzi, uşor opaci, gesturile moi acum, lascive, Valentina în maturitatea frumuseții ei, Valentina cu care-a-nvățat alfabetul voluptății totale.

— Din pricina teoriei „ritmului”?

— Nu fi rău. Trebuie să fii emoționat. Eu sînt emoționată pînă la saturație... în noaptea asta mi se dă verdictul.

— Ce verdict?

— Taci... E cea mai mare nelinişte a vieții mele.

Se apropie femeia cu bucle şi rochie rozbombon. Rotunjoară. Cu mutră comică de pekinez.

— Pot să-mi ascult şi eu soțul? întreabă provocator pe ton uşor periferic.

— Te rog, draga mea... Vorbeam de ritm, spune grav Necula Paastore, fără să-şi cedeze jilțul.

Femeia pekinez aruncă o privire asasină fetei cu obraz

de păpuşe.

— Adică de bîțîitele astea, taie rochia rozbombon.

Valentina îl împinge uşor.

— Nevasta... O țoapă incultă. Maestrul a făcut amor nebun pentru una din studentele lui – eu îi zic „Genoveva de Brabant”, – ai văzut ce figură angelică... Nu-l înțelege. Este o casnică prin excelență... îi trebuia altă femeie. Asta-l paralizează. Îi retează aripile.

— Vreun apropo?

— La ce dragul meu?!

— Nu poți să renunți la acest „dragul meu”?...

— Începi?

— De unde! Mă simt excelent. Apropo. N-am înțeles totuşi chestia cu ritmul.

— Nu vulgariza.

Glasul baritonal al unuia dintre bărboşi:

— Ritm! Ritm şi ritmuri ancestrale,

Subliniind devenirea,

De la sunetul cornului de bour uitat în rădăcinile codrului

Pînă la cel al inimii circumscriind dragostea.

De la subtila palpitație a protoplasmei.

La palpitația ideilor...

— Încearcă şi tu, spune interiorizat Necula Paastore Berger.

— Ce-nseamnă asta? întreabă Pilotul.

— Poeții preiau ideile maestrului Berger şi le transfigurează...

Al doilea bărbos, cu coşuri roşii pe frunte.

— Ritmurilor spune-le să lunece

Spre răspîntiile vîntului

Din ierburi, din pietre să soarbă
Sevele anteice ale pămîntului...

— Prea tradiționalist, dragul meu. Prozodia... Ideea... Ţţţ...

Trebuie să revii. Reţin „sevele anteice ale pămîntului”... O idee prețioasă... Perfect prețioasă... Derobeaz-o de prozodia vetustă. Mai elevat... Mai abisal, amice.

— Aveți dreptate, maestre...

— Şi-acum, tu fiul meu, spune Necula, arătîndu-şi dantura perfectă într-un surîs amical.

Al treilea bărbos. Sau pseudobărbos. Obraz feciorelnic pe un craniu de dolicocefal. Cîteva fire de barbă, tînărul e spînatic şi pare timid. O clipă de tăcere. Ridică privirea în plafon.

— Sînt atît de îndrăgostit de ritmuri
Încît ochii mi s-au adunat în fereastră
Şi umblu îmbrăcat în glaspapir...
Sînt atît de îndrăgostit
Încît locuiesc de-a dreptul în ritmuri,
Alergînd mereu prin ele
Pînă-n locul de unde
Mureau degetele spre tine...

Maestrul Necula Paastore Berger îşi aruncă fruntea spre înălțimi. Închide ochii. Proiectorul pistol se fixează pe gambele celor două balerine. Aplauze în ropot. Pilotul întîlneşte privirea ironică a Ioanei.

2.

— Bis!... Biis!... Biiis!

Balerinele primesc aplauzele cu grație. Pilotul aude un glas fără culoare:

— Stupidă, primitivă excitația exhibiționistă cu care femela tratează masculul, de la-nceputul erelor. Niciodată n-am putut să suport sexologia travestită aşa... Nici alura agresivă a domnilor care-şi etalează masculinitatea cu ostentația tamburului major.

Pilotul se opreşte.

— Lasă-l, şopteşte Valentina... Îl trage spre locul unde Pictorul stă singur lîngă şevalet... — E beat. De altfel se spune despre el că este unul dintre cei mai buni scriitori de microroman.

Lividoidul îl priveşte provocator. Într-una din serile făcute la Pictor şi-a permis să citeze din Huxley, spunînd subțire că Huxley la rîndul lui a citat din „Marea Enciclopedie Britanică", „există trei feluri de inteligență: inteligența animală, inteligența umană şi inteligența militară", asta în replică la observația Pilotului că Pictorul reproduce fără multă oboseală proprie, maniera lui Miro. Cu oarecare perversitate Pilotul împinsese discuția spre esența suprarealismului, se ajunsese la precursori şi Literatul, obişnuit s-arunce cîteva nume reținute la o lectură superficială, de ultimă oră, rămăsese în afara discuției... Motivul real al aversiunii era altul. Odios...
Literatul încercase să „seducă" un tînăr locotenent, mare amator de grafică, el însuşi grafician îndrăzneț. Locotenentul reacționase violent şi-i raportase incidentul, iar el îi trimisese Literatului, prin Pictor, cîteva rînduri. Spelb, cu buzele vinete, o urmă de păr şaten şi creț pe craniul golaş, mătreață pe umerii sacoului boțit, ochi gălbui sclerozați de alcool, Literatul se ridică greoi. Un tînăr

efeminat îi şopteşte:

— Domine, dolicocefalul perorează pe tema ritmului...

Rîsete provocatoare în grupul tinerilor.

— Salut aviatorule, spune Lividoidul... Cum stai cu „morala proletară”?

Scund, cu mîinile scurte, flasc, are ceva de amiboidă. Îi face impresia că pielea verzuie abia poate stăpîni masa protoplasmatică, onctuoasă, prost distribuită pe scheletul decalcifiat.

— În mare ținută?... Ha! Ha !... Pe cine vrei să dai gata?!

Şi astea?...

Pune un deget îngălbenit de nicotină, cu unghia murdară, pe baretele cu ordine şi medalii.

— Cîți oameni ai ucis ca să capeți asta, viteazule?

Tăcere rece.

— S-ar putea să şterg din controalele cîrciumilor o secătură degenerată, fără să mă remarce nimeni. Poate doar ecarisajul, spune foarte limpede Pilotul.

— Perfect, tună glasul lui Radu Belcotă.

— Muzicaaa!

— Bis!... Biis!... Biiis!...

Explozie sonoră... Tocurile balerinelor ritmînd muzica. Lumina pistolului pe gambele lungi, expresive.

— Nu trebuia!... Nu trebuia chiar acum, of, nu trebuia îşi frînge Valentina mîinile... Doamne, cazoneria asta.

— Taci, taie Pilotul scurt.

Valentina îl priveşte stupefiată.

— Ce-ai spus?

— Să taci, dacă vrei să nu-ți întorc spatele.

Femeia îşi ridică o şuviță de păr platinat, aproape alb,

căzută pe frunte. Îi zîmbeşte surprinzător de candid.

— Bineee! Am tăcut.

Pilotul are senzația diluției în atmosfera străină, fundamental străină a clarobscurului percutat de ritmuri şi vîrtejul de mişcări sacadate ale celor două balerine care traduc sincron sincopele muzicii (- o lume de vorbe, fir-ar al dracului, şerpoidală, ptiu, m-am molipsit de la Belcotă, cuvîntul nu sună tocmai rău... şerpoidal, am să-l notez, mi-e silă de Lividoidul ăsta rînced, în fond este un biet nenorocit, la dracu, mi-e milă).

...Plafonierele cu lumina filtrată, de acvarium. Bărboşii bat din palme în ritm. Într-un colț dansează două perechi. „Activoidul", îl cunoaşte de undeva, se pleacă spre Ioana. Spune, privindu-i decolteul printre gene:

— Dacă aveți greutăți cu locuința... Ori la serviciu... Căutați-mă.

E înalt. Poartă un costum închis tăiat sobru. Afişează cu ostentație un aer atotputernic, „într-un fel este atotputernic", îşi spune Pilotul şi nu-şi explică dorința surprinzătoare de a-l lua la palme.

— Dansați, o întreabă pe Ioana cu ton care nu admite replică.

— Nu! răspunde Ioana foarte clar... Nu dansez!

— Literatul s-a cam ciupit, zîmbeşte Pictorul...

Le face semn să ia loc pe taburetele aşezate în cerc în jurul unui butuc de stejar. Taburetele sînt tot butuci de stejar abia fasonați) acoperiți cu perne şi scoarțe româneşti... Pilotul are relevația clipei. A faptului că nu percepe universul prin intermediul tehnicei de bord. Că „vede" acuarelele de pe peretele din dreapta, percepe cu o bucurie interioară caldă şi familiară formele geometrice

ale ramelor şi paspartu-urilor, peisajul acesta în albastru violent în manieră cubistă, un oraş văzut de la cel mai înalt etaj al unui bloc turn, forme şi volume aglomerate după o lege savantă, a faptului că „simte „ materialitatea perdelii pictată ca o pînză de păianjen, că muzica, culorile, femeile şi bărbaţii sînt ceea ce sînt în realitatea lor intrinsecă şi nu simboluri percepute de radioundele reflectate; că degetele pipăie coaja zgrumțuroasă a butucului de stejar şi asta îi creează o senzaţie acută a viului; că simte respiraţia Valentinei pe obraz şi vede pungile de riduri fine de sub ochii încercănaţi ai Pictorului; ia mîna Valentinei şi toate deliciile intimităţii lor vibrează în el, i-o duce la gură, i-o sărută şi buzele senfioară atingînd carnea palpitîndă a femeii. Ar vrea să-i ispună asta. Să-i comunice bucuria copleşitoare de a-şi fi regăsit simțurile şi viaţa normală a senzaţiilor. Îl invidiază pe Pictor. Omul ăsta adus uşor de spate, cu nas roman, voinic, cărunt la tîmple, cu fruntea inteligentă, omul ăsta trăieşte la paroxism lumea senzaţiei directe, nemediate... îşi freacă culorile, le vede, le potriveşte, îşi întinde pînza pe şevalet, o bate în cuie, trebuie să fie delicios să fixezi pînza spongioasă, aspră, în cuie mici, negre şi apoi să-i dai grundul cu gîndul să ieşi la peisaj să pictezi pomii de toamnă, mestecenii cu trunchiuri albe, feciorelnice şi frunzişul galben-pal, mesteceni pe care să-i încarci cu melancolie, cu glodurile tale cele mai intime, să-ţi vezi gîndurile şi sentimentele transformîndu-se în culoare...

— Nu mi-e bine de loc, toamna, spune Pictorul pe ton plîngăreţ... Am o răceală cronică.

Se smîrcîie. Îşi suflă nasul. Tuşeşte afectat.

— Stai o clipă... Am să-ţi fac un ceai fierbinte, tresare

Valentina.

Îşi trage mîna din mîna Pilotului. Se duce unduindu-se după paravanul care le adăpostise pe balerine. Pilotul constată contrariat familiaritatea Valentinei în atelier... Repeziciunea cu care se grăbeşte să facă ceaiul... Plecările lui, noaptea, la zbor.

(— Poate are mai multă dreptate Şurub, decît mi-ar place mie să recunosc... Divorțul!... E monstruos!... Cum s-a ajuns aici?... La dracu... Ia să ne apărăm fruntea de protuberante nedorite.)

Rîde-n el, amar.

— Ți-am pregătit o surpriză nebună, Pilotule, zîmbeşte Pictorul.

(— Văd! Straşnică surpriză. Am fost undeva şi cîndva slab. N-am înțeles, n-am sesizat „momentul psihologic" cînd ea a avut nevoie de intervenția mea forte...) Pilotului îi este într-un fel milă de omul care duce un flacon la nas şi aspiră profund pe fiecare nară... (— Curios, parcă e vorba de o terță persoană. Nu sînt nici măcar gelos. N-o iubesc? N-am iubit-o niciodată?... N-o mai iubesc?... Ori sînt prea obosit pentru rolul lui Othello?)

Muzica.

— Dansezi, aviatorule?

Ioana, înaltă, felină, cu părul negru strălucitor tăiat scurt, buclat deasupra frunții monumentale.

— Cu plăcere, Ioana... Scuză-mă, Pictore... Aştept „surpriza nebună" cu nerăbdare.

Se ridică agil. Îşi dă seama că e înalt şi că tunica azurie îi strînge talia cu cochetăria uneia de locotenent.

3.

În spatele paravanului, cuierul plin de paidesie şi fulgarine mirosind a stofă udă. Chiuveta în faianță. Reşoul. Dulăpiorul de perete cu toate cele necesare unei zile de lucru în atelier.

Valentina veghează apa din ceainic cu aer preocupat. Cutia cu ceai de Ceylon „Lipton Tea, Coffee and Cocoa Plantee – Ceylon”... – Ceaiul ăsta îmi evocă culorile crude „fauvismul”, pe Vlaminck, pe Braque, mai presus de toți pe Matisse, a spus Pictorul cînd ea i-a preparat cel dintîi ceai din cutia în ambalaj galben... – Ceylon!... Insulele fericite ale Oceanului Indian... Ale Pacificului... îl înțeleg perfect pe Gauguin. A fugit acolo să cunoască culorile în stare pură. Să scape de rigorile oficialilor... Eu unde dracu să mă duc?... îi place fără lămîie. Amărui... — Sînt atît de lejeră aici. Atît de lejeră... Magnetofonul scoate un sunet scrîşnit, de metal torturat. Tresare... Rămîne nemişcată. Îşi astupă urechile cu podul palmelor. Îngrozitor. Mugetul motoarelor. Fasciculul de lumină al proiectorului la decolare o despică în două cum stă în balcon numai în cămaşa de noapte, îi anihilează voința, personalitatea; aversele, ropotul ploii, aşteptarea... Mereu aşteptare. Minutele. Tic, tac; tic-tac; tic-tac! Deşteptătorul cu rezonanța lui morbidă, ploaia, noaptea, minutele...

— Nu se mai poate. Sînt secătuită! înnebunesc!... Apa din ceainic dă în clocot. Trage priza reşoului.

Rezistența electrică roşietică. Familiară. Pune ceaiul... — Doamne, nu se mai poate! Coşmarul ăsta mă ucide!... Fixează pînza paravanului stropită abundent cu roşu carmin...

Sînge, Doamne! Sînge!... Priveşte halucinată, nu se poate smulge obsesiei, în străfundul ei simte o voluptate aproape carnală, voluptate a roşului carmin, ei amîndoi, cel dintîi şi cel de-al doilea, culcați în sicrie, lumînările, unde stau lumînările, asta va fi sursa de lumină, nu ferestrele, o singură lumînare aşezată undeva la cap; ori poate invizibilă, doar lumina izvorînd de undeva şi căzînd rece pe masca împietrită a morții, care n-a reuşit să le smulgă „autoritatea” de pe obrazul golit de sînge – Salvador Dalli cu trupurile lor sfîrtecate, cu carnea aceea sfîşiată – roşu carmin – şi spectrul descompunerii în miriapodele groaznice... Ridică ceainicul... îl pune într-o crăticioară cu apă rece... Aici, după paravan a îmbrățişat-o Pictorul, o îmbrățişare timidă, ea s-a smuls, a ieşit furioasă şi nu s-a-ntors o lună, o îmbrățişare mirosind a vopsele, gelatinoasă, ah, cît şi-a dorit atunci bărbatul ei puternic şi vesel, şi gura lui lacomă cum a dorit-o, l-a-ntrebat în noaptea aceea de vară, se auzeau greierii, cîmpul palpita dincolo de ferestrele deschise, „am crezut că sînt frigidă, iubitule”, îmbrățişarea Pictorului a făcut-o frigidă, i s-a-mpietrit carnea şi fiecare fibră vie, lui îi căzuse o şuviță neagră pe frunte şi ea l-a căutat sălbatic, lacom, ca după o absență îndelungată, l-a găsit ca întotdeauna, tînăr şi pătimaş, apoi cînd el a adormit, l-a vegheat pînă tîrziu, dezmierdîndu-i fruntea umedă, trecîndu-şi palma prin părul sîrmos de pe pieptul cu muşchii destinşi, s-a lipit de el şi l-a simțit cu tot trupul, a fost nebună după el luna aceea de vară...

Un glas timid:

— Doamna Valentina!

Se-ntoarce. Tînărul student la arte plastice – „o

nădejde” a anului meu a spus Pictorul... Transfigurat. Transpirat. Palid.

— Ce este, Cornel?

— Acordați-mi acest dans, vă implor.

— Ții mult, Cornel?

Îl fixează cu ochii verzi, intens verzi. Nu vede cum tînărul înghite în sec, dintr-odată copleşit de bufeuri fierbinți... Toarnă ceaiul în ceaşca de porțelan chinezesc, străveziu: „— numai aşa poate fi băut ceaiul de Ceylon” spune Pietonii... „Lipton Ltd” completează ea, surîzînd.

— Vino cu mine, Cornel... Ia tava cu paharele astea de coniac.

Trece pe lîngă studentul la arte plastice „o nădejde” a anului trei, unduitoare, învăluindu-l în parfumul amețitor al feminității ei mature... — Doamne, aici este permanența, aici mă pot salva, nu mai pot rămîne încă o dată singură, el să se pulverizeze în neant, ori să mi-l aducă în formol, n-am nervi, nu mai am nervi... Aude gîfîitul ațițat al „nădejdii”. Îi simte respirația pe ceafă, cu o urmă de oroare... Pictorul o aşteaptă zmîrcîindu-şi nasul...

— Unde este Ştefan?...

— Dansează, mormăie Pictorul.

Valentina vede perechea glisînd uşor în clarobscur... Se face lividă.

— Haidem... Ce-mi stai ca o bucată de lemn, Cornel?

Problema stă în refuzul nostru la compromis, molfăie cuvintele Literatul, trecînd pe lîngă Pictor... La compromis şi la conformism... A căuta dincolo de substanță. De determinarea cauzală, motorul tuturor superficialităților.

Asta e... Spre zonele indeterminismului... Ale oniricului. Pentru asta e nevoie de o anumită disponibilitate... Criş, mi-e puțin rău. Vrei să te plimbi cu mine cîteva minute?

Coechipierul remarcă obrazul verzui, de-necat, al Literatului. Rigiditatea mecanică a mişcărilor. Hainele boțite. Cravata strîmbă. De undeva din fundul atelierului, dintr-un colț de umbră, apare Nelu Lupuleț, ducînd cu încîntare un carton.

— Maestre, gîfîie omul comprimat sub chica sură... Ai aici o capodoperă, maestre. Verdele ăsta e ucigător. Dă-mi-o să ți-o reproduc pentru revistă. Pagina întîi. Scoatem un supliment ilustrat. Formidabil maestre... Uriaş... Ucigător... îngrozitor...

— Vezi să nu le facă pe numele lui, ca pe celelalte, spune Literatul... Apropo. Tot mai conduci almanahul ăla, cum naiba-i spune?... Tot îi trafici spațiul?... Cît ai oferit viitorilor opozanți de la doctorat? Juma de revistă? Trei sferturi? Că de plătit ştiu că-i plăteşti întreit... Vezi că ți-am rambursat onorariul pentru schița aia pe care mi-ai publicat-o. Curnpăra-ți ceva de el...

— Maestre...

— Zut!... Ori dă-i acont pentru acuarela asta... Hai... şterge-o şi toarnă-mă... E singurul dumitale talent. Unicul. Superbul... în chestia cu doctoratul, consultă-l pe maestrul Necula Paastore Berger... E specialist... Salut...

— Hermafroditule! se aude glasul didactic al maestrului Berger.

— Porcule, replică demn Literatul şi trece pe sub nasul stupefiat al tovarăşului Nelu Lupuleț.

Chestiunea doctoratelor celor doi corifei rămăsese de

pomină. Necula Paastore Berger se prezentase la doctorat după ce-i apăruse volumul de studii asupra „Genului scurt şi modernitatea lui”... Preşedintele comisiei avusese umorul negru de a-l interoga tocmai asupra acestui subiect, constatînd spre stupoarea comisiei că doctorandul era total străin de conținutul propriului său volum. Căzuse cu brio şi chestiunea devenise publică spre hazul studenților cărora maestrul Berger le impusese volumul în bibliografia obligatorie, de bază. Nelu Lupuleț prelungea stagiul de doctorand, publicînd regulat în fiecare număr al revistei pe probabilii şi posibilii lui opozanți, cu articole interminabile, organizînd cu ei „mese rotunde” publicate cu fotografiile participanților în mărime carte poştală şi plătindu-le onorarii ilegale, cu plusul rezultat din plata la minimum a tuturor celorlalți colaboratori.

— Ce lume, spune Dana. Mă timorează frusteţea asta a raporturilor dintre asemenea oameni. Credeam că artiştii...

— Sînt mai neconformişti şi violenți decît alții, Dana...

Haidem să-ți arăt cîteva portrete, cîteva peisaje în adevăr încîntătoare... O ia de talie. O duce spre colțul cel mai retras al atelierului mare, cît o hală de montaj...

— Nu vreau să-mi aduc aminte de nimic. Totul e mort. Sînt aici pentru acum. Mereu pentru acum... Stai, te rog... îi trage un fotoliu de paie, aşezat spre peretele acoperit cu zeci de tablouri... Uleiuri. Foarte multe uleiuri. Le priveşte atent. Nu reuşeşte să distingă nimic. Pete de culoare. Pete de lumină şi umbră. A făcut eforturi ani de zile sa reducă la esențial rolul memoriei afective. Să-şi concentreze toate posibilitățile intelectuale şi fizice

asupra prezentului. Să trăiască fiecare secundă conştient. Să-şi activeze simțurile, să biciuie lenea senzațiilor. Ani de zile s-a sculat dimineața rostind formula rituală compusă de el însuşi: „Iată soarele, cerul şi pămîntul. Percep rotirea Terrei pe ecliptică. Exist. Sînt fericit că exist. Astăzi îmi voi îmbogăți cugetul cu noutăți. Să fim atenți, deci. Exist. Sînt fericit că exist”. În fiecare zi, uitînd printr-un exercițiu îndelungat şi bine condus intim, lua totul de la capăt cu entuziasmul novicelui. Asta i-a creat o permanentă lăcomie de viață... Peretele este prea în umbră să poată vedea tablourile... – Acum nu sînt penetrabil decît la un singur gînd, Dana. Sînt obsedat de o singură idee. Vom reuşi sau nu să ne reconciliem destinele? Să trecem peste toate diferențele care ne separă, peste lumile care ne-au format atît de deosebit, peste egoismele noastre de oameni singuri?... E întrebarea pe care-ar tenta-o oricare alt bărbat la vîrsta şi experiența mea.

— Tu, nu?

— Eu nu! Am grifonat un simplu exercițiu... Eu zic: ai nevoie de mine. O simt acum. După felul cum mi-ai abandonat mîna. După încrederea cu care ți-ai lipit umărul de umărul meu. Şi după altceva, Dana. Am receptat integral fluidul emis de structura ta cea mai intimă – voi medicii cunoaşteți doar organe, ori sisteme umane, n-ați ajuns încă să cunoaşteți omul în toată splendida lui unitate – am recepționat mesajul tău, sînitem pe aceeaşi lungime de undă, îți răspund: — Da, Dana! Am şi eu nevoie de tine... Ți-a spus cineva că ai un oval pur, de madonă, haide, ieşi din scoarța asta frigidă, ieşi în lume Dana, ne-am găsit la jumătatea vieții, nu e

prea tîrziu, auzi tu, Dana?

— Înțeleg, Bogdan!

— Am vorbit destul. Hai să tăcem.

— Am tăcut de ani. Aproape că nu-mi mai pot exprima gîndurile. Aproape c-am uitat cuvintele care sînt în afara medicinii şi maternității. Am uitat că sînt femeie... Mai curînd cred că n-am fost niciodată femeie.

— Dana.

— Haidem afară. Mi-e dor de aer curat. Cumplit de dor.

— Încotro? întrebă Navigatorul, care-l ține de braț pe Radu Belcotă şi-i povesteşte ceva cu aer conspirativ de carbonar.

— Ne plimbăm zece minute, răspunde Coechipierul.

Îi pune Danei pardesiul pe umeri. Îşi ia cascheta... Parcul stă negru şi umed sub cerul de toamnă, limpede. În crengile sălciilor uriaşe de pe malul rîului, fuioare subțiri de pîclă fumurie. Şi mirosul de toamnă. Răscolitor.

— Doamne! întineresc, şopteşte Dana.

Coechipierul o ia de talie, protector. Dana îşi culcă tîmpla pe umărul lui. Aleile îşi şerpuie asfaltul pe sub boschetele de liliac. Dana îşi reaminteşte întîmplarea aceea penibilă datorită căreia s-au cunoscut. Se-ntorcea de la spital prin ploaia de primăvară, caldă, cu un sentiment greu de neîmplinire. Iarăşi tentase doctorul Ghişu, cu ochii lui de gînsac pluvios, una din manevrele stupide de seducător decrepit. Îl pusese pe prietenul lui, doctorul Baibarovsky, un fel de clovn al oraşului, şeful unei echipe hipice compusă din cai reformați, funcție care-l îndreptățea să umble travestit în cow-boy, cizme cu

toc înalt, jiletcă de vinilin cu nasturi strălucitori de alamă, mustăcioară a la d'Artagnan, îl pusese s-o propună din partea sindicatului în conducerea echipei hipice „Esculap", ea refuzase, şi-n ziua aceea doctorul Ghişu o chemase la el în cabinet încercînd s-o intimideze pe de o parte, pe de alta sugerîndu-i aluziv c-ar putea foarte uşor scăpa de toate sarcinile obşteşti etc., etc.

— Eşti cel mai josnic individ, doctore Ghişu, îi spusese. Şi cel mai odios...

Dacă mai tentezi vreodată vreo manevră, te avertizez, îți trag o bătaie soră cu moartea... Gînsacul rămăsese perplex. Atunci. Pe urmă cîte gărzi abuzive îi dăduse, ce critici savante îi adresa, ce coaliție a nulităților organizase împotriva ei, asta numai ea ştie... Se-ntorcea pe ploaie, jignită pînă-n străfunduri. La colțul parcului i-a ieşit în față doctorul Rizescu. Băut. A luat-o de braț. — Haidem la tine, Dana... Mi-e dor de tine... E o idioțenie divorțul ăsta... A-ncercat să-şi elibereze brațul. Doctorul Rizescu a strîns-o pînă la leşin. — Să-mi dai copilul, nenorocito! Copilul meu, auzi!? Tîrfă!... Atunci l-a văzut pe Bogdan. O privea întrebător de sub gluga pe care şiroia apa.

— Să-mi dai copilul, că de nu te ucid, s-a bîlbîit doctorul Rizescu. A ridicat mîna s-o lovească.

— Domnule, a strigat...

— Ați strigat ca din fundul infernului, doamnă, i-a spus mai tîrziu Bogdan... — Nu ți-e ruşine derbedeule, i-a spus atunci doctorului Rizescu, apucîndu-i mîna ridicată... Doamnă, vă stau la dispoziție... Haide amice. Şterge-o pînă nu mi se urcă temperatura la ulei... Pe ea a bufnit-o rîsul. A rîs cu lacrimi, a rîs plîngînd cu hohote, mutra stupefiată de alcoolic a doctorului Rizescu,

senzația ei de greață şi fraza aceea teribilă: «şterge-o pînă nu mi se urcă temperatura la ulei”... Apoi spaima. Paralizantă. Doctorul Rizescu plantat în colțul străzii.

— Domnule ofițer, te rog condu-mă, stau la cîțiva paşi de-aici, nu te supăm, dar mi-e frică... Groaznic de frică... A condus-o sus. Dănuț se juca grav cu trenul electric. L-a luat în brațe cu disperare. Era îngrozitor de singură. De hărțuita... La început a îngrozit-o obrazul lui ars pe maxilarul stîng...

— Vă datorez o explicație, domnule ofițer...

— Nici una, doamnă. Viața e cîteodată nedrept de crudă cu noi. Cu ce vă mai pot fi de folos?!... Atunci a avut ea îndrăzneala aceea uluitoare, de care se miră şi acum. L-a rugat să rămînă la masă cu ei. Dănuț l-a-ntrebait ce-are la obraz cu inconştiența feroce a inocenței.

I-a spus că a căzut cu avionul şi s-a ars. Asta l-a doborît pe Dănuț... A rămas, sugerînd că n-are pe nimeni care să-l aştepte. Apoi, rîzînd: — Permiteți-mi să-mi joc rolul pînă la capăt. Vă voi însoți cîteva zile de la spital... Desigur, văzuse cartea de vizită pe uşă. S-a destins. Era intimidată, obosită, situația i se părea paradoxală, ireală, nu ştia cum să iasă din încurcătură... îşi jurase că nu va fi altceva decît medic şi mama lui Dănuț. Atît... A venit a doua zi la spital, cu maşina. A trimes vorbă printr-o soră. Erau cu toți în cabinetul profesorului. Sora a spus tare: — Doamna doctor Ştefănescu, vă aşteaptă tovarăşul locotenent-colonel jos, cu maşina... Doctorul Ghişu dintr-o dată livid... Ea şi-a luat poşeta. Şi-a rujat buzele...

— Camelia spune-i tu profesorului că astăzi am o treabă urgentă... A ieşit de-acolo, parc-ar fi fost dintr-odată dezbrăcată sub ochii mirați ai colegilor... Rîde...

— De ce rîzi, Dana?

— Pentru că sînt nespus de uşoară!... Vezi tu, credeam şi cred în medicină, a fost şi este idealul meu, pentru asta îți trebuie o disponibilitate sufletească totală, îți trebuie forță să poți lua de la capăt în fiecare zi puroiul, mirosul de fecale şi sînge, să auzi țipetele isterice şi gemetele sfîşietoare de durere, să vezi mizeria profundă a sexului tău, toate nenorocirile cu care-şi plăteşte naivitatea, plăcerea şi rațiunea de a fi... şi eu, de mulți ani, nu mai am această disponibilitate. Viața cu doctorul m-a scîrbit de mine însămi. De orice intimitate fizică ori spirituală! De orice fel de a fi al femeii normale. M-am refugiat în maternitate, pentru că eram o femeie mutilată.

— Asta nu mai există, Dana!... Eliberează-te de trecut... Sst... Auzi?

— Ce?

— Prezentul!

4.

N-am mai dansat din studenție, spune Ioana.

Asta nu-nseamnă să te răzbuni pe mine.

— Adică?

— Să mă conduci atît de energic.

— Nu suporți să fii condus?

— Aşa nu!

— Altfel, da?

— Explică-te.

— O femeie deşteaptă ştie să-şi conducă bărbatul fără ca măcar s-o simtă... Lui îi place tehnica, ea îl inițiază în

prozodia modernă, ştiind să spună în vers alb, te iubesc...

Pilotul recepționează aluzia transparentă şi aerul nevinovat cu care este spusă. Magnetofonul suspină ritmic un tango argentinian. Ioana se destinde. Devine din elastică, mlădioasă şi din ritmică, lirică. (— Un lirism de structură, cum spune Valentina, reproducîndu-l pe Pictor).

— Tu, Ioana, ai încercat vreodată să conduci un bărbat?

— Încă nu!

— Ai vrea să-ncerci?

— Depinde de partener...

— Eşti conştientă că refuzul tău la „Activoid" te-ar putea costa? De ce l-ai refuzat?

— Nu-mi plac oamenii care-şi exploatează funcțiile... Sînt de părere că funcțiile trebuie să-i exploateze pe cei care le ocupă. Este în asta o noblețe a socialului.

— Ai idei foarte exacte.

— De exemplu ideea că-mi place să dansez cu tine.

— De ce?

— Stai bine pe picioare. Nu te bîțîi şi n-ai mutră de cotoi în călduri.

— N-ai vrut să te exprimi atît de brutal.

— Adevărat.

— Atunci de ce-o faci?

— Din spirit de conservare. Sînt o fată bătrînă şi puțin acrită.

Pilotul rîde.

— Tu? Cu fasonul ăsta de Cleopatră?

— Vă amuzați, spune Valentina; îşi ritmează şoldurile cu lascivitate uşoară lîngă partenerul transpirat

abundent, roşu de emoție. (— Sărmanul, îl compătimeşte sincer Pilotul. L-a amețit... îşi reaminteşte cuvînt cu cuvînt fraza Coechipierului; „N-a-ncercat niciodată să seducă pe nimeni din jur, dar are permanent aerul că vrea să seducă pe toată lumea, orice prezență masculină o înviorează”... în adevăr, e splendidă, iradiază feminitatea, ce curios să vezi un om atît de apropiat, să-ți vezi femeia ta fără opacitatea cotidianului. „Pe urmă am văzut-o pe malul apei cu Pictorul. Şevaletul. Culorile... O corecta apucîndu-i mîna de încheietură”... Ce oroare. Să divinizezi încheietura cu petele cafenii, arsurile vechi de-atunci, tocmai pentru istoria lor şi mîna aceea străină să-şi închidă degetele peste micile şi tragicele pete cafenii).

— Ne distrăm în adevăr perfect, doamnă, răspunde Ioana. Soțul dumneavoastră este spiritual şi dansează excelent.

Valentina se face că n-aude. Se pleacă spre Pilot.

— Dragule, vreau să-ți spun ceva... Nu acum. După!

Îi surîde inocent. Pilotul descoperă în ochii verzi ai Valentinei o duritate rece. Tăioasă şi necunoscută. Gelozie? Absurd. El nu joacă jocul ăsta copilăresc şi mortal. Îi face plăcere să danseze cu Ioana. O simte vibrîndă, fermă, îi susține privirea franc, fără indecizia aceea promițătoare şi vag reticentă, şi vag pudică, şi vag lacomă a majorității femeilor, are-n ochii negri profunzi, dar mai ales inteligenți, o doză de maliție, de amuzat şi aerul că nu-i scapă nimic, asta este reconfortant... Perfect reconfortant, un om viu, prezent, activ, ironic...

— Totdeauna ți se spune „dragule” pe tonul ăsta?...

— De ce?

— Nu prea ai mutră de bebeluş!

Îl sileşte surîzînd să facă o piruetă, apoi o mişcare largă de „passo doble”...

... — Ce ai Belcotă, băiatule? Parcă ți-a pus cineva jar sub noadă, spune Navigatorul, îl ia pe Radu Belcotă de braț şi-l implantează în fotoliul de paie din care se ridicase Dana.

— E foarte tîrziu, măi... Am venit pentru gazdă... M-am bucurat că v-am văzut... M-aş bucura şi mai mult dacă ne-am întîlni numai noi la o şuetă.

— Iartă-mă, Belcotă că insist... Au trecut totuşi cincisprezece ani de la întîmplarea aia nenorocită. Tu eşti astăzi un artist cu renume. Eu un simplu maior.

— Lasă tîmpeniile. Cînd ai mîncat „salată orizontală” tip „S.O.Av”, ai zburat plan la plan şi-ai trecut prin ce-am trecut noi, nu mai există decît experiența aceea unică... înțelegi?... Sînt esențial ce-am fost atunci... Dă-i drumul... Trec pe recepție.

— Ceva sau cineva de aici ți-a schimbat dispoziția radical, Belcotă. Te-am găsit exuberant, mi-era ruşine de oboseala mea şi-acum...

— Şi-acum?

— Parcă eşti halucinat şi eu vreau să-ți captez atenția pentru cîteva lucruri esențiale.

Un moment de tăcere. Pictorul îşi trece degetele prin părul tuns sourt.

— Măi, au fost destule lichele şi printre noi... Toți avortonii zborului. Toți „piloții” refulați, cocoloşiți prin birouri a la Ionel Cătunescu, ori cretinoidul ăla Michel Caraman, monstroidul ăla perfid care-a lucrat mînă-n mînă cu Tătăraş şi cu celălalt şchiopîrlan, Florențiuc, ori adjutantul ăla microcefal care făcea pe țîrcovnicul

escadrilei – l-am prins odată pe Tisa învîrtindu-se după propria-i coadă, trăgea cu tot armamentul de bord în gol şi striga la radio că se bate cu două patrule germane...

— Bihordea.

— Ăla... Nu m-a iertat. Nu te supăra. Mi-aduc aminte de notele lor informative, false, de ura stătută a nerealizaților care-n anii aceia credeau că prin treaba asta murdară au s-ajungă generali. Ştii bine cum au corelat atitudinea mea din unitate, la faptul că aveam un văr imbecil fugit în munți... Totuşi... Mi-au distrus trei ani din viață, Gelule.

— Ce-are asta cu mine?

— Nimic... Iartă-mă... O doză de amărăciune. Şi poate de regret...

Priveşte în gol. Îşi masează tîmplele.

— Ei bine, domnul meu, spune sec, nu pot suporta prezența femeii brune care-a venit cu voi.

— Eşti nebun?... De unde-o cunoşti?...

Navigatorul se simte dintr-o dată ultragiat.

— N-am văzut-o în viața mea.

— Atunci?

— Poveste lungă... Şi tragică.

— Regret, Belcotă... N-are nici o vină.

— Tocmai în asta stă absurditatea situației. Rămîn încă zece minute... Te ascult.

Navigatorul îşi face de lucru cu batista. Îşi tamponează fruntea. Cărei drame a supraviețuit acest bărbat ferm, lîngă patul căruia a dormit doi ani de şcoală militară, cu care-a zburat în misiuni aproape de sinucidere, acest bărbat de un orgoliu nebunesc (la popotă, după o misiune, locotenent-comandorul jovial i-a spus „dă-te-n

mă-ta Belcotă cu atacurile tale la sol” la care locotenentul i-a răspuns: „dă-te-n mă-ta comandorule cu jovialitatea ta cu tot”. Linişte de moarte în popotă. „— Cum îndrăzneşti domnule locotenent?”... „— Dacă gradul de intimitate dintre noi este atît de mare încît vă permiteți să mă-njurați, domnule loootenent-comandor”... Locotenent-comandorul, excelent pilot, a-nțeles. Şi-a cerut scuze. L-a luat în patrula de comandă. Au terminat războiul „plan la plan” la relații de camaraderie eroică şi „domnule locotenent” ori „domnule locotenent-comandor”... Radu Belcotă. Venit la examenul de admitere cu un premiu de matematici pe țară „Tinerimea română” ori aşa ceva... Ce mai ştie despre Radu Belcotă? Aproape nimic. Şi totuşi parcă s-au despărțit ieri. Parcă ieri l-a văzut aterizînd în limită de viteză, bălăbănindu-se, avionul bontisînd aiurea şi locotenentul căzut în chingi, cu cojocul de zbor plin de sînge în acel martie 1945, spre sfîrşitul războiului. Există între noi acelaşi fluid vital, îl simt, asta nu se poate explica, ori nu mi-o pot eu explica, simt că Radu Belcotă este un om. Cu majusculă. Nu, n-a putut uita nimic din ce-a fost esențial în viața lui. Aici, dacă fac pe diplomatul, stric totul). Îşi vînă batista-n buzunar.

— Îți aduci aminte de „Şarpe”, Belcotă?!

Pictorul Radu Belcotă tresare. Îi apucă mîna deasupra cotului. I-o strînge puternic, într-o convulsie abia stăpînită...

Apoi îşi scoate pipa din spumă de mare. Dintr-o pungă de piele scoate tutun auriu, puternic aromat. Spune răguşit:

— A reînviat?

— Cred că da... Pentru asta voiam să-ți solicit atenția.

Pictorul îşi aprinde pipa. Se-nfundă în fotoliu.

— Ce-mi ceri, spune-mi-o direct. Pune-mă întîi în temă.

Eşti sigur că aici se pot spune asemenea lucruri?

— Nu!... Dacă accepți, te luăm cu noi.

— Perfect. Haide să vorbim despre pictură...

... — Nu-mi place să ascult din umbră, şopteşte Dana. (coechipierul îi astupă gura cu palma. O trage uşor, aproape pe sus, în spatele uşii deschise spre parc. Coridorul placat cu cărămidă, plin de modele de ghips, „Discobolul", mai în fund capul lui Moise, placardele de circulație, dintr-o dată vede placardele de circulație, pictate pe tablă. — „Cine dracu se ocupă cu asta, probabil sînt mai rentabile" îşi spune Coechipierul. Dana se strînge lîngă el. Tremură toată. Un glas:

— Movul ăla funerar, la un biet pictor amator... înapoi la naivi, Criş... (— Beton vorbea de mov şi de Eduardo, ce idiot, face pe sibilinul, ce e cu movul ăsta)... înapoi la naivi.

Ori în oniricul pur, ori în naivitate... Ah, cît îi urăsc pe soldățoii ăştia rebarbativi care-au infestat atmosfera noastră plină de opacitate, cu cadența lor cazonă.

— Domine, n-am văzut rostul atacului la aviator... Sînt prea bărbați şi poate ieşi rău...

Paşii se apropie. Coechipierul le vede umbrele scurtîndu-se pe măsură ce se apropie de becul ofticos din mijlocul coridorului.

— Pălăvrăgim nopți întregi despre viață şi ei realizează asta clipă de clipă. Murim înecați în propria noastră pălă-vrăgeală, murim amorfi, timorați şi ei trăiesc clipă de clipă...

Şi ce femei au!... Şi ce siguranță stupidă, de parcă ar viza nemurirea, idioții.

— Domine.

— Să lăsăm asta. Nu are nici o consecință. Mîine să-l rugăm pe Actor să ne ducă în satul ăla infect să-ți arăt ceva uluitor. Seara petrecem acolo... Criş, eşti cel mai drag dintre prietenii mei.

— Pentru asta nu trebuie să mă săruți. Nu suport chestia asta pe gură.

— Criş.

— Îți pute gura. Eşti bălos. Rămîi la literatură.

— Eşti crud, Criş. Staționezi mereu la funcțiile genitale primitive, Criş? Cînd atîția dintre sublimi... Gîfîit aţîţat. O-njurătură scurtă.

— Ia mîna, n-auzi, imbecilule?!

Lovitură surdă. Luptă. A doua lovitură. Dana îi înlănțuie gutul. Siluetele celor doi într-un joc de umbre chinezeşti. Huruitul, zăngăniitul, scrîşnetul tăblăriei pe care sînt pictate cu culori evidente „întîmplări de circulație”.

— Ce dracu se-ntîmplă aici? strigă răguşit un glas din fundul coridorului... Nu v-ajunge că benchetuiți noapte de noapte, paraziților?!... Vă dau pe mîna miliției, huligani nenorociți...

Cîțiva Dumnezei ambalați în obiecte de cult, apoi linişte.

Uşa enormă a pictorului, capitonată cu sac, deschizindu-se incert.

— Haidem, Dana, şopteşte Coechipierul.

— Groaznic... îngrozitor... Degradant şi scabros... îmi vine să vomit, Bogdan...

— Respiră adînc... Simți aerul? Adînc, Dana... Aşa... Mergem, Dana.

5.

Zumzetul obosit al glasurilor, fețele verzui, balerinele rămase în maieurile lor negre, bărboşii, cîteva necunoscute cu coafuri montante, cîțiva necunoscuți, totul cufundat în lumina de acvarium fulguită din aplice, Ioana care-i face semn Navigatorului, Radu Belcotă ridicîndu-se din fotoliu, Coechipierul cu Dana acolo lîngă Navigator chemîndu-l cu semnul „pas alergător”, totul într-un caleidoscop de estompe, siluete, şi umbre indistincte şi acut, oboseala zborului. În toți muşchii.

Şi-n psihic. Un fel de ceață care-l învăluie, cleioasă, amortizînd sunetele, vidînd mişcările de *sens,* diluîndu-i acuitatea percepțiilor — „am îmbătrînit”, apoi Valentina străbătînd ceața granuloasă în care se cufundă, surîzîndu-i, încleştîndu-i brațul şi şoptindu-i :

— Acum!

Se sting aplicele. Rumoare. Într-o suită rapidă de deelicuri sonore se-aprind cîteva tuburi cu neon din spatele perdelii pînză de păianjen. Bătăi puternice În uşă, Pictorul, pînă atunci amorf, dă semne de enervare. Umbra şevaletului proiectată pe perdea. Cineva dă drumul unei benzi de magnetofon pe care este imprimată „Paterica” lui Ceaikovsky. Uşa se deschide larg.

Apare un tip cu mîinile înfundate în buzunarele unui demi culoarea oului de rață, cu mutră de onanist, obrajii

aspirati sub pomeți, ochii căzuți sub arcade, gulerul ridicat.

— Salve! strigă.

E beat.

— Actorul, şopteşte iritată Valentina.

Fagotul îşi tînguie tema sumbră, apăsătoare, contrabaşii tind să acapareze toate disponibilitățile elegiace. Prezența individului din uşă răstoarnă situația în folosul ridiculului. Pilotul recunoaşte unul din bufonii de proastă calitate ai teatrului din localitate, un fel de agronom cu nume ciudat: Tremovici, ori Țîrnovici, nu reține, alcoolic înveterat, care-i producea o repulsie fizică de cîte ori îi vedea bufonadele groteşti pe scenă.

— Ce cauți aici? întreabă Pictorul, glacial. Iese din starea pluvioasă. Se-ndreaptă în sacoul larg... — Ți-am interzis categoric să mai pui piciorul aici.

— Uşurel, hîc, maestre, hîc, uşurel că...

Tipul imită fără haz „cetățeanul turmentat”.

— Ieşi afară!

Pictorul arată uşa cu un gest larg, de cabaleros.

— Dacă procedezi aşa cu prietenii mei, nu te mai cunosc, spune Literatul, care-şi ține batista apăsată pe gură.

— Perfect, replică Pictorul... Aştept să plecați amîndoi. Dacă nu...

Izbucneşte intempestiv tema principală. Violele, violoncelele, flautele şi clarinetele în acel „Allegro non troppo” chemător la luptă, viril şi dramatic.

— Dacă nu? bîlbîie bețivul.

— Chem miliția.

— Nu e nevoie s-o chemi. O ai aici, spune Literatul... Şi

încă în mare ținută... Să-ți păzească principialitatea.

Valentina i se cramponează de braț. Pilotul se dezmeticeşte. Îi vede pe ceilalți lingă el. Şi Radu Belcotă. Unul din poeții bărboşi, spătos, bine hrănit, apucă un scaun de picior.

— Ieşiți canalii, bubuie din spatele bărbosului... Ieşiți că...

Țîrnovici, ori Tremovici face cîteva clownerii. Îşi ridica poalele demiului. Se-ascunde în spatele lor. Îşi înmoaie cartilagiile. Mimează spaima... Literatul iese demn şi verde.

— Mă pupați în c.., spune bufonul din uşă.

— Afară potaie! răcneşte bărbosul, aruncînd scaunul care se face țăndări în uşa închisă la timp.

— Mi-e rău, şopteşte Valentina... Ah, nu se putea altfel...

Asta numai din cauza ta... Tu cu avioanele alea imbecile.

Parcă au să-ți ridice statuie... Dac-ai fi venit ca oamenii la o potrivită...

Pilotul întîlneşte în fugă privirea Ioanei. Ironică. Pictorul bate din palme.

— Doamnelor şi domnilor... Atenție. Doamnelor şi domnilor. Vă rog să trecem peste acest incident penibil. Regret...

Vreau să vă descopăr ceva de-o uluitoare prospețime. De-o uluitoare ingenuitate şi-n acelaşi timp, paradoxal, de un surprinzător rafinament intelectual.

— Din trei în trei ani, cu precizie de mişcare ciclică, băiatul ăsta descoperă „ceva de-o uluitoare prospețime”, şopteşte Radu Belcotă la urechea Pilotului, nu atît de

încet să n-audă toți cei din jur.

Valentina îi aruncă o privire ucigătoare.

— Trăieşte cu obsesia marilor revelații. Încolo, v-am spus. Băiat bun şi talentat.

Pilotul are senzația că abia acum Pictorul îşi trăieşte adevărul. Animat, pare mai tînăr cu zece ani. Pe obrazul mahmur, posac în general, se-n tipăreşte o expresie caldă, uşor timidă.

Trage deasupra şevaletului o lampă de lucru cu suport extensibil. O potriveşte în stînga sus, acoperind-o cu un văl străveziu. Marşul plin de vigoare în care s-a metamorfozat chemarea patetică la luptă domină tăcerea atelierului.

— Un artist de mare suflet, se aude glasul doctoral al maestrului Berger... Aşteptăm revelația... doamnelor şi domnilor.

(E ceva penibil, jenant, în toată ceremonia, Doamne, ce superficial sînt, ce idiot, ce rinocer, a, nu amice, eşti cel mai cornut dintre cervidee, asta nu se poate).

— Valentina!... Cum ai îndrăznit să mă transformi într-o pațachină...

— Grobule!

Cu mişcări sacerdotale, grav, Pictorul ridică pînza care acopere şevaletul.

— Mor, şuşoteşte Valentina, înfigîndu-i unghiile în palma pe care i-o strînge spasmodic.

Necula Paastore Berger îşi face loc lîngă tablou. Îşi pune o pereche de ochelari negri, cu ramă groasă de baga. Se da cîțiva paşi înapoi, căutîndu-şi unghiul cel mai potrivit. Scoate sunete misterioase. În spatele lui, poeții. Mişcare în asistență. Ronronul lui Berger trece la

exclamații reținute.

— Ce zici de tuşele astea fluide pînă la muzical, maestre Berger? explodează Pictorul..

— Încet. Întîi emoția, impresia totala, apoi mijloacele, asta este treaba dumneavoastră, a specialiştilor, eu nu sînt decît un simplu amator.

— Maestre...

— Vă rog, domnilor. Poate mai avizat, dar totuşi... simplu amator. Mult lirism şi dacă mă pătrund de ce văd, un lirism sublimat, cenzurat, filtrat într-o inteligență selectivă, riguros selectivă...

Pilotul se ridică pe vîrfuri. Vede peste coama zbîrlita a unuia din poeți, trei arbori deşirați, unul cu rădăcinile în sus şi crengile sprijinite pe pămînt, ca o mie de tentacule răsucite, pline de nişte flori ori fructe roşii.

— Asta este impresia momentului, mormăie Berger; dar aici este vorba de cu totul altceva, de o încifrare a tragicului, acest cap asimetric, hm, acest cap asimetric încercînd să străbată labirintul de crengi fixate în pămînt, acolo unde în mod obişnuit se fixează rădăcinile, oh, labirintul, labirintul...

În adevăr, Pilotul vede acolo un cap grotesc, cu o falcă pătrată prevăzută cu un ochi şi el pătrat, roşu; iar cealaltă falcă dreptunghiulară prevăzută cu un ochi triunghiular, de culoare albastru azur...

— Triunghiul, semnul ezoteric al Treimii, această noțiune înalt filozofică, hm, da... Mai departe... Tabloul ăsta are o cheie „filozofică” aş spune, s-o găsim domnilor, să descoperim conținutul simbolisticii acestui artist rafinat.

— Mă tem că este o artistă, spune Pictorul emoționat.

Valentina se lipeşte de Pilot. Îşi freacă obrazul de umă-ml lui.

— E genial acest Necula Paastore Berger, îi suflă-n ureche. Genial...

— Pictorul Radu Belcotă priveşte tabloul printre gene. Îşi ține pipa stinsă între dinți. Brațele încrucişate la piept. Vede arborii, nu hibridoizii stupizi pictați cu naivitatea totală a ignoranților, deci cu dezinvoltura neştiinței meşteşugului, unde tot conținutul tabloului este grămădit într-un singur plan; ceilalți arbori, uriaşi, din Prislop; codrii străvechi din valea Cernei pînă-n Mehedinți, biciuiți de furtună, luminați la intervale de fulgere strălucitoare, vede norii joşi, scămoşi prăvălindu-se din Sglivan asupra „morțăriei" vechi, satul cu olanele şiroinde, aversele în trombe lichide şi-n toată orgia asta de-ntuneric şi eclaturi fulgurante de lumină electrică, „colonelul", un bătrîn în opinci şi cojoc, o siluetă apocaliptică, rădăcinoasă, torsionată de reumatisme şi spaimă, cu aer pitecantropoid, cu Maria deshumată în brațe, cu Maria luminată de un fulger, obrazul livid, gata să împărtăşească destinul materiei în descompunere, cu părul lung, imens, negru despletit, poate-mpletit cu rădăcinile acelor arbori multiseculari şi cu ploaia, obrazul de brută cinică al colonelului Vărzaru, comandantul sîngeros al bandelor din munți, năpădit de barbă şi evident pitecantropoid, umanizat tragic, bruta îşi duce pe brațe fiica, singurul suflet omenesc care-l lega de umanitate, pe Maria lui, tîrîtă în aventura disperată, ilogică şi sîngeroasă, pe Maria care s-a sinucis atunci cînd totul s-a sfîrşit şi ea şi-a dat seama de enorma absurditate a vieții ei, pe Maria iubită de locotenentul

aviator Radu Belcotă pînă-n pragul demenței... Aici, aproape, femeia asta vie, suplă, cu fruntea şi părul, şi gura, şi umerii, cu aerul Mării, ce-a căutat aici, ce destin crud scormoneşte-n tot cimitirul de sedimente aşternute an de an vreme de şaptesprezece toamne şi şaptesprezece ierni şi alte şaptesprezece primăveri şi şaptesprezece veri – o imensitate de uitare, de mortificare, femei, multe femei, dar niciodată „o femeie” şi-acum durerea atroce care-l macerează, pitecantropoidul plîngînd monstruos cu moarta în braţe, va trebui să picteze asta cîndva...

— Iată simbolul Treimii repetîndu-se şi-n aceşti trei arbori ciudaţi, spune grav Necula Paastore Berger... Da, onorată asistenţă. Asta ne îndeamnă la meditaţie.

— Autoarea... Autoarea, se aude glasul sufocat de emoţie al „speranţei din anul trei”.

Pictorul, cu aceleaşi gesturi largi de cabaleros se-nclină în faţa Valentinei, palidă de emoţie.

— Oo! Dar asta este cu totul tuşant! spune Necula Paastore Berger... Dumneavoastră, doamnă?

Pilotul simte nevoia să facă explozie. Explozie totală, care să-l catapulteze prin acoperiş, undeva în spaţiul extraterestru.

6.

— Unde mă duci? În definitiv, acum mi-e indiferent.

Absolut indiferent. Du-mă oriunde. Sînt atît de fericită!

Absolut şi integral fericită... Poate mai trebuia să rămînem.

Are să se simtă foarte singur în dimineaţa asta. Un

prieten admirabil... Un autist care şi-a părăsit de mult egoismele. Egocentrismele. Cultivarea pînă la patologic, pînă la demență a orgoliului creației... Devotat... Vreau să dau drumul la radio...

De ce eşti posac?... Nu te interesează absolut de loc triumful meu? Spune-mi-o?...

„R. 16" filează în viteză varianta şoselii care duce la rîu. Se-nfundă silențios în pînzele de pîclă alburie ale zorilor de noiembrie. Spre răsărit, cerul limpezit se tincturează vag cu o pastă albuie, incertă. Dincolo de parbriz semănăturile de toamnă aleargă spre marginile nopții. (— Am trecut punctul „mort" de criză... Acum pot sta la volan 24 de ore... — Băiatule, i-a şoptit Navigatorul, cînd Necula Paastore Berger a lansat ideea uneii expoziții personale şi Pictorul a tras perdeaua pînză de păianjen cu un gest dramatic, descoperind cele douăzeci şi trei (23) de tablouri, etajate pe trei rînduri asimetrice şi luminate savant: iată expoziția personală a pictoriței Valentina Patricia Şerbu, a strigat Pictorul – de unde dracu se cheamă „Patricia Şerbu" s-a-ntrebat şi l-a durut – numele meu nu corespunde, e prea banal „Patricia Şerbu" sonor, plastic, apoi cînd a citit titlul cîtorva tablouri s-a bucurat intens pentru alegerea numelui de artistă. Tablourile se numeau: „Adăpost agnostic", „Apus în W", „Invers", „Latențe magice", „Labirint I", „Labirint II", „Labirint III", „Gnoseologie miriapodică"... — Băiatule i-a şoptit Navigatorul, umfl-o pe Patricia Şerbu, plimb-o să se răcorească douăzeci de minute şi culc-o... Belcotă e la mine. Nu trebuie să ştie nimeni. Şurub are veşti... Şi... fii atent. Vezi să n-o iei „Invers".)

— Tu nu vrei, sau nu poți înțelege ce-nseamnă pentru

mine triumful acestei prime expoziții personale... L-ai auzit pe maestrul Berger?... O „naivă hiperintelectualizată... Are şanse să expună în străinătate, tocmai datorită candorii cu care exprimă abstracțiunea”. Ah, Veneția, Rio de Janeiro, Parisul!... Am crezut atîta vreme că nu pot fi altceva decît o soție devotată. Amanta propriului meu soț – şi, dintr-o dată revelația acestui al doilea eu. Cel adevărat. Cel dominant. Cel esențial... Şi permanența... înțelegi, tu?... Permanența...

Varianta face o curbă scurtă. Abordează rîul. Îl dublează cîțiva kilometri. Sălcii străvechi, uriaşe, care-şi împreunează creştetul peste apele mîloase, fumegînde. Stuf. Galben. Foşnitor. La răsărit tente dulci de verde opalin. (— Aş fi un monstru dacă n-aş încerca să mă identific cu Valentina... E groaznic să-ți transformi viața într-o aşteptare permanentă. Aşteaptă-l să decoleze. Aşteaptă-l să aterizeze. Aşteaptă-l să plece într-o misiune pe 10 zile. Aşteaptă deşteptătorul să sune la ora 02.00. Aşteaptă. Aşteaptă, cu mereu întrebarea asta terorizantă: se mai întoarce astăzi?... — De ce-oi lăsat facultatea la jumătate, Valentina? — Ah, dragul meu, dac-ai şti cît mă plictisesc toate poveştile astea şi felul cum se gudură asistentul ăla bîlhîit... Mi-am creat un univers, casa mea, mi-e atît de greu să mă rup din el. Lasă-mă să te iubesc. Să te-ngrijesc! Să te aştept. — N-are să-ți ajungă, Valentina! — Ba da, iubitule... Pentru toată viața... — Ce-nseamnă pentru Valentina „Adăpost agnostic”?... Dincolo de masa de cuburi verzi, şi roşii, şi negre vîrîte-n pata de culoare albastră, care foarte bine poate fi luată drept ori ce vrei să gîndeşti despre ea?... O evadare din teroarea

aşteptării?... O evadare din ea însăşi? Ori tocmai „Adăpost agnostic”, „Invers”, „Gnoseologie miriapodică” constituie marea chemare a femeii care în adevăr se numeşte Valentina Patricia Şerbu şi nu simplu, Valentina... Valentina cu ochi verzi, misterioşi, venită odată din ploaie, cu pelerina şi capişonul şiroind?)

— De cîțiva ani caut o permanență, şi tu n-ai de ce să te sulperi, ştii cît te iubesc, ştii cît m-am schimbat lîngă tine, ceva sigur de care să mă agăț şi salvez, nu pot să rămîn încăodată singură, voi vă acceptați destinul cu o seninătate care mă ucide, îți trebuiesc nervi de fier să fii soție de pilot, ori o uriaşă forță de dăruire, ori o nesimțire de tapir. Pe mine m-au secătuit aşteptările, înțelegi dragule, m-au secătuit! (— Ce glas straniu, alb, gol) Sînt secătuită, uscată, veştedă în interior, fug de tine să-mi pot salva dragostea pentru tine, ce se poate compara, ce termeni pot exista între forța ta tumultoasă şi acel biet bărbat bîntuit de gripă, cu nasul veşnic pluvios, care se sperie cînd latră brusc un peckinez pe stradă... Ce? (— N-am văzut niciodată sălciile într-un răsărit devitalizat de noiembrie... Ce crengi contorsionate dramatic şi lumina firavă, roşul ăsta spre gri, dacă poate exista roşu spre gri. „Hai-hui” noaptea pe Dunăre. Sălciile, şi-n sălcii mii de stîrci, şi deasupra luna, senzația de întoarcere în timp la începutul genezei). Nu mai pot... Mă-nțelegi? Tu trebuie să mă-n țelegi. Şi să mă ierți. Pentru că eşti puternic. M-ai făcut să fiu femeie pînă-n străfunduri. Dar m-ai ucis. Am plătit asta cu mine însămi. Lasă-mi amăgirea culorilor. Lasă-mi credința că pot fi şi altceva, decît femeia bătrînă căreia îi aspiri viața la fiecare decolare.

— Odihneşte-te cîteva clipe, draga mea!

— Nu-mi vorbi ca unei bolnave de nervi.

— Am cele mai camaradereşti sentimente. N-am prea înțeles ce vrei să spui în tablourile acelea, dar asta nu e vina ta.

Am oroare de abstracție, poate pentru că mă izbesc mereu de ea... Cred că sîntem prea obosiți acum să putem lua o hotărîre definitivă.

— Vorbeşti foarte lejer, domnul meu, despre o „hotărîre definitivă”... Bruneta te-a făcut atît de tranşant?

— Asta e bună... îmi mărturiseşti cu patos că ți-ai găsit împlinirea lîngă...

— Lîngă nimeni... Nu denatura.

— Valentina Patricia Şerbu.

— Fără ironii cazone... Ce răsărit tragic... Şi sălciile... Mulțumesc. Îmi place, totul e atît de fascinant! Îşi culcă tîmpla pe umărul lui. (— Ceilalți au ajuns. Cînd au ales maşina, Valentinei i-a plăcut tapițeria albastru ultramarin. Un post din alt continent emite muzică languroasă. Poate Buenos Aires. Ori Asuncion. Ori Corrientes. Mermoz. Bătălia Anzilor. Bahia Blanca pînă la Santiago... Fără abstracțiuni. A-ți dărui viața legăturii poştale aeriene. Ori Saint Exupery...) Pilotul rememorează decolarea cu forțajul în zori, la mare, țîşnirea supersonicului din întunericul atmosferei în culorile irizate ale stratosferei. Valentina, cu ochii întredeschişi, se iubeşte în ipostaza nouă, savuros de nouă care i-a creat-o notorietatea în cercul restrîns de astă noapte. Mîine, astăzi, vor vorbi cu toții, în cercurile cele mai diferite. Teatru, operă, la Universitate. Va fi un „caz”. Puțin exotic. „— Cum dragă n-o cunoşti? Soția unui colonel de aviație. Maestrul Berger spune că este revelația

anului”...! Un mariaj nefericit, cît s-a compătimit cînd era „nefericita soție a căpitanului State” - i-au plăcut eghileții, şi pintenii, şi mama: — Ia-l maică, are carieră frumoasă şi taică-su, magistratul îi asigură participare la „Forestiera”, o să trăieşti ca-n poveşti”, State numai cu caii, încăleca la concursuri şi zicea că-l recrutează în echipa hipică națională, cu caii, pocherul şi vînzătoarele de la „Lafayette”... Nebunia de-o jumătate de an cu el. L-a iubit? Ori s-a iubit pe sine în rolul de amantă, gata să fie surprinsă şi ucisă cu focuri de pistol? Ce gînduri absurde... Pe urmă?!...

Priveşte printre gene profilul dur al Pilotului... „— M-a luat ca pe-o fecioară, pură şi-am fost atunci fecioară pură şi neîntinată, am vrut să fiu şi-am fost şi m-am iubit infinit în fecioara de-atunci, pentru că n-am ştiut decît atunci ce-nseamnă puritatea şi dăruirea... Ce curios! M-a făcut să retrăiesc vîrste pe care le depăşisem de mult. Am fost cu el o permanentă adolescentină... Pe urmă?!”... E foarte lucidă. Luciditatea oboselii fizice care parcă biciuie psihicul „— trebuie să mă gîndesc la asta”... – „A fost aşa pînă cînd mi-am dat seama că pasiunea lui mistuitoare, definitivă, este zborul. Că a fost înainte de a mă cunoaşte. Că are să rămînă permanent. Că eu sînt un popas plăcut între o aterizare şi o decolare. Un popas plăcut şi blond”... Rîde.

— De ce rîzi Valentina?

— Aşa mi-a venit. Haidem acasă, Sînt frîntă. (— Tu iubitule eşti prea puternic ca să fii integral al meu. Şi pe mine mă torturează instinctul matern, n-am nici o vină că natura mi-a interzis maternitatea; iar tu, ah, tu mă domini şi mă neantizezi, şi mi-e o spaimă groaznică de

sclavia dulce, înrobitoare a cărnii, a dragostei tale pustiitoare, aş prefera de o mie de ori să-ți fiu amantă şi nu soție – tu neînduplecatule şi risipitorule, care ți-o împărți pe Valentina ta cu maşinile alea îngrozitoare, pe cînd Pictorul?!... Oh, l-am citit pînă-n gîndurile pe care el însuşi nu şi le bănuieşte. El iubeşte pictura în măsura în care-i asigură notorietatea. Accesul la puternicii zilei. La comenzile uşor de executat şi bănoase... Asta pentru că îi este frică de viață. E un timorat. Are nevoie de mine să-şi vindece frica. Să se descătuşeze. Eu am nevoie de el să-îmi vindec frica. Să mă descătuşez. De tine. De robia ta. Îşi freacă tîmpla de umărul lui, apoi obrazul, îi ia dreapta de pe volan, i-o sărută, îl sărută pe gît, pe colțul gurii, îi muşcă buzele.)

— Valentina... Intru în apă... Stai cuminte...

Ea şopteşte ceva, Pilotul o simte fierbinte, nimic din mirosurile atelierului aceluia nu s-a prins de carnea pietroasă, albă sub rochia de dantelă neagră, carnea care iradiază mireasmă vagă de levănțică, de trup gol şi elastic (— Ai s-aştepți tu bruneto mult şi bine, ce mi-l mai mînca din ochi neruşinata!), soarele se ridică roşu palid deasupra orizontului pustiu, Valentina închide ochii şi şopteşte:

— Nu ştiu de ce, dar îmi vine să plîng, iubitule.

7.

— De ce nu te dezbraci? l-a întrebat Valentina din baie.

— Am o vorbă cu Beton. Dau telefon la regiment de la

el... Mă-ntorc imediat.

— Vreau să mă duci în brațe.

— Valentina! (era să spună... Patricia Şerbu).

— Te rog... Mult, mult de tot.

Valentina cu umerii brumați de stropi. Făcuse duş rece şi sînii tari, impertinenți, şi coapsele, şi toată carnea reîmprospătată, palpita. A luat-o în brațe. A dus-o în pat.

— Iubitule...

Mîinile cu degete lungi, fine, în jurul gîtului... Buzele răsfrînțe. Ochii verzi, încercănați. A mîngîiat-o pe frunte. Valentina a oftat uşor. A adormit pe loc, zîmbind. Are şi-acum întipărit pe retină zîmbetul răzgîiat, uşor ironic, atoateştiutor, atoatefăcător... O invidiază pentru uşurința cu care poate zîmbi înainte de-a-nchide ochii. Adaugi la Valentina un nume suplimentar „Patricia Şerbu" şi adormi zîmbind, pentru că alții, care chiar dacă şi-ar adăuga o sută de nume sonore în plus, nu pot scăpa de răspunderile fiecărei zile, ori de răspunderile celelalte, definitive, față de ei, față de destinul colectivității. Poate de aceea Literatul şi Necula Paastore Berger scot panglici pe nas. Au reuşit să tragă răspunderea pe sfoară. Sînt angajați în slujba unică a propriei lor prosperități.

— Într-o clipă vă servesc dejunul, spune Navigatorul de dincolo. Stați să mă schimb.

Radu Belcotă, la fereastră, cu mîinile înfundate în buzunarele pantalonilor... Pilotul vine lîngă el. Se vede pista luminată de soarele de noiembrie, melancolic... în marginea dinspre turnul de comandă, reactoarele trase la linie. Husate. În jurul cîtorva aparate, mecanicii. „Zebra" vopsită în pătrate albe şi roşii.

— Ce siluete perfecte, spune Radu Belcotă.

Pilotul înțelege. Radu Belcotă n-a scăpat de obsesia desprinderii. A plutirii. Îi vede obrazul pietrificat într-o expresie chinuitoare.

— Nu trebuia să viu aici. Aproape uitasem. Ori îmi închipuiam c-am uitat... Ascultă-mă. De ce-ți laşi nevasta să se preteze la mascarade ieftine?

— Are talent?

— Talent? La dracu! Cine-o poate şti?... Chiar dacă l-ar avea! Ai auzit pînă acum de un Leonardo, ori un Michelangelo cu fustă? De un Rambrandt, de un Delacroix, de un Mault, ori Renoir, ori Grigorescu, ori Luchian cu chiloți tetra? Dă-mi corespondentul feminoid al oricărui mare romancier, ori compozitor... Pînă şi în materie de bucătărie, au existat bucătari celebri şi nu bucătărese celebre... Scuză-mă.

Rămîn la punctul meu de vedere. Asta este altceva decît... Ceva atît de intim, încît... Deocamdată ce-am văzut sînt doar elucubrații penibile. Ori cvasi-puerile. N-am spus o vorbă din stimă pentru tine. Păcătosul ăla de Pictor ştie că sînt în comisia de jurisare a Uniunii... Acum înțeleg de ce-a insistat atîta să vin... îi pregăteşte rampa de „lansare”... Mai ştii?

Poate mă-nşel... Spleen de cuconiță răsfățată travestit în culori.

Măcar dac-ar fi învățat cum să le pună... Nu te superi?

— Deloc.

— De ce dracu nu-i faci trei copii regulamentari, să aibă de ce se ocupa?!...

— Strică cuiva că „pictează”?

— Poate ție, băiatule... Mai la urma urmei, decît să-şi irosească timpul în serate insipide, mai bine să „picteze”.

O-nvață să gîndească... îi ascute sensibilitatea.

Vorbeşte răguşit, privind forfota mecanicilor şi servanților la pistă. Se-ntoarce spre Pilot. Îi pune mîinile pe umeri.

— Există o limită cvasiimperceptibilă acolo unde libertatea fiecăruia din noi, ultragiază armonia vieții în doi... Rîzînd: hei, Beton! Crăp de foame, băiatule... Unde-a dispărut, Şurub?

Vineee... O clipă drăgălaşilor. Nişte varză acră mînoați? În moarea ei? Falcone trap la cămară şi umflă-i nevasti-ti o căpățînă. Mai îndesată, măi.

În casă se răspîndeşte miros de omletă cu cîrnați prăjiți. Apare Coechipierul în ținută de serviciu. Radu Belcotă face un efort dureros să se încadreze clipei... Altădată, asta era viața lui. Tot ceea ce credea esențial despre el însuşi. Pista. Avioanele. Cerul nesfîrşit. Zborul. Camarazii... îi ajută lui Şurub să întindă fața de masă. Pilotul aranjează tacîmurile.

— Voi nu plecați la serviciu, măi? S-a făcut ora şase!

— Am avut zbor de noapte.

— Pe furtuna aia cumplită?

— Pe!...

Radu Belcotă are senzația că abia acum recunoaşte interiorul de burlac, sau că-l gîndeşte pe fostul lui camarad în acest interior sobru, aranjat pedant şi că ceea ce cu o clipă înainte a luat drept boemă matură, este cu totul altceva, poate o emoție transmisă aici de la pistă, poate bucuria profundă a supraviețuirii lor în condițiile unui sfert de veac de luptă cu toate stihiile, şi altceva mult mai adînc decît sentimentul solidarității bărbăteşti, poate solidaritatea speciei față de propria ei creație, de

atîtea ori întoarsă împotriva creatorilor...

— Ia treceți şi faceți plinul, spune Navigatorul. Poartă şorț de nylon. (Radu Belcotă nici n-a băgat de seamă cînd s-a echipat în ținuta de serviciu). Aduce pe tavă o omletă rablezianã, acoperită cu un strat roşu de boia. O varză acră despicată în patru, într-un castron adînc în care plutesc felii de morcovi tăiate în formă de floare... – Pictorul ne-a cam ținut la regim. Şi eu unul nu consum cu plăcere teoriile, oricît ar fi ele de savante... Falcone, pune-l în temă... Fapte nude îngeraşule, fără comentarii subtile... Dă-i drumul. Am trecut pe recepție.

...Navigatorul strînge masa. Radu Belcotă ascultă cu cotul rezemat pe masă şi fruntea lăsată în palmă. Pilotul nu-i vede decît bărbia pătrată. Şi buzele. Relatează sec. Catastrofa maiorului Cernea. Navigatorul îi întinde o coală de hîrtie. Pilotul desenează schema de principiu a unui aterisaj în sistem. Rolul şi rostul unei stații de radioaducere apropiată.

— O asemenea stație criminală s-a găsit atunci şi azi noapte, în munții din jurul satului tău natal, Belcotă.

— Azi noapte?

— Azi noapte...

— Victima?

— Presupusele victime, rîde Coechipierul... El şi cu mine.

— De necrezut! De necrezut... Ce scop au toate astea?...

Şi pentru ce? monologhează Radu Belcotă.

— E stupid să crezi că ar fi o acțiune de spionaj. Un avion intrat într-un munte între 400 şi 1200 de kilometri pe oră, nu mai dă nici o relație despre el însuşi, spune

Pilotul.

— Dar foarte bine poate certifica eficacitatea unei staţii amplasată în proximitatea unui aerodrom şi folosită de o grupă de „comandos” paraşutată acolo, spune Coechipierul.

Pictorul Radu Belcotă face eforturi vizibile să-nţeleagă.

— O să-mi daţi nişte date tehnice, spune – nu ştiu – m-am cufundat într-o altă lume, în lumea mea interioară, există o infinitate de probleme ale meseriei mele, nici acum nu ştim formula după care-şi preparau romanii roşul acela pompeian, şi nu asta, altceva, lucruri legate de mine însumi atît de organic, fără de care îmi încetează raţiunea de a fi şi dintr-o dată îţi întîlneşti cîţiva foşti camarazi – lumea vorbeşte de creaţia tehnică, se construiesc hidrocentrale gigant pe Dunăre, trăim ca într-o reverie pacea – viaţa şi-a restabilit circuitele vitale, te simţi cetăţean al unei lumi devorată de mistica construcţiei, a creaţiei, a exprimărilor plenare – şi acei cîţiva camarazi vorbesc de o staţie criminală... O simplă şi singură staţie pirat criminală... Un accident, poate... Elucubraţia unei asociaţii de terorişti, poate... Elaborarea unui paranoicid... Vrei să fie aşa. Şi, în fundul conştiinţei ştii că nu este aşa... Ştii că staţia asta furişată acolo sub Sglivărul de care s-a izbit Ivanovici – este un fel de Elena lui Menelaos.

Ori mai curînd a lui Giraudoux... E îngrozitor... Şi tocmai pentru că e îngrozitor trebuieşte distrusă...

Bate cu pumnul în masă. Repetă sacadat:

— Distrusă! Distrusă... Distrusă pînă-n străfundul gîndului că ar putea vreodată fi folosită de o grupă duşmănoasă.

— Te-ai dezobişnuit să gîndeşti la război, Belcotă.

— Ah! Da ! M-am dezobişnuit pînă-ntr-atîta, încît numai cuvîntul ăsta scris în ziare mă pune într-o stare vecină cu nebunia... Haide. Să ies din vrilă... Deci unul din voi mă repede la noapte pînă-n Prislop. De aici facem trei ore. Mă lasă în gura unei văi... Nu intră în sat şi eu trec pe potecă...

Sînt un sperjur. Am jurat să nu mai pun piciorul acolo... Am nişte polițe de plătit. Voi ştiți... Dați-mi cîteva date tehnice...

Ce putere instalată are o asemenea stație... Pe acumulatori?... Ce sursă de energie? Poate o microturbină, care se amplasează într-un şuvoi de munte, spune Coechipierul... Este bine să vezi dacă există amenajări... Scînduri, ori butuci care să sugereze un amplasament.

— Tot atît de bine un motor de automobil şi nişte acumulatori.

— O clipă. Am hotărît să fac pasul ăsta şi să risc... Voi risca... Vreau să ştiu ce rost a avut să-mi pomeniți de „Şarpe”.

După două decenii şi mai bine de cînd, noi, atunci, l-am...

— Eşti sigur că „l-am”...? întreabă Pilotul.

— Pentru că, el, l-a văzut pe Eduardo, Belcotă... Şi pentru că, tu, după ce vei scotoci tot ce poate fi scotocit acolo în Prislop – scrii rapid pe adresa Ioana Şandru, notează – Ioana Şandru, Navigatorul îi dictează adresa – după ce faci asta, ai să cauți în toată țara, la toate casele de cultură orăşeneşti şi aiurea, prin tîrguri, tablouri de felul ăstora, tablouri în mov, ca astea de-aici... Te prinzi?

— Eşti nebun de-abinelea, măi...

Navigatorul îi vîră sub nas caietul de-nsemnări al Pilotului.

Radu Belcotă îl închide cu un gest ferm.

Măi, băieți, mă pregătesc pentru Bienala de la Veneția – la dracu cu povestea asta polițistă!

— Elena lui Menelaos, puişor... E şi asta o problemă... Soneria. Strident. De trei ori scurt. Odată lung.

— Ne-am ars, rîde Radu Belcotă... Frumoasa necunoscută, cu semnal exact să nu fie confundată. S-o ştergem.

— Staţi, spune Navigatorul.

O clipă de incertitudine. Se privesc miraţi.

— N-o mai face pe naivul, preacuvioase.

— Nici un pas, Şurub... Rămîneți pe locuri. (— Aşa – am sunat atunci – ce nebunie! – Ella, strada Crizantemelor Nr. 2. Et. II. Ap. 6... Domnul Enescu!) Se duce la uşă. O deschide brusc.

— Am venit pentru acvarium, tovarăşe maior... Pentru acvarium aude clar Pilotul şi-n hol intră un bărbat scund, toarte spătos, cu o cicatrice adîncă în umărul obrazului drept, ochi albaştri cenuşii, care-şi scoate pălăria de fetru moale. (— Ce mult a-ncărunțit, îşi spune Navigatorul. Îngrozitor a-ncărunțit). Îşi lasă gulerul hainii de piele şi-i şopteşte:

— Singur?

— Dumneavoastră, aici?

— Singur?

— Nu!

— Cine?

— Hei, Beton, cu cine te şopocăieşti acolo? strigă Co-

echipierul.

— Un prieten vechi, băieți...

— Sînt inginerul Constantiniu, suflă noul venit. Victor Constantiniu, specialist în transmisiuni.

Îşi scoate haina de piele. Navigatorul bănuieşte teaca pistolului sub sacou.

— Pofteşte Victore, spune tare... Pofteşte...

La vederea necunoscutului, pictorul Radu Belcotă se ridică livid.

— Iertați-mă, spune. Nu mai pot rămîne o clipă.

— Ce plăcere locotenente Belcotă, spune bărbatul cu cicatrice.

— Dumneata? întreabă Pilotul.

— Dumneata?, şopteşte Coechipierul.

— Eu!... Regret că ne întîlnim la un veac odată... Ei, domnii mei, pe o mie de pipe că puneți la cale exterminarea „Şarpelui”. Şi acolo unde se vorbeşte de „Şarpe”, implicit se vorbeşte şi de „Vultur”. Ce ziceți, domnii mei? Din nou împreună! Nu vi se pare straniu?! Şi semnificativ? Mai ales semnificativ?... Rămîi, locotenente în rezervă aviator Radu Belcotă... Şi uită ce este de uitat... Ei, domnii mei... Prezentările sînt făcute de-o viață... V-ascult!

CAPITOLUL TREI

1.

…Moş Fofează îl aştepta în cabinetul plin de amintirile aviației. Erau acolo machete ale avioanelor lui Vlaicu – dincolo de ferestrele înalte cîmpul Cotrocenilor, cupolele hangarelor, noaptea, cînd făcea de santinelă, deasupra cerul rarefiat toamnă, asculta greierii țîrîind amorțit, cîte-o pală de vînt aducea miros de pînză de avion şi emailită, iarba sfîrlogită a Cotrocenilor avea rădăcinile hrănite cu imaginea avioanelor de-atunci „Farman” şi „Morane”, era de santinelă şi-n trei ceasuri de nemişcare trăia dramele oamenilor acelora bravi a căror amintire şi destin l-au adus la aripi, Vlaicu, şi Muntenescu, şi Zorileanu, şi Craiu, pe maşinile lor incredibile, gondole agățate între mari planuri de pînză, zmee cu motoare ronțăitoare, primul război mondial, apoi epoca temerarilor, raidurile intercontinentale, echipajele româneşti deasupra Africei – Moş Fofează pilotase unul din cele trei avioane pe ruta Bucureşti – Capetown – apoi mirajul liniilor: Mermoz şi lupta cu Atlanticul; Mermoz şi lupta cu Cordilierii Anzilor; Saint Ex. şi „Terre des hommes”, oamenii aceia în combinezoane de zbor, hotărîți să demonstreze că umanitatea poate cuceri cerul, că mitul lui Icar este realitatea eroică a secolului XX: Romeo Popescu, Papană, Gheorghe Bănciulescu, pilot de mare raid cu proteze la ambele picioare, toate astea la un loc şi o suită de alte sentimente inefabile, un romantism viril, poezia acestor

elici albastre bipale şi acestor bombe de avion pe care observatorii le lansau cu mîna asupra trenurilor germane din gările Transilvaniei; „Dracii roşii”: Pantazi, Ivanovici, Manolescu executînd loopinguri în formație plan la plan, legînd avion de avion cu o sfoară care la aterizare era intactă, mereu provocarea bărbătească zvîrlită necunoscutului, mereu dorința de a depăşi o limită vegheată de morți, de a smulge inerțiilor ipostaze abia descifrate de fantezie, a le da contur şi conținut, toate astea împlinite în machetele de nichel ale avioanelor cu nume de rezonanță romantică: „Devosine” „Potez XV” „Fleet”, toate astea în portretele aliniate pe pereții cabinetului cu reflexe albastru palid, portretele acelor bărbați care visînd cerul, s-au aliniat în rînduri tăcute, veghiate de elici, acolo sus în cimitirul militar Ghencea – abia atunci, în cabinetul lui Moş Fofează s-a simțit părtaş la destinul dens, eroic pe care şi-l visase, destinul aripilor româneşti.

Moş Fofează s-a lăsat în jilțul pe brațele şi speteaza căruia, unul din meşterii neprețuiți ai aerodroarraelor sculptase cu migală şi har ca pentru un scaun voievodal, elici şi aripi, aripi şi elici, hărăzindu-le gloria frunzelor de stejar şi a ghindei, într-o metaforă simplă şi emoționantă.

— Ți-ai îndeplinit misiunea, domnule elev adjutant?

— Da, domnule comandor.

Comandorul îşi aşază mîinile puternice, osoase, pe birou, închide ochii. Are obrazul uşor mumifiat, cu ceva de Ramses.

— Te rog, ia loc... Toate lucrurile astea sînt abominabile elevule adjutant... în alte timpuri, escadrilde inamice îşi anunțau printr-un mesaj lestat ora sosirii la

aerodromul care-şi pierduse unul din piloții de clasă. Soseau la ora anunțată, în formație de paradă. Aruncau acolo, pe pămînt inamic, coroane de flori. Omagiul zburătorilor, pentru zburătorul căzut.

Era asta un act simbolic. Dincolo de adversitatea momentului, solidaritatea inteligenței cutezătoare în fața destinului pe care-l provoca... Aşa a fost omagiat Guynemmer... Şi nu numai el... Războiul modern întrece în hidoşenie, toate războaiele omenirii la un loc. Probabil astăzi se trage în paraşute...

Tamburinează placa lucie a biroului.

— Țin să te anunț că prietena dumitale şi sper, a noastră, a părăsit astăzi la orele 13.30 Bucureştiul, la bordul unui „Ju. 52" al „Lufthansei"... Şi că mîine, la orele 07.00 te prezinți la Marele Stat Major, camera 202.

Îl priveşte cu ochi albaştri oțelii.

— Ascultă-mă, tinere... Probăbil ai visat aripile, aşa cum le-am visat majoritatea dintre noi. Ca pe una din posibilitățile de a ajunge la zei... Repet. Păstrează-te pentru ele. Îți vor cere totul... Iar în situația în care se găseşte astăzi țara, îți vor cere mai mult decît totul... Dacă se poate admite acest „mai mult decît totul". Şi încă ceva... De acum încolo, pentru că aşa a vrut-o destinul dumitale, învață-te să taci. Nu-ți reaminti nici în vis, aventura cu femeia blondă... Ai unde dormi noaptea asta în oraş?

— Da, domnule comandor.

— Perfect!... Eşti învoit cu începere de la ora 18 pînă mîine la ora 13... Nu vreau să pleci din şcoală... Prezintă-te la comandantul escadrilei. Mîine nu mai este nevoie să-mi raportezi ce-ai făcut... Eşti liber, domnule elev

adjutant... Şi, nu trebuie să-mi restitui revolverul. Păstrează-l... Dacă simți nevoia, repet, dacă simți nevoia, foloseşte-l...

...Noaptea de coşmar în camera sordidă a unui hotel care-nchiria camere cu ora, pe Grivița. Poate acolo a murit elevul adjutant aviator. Şi s-a născut dintr-un adolescent romanțios, bărbatul... Poate...

Ora 07.00. M.St.M. Camera 202... Uşi capitonate. Telefoane. Un aparat de radioemisie-recepție minuscul, într-o carcasă neagră de ebonită... Are senzația că s-a produs un declic.

Sunetul unui aparat de fotografiat pus în acțiune în mod repetat. O uşă... Surpriză. „Domnul Enescu" în uniformă de căpitan de transmisiuni. Zîmbindu-i.

— Ia loc, domnule elev adjutant.

Omul îşi lasă fruntea în palma viguroasă, cu degete puternice, acoperite de păr negru, des.

— Se strînge tot mai tare lațul, spune. Şi sîntem o biată țară, gangrenată de politicianism... îți datorez o explicație. O mare putere străină şi-a activizat spionajul la maximum. Problema e mai largă. Te interesează politica?

— Nu!

— Rău!

— Sînt militar, ca şi dumneavoastră, domnule căpitan Enescu.

— Căpitan Enescu?... Rîde aspru, mai mult mîrîit... Dar lupta de culise, lupta surdă, aventuroasă, inteligentă...

— Nu, domnule căpitan.

— M-aşteptam. Voi zburătorii, umblați cu capul în

nori. Păcat... Visați numai zborul şi...

— Atitudinea fermă, față-n față, domnule căpitan. Este singura armă a războiului modern în care individul luptă împotriva individului...

— Ivanhoe contra sir John, domnul meu, la lance şi-n galop...

— Galopul a 1200 de cai putere, domnule căpitan, în spațiul tridimensional, unde valoarea alungirii are mare importanță asupra caracteristicilor aerodinamice ale aripei după formula $\Lambda=b^2/s$ în care b...

Căpitanul îşi vîră degetele-n urechi.

— Destul, aviatorule... M-am lămurit... Opacitatea asta la realitățile complexe o să ne facă să sîngerăm din belşug... Hai să lăsăm teoriile. Îți mulțumesc pentru mesaj. Este de foarte nare importanță. Acum, te rog (zîmbeşte) povesteşte-mi cum ai cunoscut-o pe Suedeză? Cine ți-a prezentat-o? Cu toate amănuntele pe care le crezi sau nu importante. Dar absolut toate... Şi-ți imaginezi, sper, că de data asta nu mai glumim...

Nu cumva Suedeza a apărut vreodată altfel decît foarte blondă?... Să zicem, brunetă... Foarte brună. Sarcastică. De-o feminitate rece şi-n acelaşi timp provocatoare?!... Să nu anticip... Te-ascult, zburătorule!

2.

— V-ascult!... V-ascult zburătorilor, spune omul cu cicatrice... Iată ordinul scris al generalului vostru. De data asta trecem peste formalismele de rigoare. Acționăm împreună (rîde, un fel de rîs din gît, hîrîit, Pilotul vede

urma rotundă a unui glonte în gîtul lui, chiar pe linia gulerului moale al cămăşii de dejalen)... Ce spui, tovarăşe maior de ironia cu care ne tratează viața, atunci am încercat să-ți sugerez că Germania hitleristă îşi infiltrează masiv Coloana a V-a la noi, că trebuie să ne apărăm şi dumneata n-ai vrut în ruptul capului să ai de-a face cu B2-iul, ai crezut asta sub demnitatea dumitale de ofițer de front, de zburător, obişnuit să lupți cu inamicul avion contra avion, calm contra calm, măiestrie contra măiestrie şi viața te-a amendat permanent: „Şarpele" la Vințul de Jos. Suedeza la Turda, cînd ți-a salvat viața... Şi-acum, după două decenii de la război, poate tot „Şarpele"... Vrem nu vrem, trebuie să considerăm şi acest aspect al realității... Viața de fiecare zi a tuturor... Dincolo de ea, în culise, lupta de fiecare zi, de an cu an, deceniu după deceniu... Ai nevoie de nervi de fier... Vedeți. Inamicul face o greşală, iese din anonimat, din tenebre; şi-atunci, atunci mă-ntîlniți pe teren comun... Destul cu logoreea... Domnule Belcotă, n-am nici o vină pentru atunci... Ştii bine.

— Ştiu, domnule colonel.

Omul zîmbeşte imperceptibil.

— Singura vină a fost „neutralitatea" dumitale. Şi-acum, la treabă, domnii mei. Vă spun ce ştiu eu. Mai țineți minte, tovarăşe colonel ce mi-ați spus în pădurea de la Vyzovice:

„Treaba mea este să lupt. Politică fac domnii din țară pentru mine, pentru toată aviația, pentru toată armata"... Haide să-ncepem cu politica deci... într-una din localitățile din Bade-Würtemberg, să zicem Kaufbeuren s-a înființat în 1960 o societate sportivă de alpinism şi

turism, numită „Allgäu”...

(— Explozie, îşi spune Navigatorul. Lumină clară pe toate reticențele de-atunci. Moş Fofează mereu oprit de la înaintare, mereu comandor, nici măcar comandor cu stea, distincția care anticipa gradul de general de escadră aviator – niciodată la recepțiile oficiale ale vremii unde-ncepuseră să apară consilierii Luftwaffei, lucruri cărora nu le dăduseră nici o importanță, nici un consilier german în şcoală, un fel de autonomie de universitate)... „Allgäu” pe firmă şi foarte mulți ofițeri şi oameni ai fostului Abwehr, în chip de instructori, ghizi şi funcționari. (— Domnule locotenent Belcotă, aici e vorba de însăşi viața noului stat român, nu de aprecieri filozofice ale situației... Ai fost sau nu în legătură cu vărul dumitale fugit în munte, profesorul legionar Simu Belcotă? — Nu! — Ai avut sau nu legături cu fiica criminalului de război, fostul colonel Vărzaru, doctorița Maria Vărzaru? — Este un subiect asupra căruia nu discut, domnule colonel. — Formidabil, locotenente... Cum dracu de nu puteți ieşi unii dintre voi din corsetele stupide ale educației cvasiprusace, cvasifeudale, de cavaleri rătăcitori?... Aici nu e vorba locotenente de o „onoare” în sine, de o „demnitate” în sine, aici e vorba să lichidăm cu un ceas mai devreme banda de terorişti care-a degenerat pînă la crima abjectă, să aducem linişstea în satele de munte, respectul față de viață şi mai ales, locotenente, față de statul român, unul şi inalienabil, Republica... Aşa tînără cum este. Înțelegi? — Vă-nțeleg perfect dar nu vorbesc asupra subiectului propus... N-am ştiut că este fiica lui Vărzaru. Era. O femeie chinuită şi-atît... — Aş vrea ca toți anchetatorii de-acum în colo să-ți

respecte intimitățile, aşa cum ți le respect eu, locotenente, i-a spus omul care vorbeşte de societatea particulară de alpinism şi turism „Allgäu” care antrenează în munții Alpi şi Jura-Suabi grupe de „sportivi de performanță”...

E adevărat. Alți anchetatori nu i-au respectat nici un fel de intimitate, începînd cu cea corporală. Pictorul Radu Belcotă face un efort penibil să asculte dizertația asupra societății sportive „Allgäu”).

3.

Pilotul are revelația stupidității lui în aer. Mai precis a stupidității transferului relațiilor de pe Terra la presiunea scăzută a marilor înălțimi. Este perfect atent la expunerea sobră a omului cu cicatrice. „Allgäu” s-a specializat în culegere de informații, paraşutare de „alpinişti” şi aparataj radioelectric de ultimă oră... Există indicii că din anul 1965 a fost paraşutat unul din specialiştii de mîna întîia ai fostului Abwehr, perfect cunoscător al limbii române, al țării şi mai ales al agenților rămaşi aici din ordin, după 23 august 1944, şi neidentificați.

— Agentul V42 supranumit „Şarpele”, spune omul cu cicatrice... Ați intuit exact, domnii mei. Specializat odinioară în transmisiuni şi aviație. Astăzi specialist, recunoscut unanim, în rachete, aviație reactivă şi... atomică. Ascultă, înregistrează într-o zonă subordonată a conştiinței, pe care-o controlează direct, în timp ce, în altă zonă, este conştient de existența cvasimaterială a

acesteia, retrăieşte critic sentimentul dilatării pînă la diformare pe care l-a încercat azi noapte în carlingă — probabil lipsa atmosferei terestre care să echilibreze prin lumea ei sonoră, prin densitate şi presiune tensiunea interioară a sentimentelor – la dracu, dacă gravitația se materializează prin unde electromagnetice, de ce nu s-ar materializa sentimentele? Pot exista „sentimente” în afara unor surse de energie materială?... Se lasă cucerit de ideea că sentimentele lui de incertitudine şi amărăciune de o tensiune = T la sol, transportate la 10.000 în cîteva minute, au devenit pătratul lor, după legile fireşti care se aplică trupului uman ridicat la acea înălțime şi atunci el a imaginat, sub presiunea la pătrat a acelor sentimente, o cabală dramatică realizată de Coechipier, Navigator şi Pictor, care urmărea să i-o smulgă pe Valentina – apoi a aterizat, s-a acomodat la presiunea în care s-au jucat toate dramele de la Oedip pînă la Romeo şi Julieta şi de-atunci pînă la Madame Bovary, Ana Karenina şi Enigma Otiliei, tensiunea sentimentelor a revenit la = T, adică nasul guturăiat al Pictorului, „Apus în W”, „Adăpost agnostic”, apoi dintr-odată sonda lunară aselenizată lin transmite fotografii ale solului selenar, tot atîtea universuri distincte, cu puzderia lor de relații şi valențe, de intercomunicații şi cîmpuri gravitaționale, universul lui „Adăpost agnostic” şi cel al (supersonicului 351, universul „Şarpelui” şi universul omului cu cicatrice, ce noapte în pădurea de la Vyzovice şi locotenentul acela francez, locotenentul aviator Gerard Leclerc care zburase în escadrila franceză din „North Africa Reconaissance Wing” cu Saint Ex. Îşi aminteşte perfect: escadrila G. R. 2/23. Aşa spusese atunci, sub viscolul orbitor al acelui

martie 1945, locotenentul aviator Gerard Leclerc. Adevărul stă aici, în infinitatea de universuri umane, plutind în conformitate cu legea atracției universale, uneori tangente unele la altele, alteori secante, alteori interferîrudu-şi sferele – o să fac tetanos la creier de deştept ce sînt, îşi spune şi recunoaşte că trăieşte în două ipostaze ale evoluției spre Hommo Cosmicus: ipostaza esențială, pe care-a visat-o Icar şi Leonardo da Vinci – zborul, migrația în spațiu, limitată deocamdată la posibilitățile supersonicului şi cea terestră, tradițională, neesențială, şi-atunci, de ce i-ar pretinde Valentinei ca ceea ce pentru el este un intermezzo, o aterizare forțată, pentru ea să fie universul total, esențial ?...

— Doi ani de cînd a dispărut total. Şi-acum dintr-o dată, primul semnal în afara mesajelor interceptate de noi la intervale largi, cu date despre industrie şi amplasarea aerodroamelor... Acțiunea. Adică rostul lui aici... „Şarpele" a scos capul la drum. Noi am avut răbdarea să-l aşteptăm, pentru că timpul lucra pentru noi şi-n defavoarea lui... M-ați înțeles, domnilor?...

Poate pictura este felul ei de a fi esențial şi chiar dacă nu s-a văzut încă un Picasso cu chilot tetra, poate că totuşi ea este Pictoriță, după aceeeaşi lege după care el este Pilot... Al dracului Ali Khan, mîrtanul siamez, nici n-a ieşit azi dimineață din cameră şi dumnealui a sărit pe plapuma ei, şi-a făcut loc la picioare şi l-a privit verde, crud şi triumfător... Simte oboseala curgîndu-i grea şi confuză în tot trupul.

4.

— Asta este domnilor, conchide omul cu cicatrice, după ce Pilotul îi relatează întîlnirea cu Eduardo în Deltă şi Coechipierul cele spuse de Literat, apropo de movul stupefiant pe care vrea să-l vadă astăzi. — Toate jocurile de-a hoții şi vardiştii ar semăna aidoma dacă am rămîne doar la perspectiva lui Sir Arthur Conan Doyle. Reîntîlnirea noastră cu „Şarpele" se face pe alte coordonate. A pierdut în al doilea război mondial, dînd vina pe mijloaceile tehnice de-atunci. Pe conjunctura militară. Astăzi s-a utilat cu tehnică de ultimă oră, are în spate milioanele supra-statului Capital şi jonglează din nou cu aceste două forțe: milioanele şi supratehnica... Uită ceva esențial. Voința celor cărora vrea să le aplice „medicamentația"... Modul lor de a se gîndi în raport de univers. Ia să-mi notez eu ce conținea tabloul ăla... Domnule locotenent Belcoită, vă-usoțesc într-o excursie în munții natali... Nu e nevoie ca aviatorii să se ostenească... Deocamdată... Literatul? Vom vedea... Literatul şi Actorul deci... Nici o grabă... Avem timpul cu noi... Timpul, înțelegeți dumneavoastră?... Ați zburat azi-noapte, sînteți obosiți... Vă lăsăm. Discreție... Şi? Considerați-vă mobilizați... Nu în stare de alertă... Să zicem, de război... Orice dată tehnică ne este esențială. Mijloacele noastre sînt în alarmă... De acum încolo este nevoie să-i creăm o psihoză. Aceea că ştim totul despre el. Şi că, încet dar sigur, strîngem lațul... Asta-l va face să greşească... Pentru legătură vi-l trimit pe căpitanul Rădulescu. Un bărbat scund, cu părul negru, uşor ondulat... Se va legitima singur... Somn uşor!... După

dumneavoastră maestre Belcotă. Să ştiți că eu sînt cel care v-am cumpărat la ultima expoziție „Bradul”... Nu este nevoie să ne conduceți... Pe curînd...

Radu Belcotă aruncă o privire rapidă avioanelor tractate spre start. Le strînge mîna.

— Toate paradoxurile vieții mele au explodat într-o singură noapte, spune... Luați-mă al patrulea, în formație.

Pilotul gîndeşte brusc la Ioana... Al patrulea în formație...

Oftează. Este firesc să intre Belcotă... Stau toți trei la fereastră, în dosul perdelei... Cei doi, Belcotă şi omul cu cicatrice urcă într-un „Jaguar” argintiu.

— Mă duc să mă culc, spune Coechipierul.

— Şi eu... Sînt frînt, spune Pilotul.

— Atunci, ne revedem la program, spune Navigatorul.

5.

Are încă în parbriz imaginile luptei rulate cu viteză amețitoare. Tancurile hitleriste izbite de proiectilele celor de la asalt, rămase într-o rînă, fumegînde. Batalionul hortist de infanterie, pe care au căzut ei din soare, cu tunurile şi mitralierele, soarele de octombrie, de aur vechi indiferent şi solemn, acest zef al zefilor care-a împodobit cultul lui Zamolxis, aici pe Mureş, spre coamele abia ghicite ale munților, pentru că patrula se-ntoarce la firul şoselei şi el încearcă să se debaraseze de imaginea Clujului plin de coloanele inamice, ca de ceva dureros şi jignitor, ceva care-l lezează profund. Patrula în formație de luptă, siluetele de păstrăvi metalici ale avioanelor şi-n

față, la o jumătate de kilometru, patrula întîi lansată tot la finul şoselei cu carlingile fulgerînd scurt în lumină. Pilotează relaxat, cu chingile bine strînse, cu degajarea umedă de după luptă. Îşi simte cămaşa îmbibată de sudoare lipită pe şira spinării. Regăseşte familiaritatea austeră a carlingii, cu zecile ei de contacte, cu bordul indicînd „în regulă”... Glasul comandantului de escadrilă:

— Atenție patrula doua!... Coloană... Lichidați-o!

— Am înțeles, răspunde din stînga lui, Pilotul... Treceți în fir indian!

Reduce motorul. Virează să treacă în coada Coechipierului care glisează abrupt din stînga Pilotului.
Pe şosea o baterie de autotunuri mascate sub crengi, încercînd o camuflare sub cîțiva duzi crescuți în contrapantă. Celula Pilotului se angajează în picaj dulce. Vede trasoarele celor doi percutînd îngrămădirea de crengi. Uşor cu manşa. Reticulul luminos al colimatorului se fixează pe capota autotunului vopsit gri, cu ape verzui, culoare de camuflaj. Servanții sar de sub crengi. Rafală. Trasoarele cu traiectoria lor, fulgerătoare. Două, trei proiectile de tun. Economie. Pînă la bază mai pot fi surprize. Avionul marchează reculul. Jos, explozie.

— Plus unu, aude în căşti glasul Taciturnului.

— Treceți în formație de luptă... Patrula doi, în formație de luptă.

Se-ntoarce la bază cu idei foarte limpezi despre război... Boostul normal. Temperaturile normale. 3 500 ture la motor. Lansat. 600 pe vitezometru. Rezervoarele neatinse. Manşa răspunde. Palonierele răspund... Adică tot ce i-a intrat în reflex, acum perfect armonios cu ziua asta luminoasă, aurie, bucolică.

— Alo, 411, văd Cheile Turzii, spune în laringofon.

— Strîngeți formația, ordonă Pilotul.

— A-nceput jocul, comunică Coechipierul.

Cele patru avioane din față se-nfundă într-o plasă verticală de traiectorii luminescente.

— Flacurile, mîrîie Coechipierul.

Mii de traiectorii luminoase țîşnesc spre înalt, într-un baraj vertical agățat de cerul senin de octombrie. Peisajul îi intră în parbriz. Mai precis, se striveşte de parbriz. Trăieşte intens modul acesta mereu nou inimaginabil de a exista, comprimarea imaginilor vizuale înainte ca ochiul să le poată înregistra, comprimarea pînă la explozia lor, cînd rămîn pe retină cu o precizie uluitoare: un nuc enorm cu frunzele galbene, trei plopi piramidali, cantonul de lîngă calea ferată cu acoperişul smuls de proiectile şi zidurile ciuruite. Îşi împătură harta pe genunchi. O vîră în cizma îmblănită. Într-un fel se pregăteşte pentru aterizare, pentru că în parbriz se-nscriu turlele bisericilor din Turda, acoperişurile cenuşii din ardezie, trupele asaltează oraşul în drumul lor spre nord, vede în planul drept Cheile Turzii şi în tot acest peisaj rulat ameţitor, lumina de aramă fluidă a zilei de octombrie. Dintr-o dată realitatea. Materializată din eter în căştile de radio.

— Ne-au prins, domnule căpitan.

— Revin la atac... Celula doua atacă bateria est pod.

— Am înțeles.

— Ce face infanteria noastră?

— Se-apropie.

— Asta era.

Recunoaşte glasurile celor din patrula întîi... E acolo şi Hristos, cum îi spuneau ei lui Secicar, şi Lulu Ionescu,

maestrul de ceremonii al escadrilei, pe care Tănase-Cărăbuş şi-l luase drept fin cînd îl invitase să dea un spectacol la Grup – spectacol în hangar, cu toate vedetele estradei bucureştene, acum țîşnesc unul după altul într-un carusel pe verticală, țesuți în plasa luminescentă a trasoarelor... Cunoaşte pînă-n țesuturi şocul care-l strînge pe manşă... Trec la rasul acoperişurilor de ardezie şi țiglă. Curți pătrate. În curți, tancuri. Camuflate în grabă. Un pluton hortist, uniforme verzui, rupe rîndurile. Umbra turlelor proiectată peste piață. Caldarîmul cu pete de soare. Arieşul. Imaginea globală a oraşului pîrjolit de război.

— Patrula doua, angajează bateriile vest pod.

— Am înțeles, spune Pilotul.

În microsecunda următoare vede avionul acestuia înfigîndu-se în lumina aurie, cu Coechipierul manevrîndu-i strîns în coadă şi el însuşi trebuie să tragă puternic de manşă, să-ncline şi să strîngă pînă la amețeală în virajul de luptă executat de Pilot cu motorul în plin.

— Lovit! strigă cineva în căşti.

Glasul căpitanului:

— Degajează, sublocotenente!

— Imposibil. Ard.

— Aterizează spre liniile noastre!

— Am înțeles, domnule căpitan.

Undeva, în stînga, dîra de fum alb-cenuşiu şi flacăra, binecunoscută, care-i înfige în inimă lama de oțel rece a neliniştii şi-n aceeaşi clipă lovitura, surdă, brutală în motor, şocul, hîrîitul asurzitor al pistoanelor măcinînd bucățile din chiulasă, altimetrul: 1000, perfect, chingile,

mînerul roşu de largare a cupolei, lovitură pe manşă, curentul de aer şuierător smulgîndu-l, zvîrlindu-l spre pămîntul care se-nvîrte ameţitor, trasoarele venind drept spre ochii lui, mînerul de comandă, ceva uriaş trece fulgerător pe lîngă el: — Taciturnul, îşi spune şi trage de mîner cu toată puterea. Fîşîitul paraşutei pilot, apoi aerul umflînd paraşuta, smucitura care-i despică umerii, voalura albă plutind ca o meduză în cerul luminescent, apoi groaza. Paralizantă. O dîră luminoasă biciuie aerul pe sub tălpile lui. Trag în paraşută, imbecilii... Rînjeşte cu gura pînă la urechi. Trei siluete subţiri trec mugind în dreapta, înfigîndu-şi rafalele în scuturile bateriilor, în poziţiile de infanterie... Explozie puternică. Răbufnită. 287... S-a dus 287. Apoi, într-o imagine totală, oraşul cu acoperişurile de ardezie legănîndu-se în dreapta lui, vîntul împingîndu-l uşor spre Cheile Turzii, şirul lung de trasoare urmărind patrula care degajează peste panglica strălucitoare a Arieşului, o autoşeniletă mişcîndu-se într-un nor de praf pe direcţia în care-l împinge vîntul, un „tout-terrain” nemţesc pe aceeaşi direcţie, şi sub el mascate în viroage adînci trei „Henschell”-uri, probabil maşinile flacurilor şi cîţiva soldaţi germani fugind cu armele în cumpănire spre locul unde va cădea în cîteva secunde. Îşi trage tocul pistolului pe şold. Se pregăteşte de aterizare. Pripor însorit. Un gard viu. O livadă tînără. Vîntul cedează brusc. Lovitură în piciorul stîng. Zeci de gheare îi sfîşie carnea. Voalura îi cade flască în cap. Buşitură pe spate. Ameţeală. Duduitul puternic al unui motor, scrîşnetul şenilelor, se descurcă greu din voalură, din suspante, vrea să-şi tragă pistolul din toc, şenileta trece prin gardul viu care-i smulsese carnea de pe pulpă

şi trei soldați hortişti îi sar în cîrcă, îl izbesc cu patul puştilor, cu vîrful bocancilor în fluierul picioarelor, iar unul scund, cu mustața prelinsă la colțul buzelor încearcă să-l izbească în testicule. Se aude un ordin.

Copleşit de pumni, umilit, este suit în autoşenileta care demarează brusc. Are vreme să vadă maşina de comandament germană virînd pe urmele autoşeniletei. Deasupra, trei avioane cu cocarda tricoloră trec mugind spre liniile româneşti... Se deconectează de la ritmul insuportabil al senzațiilor care l-au aglomerat pînă la explozie. Îşi spune că i-a rămas un singur lucru esențial de apărat acum, cînd totul este pierdut, mustăciosul aşezat pe blindaj îl înțeapă cu vîrful baionetei în gît, spune ceva, probabil îl înjură, ştie exact, cu o luciditate perfectă că totul este pierdut, fețele soldaților sînt sălbatice, îşi spune că va trebui să-şi apere demnitatea, onoarea de ofițer, nu poate răspunde brutelor cu lovituri, dar îşi poate ucide în el gemetele şi memoria. Mai ales memoria.

Îl îmbrîncesc într-un beci dărîmat de proiectile. Deasupra, cerul. Zidurile, macerate de explozii. Un petic de cer deasupra, albastru, plin de lumină. Cîteva aparate telefonice. Un post de radio F.G.16. Un bărbat înalt, foarte slab, cu mustață coadă de rîndunică, ochi verzi, buze cărnoase, roşii, într-o uniformă elegantă, pătată de moloz. Rezemat de zid, Secicar. Plin de sînge. Mîna dreaptă inertă. Mîneca combinezonului sfîşiată.

Sînge cleios curgîndu-i peste palma atîrnată inert. Piciorul stîng răsucit neverosimil, cu laba întoarsă spre stînga. Fața stropită de ulei, combinezonul ars la genunchi şi piept, ochiul drept tumefiat. Îl vede.

Zîmbeşte. Zîmbetul lui Secicar, venit din moarte îl sfîşie. Dimtr-un salt e lîngă Secicar.

— Hristoase, îi şopteşte.

Omul acela zdrențuit îi caută umărul. Spune clar:

— Taci.

O lovitură surdă în tîmplă. Ameţeşte. — Nu se poate. Nu acum. Nu acum. E smucit brutal. Lovit peste obraz. Îşi revine. Doi soldați îi țin mîinile răsucite la spate. Ofițerul cu mustață coadă de rîndunică îi spune lui Secicar în franțuzeşte:

— Sînt căpitanul conte Ianoş Czilley de Káposvár.

Pricepi?

— Perfect, răspunde clar Secicar şi-l vede căutînd sprijinul zidului cu umărul.

— Şi dumneata?

— Te somez în numele onoarei de ofițer să-l expediezi pe camaradul meu la o ambulanță.

— Eşti grăbit, domnul meu.

— Este inadmisibil ca prizonierii să fie tratați în afara legilor internaționale.

— Sînteți naiv, zîmbeşte căpitanul conte.

Se-ntoarce spre Secicar.

— Eşti ofițer?

— Sublocotenent.

— Atunci îmi datorezi respect.

— Exact atît cît îmi datorezi şi dumneata.

— Se pare că ai nevoie de un medic.

— Încetează barbaria...

Un semn cu mănuşa de căprioară. Unul din soldați îl izbeşte peste gură cu dosul pumnului.

— Mă obligați, răspunde ironic Secicar.

— Ce unitate?...

— Ce unități sînt dispuse la Turda?

Tăcere. Secicar caută mereu zidul cu umerii. Îl vede trăgîndu-şi piciorul rupt cu efort care-i schimonoseşte trăsăturile, vede mîna teafără strîngîndu-se convulsiv şi expresia de suferință tragică pe care nu şi-o poate stăpîni. Iată războiul. Ora de educație, onoarea militară, legile internaționale, acordurile de la Geneva şi Haga, patetism, oratorie şi-aici domnul căpitan conte şi palma mirosind a urină a cuiva venit din spate, acoperindu-i gura.

— Ai văzut din aer, dispozitivul românesc... Unde sînt blindatele?... Vino aici, la hartă!

Ordonă ceva în ungureşte. Dintr-o hrubă pe care abia acum o vede iese un tip atletic, mustăcios, cu obraz de apoplectic.

Îi trage două palme lui Secicar. Fulgerător, Secicar replică printr-o directă. Mustăciosul îşi pierde echilibrul. Căpitanul rîde. Lui, totul i se pare un coşmar, se smuceşte, muşcă adînc palma păroasă mirosind a urină şi-atunci cei trei soldați tabără pe el şi-l leagă cu nişte sfoară subțire care-i taie carnea încheieturilor, unul îi deschide cu baioneta dinții încleştați şi-i vîră în gură o batistă duhnind a mahorcă.

Căpitanul, amabil, în franțuzeşte:

— N-are rost, domnilor... Haide... Sînteți în mîinile mele...

Dumneata rănit şi...

— Admirabil cod de onoare, aude glasul limpede al lui

Secicar. Vă onorează şi uniforma şi gradul, şi titlul nobiliar.

— Ai reținut?... Blindatele... Unde sînt aici blindatele?

Le-am auzit azi-noapte şi vreau să ştiu unde sînt blindatele... (— Spaima, ți-a intrat spaima în oase căpitane-conte). Blindatele canalie, smulge dintre telefoane o cravaşa cu mînerul de argint, (— Poartă mănuşi din piele de căprioară), se repede la Secicar, îl cravaşează peste obraz şi Secicar îl scuipă între ochi şi-i spune că în zadar încearcă să smulgă ceva de la el, pentru că ei doi rezolvă aici mai mult decît un episod de război, sau un interogatoriu luat în afara oricăror legi ale războiului. Dintr-o dată căpitanul conte are o criză nejustificată de isterie. Se repede la Secicar cu pumnii.

Oroare. Tabără îşi mustăciosul. Îl izbesc cu cizmele. Îl doboară. Căpitanul conte, cu spuză de clăbuc la colțul gurii, apucă arma telefonistului. Împlîntă vîrful baionetei în beregata palpitîndă a celui căzut. La vederea sîngelui țîşnit pe lama albăstruie, geme, smulge baioneta şi o împlîntă de nenumărate ori în pieptul şi obrazul lui Secicar, ca pe cîmpul de instrucție în fața manechinului.

— Hristoase, Hristoase, îi spune în gînd... Secicar are o convulsie chinuită, apoi rămîne nemişcat.

De-afară ordine, paşi sacadați, un glas poruncitor de femeie şi-n pivnița unde căpitanul conte stă plecat deasupra cadavrului intră Ella în uniformă de căpitan al armatei germane însoțită de maiorul aviator Karl von Erikmann, din inspectoratul aviației de vînătoare, bun prieten cu Bebe Marghiloman.

6.

Ella se obişnuieşte greu cu semiîntunericul din colțurile beciului. Îşi trece peste el privirea rece. Maiorul Karl von Erikmann îngenunche lîngă Hristos, răstignit în propriul lui sînge... Totul îi este indiferent. Există o limită a sensibilității şi receptivității. O capacitate finală de a te încărca de evenimente, mai curînd de ecoul şi comentariul acestor evenimente.

Ura, ruşinea, dorința de a-l ucide pe ucigaşul lui Secicar, disperarea de a înțelege războiul în numai o jumătate de oră, totul la valori maxime au rupt ceva în el... Ella?! Totul într-o ceață, într-o pîclă gelatinoasă, într-un abandon irațional. Aude vag glasul sec al maiorului Karl von Erikmann:

— Este imbecil ceea ce-ai făcut dumneata, căpitane.

— Domnule maior sîntem aici pe teritoriul armatei maghiare. Vă rog să vă controlați cuvintele. Sînt căpitanul conte Ianoş Czilley de Káposvár şi nu permit...

— Deocamdată nu-ți permit eu să ridici tonul. Armata maghiară e subordonată comandamentului nostru. Îți ordon să fii rezonabil. Noi şi nu voi avem aviație aici, noi şi nu voi avem şansa să cădem dincolo... Eliberează-l imediat pe acest pilot.

Interogatoriul lui se va face la noi.

— Şi dacă mă opun?

Conversația într-o germană dură, îi percutează starea de indiferență. Simte sforile intrate adînc în carnea încheieturilor.

Devine atent. Ella spune ceva în ungureşte. Căpitanul conte îşi scoate casca. Ascultă într-o poziție curtenitoare,

de salon. Ella îi arată o legitimație, sau ceva asemănător... Cum a ajuns Ella aici? N-a văzut-o de ani... Se pare că-l vor smulge din ghearele căpitanului sadic. În gura pivniței apar patru pistolari germani. Îl vor smulge pentru ce? Căpitanul ordonă ceva soldaților săi... I se taie legăturile cu brutalitate. Îşi scoate singur batista scîrboasă mirosind a mahorcă. În clipa cînd face un pas înainte spre maiorul Karl von Erikmann, trece din umbra peretelui, în lumina vie a surpăturii. Surprinde privirea Ellei. Stupefiată. Şi-n aceeaşi fracțiune de timp se fandează mult pe dreapta, dintr-un instinct necunoscut. Lama baionetei repezită de căpitanul conte atinge diagonala exact peste pafta. Ricoşează în țîța stîngă. O simte usturător în carne. Simte răsufletul parfumat al căpitanului purtat de forța izbiturii. Bucurie sfîşietoare. Ridică fulgerător pumnul drept, izbindu-l în tîmpla criminalului. Are timp să-i repeadă genunchiul în bărbie. Busculadă. Înjurături. Căpitanul conte se prăbuşeşte.

Este împins din spate. Luat între cei patru pistolari germani şi pe scări de lemn, urcat la suprafața pămîntului... Soare.

Miros de toamnă. Maşina puternică de comandament, un „Horsch” pe şase roți.

— Schnell! Schnell !

Maiorul o ajută pe Ella să urce. Îl împinge după ea. Pistolarii sar pe portbagaj. „Horsch”-ul demarează cu viteză. Aerul de toamnă îl bate în obraz. Respiră profund. Alături, nemişcată, ciudată în uniforma de căpitan, Ella.

— Sînteți rănit, domnule sublocotenent, spune maiorul în germana lui ursuză... Vom opri la ambulanța bateriilor germane să vi se dea primul ajutor.

Atunci aude canonada rapidă a flacurilor care trag probabil în infanteria românească, ropotul stins al mitralierelor, vede brancardieri aducînd trupuri însîngerate, „Horsch”-ul goneşte pe un drum ascuns între două taluzuri înalte, înierbate, cîteva furgoane hipo, un cal bălan la o căruță țărănească plină cu lăzi de muniție, se uită pe cer, cerul senin, radios, fără nici o urmă, i se pare pustiu şi fad lipsit de avioanele patrulei, probabil pierde sînge, combinezonul a devenit cleios, scorțos, apoi rememorează avid cea dintîi noapte a lor la „Athénee Palace”, fără să-şi poată crea nici cea mai mică undă de emoție, totul e mort îşi spune, simte parfumul uşor de gardenii, şoldul femeii de-alături, nemişcată, îi vede profilul pur, gîtul alb, rafaelit, o şuviță de păr blond spre alb fluturînd gingaş sub boneta aşezată cochet, deasupra tîmplei în care palpită o foarte subțire venă albastră – explozie puternică în spatele taluzului, pîlnie de pămînt şi sulf, pistolarii se adăpostesc în contrapantă sărind din mers, şoferul frînează brusc, a doua explozie, acum aude şuierul ascuțit al proiectilului, explozie, undeva mai departe de taluz... „prea lung fraților” țîşneşte gîndul şi o bucurie intensă, clocotitoare pentru că după cele trei explozii – tragerea de reglaj – se porneşte un infern, cerul se lasă sfîşiat de traiectorii, exploziile se urmează explo-ziilor, are senzația că pămîntul se leagănă uşor, tot focul de artilerie se concentrează undeva în dreapta, la nici douăsute de metri, şi el revede cu precizie harta dispozitivului în care sînt amplasate bateriile de flacuri la vest de pod, acolo unde le-a ordonat căpitanul să atace, bateriile pe care speră să cadă din belşug ciocanul de foc al artileriei româneşti amplasată în văile din spatele

aerodromului, acolo unde flotila de recunoaştere şi o escadrilă de elevi au luptat pe jos să apere hangarele şi avioanele... Maiorul cheamă pistolarii. „Horsch”-ul demarează intrînd undeva într-o suburbie a oraşului...

Înserare... Conacul dintre vii şi livezi, funigei, dealuri uşoare coborînd spre Valea Mureşului. Santinele. În şură un grup electrogen. Cabluri. Antenele unei staţii radio. Trupă a Luftwaffei. Cotcodăcitul găinilor fugărite de soldaţi... Totul neverosimil. Ella aşezată într-un fotoliu vechi, în sufrageria de nuc lustruit, pe pereţi portrete ale unor preoţi ortodocşi, a unor preotese, a unor bărbaţi mustăcioşi în uniforma imperiului habsburgic, apoi o pereche unde femeia seamănă izbitor cu Ella, o femeie înaltă, blondă, lîngă un bărbat mai înalt, cu o expresie viguroasă, triumfătoare, îmbrăcat în uniforma armatei române din jurul anilor 1920.

— Mătuşa mea, contesa de Szentes... S-a-ndrăgostit de locotenentul Claudiu Pop în primul război mondial. S-a căsătorit cu el. Desigur a fost excomunicată din sînul familiei.

Am cunoscut-o foarte tîrziu. În 1939... Şi asta a-nsemnat totul.

Intră maiorul Karl von Erikmann. Tras la faţă. Greoi. Îşi aruncă cascheta pe sofaua cu tapiţeria roasă. Îşi deschide tunica.

— Regret, Ella! Într-o oră Gestapoul e aici...

Întoarce spre el figura germanică, cu nasul uşor coroiat, ochi cenuşii, trăsături viguroase. Poartă la gît „Crucea de fier” cu briliante. Este unul din aşii aviaţiei de vînătoare germane. O sută douăzeci de victorii aeriene. A luptat sub ordinele lui Moellders. I-a văzut fotografia, nu

odată, în „Signal” şi-n presa vremii...

— Se pare că te părăseşte norocul, domnule sublocotenent... Mă-nțelegi? Da ?!... Controlam un post de dirijare cînd ai fost doborît. Ştiam cum îşi tratează aliații noştri prizonierii.

— Numai aliații, domnule maior?

— Ella, ce putem face pentru prizonier?

— Nu ştiu!... Să mă gîndesc, Karl!...

Ella îşi freacă tîmpla cu vîrful degetelor. Totul este de-o surprinzătoare singurătate şi pustietate. Femeia are riduri la colțul ochilor. O expresie nedisimulată de teroare. Îi spune în românească ei stranie:

— Karl este soțul meu... L-am cunoscut la Paris, unde... Ştii. Atunci... Face parte din grupul ofițerilor de aviație în dizgrație... Dă-mi cuvîntul de onoare că nu întreprinzi nimic pînă mă-ntorc!... Te rog...

El vede santinelele, patrula, cîinele lup uriaş pe care un soldat îl duce la lesă, zîmbeşte şi-i spune:

— Ai cuvîntul meu de onoare...

— Aşteaptă atunci.

Ella se ridică zveltă şi felină, deschide bufetul, scoate o bucată de salam, pîine țărănească, o sticlă de vin, tacîmuri, pahar.

— Mănîncă... Mă bucur că nu mi-ai spus numele... Mulțumesc. Ne-ntoarcem într-o clipă.

Îşi pipăie bandajul. Doctorul german i-a dezinfectat toate rănile. L-a pansat conştiincios. Pe masa de operație gemea un gefreiter cu picioarele smulse din genunchi.

— Artileria voastră, a spus medicul, privindu-l rece pe deasupra ochelarilor.

— Este firesc, nu găsiți, Herr Doktor?

Îşi revine. Constată lipsa totală a emoției vizavi de întîlnirea surprinzătoare cu Ella... Ştie că minte. Ştie că acolo în el, nu numai ştie, dar simte, acut, tulburător, pînă la țipăt, o simte acolo, ca şi cînd nu l-ar fi despărțit de ea decît o singură zi, un singur ceas... Ella, agentul dublu, căpitanul Enescu...

Apoi fraza lapidară a maiorului: „Într-o oră Gestapoul e aici”....Început de panică... Nu se poate... Ella a spus că maiorul este în dizgrație. Dizgrația cui?... Limpede. Trebuie să-şi păstreze judecata limpede... — Deocamdată să ne ospătăm, amice... Simte foamea, acut... Vin de Tîrnave. Riesling. Ce culoare! Şi ce gust!... Mănîncă zdravăn bucăți mari de pîine albă, pufoasă... Rana de la piept îl stînjeneşte. — Am să mă gîndesc mai tîrziu la Secicar. Nu se poate să nu se ivească o singură şansă din clipa asta, pînă cînd are să vină Gestapoul.

Şi de-atunci pînă vor vrea să-mi ia interogatoriul... Rămîne perplex, cu paharul ridicat... îşi dă seama că el ştie cine este Ella, că ştie una din adresele rețelei româneşti de contrainformații, că nu este un pilot şi-atît, ori Ella ştie şi ea exact acelaşi lucru şi probabil cunoaşte la perfecție metodele de investigare ale Gestapoului... El nu va spune nimic, pentru că nu va spune... Dar ce va face Ella? Nu sînt decît două posibilități să-şi găsească liniştea. Să-l lichideze acum, pretextînd o tentativă de evadare... Sau să-l facă scăpat, riscînd să fie prins din nou pe linia frontului. Îşi bea vinul. Îl bea cu sorbituri cumpătate. Îl ține sub limbă şi vinul generos îi transmite aroma suavă, cu iz de strugure copt. Se duce la fereastră. Perdele mari, groase, croşetate de mînă... „Horsch”-ul cu capota motorului ridicată. Trebuie să rețină conacul ăsta,

unde nemții au probabil centrul de dirijare al escadrilelor de pe aerodromul Someşeni. Paşi... Maiorul. Singur.

— Grăbeşte-te... S-a anunțat Gestapoul... Nu e bine să te găsească aici.

— Am înțeles, domnule maior...

Spune asta probabil ironic, pentru că maiorul se opreşte în pragul uşii. Îl măsoară de sus pînă jos.

— Domnule sublocotenent, eu sînt maiorul Karl von Erikmann îşi am prostul obicei să-mi dobor inamicii numai în aer.

— N-am vrut să vă jignesc. În ori ce caz, primiți mulțumirile mele sincere. Regret că n-ați putut ajunge cu zece minute mai devreme. Probabil, camaradul meu era salvat.

— Regret şi eu... Să mergem.

Coboară la parter. Deschide o uşă. O cameră mare, cu paie pe jos şi pături. În peretele din fund, fereastră. Dincolo de fereastră, pădurea. Întunecată. Acum, o santinelă.

— Ia asta, şopteşte maiorul.

Simte în palmă oțelul rece al unei arme. Înainte de a-şi veni în fire, maiorul iese. Aude cum se plantează o a doua santinelă în fața uşii. Un pistol uşor de 7,95. Îl strecoară în buzunarul interior al pantalonilor de zbor. Răsuflă adînc... Doamne. O armă...

...O armă. Asta răstoarnă dintr-o dată raportul de forțe, îi dă senzația lejeră a nesingurătății. Se duce la fereastră. Santinela îi întoarce spatele. Un neamț bătrîn, cu falca de jos căzută. Vede în stînga remiza cu grupul electrogen. I-ar putea găuri gîtlejul neamțului cu falca parcă prinsă în şuruburi. De aici pînă la liziera pădurii

sînt o sută de paşi... Absurd. Au cîinele lup... Stă cu ochii în gol... Probabil că Ella a gîndit o soluție. E idiot să se precipite... Şi Gestapoul?... Un ofițer vine spre remiză tîrîndu-şi uşor piciorul stîng. Tresare... Are-n el ceva cunoscut. Îi aminteşte ceva... îi aminteşte de cineva.

De ceva recent, numai cu cîteva luni în urmă, ori de ceva din copilărie?... Se-ntunecă. Îşi lipeşte obrazul de geam... Şoferul de pe „Horsch" trînteşte capota. Urcă la volan. Dă drumul la lumini. O rază subțire, strecurată prin farurile de camuflaj, proiectată pe obrazul celui care trece spre remiză. Omul întoarce capul, nu înainte ca el să-l recunoască.

— Doamne, Dumnezeule!...

Răpăitul cunoscut al unei motociclete militare. Ordine scurte. Tropote. Un glas morocănos, sec:

— Herr Maior, noi am tranşat odată pentru totdeauna chestiunea prizonierilor... Trebuia să-l predați secțiunii noastre de la artilerie.

— Este aviator şi aviatorii ne interesează înainte de toate pe noi, Herr Hauptmann.

— Nu pot fi de acord cu punctul dumneavoastră de vedere... Vă rog, conduceți-mă la prizonier.

Se-ntinde uşor pe-o pătură. Uşa. Fasciculul unei lanterne pe pereți. În obraz. Îşi apără ochii cu cotul. Paşi. Lanterna se stinge brusc.

...Linişte nefirească. Îşi aude sîngele pulsîndu-i în tîmple. Nu este vreme de meditație. Nu este vreme de autoobservație. La pîndă, băiatule! Paşi. Alți paşi. Tîrşîiți... Ascultă cu respirația tăiată paşii aceştia, cunoscuți, înscrişi pentru totdeauna în memoria lui auditivă, paşi care l-au costat viața pe Ionescu-Demaror,

paşi cărora ar fi trebuit să le cadă victimă ei patru dacă şansa şi vigilența nu i-ar fi ajutat, paşi care-au terorizat nopțile cantonamentului lor vreme de-o lună... Paşii „Şarpelui”... O umbră scundă, cu un umăr căzut, undeva în obscuritatea din cadrul uşii, în stînga maiorului. — Dacă imbecilul aprinde lanterna, sînt pierdut, îşi spune. Se ridică în picioare... O clipă de linişte penibilă. Groasă. Răpăitul unor cizme. Un soldat îl cheamă pe maior la stație să vorbească cu „Herr General Maior von Wegener”. Şoapta „Şarpelui”, gelatinoasă, pătrunzîndu-i conştiința şi nervii, şi tot ce este viu, şi fremătător, şi dornic de viață, pentru că a acceptat ideea morții de cînd a-mbrăcat uniforma aviației, dar a acceptat-o ca pe un accident, împotriva căruia şi-a angajat îndemînarea, sîngele rece, raționamentul lucid, o luptă în care s-a angajat el însuşi cu tot ce estimează a fi valoare în el, a acceptat ideea morții în acest război cu aceeaşi luciditate, angajînd împotriva ei dincolo de valorile pilotului, credința în dreptatea sacră a cauzei pentru care luptă şi i se pare groaznic şi absurd să moară torturat de nişte brute care-i vor macera trupul, sperînd să obțină cîteva date tactice, care nu vor folosi în ipoteza idioată că vor fi divulgate decît unei manevre de batalion, ori regiment cel mult...

— Nu aici, Erik, şuşotește „Şarpele”... Ia-l şi du-l la 22... Aşteaptă pînă cînd vin. Într-o oră sînt acolo... Şi atenție. Întăriți supravegherea lui Erikmann. Împiedicați-l să plece mîine la Berlin. Gu un motiv sau altul... Obțineți de la general un ordin de misiune în aer. Îmi mai trebuiesc 48 de ore, înțelegi Erik?!

— Astăzi a sosit un curier special al şefului, cu ce-ai aşteptat, Hugo... O ai în mînă de mîine la orele 14, cînd

colonelul primeşte confirmarea... Aşa că vino să primeşti felicitările patronului. Ai lucrat ca un as... Patronul o cheamă mîine la el... Aşa că...

Un fel de grohăit mormăit, inuman, exaltînd bucuria cea mai animalică.

— Hugo, dacă cadavrul ăsta ştie germana?...

Tresare. Nici un răspuns. Doar rîsul vătos al „Şarpelui" tincturat de paşii care se-ndepărtează, înfipți în memoria lui auditivă...

— Marş afară, ordonă cu glas dogit, cel rămas.

Rămîne nemişcat. Este un om care „nu mai ştie nemțeşte". Care „trebuie să uite c-a ştiut vreodată o boabă de nemțească". O limpezime uluitoare a unor alte raporturi, raporturi ale unei lumi absconse: Ella, maiorul, ce caută „Şarpele" aici, el unul din cei mai buni spioni al Abwehrului în aviație şi armată trimis cu o lună înainte de Insurecție la Bucureşti, căpitanul Enescu, partida pierdută de „Şarpe" – revelația „Şarpele" probabil pe urma agenților în care Abwehrul îşi pierduse încrederea – tresare pentru că ofițerul german îi dă un pumn în spate şi dintr-un brînci îl scoate în sala prost luminată. Aude duduitul grupului electrogen. Un plutonier atletic din S.S. uniformă neagră, capul de mort pe petlițe. Cască. Urma unui glonț în gît. Are ceva de gorilă...

— Afiator... Pun... Place afiator, spune româneşte plutonierul, îi zîmbeşte şi-i dă un cot amical. Punem asta prățar la afiator, ha, ha, ha...

Îi ridică brusc mîna stîngă. Îi trece o brățară metalică peste încheietură. Aude declicul sistemului de închidere. De brățară atîrnă un lanț. Plutonierul apucă capătul lanțului. Îşi trage automatul la piept.

— Facem un plimbar, afiator... Komme...

Îl caută din ochi pe maior. Întîlneşte privirea căpitanului. Maliţioasă. Un ofiţer zvelt cu obraz feciorelnic, bine strîns în tunica perfect croită, la şold cu teaca neagră a unui „Parabellum”. Plutonierul S.S. îl trage de lanţ. Peronul conacului. Santinela de la grupul electrogen... Căpitanul îl împinge în ataşul motocicletei cu aceeaşi brutalitate neaşteptată. Plutonierul trece capătul lanţului pe sub mînerul ataşului. Îl închide cu un lacăt.

— Este pun, afiator, pun... Sehr pun...

Îl atinge cu ţeava automatului la tîmplă... Senzaţie de vomă. Se stăpîneşte. — Trebuia să împuşc santinela. Poate asta a şi fost intenţia maiorului. Altfel de ce mi-ar fi dat pistoletul? Am fost un dobitoc sinistru... Grăsanul vîră cheia lacătului în buzunarul de sus al vestonului. În buzunarul din dreapta. Ocoleşte motocicleta prin faţă. Pune contactul. Dă la pedală... Constată perfecta stare a „B.M.W.”-ului. Motorul porneşte rotund. Căpitanul se urcă în şaua din spate. S.S.-istul demarează acrobatic, cu ataşul prin aer. E frig. Lama subţire a farului de camuflaj aleargă pe drumul de pădure, înierbat. Probabil singurul drum de acces la conac. Ridică privirea. Firmamentul. Uriaş. Spuzit cu stelele palide de octombrie.

7.

Motocicleta se hîţînă pe drumul de pădure. Copacii. Fantomatici. Lumina palidă a cerului filtrată prin coroanele pustii.

La nivelul trunchiurilor, întuneric gros. Senzația grețoasă a brățării de oțel încleştată implacabil în jurul încheieturii. Locul interogatoriului nu poate fi departe dacă „Şarpele” a spus că vine într-o oră. Merg de-o veşnicie. Se hîțînă de-o veşnicie în ataş şi singura şansă e aici. Aici unde cei doi stau în şei, căpitanul se ține zdravăn de mîner şi plutonierul e atent la ghidon şi la urmele adînci, de căruță... Lucid. A fi lucid. Trebuie c-au parcurs 8-10 kilometri. De aici nu se mai aud împuşcă-turile. Şi ce linişte de mormînt de parcă războiul s-ar fi topit în noaptea asta rece şi umedă. Miroase înțepător a amestec prost ars. Probabil una din bujii s-a ancrasat... Libertatea în buzunarul de la piept, dreapta. Îşi strecoară mîna în buzunarul combinezonului. Panica. Sudoarea îi intră în ochi... Cine dracu confecționează asemenea buzunare enorme la combinezoanele de zbor? Țeava. Rece... Se destinde... E încărcat oare pistoletul?... — Am fost un imbecil. Trebuia să-l verific. Dacă n-are cartuşe?... Dacă n-a fost decît o cursă, în care-am căzut ca un imbecil?... Un hop. Scoate pistoletul. Îl ține de pat. Alt hop. Împinge siguranța cu degetul mare. Îl simte dur, presat de pulpa dreaptă... E încărcat? Viața lui într-o operație de-o simplicitate stupidă, pe care acum îi e imposibil s-o facă.

Stînga scoasă din funcție. Chiar dacă ar duce fulgerător pistoletul, în mîna stîngă, pînă cînd ar arma. cei doi l-ar ciurui...

Drumul se arcuieşte spre nord. Vede limpede steaua polară. Pădurea se răreşte. Presimte şoseaua. Pe antebrațul stîng, amorțit, cadranul busolei de mînă, fosforescent... Deasupra, constelațiile. De jur împrejur,

Țara. Un sentiment imens de uşurare şi forță. Absurd să-i fie teamă. Este în superioritate netă. Probabil lor le este teamă. Ce poate-nsemna tăcerea lor, cvasihipnotică, dacă nu teamă?... Are să tragă pe sub cotul stîng. În căpitanul cu fața feciorelnică. Motocicleta se pleacă mult pe stînga, ridicîndu-l mai sus decît căpitanul. Miros de reavăn, sfîşietor. Acum.

— Halt!

O lanternă. Umbra unei maşini în gura drumului. O poiană.

Căpitanul cu mîna pe patul pistolului. Un glas de femeie. Ella.

— Sînt căpitanul Erikmann!... Am o pană la motor... vă rog...

— Regret, căpitane Erikmann, spune ofițerul şi nu se mişcă din şa... Am să telefonez soțului dumitale... Sînt extrem de grăbit... Dă-i drumul, Willi!

Motociclistul virează scurt... îşi aude inima. În clipa cînd trage Ella, trage şi el. Două focuri. Apoi alte două. Se pleacă peste ataş. Taie contactul. Motociclistul căzut peste ghidon.

Ataşul intră într-o tufă. Crengile îi biciuie obrazul. Ella, gîfîind...

— Ah, Doamne, eşti legat!

— Numai pentru o clipă...

Se ridică pe vine. Trage cadavrul plutonierului. Îi vede carnea albă, strălucitoare. Ella proiectează lumina pe mîna lui.

— Vezi de căpitan, Ella.

Fasciculul de lumină se mută undeva în spate.

— Deschide tu, îi spune şi-i dă cheia.

Ella poartă mănuşi chirurgicale. Îi tremură mîinile. El ține lanterna.

— Mulțumesc, Ella...

Sare din ataş.

— Dă-mi cheia... Bagă de seamă. A venit un ordin privitor la tine. Şchiopul i-a cerut căpitanului ca soțul tău să nu plece mîine la Berlin. Căpitanul i-a spus că în ceea ce te priveşte, tot mîine la ora 14 are confirmarea şi atunci „patronul" i te dă pe mînă. Şchiopul este Şarpele". Ori agentul A44... îl ştiu.

Ella a stins lanterna. E lîngă el. Liber... îi apucă mîna.

— Doamne, şopteşte femeia.

— Şchiopul vine la 22 să-mi ia interogatoriul. Mai aveți în față o noapte-ntreagă. Vă pot aştepta undeva... Ori mă-ntorc cu tine. Rămîn ascuns prin preajmă... Trecem liniile la noi...

— Karl nu va accepta niciodată soluția asta... Haidem.

Bine că ştiu ce ştiu ei... Urcă-i în motocicletă. Ia-o la dreapta pe lîngă stejar. E un drum prost. După cinci minute, găseşti o carieră de piatră, părăsită. Dă drumul motocicletei acolo.

Mergi tot la dreapta, pe lîngă casa paznicului. După doi kilometri marginea unui sat. Fără trupă. Ți-au lăsat harta. Ți-am văzut-o în cizmă. Este satul Triteni. Ai să te descurci.

— Ella, tu?

— Eu, dragul meu băiat?... Eu trebuie s-ajung imediat la Karl... Spune-i lui Enescu... Caută-l... Găseşte-l... Găseşte-l şi spune-i tot ce mi-ai spus mie... Adio...

Fuge, înainte de a-i putea replica. Se urcă în maşină. Demarează... Rămîne singur cu cadavrele. Îl inundă o

imensă sete de viață. E liber... Scoate ataşul din tufe. Porneşte motorul. Ah, bujia afurisită! Accelerează. Merge, slavă Domnului! Greu plutonierul. Îi scoate automatul. Încărcătoarele. Îl tîrăşte şi pe căpitan la ataş. Găseşte lanterna căzută lîngă roata din spate. Cercetează locul. Sînge. Rîcîie cu cizma. Presară frunze... Se urcă-n şa. Duduitul zdravăn al motorului. Nemții au ştiut dintotdeauna să construiască motoare. La dreapta, deci... Stop. Tufişul. Sare jos, îi îndreaptă crengile, revine, accelerează... Iată drumul. Părăsit. Pardosit ici, colo, cu trunchiuri năpădite de iarbă şi bălării. Automatul S.S.-istului i se bălăngăne la piept. Are cureaua prea largă... Gaz. Mai mult gaz. „Şarpele" va trece pe-acolo nu peste multă vreme... Gaz. La dracu, gaz...

CARTEA A DOUA

MISIUNE DE SACRIFICIU

ALBATROSUL

23 august 1944 ora 18,30...

— Lîncezeala asta mă ucide... De ce n-a dispersat Grupul, pe Vinț, o enigmă! Stăm aici de-o lună. Mi s-au ancrasat toate măruntaiele! Băi, Wilhelm, ferice de tine. Dacă nu vorbeşti, probabil ai un motiv esențial. Nu gîndeşti şi ca o consecință logică n-ai de ce vorbi... Dormi puişor. Lasă. Nu fă efortul să te-ntorci pe partea ailaltă... Unde dracu tot umblă Şurub?... Cu tine vorbesc, Fălcosule... Mă plictisesc de-mi vine să urlu... Hai, măi, să jucăm popice. O să fie dirigintele poştei, doctorul, notarul şi domnul Werner, engrosistul... Pe urmă trecem pe la sfinția sa... Mai țineți minte ce-am trăit noi aici, acum un an, ori doi? Acum doi ani, măi... Cînd te-a prins Şişman păscînd iepurii brunețichii ăleia în timpul programului...

Acum o lună a venit ordin la Grup să se disperseze o patrulă lîngă Alba-Iulia, pe aerodromul „S.O.Av.”-ului, din motive tactice. Şi-au vîrît ținuta de oraş şi schimburile în sacii de paraşută, s-au urcat în avioane, au trecut munții într-o dimineață de vară strălucitoare şi de-o lună suportă admirația tacită a elevilor, invidia prost ascunsă a unor „aşi” rebutați la avioanele de faza I care le-au atras atenția, în virtutea faptului că le-au fost instructori, să nu comită indiscipline la zbor şi sa nu umble decît

echipați regulamentar, pentru a nu fi un exemplu nedorit... Moş Fofează le-a repartizat camera „căpitanului gărzii” din donjonul central, lîngă cabinetul lui. Castelul lui Martinuzzi a rămas acelaşi. Poate mai ruinat decît l-au lăsat ei cînd au plecat la şcoala de vînătoare. Pe ferestrele imense, ogivale, intră lumina suavă a înserării... Sălciile uriaşe de pe malul Mureşului. Viile de pe dealul Vurpărului plutind într-un văl gingaş de aur vechi. Melancolie uşoară, fără cauze precise, un fel de detaşare, de aşteptare şi dorința de a-nțelege, de a trece dincolo de aspectul cotidian, apoi antrenamentul, un singur zbor pe săptămînă, echipa tehnică, din cînd în cînd rugămintea unui instructor de zbor de la „Nardy”-uri să-l înlocuiască pentru două-trei zile, probabil vreo permisie, cîte-o seară la Alba-Iulia, ori la Sebeş, ori cîte-o noapte pe malul Mureşului, cu plimbări braț la braț, o femeie pe care-o uită a doua zi, un fel de singurătate în patru, pentru că, îşi dă seama, patrula n-are aici un motiv esențial de existență.

Atunci era tot vară, o după-amiază strălucitoare şi fierbinte de iulie. Probabil în timpul somnului obligatoriu de dupăamiază. Îşi dăduse întîlnire cu Maria la Mureş. Maria venise cu doi iepuri de casă enormi, Iepurilă, alb imaculat şi Botoşilă, gri-argintiu, le dăduseră drumul într-o trifoişte cu otava crescută fraged, iepurii au început să zburde, apoi s-au tupilat şi s-au aşternut să ronțăie, ciulind urechile şi arătîndu-le ochii roşii. El a luat-o de mijloc, era scundă, durdulie şi îmbietoare, cu atît mai îmbietoare cu cît oficial trecea drept iubita lui Margareta, comandantul escadrilei de elevi... Locotenent-comandorul cu „D.K.W.”-ul lui galben spre aerodrom. L-a văzut acolo,

în mijlocul trifoiştii, cu Maria lîngă el, poate o săruta şi cu iepurii păscînd paşnic alături. Nu s-a înduioşat de tabloul idilic. L-a trimis la şcoală. A ordonat raportul şi scoțîndu-l în fața frontului i-a vorbit despre Patrie, Rege, istoria aviației stropită cu sînge, a ajuns la marele Reich, locotenent-comandorului îi plăceau cuvintele rotunde, cu rezonanță, se spunea despre el că avusese o criză nervoasă în avion, fusese pilot de bombardament, era un bărbat impunător, brunet, totdeauna excelent îmbrăcat şi pe deasupra stat-majorist, lucru care-i dădea dreptul la eghileți galbeni, după criza de nervi stătuse multă vreme într-un spital şi-acum se ocupa cu insuflarea patriotismului, înflăcărarea şi semănarea ideii sacrificiului suprem în „S.O.Av.” Aşa că, pentru a-i stimula zelul războinic, făcut de rîs în acel tablou idilic cu iepuri, i-a ordonat să se tundă şi să facă zece zile de carceră. Carcera a făcut-o dormind într-o căpiță de fîn, de unde-l trezeau sergenții de serviciu, cînd se arăta însuşi locotenent-comandorul, pentru că ofițerii de serviciu uitau intenționat să treacă pe acolo. Un singur camarad de an, unul Trifu, ori Trifon, ori Trifan, nu-şi mai aduce aminte, un fel de lingău atalentat la zbor, cu calități excelente de cazarmagiu, fiind sergent de serviciu l-a ținut la carceră 24 de ore din 24, cu pîine şi apă, de i-a ieşit os prin os.

Halimaua a fost cu tunsul. I-a dat ordin frizerului să-l tundă chilug, dar să-i lase în creştet un moț zdravăn. Şi-a tot pieptănat moțul ăla cînd cu cărare, cînd peste cap, pînă cînd la o inspecție înaintea unei învoiri, l-a descoperit Tolomacul. Expeditiv a trimis sergentul de serviciu să aducă o foarfecă. Manole, cu mutra lui de

gloabă, a venit înarmat c-o foarfecă de tuns iarba...

— Sst...

Tresar amîndoi. De trei zile Taciturnul nu scosese nici un sunet articulat.

— Minune, spune Gelu... Sfinxul a vorbit.

Taciturnul le face semn cu degetul. Se urcă pe pat. Îşi lipeşte urechea de un basorelief ciopîrțit, reprezemtînd un coif medieval. Amîndoi urcă pe pat, alături de el. Recunosc glasul răzbit al Ştabului şi pe cel tăios al lui Moş Fofează.

18h 30m – 18h 46m

Taciturnul pipăie relieful coifului. Se aude un declic metalic. Jumătate din viziera aparent de ghips culisează, lăsînd liberă o vizetă. Pilotul îl priveşte stupefiat. Taciturnul ridică din umeri. Se dă jos din pat. Îşi scoate pistolul din toc. Îl armează. Îşi trage un scaun în fața uşii, pe care se aşază cu un calm desăvîrşit. Navigatorul are brusc revelația adevărului despre dispersarea patrulei pe acest aerodrom. Căpitanul Enescu. Ceva în legătură cu o față a războiului, necunoscută, abia bănuită. Prin vizetă se vede cabinetul lui Moş Fofează.

Aceleaşi portrete de piloți pe pereți, elicile, bombele de avion, biroul, drapelul şcolii în husa lui, tot interiorul din Cotroceni mutat aici, la adăpost de bombardamente. Aşezat pe colțul biroului, Ştabu, căpitan comandorul, adjunctul lui Fofează, sanguin, cu monoclul înfipt sub arcadă. Dialogul sec, rapid se aude perfect.

— Uite ce-i, Moş Fofează... Hai să jucăm cu cărțile pe masă...

— Co-man-do-ru-le!

— Să lăsăm politețea gradelor şi a funcțiilor.

Pauză. Moş Fofează se-ntoarce spre fereastră. Îşi pune mîinile la spate. E îmbrăcat în combinezonul de zbor pe care l- a purtat în raidul transafrican. Un combinezon din doc albgălbui, pătat de ulei, ponosit.

— Te-ascult.

— Aşa te vreau, Fofează... Uite care-i chestiunea. Trăieşti din soldă după cîte ştiu?

— Tu, după cîte ştiu, nu!

— Perspicace.

— Informat.

— Sărac.

— Cinstit.

— Astea lasă-le pentru epitaf, Fofează. Pînă una, alta am nevoie de avionul tău de comandament. „Foche-Wulf”-ul 108 pentru zece zile.

— Zău? Pleci în viligiatură la Berlin?

— La Bucureşti, Fofează... Trei transporturi de cuie şi sticlă Turda-Bucureşti pe zi fac o avere. Bombardamentele au spart tone de geamuri.

— Altceva?

— Ai patruzeci la sută.

— Te-a-mpuşcat cineva de la o jumătate de metru pînă acum?

— Nu-mi aduc aminte.

— Ieşi.

— În douăsprezece ore pierzi comanda şcolii.

— Ieşi.

— Am înțeles. Am onoare să vă salut, domnule comandor... Phui! Ce uituc sînt. Maiorul von Kleisst, consilierul

centrului de instrucție...

— Paraşutistul?

— El... vă cere să-l primiți la orele 18,40... Adică, exact peste treizeci de secunde.

Taciturnul ridică țeava pistolului în semn de „atențiune”. Pilotul încearcă o senzație stranie de suprasațietate. Nu descifrează motivul care-l face pe Gelu să albească. Se escamotează din prezentul imediat, din habitudinile sublocotenentului aviator, revede limpede imagini clare din trecutul mai îndepărtat, ori mai apropiat: batalioanele de recruți ale regimentului de infanterie venind de la instrucție în opinci, cîțiva soldați germani pe bordura trotuarului fotografiindu-i, pedeapsa corporală la care a fost obligat să asiste cu întreaga escadrilă de elevi, un sergent voinic, aplicînd cele 25 de lovituri de centură unui soldat care nu se ştie ce păcătuise, erau acolo medicul unității şi sanitarii, la a unsprezecea lovitură soldatul a leşinat şi cîțiva elevi au început să vomite în front, cozile interminabile la petrol şi pîine prin periferiile oraşelor, dame cu pantalon argintiu la Sinaia (ei îl transportau pe Ionescu, ambele picioare mutilate) în fața garajului în care se vedeau două limuzine, la Timişul de Sus echipajele americane care bombardaseră Ploieştiul şi Bucureştiul jucau volei, de jur împrejur femei din „înalta societate”, echipament uşor de sport, țigări egiptene, ciocolată, santinela care asistă la toată treaba asta înghițind în sec, în bocanci cu talpa de lemn, cu obrazul străveziu, gulerul vestonului prea larg pentru gîtul subțire, şi toate imaginile astea condensate, presate pînă la țipăt, ca şi cînd ar fi vrut să degaje un sens esențial, ceva căruia lui i-a lipsit şi-i lipseşte cu

deosebire aici, departe de rigorile serviciului şi dulcea iresponsabilitate a subalternului în angrenajul complicat al unei unități sociale complexe... Paşi... Egali. Rari. Egali. Exacți. Sonori în sala ogivală a donjonului. Călcîiele santinelei care probabil face „drepți”.

— Precis ca un cronograf, spune Ştabul cînd se aud bătăile în uşa cabinetului.

Pilotul priveşte avid prin vizetă. Simte pe obraz răsuflarea pripită a celuilalt.

— Se pare că n-am visat niciodată c-ar putea fi şi aşa, şopteşte Gelu.

Maiorul von Kleisst. Înalt. Mănuşă de piele neagră. Salută. Îşi scoate cascheta. Are trei „Cruci de fier”. Profil acvilin. Obrazul tăiat de o cicatrice adîncă. La şold eternul „Parabellum” într-un toc negru.

— Am onoare să fă salut, tomnule comantor Tafilla.

— Bună ziua, domnule maior von Kleisst (cei doi observă gestul cu care Moş Fofează îşi duce mîinile la spate). Cu ce vă pot fi de folos?

— Permiteți? (Maiorul arată spre fotoliu).

— Te rog.

Maiorul von Kleisst se aşază cu o mişcare țipară, lejeră, de salon. Îşi păstrează mănuşile. Scoate un plic din buzunarul vestonului. Îl întinde comandantului şcolii, cu un mic gest condescendent. Moş Fofează rupe plicul. Citeşte rapid. Împătură hîrtia cu grijă, făcînd-o să dispară într-unul din buzunarele combinezonului.

— Metoda mi se pare bizară... Vă stau la dispoziție.

— Ortinul este tat te ministrul tumneafoastră.

— Permiteți-mi să mă retrag, spune Ştabu.

— *Nein! Nein!*... Tomnul comantor Tafilla fă roagă să

rămîneți.

— Rămîi Băltene. Văd că onorabilul îmi ghiceşte gîndurile... Să trecem la problemă... Țin să te anunț, domnule maior, că mă declar total împotriva procedurii.

— Fă teclarați împotrifa unui ordin?... Tar asta e kolossal!

— Domnul comandor spune, stimate domnule maior, că se declară împotriva procedurii, nu a ordinului.

— Atică?

— Adică, întrucît sînt ofițer al armatei române, comand o unitate a aviației române şi am fost învestit în funcție de forurile supreme de comandă ale patriei mele, refuz, stimate domniule maior... von Kleisst, să mă supun unei anchete efectuate de un ofițer al armatei germane, indiferent de funcția lui. Cred c-am spus-o destul de limpede, pentru a fi înțeles.

— Fă tați seama de urmări?

— Perfect.

Maiorul von Kleisst se ridică rigid. Îşi pune cascheta cu cap de mort pe montură.

— Atunci?

— Atunci aştept o comisie de experți ai aviației române.

Se vor cerceta indicativele date de noi formației de avioane ale Luftwaffei... S-ar putea ca piloții germani să fi interpretat greşit...

— Piloții cermani nu creşesc niciotat, Herr Comantor.

— Cu atît mai bine pentru ei.

Moş Fofează îşi consultă cronograful. Maiorul von Kleisst salută riguros.

— Un moment, spune Ştabu. Cred că există la mijloc o

mică neînțelegere formală.

— Pe care probabil eşti dispus s-o limpezeşti tu?!

— Exact. Domnule maior von Kleisst, poftiți la mine în birou... Am toată documentația tehnică necesară.

— Tomnule comantor, cred că apreciați creşit situația pe front... Comantamentul cerman cunoaşte părerile tumneafoastră politice.

— Onorat de atenție.

— Cunoaşte şi te ce lipseşte penzina cîte touă-trei săptămîni. Te ce nu se pot presenta la unități operativ, piloți tineri.

— Un adevărat oracol.

— Cretem că acest situațion este intolerabil... Am onoare să fă salut, tomnule comantor Tafilla.

Maiorul von Kleisst iese cu paşi sonori, egali, calmi. Ştabu, rapid, comandorului Davilla.

— Îți vîri singur capul în laț... Pe neamț îl țin în şah pînă-mi dai răspunsul... „Foche-WulF”-ul.

— Ieşi, cu neamțul tău cu tot, obsedatule.

— Am înțeles... Totuşi... Nu contați pe... război, domnule comandor... Curțile marțiale funcționează încă... impecabil. Am onoarea să vă salut...

Moş Fofează îşi trece batista peste frunte. Cei doi se privesc jenat. Nu-şi pot spiona fostul comandant. Îl aud ordonînd la telefon.

— Să vină la mine, imediat, locotenentul Ionescu-De-maror.

Paşi. Un – „să trăiți don’ sub’ent” şi-n pragul uşii, Şurub.

18h46m – 18h50m

Taciturnul urcă în pat. Închide viziera. Se aude acelaşi declic metalic. Cu mişcările lui niciodată grăbite trece la scaunul de la uşă.

— Are urechea cea mai ascuțită din lume, spune Şurub...

De astăzi organizăm un fel de prealarmă. Deocamdată ia încarcați-vă voi pistoalele şi nu vă despărțiți nici în somn de ele.

— Eşti nebun, mîrîie Gelu.

— Aiurea... Acum mergem cu toții la aerodrom. Am nevoie de voi.

— N-ai mai terminat cu nenorocitul ăla de Zigoto?

— Ce-ați ascultat acolo?

Şurub indică basorelieful. Fără să aştepte răspuns, cu glasul înăbuşit:

— Nu vă miră că funcționează perfect, într-o ruină medievală ca asta?... Haidem. Nu putem vorbi aici.

Zgomot asurzitor de motoare. Tot castelul în vibrație sonoră. Geamurile zăngănind. Fug toți trei la ferestre. O celulă de „Ghe”-uri în şandelă deasupra Mureşului, apoi o splendoare de dublu tonou în urcare cu aripile poleite de amurg şi capul celulii executînd o jumătate de ranversare în care scoale trenul de aterizare.

— Asta-i figura lui Belcotă, spune Pilotul.

— Ce dracu caută aici? începe să mi se gripeze inteligența, băieți,

Paşi bocăniți. Un glas de dincolo de uşă:

— Don’ su’ent Bogdan Dicescu...

— Intră!

Se prezintă plantonul de la cabinet.

— Să trăiți. Vă cheamă don' comandor Davilla. Acum.

— Duceți-vă la aerodrom. Vedeți ce-i cu celula. Rețineți-i acolo pînă mă-ntorc. În cort la nea Bujie. Luați-vă pistoalele.

18h50m – 19h 00m

În cabinetul comandantului. Locotenentul Ionescu-Demaror, bărbat atletic, pilot de vînătoare specializat în atacul „Liberatoarelor" după o metodă sui-generis, necunoscută în nici unul din regulamentele de luptă ale aviației de vînătoare. Adică – „un 500 de metri peste plafonul formației masive, crocodilule, asta însă o poți face numai cu „I.A.R."-ul 80, cu „Ghe"-urile voastre îți cîntă tata popa prohodul, îi dai drumul în vrille, cînd ajungi deasupra lor tragi cu tunurile şi mitralierele, adică te transformi într-un fel de balaur care scuipă pară şi foc, bagi de seamă cînd s-au dispersat să-ți facă loc şi taberi pe cel mai apropiat, fără să-ți pese de mitralierele jumelate şi alte fleacuri din astea. Succes garantat. Viață lungă. Pensie".

N-a fost chiar aşa pînă la urmă. Un fleac de mitraliere jumelate de 13,2 l-au prins într-un snop de foc pe locotenentul Ionescu-Demaror, i-au aprins motorul şi butoiul de benzină, care era rezervorul lui „I.A.R. 80" aşezat între motor şi pilot; Ionescu-Demaror a sărit peste bord, probabil că a văzut cele două „Mustang"-uri care se detaşaseră din formație cu gîndul să-l ciuruie în paraşută, şi s-a lăsat să cadă bolid, cinci mii din cei şase mii de metri, cîți avea pînă la sol, fără să împingă

raționamentul pînă la cauza ultimă: adică un glonț care-i perforase paraşuta printr-un ricoşat din blindajul scaunului. Aşa că ultima mie de metri a parcurs-o cu o viteză ceva mai mare decît cele obişnuite, în asemenea împrejurări, întîmplarea soldîndu-se cu cîteva fracturi. După şase luni de spitalizare, purta un corset special din balene de oțel peste tors, mergea țeapăn ca un ulan şi se prezenta la fiecare vizită medicală, gata să devoreze tot corpul medical al aviației româneşti. Făcea parte din generația de piloți de vînătoare comandată de Dan Vizanti şi Dan Scurtu, pe care el o-ntîlnise în Flotilă, locotenenții Dobran, Duşescu, Galea, sublocotenenții Ghiță, Fotescu, apoi adjutanții Mălăcescu, Mucenica, Chirvăsuță, Iolu, patrule temerare pînă la nebunie, acum Ionescu-Demaror îşi face de lucru sub un basorelief masiv, bate cuie în pereți, mai curînd nişte piroane şi comandorul Davilla îi spune să agațe acolo hărțile operative. Acum exact două săptămîni avusese tot aici o discuție tăioasă cu Moş Fofează. Îl chemase la el şi-i ceruse pur şi simplu să execute o misiune de informare pe toată ierarhia şcolii şi „a tuturor unităților, subunităților sau formațiilor, care vor avea tangențe cu acest aerodrom”. Rememorează discuția.

— Nu pot domnule comandor.

— E ultimul dumitale cuvînt, sublocotenente? !

— Da.

— Ai cîntărit toate probabilitățile?

— Da.

— Şi răspunderile?

— Da!

— Disprețuieşti, aşadar, viața camarazilor dumitale. A

şcolii care ți-a dat aripi. A tuturor piloților acestei aviații martirizate nedrept şi inutil.

— Domnule comandor…

— Domnule sublocotenent… Domnule sublocotenent, stau cu ochii pe dumneata de cînd ai îmbrăcat uniforma şcolii. Dintr-o datorie sacră. Ai crescut o dată cu multe nădejdi ale mele.

Moş Fofează vizibil emoționat. Fața uscată, de Ramses, cu expresie tragică. Frămîntă cabinetul… îl priveşte îndelung. Ochii albaştri-oțelii îl cîntăresc sever. Cîțiva paşi energici pînă la seiful masiv din oțel. Caută ceva, caută înfrigurat, găseşte, rămîne o clipă întors cu spatele, parc-ar şovăi bătrînul, se răsuceşte brusc pe călcîie şi-i întinde un plic oficial, îngălbenit, cu cîteva pete de cerneală roşie parcă, decolorate, sigilat cu ceară pe care scrie – recunoaşte scrisul rond, energic cu o crispare dureroasă a întregei lui ființe – scrie pe un colț, în dreapta sus: „Fiului meu Bogdan”… Răsuceşte plicul pe toate părțile cu sentimentul tiranic că deschizîndu-l, viața lui se va schimba radical, că acolo, în plicul îngălbenit de timp, se găseşte un adevăr covîrşitor şi esențial.

— Curaj, sublocotenente, spune Moş Fofează.

Deschide plicul. Nu-şi poate stăpîni tremurul degetelor.

„Îți las Bogdane un nume curat. Iartă-mă pentru singurătatea ta. Iartă-mă şi înțelege-mă”.

Atît. Comandorul:

— Căpitanul aviator Dicescu, n-a căzut la decolare pe aerodromul Cluj, sublocotenent Dicescu Bogdan, aşa cum s-a anunțat în comunicatul oficial.

— Vă ascult, domnule comandor.

— Şi-a tras un glonț în tîmplă, cînd în urma silniciei de la Viena a primit ordin să părăsească aerodromul Cluj în fruntea escadrilei.

Asta a fost tot. Pe urmă a-ntîlnit circul „Rivoli” la Sibiu, dusese curierul „Şcolii” din ordinul lui Moş Fofează şi în special, dusese un plic ştampilat şi sigilat la B2-iul Corpului de Armată. S-a văzut cu Herta, o cunoştea de la Bucureşti, în seara aceea a călărit superb, era acolo compania de paraşutişti a maiorului von Kleisst, care s-a-ntors în aceeaşi noapte pe aerodromul ei, în trei „Junkere 52”. Aerodrom situat numai la patru kilometri de aerodromul şcolii... Herta i-a spus că circul se-ntoarce în Europa centrală, prin Alba-Iulia, Cluj, Oradea, Budapesta şi probabil va rămîne pentru stagiunea de iarnă la Viena...

... — Poți să vorbeşti, ordonă comandorul. Ce veşti?

— Popa catolic are în turla bisericii un aparat de radio emisie-recepție, dublat de un radiogoniometru periscopic.

— Sigur?

— Poftiți indicativul şi lungimea de undă.

Îi întinde hîrtia conținînd datele respective. Comandorul o trece locotenentului Ionescu-Demaror...

— Transmite-o la Corp, îi ordonă.

Pare curios, dar discuția se desfăşoară în şoaptă. Locotenentul îşi reîncepe bocănitul.

— Altceva?

— Domnul comandor Bălteanu are ore fixe cînd comunică cu „Siegfried” şi cu „Adler 34 a 12 f”.

— Orele?

— La 10 prima comunicare. La 21.30 a doua. Am aici conținutul cifrat al ultimelor patru mesaje. Mi-a trebuit

aproape o săptămînă să modific stația şcolii, ca să pot intercepta postul din turla bisericii... Vă raportez că este legat cu un telefon de campanie din biroul domnului comandor...

Moş Fofează face semn locotenentului Ionescu să înceteze bocănitul. Dă drumul aparatului de radio. Se cîntă „Lili Marlen”. Viguros. În tempo de marş.

— Treceți la etapa întîi, aşa cum am stabilit le spune... Sublocotenent Dicescu, ai reconstituit planul castelului?

— Da, domnule comandor.

— Ai vr-un indiciu în plus asupra celui care conduce toată acțiunea?

— Nici unul, domnule comandor.

— Bănui că el ştie ceva din ceea ce ştim noi?

— Da, domnule comandor.

— Perfect. Executați etapa întîi... Vă aştept pe aerodrom, în cortul lui Bujie, la 21.30... Şi... în perfectă verosimilitate, domnilor. Puteți pleca.

19h 00m – 19h 18m

— Ieri am decolat de pe Focşani pentru Buzău, tot Grupul şi astăzi dqpă-masă căpitanul mi-a dat ordin să zbor direct la voi şi să mă pun sub comanda lui Falcozaurus, spune din cort sublocotenentul Radu Belcotă. Nu-nțeleg nimic din toată afacerea, dar mă bucur băieți că m-am întors la Maria Thereza noastră... Unde ne cazați, măi? Vreau să mă spăl şi să trag o raită prin „garnizoană”.

Pilotul face cîțiva paşi spre malul Mureşului. E o prostie să despic firul în patru. Probabil pe scara asta

ierarhică uriaşă, eu sînt abia la piciorul ei, există spre vîrf o comuniune de inteligențe care, solidarizîndu-se cu destinul comunității, poartă şi răspunderile acesteia... Amurg. Cer senin, roşu palid, doar cîțiva cirostrați abia conturați foarte sus, sălciile străvechi, scorburoase, un grangur întîrziat, apele Mureşului reflectînd cerul roşu palid, o turmă de oi coborînd pe clina dulce a dealului şi ultimele patru „Fleet”-uri care ieşiseră la acrobație cu elevii din anul doi, coborînd în zbor planat şi-n esuri, spre pîcla aurie care-nvăluie aerodromul.

Aerodromul.

Elevii la puncte, starterul la T-eu, ronronul acestor avioane de şcoală biplane, blînde şi docile amintind avioanele primului război mondial, atmosfera inefabilă conținînându-se în fiecare reprezentare plastică, steagul de la T-eu, bonturile date de un elev neatent, aha, cuiva i se face botezul, probabil. O gamă completă de acrobație executată în simplă comandă pentru întîia oară, elevul este apucat de brațe şi picioare şi dat cu fundul de pămînt, nu vede grămada de ciulini peste care este lăsat tînărul de-acolo, o ştie că există şi mai ales o simte, pentru că nu scapă de ea nici un pilot, fie că trece la simplă comandă, fie că zboară pentru întîia oară pe un avion monoloc de vînătoare – hei rup, hei rup, hei rrrup! strigă elevii, apoi unul din „Fleet”-uri execută o glisadă abruptă pînă la rasul ierbii şi aterizează uşor, cu elicea fîlfîind, creîndu-i o stare de melancolie incertă, un sentiment de solitudine şi înstrăinare.

S-a întîlnit cu Papp Marius, fusese cu un an mai mare ca el, acum este „instructor terestru” în şcoală, un refulat refuzat la zbor, timorat de zbor, care îşi manifesta ratarea

pretimpurie duşmănos, scoțîndu-i de la masă în ploaie şi ordonîndu-le zeci de culcări prin bălți şi noroaie, ori seara, la program, aşteptîndu-l în special pe el să se spele, ca apoi să-l oblige să facă culcări pe coridorul dat cu bradolină, să-l pedepsească cu plantoane peste rînd, spunîndu-i scrîşnit printre dinți – era un ardelean cu obrajii roşii, stupid şi feroce – „pînă nu renunți la ironia cu care mă priveşti, îți fac viața iad”, erau singuri pe coridor, el în cămaşă de noapte, ridicol de scurtă, făcuse cîteva zeci de culcări şi i-a răspuns acolo, neregulamentar şi confidențial „eşti un biet avorton, dom’le elev adjutant şi am plăcerea să te salut din mers”. Acum s-au întîlnit, sublocotenentul Papp Marius refuzat de unitățile operative ca un nonpilot şi el tot sublocotenent, în echipamentul de zbor, tocmai aterizase dintr-o încercare de motor-avion, secția de elevi înconjurase avionul de vînătoare pipăindu-l şi domnul sublocotenent Papp Marius a apărut de undeva, ordonînd adunarea şi pedepsind secția pentru o vină imaginara, cu un mers tîrîş, pînă la corturi.

— Secătură şi lichea, i-a spus... De ce nu eşti într-o unitate de luptă, avortonule?

Asta l-a dezgustat. Iată că din „Fleet”-ul aterizat spectaculos coboară cel din carlinga elevului, avionul rulează rapid drept spre cortul lor, pe-o roată, pe altă roată, un fel de „steep”, se desprinde în palier jos, vine spre el, țintă, aproape, mai aproape, aici, are senzația că-l ia în elice, degajează în şandelă, se opreşte undeva sus, agățat parcă de aripi, o ranversare, picaj abrupt, şandelă, trei ture de vrille pe spate, numai la o sută de metri înălțime, hobanele vîjîind, redresare, picaj – totul cu

aripile poleite de soarele rămas în mirare pe umerii dealurilor – acolo este un virtuos al acestui tip de avion, fostul lui instructor, locotenentul Sică Simionescu lăsat „bun în grad” de un general sever, atunci cînd locotenentul pariase că va intra călare pe un cal alb în grădina de vară a unui local din Buzău pe care-l frecventa şi generalul, acelaşi locotenent care la un „10 Mai”, la Turnu Severin trebuia sa arunce o coroană de flori la Monumentul eroilor, venise în zbor razant pe deasupra copacilor de pe bulevard, peste capul trupelor masate pentru paradă şi dintr-o dată, la zece metri înălțime, i se calase elicea... A aterizat elegant, în plin bulevard, dincolo de ultimul pluton aliniat pentru defilare. Probabil unicul pilot al aviației mapamondului care rezolvase fericit o asemenea problemă insolubilă. La caracterizare atîrnase însă mai greu rezoluția generalului care nu suportase vederea unui pilot călare pe cal alb... Aşa că locotenentul, „cel mai vechi din Balcani” cum spunea despre sine, îşi ucidea pedeapsa, răsucind-o pe-o pereche de aripi, într-un joc nebunesc de-a „uite Moartea, nu e Moartea”,

Zgomot puternic de motoare. Huruit de motoare. Jos, la cinci sute de metri, ieşite de după crestele dealurilor, trei „Ju-52” în formație „cocor”. Trec la verticala aerodromului.

Dintr-o dată, paraşutiştii. Din toate trei avioanele acelea mari, trimotoare. Lansați în cădere liberă. Fulgerătoare. Jos, foarte jos, deschid paraşutele. Voalurile albe împînzesc aerodromul.

Aterizează pe grupe. Sar din centuri. Înainte de a înțelege ce se-ntîmplă, aude paşi grei. Se-ntoarce. Maiorul von Kleisst, în combinezon de paraşutist, cu cască,

amenințîndu-l cu pistolul mitralieră. Alături trei paraşutişti instalează un post de radio.

Alți trei o mitralieră. Alți doi îi scot din cort, sub amenințarea automatelor, pe Taciturn, Gelu, Belcotă, adjutantul Iolu, coechipierul lui Belcotă şi, ultimul, în combinezonul lui plin de uleiuri, nea Bujie, maistrul lor de patrulă. Se aud comenzile ghefreiterilor şi ofițerilor germani. Cîțiva paraşutişti se-ndreaptă în pas alergător spre biutele unde sînt mascate cele şase avioane de vînătoare, în vreme ce alți paraşutişti țin sub supraveghere cele două secții de elevi şi avioanele de şcoală aterizate.

19h 18m – 19h 45m

— O temă de luptă cu tîlc, spune Şurub... Nu găsiți?

— Care-ar fi tîlcul? întreabă Gelu.

— Se pare că aerul de Vinț nu-ți prieşte la inteligență, drăguțule.

Stau toți trei culcați pe taluzul biutei unde este adăpostit avionul comandantului de patrulă. Undeva, pe taluzul ultimei biute, veghează Taciturnul. Compania de paraşutişti germani mărşăluieşte pe plutoane... Liniştea serii, dulce, peste care cade dangătul sonor al clopotelor preacatolice, chemînd la „Angelus”, este ruptă de „Lili Marlen”... Compania lui von Kleisst, pe drumul de țară, şerpuitor peste mirişti. Nor uşor de praf de sub cizme. Şi „Lili Marlen”. Pilotul are revelația adevărului. O Românie mutilată prin tratatul de la Viena, apoi tîrîtă să agonizeze într-un război absurd, peste ogoarele căreia mărşăluiesc companii de tip von Kleisst. Poate înțelege asta numai

cînd Şurub povesteşte cum a murit căpitanul aviator Traian Dicescu. Şi cînd îi întreabă dacă au deplină încredere în el ca om. Ca pilot. Ca ofițer.

— Uite despre ce-i vorba, băieți. Nemții vor să aibă „Şcoala” în puterea lor. Deopotrivă cadrele, elevii, materialul volant şi cele trei depozite subterane de carburanți. Vor să-l schimbe pe Moş Fofează cu Ştabu. Ați văzut şi auzit. Mai mult. Au trimis un agent, care lucrează în şcoală. Nimeni nu ştie de ce şi nimeni nu ştie cum. În orice caz Taciturnul a simțit ceva. Eu am măsurat grosimea aparentă a zidurilor castelului, am adulmecat prin beciuri, în donjonul „stafiei” şi-am găsit acolo, ştiți voi, în beciul în care chiuleam de la programul administrativ, am găsit o gură de tunel... Bine întreținută. Şi altceva. Însuşi tunelul. Şi altceva. Ramificațiile care duc, una în incinta castelului, cealaltă spre Mureş... Se poate spune, în perfectă ordine. V-ați convins singuri... Vă amuză chestia?

— De ce te-a chemat, Moş Fofează?

— Ca mîine în zori, să avem avioanele cu plinul de benzină şi muniție, iar servanții în alarmă şi noi în paraşute, cu stația de radio pe „recepție”.

— Atît?

— Deocamdată atît.

— De ce nu mi-a ordonat-o mie?

— Dintr-o simplă întîmplare.

— Care se cheamă căpitanul aviator Dicescu?

— Probabil.

Linişte. Umbrele fluide, aeriene, ale înserării, prelinse abia sesizabil printre sălcii. Miros de pămînt încins, de mirişte şi, uşor, de tablă de avion, de benzină, de

aerodrom.

— Oare să fie posibil, şopteşte Gelu, se întoarce pe spate, îşi pune palmele sub ceafă şi priveşte jocul de culori suave topite în cerul limpede, de sfîrşit de august.

Se aude pîrîitul lui Zigoto. Zigoto „fata bună la toate”, intrată în scripetele escadrilei prin fraudă. Un fel de platformă cu motor de motocicletă, roți de avion în față, de „Ford” în spate, întărită cu antretoaze şi hobane, ceva între „Rolls”-ul tip 1904 şi cărucioarele electrice din Gara de nord, Zigoto vopsit jovial alb-albastru, capabil să nu pornească ore-n şir, ascultînd stoic tot pomelnicul pe care i-l închină mecanicii, țîfnos, gata să-i sară bujiile, Zigoto la fel de capabil să ducă în cîrcă toată patrula, cu servanți cu tot, ori patru butoaie a 400 de litri de benzină, pîrîind vesel pe eşapament, Zigoto fără care o escadrilă nu este o escadrilă adevărată. La volan, nea Bujie. Grav. Zigoto are un volan înfipt în marginea platformei, un volan cu „mustăți”, ca un Zigoto adevărat, care stîrneşte invidia tuturor escadrilelor cu alți Zigoto, modernizați, hibrizi ieşiți din readaptarea unor camionete tip 1922, ori 1924...

— Să trăiți... Am adus muniția... Peste un ceas, fac plinul.

Nea Bujie, o gură plină de viplă, cocîrjat, obrazul numai crețuri, mecanicul escadrilei de „Farman”-uri unde zburase Moş Fofează, în primul război mondial, „tata” tuturor motoarelor cu explozie, pe carburator ori pompe cu injecție, rotative, în stea, ori în linie, un fel de zeu, de patriarh al aerodromului, gata să se zbîrlească la comandor, ori să nu-i dea avion la zbor pentru simplu motiv că „n-am astăzi avion pentru dumneavoastră, are şi

avionul chichițele lui şi nu-i place să-l buşeşti la aterizare, ca pe-un sac de cartofi", comandorul mormăie ceva, se scarpină sub casca de zbor şi se-ntoarce la cabinet, nu te poți lua în colț cu nea Bujie pentru simplu motiv că face parte din însăşi istoria aviației, pe de o parte şi pe de alta dacă spune el că „315" nu zboară astăzi, atunci e lege, „315" nu zboară şi pace...

Se-ntunecă. Servanții duc împletite pe umeri benzile cu cartuşe pentru mitraliere şi cele cu proiectile de tun.

19h 45m – 20h 00m

Sublocotenentul Radu Belcotă urcat în carlingă, în picioare pe scaun, îşi face de lucru la antenă. Vede pentru a treia oară sclipetul unor lentile pe firul de vale care şerpuie perpendicular pe capătul vestic al aerodromului. Îl intrigă alimentarea asta de noapte, fără lanterne, ca şi cînd aerodromul ar trăi în iminența unui atac.

— Măi servantule, ia pas alergător şi raportează-i sublocotenentului Theodorescu să vie imediat aici.

— Am înțeles don' su'ent!

Servantul dispare în spatele biutei. Lumina zodiacală mai cade o dată pe lentile. Lui nu-i plac lentilele care supraveghează un aerodrom militar. Din principiu.

— Ce s-a-ntîmplat, Radule? întreabă Pilotul.

Un post de observație pe valea asta, la circa doi kilometri. Am văzut lentilele unui binoclu. Există vreo unitate terestră?

— Paraşutiştii lui von Kleisst.

— Aha! Atunci e-n regulă.

— Nu tocmai, mormăie Pilotul.

Se duce la avionul lui Şurub. Nea Bujie ascultă atent.

— Nu-i bine, spune... Ar trebui făcut ceva.

Şurub tace. Îşi face de lucru în carlingă. Recte potriveşte altimetrul pentru înălțimea aerodromului. Asta-nseamnă: „eşti comandant, hotărăşte”'.

— Toate avioanele gata, nea Bujie?

— Gata, don’ sublocotenent.

— Să vină la mine patru servanți. Şi sergentul Chirilă...

Oamenii se strigă de la avion la avion. Vine sergentul.

Mătăhălos. Negru.

— Măi, Chirilă, să-mi faci un foc în fața biutelor, mai spre liziera aerodromului, să te aşterni la fript porumb, ia o sticlă ceva, mai trage o duşcă, mai cîntă un cîntec, dacă simți mişcare fă-te că n-o simți, fluieră la santinele şi să nu s-apropie suflare de avioane că fac moarte de Chirilă. Priceput?!

— Pe dinafară, don’su’ent.

— Executarea... N-o întinde mai mult de două ceasuri. Vii şi-mi raportezi la cantonament.

— Am înțeles.

— E bine aşa, confirmă nea Bujie. E şi mai bine dacă ne retragem către cort...

...Locotenentul Ionescu-Demaror coboară treptele castelului, țeapăn. Corsetul îl înnebuneşte. Mai ales îl înnebuneşte prezența vînătorilor. Moş Fofează i-a încredințat B.2-iul. Nu numai B.2-iul. Totul. Ține legătura direct cu M.St.M-ul, prin curier. M.St.M.-ul a ordonat starea de alertă. Lucrurile sînt mai mult decît limpezi. Aude înjurătura explicită a comandantului gărzii.

— Bă, Johann, nu-ți spusăi, mă, orătanie că n-ai ce

căta după program? Şterge-o pînă nu-ți ard una după ceafă.

— Tomnu locotenent Temaror... Tomnu locotenent Temaror...

— Ce e Johann, băiatule?

Şchiop, cocoşat, cu obrazul prelung, brăzdat de riduri, un biet infirm, Johann Konig, clopotarul, se strecoară pe lîngă santinelă, – hi, hi, hi, tomn comantant te cardă, hi, hi, hi, Johann pun om, Johann pun om, tomnu locotenent Temaror iubeşte kleinen Johann... Tomn locotenent fenit spus aici, fenit Herta caute asta ofizier, Johann uitat, frumos Herta, mare gălăreț, el pleacă, fenit luat adieu...

— Bine Johann... Am să-i spun eu.

— Tomnu locotenent Temaror, facem cu părintele un ecarte? Pun Chablis scos părintele tin putoi fechi, poate toăzeci ani fechi...

— Astă-seară nu pot Johann. Mîine seară însă, spune-i lui Iulişca să-mi frigă o găină, auzi Johann, am să vin cu cîțiva camarazi şi-atunci Chablisul părintelui face toți banii...

Ai mîncat?

— Hi, hi, hi... Johann pun om este... Johann nu mîncat testul...

— Sergent... Ia-l şi dă-i o porție dublă de la masa elevilor... Haide, Johann... Du-te... Şi nu mai veni noaptea la cantonament. Nu e voie, Johann.

— Eu patern mîine „Angelus” pentru pun Temaror...

Hi, hi, hi.

Locotenentul ştie că Johann are să se țină de cuvînt. În adevăr, n-a auzit niciodată un concert de clopote ca

acela pe care, atunci cînd vrea, îl dă Johann Konig, clopotarul cocoşat al bisericii catolice...

20h 00m – 20h 05m

Comandorul Davilla îşi încarcă pistolul, un „Radom" polonez primit în dar de la unul din piloții poloni care-a cerut azil în România, aterizînd cu un „P.Z.L." de vînătoare pe aerodromul Iaşi. Este echipat în ținuta de campanie. Încins.

Deschide seiful. Controlează din nou toate hîrtiile. Sub mapele cu corespondența curentă, aşază dosarul conținînd planul de apărare al aerodromului, cel de dispersare al avioanelor, al materialului rulant şi tehnic, apoi planul de dispersare al celor şase avioane de vînătoare, căruia îi ataşază ordinul scris al Statului Major al Aerului, care indica drept misiune principală a vînătorilor interceptarea recunoaşterilor aeriene americane executate frecvent în zonele Braşov-Petroşeni-Mediaş, ca şi indicativele radio pentru alertă, prealarmă şi alarmă... Perfect calm prinde un fir de păr între dosarul cu planul de apărare şi cel cu corespondența ordinară. Închide seiful. Lasă lumina aprinsă. Priveşte din pragul uşii cabinetul straniu aşezat sub ogivele ample ale donjonului, capul de Ramses, cu părul pieptănat lins înregistrează un tremur uşor, pentru că toată viața lui s-a consumat pe aerodroame, şi-n sălile de studiu, în carlingă şi iarăşi pe aerodrom, încercînd să facă din fiecare act o tradiție, apoi a venit fascismul şi totul s-a transformat într-o teroare continuă, într-o continuă oroare. A-ncercat să spună lucrurilor pe nume, a fost tras

pe linie moartă şi, odată, un general i-a spus: „Fofează, țara asta are nevoie de noi vii şi la comandă... Ai înțeles?”...

Închide uşa.

Coboară scările largi.

Vede lumină sub uşa biroului lui Bălteanu. Ciocăne.

— Cine e?

— Comandantul.

Un scaun împins brusc. Un clinchet. Paşi. Comandorul Davilla intră. Pe biroul masiv al căpitan comandorului harta Moldovei la scară mică. Creioane colorate. O sticlă de coniac.

Scrumiera plină de țigări fumate pînă la jumătate. Unele fumegînde. Miros greu de tutun. De aer stătut. Căpitan comandorul congestionat. Cu cravata lărgită. Descheiat la veston.

— Ce-a vrut să-nsemne demonstrația lui von Kleisst, Bălteneț?!

— O simplă temă de luptă, domnule comandor.

Comandorul Davilla tamburinează tăblia lucie a biroului.

— Comunică-i că dacă mai îndrăzneşte vreodată, fără aprobarea mea, pun mitralierele pe el... Cu orice risc... Priceput?

Căpitan comandorul Bălteanu rîde amuzat.

— Mitralierele, domnule comandor... Să fim serioşi. Ne lichidează în zece minute...

Comandorul se-ntreabă ce diavol al parvenirii l-a făcut pe Bălteanu, pilot temerar cîndva, stat majorist cu capacități evidente, să treacă cu arme şi bagaje de partea fascismului, să apară în civil la recepțiile ambasadei

germane şi să joace rolul infamant de informator al Abwehr-ului?

— Care este situația frontului?

Bălteanu se-nvioreză brusc.

— O singură posibilitate, comandante. Într-o lună, Hitler lansează bomba... Bomba, comandante... Uluitor... Ascultă-mă pe mine. Va revoluționa războiul, dincolo de orice imaginație... Un coniac?

— Cu plăcere.

Bălteanu caută într-un sertar, transformat în bar. Scoate un pahar de cristal, sonor. Toarnă.

— În cinstea prudenței, domnule comandor.

— În cinstea, cinstei, Băltene.

Căpitan comandorul îşi trece mîna prin păr.

— Foche-Wulf-ul?

Davilla izbucneşte în rîs.

— Dacă o ții tot aşa, ai să cîştigi partida, Băltene... Dau un telefon la aerodrom. Să-mi pregătească „Lublinul”. E o noapte făcută pentru zbor...

Întinde mîna spre telefonul de campanie aşezat lîngă celălalt telefon, al şcolii.

— Nu funcționează, spune Bălteanu... Ăsta îl leg mîine direct cu aerodromul şi depozitele de carburanți 1 şi 3... Fac eu legătura.

Învîrte energic manivela celuilalt telefon.

— Alo, centrala. Dă-mi aerodromul.

Comandorul Davilla ordonă în receptor să se pregătească „Lublinul” pentru zlbor şi doi servanți să stea la T-eu cu lanternele de rigoare.

20h 05m – 20h 15m

Sublocotenentul Radu Belcotă răspunde repezit salutului cu care-l onorează santinela de la cabinetul comandantului.

Adjutantul şef a rămas la aerodrom, să doarmă în cort, cu ordinul să intervină de mînă forte cu servanții, dacă se va apropia cineva de avioane. Pe el l-au trimis aici, împreună cu Taciturnul. Împotriva firii lui a acceptat integral acest joc, care se pare, este singurul esențial de cînd a-mbrăcat uniforma.

— Porci, spune Taciturnul şi deschide uşa camerei gărzilor, fără să aprindă lumina. Prin ferestrele fără perdele intră palidă lumina nopții. Taciturnul îl ia de miină. Îl urcă în pat. Declic. Stupefacție. Se deschide vizeta. Vede o parte dintr-un cabinet, seiful, drapelul în husă, marginea biroului, partea de jos a tabloului regelui, o recunoaşte după placa de decorații. Îl izbeşte în nări un văl de aer stătut, mirosind a mucegai şi umed.

— Poți să tragi?

— Nu.

— I-am zis-o lui Şurub... Ori ce ți se pare suspect, pune cascheta pe vizetă şi tuşeşte... Faci ce fac eu.

Taciturnul îşi trage scaunul în dreptul uşii. Se lasă tăcerea cunoscută de mult, tăcerea zidurilor masive, trecînd prin secole, încorporînd secolele în materia sonoră a bolovanilor şi căirămizilor din zildărie. Îşi reazemă tîmpla de perete. Se vede livada, umbre gigantice, ulmul din fața ferestrii umple odaia cu umbre fantastice... Maria Thereza. A fost şi este încă sensibil la numele auzit din copilărie, sus la stînile Belcoteştilor de sub Retezat, cînd

moşul Belcotă, patriarhul obştii, le povestea despre grănicerimea veche, din Prislop, din vremea lotriei şi mai veche decît lotria... într-o noapte, aici, Asu i-a propus să-i sperie pe cei din Secția a II-a. Înaintea „S.O.Av.”-ului fusese cazată în castel o direcție a unui minister, refugiată din pricina bombardamentelor. Cum legenda locului spunea că aşezarea e bîntuită de stafii, funcționarele încartiruite în sălile enorme au confirmat-o, făcînd crize de isterie noaptea, spunînd c-au văzut fantoma Mariei Thereza, că uşile se deschid singure, că prin ziduri se aud paşi şi la miezul nopții un vaier prelung, de om schingiuit.

Cînd castelul a fost repartizat „S.O.Av.”-ului, toată lumea a răsuflat uşurată. Aşa că în noaptea respectivă el a-ncălecat pe umerii Asului, chestia s-a petrecut în interiorul scării ruinate din corpul principal, unul din camarazi, poate Milu Secărescu l-a drapat în cearşafuri şi i-a strecurat o lanternă de semnalizare cu lentile escamotabile, verzi şi roşii. A aprins-o sub cearşaf, punînd-o pe verde, lucru care dădea ansamblului un aspect spectral. La miezul nopții, exact cînd orologiul din turla bisericii a bătut prima lovitură din cele douăsprezece, au apărut pe coridor. Plantonul de la Secția I a-nlemnit. Pînă sa-şi revină, i-a şoptit cavernos:

— Tăiat, decompresat, băiețică.

Auzind stafia vorbind în argo pe aerodrom, plantonul a chicotit înveselit. Cel de la Secția a II-a avertizat şi complice, a deschis uşa dormitorului, unde aproape treizeci de geaplani sforăiau pe-ntrecute.

— O schivivi, a spus din fundul esofagului, Asu.

— O schavava, a răspuns el tot din esofag.

În clipa aceea parcă s-au deschis porțile iadului. Geaplanii în curent cu farsa, ținuseră sub pături bocanci, baionete, centuri şi alte instrumente contondente. Cei din paturile suprapuse dispuse lîngă uşă, le-au aruncat păturile în cap. Dupa chelfăneala de rigoare i-au purtat pe umeri prin coridorul interminabil, procesiune lugubră în cămăşi de noapte albe, tip „S.O.Av.”, scoțînd la intervale strigăte guturale...

— O schivivi!

— O schavava!

A ieşit şi Secția I-a. A doua zi s-a răspîndit vestea că stafiile i-au scos din aşternut pînă şi pe elevii sergenți aviatori ai majestății sale regelui şi că, pentru vecie, castelul lui Martinuzzi rămîne blestemat.

Tresare. L-a izbit în obraz un curent de aer rece. „Ce idiot... Dacă există coridorul presupus de Şurub, are să se vadă lumina din cabinetul... Absolut idiot”... Ceva mişcînd parcă în interiorul tencuielii. Linişte. Acelaşi curent de aer în obraz... Apoi nimic. Doar umbrele fantastice cu care ulmul umple odaia, spoită alb, boltită în ogive ample.

20h 15m – 20h 45m

Motociclistul demarează scurt. Comandorul Davilla, aşezat în ataş, cu picioarele prea lungi adunate incomod îşi închide fermoarul scurtei de zbor, îmblănite. Ține pe genunchi casca de zbor şi ochelarii. Motociclistul iese în drumul de țara care alunecă printre trifoişti şi lanuri de porumb mirosind plăcut a pămînt încins şi dovleac. Înainte de a ajunge la liziera aerodromului, drumul trece

printr-o viroagă afundată în porumbişti, pe fundul căreia şerpuie un pîrîu peste care boltesc tufe dese de răchită, sălcii, şi agățate de sălcii, perdele dese de hamei, iederă şi lemn cîinesc.

În lanul de porumb, numai la cîțiva paşi de marginea lui, unul din paraşutiştii maiorului von Kleisst, ghefreiterul Erick Müller din Muhlhausen, un tînăr de 23 de ani ridică antena telescopică a aparatului portativ de radio, prinde „Adler 1" şi raportează că l-a recunoscut pe comandantul şcolii într-o motocicletă cu ataş care se duce la aerodrom. Comunicarea este făcută în clar. Şurub o-nregistrează exact, ascultînd-o cu căştile la urechi. După cum înregistrează şi ordinul unui anume locotenent Kirchner care spune ghefreiterului să rămînă pe loc şi să supravegheze în continuare orice mişcare de la şi spre aerodrom.

...Sublocotenentul Radu Belcotă aude un ecou vibrînd vag în piatra din care este edificat castelul. Paşi? Iluzie. Stupefacție. În cabinetul comandantului o umbră, o siluetă, o femeie... „Călăreața mascată". Astupă vizeta cu cascheta... Prelins, abia simțit, Taciturnul... Privesc amîndoi. Taciturnul îi strînge umărul. Femeia mascată, înmănuşată, acopere seiful cu o bucată de stofă. Nu se aude nici un declic metalic. Scoate ceva din seif. Aşază pe birou. Nu-i mai văd decît părul negru, luciu, curgîndu-i în bucle pe umeri. Şi cînd se ridică, văd aparatul foto pe care-l încarcă. Mîinile înmănuşate. Seiful. O siluetă. O umbră. Linişte.

— Nu pe ea o aşteptam, şopteşte Taciturnul.

De afară glasul aspru al Ştabului.

— Hei, santinela, cine dracu umblă pe coridor pe vîrful

degetelor, ca la biserică?!

— Nu umblă nimeni, să trăiți, don' comandor...

— Umblă Maria Thereza, aia umblă şi n-o vezi că ai orbul găinilor...

...Comandorul Davilla ascultă raportul pe care i-l fac cei doi sublocotenenți.

— Mă bucur c-ați interceptat comunicarea paraşutistului. E clar domnilor, pentru toată lumea, că se-ntîmplă ceva.

Sînt de față ei trei şi nea Bujie. La cîțiva zeci de paşi, de cort patrulează doi soldați. Stația de radio modificată, legată în derivație de stația patrulei este acoperită cu o prelată. Cortul este luminat cu un felinar de campanie... Pilotul nu-şi mai recunoaşte fostul comandant de şcoală. Calmul excesiv i-a înghețat trăsăturile într-o mască impenetrabilă. (Probabil aşa se traduce la un om ca el, responsabilitatea.)

— Sssst... Ce-i asta?

Toată lumea ascultă într-o tăcere mormîntală. Nea Bujie într-un tîrziu:

— Să-mi radeți mustața dacă nu este un „Bücker", ori un „Fleet", ceva în linie şi-n patru cilindri, domnule comandor.

Ies cu toții în fața cortului.

Pe cerul senin, plin de constelațiile verii în scapăt, vede clar Casiopeia, în marginea cerului, acolo unde sînt probabil Carpații, cele trei stele licăritoare din Hercules şi deasupra Ursa mică şi etern strălucitoarea stea Polară – sub care lunecă uşor un monoplan cu flamă verzuie pe eşapamente şi luminile de poziție aprinse.

— Să fugă cineva cu felinarele la T-eu! ordonă sec, comandorul... Dicescule. La aparat... Haidem, băieți. Mai repede, Bujie. Mai repede.

...Pilotul aleargă spre largul aerodromului. Vînt nul. Gelu îi gîfîie în ceafă. Avionul virează deasupra. Pilotul aprinde lanterna. Desenează un cerc prin aer. Îi culcă lumina pe direcția de aterizare. Are senzația stranie a unui eveniment covîrşitor. Simte pe obraz efluviile de aer cald pe care le emană pămîntul aerodromului. Avionul, un „Bücker" biloc de şcoală şi agrement, virează larg, ia priza şi-acum coboară lin, cu motorul pîrîind, drept spre pata de lumină a lanternei.

20h 45m – 21h 10m

— Domnule comandor „Adler 1" comunică aterizarea avionului şi „Adler 4" confirmă, raportează Şurub, presîndu-şi căştile pe urechi.

Moş Fofează aşteaptă ca locotenentul Ionescu „Meame" să-şi desfacă tunica şi cămaşa şi să scoată de la piept plicul de pînză sigilat, cu pete de sudoare, mirosind a trup cald.

Stau cu toții în cort. Lumina felinarului de campanie abia scoate umbrele din colțuri. Se aud greierii. Brotacii. De dincolo de Mureş, corul exaltat al broaştelor. Acelaşi presentiment al definitivului, al unui act care îl va antrena din aproape în aproape spre ceva esențial şi ireversibil. Sînt aici cîțiva ofițeri de aviație într-o formulă cvasirigidă, aceea a uniformei, a obişnuinței de a executa ordine şi a da ordine, fără posibilitatea comentariului, anțeles asta atunci cînd Papp Marius îi scula de la masă

şi-i tîra prin nămoale ucigînd în ei individualismul pus pe confecționarea de silogisme cvasistupide, ori pe interpretări rizibile ale unor lecturi superficiale, de liceeni, lui i s-a părut atunci că-nțelege necesitatea disciplinei totale, de mecanism uriaş al armatei, fără care acest mecanism ar fi o parodie, după cum foarte bine a-nțeles atunci şi mai tîrziu că există militari care trăiesc numai formele exterioare ale acestei umanități, raportul, salutul, ceremoniile, praful de pe țeava armei şi că foarte mulți îşi apără nulitatea tocmai prin aceste forme, fetişizîndu-le, făcîndu-le sacre, impenetrabile şi intangibile, dar că există şi alții care acceptă toate rigorile, conştienți că acestea sînt doar tiparele necesare în care curge inepuizabilă în diversitatea ei, ideea supremă a salvgardării intereselor patriei... Urmăreşte atent mîinile puternice, uşor pergamentoase ale lui Moş Fofează care desfac cu degete abile sigiliile. Aparent nimic nu îndreptățeşte solemnitatea acestui act. Dintotdeauna au aterizat avioane pe aerodromuri, la orele cele mai puțin verosimile, aducînd ordine şi din totdeauna comandanții au desfăcut plicuri sigilate, asta face parte din ritualul şi deliciul funcției lor. Moş Fofează citeşte calm conținutul ordinului. Pilotul sesizează cu acuitate mutațiile cvasiimperceptibile care-l transformă pe Moş Fofează în comandorul George Davilla, comandantul „Şcolii de aviație”... Pietrificarea expresiei, duritatea trăsăturilor, mişcarea precisă cu care îşi ridică tocul pistolului... Comandorul citeşte încă o dată conținutul hîrtiei. O apucă de un colț. Scoate bricheta. Îi dă foc. Flăcări scurte, prelinse, albăstrii, miros de hîrtie arsă, scrum. Comandorul îl striveşte sub călcîiul cizmei.

Împătură meticulos plicul de pînză şi-l vîră-n sîn.

— Domnilor...

Se aud călcîiele, lipindu-se.

— Domnule locotenent, care este ordinul M.St.M.-ului pentru dumneata?

— Să fac alimentarea şi să zbor direct la Sibiu, unde să mă pun la dispoziția comandantului Corpului, domnule comandor.

— Perfect. Bujie, fă alimentarea avionului. Domnule locotenent, eşti liber.

— Am onoarea să vă salut.

— Ordinul, domnilor, spune comandorul Davilla, după ce locotenentul părăseşte cortul... Haidem. E timpul să facem inofensiv agentul Abwehr-ului. Îl suport de aproape o lună... Ştiți să-notați?

— Perfect, domnule comandor.

— Atunci sublocotenente, aveți să faceți o dublă baie în noaptea asta. Treceți Mureşul înot aici, urcați pînă-n dreptul cantonamentului pe malul celălalt, înotați din nou, cu atenție dacă depistați vre-un paraşutist notați locul, ocoliți-l şi reveniți prin livadă pînă la prima căpiță de fîn. Vă trimit acolo hainele, cu unul din camarazii voştri. Este ora 21,10. Ne-ntîlnim la mine în cabinet la ora 22,00... Executarea...

21h 10m – 21h 45m

— Trage zdravăn, sergent.

— Ți-am spus dintotdeauna că singurele cizme onorabile pentru un pilot sînt astea franțuzeşti, cu şiret. Poftim. Sînt gata.

— Zi-i sergentule, în continuare.

— Vă raportez că s-a vîrît în fîntîna aia părăsită şi dacă ordonați îl scot de-acolo ca din oală. Ălălalt stă în porumb.

Le dau ocol cu servanții şi-i prind ca pe... hm... Era să zic una spurcată...

— Du-te şi raportează-i imediat lui nea Bujie... Hai, şterge-o!

— Don' su'ent!

— Ce-i Chirilă?!

— Don' su'ent... Nu umblă trei don' su'enți goi puşca pe Mureş, aşa din pamplezir. Asta s-o ştiți de la sergentul Chirilă. Să trăiți. Vedeți că aici, sub buturuga asta, am eu nişte vîrşe...

Intră toți trei în apa Mureşului, plină de stele, rotitoare şi caldă. Sublocotenentul Bogdan Dicescu lasă apa să-i ajunga pînă la umeri. Simte sub picioare mîlul gras, bulele de aer prelingîndu-se pe pulpe, jos apa e rece, îşi face vînt, se-ntoarce pe spate şi vede deasupra Ursa mare, puzderia de stele, nu se gîndeşte la nimic altceva decît la combinația diabolică a coridoarelor subterane pe care le-a explorat călcînd numai în urmele celuilalt, acolo unde erau urme şi la ordinul straniu al comandorului:

— „Încetezi ori ce mişcare. Aşteaptă ordinul meu". Apa îl duce pieziş, repede şi se constată existent în două planuri absolut independente: acela al acțiunii imediate şi celălalt, în care încearcă să-şi explice gestul unui om uitat aproape, dintr-odată extraordinar de viu, de prezent şi chinuitor, tatăl lui.

Sublocotenentul Gelu Protopopescu înoată cu voluptate, se dă la fund, țîşneşte dintre două ape, Pilotul

îi vede umbra alb-cafenie a trupului, deformată de jocul undelor, pufneşte, se răsuceşte cînd pe-un umăr, cînd pe altul şi-i spune:

— Ce-aş mai rîde să pună laba vre-o patrulă pe noi, aşa goi puşcă... Măi Fălcuță, n-am mai înotat noaptea, de cînd ne scotea Pic Colibaşi la Mureş, mai ții minte?!

— În bulboana asta era să se-nece Gelu Ionescu. Dacă nu era Deac, adio!

— Trage al dracului... Ascultă bebeluş... Ce-ar fi să-ncercăm noaptea?

— Ce să-ncerci noaptea?

— N-o mai fă pe sfîntu... S-a mai văzut... Aliniem servanții cu felinare în mînă pe direcție... Stop. Am atins fundul.

Pilotul pipăie cu piciorul întins. Găseşte prundişul lunecos.

Pe mal tufele dese de răchită. Şi întunericul. Ies toți trei din apa, trec în spatele primelor tufe călcînd ca pe ouă, dau de nisip, e frig a] dracului, Pilotul îşi simte pielea ca de găină pe brațe şi-şi spune că Gelu are perfectă dreptate, mai ales dacă se scontează pe un atac combinat, în care ei să fie cu „efectul moral”, adică elevii să deschidă focul, în aşa fel încît să-i oblige pe paraşutişti să-şi dezvăluie armele automate, apoi cînd sosesc ei să lanseze cîteva rachete pe aerodrom, în aşa fel încît să lumineze avioanele grele, de transport. Cu un strop de atenție şi coordonare, ar ieşi un atac combinat de toată frumusețea.

— Nu pe aici, şoptește Şurub. Mai sus. Şi fără nici un zgomot. Treceți în fir indian.

Fără o vorbă trec unul în spatele altuia... Fir-ar afurisit

spin!... Încă... Şurub se lasă pe burtă. Nisipul malului e încă fierbinte. Tîrîş... Poate are dreptate Şurub. Lucrurile par ajunse în pragul deznodămîntului. Albia unui pîrîu. Pietre. Mureşul dincolo de rădăcinile dese ale unei plute. Şurub se prelinge în apă fără un zgomot. Înoată toți trei mai mult lăsîndu-se duşi de curent. Pilotul vede în stînga la nici o sută de metri umbra mătăhăloasă a podului plutitor.

Se aude scîrțîitul scripeților şi un muget blînd, obosit, de vită... Umbra sălciilor străvechi. Un boschet. Sub boschet o barcă. Dedesubt nisip. Şi mîl. Şurub pătrunde sub boschet.

Pilotul pipăie marginea rotundă a bărcii... O pneumatică. Sub boschet o gură neagră ca de canal. Alături un trunchi aşezat curmeziş. Pilotul aude un clipocit uşor. Apare Şurub. Le face semn să-l urmeze. Îşi dă drumul pe sforul apei şi iese la mal, cu cîțiva zeci de metri dincolo de boschet. Stau toți trei culcați în otava tăioasă, la rădăcina unei sălcii enorme şi supraveghează livada dincolo de care se ridică, negre, zidurile castelului...

...Comandorul Davilla ascultă comunicarea în clar făcută de căpitan comandorul Bălteanu, postului „Adler 34 a 12 f” într-o germană impecabilă. Este ora 21,30 exact. După lansarea indicativului propriu „Veverița” şi răspunsul lui „Adler 34 a 12 f”, comandorul îşi apasă căştile pe urechi cu un gest contrariat. Căpitan comandorul Bălteanu cere sancționarea imediată a maiorului von Kleisst, pentru lipsă de tact, acum cînd este mai mult decît oricînd nevoie de bunăvoința comandamentelor româneşti şi-l informează pe „Adler 34 a

12 f” pentru a doua oară că indicativele date de stația şcolii, formației de „Ju 52” au fost exacte, eroarea provenind de acolo că Observatorul avionului cap a confundat indicativul pentru cota 442 cu cel pentru cota 201-Blandiana. Pentru că nu mai urmează nici o transmisie cifrată şi la întrebarea lui „Adler” care este situația în teritoriu, Bălteanu răspunde „perfectă linişte”, comandorul îşi spune că Bălteanu ori este prea şiret şi se pune la adăpost de o interceptare posibilă, ori îşi minte patronul şi-atunci cu ce scop?

Indicativele date formației de locotenentul Ionescu-Demaror, la ordinul lui, au fost schimbate deliberat, observatorul avionului cap navigînd cu precizie matematică pe un obiectiv... eronat.

Bujie cunoaşte cîțiva din oamenii aceia din Munții Apuseni, el nu l-a chestionat, dar ştie exact că Bujie le-a dat alimente, medicamente şi... armament. Grenade defensive rămase de la tragerile elevilor, cîteva benzi de mitralieră „ZB” şi cîteva încărcătoare de puşcă-mitralieră... Ori Bălteanu ştie la fel de precis că indicativele au fost schimbate. Atunci?

— Prinde-i vii, ordonă şi se suie în ataş, reținînd pe retină rînjetul fericit al sergentului motorist, care reacționează ca şi cînd i-ar fi ordonat să plece într-un concediu de-o lună... Sergent, dacă se trage un singur foc de armă, te pun la zid... Motociclistul demarează cu viteză. Îşi ține tălpile cizmelor deasupra ataşului, pentru că dedesubt este echipamentul celor trei sublocotenenți.

21h 45m – 21h 55m

Îl ascultă toți pe Radu Belcotă. Taciturnul a rămas sus, la vizetă. Ei stau într-una din sălile de curs, la parter. Motociclistul le-a adus echipamentul, au trebuit să-l sorteze, au trecut cîteva minute şi Pilotul se-ntreabă cu semivoce, ce dracu înseamnă asta şi ce rost are pentru că, în definitiv, „S.O.Av.”-ul practic, dintr-un punct de vedere general al situației militare, nu-nseamnă decît o cantitate neglijabilă. Şurub le spune că nu comentariul interesează, ci faptul în sine, nu e vreme de considerații generale, individul se găseşte în castel, pentru că şi-a asigurat una din căile de retragere, recte pneumatica, aşa că sînt cîteva lucruri de făcut şi asta imediat.

— Belcotă, lăsăm uşa deschisă, tu stai aici, pe-ntuneric, cu pistolul gata de tragere. Somezi şi reții orice străin. Dacă încearcă să fugă, tragi. Fii atent la basorelieful de metal.

— Cavalerul în armură?

— Da. Se răsuceşte foarte uşor pe piedestal, are un sistem simplu şi ingenios, întreținut cu cel mai bun ulei de avion.

— Ce nebunie!...

— Don’ Falcozaurus anunță grupa de elevi. O găseşti în alerta la dormitorul 4. Ieşi în livadă, răspîndeşte-i în trăgători pe un semicerc larg, în aşa fel încît flancurile să-nchidă din drum, pînă-n curte. Unul cu fața la castel, următorul cu ea la Mureş. Nu trece nimeni. Nici amic, nici străin. Şi fără focuri... Gelule, tu vii cu mine. Canalia mai are o răsuflătoare. Sus, la postul de radio.

— Astea le ştii tu. Dar...

— Dar rămîne dar... Mergem.

...În cabinet, comandorul Davilla dă drumul aparatului de radio. Îşi consultă cronograful „Universal Geneve". Locotenentul Ionescu-Demaror îi raportează că escadrila de elevi întărită cu jandarmi, opt la număr, cu plutonul de servanți, încadrată cu toți ofițerii instructori tereştri a fost transportată în valea rîului Sebeş, la circa 500 de metri de barăcile paraşutiştilor. Pentru că n-au nici un mijloc de legătură radio, a convenit cu comandantul să lanseze o rachetă cu trei stele albe, de pe acoperişul castelului. Comandorul deschide seiful. Constată că firul de păr a dispărut. Şi că, probabil cei interesați, cunosc acum falsul dispozitiv de apărare al aerodromului şi cantonamentului, falsele aerodroame de dispersare a materialului volant şi actualele depozite de carburanți, în care există cîteva sute de butoaie umplute cu mii de litri de apă în care s-au turnat, pentru salvarea firmei, cîteva zeci de litri de benzină. Programul postului Bucureşti nu este deosebit de agreabil, dar suficient de tare ca să le acopere glasul.

— Uite ce e locotenente, spune comandorul şi-l priveşte exact în lumini, cu severitate. Animalul ăsta subteran trebuieşte extras din catacombele lui. Înțelegi?

— Perfect, domnule comandor.

— Coincidența drumului meu la aerodrom cu sosirea avionului l-a adus aici.

— Probabil.

— Vrei să-i serveşti de momeală?

Locotenentul Ionescu-Demaror are o clipă de ezitare. Este doar un pilot de vînătoare, cu cîteva fracturi zdravene, pe care şi le oblojeşte în corset.

— La ordin, răspunde.

Comandorul se desface la veston. Scoate plicul de pînza, care mai poartă în țesătură mirosul sudorii şi al trupului celuilalt locotenent Ionescu. Îşi spune că sînt foarte mulți locotenenți Ionescu în aviație şi asta nu e rău de loc.

— Păstrează-l la piept... Şi fii atent. Dacă va fi atacat cineva din clipa asta în castelul ăsta blestemat, vei fi dumneata... Organizează-ți un itinerar şi revin-o peste 15 minute...

Trage fără menajamente... Şi nu merge pe lîngă ziduri.

Locotenentul Ionescu-Demaror îşi scoate vestonul, cravata, se descheie la cămaşă, trece breteaua plicului pe după gît comandorul vede corsetul sub cămaşă, are o tresărire şi-i spune:

— Dă-l dracului de plic. O să-l poarte unul din băieții ăştia tineri. E rîndul lor, locotenente.

— Mă dezonorați, domnule comandor.

Locotenentul se echipează. Zîmbeşte larg.

— Peste 15 minute sînt la raportul domniei-voastre.

Salută şi iese. Comandorul se gîndeşte la escadrila de elevi tupilată în valea gălăgioasă a Sebeşului, care are între ea şi barăcile paraşutiştilor 500 de metri de porumbişti, mirişti şi zăvoaie. Enorm...

— Mai repede, îi spune Şurub, camaradului său. Vreau să-i raportez bătrînului chestia cu decolarea noaptea.

— Stai!

Somația răsună din ecou în ecou lovindu-se de bolțile ogivale. Un foc de pistol. Altul. Al treilea. Trăsnetul unei carabine. Duduit de paşi. Glasul tăios al comandorului.

— Ce s-a-ntîmplat acolo?

Sar cîte trei trepte deodată. Platforma – refugiu dintre mezanin şi etajul unu. Căpitan comandorul Bălteanu, cu pistolul fumegînd, numai în cămaşă, ține pe genunchi ceafa locotenentului Ionescu-Demaror. Are privirea stupefiată. Locotenentul răsucit nefiresc cu un pumnal înfipt în gît. Soseşte comandorul.

— ”Şarpele”! bîlbîie Ştabu şi le arată mînerul pumnalului. Mînerul ondulat se termină cu un cap de şarpe, cu ochi roşii şi limba bifurcată, vizibilă. Pe buzele locotenentului țîşneşte un şuvoi de sînge şi spumă albă. Ofițerul îşi contractă picioarele. Rămîne țeapăn. Comandorul îi vede vestonul smuls din nasturi. Constată lipsa plicului de pînză verde.

— Stai! se aude jos, somația lui Radu Belcotă.

Un foc de pistol, sec.

Sublocotenentul Bogdan Dicescu coboară scările nebuneşte. O umbră îndreptîndu-se spre basorelief. Trage.

— Fugi sus! scrîşneşte... Sus, neghiobule!

Sublocotenentul Gelu Protopopescu o zbugheşte pe scări.

Trece pe lîngă comandorul îngenuncheat lîngă trupul locotenentului, pe lîngă Ştabu care-l priveşte aiurit, pe lîngă santinela înlemnită cu arma gata de tragere şi la al doilea palier se izbeşte piept în piept cu Fălcosu, care-i strigă:

— Unde e scara, idiotule?

— Sari pe fereastră, deşteptule, îi răspunde şi-şi vede de drum în vreme ce Pilotul ordonă: „după mine”, elevii se precipită cu armele în cumpănire şi dintr-odată tot castelul rămîne în întuneric. Pilotul coboară încă un

palier, fuge în lungul coridorului de la mezanin, deschide o fereastră la-ntîmplare, încalecă pervazul şi sare corect, ca la exerciţiile de salt cu paraşuta de pe trambulina de 3 metri. Cîteva bufnituri în stînga şi dreapta. Un vaier oprit în dinţi.

— Aoleo, mi-am rupt piciorul.

— În trăgători! ordonă.

Elevii se răspîndesc în evantai. Livada pustie... (— Pneumatica... Ce imbecil!)... Fuge nebuneşte spre Mureş. Un foc.

Glonţul ţiuindu-i pe la urechi. Două-trei trosnete stupide de Manlicher.

— La dreapta, don' su'ent! strigă cineva.

Umbră prelinsă pe linia nucilor. Trage. Focuri în castel.

(— Asta-i bună. Au înnebunit cu toţii. O să-mi iasă sufletul... Cu pumnalul... „Şarpele". Se pare că Ştabu a intrat în comă. Aha!) Trage. Umbra face un salt neverosimil. Uriaş. Trece pe deasupra gardului de lemn. (— Au să se trezească toţi morţii din morminte, nu numai compania de paraşutişti. Idiotule! Mergii ca la nuntă.) Se culcă după ce glonţul îi smulge cascheta... Un bufnet alături. Unul din elevi pe coate şi genunchi, gîfîind.

— Ordonaţi, don' su'ent!

— Trage. Eu ocolesc pe stînga.

...Sublocotenentul Bogdan Dicescu aude declicul cunoscut. Şi glasul calm a lui Belcotă:

— M-a-mpuşcat imbecilul, drept în dosul palmei.

Ţine pistolul în stînga. Palma dreaptă plină de sînge.

— Pe unde-a venit?

— Pe scări.

— Fii atent... Hei, comandant de gardă... Nu acolo... La remize... Trageți fără somație.

Se-ntoarce, o ia pe scări din nou, intră valvîrtej în cabinetul comandantului, trage un foc în basorelieful de deasupra biroului, apoi o zbugheşte pe scara abruptă, în melc, care urcă la postul de radio. Se-mpiedică. Cade. Pistolul i se rostooleşte undeva, pe scări, în clipa cînd din turn răpăie pistolul stupid al lui Gelu. (Dintotdeauna i-am spus să renunțe la pîrîitoarea asta.) Fără să-şi mai caute arma năvăleşte spre uşa postului de radio. Încuiată.

— Gelule!

Linişte. Îşi lipeşte urechea de tăblia groasă de lemn.

— Gelule!

Tăcere. De moarte.

— La mine, strigă!... Ajutor!... La mine, toată lumea!

...Cînd sublocotenentul Gelu Protopopescu a auzit focurile în livadă, s-a precipitat la fereastra postului de radio (de fapt mai mult stația experimentală a şcolii, unde lucrau elevii), şi-n clipa cînd a deschis-o a avut senzația acută că este pîndit. S-a lăsat brusc în jos, cu o microsecundă înainte ca obiectul greu, metalic să izbească pervazul. A tras de pe şold. Umbra ieşită din spatele panoului cu schema de principiu a unui aparat „F.G.16”, eschivează. Lumina fragilă a cerului pe obraz.

— Johann König, clopotarul! strigă.

— Mori, replică celălalt, în româneşte... Mori cîine de Protopopescu.

Trage. Celălalt scoate un fel de strigăt ascuțit. Trage. O ia de-abuşilea, linişтea îl înspăimîntă, trînteşte scaunul, nimic, nici o mişcare, ba da, trage, apoi aude glasul lui

Şurub, îşi revine şi dintr-un salt trece în spatele panoului. Stupoare.

Placa de fixare pe perete culisată şi-n locul ei o pată neagră, o hrubă practicată în zid, neîmbietoare şi idioată... Aude jos, departe, stăpînit, un geamăt. Pipăie cu piciorul. Scări. Hruba îi strînge umerii. Se izbeşte cu fruntea de zid. Noroc de caschetă. Coboară. Aude limpede, undeva în întuneric, paşi clefăind în noroi. Îşi spune că va fi o țintă stupidă, celălalt e rănit, aşa că oricum vor pune mîna pe el, se-ntoarce şi spre spaima lui se constată prizonier, pentru că la capătul scărilor
întîlneşte o placă de metal, dincolo de care aude glasul lui Şurub:

Căutați-l bine că nu s-o fi transformat în pasăre.

— Sînt aici! strigă şi bate puternic cu pumnii în tăblia de fier.

Glonțul tras de undeva de jos ciupeşte zidul lîngă urechea lui, zvîrlidu-i în ochi aşchii de piatră.

21h 55m – 22h 10m

Comandorul Davilla şi căpitan comandorul Bălteanu aduc în cabinetul comandantului trupul locotenentului Ionescu-Demaror. Îl aşază pe canapeaua de piele, uşor, ca şi cînd ar voi să-i evite vreo suferință, ori să nu-l trezească. Gingaş, cu un gest patern, comandorul îi închide ochii. Căpitan comandorul Bălteanu, livid, cu privirea goală agățată de obrazul locotenentului, şopteşte:

— ”Şarpele”... Sîntem pierduți, domnule comandor.

Repetă obsesiv „Şarpele”... Ascultă atent.

— Linişte... Aud avioane.

— Halucinezi, Băltene.

— Am onoarea să vă raportez: aud avioane... Multimotoare.

Comandorul Davilla are senzația că geamurile cabinetului vibrează uşor. Se prezintă ofițerul de serviciu. Raportează că la postul numărul 5 s-au auzit trei focuri de pistol, venind de sub pământ şi din direcția bisericii catolice. Evită să privească spre canapea. Comandorul Davilla îi ordonă să ia cîteva rachete cu trei stele albe, să urce pe platforma unde este instalată sirena, să facă apelul telefonic şi să aştepte ordine. Echipa de depanare restabilise curentul electric. Lumina gălbuie, cu variații de intensitate, imprimă mortului expresii ciudate. Căpitan comandorul Bălteanu încearcă să-şi stăpînească spaima. Pumnalul „Şarpelui" este un avertisment cumplit. Ştie din ce-a auzit în saloanele Ambasadei Germane, din şoaptele celor din anturajul lui Killinger, că acolo unde apare „Şarpele", vor trebui să cadă cîteva capete. Probabil în jocul lui a făcut o greşeală. O combinație greşită. Îl invidiază pe Fofează. A rezistat. Tuturor tentațiilor. Abisului de pofte şi halucinații cărora s-a abandonat el... Poate nu este încă totul pierdut. Mîine are să ia un avion, să plece la Bucureşti şi să-i ceară ministrului trimiterea la o unitate operativă. Tresare. Aparatul de radio revarsă sonor cadența unui marş...

„Avioanele? se-ntreabă. Ce avioane au fost în aer acum cîteva clipe, cărui stat aparțin şi încotro au zburat?"... Paşi.

— Intrați! spune sever comandorul.

Cei cinci sublocotenenți se alinie în tăcere. Căpitan comandorul Bălteanu îi priveşte stupefiat. Abia acum

rememorează apariția lor simultană pe coridoarele castelului. Focurile lor de pistol. Prezența lor, pe care el a ignorat-o...

Sublocotenentul Radu Belcotă are mîna dreaptă bandajată gros. Comandorul Davilla ascultă cu facies împietrit raportul sublocotenentului Bogdan Dicescu.

— Domnule comandor am onoarea să vă raportez că asasinul locotenentului Ionescu a reuşit să scape. L-am urmărit pe coridorul B. A ieşit prin altarul bisericii. A dispărut cu un automobil negru, la volanul căruia era o femeie. Am ordonat ca doi elevi să ocupe postul de radiogonio din clopotniță. Am telefonat în numele domniei voastre ofițerului de serviciu pe garnizoana Alba-Iulia să rețină orice vehicul care ar aparține circului „Rivoli", unei persoane particulare sau armatei germane...

— Imposibil! spune Bălteanu.

— Abia acum posibil, retează comandorul... Continuă sublocotenente.

— Să supravegheze toate ieşirile spre Turda, cu patrule şi să comunice telefonic orice reținere făcută. Sublocotenentul Theodorescu a urmărit un al doilea agent, care-l asigura pe asasin. A dispărut şi acesta folosind o motocicletă solo... Ordonați.

Comandorul Davilla se duce la fereastră. Vede Casiopeia, strălucitoare şi umbrele gigantice ale sălciilor de pe malul Mureşului. Marşul încetează brusc. Se aude foarte limpede semnalul care precede ştirile importante...

— Căpitan comandor Bălteanu, îți ordon să-mi predai arma, spune sec comandorul Davilla în timp ce o voce a crainicului puternică, sonoră spune la aparatul de radio cu ton patetic:

— Români!... Guvernul mareşalului Antonescu a fost arestat.

— Lăsați-ne singuri, o clipa, ordonă comandorul. Vă chem la ordin...

...Comandorul Davilla deschide ferestrele. Intră o boare răcoroasă, aromată, cu miros de otavă, de vii în pîrgă, de livezi cu rod, de vară spre scapăt. Telefonul. Comandorul ridică receptorul.

— Da... Trage-o!... Pe verticală...

Aşază receptorul în furcă.

— Aş vrea să-nțelegi, spune cu glas jos, că-n noaptea asta s-a-ntîmplat ceva de neimaginat. Ceva, ce pentru noi ia proporții cosmice. Înțelegi, Băltene?...

Comandorul Davilla se-ntoarce spre căpitan comandorul Bălteanu.

— De ce ți-ai mințit astă-seară stăpînii de la „Adler 34 a 12 f”?

— Poate dintr-un presentiment, Fofează... Poftim pistolul... Nu înainte de a-ți cere o şansă. Ultima. În numele anilor mei de Zbor.

Comandorul Davilla întinde mîna. Căpitan comandorul îi înmînaază pistolul. Comandorul scoate încărcătorul. Face să sară gloanțele unul după altul. La ultimul se opreşte. Vîră încărcătorul la locul lui. Restituie pistolul căpitan comandorului Bălteanu.

— Mulțumesc, Fofează.

Comandorul Davilla se opreşte la căpătîiul locotenentului.

— Trebuia să găsim undeva, o lumînare, şopteşte.

Se-ndreaptă spre uşă.

— O clipă, Fofează. Îți datorez ceva.

— Te ascult.

— Cu trei ani înainte de a ocupa noi castelul, a fost aici un depozit al firmei germane „Schröder et Comp”. Au organizat sub beciurile vechi un sistem de galerii. Acolo, batalionul de genişti S.S. care ni l-a predat nouă, a amenajat un depozit gigant. Trebuia să primească în curînd muniție de artilerie, aruncătoare şi infanterie. Devenea astfel cel mai mare din Carpații păduroşi pînă-n Moreea. Am aflat printr-o simplă întîmplare.

— Von Kleisst?

— Este garda prezumtivă a depozitului. Cu „S.O.Av”-ul aici se înlătura orice bănuială. Înțelegi?

— Perfect.

— Asta e tot... Şi încă o dată, mulțumesc.

Comandorul Davilla are o ezitare de-o clipă.

— Păcat, Bălteне.

Iese cu paşi mari, energici. Pe coridor, sublocotenenții.

Comandorul rămîne în fața uşii. Palid. Linişte. Santinela în poziție pentru onor. Sublocotenenții salută. O detunătură. Zgomotul surd al unui corp care se prăbuşeşte.

— Să vină medicul! spune comandorul. Este livid şi se descoperă.

— Vă raportez ca ambulanța şcolii sta la dispoziția escadrilei de elevi, domnule comandor.

— Urmați-mă! ordonă comandorul.

Deschide uşa. La picioarele locotenentului Ionescu, sublocotenenții văd trupul nemişcat al căpitan comandorului Bălteanu. Pilotul vede o mînă crispată, mîneca azurie cu galoanele de fir şi lîngă degetele acestei mîini, un pistol încă fumegînd.

22h10m – 22h 30m

O maşină cu faruri de camuflaj. Unul din instructorii tereştri, cu o gardă dintr-o grupă de elevi. Încremenit la vederea celor doi ofițeri întinşi pe o masă, scoasă în holul din fața cabinetului. Raportează că înainte cu 5 minute de lansarea rachetei, cele trei trimotoare „Ju 52” au decolat, luînd direcția nord, nord-est. Că la semnalul convenit escadrila de elevi s-a furişat conform ordinului pînă în apropierea barăcilor, fără să întîlnească santinele şi patrule, apoi a acționat în gol, pentru că aerodromul şi baracamentele erau pustii, rămăseseră doar saltelele, cutii de conserve goale şi, la inventarul sumar, un grup electrogen care funcționează perfect. Comandantul escadrilei aşteaptă ordine. Comandorul Davilla ordonă ca unul din adjutanții de la administrație, cu trupa, să inventarieze tot ce se găseşte acolo, pînă mîine, 24 august, ora 13.00, iar escadrila de elevi să se-ntoarcă pe maşini la cantonament... Apare de undeva, echipat, proaspăt arbierit, cu un browning la centură, pomădat „Şişman” (locotenent comandorul care-l prinsese cu iepurii, Pilotul revine la realitate, pînă atunci totul i se păruse de-o imensă neverosimilitate – locotenent comandorul poartă cizme franțuzeşti cu şiret şi burduf – e foarte palid şi se tot uită spre uşa cabinetului, transpiră şi se pune la dispoziția comandantului vorbind de devotamentul pînă la sacrificiu, pentru patrie şi rege). Comandantul îl concediaza, ordonîndu-i să alinieze şcoala sub areme şi drapel.

— Şi voi? îi întreabă... Cum te simți sublocotenente Belcota?

— Gata de actiune, domnule comandor.

— Ceilalti ?

— Permiteți să ne retragem la aerodrom, domnule comandor, spune Pilotul... Doresc să intru în legătură cu Grupul.

— Vă-nțeleg exact... Ce-aveți de gînd cu paraşutiştii ?

— Dacă i-au capturat, vi-i trimitem sub escortă.

Comandorul îşi lase barbia în piept :

— Regret ca nu v-am îngăduit sa acționați mai devreme, baieți... Poate...

Schimbă tonul.

— Sper sa aud de voi, de acum în colo... Sînteți liberi, domnilor.

Noapte de vară. Imensa. Pilotul le spune să se-ntoarcă la aerodrom pe jos. Acceptă. Nimeni nu vorbeşte. Pilotul caută să se situeze în atmosfera clipei, să realizeze noaptea asta, s-o-nțeleagă... Se izbeşte de ea ca de ceva dur, impenetrabil. Mental îşi dă seama de unicitatea nopții. De proporțiile gigantice ale evenimentului. A vazut la colțul cantonamentului doi din instructorii de faza I-a, cocoloşiți în şcoală de cîțiva ani, îmbrățişîndu-se, sărutîndu-se şi felicitîndu-se c-au scăpat de război.

02h,00

Radu Belcota nu-şi mai putuse ascunde durerea. L-a trimis la infirmerie cu sergentul Chirilă şi Zigoto. Paraşutiştii dispăruseră ca-n pamînt. Sergentul era într-o dispoziție neagră. S-au culcat pe saltelele aşternute jos, în cortul-magazie mirosind a uleiuri de avion şi a

vaselină. Cel dintîi a adormit Taciturnul. L-a invidiat. Apoi Gelu. A mormăit ceva despre risipa de energie şi ingeniozitatea pe care a pus-o „Şarpele" să desfunde toate ocnițele străvechi ale castelului, despre energia, cantitatea de muncă şi ingeniozitatea arhitectului acelui castel blestemat, care traduce în bolovani şi tencuială geniul său al crimei, apoi a spus ca singura lui , dorință este să se vadă la bordul lui 287 ; — ah, 287 a şoptit, i s-a auzit respirația regulată, profundă. Coechipierul s-a răsucit pe salteaua mirosind a fîn uscat şi i-a spus limpede :

— N-am să mi-o iert niciodată... Bestia aia trebuia împuşcată pe loc, de cînd am descoperit-o.

— Ştiai de mult cine este „Şarpele”?

— N-am ştiut-o... L-am văzut de două ori în subterane.

Nu semăna a Johann König, purta mască şi era foarte întuneric.

— Cum ai ajuns acolo?

— Poveste lungă. Printr-o femeie.

— Herta?

— Nu.

— Discret?

— Da.

— Trebuia să ne-o spui din timp. N-ai avut încredere?

— Am vrut să vă cruț. Nu sîntem făcuți pentru asta.

— Cine-o poate şti?

— Da. Cine-o poate şti?! Noapte bună.

Pilotul rămîne singur, cu noaptea, întii sesizează acut retragerea fluxului vital al celor adormiți, ca şi cmd abandonați somnului, au încetat să mai emită undele acelea subtile care configurează „spectrul” personalității;

prin întunericul rarefiat le vede conturele, abia distincte, totul i se pare straniu şi străin; apoi se părăseşte el însuşi, se-ntoarce lîngă locotenentul Ionescu-Demaror şi căpitan comandorul Bălteanu întinşi pe aceeaşi masă, respectîndu-şi strict confidențial secretul, lîngă Moş Fofează care într-un fel a jucat rolul Destinului în noaptea asta, îl întreabă foarte civil şi atenian dacă l-a investit cineva cu dreptul de a juca rolul Destinului şi Moş Fofează îl priveşte fix, cu o fixitate de cadavru, îi întoarce spatele şi se urcă în rabla de „Lublin" – avionul parasol cu care aterizau ei în insulele din bălțile Călăraşului să-l umple cu peşte proaspăt pentru popotă, ori la vreo fermă „ model" cu doamne citite şi angoasate, ori cu fete de măritat, sîmbătă seara, se dansa „charleston" şi „fox-trott", se încornorau oameni cumsecade, rămaşi acasă prin mobilizări pe loc plătite gras pe la cercurile teritoriale şi garnizoane, oameni bravi care făceau strategie înaltă, le iubeau nevestele în livezi, ori în lunci, şi duminică seara se umplea carlinga din spate cu găini de rasă, se venea la rasmot cu cotețul acela cîrîitor, cînd servanții ridicau husa găinile de rasă țîşneau indignate din carlingă şi-şi luau zborul galinaceu, umplînd aerodromul de proteste cotcodăcite aşa că adjutantul de serviciu suna alarma, servanții, mecanicii şi piloții executau manevre de încercuire, apoi, cu genunchii îndoiți şi mîinile aruncate lateral, în poziții de luptă apropiată nicăieri specificată de regulamente, dădeau asaltul final înhățînd galinaceele rebele de aripi; Moş Fofează decolează cu „Lublinul", pune capul pe Steaua Polară şi dispare în neant fără să-i răspundă. El înțelege că întrebarea nu are răspuns. Face stînga-

mprejur şi intră în front. Şişman trece în revistă escadrila de elevi. Ține unul din discursurile lui bine simțite despre cruciada crucii, uriaşa maşină de război germană, implacabilă, transformată în însuşi Destinul Europei.
(— Iarăşi Destin, ricanează el din flancul drept al grupei a doua pe care-o comanda; ce ridicol, cine a învestit-o cu atributul ăsta?) apoi se ordonă „pentru inspecție răriți rîndurile, marş”, ei răresc rîndurile în pas de defilare, după ritual; 7, 5, 3 paşi pentru grupele 1, 2 şi 3, apoi însuşi Şişman, ca un zeu atotputernic al direcției de studii, plin de eghileți, furajere, cuci şi insigne (mai puțin decorații) trece în revistă elev sergent cu elev sergent, ca ajuns în fața Asului (Etore Fieramosca Asso di Caracalo) să înlemnească şi să ordone ca din trompeta Ieriohnului:

— Predă-mi cascheta, elev!

O schivivi! O schavava! Şişman s-a transformat în prestidigitator. Ca dintr-un joben fermecat, din cascheta durdulie a Asului ies la iveală un chilot de damă bleu-ciel (culoarea aviației), ciorapi de mătase şi... stupefacție în escadrilă, o frumusețe de sutien numai în dantelă, lor le lasă gura apă gîndindu-se la femeia care şi-a abandonat conținutul sutienului pricăjitului de As, nu s-au mai putut stăpîni şi spre înlemnirea lui Şişman s-a auzit scandat un: — O... schivivi! O schavava! lucru care a dus la două ore de instrucție de infanterie şi consemnarea escadrilei, rîde înveselit, iată-l şi pe Şişman transformat prin ingeniozitatea hazardului în destinul a 60 de elevi sergenți şi 60 de tinere fete, gata să inunde duminica de primăvară cu sporovăiala lor...

— Ce-nseamnă asta, Firănescule? a-ntrebat Şişman, fluturînd sutienul superb din dantelă.

— ...

— Răspunde, elev sergent!

— Elev sergent Firănescu Valentin, îți ordon să răspunzi!

— Superstiția mea, domnule locotenent comandor.

— Ceee face?

— Nu zbor fără porte-bonheur, domnule comandor... Regulamentele în vigoare nu prevăd nici un capitol referitor la superstiții, porte-bonheur-uri şi... mascote...

— Trei zile de carceră, pentru meditație asupra superstițiilor, domnule elev sergent.

— Trei zile de carceră pentru meditație asupra superstiților, repetă ordinul Asul, intrînd astfel în tradiția nescrisa a promoției, ori în legenda ei, pentru că fiecare promoție de aviație îşi are tradițiile şi legendele, legate de vii şi de morți, de salvări miraculoase cu paraşuta, de salturi cu paraşuta şi coborîri fericite, ca la zece metri de pămînt să se desfacă hamurile şi el să fie găsit acolo, mort şi surîzător, ori să vina la aterizare cu un „I.A.R. 80" cum a venit Cîinele, gătit într-o ținută nouă, perfect ajustată, din care se vedeau doar sprîncenele groase, negre, orizontale şi buzele, să vină la aterizare cîntînd fals:

Am visat că sînt cu tine
Singurel în avion
Şi te plimbam, printre stele
Numai la doi paşi de rai"...

Cînta fermecat de începutul acela de primăvară, Bucureştiul strălucea dincolo de elice, dedesubt balta enormă din liziera aerodromului se umpluse de lintiță verde şi

frunze de nuferi, apoi dintr-o dată pac, tăcere, elicea calată şi Cîinele legat în chingi de trei mii de kile de fier inutil, supus legilor gravitației... Picaj abrupt, nu mai poate să escamoteze trenul pentru o aterizare pe burtă, salvatoare, balta, lintița verde, un covor întins de lintiță, el vede picajul abrupt de la stația radio, dă alarma, salvarea porneşte doar împinsă, sirena sfîşie pacea profundă a aerodromului, avionul dispare sub orizont de unde țîşneşte o pîlnie de noroi şi-atunci Cîinele se transforma miraculos în propriul lui Destin, pentru că avionul capotează clasic, apoi se-nfundă vitejeşte în nămolul clisos, plin de fermenți şi ouă de broască, tîrîndu-l după sine pe Cîinele legat în chingi, stînd într-o poziție comică, genunchii la gură, capul în jos, aude mîlul clefăind, bolborosind, simte bulele de aer cu miros de putrefacție, îşi dă drumul din chingi, cade în nămol, se-nfundă, sapă sub marginea carlingii, iese şi dintr-o dată se simte apucat de spate şi țintuit sub avionul care se-nfundă într-o mare de clăbuci vîscoşi, – paraşuta, gîndeşte, intră înapoi în golul carlingii, îşi scoate paraşuta, acolo aerul s-a rarefiat şi-l ameţeşte cu emanațiile lui de hidrogen sulfurat, din nou sapă, de data asta cu răsufletul morții în ceafă, îşi dă seama de ridicolul tragic al situației, sapă şi iese din nămol, deasupra lintiței, ca un duh de lut al bălților, este tras afară, un om într-o crustă neagră de mîl gras, duhnind a putrefacție, refuză să murdărească salvarea, se agață de scară şi cînd soseşte la hangare, el aleargă la hidrantul pentru incendiu, dă drumul la maximum şi înainte ca omul de lut să-şi revină, îi trimite în plin jetul de apă. Crusta de nămol cedează. Se desprinde în bucăți mari, lăsînd să iasă la lumină

uniforma nouă a Cîinelui, sprîncenele negre, groase, orizontale şi buzele. Deasupra, în cerul pur, de un albastru tandru, roteau berzele. Veniseră berzele. Era primăvară. Destinul Cîinelui, fusese Cîinele însuşi... Dorm toți. Timpul curge încet, într-o lentoare fără repere. Cîndva îl auzise întorcîndu-se pe Zigoto. Iese dintre pături. Îşi îmbracă costumul de zbor.

Afară, noaptea. Imensă. Ursa mare îşi răsucise oiştea spre pămînt. Cefeu pluteşte solemn în aburul catifelat al înălțimilor. Avioanele trase la linie, în afara biutelor, gata de misiune... 331. Cu aripile matlasate în lumina licăritoare a constelațiilor. Suplu. Siluetă fină, lansată, gest provocator adresat spațiilor... Urcă în carlingă. Aici toate lucrurile devin ele înşile şi-n acelaşi timp esența lor poetică. Pentru că fiecare lucru conține în el o asemenea esență. Vîntul. Uşor, foşnitor în lanurile de porumb, mirosind a vară şi-a livezi, 331 îl primeşte pe aripi, se leagănă abia simțit, apoi îl ia în antenă şi vîntul transformă sîrma banală într-o coardă sensibilă, vibrîndă, aparatele de bord nemişcate, moarte, doar aripile şi antena vii, deasupra cerul, tot cerul emisferei boreale, apoi „Lublinul” lui Moş Fofează coborînd în spirale largi din Steaua Polară...

Un om.

Ieşit din lanul de lîngă Mureş. Mult în spatele santinelei plantată spre linia avioanelor. — „Paraşutiştii”. Aude limpede un țistuit, ceva intermediar între greier şi cosaş. Santinela se-ntoarce spre silueta perfect detaşată pe cer, lanul se sfîrşeşte acolo, pe muchea aceea de colină. Omul ridică un braț. Santinela îi răspunde...

— Ce departe sîntem de adevăr! îşi spune. Şi cum

credem de orbi în aparențe. Omul coboară colina. Se-apropie. Are ceva greoi în el, o mare oboseală, un civil, dar un civil înarmat, ține în mînă, ca pe-un ciomag o carabină germană, e sigur de asta, o puşcă 98K, îl vede bine, omul se apropie împreună cu santinela, se opreşte lîngă avionul Taciturnului, se reazemă de fuzelaj, santinela dispare în cortul mecanicilor, omul scoate un măr dintr-o traistă petrecută peste umăr, o simplă traistă țărănească şi se apucă să-l molfăie... Nea Bujie. În salopeta lui soioasă. Îşi dau mîna.

Se aşază sub planul avionului aceluia. Nu-i mai vede. În schimb îi aude perfect.

— Gata, spune civilul cu puşcă şi lui nu-i este greu să-nțeleagă cine este omul.

— Gata, răspunde Bujie... Şi-acum?

— La Alba...

— V-a chemat la județeană?

— Da.

Linişte. Greierii. Dintr-o dată greierii. Milioane de greieri.

— Ai mai fost pe-acasă?

— Ba... Da ştiu.

— Săraca Iuli, spune nea Bujie.

— Asta a fost soartea mea, Niculae. Să pun tot ce-am avut pentru... Nu mai am nimic, Niculae... Parcă m-o măturat crivățul.

— Ceilalți?

— Pe partea ailaltă a apii. Fac siguranța pe dreapta. No, şi-oi mere.

— Spune-i lui Voicu că alaltăieri au împuşcat nemții trei oameni de la ateliere. Pe Drăgoi, pe Dragoş şi pe

Nistor.

Duceți-vă cu grijă. Nu-i încă limpede şi noi sîntem prea aproape de linii. Ați ascultat?

— Tot!

— Ia-o pe mal. Aici a curățat comandorul. Nu-l uitați, cum nu v-a uitat el, cînd v-a fost greu...

— Noroc, Niculae.

— Noroc, omule..,

Civilul îşi tîrîie carabina. Trece prin spatele cortului mecanicilor. Ajunge la Mureş. O ia în susul malului, în pas obosit. Bujie mişcă profundorul avionului. Direcția. Trece la avionul lui Gelu. Încearcă direcția. Profundorul. La fel la avionul Coechipierului. Acum e aici. La coada lui 331. El îşj înțepeneşte picioarele pe palomiere. Apucă manşa. Simte efortul lui Bujie.

— E, al dracu, mormăie bătrînul.

Paşi.

— Aici eraţi?

— Aici...

— Să nu răciți...

— Nu răcesc.

— Duceți-vă imediat şi vă culcați. Fără vorbă. Mîine o să fie albastră...

Îi vede fața acoperită de riduri, o mască, un totem tatuat pe fiecare centimetru pătrat, ochii liniştiți, paterni, şi-l aude bombănind:

— Nişte copii, atît, nişte copii...

Se ridică din carlingă. Coboară.

— Auzi nea Bujie, poți dumneata să-mi spui în ce măsură unii dintre oameni au dreptul să-şi asume răspunderea de viață şi de moarte asupra altor oameni,

să decidă asupra vieții, ori morții altora, asupra destinului unei colectivități, unui popor? Aud ?...

— Am să vă răspund peste trei luni, domnule sublocotenent... Şi-acum, la culcare... Intrăm în alarmă peste o oră. Să trăiți.

Intră în cort, ascultător. Glasul lui nea Bujie patern şi scîrțîit, răguşit de tabac, are-n el o înțelepciune grea şi simplă.

Se izbeşte de somnul celorlalți ca de-o absență. Ca de-un țipăt straniu. Adoarme, e conştient pînă la fericire de trecerea în somn, „Lublinul" aterizează din spirala aceea coborîtă din Steaua Polară, Moş Fofează îl face să ruleze pe jambele lui rahitice, apoi din carlinga din spate coboară țeapăn locotenentul Ionescu-Demaror cu pumnalul înfipt în gît şi raportează de împlinirea ordinului. Moş Fofează îşi ridică ochelarii de zbor pe casca de drill ieşit la soare.

— N-am făcut altceva decît să transpun în cuvinte o necesitate a patriei, locotenente, spune Moş Fofează. Te rog mult, spune-i asta doamnei Ionescu...

Apoi se-nchid apele Mureşului peste el, vede stelele clipind dincolo de ele şi ştie că se abandonează, se abandonează cu voluptate fizică acelor ape grele, învăluitoare, amețitoare.

DECOLAREA

1.

Aiurea, în Europa ori în Pacific, în insulele mirifice de corali, războiul începuse să obosească şi lui nu i se-ntîmplase nimic deosebit, nimic revelator, nimic care să-l îndreptățească să spună despre el însuşi că a fost în pragul definitivului... Nimic altceva decît întîmplări mărunte de front: capsula barometrică a boostului nu funcționează în nu ştiu ce misiune de acoperire a zonei unde se concentrează Armata 40-a sovietică; o aterizare forțată în primele linii ale Armatei a 4-a română, „bravo bebeluş, vin' la mama să-ți dea o bucățică de ciocolată", sînt mai mulți piloți decît avioane la Grup, tot materialul volant şi rulant este obosit pînă la epuizare, nu există piese de schimb şi cele trei Armate: 1 şi 4 române, şi 40 sovietică cer mereu acoperire de aviație. Şi-a descoperit o pasiune ciudată. S-a trezit în el un istoric militar avid. Şi-a propus să iasă din trecutul îngust al carlingii – dumnezeescul teritoriu în care nu eşti responsabil decît de tine însuți, de coechipier şi de misiunea înscrisă pe foaia de misiune, – să se desprindă de egoismul „spiritului de corp" şi să strîngă fără comentarii faptele de arme ale piloților şi echipajelor Corpului, pentru că-l dezamăgesc articolele clişeu sforăitoare ale corespondenților de front: „pilotul priveşte vultureşte", „pilotul se repede ca un şoim din azur", „piepturile de oțel", idiotul habar n-are ce poate face un singur proiectil dintr-un asemenea „piept de oțel",

mereu cuvinte, tone de cuvinte unsuroase, toate alături de adevărul simplu, cutremurător de simplu în esență...

— Ilie, ticălosule!... N-ați, mă, o bucată de caşcaval, banditule... Ilie, dă-te jos de pe antenă, n-auzi?

Ilie escamotează o pleoapă solzoasă, îl priveşte pe locotenentul Mircea Bădulescu cu ochi de antracit, perfect sferic, îşi vîră pliscul mai adînc sub aripă şi moțăie în continuare pe suportul antenei „Stukas”-ului cu numărul 2, probabil avionul locotenentului Bădulescu fără să se emoționeze, cu toate că locotenentul condusese la Budapesta atacul în picaj împotriva faimosului obiectiv nr. 1, şi că se-ntorsese de două ori, ori de trei ori pînă acum cu avionul făcut ferfeniță, că aterizase în flăcări şi că, împotriva tuturor treburilor astea poartă o capelă de soldat, cam mică pentru craniul bine conturat şi abia molfăie cuvintele, cu toate că aprilie se arată generos, dinspre Javorie bate un vînt cald, ozonat şi acid, iar cerul limpede, suav, ține în poală cîțiva cumuluşi pufoşi, de un alb strălucitor. Un pilot american rătăcit, rămas o zi pe aerodrom, îi dăduse un ziar al aviației americane... Se vorbea acolo de formidabilul atac al infanteriei marine asupra insulei Iwo Jima, bombardată 74 de zile de către avioanele B. 29 ale generalului Curtis Le May. Japonezii, 14.000 de soldați de elită şi 7000 de marinari, sub comanda generalului Kuribayaski, transformaseră insula într-o cazemată... Ziarul nu spunea însă că asaltul i-a costat pe americani 7000 de morți şi 19.000 de răniți, dar spunea că insula a fost ocupată cazemată cu cazemată la grenadă, cu aruncătorul de flăcări şi napalm. Aici, cam tot atunci desigur nu se auzeau valurile foşnitoare ale Pacificului, nici nu se vedeau coloanele sfîrtecate ale

cocotierilor, aici, în fața Armatei I-a române se ridica muntele Javorina, zăpada era pînă-n brîu, viscolul spulbera fuioare albe, cetinişurile vîjîiau, iar la cota 1044 furtunile de vîrf făceau sa fîlfîie o trenă lungă de pulbere, amintind moartea, înghețul, eternitatea. Germanii întăriseră poligonul de tragere al uzinelor „Skoda” şi voiau să închidă intrarea spre cursul mijlociu al Hronului, pentru că, aici, dădeau lupte în Munții Metalici ai Slovaciei cu Armata 4 română şi 40 sovietică.

Zburase de multe ori deasupra muntelui Javorina, însoțindu-i pe cei de la Grupul 8 picaj-asalt. Ori pe cei de la Grupul 1 bombardament greu, cu avioanele lor „Ju. 88”.

Muntele Javorina era perforat de cazemate şi adăposturi, supraveghind cu observatorul de la cota 1044 tot frontul Armatei, capabil să bată cu foc precis orice punct voia, la precizie de milimetru, artileriştii avînd ridicări topografice exacte, şi în acest păienjeniş de foc sistemul de fortificații de la Oremov Laz în fața căruia s-a oprit îngropată în zăpadă Divizia 10 infanterie... Istoria războiului ăstuia, îşi spune, ar trebui să fie o istorie comparată. Iar victoriile ar trebui să fie înserate în pagină, acordîndu-se gloria armatelor mici, lipsite de mijloace îtehnice de luptă, sărăcuțe în material, care au compensat asta, prin altceva... El ştie exact cu ce au compensat acele armate dotarea lor sărăcăcioasă. Acolo, la Iwo Jima s-au bombardat cazematele 74 de zile. Zeci de mii de tone de bombe. Apoi au venit cuirasatele şi distrugătoarele amiralului Spruance cu artileria de bord. Aici, aviația n-a aruncat o singură bombă, pentru că viscolul ținea cu nemții şi singura artilerie care a tras a

fost artileria colonelului Alexandru Dobriceanu, Regimentul 1 artilerie grea moto. Apoi a venit rîndul infanteriştilor să revolze conturile, iar în noaptea de 17 spre 18 februarie, Diviziei 3 vînători de munte a generalului Mociulski...

— Ce dracu tot scrieți acolo?... De-o lună scrieți... Apăsați pe frînă... Dreapta... Că aia pierde lichid. Nea Bujie îşi arată cascheta soioasă de sub planul lui 348... 348 stă ridicat pe cricuri. Undeva, în dreapta îl vede pe „600 şi mai şi...", avionul Prințului. În spate „Stukas"-urile, mai în spate „Ju-urile 88". Un biet „Prun", ori „Moş Neață" cum se cheamă curent cosciugul acela zburător de „I.A.R." 39 vine la aterizare cu planul drept şi coada făcute varză. Bucăți de pînză fîlfîinde. Rateuri. Nor negru pe eşapamente. Flamă. Pilotul execută o glisadă abruptă. Trînteşte antena celor de la bombardament. De sub stație se arată mutra sagace a mascotei lor, domnul Biju, un fel de corcitură de foxterier cu o specie neînregistrată încă, domnul Biju îl latră ironic pe pilotul pripit să aterizeze rugul acela fumegînd, el îşi vîră blocnotesul în buzunarul larg al pantalonilor de zbor, se saltă pe marginea carlingii, aerul e înnebunitor de fraged, mestecenii au dat frunză şi-l aude vag pe nea Bujie boscorodind cu gura lui plină de viplă:

— După zilele astea de soileală, o să iasă cu bătaie... Ar trebui să le dormiți zdravăn.

De la P.C.-eul escadrilei vine în alură motocicleta cu ataş.

Şurub face pe acrobatul. Se ridică în picioare. Strigă din fundul bojocilor:

— Bă-i Herodot, te cheamă Stăpînul... Trap. Nea Bujie,

vezi şi de 345.

— Miroase?

— Ba bine că nu... Cum stăm cu radiatoarele?

__ Ţîţă!

Pilotul coboară leneş. Soare. Aburi subţiri, străvezii, deasupra aerodromului. O coţofană. Ilie scoate un crau răguşit. Îşi scutură penele. Zboară de pe antenă, pe ataş.

— Putoarea, mîrîie nea Bujie. Îi e silă să zboare pînă la popotă.

Pilotul se suie pe botul ataşului. Ilie îi dă un plisc. Cîrîie nemulţumit.

— Ai citit, îi spune lui Şurub... Japonezii lucrează cu Kamikaze.

— Ce-i aia Kamikaze?!

— Piloţi torpilă... Ori dacă vrei, piloţi sinucigaşi.

2.

— Totdeauna chestia asta începe aşa... Ce face Maria, Herodot-Falcozaurus?... O sută contra zece, că tereştrii vor ceva. Ceva drăgălaş pe care nu-l poate aduce nimeni pentru că, tra, la, la, şi-uite-aşa o barbă avea, şi-uite-aşa mi-o pieptăna. Ia să ne dăm jos nădragii de zbor. Iar se uită Stăpînul şi ne-ntreabă dac-am pozat pentru vreun reportaj de război cu „vulturi” neînfricaţi ai nemărginirii albastre... O sole mio... Măi, ştii ce mă intrigă la fraţii ăştia de la bombe ori de la observaţie? De cîte ori pozează, stau toţi adunaţi pe vreo hartă. Cel mai vechi arată presupusul obiectiv cu degetul. Împunge harta cu degetul. Revoltătoare lipsa asta de imaginaţie.

— Cumpără „Codul manierelor elegante” de dr. Colonaş. Oferă-l ambalat într-un discurs despre modestie. Eşti cam nervoasă, Şurub... Şi cam vorbăreață.

Din fața barăcii un glas spart, de om care-şi face meseria răcnind:

— La stînga-mpre’! Drepți. Pe loc repaus. Rîdeți. Ce-i păpuşoilor, confundați aviația de vînătoare cu tîrtița muierilor? Vorrrba, drepți, la stînga-mpre’, în trei minute să ling miere în toate birourile, scoate pieptul, suge burta, capul la dreap-ta, capul la stîn-ga, aşa răcane, sîntem la război, rîdeți, mai scurtă mişcarea, măi don’ căprar te-nghit cu bocanci cu tot dacă, mă-nțelegi, vorbaaa! Drepți ! înhață unealta. La stînnga!... Dă, tonul!... Fals. Cu o gaură mai jos... Asculta tonul la mine, plutoner Stan Constantin din batalionul de gardă pedestră, vărsat voluntar în aviația de vînătoare... Scoate pieptul... Cu cînteeec, înainteee, marş!

Prin fața ferestrei trec trei soldați năduşiți, un caporal, duc pe umeri tîrnuri enorme şi-alături mărşăluieşte vajnic plutonierul Stan Constantin din batalionul de gardă pedestră, vărsat voluntar la aviația de vînătoare. Un uriaş perfect intrat în uniformă, încins, cu cascheta înclinată la 45° pe sprînceana dreaptă, stăpînul necontestat al tuturor aerodromurilor de campanie, trecute, prezente şi viitoare.

— Pas de defilare, înainteee marş!... Aşa păpuşicilor. Rugați-vă Mîntuitorului şi Sfintei Fecioare să vă mai găsească plutonerul Stan Constantin jucînd cărți în timpul programului... în linia întîi vă trimit!... îngeraşi vă fac... Pe loc, pas alergător, marş... Bă! V-ați luat după zambilele alea de la „149 Rheinmetall”?

Glasul se pierde după colțul barăcii. Pilotul îşi desface fermoarul cizmelor de zbor. Dacă n-ar exista Stan, este sigur că escadrila, grupul, flotila, n-ar fi decît nişte asociații sportive în care oamenii în loc să-şi spună pe nume, se tratează cu titluri onorifice; locotenent, căpitan, adjutant şef... Plutonierul Stan Constantin restabileşte drepturile definitive şi totale ale disciplinei, regulamentelor serviciului interior, pe garnizoană şi-n timp de campanie. Îşi scoate pantalonii de zbor. Se-ncalță. Îşi aranjează ținuta. Totdeauna întîlnirile cu Stăpînul sînt riscante... Cînd l-a adus pe 348 din țară, de la Braşov, fusese la peticit bătrînul, i s-a-ntîmplat ceea ce i s-a-ntîmplat acolo pe Lučenec, porcăria aceea dezonorantă, întîlnise cupiditatea în forma ei cea mai dezgustătoare, i-a raportat totul Stăpînului şi Stăpînul i-a spus sec, că, în general, un sublocotenent este bine să vadă exact cît trebuie sa vadă un sublocotenent; iar dacă vede mai mult, atunci se impune o osatură bine calcifiată şi o inteligență deasupra mediocrului. — Bine! Am să anchetez, a tăiat scurt Stăpînul, concediindu-l. De-atunci au trecut trei săptămîni fără să se-ntîmple nimic în afara celor trei focuri de pistol trase asupra lui acum patru zile, exact pe fereastra camerei unde cantonează şi exact la orele 02,30. Norocul lui a fost Maria, pentru că, în noaptea aceea...

— Nu vă jenați, domnilor, spune Stăpînul din uşa larg deschisă...

Ca-ntotdeauna excelent bărbierit. Cizmele cu burduf, franțuzeşti, lustruite. Cămaşă gri-bleu, vestonul turnat, nu poartă decorații, doar „cucul”, insigna de pilot de război, încins, tocul pistolului exact între cele două

carabiniere, surîsul uşor acid prezent, prezente mănuşile din piele galbenă, prezentă aroma de tutun bun de pipă, fiert în miere, din care se pare, Stăpînul are rezerve inepuizabile, prezente cicatricele de pe obraz, două, harta Slovaciei agățată în spatele biroului şi altceva... în afara acestor prezențe evidente. Sentimentul subtil dar ferm al existenței lor colective. Poate al ideii de escadrilă. De forță organizată. Existentă împotriva tuturor vicisitudinilor. Au trecut mulți, chiar foarte mulți din ordinea de bătaie a escadrilei în neființă, în amintire „ce băiat bun a fost Conovici", ori „ți-aduci aminte de Bouru" ori de alții şi de alții... Comandantul a supraviețuit. Cu toate că, dacă vreodată s-a aplicat în realitate dezideratul numărul 1 al regulamentului aviației de vînătoare, „comandantul de escadrilă este primul luptător al escadrilei sale" atunci s-a aplicat aici, de către acest căpitan aviator. A supraviețuit şi o dată cu fiecare misiune s-a născut legenda. Căpitanul a găsit elixirul vieții. Căpitanul a făcut un pact cu destinul. Căpitanul este nemuritor. Odată conferit dreptul la nemurire, a devenit Stăpînul. Pentru asemenea rațiuni, dar mai ales pentru una singură. N-a făcut din funcția şi autoritatea lui un cuib de confort călduț. Şi n-a trimis niciodată în aer pe altcineva, atunci cînd trebuia să se ducă el. Adică, atunci cînd acolo era iadul.

— Sîntem solicitați la Corp, domnilor... Mai precis, escadrila plus o celulă. M-am gîndit la dumneavoastră... Văd că războiul v-a deschis un apetit teribil pentru aventură... Mă-nşel?... Unii dintre dumneavoastră nu se mulțumesc cu tunul şi mitralierele de bord... Au trecut la armamentul individual...

Personal, prefer ca piloții mei să se bată în aer. Conturile lor de la aprovizionare să le rezolve administratorii. Slavă Domnului, ne întrec cu mult în încadrare... Te-am avertizat încă de la-nceput sublocotenente, că-ți trebuie o osatură rezistentă.

— Am avut trei accidente pînă acum, domnule căpitan. Am onoarea să vă raportez că oasele mele s-au comportat excelent.

— Te felicit. N-aş putea spune acelaşi lucru despre ale mele.

Pilotul roşeşte pînă-n vîrful urechilor. (— Sînt iremediabil cretin.) Căpitanul a colecționat în război cîteva fracturi celebre în aviație. Mai celebre în lumea ortopezilor. Paşi apăsați. Bătaie energică în uşă.

— Intră! spune căpitanul.

— Să trăiți, dom'le căpitan, plutonerul Stan Constantin la ordinele domniei-voastre.

Plutonierul stă smirna cu palma dreaptă întinsă regulamentar, degetul mijlociu atinge punctul unde viziera întîlneşte cascheta, cea stîngă lipită pe cusătura pantalonului, după ce-şi face raportul, scoate cascheta cu mişcări frînte, o aşază sub brațul stîng, bombează mai mult pieptul şi rămîne stană de piatră. Pilotul constată cu maliție că Stăpînul se prinde în joc.

— Plutonier Stan.

— Ordonați!

— N-am nevoie de război civil, aici, pe aerodrom.

— Am înțeles. N-aveți nevoie de război civil pe aerodrom.

Plutonierul îşi priveşte căpitanul în luminile ochilor. Are sprîncene groase, bărbia pătrată, o figură

bărbătească, plăcută. Şi, ce-l amuză copios, poartă petlițe verzi, petlițele piloților de vînătoare.

— Dacă te mai prind că organizezi atacuri de noapte asupra divizionului de artilerie antiaeriană, te tai de pe lista cu propuneri pentru decorare.

— Domnule căpitan...

— Şi te trec din nou la batalionul de gardă... înțeles?!...

Plutonierul rămîne perplex. Fără să-şi ia ochii din ochii căpitanului...

— Atunci vă raportez că mă-mpuşc. Nu mă scoateți de-aici decît cu picioarele-nainte... Vă raportez că plutonerul Stan Constantin este pedepsit cu trei zile de arest sever pentru răspuns neregulamentar...

— Iau notă... Ce-ai cu cei de la divizion?

— Vă raportez că ne aduce calomnii publice... Atît între militari, cît şi mai ales în lumea civilă.

— Care lume civilă? Şi ce calomnii, plutonier?

— Lumea civilă, adică... vă raportez... Zice că nu noi doborîm inamicu, că dacă n-ar fi ei cu pişătoarele alea, vă să mă scuzați, etcetera. Asta este... Se bagă în zona de civile rezervată pentru vînătoare liberă. Aşa că asară au venit cu frontul la „Mielul albastru” cu toate că ştia, scrisesem eu cu cretă: „Rezervat pentru piloți de vînătoare”. Asta a fost tot...

— Plutonier Stan Constantin.

— Prea bine, domnule căpitan... Nici o pierdere la trupa de aviație. Permiteți să mă retrag.

— Retrage-te... Dar fără torțe. Şi – deocamdată îți suspend pedeapsa... Dacă se mai întîmplă...

Plutonierul îşi aşază cascheta. Salută pocnindu-şi

călcîiele.

Execută o întoarcere perfectă. Iese cu paşi hotărîți.

— Unul care ştie cum să-şi apere zona de vînătoare liberă, mormăie căpitanul... Şi-acum la Corp, domnilor!

★

— Sergent Chirilă.

— Ordonați!

— Raportează.

— Sergentul major „Curmanbese”...

— Aha!... Ala cu îmbrăcămintea de la „29 Vikers”.

— El... A trimis vorbă la escadrilă, popotarul Cîrlig, că diseară iese la plimbare, aşa de-al dracului, să facă el un reperaj şi-o tragere la joasă înălțime cu bateria şi o să vadă dacă mai trece vreo ladă zburătoare.

— Ce, mă?... Ladă zburătoare?

— Mai rău... A venit glisat la Catherina.

— Dă alarma... După stingere, la locul ştiut. Numai cu gradații. Pînă la caporal. Ai pregătit aparatajul?!

— Nişte smoală de la primărie, că vor să repare străzile.

Perna am rechiziționat-o chiar de la „Mielul albastru”...

— Ce pene?

— De gîscă.

— Să nu-ntîrzie unul, că fac moarte. Şi... mucles. Îl luați pe nu ştiu în gură... Că altfel... Bă, auzi?! Secretul operațiunilor. Principiul surprinderii. Ştiință înaltă, sergent Chirilă. Trap la avioane...

Convorbirea militară are loc în magazia de materiale a escadrilei. Sergentul Chirilă salută şi dispare. Plutonierul Stan Constantin iese în fața magaziei. Adulmecă boarea

reavănă. Priveşte cu dispreț pregătirile care se fac în jurul unui „Moş Neață”. Îşi scoate cascheta. Orele 10.35. Astăzi are să execute 25 de minute de bronzare. Mîine, urcă la 30...

★

Motocicleta răpăie vesel prin oraşul inundat de lumina fragedă. Stăpînul şi-a pus cojocelul peste veston. Ochelarii de soare. Stă bine înfipt în şaua din spatele motociclistului care ia virajele cu ataşul prin aer. Crestele înzăpezite ale munților sclipesc candide în soarele dulce, amețitor. Mai presus de toate sclipeşte Javorina. Peste craterele sfredelite de obuze şi peste morți, ninsorile lui februarie au aşternut văluri albe, neprihănite. Nu poate gîndi războiul decît în termeni generali. Propriu zis nu ştie ce este războiul. Îl simte, percepe mental efortul uriaş din Arctica în Africa, din Noua Zeelandă şi Birmania, pînă în Manciuria, dar asta nu-nseamnă decît vorbe. Cifre. Şi iar vorbe. Şurub îi vîră cotul în coaste. Pe trotuarul însorit, două fetişcane bălaie. Se țin de mînă. Au gambe feciorelnice, întorc capetele, fețe albe, zîmbitoare, fac bezele, Şurub se răsuceşte, le răspunde cu amîndouă mîinile; – Stăpînul tuşeşte, Şurub îşi regăseşte echilibrul moral şi aerul de primăvară, dens, curge mereu peste motocicletă ca un elixir al vieții. Se-ntîmplase ceva.

Acolo, acasă, dincolo de lumea lor exprimată în misiuni, ieşiri avion, tone de benzină arsă şi alte tone de muniție trasă.

Poate că se-ntîmplase tocmai esențialul. Tocmai acel lucru esențial căruia îi simțise el lipsa acut, în zilele petrecute pe Vinț. Mai precis în seara de 23 august 1944,

atunci cînd întîmplarea îi descoperise una din fețele realității. Ştabu. O lume. Nea Bujie. O alta. Omul ieşit din porumb, anonim.

Dispărut anonim în noapte. În evenimente. La Braşov, în fabrică, lozinci enorme „Totul pentru front, totul pentru victorie”. Dincolo de lozinci, oamenii. Asta a fost constatarea copleşitoare. Revelatoare. Oamenii. Şi cum? Zi de martie umedă. Măgura Codlei sub pîclă. Tîmpa abia conturată prin vălul dens de burniță alburie. A venit la fabrică de dimineață...

Şeful de echipă era în carlingă. De jur împrejur, ceilalți. Lică, ochi de bazedofian, Grigoraş de la aparate de bord, Gheorghiu, motoristul, şi celălalt, Antoniu, tot motorist, ceilalți îi ziceau „tovarăşe Antoniu”, îi arătau un respect evident şi Marinescu, şeful de echipă i-a spus conspirativ: „a fost ilegalist neică sublocotenente. Doişpe ani de temniță pe muche”...

Au fixat capotele. Au trecut toți la inspecție: comenzi, fuzelaj, tren de aterizare, pe urmă Grigoraş şi Gheorghiu au pus mîna pe bendix. 348 arăta nou, nouț. Îi schimbaseră motorul, înlocuiseră plăcile din fuzelaj rupte de flacuri, tijele de la direcție. Făcuseră asta în două zile şi două nopți. În prima noapte stătuse cu ei. Povesteau cum pusese prefectul mitralierele pe manifestanți acum două luni. Ori acum o lună. (— Poate chiar în 15 februarie ori în 25 cînd ei dădeau bătălia pentru Očova şi Zvol-Slatina). Aseară ieşise să mănînce o friptură la „Aro”. (— Du-te neică sublocotenente şi vîntură-te puțintel prin oraş. Eşti tînăr. Frontu-i front. Las’ că de băiatul ăsta are nea Ghiță Marinescu grijă. Ți-l dă gigea, văcsuit, gata să halească nori). Prețuri exorbitante. Lume multă. Muzică.

Se rupea o diseuză, cîntînd răguşit din gît: „Hello Baby, madmoiselle”. Un perciunat cu talpa pantofilor de trei degete, imitîndu-l fără har pe Bing Crosby. Fum. Dame. Foarte tinere. Ei foarte chei, cu inele pe degete, rotunzi. Un tip înalt, cărunt, în demi bej din păr de cămilă, mănuşi *glacé*, obraz fanat, ochi adînci, melancolici.

— Permiteți *mon lieutenant*.

— Vă rog.

— Aviator... Toată viața mi-am dorit să zbor... Să zbori...

— Un coniac?... A nu! Considerați-vă invitatul meu. Îmi dați voie: Manolescu-Barboşi. Jean Manolescu-Barboşi. Rentier...

— Veniți de pe front? Se vede. Altă alură. Alt aer... Cocoşei?

— Mă rog?

— Cocoşei?... Jubiliare?... A nu! Cumpăr ! Se zice că baronesele, contesinele, mă rog, şi-au vîndut bijuteriile pe cîte-un kilogram de zahăr. Cumpăr. Sînt specialist în pietre prețioase. Pasiune ereditară. Mai ales diamante... Contesinele, diamante montate în coliere de pe vremea imperiului. Superb.

Nu uitați Jean Manolescu-Barboşi. Rentier. Prezent între orele 20,30-24,00... Am onoare. Aviator. Toată viața mi-am dorit să zbor... Oricare camarad de-al dumneavoastră, cu plăcere. Lucrez cu aur. Un amic, discreție absolută, paste făinoase, zahăr, mai ales zahăr şi uleiuri fine grafitate, de avion... vă pun în legătură. Am onoare. Jean Manolescu-Barboşi...

Fum gros. Dame decoltate. La o masă trei geaplani, cămăşi albe, nodul cravatei cît unghia degetului mic, cu o

femeie înaltă, păr negru în cascade ondulate pînă pe umerii albi, magnifici. Bust magnific. Îl fură cu coada ochiului. Îi e greață. Tocmai pentru că îi e greață: „Cui pe cui se scoate", își trage tocul pistolului pe șold. Diseuza screme alt cîntec poliglot. Zvîrle în microfon cuvinte englezești, franțuzești și spaniole. Îl amuză ghiveciul pe note. Se ridică. Femeia zîmbește provocator. Geaplanii rămîn uluiți.

— Permiteți, domnilor?

Femeia se ridică unduitor.

— Cu plăcere, aviatorule.

Se ridică unul dintre geaplani.

— Ia vezi! Aici nu ești pe front, mocofane! spune scrîșnit.

— Dar aș putea fi gentlemen!... într-o secundă, dacă țineți morțiș.

— Spune-mi Cristina, aviatorule... Vînzătorii ăia de piei de cloșcă mă plictiseau de moarte. Vii de pe front?

— Cu voia ta Cristina, da.

— După tangoul ăsta, mergem. Ți-e frică?... De ce tremuri?... Bieții de voi... Atît de tineri... Spune-mi drept, de cînd nu te-ai mai culcat cu o femeie?!

I-a mîngîiat fruntea. Aproape matern. O femeie magnifică. Ametitoare. Cei trei, afară, umăr în umăr. Mîinile înfundate în hainele de piele. Lume puțină. Nici o patrulă.

Cîțiva soldați ruși bine dispuși. Cristina își ridică gulerul de blană. Îl ia de braț.

— Haidem. Stau aici pe Șirul Livezii. La doi pași.

Cei trei îi urmăresc deaproape. Cînd intră sub copaci, dincolo de căminul ofițerilor, își scoate pistolul. Îl armează scurt. Cei trei o rup la fugă, înjurîndu-l

grosolan. Pe urmă a venit noaptea. Adîncă. Secătuitoare... O sirenă... Prelung. Acoperind zgomotul lui 348 pus la ralanti. Mecanicul taie contactul. Coboară din carlingă.

— Ia-ți-l, nene sublocotenente... Merge uns. Ia-ți-l şi să ai noroc de el.

— Să vă-ntoarceți sănătos, dom'le sublocotenent.

— Noroc.

— Hai, nea Marinescule la reformă... Uite c-au venit şi camioanele.

— Nene sublocotenente, spune-le ostaşilor pe front că uite, acuşica, ne ducem cu reforma. Fă un strop de propagandă, nene sublocotenente.

Comandantul aerodromului nu i-a dat voie să decoleze... Oradea impracticabil. Miskolcz acoperit, plafonul sub 100.

— Pentru orele 13.00 sînt previziuni bune... Daca se ridică plafonul, îți dau drumul.

S-a întors lîngă avion. În fața uzinelor, cîteva camioane pline cu muncitori.

— Nene sublocotenente!... Nene sublocotenente!... Ia vin' ia să vezi cum facem noi istorie.

A văzut. A văzut brazda aceea lungă, mustoasă, şerpuită, boii fumurii de Ardeal, cu coarne puternice, şi femeile. Femeile cu copiii în brațe, agățați de fuste, femeile şi babele înfăşurate în broboade negre, pe „tovarăşul Antoniu" vorbind despre alianța dintre clasa muncitoare şi țărănime, vorbea greu, asuda mult, mirosea a țarină umedă, a vite năduşite, femeile acelea, bătrînii aceia aproape în zdrențe, obrazurile galbene, copiii desculți în mîzga rece, cerul jos, plumburiu şi cineva de la primărie care striga mereu, cu glas gîjîit de

băutură:

— Să se prezinte văduva de război Ana Fărcaş, cu patru copii...

Comandantul aerodromului mînca brînză, slănină şi ceapă. N-a vrut să-i dea drumul.

— Nu-mi iau nici o răspundere, băieţaş... îţi ordon să aştepţi meteorul.

— Noroc că frontul n-aşteaptă să-i dea ordine toţi impotenţii. A decolat, a spart plafonul şi dincolo de Turda a găsit „parţial senin" pînă la Miskokz.

★

Aerodromul de etapă al Corpului. Du-te vino. Aterizează un „Ju-52". Butoaiele cu benzină în biute. Dintr-un „Henschell" se descarcă cu macaralele două motoare de avion. Ordine. Se duce la adjutantul de serviciu. Unul spătos, cu mustaţă vrabie.

— Alimentare, bătrîne... Trap! Nu vreau să mă prindă noaptea aici.

Adjutantul îi cere ordinul de serviciu. Foaia de misiune. E înfofolit într-un cojoc de zbor. Descheiat la gît.

— N-am oameni. Nu-i nici un zor. Cu un avion mai mult, ori mai puţin, tot n-ajungem la Berlin, mîine.

— Sper că n-ai fost trecut la comanda Corpului.

— Acolo nu! Da aici, eu comand...

— Eşti sigur?

— N-am vreme! Mă scuzaţi. A venit curierul special de Bucureşti.

Îi întoarce spatele. Stupoare. „Henschell"-ul escadrilei, pufnind şi scîrţîind din toate feroteniile. La volan maistrul a III-a Mareş. Cu cascheta trîntită pe ceafă. Adjutantul

sare pe scară. „Henschell”-ul demarează într-un nor de fum. Trage lîngă „Junckers”-ul care-a rulat în marginea aerodromului, dincolo de baracamente. De undeva îşi fac apariția cîțiva soldați. Se descarcă saci din „Henschell” şi se încarcă în „Junkers”, în vreme ce se descarcă lăzi din avion şi se încarcă în camion. Trece pe după baracamente, pe linia biutelor, a cimitirului de avioane, schelete calcinate, diforme, mormane de oțeluri care altădată au fost aripi, fuzelaje, motoare, care-au conținut nădejdi ori spaime, disperări ori bucuria triumfului - totdeauna cimitirele de avioane îi fac rău – şi se-apropie de „Junkers” pe la spate, la adăpostul derivei uriaşe.

— Numără bine, Paraschivescule. Două’ş’cinci de lăzi mari... Trei’ş’cinci de lăzi mici... Spune-i şefului să facă rost de zahăr tos, mă... Şi-acum plinu, repede, că decolez.

Vede soldații cocoşați sub saci. O ladă de carton cocoțată în camion cade, probabil împinsă de adjutantul care transpiră sîrguincios, aranjîndu-le. Se sparge. Se rostogolesc din ea zeci şi zeci de mosorele de ață, de toate culorile, cutii cu papiote, iarăşi mosorele, ori gheme şi iarăşi papiote. Adjutantul trage cîțiva dumnezei.

— Ce te holbezi, bă, ca la aia a mă-ti... Pune mîna, că nu-i ața soră-ti... E a statului, bă...

— Eşti sigur, adjutantule? spune, şi iese din spatele derivei... Continuați... îmi dau şi eu seama că pe lîngă asta, alimentarea unui avion pentru front e zero... Bravo transportul!

Îi spune pilotului care-şi scoate capul acoperit cu casca, pe portiera avionului.

— Să trăiți, don’ su’ent, spune maistrul Mareş. Rînjeşte, e neras ca-ntotdeauna şi beat. Se dă jos din

cabina mastodontului pe şase roți. Vine la el şi-l salută cu două degete. – E chestie mare, îi şopteşte, trimițîndu-i în obraz duhoare de alcool prost. Îi trage cu ochiul. – Ori iese cu bătrîne, ori iese cu şucăr. Ce măta bolmojeşti acolo? strigă adjutantul din camion... Bă-i fruntaş. Ia pas alergător, găseşte-l pe Mitică şi alimentați-l pe don' su'ent cu cisterna. Trap.

— Arată-mi foaia de parcurs şi ordinul de serviciu, îi ordonă maistrului.

Omul se caută în buzunare cu degete soioase, cu porii îmbibați de ulei. Are unghiile netăiate. Negre. Se caută conştiincios. Rîde tîmp. Pilotul „Junkers-ului" coboară urmat de alți trei vlăjgani. Coboară şi adjutantul.

— L-a rătăcit pe undeva, tembelul... Uitați cisterna, don' su'ent. Să trăiți!

Ştie. Ştie pentru că l-a văzut şi auzit pe căpitan comandorul Bălteanu. Ştie exact ce se-ntîmplă aici, după cum ştie foarte bine, cu o exactitate maximă, că va trebui să se ferească din fața „Henschell"-ului acesta, ori de acest „Ju. 52" cu numărul 6 – memorează 6 – şi că oricum, va trebui să ajungă înainte de a-nnopta pe aerodromul lor, pentru că, aici, la etapă, somnul n-o să-i priască. Dimpotrivă. I-ar putea fi chiar dăunător...

★

— Andante molto mosso, puişor!... Cu-cu!... Nu prea ai cultură muzicală puişor şi-ți vîri nasul unde nu-ți fierbe oala... domnule plutonier cu îmbrăcămintea Bărdoi, pardon, fără ă, cu a, rectific, cu a nazal, Bardoi, Bar-doi, ori Bardoa, aşa sună panzian, fii amabil şi pregăteşte o ceaşcă de cafea veritabilă pentru tînărul şi vigilentul

nostru sublocotenent... Ehee! Beethoven. Andante molto mosso, păpuşică... (El îşi întoarce scaunul cu spatele la zid, în aşa fel încît să-l pună pe căpitan între el şi fereastră, afară patrulează Şurub cu plutonierul Stan şi doi soldați, dar, oricum, nu stricã.) Uite ce e, băiatule. Vezi-ți de avioane şi lasă treburile administrative pe seama mea. Aici e război, funcționăm după imprevizibil şi presupusa „afacere” a „Henschell”-ului cu saci de zahăr, o lămuresc eu. N-a crăpat escadrila că i-a venit benzina cu trei ore mai tîrziu. Asta poți să i-o spui comandantului tău, fără grijă. Ştiți să ciripiți doar: benzină, benzină, muniție, muniție, păpică, păpică, decorații, decorații şi-atît. Că ne rupem aici şalele să vă cărăm cu nişte droaşte nenorocite tot ce vă trebuie, că...

— Mai ai?

— Sublocotenente!

— Nu ştiu cînd hienele de măsura ta au s-ajungă în fața Curții marțiale, dar sînt sigur că eu am să fac tot posibilul să...

Un foc de pistol. Geamurile țăndări. Glonțul plesneşte sec în tencuială. Din punctul de impact se scurge o şuviță subțire de mortar. Paşi. Tropote. O somație. A doua somație.

Altă somație.

— Pregăteşte-te, îi spune căpitanului de administrație... Şi fă-ți rugăciunile, canalie.

Şurub îl îndeasă pe uşă, împungîndu-l cu țeava pistolului pe maistrul clasa treia Mareş. Este ora 24,00 pe aerodromul de campanie al Corpului aerian.

★

Motocicleta răpăie vesel prin oraşul inundat de lumina fragedă de aprilie. Fete, mereu perechi de fete pe trotuarele însorite, crestele înzăpezite, strălucitoare ale munților, cerul de-un albastru pur, fascinant, Javorina fără cratere şi fără morții diviziei 10 infanterie, ei morții zac în gropile comune, ori în cimitirele cu cruci aliniate sobru, un lanț de cimitire militare, de pe Carpați pînă-n Tatra şi pe ei i-a convocat la Corp, probabil pentru afacerea aceea odioasă, pentru că s-a anunțat la raport, mîine va fi convocată Curtea marțială de front, conform normelor în vigoare pe timp de război.

Un colț. Motociclistul încetineşte. Rîsete. Fete. Mereu fete. De ce numai fete? Flori. Viorele mov şi ghiocei. Fetele aruncă în ataş violete cu petale fine, catifelate, mov, şi ghiocei.

3.

— Acum, atenție, le spune Stăpînul. Vorbiți puțin, fiți reverențioşi, ascultați şi aşteptați-mă... Mă duc să-mi fac hagialîcul... la 12.00 punct, în fața cabinetului.

Dispare într-unul din birourile din care intră şi ies ofițeri superiori de stat major, administrație şi tehnici. Primează stat-majoriştii cu eghileți galbeni, insigne, bărbieriți la sînge, mirosind elevat a săpunuri de lux, faciesuri severe. Unii trec fără să-i vadă, alții îi privesc condescendent, toți sînt gravi, aferați grăbiți, trîntesc uşile, duc dosare, strigă la furieri, se aude țăcănitul maşinilor de scris, coridorul şcolii în care este încartiruit Corpul păstrează pe pereții cu uleiul cojit şi urme de

sînge (a fost probabil un spital nemțesc aici, miroase încă puternic a iodoform), păstrează planşe cu graminee şi conifere, îi atrage atenția o planşe de anatomie. Reprezintă clasica secțiune a unui corp uman, se văd intestinele, inima, sistemul circulator, planşa este mînjită cu ceva incert şi într-un colț scrie cu caractere gotice, tremurate: „Hitler”.

— Nu-i mai suport pe scribii ăştia grandomani, spune Şurub... Mă-ntorc la fără cinci... Dacă e ceva, sînt aici, afară, în piață.

Îşi vîră mîinile în buzunarele cojocului. Pleacă legănîndu-se ostentativ.

— Ei, sublocotenente!... Ți s-au înecat corăbiile? Ia pofteşte aici să te văd din profil.

— Domnule locotenent comandor...

— Eu... Tuns, ras şi frezat...

Locotenent comandorul Rahoveanu, ținută de campanie pe care nu străluceşte decît „cucul”, îi întinde mîna. Zîmbeşte cu zîmbetul acela fermecător, puțin ironic, mult înțelept, un strop acid, care-i deconcentrează pe mulți.

— Tare-mi pare bine sublocotenente că te văd. Haide înăuntru să constați că m-am zaharisit de tot... Prezintă-te...

Sînt acolo doi căpitani de stat major, unul cu petlițe roşii de bombardier, celălalt cu albastre, de recunoaştere şi insigna de observator. Hărți. Vrafuri de dosare. Trîmbe de raze pe deasupra porțiunii de geam vopsită cu alb...

— Sînt mulțumit de dumneata, sublocotenente. Sînt tare mulțumit... Acum spune-mi te rog tot ce ştii în legătură cu afacerea aceea odioasă. Dar absolut totul...

…Locotenent comandorul pare jenat. Dă impresia că ar fi rudă cu toți nenorociții aceia, că dezonoarea lor este într-un el dezonoarea lui, îi cunoaşte perfect trăsătura asta idealistă, tot corpul ofițeresc este impecabil, toți cei mai mari în grad intangibili, aviația este arma jertfei permanente şi conştiente… Bănuieşte şi rațiunea idealismului pur al locotenent comandorului. Disciplina. Încrederea.

— Pentru fiecare pilot care zboară în misiune sînt treizeci de scribo-strategi, mîrîie locotenent comandorul… Au ieşit din toate birourile ministerului să-şi facă „stagiul” pe front… Cum pun mîna pe-o „Virtute aeronautică”, cum îşi fac coada colac… Şi-acum, negustoria asta împuțită… Se deschide uşa ca smulsă de-o furtună. Se-arată un căpitan comandor înecat în eghileți, furajere, cuci, cu pistolul la şold, masiv, în cizme de zbor, cu petlițe roşii de bombardier. Nu-l cunoaşte. Urlă:

— Rahoveanu!

— Domnule căpitan comandor, răspunde glacial locotenent comandorul.

— Am auzit c-au venit botoşii ăia de la Grupul 1… Ăia cu delațiunile… S-a dat în mă-sa aviația românească… în loc să-şi vadă de misiuni, se țin de… se țin de…

Căpitan comandorul se-neacă.

— Cred că exagerați. De altfel, ofițerul care-a descoperit banda de escroci este aici.

Înainte de a se putea prezenta, namila eghiletată se repede în picaj.

— Asta este?!… Ce e, mucosule, crezi că n-am altceva de lucru decît să ascult fantezismele tale polițiste? Rahoveanu! Anchetă severă. Să mi-l scuturi pe mucos pînă-i

sar toți puricii din cojoc.

Pilotul îşi scoate batista. I-o oferă căpitan comandorului cu un gest prevenitor. În uşa fostei săli de clasă se văd cîteva capete.

— Ceee-i astaaa?

— Ați transpirat... Am onoarea să vă raportez că nu sînt surd. Şi că Grupul 1 de vînătoare s-a bătut impecabil – vezi ordinele de zi ale Corpului Aerian Român, Armatei 40 sovietice, Ministerului Aerului etc. etc.... Vă rog să vă adresați unui pilot al acestei unități în cadrul prevăzut de regulamente.

— Ahaa! Ți s-a urcat democrația la scăfîrlie, amice. Ei bine!... Un pahar cu apă te rog.

— Planton! Un pahar de apă pentru domnul căpitan comandor.

— Şcoala dumitale, Rahoveanu.

— Ați ghicit.

— Ei bine, domnilor... Vom vedea.

Iese țeapăn, congestionat, gata să explodeze.

— Se complică, spune locotenent comandorul... Sîntem în faza „intimidare”.

★

Generalul, comandantul Corpului aerian Român, atletic, ostentativ brunet, cu trăsături regulate de bărbat încă foarte tînăr şi frumos (îi place expresia severă a generalului, expresia pe care-o dobîndesc oamenii obişnuiți să comande, bărbia puternică, generalul practică operele cu caracter cultural, la Türkeve eliberase de servituțile războiului două şcoli, le aprovizionase cu lemne, corpul didactic îi mulțumise public şi copiii îşi

văzuseră de carte), generalul îi primeşte cu cordialitate cenzurată. Stăpînul îşi prezintă celula în termeni sobri.

De la-nceput are senzația acută că de data asta Destinul lui va fi comandantul Corpului aerian, într-un mod direct şi nemijlocit. Poate tot aşa cum Moş Fofează a fost pentru locotenentul Ionescu-Demaror. Indirect, totdeauna Destinul subalternilor în război se leagă de comandanți şi nu de puține ori el s-a-ntrebat dacă aceştia văd totdeauna limpede gravitatea unică pe care-o implică actul de comandă şi mai ales responsabilitatea acestui act. Dacă nu cumva actul de comandă şi ordinul, fiind elementele curente şi de structură ale armatei, nu se degradează printr-o folosire cotidiană, aplicîndu-se deopotrivă mizeriile inerente vieții în mari comunități, ca şi acelor momente unice, definitive, cînd li se cere oamenilor să renunțe conştient la cel mai de preț bun al lor, viața. Ştie că-n Europa de vest războiul obosise. Obosise şi-n Pacific. Sovieticii angajaseră bătălia concluzie. A Berlinului. Şi cu toate că acesta este cel mai cumplit război din istoria umanității, lui nu i se-ntîmplase nimic deosebit. Nimic revelator. Nimic care să-l îndreptățească să spună despre el însuşi c-a fost în pragul definitivului şi că dinco-lo de acest prag nu mai poate exista nici cunoaştere, nici o altă experiență. Un locotenent de vînătoare fără o mînă aduce un sul de hărți.

— Făceți-vă lejeri, domnilor, spune generalul... Peste zece minute este aici comandantul Armatei 40 sovietice. Vom preciza misiunea pe care-o aşteaptă de la noi... Comandantul este de-o discreție absolută şi asta nu este rău de loc, dacă nu cumva discreția nu afectează nişte

zone, să zicem ale personalității în raport de colaboratorii direcți... Cum stați cu avioanele?... Ți-a venit „Fisler-Stork”-ul pe care ți l-am repartizat?

— Nu încă, domnule general.

— Telefonează escadrilei de legătură să prezinte avionul.

Cine-l va pilota?

— Sublocotenentul Dicescu, domnule general.

— Da... Sublocotenentul Dicescu.

Generalul îşi desfăşoară harta şi-n clipa aceea Pilotul are revelația întregului. Zburase de zeci de ori în zeci de misiuni limitate. Însoțirea bombardierelor la Tisovec. Atac la sol Sása. Însoțirea asalt-picajului şi atac la sol Altsohl sau Neusohl. Sonă meteo în zona Zwolen-Banská Bistrica – Valea Hronului. Misiuni care pleacă de pe aerodrom, urmează un itinerar delimitat cu precizie şi se-ntorc la aerodrom. Luptă aeriană. Flakurile primindu-i cu foc, camioane incendiate, luptă aeriană, regrupare, aterizare. „Altădată, dacă nu vrei să te pupe mămica rece, uită-te în spate, bebeluş”. „Ți s-a făcut de colivă, sublocotenente. Cînd ieşi din picaj, dă picior, băiatule, să ieşi glisat, ai văzut cum ți-a tuns planul neamțul ăla”.

„Dragă băiatule să ştii că nu-ți ridică nimeni monument dacă dai buzna peste un tanc. În general drăcia nu este comestibilă, o bucată cu care te-neci şi este inutil să-ți explic că puşcociul cu care tragi abia-i scarpină cuirasa”. Iată aici frontul Armatelor 1 şi 4 române, al Armatei 40 sovietice, iată dincolo de acest front dispozitivul inamic şi dincolo de dispozitivul inamic cîteva zone încercuite cu albastru în care se-nfig săgeți pe coada de cometă cărora sînt trecute grupuri de cifre şi

litere, probabil zonele de concentrare ale inamicului descoperite de cercetarea strategică – băieții de la „Ju. 88”, un tablou larg, munți, văi, rîuri, căi ferate, gări, un popor întreg acolo, de veacuri şi peste el acest război.

— În mare, mi se cere o recunoaştere. În toată zona asta.

Generalul acopere ferm cu palma puternică (dosul palmei acoperit de păr negru, sîrmos) valea Moravei la poalele Carpaților Albi.

— Aici, la Prerov, inamicul concentrează trupe, mai ales blindate, care vin de la Qlomouc, Brno şi mai de departe, de la Pardubice şi Jihlava. Este clar că vor să apere Carpații Albi valea Moravei. Prerovul, nod esențial de cale ferată, uite aici domnule sublocotenent, patru linii principale de cale ferată, îl interzic cu vînătoarea de pe Prostejov... Trebuie să străpungi, să vezi şi să raportezi. Se pare că aliații noştri găsesc esențial acest lucru. Probabil că nu-ți va ajunge benzina să te-ntorci. Ori că vei fi silit să aterizezi... în cazul acesta, neplăcut desigur, ai datoria să ajungi aici. Pentru asta coechipierul dumitale va ateriza acolo unde te vei afla şi te va ridica din teritoriul inamic. Vei fi prevăzut cu un emițător pe care-l aduc sovieticii. Esențial este să pătrunzi. Să treci de vînătoarea inamică care execută interzicerea prin menținerea permanentă a unei patrule în aer. Comandantul vînătorilor germani, după interceptările noastre radio, este maiorul Karl von Erikmann. Un as al aviației de vînătoare. Şi acum, se pare, sosesc amănuntele şi discrețiile.

Ofițerul aghiotant deschide uşa. Intră un general sovietic de talie mijlocie, bine legat, cu o scurtă de piele

lucioasă prevăzută cu epoleți de fir. Poartă căciulă de miel brumăriu.

Este însoțit de un colonel şi un maior înalt, zvelt, cu privire opacă. Maiorul ştie destul de bine româneşte, joacă rolul de traducător şi după cîte se pare este şeful detaşamentului de legătură al Armatei 40 cu Corpul aerian.

★

Generalul sovietic este perfect stăpînit, comandantul Corpului surîzător. Sovieticul îl recunoaşte cu plăcere pe Stăpîn. Spune ceva asemănător cu „Haraşo istribitili", le strînge mîna cu un fel de afecțiune soldățească privindu-i pe rînd cu nelinişte abia ghicită, îi bate pe umeri şi le transmite rugămintea lui, care prin gura lui „gospodin jenieral" probabil se va transforma într-un ordin sacru, de a nu sufla nici o vorbă despre ceea ce se va discuta aici. El apreciază Corpul aerian, de altfel aprecierea mareşalului Stalin din ordinele de zi 329 şi 331, ca şi salvele de artilerie trase la Moscova şi în cinstea aviatorilor români sînt mai mult decît edificatoare.

Generalul sovietic spune în rezumat că este de importanță capitală să ştie încotro sînt dirijate întăririle aduse de nemți la Prerov. Spre Lipnik, Hronice, Val Mezurici, deci spre nord, ori spre sud, pe linia ferată Napejedla-Uh. Hradiste.

Trebuiesc explorate comunicațiile Uh. Hradiste-Uh. Brod-Bilnice şi pasul Vlara mai ales, pentru că este comunicația cea mai directă cu Trenam şi Piestiny. Pe măsură ce generalul sovietic îşi numeşte obiectivele şi Stăpînul le trece pe hartă, Pilotul înțelege ideea operativă

a acestui general, teama lui de a-şi vedea aripile amenințate în valea Vahului, necesitate imperioasă de a trimite avioanele Corpului să distrugă gările, nodurile de cale ferată şi comunicațiile din spatele Carpaților Albi, ca să-şi asigure mînă liberă în ofensiva pentru Vah. Revede unitățile Armatelor 4, 1 şi 40 mărşăluind după bătălia pentru eliberarea oraşelor Kremnica şi Prievidza – bătălii care au adus cele două ordine de zi ale Comandamentului suprem sovietic, le revede şiroind pe valea Nitrei spre sud, ori spre nord, către Rajac şi Turc. Sv. Martin şi-n forul lui intim, acolo unde nu te poți minți pe tine însuți, îl înțelege exact pe acest general cu riduri adînci la colțul ochilor, care vrea să piseze rezervele nemților şi să-şi cruțe soldații.

Dimensiunea şi importanța misiunii se relevă nu numai prin prezența aici a acestor înalți comandanți, se obişnuieşte o asemenea întîlnire cînd se montează un ansamblu de operațiuni la nivelul Armatelor, nu cînd trimeți o recunoaştere, el „vede”, vede un spațiu de 150 de kilometri în adîncime, linia severă a Carpaților Albi despărțind cele două armate în luptă, zecile de mii de soldați, tancurile, tunurile şi moartea.

Generalul sovietic îl ia de umeri. Îl priveşte în lumini.

— Fiți fără grijă, raportează... Misiunea va fi executată întocmai.

Generalul îşi manifestă dorința să vorbească cu comandantul Corpului, spunînd că tovarăşul colonel aici prezent îl va informa direct pe pilot despre activitatea partizanilor cehi din zonă şi-i va arăta modul de funcționare al aparatului de emisie-recepție, pentru a-l folosi în cazul extrem.

— Gînd doreşte domnia voastră să aibă rezultatul cercetării? întreabă comandantul Corpului.

— Acum, răspunde simplu sovieticul.

4.

În general emisia se face între orele 02,30-03.00, cînd transmit nemții, ori în timpul luptelor, cînd de asemenea se transmite mult de ambele părți ale frontului. Datele pe care le recepționăm sînt de-o exactitate matematică. Pînă la pluton şi car de luptă. Ca să faci asta trebuie să fii în imediată apropiere a obiectivului. Să numeri. Să asculți ori să sustragi documente. Postul se menține în fața Armatei 4 române, armonizîndu-şi mişcarea cu mişcarea Armatei. Nici noi, nici Armata 1 nu avem dincolo de linii o misiune ordonată. Am convenit să numim „Agentul X" acest informator prețios şi sa nu emitem nici o ipoteză asupra proveniență lui. Sîntem circumspecți, verificăm informațiile prin aviație atunci cînd putem şi, în general, comanda Armatei ține cont de aceste informații pe care le transmite Corpului dumneavoastră. În urma lor s-a putut ataca eficient cu asalt-picajul, aglomerarea de trupe din gara Turc. Sv. Martin. Surprinzător este că de cîteva zile informațiile sosesc din regiunea pasului Vlara. Aşa se face că în 12 aprilie Grupul 1 bombardament greu a putut, cu toate condițiile meteo grele, să atace gara Uherski Brod, plină de trupe... Uitați-vă pe hartă. Omul nostru s-a mişcat cu o viteză neînchipuită pentru condițiile terenului şi ale teritoriului inamic. Aş putea spune că a făcut o minune.

— Bănuiți c-ar putea fi cineva din armata germană?

— Nu.

— Dintre partizanii cehi? Vreun român căzut prizonier, evadat şi ajuns la partizani?

— Dacă n-am fi recepționat de două ori informații transmise în cea mai curată limbă franceză, aş zice da... Oricum, nu strică să ştiți că în regiunea pasului Vlara între Bilnice-Bojkovice-Val. Klobonky şi Nemsova se găseşte un „Agent X" necunoscut nouă, prieten nouă, de-o promptitudine exemplară, căruia îi cerem pînă şi informații meteorologice.

Maiorul de la B2-iul Armatei 4 zîmbeşte.

— I-ați cerut şi acum?

— Da. La dorința Corpului aerian. Pe tot lanțul Car-Pații Albi plafon la înălțimea crestelor. În pasul Vlara, furtună de zăpadă. Partizanii cehi semnalează lapoviță pe versantul vestic al munților Javornik şi Jablunka. Sper că informațiile noastre să vă fie de folos.

Maiorul de infanterie, probabil un oltean după debitul verbal şi mobilitatea inteligenței, scund, bine legat, vîrît în cizme pînă la genunchi, îşi ia automatul.

— Dacă puteți vedea domnule sublocotenent şi ce ne interesează pe noi, v-am fi recunoscători.

Rămîn toți trei, Stăpînul, Şurub şi el în sala de operații a Corpului, în fața hărții provinciei „Mähren", cum scrie pe tipăritura germană pe care-o folosesc. Alături, pe un scaun, emițătorul dat de colonelul sovietic, vîrît într-un sac verde prevăzut cu centuri, ca un fel de raniță minusculă pe care va fi obligat s-o poarte pe tot parcursul. Ştie tot. Adică a memorat totul. Zonele în care acționează partizani. Zonele în care există elemente

sovietice de cercetare terestră. Lungimile de undă pentru armata 40; Armatele 1 şi 4. Corpul aerian. Lungimea de undă pentru „Agentul X” care va fi prevenit. Itinerarul... Punctul de ieşire: Turc. Sv. Martin, ora 13.20... Punctul de intrare în zona amică: Banovče. Ora aproximativă 15,10, adică la extrema limită de benzină. Se pleacă deasupra hărții. Generalul sovietic mizează pe timpul nefavorabil acțiunilor de aviație. Probabil este informat că nemții se mişcă activ pe toate comunicațiile. „Furtună de zăpadă” a zis maiorul. Furtună de zăpadă în munții necunoscuți, tu fiind obligat să zbori sub nori, în lungul unei văi, cu 550 pe oră. Drăguț. Nu la asta trebuie să se gîndească. La altceva. La toate amănuntele. Dar absolut la toate. Unul din amănuntele astea, esențial, este întîlnirea cu Şurub în cazul extrem, al rămînerii dincolo de linii. Stăpînul îi ghiceşte gîndul.

— Vă propun să caroiem zona în carouri de 25x25 kilometri. Botezăm carourile. Faci transmisia în clar. Caroul C; 12,5 pe 7,8 de exemplu, grupa de cifre însemnînd punctul, adică locul unde se-ntîlnesc coordonatele stabilite de noi. Singura grije este, ca în cazul extrem, să distrugi harta. Obligația pe care-o ai este să găseşti un loc de aterizare cît de cît omenesc.

Paşi. Solemni. Intră generalul cu aghiotantul lui fără o mînă.

— Vă ascult, domnilor... Luați loc... Căpitane, ai dat toate ordinele necesare?

Da, domnule general... Am găsit un avion care poate folosi rezervoare suplimentare.

N-o să-ți îngreuneze manevra, sublocotenente?

— Nu atît încît să împiedice misiunea, domnule

general. Am să zbor în prima etapă cu ele. Le larghez şi-mi recapăt maneabilitatea.

Generalul îi arunca o privire scurtă. Incisivă. Stăpînul expune planul misiunii. Pe etape. Predă aghiotantului codul stabilit pentru blindate, artilerie, trenuri, coloane motomecanizate. Termenii exacți ai limbajului militar circumscriu, definesc şi hotărăsc destinul fiecărui minut pe care-l are de trăit de acum şi pînă-n clipa aterizării. Totul se-ncheagă cu o forță necunoscută lui. O forță tiranică, de-o evidentă duplicitate.

Pe de-o parte tirania unui traseu determinat, al unor comunicări exacte, pe de alta farmecul covîrşitor al responsabilității totale, al inițiativei totale... Asta-l sufocă. Îl sufocă emoția. Bucuria. Şi de ce nu şi-ar mărturisi-o: mîndria! Un fel de arțag războinic amestecat în conştiința importanței acestei misiuni, pentru că generalul ordonă adjutantului ca echipajele de la 8 asalt-ipicaj şi cele de la „Ju-88” să stea în alarmă cu plinul de bombe şi muniție.

— Acolo unde găseşti aglomerări masive şi plafon acceptabil, comunică şi cere misiune. Să zicem „Olt” pentru asalt-picaj şi „Trăznet” pentru bombardamentul greu. Tinere. Îți încredințez nu numai onoarea Corpului aerian. Îți încredințez viața camarazilor dumitale... Şi dincolo de ele, siguranța acestor trei Armate. Aprob măsurile luate.

Generalul vine la el. Îl îmbrățişează. Iese cu paşi mari, energici. Rămîne în poziția de drepți. Şi-n gene, umede, simte emoția.

5.

— Nu-nțeleg nimic din toată figura asta, mîrîie nea Bujie din măruntaiele motorului.

— Nici eu.

Nea Bujie se extrage de sub capotă.

— Mie, ştiți, nu prea-mi place, hm...

— Nici mie.

— ”Te ’te drăcie, se-nfurie nea Bujie şi trînteşte capota... E’n regulă!

Îl vede pe Şurub, pe linia celor de la observație, unde pîrîie un „Fiesler-Storck”, avionul de legătură hotărît să-l recupereze. N-are nici un rost să se ducă acolo. Din toate motivele. Pe urmă, nu se ştie, în ultimă instanță, dacă Şurub nu este un pilot mai bun decît el şi-n orice caz, infinit mai ingenios. Nu-l suspectase niciodată pe Stăpîn de o cunoaştere atît de exactă a subalternilor. De fapt, Stăpînul nu-şi îngăduie intimități, nu se izolează în autoritatea funcției, nu schimbă de dispoziție după fazele lunii, starea tumorilor, funcțiunea pancreasului sau jocul neplăcerilor în serviciu. S-a constatat că el este un bun navigator. Pasiune veche, din şcoala militară. A şi publicat un studiu: „Avatarurile navigației estimate, la vitezele avioanelor de vînătoare”. Îi vine să rîdă. Era în ajunul trecerii pe Me109-G6. Şeful de stat major al Flotilei a vrut să stabilească teste psihotehnice pentru piloții care făceau trecerea. I-a luat în ordinea mediilor la matematici, aerodinamică, termodinamică şi navigație aeriană. I-a îmbarcat într-un autobuz şi i-a trimis la centrul medical al aviației, împreună cu Stăpînul... Stăpînul cu care mulți dintre ei făcuseră controlul la

pilotaj. După vizita medicală, au fost postați în fața unei maşini infernale. O serie de becuri multicolore, care trebuiau aprinse într-o perioadă T de timp, într-o ordine O; sau care, aprinzîndu-se prin surprindere, trebuiau stinse instantaneu, bine înțeles unui anumit bec, răspunzîndu-i, pe claviatura maşinii un anumit buton. Memorie, inteligență, atenție distributivă, reflexe.

Primul a ieşit Beton, şeful lor de promoție.

I-a lăsat cu gura căscată. Pe ei. Pe medici. Testul lui psihotehnic îl recomanda pentru cel mai ultrarapid avion din dotare. În schimb, Cîinele a-ncurcat toate clapele, a ars becurile, a scurtcircuitat aparatura şi medicul examinator l-a recomandat pentru transportul hipo, nu pentru aviație... A doua zi, trecerea. În ordinea testelor psihotehnice. Beton a decolat impecabil. Între timp s-a schimbat vîntul. T-eul s-a mutat în alt capăt al aerodromului. S-a comunicat asta la radio.

Acolo sus însă, se-ntîmplase ceva. Ceva în mecanismul intim al emoțiilor, imprevizibil şi neînregistrat de maşina menită să aprecieze omul. Aşa că Beton a aterizat într-o viteză uluitoare, a pus roțile pe T-eu, după ce-a filat tot aerodromul, apoi a intrat în plină viteză în salcîmii de pe marginea drumului, i-a smuls din rădăcini, s-a-ntors pe spate, a trecut drumul în această poziție incomodă, a mai dezrădăcinat, doi salcîmi şi s-a oprit într-un lan de cartofi.

— Du-te şi-aprinde o lumînare pentru domnul Messerschmidt, i-a spus Cîinele.

Cu timpul Cîinele a devenit cel mai bun pilot al promoției lor.

...Stăpînul. Probabil s-a gîndit că e tînăr, ne-nsurat,

disciplinat şi că-l poate risca. Şurub îşi agită cascheta. E cald. Aerodromul fumegă. Aburi subțiri, străvezii, miros de iarbă fragedă, de benzină, mirosuri familiare, de care n-a fost niciodată atît de conştient.

— Cum funcționează alimentarea din rezervoarele suplimentare?

— Uitați-vă la tub. E plin.

Îşi consultă cronograful. Ora 12,55... (Haide, băiatule!

Urcă în carlingă, speranțo! Ricanezi. De fapt vezi că-ți plesneşte centura. Eşti mîndru domnul meu?... N-ai umor, astăzi. Şi ai obiceiul stupid de a lua lucrurile pe clişeu. Generalii, conversația lor acidă, locotenent comandorul Rahoveanu, căpitanul Ciorescu, 'n universuri, 'n tendințe, intrigi, concepții deosebite, totul sub denumirea Corpul aerian, totul în dispozitivul războiului, apoi tu, dorința secătuitoare a definitivului, a apartenenței tale profunde, şi-acum, poftim... La bord, amice).

— Nu vă urcați ca-n căruță.

Eternul refren al acestui bătrîn lucid. Al acestui om al avioanelor. O viață de om în măruntaiele avioanelor. De la Gnôme-Rjhone rotativ la Deimler Benz cu pompe de injecție şi 1250 H.P.

— Feriți voleții... Nici măcar n-ați controlat avionul.

— L-ai controlat dumneata.

— Sigur. L-am controlat eu...

— Nu prea eşti bine dispus, nea Bujie.

— Trebuia să vă raportez asta?... Vedeți maneta. Merge greu la primul prag...

Motocicleta. Stăpînul. Se urcă lîngă el. Îi ajută să-şi lege chingile.

— Lucrează cu radiatoarele dacă ai nevoie de viteză. Nu te lăsa angajat în luptă. Auzi? îți ordon să nu te laşi angajat în luptă. Chiar dacă întîlneşti o țintă aeriană sută la sută sigură. Repetă ordinul.

Repetă ordinul cu un fel de ranchiună mormăită. Vrea să fie singur.

— Te aranjează misiunea asta, sublocotenente?

— Mi-o dorisem de cînd am intrat în escadrilă, domnule căpitan.

— Haide! E vremea. Zboară corect, la înălțimea ordonată şi comunicată a.c.a.-ului sovietic... Pe urmă...

— Sînt gata, domnule căpitan.

— Drum bun.

— Am onoare să vă salut.

Închide cupola. Deasupra cerul. Albastru. Pur. Imaculat.

Servanții la bendix. Trage de şterter. O tură, două, trei, elicea se roteşte opintit, nor de fum alburiu pe eşapamente, explozii neregulate, izbucnire intempestivă de forță mecanică. În vibrație metalică a planurilor. A carlingii. Clipa cînd el nu este încă Me109 G6-352 şi cînd Me109 G6-352 nu este decît o maşină suplă, aerodinamică, vibrîndă.

★

Carlinga îngustă a devenit propriul lui univers. Dincolo de ea, lumea. Lumea care-şi pierde conturele. Vizibil. O siluetă fermă. Stăpînul. Alta cocîrjată în halat. Nea Bujie. Barăci rectangulare. Munți. Oraşul. Cerul. A trecut de la condiția terestră, la condiția Lui esențială. Nu totdeauna cantitatea include, acolo în diversitatea ei, esențialul.

Palonierele vibrează şi vibrația lor se comunică picioarelor. Nu există nici o delimitare între picioarele lui şi organele metalice ale avionului. N-a zburat niciodată cu 352. Pînă la Túrc. Sv. Martin are vreme să-l cunoască. Motor în plin. Superb. Forța. Uriaşe-Copleşitoare. 352 se smulge pe sine din condițiile inerției.

Cascadă sonoră pînă la amețeală. Reduce gazul. 352 ronrăie bonom. Face semn să se ridice calele. Stăpînul filează cu motocicleta spre stația radio. Vede cu coada ochiului echipajele celor de la asalt picaj şi „Ju. 88" îndreptîndu-se spre avioane.

O autocisternă spre linia de „Stukas". Rulează legănat la start. Metamorfoza a avut loc, fără s-o perceapă. Osmoza s-a-ntîmplat fără s-o delimiteze. Condiția lui umană s-a modificat fără nici o împotrivire. Gîndeşte prin necesitățile lui 352. Rulează cu motor. A-ntîrziat 30 de secunde. Nu se va trage de nicăieri, nici o rachetă. Un avion de vînătoare decolînd singur înseamnă o încercare de avion motor. Atît. Glasul Stapînului în căşti:

— Gata?

— Gata, domnule căpitan.

— Decolează!

Pune motor. Marginile aerodromului țîşnesc înspre înapoi. Inerția îl înfundă în scaun. Ranița cu aparatul de radio îi apasă pîntecul. Avioanele Grupului defilează în planul drept, fulgerător. Un bont. S-a desprins. Comanda trenului. Radiatoarele pe automat. Pluteşte. Rămîne jos, într-un palier prelungit. Ocoleşte oraşul jos, sub nivelul plopilor.

— Comunică cînd ajungi la punct zero, îi spune Stăpînul în căşti.

— Am înțeles, răspunde.

Singur. Senzație stranie. Nimeni în stînga. Nimeni în dreapta. N-a zburat niciodată singur într-o misiune de război, pentru că cea mai mică unitate de luptă posibilă în aviația de vînătoare este celula. Şurub la sol. Gelu şi Taciturnul nici măcar nu ştiu c-a decodat... Turla bisericii. Soarele din spate îi aleargă umbra pe pămîntul înverzit sporadic. Zboară la vedere, la rasul sălciilor de pe Hron.

ZBORUL

1.

Soare. Baie de soare, de lumină transparentă, infuzie de lumină sonoră, albastră. Viteza se striveşte de parbriz. Sălcii înflorite. Mesteceni albi. Kremniča. Răscolită de proiectile. Războiul, jos, la o sută de metri sub el. Cratere. Unul lîngă altul. Pe fundul lor, lucie, apa. Femei. Bărbați. Soldați. Camioane. Se cară şi îngroapă morții. Încă. Turla bisericii cu acoperişul smuls. L-a lovit cineva de la asalt cu tunul. Era acolo un observator care conducea tirul artileriei inamice. Case cenuşii sub olane acoperite de muşchi. Ziduri ciuruite. A trecut. Cîteva femei l-au privit cu mîna streaşină. A văzut găini albe prin curți. Imaginile s-au şters din parbniz. Boostul, normal. Temperaturile, normale. Avionul are motor nou. Se simte... în stînga, nimeni. În dreapta, nimeni. Îşi trece mîna înmănuşată peste ochi. Pentru că-i vede acolo. Mereu acolo. Patrula în viraj, cu celula a doua agățată de cer deasupra lui. Vede răsucindu-se moaieurile elicelor. Antenele întinse de fileurile care biciuie fuzelajele. O coloană sovietică de artilerie. Cîțiva servanți sar din camioane. Sînt camioane noi vopsite verzui. Se adăpostesc. Ofițerul din camionul cap de coloană agită o batistă albă... Leagănă avionul pe aripi. A trecut.

În stînga, munți. În dreapta, munți... Dedesupt apa. Sclipeşte între maluri. Între arini înverziți. Duce la vale

legendele acestei țări pline de munți. Prea mulți munți. Eterul, totdeauna plin de ordine, de chemări, de comunicări cifrate, tace. Cu tot zgomotul puternic al motorului, tăcerea asta neobişnuită şi stranie intră-n el neliniştitoare... Hrona Stubňa.

Românii... Tresare. În curți. În luncă. Cai la păscut. Furgoane. O coloană camuflată într-o viroagă. Capele în aer. Căşti lucind. Se leagănă pe aripi. Mereu... Vînători de munte... Gol. Pustiu. Îl izbeşte pustiul. Nimeni în stînga. Nimeni în dreapta. Probabil există o psihopatologie a singurătății. Cerul de-un albastru catifelat. Transparent. Undeva în stînga, spre vîrful Klak, nori. Le vede umbrele lunecînd paşnic peste pădurile de molid. Încearcă manşa. Palonierele. 352 ascultă. E sensibil, bine reglat şi totuşi îi e puțin străin. Nu l-a zburat niciodată pînă acum. Fiecare avion îşi are personalitatea perfect distinctă. Nimic din ceea ce-ar presupune „seria", nu afectează particularitățile fiecărui exemplar. Nu-l cunoaşte pe 352. Îl ia cu binişorul.

— Sugi benzina ca un leu, bătrîne, îi spune şi se bucură de fluxul benzinei de la rezervoarele suplimentare, prin tubul de control din sticlă.

Nu-i place să zboare cu rezervoare suplimentare. Îl îngreunează. Avionul are inerții în plus. Îl strînge casca. Casca de zbor din plasă, care nu l-a strîns niciodată. Îl incomodează cojocul de zbor. Îl sîcîie hamurile paraşutei. Dedesubt, pustiu... Se sfătuieşte să caşte ochii. Pentru exercițiu. Urme de şenile. O vale laterală. Tancuri. Recunoaşte sub plasele de camuflaj un T.34... Stubnianske Teplice... Războiul. În pustiul înfipt prin curți. Pe străzi. O santinelă. Alta... Români, îi simte pe

comunicațiile laterale. Sub molizi. Mulți. — „Nene sublocotenente fă propagandă acolo... Nene sublocotenente vin-o să vezi cum facem noi istoria”. Munții. Enormi. Sumbri.

Cei de jos în fața munților. Munții în tot orizontul. Un univers de munți. Diviziile absorbite de acest spațiu gigantic, trebuind să-l domine. Pe el. Inamicul cu forța lui de foc. Disproporția i se pare cumplită... Un nor, deasupra, cu baza cenuşie. Cumulus castelatus, gigant, singuratic. Jos, cîteva motociclete cu ataş. O autoşeniletă. Probabil o siguranță de vîrf.

Simte material singurătatea şi incertitudinea care preced zona de contact. Ori țara nimănui. Pustiu. Ora 13.22.

2.

Cumpăna apelor din bazinul superior al Hronului. Trei vînători de munte lîngă o puşcă mitralieră. Îi vede într-o fulgerare. Zboară la rasul vîrfurilor de molid. Trei vînători de munte, culcați lîngă puşca mitralieră, după un trunchi căzut în curmezişul unei înălțimi care domină versantul celălalt al cumpenii apelor, O autoşeniletă cu crucea neagră în limite albe, vîrîtă într-un lăstăriş. Omul din turelă rămîne surprins, cu binoclul în dreptul pieptului. Pică. În stînga, munți. În dreapta, munți. Apa care se rostogoleşte peste praguri scunde, curge spre nord. Se numeşte Turec. Muntele Klak rămîne în stînga. Soare. Baie de lumină transparentă. De lumină sonoră, albastră. Viteza se striveşte de parbriz. Sălcii înflorite. O auto-

şeniletă cu vopseaua sărită. Trei motociclete cu ataş. Nemții, îşi ridică obrazurile spre el. Nu schițează un singur gest de surprindere. Soldați vechi. Ori poate obosiți. Ori poate indiferenți. Turle. Clopotnițe. Turč. Sv. Martin. Trupe. Un pluton în marş. Se adăposteşte în lungul unui gard viu. Santinele. Acoperişurile de tablă zincată. Piața plină de soare. O maşină de comandament. În stînga, cota 1477. Un drum în pădurea de molizi. Blindate. Artilerie.

— Şoimul către Pajura. La 1, tata aduce copiii la şcoală.

Totdeauna la stînga. Gata.

— Am înțeles, răspunde Pajura şi el recunoaşte foarte clar glasul sec al Stăpînului.

Se relaxează. Un foarte zgîrcit „am înțeles" şi s-a reintegrat în circuitul organismului căruia îi aparține. Sensul zborului izolat devine imediat şi palpabil. Peisajul are scop şi finalitate. Zboară la inamic. Aparent nu s-a schimbat nimic.

Munți, cer senin, ici colo cîte-un nor, baie de lumină transparentă. Destinul. Aici în carlingă. Boostul normal. 3500 ture pe minut. Temperaturile normale... Destinul lui. Pătrunde cu 550 pe oră în viitorul, prezentul, trecutul lui. Se multiplică pe sine cu pătratul vitezei indicate de vitezometru... A trăit 23 de ani, a-nvățat să zboare, a căzut, iar a zburat, a iubit, a visat, pentru secundele, minutele, care se derulează în kilometri înghițiți, pentru lăcomia asta unică de spațiu, pentru lăcomia asta de a vedea şi-nțelege şi interpreta exact, pentru misiunea asta unică care-l pune față-n față cu el însuşi, cu toate capacitățile lui ascunse, ori bănuite, ori numai de el

ştiute pentru misiunea care se leagă din secunda trecută prin comunicații radio şi cu fir de comandamente, generali, state majore, secții operative, comandanți de divizii şi regimente, de batalioane, divizioane şi companii, care se încheagă într-un plan unic, într-o idee operativă monolit, implacabilă, transformată într-o expresie unică a destinului general al războiului; care se va diversifica într-o infinitate de mişcări inteligente, articulate pe spațiul a trei Armate, ca apoi să fie transformată în forță de izbire, în salve de artilerie şi arme automate, în tirul puşcaşilor şi pistolarilor, în salturile electrice ale infanteriştilor şi asaltul impetuos al blindatelor, în moarte şi viață, în eliberarea pământului care se derulează sub el cu viteză dincolo de amănuntul deceniului, în care lentoarea veacurilor se comprimă în explozii: un castel cenuşiu, înalt, cu donjoane puternice, o biserică a goticului primitiv, Velká Luka, depresiunea se lărgeşte, iată nodul de cale ferată şi-n stînga Vrutky, valea Vahului, iar în fața elicei, masiv, acoperit de nori şi umbră, închizînd orizontul, muntele Javornik.

3.

Ora 13.45. Nimic deosebit pe linia ferată şi şoseaua Vrùtky-Zilina. De pe versantul vestic al muntelui Kriván curg în fața avionului văluri opace de pîclă fumurie. Straturi groase, din ce în ce mai groase. Deasupra vălurilor, nori groşi, vătoşi, lățoşi, un petec de cer senin undeva, mult în dreapta, apoi penumbra şi ploaia. Deasă, cenuşie, anihilînd orizontul, îmbîcsind peisajul,

comprimîndu-l între baza norilor şi solul desfundat.

Ştie că dacă pierde calea ferată, dacă nu zboară exact pe direcțiile trecute pe fişa de navigație şi-n ordinea exactă a schimbărilor de cap compas, a sectoarelor de spațiu şi secvențelor de timp, nu numai că este un pilot pierdut în labirintul de căi ferate, şosele şi văi de rîuri, că este un om pus să se regăsească la 550 pe oră avînd de jur împrejur un zid de munți invizibili, pierduți în ploaie şi nori, dar că va fi un ofițer dezonorat, că se va pune în discuție competența tuturor camarazilor, a Corpului aerian şi că, neexceptînd uzanțele cotidianului, toate victoriile şi misiunile Corpului aerian la un loc, nu vor însemna nimic față de insuccesul unei misiuni speciale.

Plafonul 1000 de metri. Linge cu carlinga cîlții cenuşii de deasupra. Hotărăşte să rămînă aici. Mereu sub plafon. Întîi, pentru că poate să vadă. Vede înainte destul de dificil, negurile închid orizontul, dar vede excelent lateral. Doi. Poate să dispară în nori, dacă flakurile, ori vînătorii... Absurd. Ştie că rețeaua de alarmă a nemților va comunica direcția lui de zbor. Dar de aici pînă la alarma dispozitivului va trece un timp pe care el îl va devansa mereu. Adică va ajunge mereu înaintea ştirii că va ajunge. Generalul n-a greşit ordonînd ca misiunea să fie executată de cel mai rapid avion din dotare.

Şi n-a greşit Stăpînul, propunînd un singur avion. Unde să mişti două avioane în gaura asta împuțită, plină de ploaie şi scame de nori? Calea ferată pustie. Şoseaua pustie. Atenție.

Se vede Zilina. Ori se bănuieşte numai. Calea ferată ține exact pe 330°. Foarte bine. Ia să intrăm în nori şi să ieşim peste trei minute, adică deasupra triajului, cum stă

scris aici, pe fişe.

4.

Norii. Scame plumburii, zdrenţuite, pustii. Singurătatea mohorîtă. Imensă. În sus, nu se ştie pînă unde, cîteva mii de metri de straturi vîscoase, ştie straturile cenuşii de cîlți în care se răstoarnă toate legile echilibrului vertical, în care centrele vitale ale echilibrului fiziologic se suprasaturează de impresii false, în care, panica îşi lipeşte tentaculele vîscoase de parbriz, panica ignobilă, cu mii de capete oribile, de jur împrejur munții, un bolid înfipt în inima neagră şi vîscoasă a panicei, rămîi agățat de 330° la compas, linia verzuie a giro-orizontului care-ți menține echilibrul orizontal şi acul vibrînd al cronografului, care smulge neființei fiecare miime de secundă. Ce-ar fi el şi ce rost ar avea sacerdoțiul la manşe, dacă n-ar recunoaşte spaima şi nu şi-ar recunoaşte victoriile împotriva spaimei?!

Norii. Tentacule enorme biciuind carlinga. Nu se mai văd vîrfurile aripilor. Nu se mai vede nimic. Ba da. Compasul. Giroorizontul. Tabloul de bord. Familiar. Intim. 352 îşi împlineşte diagrama mecanică la parametrii fixați. Totul bine la bord. Nu există nici o posibilitate de evadare în afara clipei, în afara muncii de bord. Ce se-ntîmplă sub cojocul de zbor şi uniformă, este în afara misiunii. A ordinului de împlinit. A sublocotenentului aviator şi a existenței lui pe aceste coordonate ale războiului... Controlează dacă nu cumva ține degetul pe butonul aparatului de radio. Îşi spune sieşi, cu glas tare,

de jur împrejur întunericul orb, uşor cu stîngul, scoate o zecime de grad amice, aşa, 330° exact, îşi spune tare, nu se aude decît interior, ori aude ecoul coardelor vocale în infernul pe care-l face 352 – îşi repetă uşor crispat vorbele unui soldat prin excelență brav, vorbele mareşalului Ney: „Triple menteur est celui qui se vante de n'avoir jamais peur"... Oricum, Ney era mareşal cînd a spus-o. Aşa că, unui simplu sublocotenent, chiar aviator, n-are de ce-i fi ruşine, repetînd-o.

★

Trei minute în nori. Trei veşnicii. Harta. Pe genunchi. A nu, bătrîne. Asta nu-nseamnă că putem zbura pe 332°... Rămîi unde te-am fixat. E vorba totuşi să ieşim exact deasupra triajului. Sînt două variante o dată ajuns la Zilina. Varianta Nord, adică pe calea ferată Zilina-Nove Město-Caca, să treacă prin pasul Jabbruka pînă la Těsin, dar asta este chiar la granița cu Polonia, ori să ocolească munții Jablunka tăind direct de la Bystřce la Frydland, de acolo la Val Mezuriči şi prin Hranice, zburînd deasupra acelor linii ferate să atingă Olomouc... Stop. Trei minute. Uşor cu manşa. Mai trebuie să-nveți, găgăuță... Lumină opacă. Viraj în cuțit. Pînza de trasoare se absoarbe în nori, mereu în fața lui şi unde mai pui c-ai ieşit binişor în stînga triajului, de parcă ți s-a lungit piciorul drept... Trenuri. Trei. Debarcă. Tancuri. Cam puține. Artilerie. O foială de camioane, de trupe, flakurile trag rapid, ar pica exact în furnicarul de jos cu tunul şi mitralierele, îl furnică în palmă, se stăpîneşte greu, măcar o rafală, măcar un sfert de rafală...

— Sînt Şoimul. La 2,12 (vede cele 12 tancuri de tip

„Tigru” probabil nemții vor să-nchidă cu ele acest cvadruplu nod de cale ferată) rînd 1; 3 rînd 2. Gata. Vînturel la cuib (asta-nseamnă ca asalt picajul să stea acasă, nu e un obiectiv care să merite atenția).

— Pajura. Gata. Gata.

— Din 21 la 3. Acum. (Vede o garnitură urcînd şerpuit valea Vahului).

Viraj. Strîns. Pică. Cu motor. Pînza de trasoare îi spală vîrful planului drept. Pică. Dezasigură armamentul de bord. Îşi trece arătătorul dreptei pe trăgaciul tunului.

— Pajura... Ce faci acolo?,.. Redresează pe direcție...

Redresează perplex. Se uită în stînga. În dreapta. Nimeni.

Trece bolid peste bateriile nemțeşti, peste camioane şi tancurile cu vopseaua ciobită de proiectile, peste soldații care se trîntesc la pămînt, gara, oraşul, trupe, clopotnițe, mereu clopotnițele acest semn al obedienței şi speranței implorînd umil cerul, periferiile, grădinile, calea ferată, alt rîu, nu reuşeşte să-i descifreze numele, cap compas Nove Město pentru că, se pare acolo va găsi ceea ce caută, o garnitură spre Nove Město, a doua spre Nove Město... Ploaie. Deasă. Zboară la rasul stîlpilor de telegraf. De unde dracu a ştiut Stăpînul?... Rîde. Al dracului de cald în cojocel. Îşi şterge obrazul cu mănuşa de zbor. N-a prea fost grozavă ieşirea lui din nori. Şi nici prea spectaculos ce-a făcut acolo...

— Pajura... Sînt Pa...

— Şoimul... Nu aud nimic...

Tăcere. Atît de neaşteptată încît n-aude decît motorul...

Idiot. Trage de manşe. Urcă... Urcă abrupt. 500...600...

750...

1000. Stop. Norii.

— Pajura... Sînt Pajura... Răspunde dacă mă auzi...

— Şoimul. Aud foarte bine.

— Peste 5 minute „Pajura” te trece la „Albatros”.

— Am înțeles. Trec la „Albatros”.

Recepționează:

— Lasă prostiile dacă vrei să trăieşti mulți ani fericit.

— Am înțeles, răspunde ispăşit.

— Nu mai zbura jos... Nu te putem auzi.

— Am înțeles.

— Cum e vremea?

— Plouă. Plafon 1000.

— Aha... Vezi să nu dai buzna în vre-un munte din ăla.

— Am să fac tot posibilul.

— Adică cum?

— Să nu dau buzna...

— Hm! Da !... în rest?!

— Excelent.

— Nu te-ntinde la caşcaval... Atenție... Eşti la 4...

Totdeauna Stăpînul are dreptate. Nu e la Nove Město, dar nici departe. I se face părul măciucă sub cască. Emite scurt.

— Vînturel cu toate neamurile, acum din stînga dreapta.

Repet... Vînturel...

— Gata. Gata.

— Ciocănitoarele stînga... Vînturel dreapta.

Două fire de vale din stînga şi dreapta, amplasamente, artilerie, cîteva blindate şi trupă. Coloane debarcînd, o coloană spre Zilina, amplasamente şi iată şi blindate,

camioane, furgoane, o coloană de motocicliştii, mantăi, un furnicar de căşti, o aglomerare cum de mult n-a văzut.

— Sînt Pajura... în trei minute... Treci la „Albatros”... Şi, atenție mărită.

— Trec la „Albatros”. Am înțeles.

★

Totul este foarte limpede. Şi dintr-o dată totul i se pare un imens joc de copii, un imens joc de copii inconştienți, jucat cu cruzimea copilăriei, cu inconştiența copilăriei. Zboară la 1000 de metri, exact sub plafon, acum mai jos, la 950, acum mai jos, la 850, pentru că plafonul coboară mereu, ca şi cînd ar vrea să-l strîngă perfid între el şi pămînt, pămîntul tare, impenetrabil, vălurit, acoperit cu păduri de molid şi cu toate că de jur împrejur încep să-l încorseteze munții, ăsta pe stînga trebuie să fie Rakovka, cel din dreapta Terchova, munți ca toți munții, cu molizi şi brădet şi lariță, doar cu alte legende, cu toate că plafonul vrea să-l lipească de pămînt, are-n clipa aceea viziunea totală a globului, a Terrei, pe care se joacă acest război, mii de avioane trimise în cercetare, mii de partizani, de oameni din maquis, de oameni în jungle şi brusc, în munți şi-n păduri, transmițînd informații, zeci şi sute de state majore centralizîndu-le, definind direcții de mişcare şi izbire, sute de mii şi milioane de soldați acoperind cu destinele lor acele curbe elegante desenate pe hărțile statelor majore.

Avea o gaură-n ciorap
Şi ochii îi jucau în cap...

E un cîntec stupid de cazarmă, ca şi „Madelon serveşte berea-n spumă, cînd o iei de mînă şi o strîngi uşor”. Cîntec de cădeți aviatori, ori cel mult de sublocotenenți. Generalii cîntă alte cîntece... E confortabil în carlingă. Cu atît mai confortabil cu cît e îngustă, bine ranforsată şi inteligent blindata.

Are un singur cusur. Constructorul n-a găsit soluția, ori dac-a găsit-o n-a vrut să blindeze sub parbrizul de securit, la încastrarea motorului cu celula şi tocmai prin spațiul acela neblindat a pătruns rafala unui mitralior oarecare, de pe un „Ju 88” oarecare, în pieptul căpitanului Toma Lucian care era în toate drepturile lui, acolo, deasupra Apusenilor.

— Alo „Şoimul”. Sînt „Albatrosul”... Trec pe recepție.

Totul este foarte limpede. Jocul de copii se desfăşoară sub aripi c-o uluitoare ingenuitate. „Pentru că ziua pe comunicațiile principale s-ar putea să existe avioane de observație ale inamicului, se vor folosi comunicațiile secundare, bine acoperite etc. etc.”... O ştie toată lumea. Ar fi ştiut-o şi Hanibal, dacă ar fi avut avioane. Şi încă de la Hanibal, oamenii respectă gravi regulile jocului. Dedesubt Caca. Inutil să zboare spre Polonia. Pentru că în stînga se deschide calea ferată secundară Rakovka-Turzovka-Makov; apoi peste Iavornik, calea ferată îngustă pînă la Vk. Karlovice. Este cel mai scurt drum între Prerov, presupusa bază de afluire a trupelor germane din Boemia şi teatrul de operațiuni al Armatelor aliate 4 şi 40 pe cursul superior al rîului Vah. — Bravo, băiatule. Macaroanele galbene de stat majorist îți lipsesc.

— Alo, Şoimul...

— Mă angajez pe varianta 3-a.

— Timpul?

— A-nceput să ningă.

— Hum! mîrîie cel de la „Albatros”, adică postul cu bătaie lungă al Grupului de bombardament greu.

★

Sînt patru trenuri între Caca şi Makov. Ipoteza lui se confirmă glorios. Patru trenuri a 25 vagoane în medie, dacă nu-l înşală ochiul, e sigur că-l înşală, nu poate număra vagoanele la viteza şi înălțimea lui şi nici n-are cum să le numere pentru că, brusc, munții se ridică spre el ca o lecție amenințătoare de tectonică, în vreme ce norii îl strîng din ce în ce mai incomod. Şi ninge. Stă presat sub un clopot cenuşiu, cu pereți masivi din rocă. Pluteşte în lumină spectrală. Funerară.

Are o singură posibilitate de mişcare. Înainte... Cu burta lipită de calea ferată. Zboară între doi versanți abrupți. Imposibil să vireze. Imposibil să vadă altceva decît linia ferată îngustă. Totul zboară înapoi, totul năvăleşte în parbriz, totul se striveşte pe retină... Imaginile strivite una în alta suferă transformări stranii. Garnitura lungă, şerpuitoare sub ninsoarea deasă, simplă linie sinuoasă, neagră, între versanții acoperiți de păduri, vagoane de transportat butuci înțesate cu soldați peste care ninge, o masă umană verzuie, indiscretă, larița plantată într-o poiană, clişee, zeci de clişee instantanee care-i fac explozie pe retină pînă la saţietate, zeci de clişee ilogice, pentru că nu aparțin nici unei unități, zborul la rasmot distruge unitatea, viteza depăşeşte timpul fiziologic necesar clişeului de pe retină să scurtcircuiteze transportorii nervoşi, să sensibilizeze centrii capabili să

raționalizeze imaginea, şi-atunci totul nu este decît contur, zeci de mii de conture fără substanță – altă garnitură forestieră, altă garnitură forestieră, soldați, tanchete, artilerie, tunuri uşoare, poate de 75, dar mai ales aruncătoare, încearcă să prindă „Albatrosul”, chemarea lui în laringofon rămîne fără răspuns, doar imaginile clişeu îşi rulează la infinit şirul de explozii pe retină, pînă la durere şi țipăt. Viraj în cuțit pe stînga. Viraj în cuțit pe dreapta. Un fel de carusel fantastic, pe un „zid al morții” din stînca goală, molizi mulți plecați instantaneu la puterea genezei, viraj pe stînga, mult, drept în față, hidos, muntele, viraj strîns cu senzația oribilă a izbirii, acum pe dreapta, aici geologia nu se lasă filată la 550, este geologia trenurilor forestiere, curbe scurte pe care ninsoarea şi plafonul le înfundă în necunoscut şi-n Spaimă... într-o seară a venit la el Cănuță. Era băut. Se-ntîlniseră pe acelaşi aerodrom. Cănuță: instructorul. El: fostul elev. Cănuță care şi-l pusese în mînă pe Saint-Ex... „Terre des hommes”. Viraj în cuțit cu planul stîng aproape înfipt în rambleul acestei stupide şi foarte frecventate căi ferate forestiere.

— Alo „Albatrosul”. Sînt Şoimul... „Albatrosul”... Răspunde dacă mă auzi.

Numai aruncătoare de 80... E absurd ca aruncătoarele de 80 să ajungă toate la Caca. Ori la Nove Město. E criminal să ajungă acolo şi să macereze trupurile infanteriei. Totul aparține imposibilului. Aici n-are cum să pătrundă nici o formație de avioane. El nu se poate întoarce. Zace între pereții de rocă, cu o singură libertate. Să meargă înainte. Ordinele sînt sacre, atîta vreme cît se aplică unei realități. Dezasigură. Pipăie cu buricul

degetului mare butonul tunului.

— Dă-mi să beau, vînătorule, i-a spus Cănuță şi-n ochii lui albaştri, vagi, de poet, ori de visător, era spaima... Ce-ai zice dacă m-aş prezenta în fața Curții marțiale şi mi-aş cere pedeapsa capitală?

— Domnule locotenent...

— E îngrozitor, măi. Îl văd mereu. Cînd zbor, cînd mănînc, cînd mă plimb. Îl visez noapte de noapte, dorm cu pistolul încărcat pentru că vreau să-mpuşc fantoma asta îngrozitoare, spectrul ăsta necuvîntător crispat pe turelă, vreau să-mpuşc ochii aceia de cîine, ori de Dumnezeu, ori de... De ce?.. Nu ştiu. E bun rachiul ăsta. Mai dă-mi un pahar.

...Pică. Locomotiva minusculă varsă clăbuci negrii de fum. Țintește jos. Trage. Reculul uşor al tunului. Un clăbuc de fum alb. Aruncătoare de 120. Trage, E inutil să se-ntoarcă acasă cu muniția... Viraj. Versanții din rocă încep să fugă lateral.

Cănuță se-ntorcea din misiune, la o mie de metri, peste Perşani spre Braşov. Pilota un „I.A.R.39”. Observatorul moțăia în gulerul de blană. Mitraliorul făcea şi el ceva, acolo lîngă mitralieră. Abia era la primele ore de zbor. Senin. Cer de toamnă. Lacrimă... Trăseseră flakurile. Îi cam ciuruiseră aripile. Trăseseră mitralierele a.a. Îi spărseseră tabloul de bord. Rateuri. Alte rateuri. Benzina? Da, benzina. Probabil îi găuriseră rezervorul. Urcă. Greu. Observatorul iese din gulerul de blană. Mitraliorul îşi vede de-ale lui. 1500, 2000... 3000...

Cănuță gîndeşte ca de acolo de unde se cocoață să poată trece în zbor planat Persanii. Să aterizeze undeva în Țara Bîrsei. Pană seacă. Elice calată.

— Ce facem, întreabă observatorul. Arată jos. Munți. Păduri. Creste. Pripoare. Avionul pierde înălțime. Vizibil. Hobanele zbîrnîie. Se ridică spre ei munții. Pădurile. Crestele. Pripoarele.

— Imposibil de aterizat, băiatule. Înțelegi? Imposibil.

Singura salvare, paraşuta. Îi ordon observatorului să sară...

Se pregăteşte. Mă salută. Sare. Pluteşte acolo jos sub ciuperca lui albă. Îi fac semn mitraliorului. Reduc unghiul de planare.

Mă-nfund. Pierd înălțime. Vreau să-i ofer maximum de şanse.

Stă întors spre mine. Se uită sub avion. Halucinat. Se uită la mine. Mîinile crispate pe turelă. Băiat tînăr, de undeva din Buzău, ori din altă parte. Mereu aceeaşi mişcare de ochi, jos, la mine, jos, la mine... Şi ce ochi.. Nu spaima. Esența spaimei.

Dincolo de ilogic. Am 2500. Abia țin să nu mă angajez.

— Sări! Urlu... Nimic. Jos, la mine, jos, la mine. Şi mîinile încleştate pe turelă. Am senzația că s-au lemnificat acolo.

— Săări! îți ordon să părăseşti bordul... Am ajuns la 1500. Nu-mi mai rămîne loc să deschid paraşuta. N-am unde ateriza. Risc catastrofa totală. Salvez un echipaj minus mitralîiorul, dar îl salvez. Schițez gestul de a părăsi bordul. Rămîne acolo, cu ochii în ochii mei. Scot pistolul. Îl amenințț. Nu vede. Vede doar golul de sub fuzelaj, dacă-l mai vede... Nu-i pot pătrunde privirea. Sînt sigur că dacă i-o percutez, îl pot conecta la rațional. Trag un foc spre el. Nu reacționează.

Ajung la 1000. Singura mea şansă. Şi ultima. Nu se

poate ateriza forțat. Virez. Caut disperat un loc. Măcar o poaină cît să-mi permită să intru în ea glisat. Să-l fac praf acolo, oricum dar să-l aterizez. Nimic. Creste. Prăpăstii. Păduri. Nu pot muri pentru un laş. E absurd să mor pentru acest cadavru viu. Ies pe aripă. Îl chem. Îl implor. Îl înjur. Îi ordon... Şi-n fiecare noapte de-atunci... Şi-n fiecare zi... Comandantul nu vrea să-mi dreseze acte de dare în judecată. Am să mă-mpuşc pînă la urmă... Dă-mi să beau, tinere domn. A-nserat? Groaznic. Uite că-nserează!

...Se ridică plafonul. Burniță. 1200 pe altimetru. 1400...

— Sînt Şoimul... Alo sînt...

— Ce dracu ai făcut, domnule pînă acum?!... Haide...

Recepție.

— Careu 12 obiectiv 4... Toate plus Ionică pînă la 07,00.

Asta-nseamnă că mîine dimineață bombardamentul greu poate să atace Makovul, unde probabil toate trenurile acelea forestiere au să-şi descarce marfa. Plafonul se ridică vizibil.

Nu mai burnițează. Vede clar, dincolo de elice, departe, abia conturat orăşelul N. Hrosenkov, iar sub planuri, dublul triaj de la VK. Karlovice fără nici o mişcare. Trenurile forestiere plecaseră probabil în zori, la numai cîteva zeci de minute interval unul de altul.

★

Are presentimentul că va-nțelege ceva din mecanismul războiului. Ori că, într-un fel precis determinat, îşi angajează întreaga responsabilitate, dincolo de aparența

pe care-a oferit-o pînă acum sublocotenentului aviator din escadrila 2 a Grupului 1 vînătoare. Ora 14.00. Plouă din nou. Strivite de viteză picăturile de apă explodează pe parbriz. Cîte-un strop ajuns pe securitul lateral al cupolei, la adăpostul carcasei metalice, se dizolvă într-un fel de fulger fluid şi vibratil. Totul normal la bord. „Albatrosul” abia se mai aude. Peste 5 minute n-o să-l mai audă. Glasul celor de pe aerodrom se filează absorbit de neant. Peste 4 minute şi 10 secunde are să intre în legătură cu una din stațiile de la comandamentul Armatei 40.

Radioul este o invenție minunată. Numai cei din aer şi de pe mare pot să ştie asta. Ori să-nțeleagă asta. Zboară din nou la 1000, deasupra rîului Hor Bečva. Se presimt depresiunile largi care curg spre valea Moravei. Dedesubt calea ferată. Pustie. Şoseaua. Aproape pustie. Vsetin. Cîteva autocamioane. În stînga căpățîna stingheră a Hostynului. Val. Mezurici. Cvadruplu nod de cale ferată. Cap de rocadă în spatele Carpaților Albi. Generalul sovietic a fost bine informat. Nemții se obosesc în altă parte. Un singur tren în triajul pustiu. Dedesubt Bečva. Vale lîngă. Plină de livezi. Livezi sub ploaie. Unele înflorite. Pete de culoare albă ca-ntr-o pictură impresionistă. Ce rost are să gîndeşti la neprevăzut? Ce rost are să gîndeşti că întîmplarea te poate aşterne acolo, jos, pe malul Bečvei, între livezile înflorite? „Albatrosul” s-a stins... Şi, matematic, aşa cum este necesar să se petreacă la aviație, arma microsecundelor, aude în căşti apelul:

— Alo, alo... „Mesteacănul” cheamă „Şoimul”... „Mesteacănul” cheamă „Şoimul”... Recepție.

— Carou 17... Curs spre 18... Liber.

— Confirm.

Atît. „Mesteacănul” este riguros economic. Riguros rezervat. Gîndeşte la structurile temperamentale ale popoarelor...

La modul în care l-a întreținut Stăpînul. La ciripitul echipajelor româneşti care umple cerul fiecărei misiuni. Gîndeşte la valea Bečvei, înfloritä. Departe de război, oază între munții cenuşii şi ştie că de fapt încearcă să evadeze din proximitatea jumătății de oră care începe din clipa cînd la verticala Lipnikului, va schimba capul compas şi va tăia poalele munților Oder, zburînd în nori direct la Olomouc. Rămîne perplex. Sub moaieul elicii, triajul de la Hranice, pe linia principală, devenită rocadă principală, Prerov-Mor. Ostrava. Ultimul mare oraş pe Oder, la granița cu Polonia. Triajul suprasaturat de garnituri. De locomotive. De autocamioane. Blindate. Tunuri.

Tunuri, parcă toată artileria Reichului fascist şi-a dat întîlnire aici. Iarăşi blindate. Acum flakurile surprinzător de puține. Şi mitralierele a. a. Pînză de foc în dreapta. Pînză de foc în stînga. Şirag luminiscent de trasoare percutînd ploaia. Ploaia în averse. Apasă butonul radioului. Trebuie să vină bombardamentul greu. Toate locomotivele orientate spre nord. Ce vor nemții?? Şi unde sînt trupele?

— Sînt „Şoimul” la 18... Sînt „Şoimul” la 18... Ionică cu toți frații... Nu... Rămîi pe recepție.

— „Mesteacănul”. Confirm.

Ranversare scurtă pe stînga. O singură locomotivă de manevră fumegă. Şi unde sînt trupele? Picaj pe verticală. Pînza de trasoare rămîne undeva deasupra, să sfîşie norii.

Picaj cu motorul în plin. 352 urlă înspăimîntător. Acul altimetrului scade vertiginos. Vagoane sfîrtecate, simple lăzi de lemn. Locomotive cu cazanele ciuruite, se văd limpede exploziile din cazane, tancuri de lemn, tunuri de lemn, unele abia vopsite, altele acoperite cu zdrențe şi plase de camuflaj, o imensă butaforie tristă, vehicule oloage, spintecate, fără roți, un imens cimitir de material rulant, un imens decor de teatru falit, rînjeşte, redresează la rasul acoperişului gării de unde trage o mitralieră cvadruplă, jumelată şi deschide focul, o singură şi scurtă rafală de mitraliere, într-un tren în ruină, plin cu blindate de carton. Trece cu burta la înălțimea garniturilor, nemții ar trebui să se-mpuşte unii pe alții dac-ar încerca să tragă în el – depăşeşte triajul, ia înălțime exact deasupra căii ferate, zboară spre vest, sud-vest, valea Bečvei în stînga, şoseaua paralelă cu calea ferată şi pe stînga, rîde şi i se pare tragicomic decorul montat la Hranice.

— „Mesteacănul” către...

— Sînt „Şoimul”. La 18 tata duce copiii la şcoală 12, 24, 32, rînd 5, rînd 7... Repet... Rînd 7... Repet. Rînd 7... Recepție.

— „Mesteacănul”. 12, 24, 32, 18, rînd 5, rînd 7... Nu se poate. Transpiră brusc. Afurisitul ăsta de cojoc! Şi aparatul de radio portativ cu care l-au încărcat de parcă l-ar fi trimis în lună... Ăia sînt în stare să declanşeze o misiune cu tot grupul de bombardament. Pentru că „rînd 7” înseamnă în codul fixat „obiectiv fals”.

— „Şoimul” către „Mesteacăn”...

— „Mesteacănul” către „Şoim”... Am înțeles exact „Rînd 7”... Recepție.

— Rămîneți aşa. Curs 19 spre 20.

Răsuflă. Comandantul Corpului este un fel de vulpoi, care cunoaşte cu ironie metodele nemților. A ordonat o numerotare cazonă şi rigidă şi simplistă a obiectivelor de la 1 la 25, el le comunică din aer – curs de la 18 la 19, stațiile de ascultare inamice notează: 18 = Hranice 19 = Lipnik, formațiile de asalt picaj şi bombardament au alte notații cifrice pentru aceleaşi obiective, cînd se vor înălța le vor numi în convorbirile radio ordonate pentru derutarea inamicului şi o să iasă o harababură straşnică, din care n-o să se mai vadă om cu om.

Plouă în averse. De pe aici, de undeva, din munții joşi, izvorăşte Odorul. Lipnik... Gara pustie. Probabil că generalul sovietic va nota pe harta lui obiectivul fals de la Hranice. Şi-l va interpreta în consecință... Virează în urcare. Ia 320° la compas. Intră în nori.

5.

Două minute şi treizeci de secunde de pilotaj în nori. Orizontala. Compasul... Se destinde. Şi se întinde. Lasă palonierele libere. Îşi întinde picioarele amorțite. Simte pulsația sîngelui la încheietura de sub genunchi. Îşi mursecă cu degetele muşchii pulpelor. Să revenim pe 320°, amice... Şi-l aminteşte pe soldatul Dragomir, ordonanța lui „Donald rățoiul”, fost marinar, acum „Beobachter” – observator la Grupul 1 bombardament, băiat fermecător, de care propria lui soție era iremediabil îndrăgostită... îl urmase din aerodrom de campanie în aerodrom de campanie. „Donald” decola în misiunile ordonate, şi ea, blondă şi vaporoasă şi timorată, înfofolită

într-un cojoc de zbor care-i venea pînă la genunchi, rămînea acasă, în curte, ori pe marginea aerodromului cu ochii la pistă. Soldatul Dragomir supraveghea aterizarea formațiilor, făcea milităreşte inventarul echipajelor întoarse şi valide, îşi controla ofițerul, e rănit, a făcut vreo ispravă, ori a ars de pomană benzina statului, înşfăca ceva de la cantină, ori centura ofițerului, ori porthartul, ori fularul, după caz şi se prezenta morocănos la „cocoană”.

— A ordonat don’ locotenent să vă aduc sardelele astea.

— A ordonat don’ locotenent să-i spălăm fularul.

— Mi-a ordonat don’ locotenent...

La fiecare aterizare don’ locotenent îi ordona cîte ceva.

Şi ea, timorată, ea care nu-ndrăznea să fugă la aerodrom să-ntrebe, ea care aştepta numărînd minutele şi avioanele, ea care-l vedea pe Dragomir venind cu pasul lui de cocostîrc, ea, singură a-nțeles în simplitatea formulei „a ordonat don’ locotenent” splendida intuiție şi finețea soldatului Dragomir Ion, ordonanța. „Mi-a ordonat don’ locotenent”...

Nu ştie de ce, dar amintirea asta îl emoționează brusc.

Atît de profund încît iese din nori înclinat şi cu 10 secunde înainte de termenul fixat.

★

Olomouc sub planuri. Cu cei 65 de mii de locuitori, plus sporul anual din 1930 data recensămîntului pînă astăzi, minus cei împuşcați de nemți în timpul ocupației. Cu arhitectura gotică biciuită de averse. A plecat să facă războiul cu conştiința necesității lui. Şi în lada de

campanie cu cîteva enciclopedii. Dincolo de toate drepturile pe care le conferă armele, există alte drepturi. Inalienabile. Veşnice. Acelea ale popoarelor de a fi ele înşile în hotarele lor naționale. Pică. Dedesubt Olomouc sau cum îl botezaseră colonişтii germani, Olmutz.

Nu ştie unde este ceasul astronomic din 1452. Vede însă limpede, prin ploaie, cele trei turle suple, splendide ale Domului, îi intră în parbriz oraşul feudal, la nord de biserica gotică Mauritzius. Nemții repetă aici politica vechilor împărați germani ai sfîntului imperiu. Se răzbună prosteşte pentru conturi vechi, încheiate de ei în pierdere. 750 pe vitezometru. Nu poți pica dintr-un cer morav, fără să duci pe aripi amintirile acelui cer. Ordinul generalului conține şi altceva decît o execuție de informare cu forța şi viteza unui avion de vînătoare. Domul, biserica gotică Mauritzius, industriile lemnului, metalurgice, clădite de urmaşii meşterilor din fonderii, zboară din parbriz şi-n reticulul luminescent al colimatorului rămîne triajul.

★

De data asta singura scăpare este zborul la rasul garniturilor. Se trage nebuneşte de pe acoperişuri, de pe vagoane-platformă. Trag bateriile care flanchează gara. Plouă în trombe. Trage în trombe. Olomouc pe linia şi comunicațiile principale dintre Praga şi centrul Moravei. Olomouc unde ocupantul, la 200 de kilometri în spatele frontului este stăpîn absolut. O dovedeşte. El trebuie să-şi dovedească altceva. Că împotriva unor insinuări venite de la Şurub, are, pe lîngă galoane, cuc, cizme cu burduf, plus diverse alte ustensile militare, are deci şi... creier.

Virează pe stînga atît de jos încît un telemetrist cu nasul vîrît în telemetru, sare de pe vagonul platformă, în timp ce tunarii de lîngă el manevrau un Rheinmetall cu patru cercuri albe vopsite pe țeava verzui, patru victorii aeriene, diavolii. Le-a văzut fețele ude, apa şiroindu-le pe căştile de oțel, unul poartă pelerină cauciucată – tunarii se culcă fulgerător pe duşumeaua vagonului, în stînga şi dreapta alte vagoane platformă pe care stau masive tancurile cu carcasele lucii de apă, vede noroiul de pe şenile, virează strîns – la pompa de apă un feroviar rămîne comic, cu gura căscată, trece peste gară, a văzut, toate garniturile au locomotivele îndreptate spre sud-est, deci spre Prerov, deci spre Carpații Albi – iar dacă ei au blocat triajul de la Hranice cu cimitirul acela de trenuri fantomă, nu rămîne decît să-nțeleagă că de la Prerov, toate aceste trenuri se vor îndrepta spre linia principală Uh. Hradişte-Uh. Brod-Bilnice şi prin pasul Vlara vor debarca tancurile şi tunurile şi infanteria moto, în flancul stîng al Armatei, unde la Trencin... Motomitraliere. Asta trebuie să fie Nova Ulice. Cîndva are să vină aici, într-un aprilie. O să-şi cumpere un fulgarin cu capişon. O să umble prin mijlocul acestei străzi pe care patrulează motomitraliere. O să intre să asculte un concert de orgă.
Şi să vadă unul din cele 2500 de manuscrise străvechi. Iluzie? Nebunie ? Cineva flutură o batistă albă. O batistă albă, în parcul cel mare, plin de arbori imenşi, abia înverziți. Viraj. Jos. Strîns pînă la ametească. La dracu. Ordinul nu prevede interzicerea virajelor. Mai jos. O femeie. O fată. Un tînăr care-o ține aproape. Două batiste. Se leagănă pe aripi. O automitralieră. Foc. Doar o rafală. Să se ştie. Domul. Averse.

Zboară spre nord. Spre izvoarele Moravei. Spre munții Boemiei şi Moravei care despart izvoarele Hibei de ale Moravei. Glomouc. A fost. Viraj jos, pe stînga. La rasul colinelor pe care-nverzesc intens semănăturile. Motor. Urcă sub nori. Apărarea a anunțat Prerov. L-a anunțat că a degajat spre nord. Că zboară în rasmut. El va veni prin nori, în aşa fel încît să nu-i poată nimeni cădea în spate. În aşa fel încît să nu prilejuiască nici un avantaj de înălțime vînătoarei inamice.

Pentru că ştie, simte, a intrat în inima dispozitivului inamic şi la Prerov, la pregătirea misiunii i s-a spus clar: vînătoarea inamică execută misiune de acoperire permanentă.

— „Şoimul”...

— „Mesteacănul”. Recepție.

Cei de la Armata 40 nu se joacă de-a transmisiunile.

— Întrerup misiunea. Boostul dereglat.

— Confirm.

Atît... îşi şterge fruntea cu mănuşa... leoarcă. Peste cel mult o oră triajul din Olomouc va cunoaşte efectul produs de o patrulă a Grupului 1 bombardament greu. Olomouc. Două batiste albe. Parcul înverzit. Motomitralierele.

6.

Ar boteza treaba asta „Joc în pragul morții”. Prerov. Zboară spre triaj şi oraş dinspre sud-est, exact de la verticala aerodromului de campanie instalat de nemți la Tovačov, într-o microdeltă a Moravei. Stă între lațele şiroinde ale norilor, i se pare, pînă acum, confortabil. Pe

aerodrom o autocisternă.

Patru „Me”-uri 109 G6. Staţia de radio. Asta se cheamă a fi un sublocotenent cu iniţiativă şi gîndire creatoare. Să descoperi exact sulb tine cele patru avioane de vînătoare... Mda! După cîte se vede, inteligenţa nu este un bun exclusivist al sublocotenenţilor din aviaţia de vînătoare românească. Într-o boltă a plafonului, o celulă de vînătoare, după formele de păstrăvi, tot „Gheuri” – deasupra triajului cu direcţia nord-est şi exact la verticala oraşului; din direcţia sud, spre nord, o altă celulă, cu o sută de metri mai jos decît prima. Deci interdicţie de vînătoare. Patru avioane la sol, patru în aer. De obicei nemţii îşi cruţă benzina şi echipajele, executînd acoperirea cu o celulă în aer, alta în alarmă de un minut, şi prima celulă a patrulei doi, în alarmă de trei minute. Şi-au schimbat tabieturile de dragul şi-n onoarea lui.

— *Achtung! Achtung!... Sie haben ein Jagdflugzeug im Rücken!... Achtung! Achtung !*[1]

Brusc căştile i se umplu de sunetele acestei limbi aspre.

Jumătate de răsturnare. Jocul a-nceput. Putea începe cu un minut mai tîrziu. Aude chemarea staţiei: — Atacă aerodromul! Repede! — Direcţia? întreabă un glas energic, uşor răguşit. — Ce direcţie, specie de mormoloc?! Pe verticală!

— Gura, Ludwig, că ţi-o umplu cu c...! răspunde cel din aer şi el rîde bufnit, se vede că cele două patrule sînt aici fără vre-o ierarhie care le-ar face mai circumspecte. Avioanele la sol sînt dispersate pe celule. Nu pot viza

[1] Atenţie ! Atenţie ! Aveti un avion de vînătoare în spate ! Atentie ! Atentie ! (l. germ.)

decît un singur avion.

Servanții învîrt disperat la bendix. Piloții aleargă înhămîndu-şi paraşutele din fugă. E idiot să-i împuşte la sol, ca pe iepuri.

Oricum, va ajunge la triaj şi va vedea ce este acolo... Pică cu motorul în plin. Sălcii. Apele tulburi ale Moravei. Un „Me" 109. Un număr: 877 scris cu negru pe fuzelaj. Servanții sar de lîngă bendix. Rafală. Cu mitralierele. Ținta creşte apocaliptic. Țîşneşte din colimator. I se-nfige în retină.

— Văzut, spuse cineva din aer. Apoi, foarte energic: *Greifen sie zu!*[1]

— *Kämpfen!*[2] i se răspunde.

Tunul. Explozie jos. Foc. Probabil în rezervor... Trage de manşe. Motor în plin, Forțajul. 352 urlă din toate încastrările...

Țîşneşte aproape pe verticală. Vede în spatele lui o celulă virînd strîns în urcare.

— *Ein rumänisches Schwein!*[3] spune glasul răguşit.

E delicios să lucrezi pe aceeaşi lungime de undă cu inamicul. Atunci cînd unii din piloții lui au şi plasticitate în limbaj, este de două ori delicios. Nu se poate stăpîni. Apasă butonul radioului.

Intră în nori. Pune la orizontală. Virează strîns, cu ochii țintă pe giroorizont, virează exact la 190°, scoate din viraj, corecția de 10° a făcut-o intenționat, va ieşi probabil undeva deasupra oraşului, dar asta nu contează prea mult. Îl amuză tăcerea bruscă a patrulei din aer.. Zboară

---

[1] Strînge ! (l. germ.)

[2] Luptăm! (l. germ.)

[3] Un porc de roman (1. germ.)

înfipt bine în cîlții cenuşii, salvatori. Recepționează.

— *Allô! Ici capitaine aviateur Schoultz! Allo ! Allo! Ici capitaine aviateur Schoultz!*[1]

— *Sous-lieutenant aviateur Theodorescu... J'écoute, mon capitaine!*[2]

— *Fichez-moi le camp, cher sous-lieutenant Theodorescu... Disparaissez d'ici. Aussi vite que possible!*[3]

— *Laissez-moi réfléchir, mon capitaine!* [4]

— *Nom de Dieu!*[5]

— *Laisse donc ces plaisanteries!*[6]

— *T'excite pas, sonnailler!*[7]

— *Hola! Especè d'andouille si vous...*[8]

— *Repos, capitaine Schoultz... Mais voici!* [9]

Pică. Sub planuri lumină cenuşie. Triajul în partea de est a oraşului. Mai jos. Stop. Îşi aude bătăile inimii. Rare. Rare de tot. La 90 de grade pe direcția lui, una din celule. Magnific. În miimea de secundă cît avionul inamic cu zvastica pe ampenaj a trecut la nici zece metri de elicea lui (ce nebunie cumplită, elicea, elicea la nici zece metri de fuzelajul acela vopsit în grifer, pe partea superioară şi un gri deschis pe pîntec), în miimea aceea de secundă pilotul, ce minunat l-a văzut, pilotul întorsese capul spre dreapta... Vechile spirite druidice ale locului veghează

---

[1] Alo ! Aici căpitanul aviator Schoultz ! Alo ! Alo ! Aici căpitanul aviator Schoultz ! (1. franceză)

[2] Sublocotement aviator Theodorescu... Ascult, căpitane ! (1. franceză)

[3] Lasa-mă în pace, dragă sublocotenente Theodorescu... Sterge-o de aici! Cit mai repede! (1. franceză)

[4] Dă-mi voie să ma gîndesc, capitane! (1. franceză)

[5] Dumnezeule! (1. franceza)

[6] Lasă glumele astea! (1. franceza)

[7] Nu te mai agita, vită cu talangă! (1. franceza)

[8] Hei, soi de caltaboş, dacă... (1. franceza)

[9] Opreşte-te, căpitane Schoultz... Dar iată ! (1. franceza)

asupra sublocotenentului aviator. Dacă scapă de-aici neciuruit, pleacă la Ierusalim în hagialîc. Triajul.

Nu iese din nori. Stă cocoțat acolo, în plasma cenuşie, binefăcătoare. Acelaşi tablou de la Olomouc. Trupe care se-mbarcă în garnituri lungi, ca şi cînd nemții ar fi făcut să răsară din munții şi pădurile Moraviei şi Boemiei unități motomecanizate, artilerie şi infanterie, după o rețetă secretă a doctorului Faustus.

— Sînt un idiot magnific, îşi spune cînd de jos țîşnesc spre el şirurile nesfîrşite de trasoare... Domnul căpitan Schultz n-are de făcut altceva, decît să mă vîneze din plasă...

Viraj peste umăr pe stînga. Marchează evident stînga. Intră adînc în nori. Virează strîns pe dreapta de 180°.

— „Şoimul”... Sînt „Mesteacănul”... Răspunde dacă...

— „Şoimul”! Te aud foarte bine, „Mesteacănule”.

— *Greifen sie an, oben nach rechts, Herr Hauptmann!*[1]

— „Şoimul” către „Mesteacăn”... 22... 22... 22... B1...-22-22... La 23, Şoimul 17... Şoimul 77...

— *Herr Hauptmann... Achtung! Achtung ! Rechts!*[2]

— *Schweigen sie!*[3]

— „Mesteacănul” către „Şoimul”... Confirm.,. 22... 22... 22...Bl-22-22... La 23 Şoimul 77... Şoimul 77

— Confirm!

— Sînteți atacat?

— Da!

— Nu angajați lupta!...

— *Allô, sous-lieutenant! Allô, sous-lieutenant! Ma pa-*

[1] Atacați dreapta sus, domnule capitan! (l. germana)

[2] Domnule căpitan! Atenție! Atenție! Dreapta (l. germana)

[3] Vorba! (l. germana)

tience est à bout! [1]

— Rédigé par écrit, mon capitaine![2]

Urmează o explozie sonoră în căşti, netransmisibilă şi neînregistrabilă prin scris. Zboară în nori, pe cap compas 175°, adică direcția pe care-o are în general valea Moravei între Prerov şi Gtrokovice. Simte o dorință irezistibilă să-şi scoată nasul din nori. Să vadă pe unde se-nvîrte simpaticul căpitan aviator Schultz din Luftwaffe... De fapt ar trebui s-aprindă cîteva lumînări la biserică. E foarte bine-n nori. E admirabil în nori. E uriaş în nori. Şi de fapt, este întîia oară în viața lui cînd apreciază fără rezerve orele chinuitoare de „zbor" instrumental pe „linktrainer" şi antrenamentul făcut la Flotilă, sub cuşcă. A cerut Corpului o misiune urgentă de două patrule de bombardament greu la Prerov, anunțîndu-l în acelaşi timp (Şoimul 77) că sînt aici 7 avioane de vînătoare. S-ar putea ca Grupul 9 vînătoare să facă o tentativă de însoțire punînd rezervoare suplimentare, cu condiția ca „Ju"-urile 88 să atace în picaj şi să plece la rasmut. Dar asta-l depăşeşte. Într-o zi a aterizat la Tissakessi o splendoare de „Boeing", un „Fortress" care decolase într-o formație de bombardiere americane din Italia, bombardase concentrări de trupe şi triajul la Viena, trecuse printr-o perdea de foc şi flakurile îi făcuseră varză fuzelajul, îi rupseseră comenzile la profundor, îi găuriseră şi blocaseră compensatorul, transformaseră avionul uriaş într-un fel de epavă aeriană. Căpitanul aviator Dik Miller din „U. S. Army Air Foroe", primul pilot, reuşise, cu

[1] Alo, sublocotenente! Alo, sublocotenente! Am ajuns la marginea răbdării! (l.franceza)

[2] Redactat în scris, căpitane! (l. franceza)

eforturi supraomeneşti, să aterizeze pe Tissakessi. El era de serviciu pe Grup.

A făcut onorurile casei. Căpitanul Dik Miller nu ştia decît englezeşte. El nu ştia decît franţuzeşte şi vag, o germană aproximativă. În consecinţă s-au înţeles perfect. L-a condus la Corp, unde căpitanul a cerut să intre în legătură radio cu Foggia, baza care-i putea trimite un cargo aerian cu toate piesele de schimb şi echipa tehnică de depanare. A fost destul de greu să i se explice omului că aviaţia românească nu este înzestrată cu posturi de radio continentale, pentnu simplul motiv că este dotată numai cu aviaţie tactică, nu şi strategică. În schimb, amabil, i s-au oferit căpitanului Dik Miller din North Platte-Nebraska, bunele oficii ale maistrului militar de aviaţie Cujbă Nicolae din Grupul 8 picaj-asalt al Corpului aerian Român. Impresionat de titlul specialistului, americanul s-a-ntors la avionul ciuruit jalnic, unde echipajul intrase în tratative comerciale cu piloţii aflaţi la sol, inaugurînd o piaţă a trocului modern. Cereau caschete, cuci, insigne, pistoale, fotografii, nasturi de vestoane, bonete, furajere. Ofereau: gumă de mestecat, cizme îmblănite, cojocele, dolari, ochelari de soare aero-dinamici, inelele de identificare pe care erau gravate în interior gradul, numele, unitatea purtătorului, fiind cunoscut că, în general, dintr-un pilot rămîn de obicei întregi falangele degetelor şi cronograful. Echipajul lui „U. S. Army Air Force” a trecut la examinarea minuţioasă a epavei, explicîndu-i maistrului Cujbă că un „Flying Fortress” nu se poate repara fără duraluminium, că la aterizare se rupsese etamboul, şi în consecinţă bechia şi suportul de fixare. Concluziile pe loc ale căpitanului Dik

Miller. Întîi: piese de schimb originale. Doi: echipă de specialişti ai bazei. Consult cu uzinele constructoare. Trei: minimum de timp necesar, şase zile lucrătoare. Răspunsul pistruiatui militar de aviație Cujbă Nicolae. Întîi: există posibilități „locale” pentru a înlocui materialele rupte de explozii. Doi: va lucra el însuişi cu ajutorul echipei de depanare a Grupului 8 picaj-asalt. Trei: termen de, livrare al avionului la zbor – 24 ore.

— *O.K! Bombs away!*[1]

Sergentul mitralior Ben T. Paine, francez din Chicago l-a luat în brațe pe Cujbă şi i-a şoptit într-o franceză americanizată:

— *Mon petit Tartarin.*[2]

S-au pus pariuri exorbitante între americani şi piloții români.

— Cu ce-ncepem? a-ntrebat vesel căpitanul Dik Miller.

— Cu salcîmii, a răspuns marțial maistrul Cujbă Nicolae.

Şi-a-nceput cu salcîmii spre stupefacția totală a americanilor. Soldații au retezat cîțiva salcîmi tineri, din care maistrul Cujbă a cioplit cu doi servanți, moțogani la viața civilă, traverse elastice pentru bechie. Tot din salcîm s-a cioplit etamboul, lucrîndu-se migălos după forma cocii. În dreptul nervurilor a fost întărit cu două traverse mai lungi. Dintr-o țeavă de oțel în care a fost prinsă o roată de „Henschell 129” s-a confecționat bechia. Comenzile au fost înnădite savant. S-a reparat etamboul pe toată lungimea lui. S-au ranforsat toate cîrpelile.

S-a trecut încă o dată la matisirea comenzilor. La

[1] Foarte bine! Lansati bombele! (l. engleză)

[2] Micul meu Tartarin (l. franceză)

vopsirea traverselor de salcîm. S-a muncit noaptea. Sergentul mitralior Ben T. Paine l-a făcut să-nțeleagă: „că ori cu fortăreața lor, ori fără, Hitler a pierdut războiul, că lui personal îi place deosebit de mult vinul aviatorilor români, că-i plac aviatorii mai mult decît vinul, că dacă un căpitan a dat 7 zile pentru reparație, cum poate fi un grad inferior atît de ireverențios să-l contrazică pe căpitan!” Lui Cujbă i-a plăcut iluminația interioară a „fortăreții”, noaptea. Coca uriaşă. Gigantul din oțel şi durai l-a cucerit în aşa măsură, încît a dormit în carlingă cele cîteva ore pe care şi le-a rezervat odihnei, în vreme ce echipajul, la popotă, descoperea vesel că nu totdeauna lupta în aer este cea mai redutabilă luptă dintre bărbați.

A doua zi, echipajul căpitanului Dik Miller, în siestă prelungită, a fost trezit de urletul celor patru motoare încercate la sol. Cînd căpitanul a ieşit din baraca piloților, „Flying Fortress – Carlota” cu un nud superb pictat pe carlingă în dreptul postului de pilotaj, rula pe teren în plină viteză, avîndu-l cocoțat la manşă, magnific în poziția lui de zef al zefilor, pe maistrul Cujbă..

Probabil, americanii au trimis-o pe „Carlota” la muzeul lui „U. S. Army Air Force”. Pentru bunele oficii, căpitanul Dik Miller i-a făcut cadou o revistă „The American Army în Europa”. Acolo, deasupra unui covor de nori era fotografiată o formație uriaşă de „fortărețe”, iar în prim plan, plutea majestuoasă „Carlota”.

Americanii şi-au lăsat trei sferturi din echipament la Tissakessi. În amintire... De fapt au ajuns la Hultin. Sau, ar fi trebuit să ajungă.

— Să vedem, domnul meu! Să vedem!

— „Mesteacănul”... Alo „Mesteacănul”...

— Recepție, răspunde celălalt glas... Cel cunoscut. Bărbătesc.

— Sînt la 27...

— Confirm.

Iese din nori. „Deviat mult pe stînga amice”... îşi face capul „giroscop” cum spune Şurub. Deocamdată, nimic în aer şi pe pămînt.

7.

Ora 14,00. La dracu! Zboară de 30 de minute cu rezervoarele suplimentare goale... Ți-ai cam pierdut uzul rațiunii, amice. Valea Moraviei începe să se gîtuie. Puțin pămînt roditor în țara asta! Gara Hultin. Nimic de semnalat... Totuşi rezervoarele astea suplimentare trebuiesc largate. Aşa pe cîmp?

Fără nici un pic de umor? Condamnabil. „Avea o gaură-n ciorap şi ochii îi jucau în cap”. Va trebui, după război, să călătorească mult... Nu e bine spus „să călătorească”. Va trebui să bată cu piciorul şi rucsacul în spate toate drumurile deasupra cărora a zburat. Din care n-a reținut nimic, pentru că de aici nu se poate reține nimic. Într-un fel este îngrozitor să fii mereu deasupra lucrurilor şi niciodată despărțit de tine însuți. Să te duci mereu, la 550 pe oră, pe deasupra lucrurilor. Şi te regăseşti mereu, numai pe tine însuți în carlinga îngustă, să depinzi la infinit de tine însuți, să apelezi pînă la secătuire, numai la tine însuți. Poate, cîte o dată, oboseşti. Cum a obosit acum... Sau, mai grav, te plictiseşti. Cum s-a plictisit acum. Ai un capăt. O limită.

Eşti finit şi imperfect. Şi-ți ceri mereu, ție însuți, să fii infinit şi perfect. Inuman... Aha! Trei autotunuri...

Trei brave autotunuri. Jumătate de răsturnare pe stînga. Nu-l bagă nimeni în seamă. Probabil zornăie şenilele prea tare. Servanții cocîrjați sub pelerine. Plouă. Ca la potop... Ura! Cineva îl vede. Îl vede, fața albă ridicată spre avion desemnează o pată evidentă în şiragul de căşti cenuşii. Autotunurile cresc vertiginos în colimator, foc cu mitralierele, larghează rezervoarele, aha, aşteptați diavolilor – oamenii sar bezmetici de pe platforme şi se trîntesc în nămol – el rîde şi se duce vîjîind la rasul căii ferate – Ce ochi au să facă cînd or să-şi dea seama că nu sînt bombe cu explozie întîrziată... Nişte simple rezervoare de tinichea! Un simplu Ersatz, bravi luptători ai lui Wothan. Îi displace uşurința cu care apasă pe trăgaciul mitralierelor. Cazi din nori pe trei autotunuri, o rafală, a doua şi-ți arogi sarcina de a rezolva definitiv şi irevocabil destinul unora din Baden, Hessen, sau Würtemberg... Ah, războiul! Şi măcar dacă l-aşi fi inventat eu... Are gust de coclit în gură. De fiere. Ca totdeauna după ce trage în cei de jos. Cînd le pică în creştet prin surprindere. Justificări? Tratate întregi. Şi?... Nea Bujie... Slavă ție, nea Bujie, Dumnezeu al motoarelor de aviație!... Slavă ție, omule!...

Uite-l... Pachetul cu ciocolată (de unde face rost nea Bujie de ciocolată, ce depozit nemțesc o fi prădat nea Bujie, ce relații are în lumea interlopă a traficanților de alimente şi delicatese, mister?!), eternul baton de ciocolată, hm, hm, asta este de menaj, patru pătrate mari învelite în staniol verde... Amăruie. Delicioasă. Poate ia gustul de fiere al rafalei trasă în servanții zgribuliți sub

pelerinele de cauciuc. Ce gust pot avea pe ploaie gloanțele de 13,2 mm?... Şi sîngele? Şi carnea macerată? Şi oasele zdrobite!!

— Haida, de!... Să nu devenim sentimentali, dragul meu!

Jos, Otrokovice.

— Sînt „Şoimul”... „Mesteacănul”... Alo „Mesteacănul”.

— Recepție.

— Sînt la 28... Curs la 29.

— Confirm.

— Nimic la Otrokovice. Ciocolata de menaj rămîne totdeauna ceea ce este. O ciocolată amară, cu gust de fiere.

8.

Ora 14.10. La verticala lui Uh. Hradişte. Între Nopajedla şi Uh. Hradişte, valea Moravei nu mai este valea Moravei. Trenuri la intervale de cîte un minut spre sud – adică din 8 în 8 kilometri. Încetează ploaia. Nimbostratul sub care-a zburat mai bine de 150 de kilometri, are tendința să se spargă în formații de cumulus. E lacom de tot ce se vede jos. Fiecare mişcare, cvasiimperceptibilă de la 1 500 de metri şi la viteza lui 312 confirmă ipoteza din momentul descoperirii de la Hranice. Comandamentul inamic îşi concepe rezistența pe Carpații Albi, cu centrul de greutate pe cursul inferior al Vahului. Tot ce mişcă jos, imperceptibil, cu ceva din tragismul unui muşuroi de furnici, se mişcă pe direcția Uh. Brod, deci pe linia principală de comunicații între valea Moravei şi valea Vahului, despărțite de crestele

înzăpezite, ori pierdute în nori ale Carpaților Albi, care-şi desenează reliefurile în fața elicii.

— Aici „Albatrosul”... Aici „Albatrosul”... „Şoimule” răspunde dacă mă auzi!!

— Vă aud foarte bine, domnule căpitan.

A recunoscut glasul Stăpînului. Stăpînul tuşeşte în microfon. Probabil de emoție. Disponibilitatea supărătoare a eu-lui, posibilitatea inimaginabilă de a-şi impune mutații, îl transportă din carlingă la stația Grupului 1 bombardament şi-n ținuta impecabilă a Stăpînului.

— Am nevoie de un pilot temerar, bun navigator, bun manevrier, cu memorie straşnică... Mi-l poți asigura, căpitane?

— Da. domnule general.

— O misiune cerută de Armata 40... De comandantul ei, personal. Angajează onoarea întregii noastre aviații. Dar mai ales...

— Am înțeles, domnule general... Sublocotenentul X, va rezolva misiunea în termenii cei mai exacți.

Pentru Stăpîn nu există „a executa” misiunea. La orele de pregătire de luptă, Stăpînul „rezolvă”: „o problemă domnilor, de viteză şi timp, de coordonate geografice şi magnetice, de balistică şi trageri aeriene, de navigație şi meteorologie, dar mai ales domnilor piloți, o ecuație a demnității umane, curajului lucid, cinematica emoțiilor şi onoarei de luptător aerian”...

Probabil că este totuşi ceva să te plimbi la 200 de kilometri în spatele liniilor inamice, pe deasupra punctelor în care-şi concentrează efectivele, din moment ce însuşi Stăpînul tuşeşte în microfon...

— Sînt „Şoimul”... la 31... Şi 32 (asta-nseamnă ramificația de la Kunovke)... Cer liber... O, la, la!

— Ce-nseamnă asta o, la, la? Tradu în cifre.

— 44. Garou 7,5 pe 9,7. 44... 44. 44.

În adevăr. Între Uh. Grădişte şi Kunovice se ridică spre el binecunoscuta perdea a tragerilor antiaeriene. Îi este limpede că nu mai poate zbura în nori. Calea ferată se angajează în munți. Gările, triajele, şoseaua, pasul Vlara trebuiesc văzute din aproape în aproape. Nici nu-i convine să circule la 1 500, cu viteza constantă, ca tunarii nemți să facă exerciții de ochire pe el.

— Sigur 44...?

— Sigur...

A-nvățat să descifreze categoria de artilerie antiaeriană şi astea de dedesubt nu pot fi decît „Rheinmetall”... Ce-nseamnă a-nvăța să descifrezi categoria de artilerie a.a. ?! Rîde.

— De ce rîzi „Şoimule”?

A uitat degetul pe butonul radioului.

— Scuzați... Apropo de a.c.a...

— Nu e nimic de rîs acolo... De la 35 iei cap compas acasă... (35 înseamnă Trencin).

— Am înțeles.

— Cum merge motorul?

— Excelent... Hm!... „Albatrosul”... Pic la rasmut...

— Am înțeles... Sînt pe recepție. Vezi-ți de treabă... Şi, economie la Bl...

Ce-nseamnă a-nvăța să descifrezi categoria de artilerie a.a.?! Asta-nseamnă... De trei, ori de patru ori pe zi, plăcerea asta. 850 pe vitezometru... Moleculele de aer sfîşiate, presate, vînturate de elice, transformate într-o

orgă apocaliptică. 352 vibrează. Vibrează palonierele. Manşa se înțepeneşte. Acul vitezometrului se apropie de linia roşie... Viteză limită. Manevrează roata stabilizatorului. Asta-l va face să ajute manşa-Stabilizatorul îşi schimbă unghiul de incidență cu fileurile de aer etc. etc. De la geografia generală a unei hărți 1/500.000, cu perspectiva planurilor largi, munți, valea Moravei, aglomerările de trupe, peisajul devine o carte ilustrată de mărimea parbrizului. Se-nfige în peisaj cu 900 pe vitezometru... Triajul de la Kunovice... Cinci garnituri paralele, cu locomotivele direct spre est. Un vagon platformă – roşu. Două tunuri antiaeriene automate. Flăcările de la gura țevii. Inelele albe – victoriile. Nimic altceva decît obrazul ochitorului trăgător vîrît în aparatul de ochire, mîinile care răsucesc roțile de comandă, țeava care se roteşte căutîndu-l. Se roteşte o dată cu ochitorul tragător aşezat în scaunul lui, vede pînă şi tuburile arse sărind galbene în ritm rapid... Nu vede şirul de traiectorii țîşnit într-o orgie de linii fulgerătoare, verzui incandescente, pentru că nu vrea să le vadă... Foc. Cu mitralierele. Cu tunul. Redresare... Vălul negru. O frîntură de secundă, vălul negru. Se cufundă în sine, într-o opacitate gelatinoasă, aude motorul foarte vag, picioarele îşi multiplică greutatea, apasă pe paloniere imobile, de plumb, tot sîngele gonit în picioare, inima bate în vid, dureros, lumină, înclinat pe stînga, redresează la rasul locomotivelor, traiectoriile, miile de traiectorii incandescente rămîn în urmă şi deasupra 352 îşi păstrează alura, trece fulgerător peste cîteva tancuri suite pe platforme gigant, pilotează, munții încep să se apropie de calea ferată, defileul se conturează insistent,

dedesubt Uh Brod... Este limpede. Aici au ajuns elementele de vîrf ale armatei pe care inamicul o varsă în valea Vahului şi pe crestele Carpaților Albi... Autoşenilete. Tunuri antitanc. Infanterie. Multă infanterie. Şi din nou, artileria antiaeriană. Zboară atît de jos, încît nemții trag pe deasupra, să nu se-mpuşte unii pe alții... Cere o patrulă de „Ju. 88" pentru Uh. Brod şi Stăpînul îl întreabă dacă nu cumva confundă Grupul 1 bombardament greu cu producția de avioane anuală a aliaților, per total... Apoi:

— „Şoimul"... Cum te simți?

— Încă bine, domnule căpitan.

★

În adevăr. Se simte excelent. Se simte excelent pentru că, pînă acum a putut să evite un gînd stupid. Un gînd care refulat, poate de la-nceputul războiului, a găsit teren prielnic în această foarte lungă misiune izolată. Războinicii nu trebuie lăsați singuri, în iminența morții, în prezența permanentă a pericolului. Pentru că războinicii sînt oameni, înainte de a fi războinici şi starea naturală a omului este... Ce este, filozofule?

Este, că s-a gîndit mereu, mințindu-se pe sine, amețindu-se pe sine, s-a gîndit mereu de ce n-a mers paralel cu calea ferată, să zicem la 10 kilometri lateral, călărind crestele, în afara tirului de artilerie, supraveghind conştiincios triajele, sigur, n-ar fi văzut exact că sînt acolo opt garnituri, ori zece; n-ar fi văzut scamatoria de la Hranice, eventual ar fi trecut fulgerător peste Olomouc şi n-ar fi văzut cele doua batiste albe, în parcul abia înfrunzit, ar fi zburat linişti, pentru că la 200

de kilometri în spatele inamicului nu mai există nici o ierarhie, nici o autoritate, nici măcar Dumnezeu nu mai există acolo...

Exişti tu, singur la manşă, autocrat discreționar al bolidului în formă de păstrăv, tu, navigator, pilot, trăgător aerian, observator, personaj multiplicat într-o infinitate de ipostaze, tu Pilotul de vînătoare, tu Destinul, tu începutul şi sfîrşitul tuturor lucrurilor.

Poate de aceea se simte excelent. A gîndit. A fost şi este conştient că, iată, o simplă înclinare pe manşă, conjugată cu această iluzie de apăsare pe palonier şi calea ferată, artileria a.a., trupele, mitralierele cvadruple, moartea în infinitatea ei de forme, totul şi toate rămîn undeva în vîrful planului stîng, în afara ta, într-un peisaj străin, în care nu eşti decît un martor imparțial la peste 650 de kilometri pe oră...

Sfînta tentație... Măr al Evei... Nu se poate spune de biblicul Adam c-a fost un bărbat adevărat. Pe el nu-l cheamă Adam, de aceea revine la verticala căii ferate. Pe dreapta se ridică impetuos coamele care veghează pasul Vlara. La Bojkovice doar un tren cu 4 autoşenilete, 1 „tout terraine” şi poate un pluton de vînători alpini pe un singur vagon platformă.

În adevăr. Nu este Adam. Dar se simte excelent.

★

Bilnice. În stînga gării. Departe de gară. Un rîu. Poate un afluent al Vlarei. Bilnice şi absurdul. În gară cîțiva alpini. Unul înalt, atletic, ține pe umeri țeava unei puşti mitraliere, îl aşteptau. Trei alpini. Atît. Un peron pustiu, o linie dublata în gară. În mijlocul terasamentului trei

alpini. Unul ține pe umăr țeava puştii mitraliere. Ochitorul trăgător cocoşat pe patul armei în spatele camaradului său. Încărcătorul alături, în genunchi. Totul pe retină, desemnat pînă la cel mai mic amănunt. Instantaneu cu trei alpini. Rafala lor. Sunetul metalului sfîşiat. Ropotul des al gloanțelor percutmd metalul. Comenzile? Răspund ! Motorul?... Merge. Încă, merge. Ştie. Fulgerător, ştie totul. Adio trei alpini deştepți. N-o s-aveți nici o satisfacție imediată. Iată pasul Vlara. Nu poate urca peste creste. Motorul l-a apărat de rafală. Şi ca-n toate poveştile, cel care face scut cu pieptul său plăteşte cu viața. Jos? Da, jos! Calea ferată. Rîul. Plin de bolovani. Rîu de munte. În-Stînga? Munte. Abrupt. Dreapta? Munte. Abrupt. În față? Versanți abrupți. Păduri. Jos? Bolovani enormi. Rîu! În şuvoi alb. Cîțiva arini. Calea ferată. Temperatura la ulei?...

A urcat cu o zecime de grad. Dar a urcat. Ştie. Pistoanele vor bate nemilos în fisura aceea. Presiunile, exploziile, ropotul de explozii din cilindri vor izbi nemilos cu zeci de mii de kilogram metri în fisura aceea. Trei bravi alpini germani. O puşcă mitralieră şi-atît. Intră perfect în regulile jocului. Temperatura la ulei? A mai crescut cu o zecime de grad? Presiunea ? A scăzut cu şapte zecimi. Asta este totul. Să aştepte să se scurgă uleiul din carter. Să se scurgă încet, pervers de încet şi atunci?...

Jos, bolovani enormi. Calea ferată. În stînga şi dreapta, imenşi, acoperiți de păduri, de stînci cenuşii peste care trec umbrele norilor, Carpații Albi. Ici, colo, spre creste, pete strălucitoare de zăpadă. Dumnezeule! Un cerb... Un cerb enorm, într-o rarişite. Un cerb cenuşiu roşcat, cu două ciute, într-o pajişte. A fost. Şi-a întors

capul spre el. L-a văzut. Instantaneu cu un cerb şi două ciute.

— Alo „Albatros”... Alo „Albatros”... Sînt „Şoimul”. Las mama. Las mama. Mă doare burta. Mă doare burta...

— Am înțeles. Poziția.

— Careu 34.. Careu 34...

— Careu 34.

— Anunț la timp. Stați pe recepție.

— Stau pe recepție.

Nici-o vorbă în plus. Ascultă şi nemții. Au să trimeată patrula de alpini cu cîini. Mai sînt totuşi cel puțin 50 de kilometri în linie aeriană pînă la liniile Armatei 1... Temperatura urcă. Presiunea scade. Iată şi sfîrşitul.

★

Înălțime. Acum se poate cere totul. Pentru că se sfîrşeşte totul. Vede Vahul. Vede turla din Nemsova, la confluența Vahului cu Vlara. Pe şosea? Nu ! Trece un autocamion cu soldați. Aici. Are 500 pe altimetru. Motorul scoate fum. În carlingă cald. Mai ales la tălpi. Fierbinte. O cocoaşe despădurită. Picaj. Flapsurile. E idiot să scoți flapsurile cu mîna. Sudoarea îi intră în ochi.

— Gata, comunică la radio.

— Stau pe recepție... Fii atent... Cu grijă... Aşa....

Îi vine să rîdă. De fapt plînge. De umilință. Molizi, picior pe stînga, glisat, redresare, filat, trage manşa în burtă, trei butuci răsturnați, crengi, puiet de molid, grămadă de cărbuni fumegînd, gropi, bufnitură, creeri zgîlțîiți, bufnitură, o poiană, rădăcini, scrîşnet de metal, taie contactul, uruit, ceva dur frîngîndu-se în jur, izbituri care-l proiectează în chingi, care-i sfîşie umerii şi linişte...

De moarte. Chingile. Cupola. Sare din avion... La dracu... Paraşuta... La dracu... Pistolul mitralieră vîrît de Stăpîn în portbagaj. Trusa sanitară. Seringa... 352...

O masă inutilă de metal... Culcat... Pădure de molid. Şi vîntul... Vîntul în cetinişuri, alarmant. Vîntul, numai vîntul. Oamenii nu pot fi confundați niciodată cu vîntul.

ATERIZAREA

KILOMETRUL 1

352 mutilat, palele elicii îndoite, planul stîng aproape smuls din încastrare, ampenajul boțit, şi-atunci, în clipa aceea îşi dă seama cît e de singur, de izolat, într-o lume necunoscută, ostilă, plină de temeri. Şi vîntul... Din avion n-a simțit vîntul. Aici curge năvalnic de pe versanții Carpaților Albi. Îndoaie vîrfurile molizilor. Foşneşte şi geme în cetinile de un verde fraged la vîrf. Aduce valuri, valuri de miresme tulburătoare...

Stă nemişcat, culcat lîngă fuzelajul martirizat, ascultă, prelungeşte ascultarea pentru că nu se poate despărți de 352, pentru că senzația este fizică, de-o durere atroce, este el însuşi prin 352, fără 352 nu mai există decît un naufragiat, o entitate infimă, aproape un microorganism, de jur împrejur pădurile, munții, un peisaj copleşitor. Raportul dintre el îşi lume s-a schimbat fundamental. De la bordul lui 352 domina spațiile.

Aici, spațiile îl domină pe el. La bordul lui 352 dispunea de toate trei dimensiunile. Gravitația era doar o formulă care intra în componența altei formule, mai complexe, aceea a portanței. Dorința, gîndul răspîndite în spațiu, găseau în timp un prieten. Dacă nu chiar un servitor. Aici, spațiul este inamicul cel mai cumplit al timpului. Haidem! Capitolul s-a sfîrşit... Gata... îți ordon, fără sentimentalisme de pension...

E greu să te readaptezi de la 550 km/h, pe trei

dimensiuni, la mişcarea pe orizontală şi viteza a două picioare încălțate în cizme îmblănite... Vîntul... Toate neliniştile pămîntului în foşnetul cetinilor... Logica, domnul meu... Şi ordinea operațiunilor. Una şi irevocabilă. Să trecem la operațiunea cu numărul 1... Legătură... Dă drumul aparatului de radio special pe care-l poartă la piept. Aparatul are antenă escamotabilă, este destul de greu, incomod, ambalat într-un burduf din piele.

Ştecherul căştii merge exact la priza aparatului... Se-ncălzeşte instantaneu... Recepționează...

— ... revin...

— Sînt „Şoimul”... Sînt „Şoimul”. Schimbat cursul cu 90. Varianta 3.

— Te aud foarte bine... Te aud foarte bine... Repet... Aici „Albatros”... Aprob Varianta 3... Te aştept la aterizare. Treci la „Mesteacănul”... Treci la „Mesteacănul”...

— Am înțeles... Trec la „Mesteacănul”.

Comută pe lungimea de undă a „Mesteacănului”... Stațiile inamice au interceptat comunicarea. Probabil vor raporta că avionul românesc şi-a schimbat direcția şi s-a întors la bază.

Este puțin probabil să-l fi văzut cineva aterizînd...

— Aici „Mesteacănul”... Aici „Mesteacănul”... „Şoimule” răspunde dacă mă auzi!...

Este alt glas, puternic, jovial, fără nici un accent străin.

Probabil cineva de la Armata a 4-a, ori de la Corp.

— Recepție.

— Carou 34; 2,2 pe 1,8... Repet... 34 stop. 2,2 pe 1,8

stop... Fîntîna. 23,30... Repet... Fîntîna 23,30.

Notează febril pe marginea hărții... Miros înțepător, familiar, de benzină... L-au lovit şi în rezervor...

— Repetă... „Şoimul”... Repetă...

— 34 stop. 2,2 pe 1,8... Fîntîna... 23,30...

— Întrerupe comunicația. Recepție 23,35.

— Am înțeles.

Răsuceşte butonul convertizorului. Un pocnet. Căştile rămîn mute. Senzație de gol. De părăsire... Operațiunea numărul 2... Incendierea avionului. Rațiunea? Să nu fie văzut din aer. Muniția are să explodeze. Vor fi flăcări... Contraindicat. Crengi. Sînt foarte multe crengi aici... La treabă deci... Miros de fum. Miros de cărbune... Acolo unde se fac cărbuni există oameni. Rapid. Adună crengi mari, uscate de molid. Le aruncă peste cupolă. Mai ales cupola trădează. Atunci cînd cade soarele pe ea... Sub fuzelaj (atunci vede găurile făcute de gloanțe, un grupaj frumuşel), benzina. Îşi freacă tălpile în pata aceea umedă. Îşi plimbă palma pe fuzelaj. Tabla rece îl remontează. Dacă nu i-ar fi frică de ridicol, ar lua poziția de drepți. Ar da onorul lui 352.

— Adio bătrîne, îi spune... Puteai să-ți găseşti un camarad mai priceput.

Intră sub cetini. Urcă pieziş, spre vest, nord vest, după busola brățară. Merge aşa 10 minute... Cît să fi făcut? 500 de metri? 400 ?... Pădure. Vîntul. Foşnetul cetinilor. Semiobscur. Covor moale dedesubt. Rădăcini. Cioturi. Crengi uscate care trosnesc cu pocnete seci de pistol... Gîfîie. Transpiră. I se pare că înaintează cu viteza melcului. După 10 minute, întoarce spatele frontului. O ia direct spre crestele Carpaților Albi.

★

Locotenentul Ruhnau din batalionul alpin „Schwarzwald” lasă binoclul prin care urmărise toată aterizarea avionului Me 109 G6 – 352 cu cocarde tricolore. Plutonul pe care-l comandă, cu cîinii lupi la lesă (nişte exemplare splendide de lupi alsacieni) îşi consumă prînzul. Soldaţii şi-au scos raniţele, îşi ţin pistoalele automate alături. Santinelele s-au mascat în brădet. În bluzele de oamuflaj nu pot fi descoperite nici de la douăzeci de paşi. Adjutantul Denis îi deschide cutia de conserve. Fasole cu carne de porc.

— A scăpat, mein Leutenant? întreabă Denis, fără să-l privească.

— Aşa se pare.

— Ce ordonaţi?

Locotenentul Ruhnau îşi scoate harta din port hart. O desface pe genunchi... Urmăreşte cu degetul poteca şerpuindă pe versantul stîng al pasului Vlara.

— Ordinul batalionului este limpede, adjutant Denis...

Ocupăm înălţimile dominante. Interzicem partizanilor orice acces şi orice acţiune în trecătoare pe tot timpul concentrării Armatei a 8-a. Atît...

— E inutil să ne fărîmiţăm alergînd după un pilot român, cînd aici...

— Exact, adjutant Denis... Este şi părerea mea... Peste zece minute, ordonă echiparea. Siguranţa de flancuri să-i ia pe Lord şi pe Rozeta... La cel dintîi semnal să alarmeze dispozitivul... Vreau să dorm aceste 10 minute.

Locotenentul Ruhnau poartă la gît „Crucea de fier” cu briliante... Mîna stîngă îi este prinsă într-o eşarfă legată

de după gît. L-au scos acum o săptămînă dintr-un spital din Praga, l-au adus pe front şi i-au dat comanda companiei 1 din batalionul „Schwarzwald”. De fapt, compania 1 este compusă din resturile companiei 1 şi 2, masacrate în luptele de la Oremov Laz, acolo unde a fost rănit el însuşi. Îşi întinde mantaua. Trage clapele capelei de alpin peste urechi. Adoarme.

★

Pădurea. Dincolo de război, într-o linişte vegetală netulburată de la-nceputul erelor. Vîntul de primăvară cald, trece pe deasupra vîrfurilor, molizii foşnesc tandru şi dacă stă rezemat de trunchiul gros, roşcat, mirosind puternic a răşină, aude căzînd ploaia dulce, amăgitoare, cetina... Se-ntinde brusc în surpătura de sub rădăcinile unui brad smuls de furtună. Undeva, nu prea departe, latră scurt un cîine. Un glas sec. Obosit:

— *Ruhe!*[1] Lord!...

Paşi... Undeva în dreapta. Absurd. Îşi aude inima. Cerul gurii, iască. Se pare că abia aici întîlneşti războiul, amice. E idiot să stai tupilat iepureşte sub nişte rădăcini, cînd probabil eşti vînat după toate regulile artei. Dezasigură automatul, un „Deimller”... Se tîrăşte pe coate, avea dreptate Globanul (instructorul de infanterie pe care-l asimilaseră în chip de consilier în „S.O.Av.” şi care-i tîra pe coate şi genunchi pînă leşinau) atunci cînd le spunea că poate o singură dată în viață să ai nevoie de treaba asta şi neştiind s-o faci, să te cureți – se tîrăşte pînă sus... La mai bine de cincizeci de metri în interiorul pădurii urcă spre creastă trei alpini germani, cu auto-

[1] Linişte! (l. germană)

matele gata de tragere. Vede cozile grenadelor vîrîte sub centuri. Poartă bluze de camuflaj cu glugile ridicate. Cel din față duce la lesă un cîine lup uriaş. Trec printre molizi, în pas suplu. Egal. Raționează rece că poate fi o flanc gardă şi că, totul depinde de flancul pe care-l apără. Stîngul, ori dreptul.

Dacă este de flancul stîng, ura! Dacă nu, înseamnă că se va trezi aici, cu grosul unității. Alpinii dispar după o ondulație. Deviază spre dreapta. Îşi lipeşte urechea de părnînt... Nimic. Se retrage la adăpost. Desfăşoară harta. Fîntîna înseamnă „confluență”. În caroul 34 la coordonatele 2,2 pe 1,8 există o singură confluență: a Vlarei cu Vahul... Călare pe ambele maluri ale Vlarei, satul Nemsova. Chiar la confluență. Pe malul drept al Vlarei, calea ferată principală pe care-a urmat-o în zbor. Trece Vahul. Îl urmează pe malul drept, în nord spre Belusa-Zilina, deci pe unde a pătruns în liniile inamice, spre sud, foarte aproape spre Trencin-Piest’any... Dincolo de Vah, Carpații Metalici. Dincolo de Carpații Metalici, românii. Teritoriul eliberat. Iată-ne din nou în Slovacia. Este limpede.

I s-a ordonat ca la ora 23.35 să se afle la confluența Vahului cu Vlara, pe malul stîng al Vlarei, dincolo de drumul Nemsova-Trencin şi să cheme „Mesteacănul”... Apreciază satisfacția profundă pe care i-o dă existența acestui ordin... Stăm băieţaş zece minute să vedem dacă nu mai apare vreun alpin... Raționează că pînă la Nemsova sînt de-aici 8 kilometri în linie aeriană, ceea ce dă la sol, pe puțin 16 kilometri. În mod normal, asta-nseamnă 4 ore de marş... Deci, îl va prinde noaptea pe drum... Va găsi desigur un drum de pădure care coboară

în sat. Cît de sigur poate fi un drum de pădure coborînd pe rocada inamicului, în iminența bătăliei pentru Carpații Albi, o ştie. Zece minute de pîndă obligatorie. Adică atît cît este necesar unei formații protejată de o flancgardă, ori o avangardă, ori o ariergardă, să-şi precizeze existența. Zece minute...

Se tîrăşte la buza surpăturii. Cronograful? 14,55... Poate spera să prindă încă lumina crepusculară, acolo jos, cînd va trebui să treacă şoseaua... îl izbeşte peste obraz liniştea totală a pădurii de molid. În clipa aceea ştie că cele zece minute îl vor pune față-n față cu adevărul. Că este absurd să încerce o evadare. Că singura soluție este să meargă pînă la capăt.

★

Scandalul a pornit de la sublocotenentul aviator Bogdan Dicescu, cocoțat în avionul de legătură „Fiesler-Stork" 108, căruia nea Bujie i-a raportat morocănos că Pilotul a fost doborît ca un fazan („nici nu se putea altfel şi nu ştiu ce minte pot să aibă comandanții să trimită acolo copii de țîță în locul labelor păroase, singurele făcute pentru asemenea misiune! Unde mai puneți c-a prăpădit şi cel mai bun avion al Grupului 1 vînătoare!") dar că mai piuie de-acolo şi că, în loc să aprobe zborul de recuperare al „Bărzoiului", Corpul a ordonat Stăpînului să contramandeze misiunea... Pilotul rămîne acolo pînă la noi ordine. Coechipierul, cu obrazul dintr-odată alb, s-a prezentat Stăpînului, raportîndu-i că piloții de vînătoare nu-şi fac niciodată probleme din absurditatea unor misiuni care li se ordonă. Dimpotrivă. Zboară la asaltul cazematelor, la vînătoarea infanteriei îmbarcată pe

tancuri, la asaltul liniilor întărite etc. etc. făcîndu-şi un titlu de glorie din a repurta victorii cu un avion croit pentru cu totul altă utilizare. Dar pînă la a ordona unui pilot de vînătoare doborît la 50 de kilometri în spatele liniilor să se constituie într-un comandos cînd ştie să pronunțe corect nemțeşte doar „Tragwerk" şi „Propeller" asta este puțintel cam mult. Are onoarea să ceară Corpului misiunea de salvare. Între timp, după legi secrete, cunoscute numai de luptători, toți piloții escadrilei alertați misterios, sînt prezenți în fața barăcii... Este limpede că decolarea unui avion de vînătoare singur şi neîntoarcerea lui după timpul matematic al autonomiei, nu scapă escadrilei căreia aparține. Stăpînul şi-a luat cascheta şi haina de piele. A cerut motocicleta. A plecat la Corp. Între timp piloții l-au încolțit pe Coechipier.

— Nu ne plac secretele astea puerile, a spus un locotenent.

— Cînd ni se cer patru, cinci misiuni pe zi, nu face nimeni, nici un secret din ele.

— Acoperim zona în care-a căzut.

— Îl ridicăm de sub nasul nemților, de guler.

— Ascultă Dicescule! Ce s-a-ntîmplat în fond?

— Domnule locotenent, am ordin să tac. Vă rog nu mă puneți într-o situație dificilă.

— Să-l aşteptăm pe Stăpîn.

— Dragoş, ai cărțile alea la tine?

— Care face un poker, băieți?

— Nu pleacă nimeni. Băi puțică, dă ordin să încălzească motoarele... Toată escadrila. Voi, patrula, supravegheați treaba asta.

Ajutorul comandantului de escadrilă îşi trage un scaun în fața hărții. Taciturnul şi Navigatorul ies pe urmele Coechipierului...

...Stăpînul se-ntoarce la aerodrom unde-şi găseşte piloții echipați pentru zbor, aşteptîndu-l într-o tăcere mai mult decît grăitoare.

— Iată despre ce este vorba, domnilor, le spune...

★

— Să meargă (pînă la capăt... Acum putea fi aterizat...

Acum putea raporta în fața hărții situația clară a inamicului, pentru că, în definitiv, misiunea a fost executată exemplar.

Pentru că, acolo sus, s-a învins pe sine, a anihilat glasul acela vîscos al viscerelor, al trupului care se voia salvat de masacru, de rug, de muşcătura haină a proiectilelor, a înăbuşit țipătul oaselor care se voiau întregi, mai mult decît asta, a-năbuşit chemarea înnebunitor de ademenitoare a anilor pe care încă nu-i trăise, care se aşteptau trăiți, chemarea dulce a Mariei, fata cu părul roşu, dintr-o dată femeie, nu de mult femeie, prin el femeie şi disperarea lor din noaptea cînd s-au cunoscut, din noaptea aceea cînd Maria a-nțeles că el aparține războiului, aşa cum au aparținut frații ei, aşa cum au aparținut toți cei îngropați în şiruri aliniate, acolo, în cimitirul ostaşilor români, a-nvins toate aceste glasuri ale cărnii lui, a rămas ferm la manşa, singur în carlingă cu el însuşi, a acționat logic şi implacabil şi totuşi... A greşit. A greşit fundamental. Nu trebuia să coboare sub 1000 de metri. Raționamentul lui a fost un raționament fals. Şi asta costă. Aici, costă. Că-l costă pe

el, este firesc. Dar ce vină au ceilalți?! Comandanții! Trupele?! Trupele. Ce abstract sună asta!... Trupele... Cele care, în ultimă instanță, plătesc mereu, totul. Singurele, veşnicele datornice.

Pădurea de molid, întunecată şi tăcută. Nimic mai pustiu, decît pădurea de molid... Se ridică precaut într-un genunchi.

„Cum ne orientăm în pădure, elev? – în pădure ne orientăm după muşchiul copacilor...” Aiurea! Ne orientăm după busolă. Direcția exactă: 165 de grade. Linişte. A-ncetat vîntul. Semiobscur. Cetini deasupra. Molizi. Molizi mulți, dedesubt nimic viu, doar covorul de cetină, lunecos şi-n el tot senzația urmăritului. E absurd, dar i se pare că de după fiecare trunchi îl pîndeşte țeava unui automat... Să sfîrşeşti războiul în prizonierat, ori împuşcat într-o margine de drum, asta este idiot deabinelea. Îl strînge casca de zbor. Şi-o scoate. Îi înnoadă ştecherul la centură. Haidem... La drum... Molidul este un totalitar. Pădurea de molid este o pădure exclusivistă. Cetinile alcătuiesc o boltă unică, impenetrabilă, sub care nu creşte nimic. Cît de democratică este pădurea de fag! Ori cea de stejar. Cum se luptă, la liberă concurență, acolo, subanboretul. Scoruşul şi alunul, curpenul cu bolțile lui parfumate, socul, ce veselă e pădurea de fag, ce monahal austeră pădurea de molid! Ce sentiment tăios al singurătății... Cerule... O veveriță. Jos, la rădăcina unui molid, aşezată pe coadă, cu blana cafenie lucie, cu ochii de smoală, vioi, mustăceşte, îl priveşte țintă, un salt, dispare în spatele trunchiului, apare la o înfurcătură, aleargă pe-o creangă, salt prelung, cetini arcuite, nimic. O veveriță. Parcă s-ar

fi-ntîlnit cu Şurub. Parc-ar fi aterizat Şurub sub cetini să-l ia acasă... Asta nu. Nu poate gîndi la cei 50 de kilometri care-l despart de liniile româneşti. N-are dreptul să gîndească la asta... Ascultă atent... Desigur. Un pîrîu. Un pîrîu care-ți poate înăbuşi zgomotul paşilor. Dar care foarte bine poate acoperi orice alt pas... îi e sete. Atît de sete cum nu i-a fost niciodată în viață... Din stînga... Merge spre stînga...

Arbori. Mereu aceiaşi. Zgomotul apei... Pîrîul... O vînă de apă. Limpede. Cîțiva bolovani. Pat de prundiş mărunt. Undeva, o ciocănitoare. Asta-l liniştește. Apa... Ce bucurie imensă. Apă... Îngenunche... îşi sparge imaginea reflectată în ochiul de apă siniliu. Bea. Mult. Lacom... Se ridică. Fuge. Se trîntește în spatele unui trunchi... Nimic. O gaiță. Îşi scutură aripile... Imită ceva. Nu ştie ce. Zboară... Pădurea de molid, liniştea vegetală, liniştea ancestrală, pădurea de molid supraviețuind tuturor războaielor istoriei, netulburată, măreață, mohorîtă, austeră, dincolo de pasiunile deceniilor, de pasiunile veacurilor, indiferentă la alpinii celui de al 3-lea Reich, ca şi la caraulele lui Batu Han, ce copilărie i-o fi părînd pădurii de molid războiul, ce absurditate ridicolă... E nostim să fii cuprins de respect față de pădurea de molid. De fapt mareşalul Ney avea dreptate cînd vorbea de frică... Şi lui îi e frică acum. Cea mai supărătoare dintre frici. Cea mai sîcîitoare dintre frici. Frica de ridicol.

KILOMETRUL 13

Un tufiş de soc deasupra căruia iedera şi hameiul

sălbatic închid o boltă vastă, bizantină... După calendarul astronomic pe care-l poartă în buzunarul cojocului, soarele apune astăzi la orele 19,13. Cronograful?... 18,52. Un bot de deal împădurit, în stînga căruia se prelinge pîrîul care l-a adus aici, deasupra şoselii şi-n marginea satului Nemsova, fără nici un incident. S-a tîrît pe coate şi genunchi în adăpostul ăsta. A găsit o mînă de paie umede şi-o basma roşie, cu picățele albe.

Adăpostul cărei dragoste tainice? O basma mirosind a paie şi-a altceva, nedefinit şi răscolitor. E lacom de tot ce se vede c-o claritate înspăimîntătoare. În dreapta, pe un pinten de creastă, la nici 200 de metri, mascată abil în biute săpate între copaci, o baterie de trei flakuri. Vede țevile tunurilor înfăşurate cu iederă. Tunarii moşmondindu-se în fața unor adăposturi săpate în malul abrupt. Un foc de tabără. Soldați coborînd la şosea. Trei. Duc între baionete cîțiva civili. Civilii poartă coşuri. Casmale. Lopeți. Se aude un cocoş. Limpede. Triumfător. Dacă una din santinelele care patrulează în jurul bateriei are curiozitatea să cerceteze satul cu binoclul... Uşor, cu mişcări de cîrtiță, se-ngroapă în paie... Este de-o inabilitate magnifică... Ce l-a făcut să iasă din adăpostul pădurii? Poate e mai bine aşa... Trei „Henschell”-uri cu direcția Trencin. Au la remorcă tunuri de 105 mm. Servanții, fără căşti, claie peste grămadă. Pe capota maşinii a doua, un ghefreiter foarte blond, aşezat pe cabină, cîntă la armonică un cîntec popular, în ritm de vals. Penumbrele înserării sînt din ce în ce mai dese pe valea Vahului. Priveşte lacom podul masiv de cale ferată, la capătul căruia, pe celălalt versant, acolo unde bănuieşte nodul de cale ferată, la circa 2 kilometri,

„Henschelul” cu remorcă care urcă abrupt nu poate face altceva decît să aprovizioneze bateriile antiaeriene de la apărarea podului. Îşi trage harta din cizmă. Se-ntunecă. Deasupra Vahului se strînge o pînză densă de ceață. Notează poziția bateriei din dreapta. Notează poziția aproximativă a bateriilor de dincolo de Vah. În stînga, pîrîul intră într-o grădină de meri... Sînt acolo cîțiva caişi înfloriți. Gaişi înfloriți, o grămadă de gunoi mirosind acid şi-o babă... O babă în negru, c-o săpăligă, cocoşată peste un răzor verde. Poate căpşuni... Bate un ceas. Ori un clopot. Ora 19,00...

O barză cu un şarpe în plisc trece razant peste acoperişurile de olane acoperite cu muşchi. Dispare după turla cenuşie a bisericii. Ceața cucereşte picioarele podului. Casele din marginea satului. Cele patru arcuri metalice ale podului stau suspendate deasupra cetii, ca-ntr-o acuarelă japoneză. Trece măcăind un stol de rațe sălbatice. La baterie se aude un țignal. Doar satul Nemsova pluteşte într-o tăcere funerară, accentuată de ceață care estompează zgomotele fireşti. O poartă care scîrțîie, un lanț de fîntînă zuruind pe scripetele ruginit. Ceața atinge piciorul pantei. Inundă drumul Nemsova-Trencin... Se aude clar, c-o limpezime dureroasă gîfîitul unei locomotive... şi...! Nu se poate... Ba da! Se poate... înnebunitor de adevărat... De departe, abia distinct, ca un ecou între crestele înzăpezite ale Carpaților Albi, crestele plutind în lumina diafană, portocalie a crepusculului, de foarte departe zgomotul motoarelor... Se-ntoarce pe spate. Deasupra cerul. Transparent. Plin de culori fluide, transparente. Şi-n cerul acum verde opalin, luminescent, sus, plan la plan, în formația cocor, două

patrule de bombardament a trei avioane, şase avioane în formația cocor, cu aripile poleite de lumina zodiacală, zburînd direct spre casă, pentru că ştie, sînt avioanele Grupului 1 bombardament greu, care se-ntorc din misiune... Se-ntorc de-acolo de unde s-a-ntors el, acum cîteva ore, stăpîn absolut în carlinga familiară, în dialog cu destinul.

Ceața se ridică pînă-n cetina molizilor. Umeda... Densă... Halucinantă.

★

Şi-a întipărit în minte harta exactă a locului. Nemții au santinele la pod. La intrarea în sat un post de dirijare a circulației: trei soldați S.S. (uniforme negre) cu o motocicletă cu ataş, care intră şi ies dintr-o casă netencuită, unde probabil dorm şi se odihnesc cu schimbul. Dincolo de drum o livadă cu gardul rupt de tancuri (a văzut urmele adînci ale şenilelor). Prin livadă poate ajunge în lunca deasă a Vahului... I s-au părut suspecte mameloanele simetrice din capătul dinspre Vlara ale livezii... Cazemate, şi-a spus... Ordinul „Mesteacănului” prevede ca el să fie acolo, la orele 23,30... Este foarte probabil ca „Mesteacănul” să nu fie la curent cu mişcările la zi din spatele frontului inamic. La fiecare oră fixă şi la fiecare jumătate de oră a dat drumul aparatului de radio. N-a recepționat nici o chemare. „Mesteacănul” nu vrea să alarmeze posturile de ascultare inamice. Nu şi-a dat seama pînă astăzi, că războiul ăsta este şi un război al undelor... Iese de sub bolta protectoare. Asigură pistolul mitralieră. Îşi scoate pumnalul de paraşutist cu lama escamotabilă. Trece aparatul

de radio sub cojoc. Închide fermoarul pînă sus. Deschide pumnalul. Se aude un declic metalic. Îi vîră lama sub mîneca cojocului... Se hotărăşte să parcurgă o sută de metri pe ceas dacă este nevoie... Ceață. Întuneric alb. De la doi paşi tufele iau proporții gigantice. Poziții amenințătoare. Se multiplică într-un haos de forme cînd groteşti, cînd înspăimîntătoare.

Capriciile lui Goya... Pămîntul lunecă. Îl apasă ceața. O blestemă şi-o divinizează. Motoare. Din sat. N-a văzut nimic şi totuşi prin şurile acelea enorme, pe sub şoproane erau tancuri.

Toată valea Vaihului se umple de mugetul motoarelor. De scrîşnetul şenilelor. Țîşneşte la vale. Fuge la vale. Cade. Se rostogoleşte. (Pumnalul... Blestematul de pumnal îl taie dureros la încheietură. Se ridică. Zgomotul vine de pretutindeni. E înfundat într-o mare sonoră, într-o masă halucinatorie de zgomote metalice, e orb şi pluteşte dezorientat între surse multiple şi simultane de zgomote care-l asaltează din toate părțile, pînă la zdrobire... Rambleul drumului. Se lipeşte cu pieptul de el. Se reculege. Din stînga, dinspre sat, se prăbuşeşte peste el o masă neagră, monstruoasă, sub şenilele căreia rambleul se convulsionează patetic... Duhoare de benzină inferioară. De ulei ars. Vede silueta comandantului de tanc, ieşit din turelă. Țeava cumplită a tunului, întoarsă spre înapoi. Recunoaşte că apariția tancului l-a anihilat moral. Şenilele zdrobesc drumul la doi metri de obrazul lui... Se gîndeşte la infanteriştii vînători de care.

Acum. Urcă taluzul. Trece drumul la galop. Coboară de partea cealaltă. Intră în livadă. Calm. Calm bebeluş. La pas. La pas, marş. Îți ordon la pas. Merge în pas viu din

cireş în cireş (arbori vechi, cu coaja crăpată). Îi e sete. Alt tanc iese din Nemsova. N-are decît. Îi prieşte. Aşa-i bebeluş, că-ți prieşte?... Busola!... Busola?... A deviat prea mult spre dreapta.

Cinci grade spre est, nord, est... O direcție aproximativă, dar totuşi o direcție... Ceva suspendat între doi pomi, la înălțimea genunchilor. Stop. Zgomotul asurzitor al tancului... îngenunche. O cutie de conserve, goală, spînzurată pe o sîrmă.

Alta în dreapta. Alta în stînga. Sîrma pe direcția mameloanelor suspecte. E limpede... Rămîne sub ceață, dintr-o dată gol. Vidat de el însuşi... Cel mai simplu instrument de alarmă. O sîrmă de care atîrnă cutii de conserve în care s-au pus cîteva pietre... Acolo sînt adăposturi, ori cazemate. Cazemate care stăpînesc cu foc acest vad al Vahului. Logic... Ordinul este exact. Şi acest ordin este, deocamdată, singurul cap compas care are unu la sută şansă să-l scoată din furtună. Încalecă arma cu precauție inutilă. Zgomotul tancului a devenit asurzitor. Unde sînt sisteme de alarmă, sînt şi santinele care să audă alarma. Iarăşi afurisitul de cuțit de paraşutist... N-a tăiat în viața lui nici măcar un pui de găină. Mă rog... Automatul ar face totuşi prea mult zgomot. Ceața între cireşii vechi. Dedesubt petalele. Petale de cireş, ofilite. Se lasă în genunchi. Da. Sînt petale de cireş...

★

Se aude apa. Foarte aproape. Nu-şi dă seama dacă din dreapta, din stînga, ori din ambele părți. Simte apa în mirosul umed al cețiii. Văluri dense de ceață rece. Obrazul ud. Genele umede. Frig. E obosit? Constată că senzațiile

îl trădează. Că simțurile lui îl trădează. Că-l trădează sistemul nervos central, acolo unde senzațiile se sortează, se diferențiază, se selecționează. Percepe lumea grosier, trunchiuri de cireş, ceața, ceața, trunchiuri de cireş şi foarte aproape un pericol de moarte – îşi spune „pericol de moarte", dar îi este perfect indiferentă treaba asta şi se gîndeşte la basmaua roşie cu picățele albe pe care-a vîrît-o în buzunar... O scoate. O miroase.

Miroase vag a gaz. Poate că fata, ori femeia şi-a spălat părul, cu gaz. Se obişnuieşte. Maria, atunci, cînd a-nțeles că ei sînt sortiți războiului, în noaptea aceea şi-a pieptănat părul în camera lui... – Bonsoir lieutenant, i-a spus atunci profesorul Jilacek, dintre rocile, pietrele şi minereurile lui... Păr arămiu, un arămiu intens, cu aromă de soare şi tînăr, aromă amețitoare de fată tînără... Aici sînt nişte tufişuri de salcie, foarte dese, un mărăciniş şi un gard de sîrmă ghimpată, un gard dincolo de mărăcinişuri, sînt nişte alveole... mda, bine zis, alveole, eşti băiat citit amice, puțin cam prețios, dar băiat bun în fond – nişte alveole profunde, pas, ascultă, pas, nişte dărîmături, pipăie, cărămizi, mortar vechi, i se fărîmă între degete, deci nişte temelii, ori altceva asemănător, nişte temelii năpădite de brusturi uriaşi, brusturi gigantici, iar în dreapta, foarte aproape, un cireş enorm, totul se exprimă în termeni superlativi, culcat, lipit de pămînt, intrat în pămînt... Paşi... Paşi care nu pot înşela nici o ureche de militar. Rari. Plictisiți. Paşi de santinelă. Nemişcat. Îi e somn, un somn de moarte. I se-nchid genele. Îi cade obrazul în molozul umed. Absurd. Unde patrulează santinela? Aici, ori după gardul de sîrma ghimpată? Asta-i întrebarea... O, veşnice Will!... Serbarea

clasei a VII-a b... El, declamînd ucigător: „într-o taverna m-am rugat de-un bătrîn înțelept să-mi spună ceva, să-mi dea lămuriri despre cei care-au plecat. El mi-a răspuns: dînşii nu se vor întoarce. E tot ce ştiu „Bea vin!”... Dacă e vorba atît de categoric de vin, catrenul îi aparține lui Omar Khayyam, onorabile. Marele Will şi santinela asta ignobilă. Ceața... îşi freacă tîmplele. Constată că este neregulamentar. Unde dracu mi-o fi cascheta? Trebuie să văd unde patrulează Wothan... Trebuie... Altfel sînt pierdut. Se tîrăşte pînă la rădăcina cireşului uriaş. Este cireş, ori poate chiparos, ha, ha, ai umor cu carul, dar mai ales sînt brusturi, brusturi cu foaia lată, cu ramuri zemoase, parcă brusturul are ramuri, tăiat decompresat, băiatule... Gardul de sîrmă e prins aici pe trunchiul cireşului. Dacă îl pipăie, se-nțeapă în ghimpi şi face tetanos. De fapt are o siringă şi o fiolă cu ser antitetanos. Trusă obligatorie la fiecare avion. Comic e altceva. Că dacă întinde mîna poate şterpeli arma santinelei. Pentru că, santinela e de partea cealaltă a gardului. Şi, pentru că, neținînd cont de regulamente, neruşinatul de neamț îşi dă jos centura cu cartuşierele, o agață de sîrmă, totul se vede prin ceață ca un joc fantastic de umbre chinezeşti – îşi scoate mantaua şi cu cel mai firesc gest, stăpînit de inamic... Absolut stupid să formulezi în termenii ăştia, „cerul stăpînit de inamic”... Cine poate stăpîni cerul? Pămîntul? Conştiința oamenilor? Locotenentul Ionescu-Demaror cu pumnalul înfipt în gît. Maria cu frații împuşcați de nemți. Ce departe, ce gol, ce sec sună asta!... Unde-i războiul? Acolo în carlingă, singur, stăpîn absolut, la 550 pe oră a uitat de război...

— Adio Fritz, îi şopteşte santinela, cireşului.

Se depărtează agale, cu paşi ştiuți, plictisiți, de santinelă... Se destinde. Ora? 21,45... Va rămîne aici pînă la 24.00... Un tren... Al treilea de cînd stă tupilat. Bubuitul metalic al roților peste pod. Aude clar țăcănitul bandajelor de oțel ale roților, trecînd la joante. Ăsta o ia spre nord. Deci două spre sud. Unul spre nord... A luat apă la Nemsova. A auzit clar pufăitul locomotivei, tampoanele ciocnite, apa curgînd în cazane... Dacă pînă la 24.00 nu se va-ntîmpla nimic, atunci totul devine de-o simplicitate maximă. La gară profitînd de zgomotele de pe şosea. Ştie precis unde este gara. Se va urca într-un vagon, nu toate vagoanele transportă țrupă (n-are nici un chef să treacă Vahul înot pe frigul ăsta), apoi, spre zori va găsi posibilitatea să urce în Metalici, să-şi definească punctul să-l cheme pe Şurub cu „Fiesler”-ul. Este un plan foarte bun... Se tîrăşte uşor, înapoi. Viața lui există într-un singur perimetru. Al acțiunii. Se ridică în capul oaselor. Lovitură în creştet. Aruncă înapoi mîna în care strînge pumnalul. Se răsuceşte fulgerător. Nimeni. Altă lovitură în creştet... Sudoare, în pîraie. Deasupra lui, două tălpi. Două tălpi uriaşe, prevăzute cu ținte. Se leagănă uşor. Ceața. Fuioare. Tălpi de cizmă tip Wehrmacht. Un soldat. Un soldat german spînzurat de cireş... Rămîne acolo, sugrumat, cu stomacul ridicat în gît, cu o senzație monstruoasă, paralizîndu-l.

★

Stă culcat între ruine. A fost o clădire cu temelia masivă din bolovani de rîu. De aici se văd picioarele spînzuratului. Numai dacă te uiți cu atenție. Ori dacă ştii

că acolo zace un spînzurat. Este perfect lucid. Brusturii sînt plini de apă. Totul este jilav. Pantalonii îi sînt uzi. Părul ud. Nu-şi poate pune casca de zbor. Îi astupă urechile. Basmaua. Basmaua cu picăţele. E foarte bine aşa. Îi ţine părul. Îşi simte nervii. Aproape că-i vede. Alt val de ceaţă. Dens. Toate conturele din jur se estompează. Picioarele spînzuratului se absorb în ceaţa albă, poroasă, îmbibată de apă. Nici un zgomot. Ba da. „Henschell”-urile. Cele trei „Henschell”-uri, sau altele, se-ntorc de la Trencin... Totul este foarte limpede în marea de ceaţă albă pe fundul căreia a naufragiat. Autocamioanele urcă undeva, în stînga drumului. Aude cînd se schimbă vitezele. Cînd se cuplează într-a-ntîia. Răzbate prin ceaţă dîra unui far puternic. Autocamioanele se opresc deasupra satului, undeva în pădure. La bateria a.a. Jură că nu acolo. Mult mai aproape. Deocamdată are o singură funcţie. Să-şi supravieţuiască pînă la ora 24.00. Poate că dacă ar fi avut de mers pînă atunci, poate că dac-ar fi trebuit să treacă prin reţele de sîrmă ghimpată, ori printre liniile inamice, poate atunci ar fi fost infinit mai uşor... Haide băiatule, îşi spune, ai învăţat la psihologie despre supraefectele psihologice ale nopţii. Să-şi supravieţuiască. Iată termenul. De fapt există în nervii lui. În suprasarcina la care-i lucrează sistemul nervos central... Nişte „Henschell”-uri nenorocite cară muniţie de la vreun depozit subteran. Un soldat spînzurat, probabil un dezertor. O linie de cîteva cazemate — nimic mai firesc pentru apărarea singurului pod de cale ferată principală între Piest’any şi Zilina. Santinelele de rigoare. Şi ceaţa. Binecuvînt-o amice.. Să fi văzut sceneta asta emoţionantă, jucată fără ceaţă... Adio, drăguţule, fără colivă şi

fără prohod... Este absurd să faci pe intelectualul sub brusturi. Eşti ridicol. Singurul umor posibil, este cel macabru, de aerodrom:

Căpitanul Robert, tîr, tîr...
Mergea calare pe un catîîîr...

Paşi. Paşi care nu pot înşela nici o ureche de militar. Din toate părțile, cu toate că el ştie sigur, nu sînt acolo decît doi oameni, dincolo de sîrma ghimpată. Patrula. A se nota. Are şi o patrulă... Ora 22,28... Ce este bravura, sublocotenent?...

Bravura este amice, atunci cînd ştii să numeri secundele de ceață. Bravo! Îmi place răspunsul. Ai pentru asta „Virtutea aeronautică" clasa I-a.

— Cînd le-mpuşcă? întreabă cineva foarte aproape de ruine, dar el ştie că nu este aproape, dimpotrivă, este destul de departe şi nu vrea să-nțeleagă nemțeşte, pentru că de fapt nu ştie nemțeşte, la liceu a făcut italiana şi franceza, mama citea mult în franțuzeşte, de două ori pe lună primea „Revue des deux mondes" şi el citea acolo articole nesfîrşite de teoria războiului modern semnate de marii strategi fosilizați ai unei mari armate demodate, Weigand de exemplu...

— Taci...

— Cred că mîine în zori... Ştii. Au luat-o şi pe Ludmila.

— Taci, ți-am spus!

Paşii se depărtează. Motoare. Motoare multe. Cineva sparge ceața cu un proiector.

— *Halt!*

Maşini. Una, patru, şapte. Opresc în marginea livezii.

Foarte aproape în marginea livezii.

— Ce este adjutant? strigă cineva.

— Nu mai am benzină, Herr Maior.

Un urlet. Un urlet cumplit, inuman, înspăimîntător.

— *Feuer! Feuer ! Feuer!*

— E locotenentul ăla pe care l-a-ngropat explozia azi dimineață... Caporal, la mine...

— Apă, strigă cineva.

— Cît dracului ne ținești în etuvele astea scîrboase?

Metal izbit în ropote.

— Sanitar!

— Brancardier!

— *Herr Doktor!... Herr Doktor!*

— Linişte! Peste zece minute ne îmbarcăm în trenul sanitar special... Răniții din autosanitara numărul unu să fie transportați la numărul cinci... Repede. Trenul pleacă la orele 23.00.

— Te pomeneşti că pleacă fără noi, specie de porc ce eşti!! Ai?

Poate nici n-a spus aşa. Poate înțelege el totul anapoda, ori fabulează, pentru că a făcut germana numai în şcoala militară.

— *Feuer! Feuer! Feuer!* Urlă locotenentul... *Feueeer!...*

Urlet spart, prelung, rupt de hohote de plîns, izbit între pereții de metal ai autosanitarei, înăbuşit în ceată, alte strigăte, înjurături aspre, soldățeşti, gemete, cineva geme aici toarte aproape, geme înăbuşit, altcineva, un glas foarte subțire se tînguie, aaa, aaa, aaa, se tînguie subțire, cu glas de copil necăjit, de copil pierdut, aaa, aaa, aaa, şi iarăşi urletul neomenesc, sfîşietor:

— *Feueeeer! Achtung ! Feueeeeer!*

Motoarele. Portiere trîntite. Cutii de vitele prost unse. Cîrîitul supărător, strident al pinioanelor. Cineva dă la manivelă, înjură. Vînt. O pală de vînt rece. Alta. Vînt. Foşnesc ramurile cireşilor... Ceața se clatină. O simte cum se clatină. Ramurile ciocnindu-se... O pală de vînt cu miros de răşină. Un gol în ceață. Şi-n golul acela, spînzuratul. Cu picioarele perfect paralele. Răsucindu-se uşor sub cireşul în jurul căruia ceața se toarce în fuioare printre ramuri.

★

Peste o lună cireşele au să se coacă. Poate, oamenii din Nemsova au să-l boteze „cireşul lui Fritz”. Poate. Miros de beci... Miros de aer stătut răbufnit pe-o deschizătură. Pumnalul. Piciorul drept adunat sub pîntec pentru salt. Cineva a deschis aici, aproape, dincolo de temelia din bolovani de rîu, a deschis un chepeng. Probabil cei de la cazemate îşi verifică ieşirile de siguranță. Sînt doi metri pînă acolo. Vîntul aduce miros de beci, de pămînt uscat. De aer greu, zăcut. Trebuie să-mi supraviețuiesc. Inima. Inima bate neîngăduit de tare. Inima bate neîngăduit de sonor. Cineva, acolo, la pîndă. Cineva care i-a auzit inima... Omul stă la pîndă, nemişcat, a respirat o singură dată şi acum stă la pîndă fără să respire, fără să mişte...

Simte totul. Simte toate moleculele care-l despart de omul acela bănuitor, toate moleculele de aer îmbibate de umezeală prin care se propagă estompat, zgomotul țevii izbită de o piatră — acolo omul acela mînuie cu mii de precauții o țeavă... Cade o piatră. În inimă. Vid. Un glas înăbuşit:

— Tu-ți lampa mă-ti!

Dumnezeu al tuturor Dumnezeilor. Asta nu se poate auzi decît în limba unui singur popor din lume... Se uită la cronograf. 23,27... Deasupra, vîntul împinge ceața spre nicăieri.

— Camarade, şopteşte... Psst... Camarade!

KILOMETRUL 0

— Haide, aviatorule... Au trecut cele 10 minute de somn pe care mi le-ai solicitat.

Pilotul se trezeşte perfect odihnit. Lucid. Împrospătat. Percepe lumea care-i înconjoară, exact, la dimensiuni reale. Un beci, ceva de temniță subterană, în formă circulară, luminat de trei torțe mirosind puternic a răşină. Pe jos paie. Trei galerii negre, pornind în trei direcții deosebite. La fiecare galerie, santinele. În umbră. Pe jos cîțiva oameni. Un bărbat atletic, cvasiuriaş se ocupă atent cu dezlegarea unui ciorchine de grenade defensive.

— Is O.K. capitaine X, spune atleticul, întoarce spre el o față de copil şi le zîmbeşte cuceritor.

— Pentru toată lumea sînt căpitanul X, aviatorule. Te-am văzut undeva. Te ştiu de undeva. Te ştiu de undeva... Evrika!... Ai fost vre-o dată în strada Crizantemelor?... Ai un camarad, un prieten, pe cineva care-a iubit o prea blondă şi frumoasă suedeză?... Ai... Foarte bine... Ce limbă cunoşti?... Franceza! Foarte bine... Să-ncepem... Eu cunosc patru... Hello Jim... (vorbeşte într-o engleză nazală, uriaşul zîmbeşte în continuare cu dantură perfectă). Aviatorule bagă de seamă, s-ar putea să-i vezi

pentru întîia îşi ultima oară (omul poartă tunică de locotenent german, are crucea de fier la butonieră, vorbeşte cînd franţuzeşte, cînd englezeşte, cînd aproximativ ruseşte. Cei cîțiva oameni se strîng în jurul lui şi căpitanul X, foarte robust în tunica de ofițer german, debordează într-un potop de fraze telegrafice jumătate rostite în româneşte, jumătate în cele trei limbi). S-o luăm ierarhic: locotenentul aviator Gerard Léclerc. Aviația lui de Gaulle. La început în grupul de vînătoare „Ile de France” sub Scitivaux... Pe urmă, pilot de legătură cu Rezistența. De trei ori condamnat la moarte. De trei ori evadat. Ultima oară cu mine... Ştii. Decolări pe lumina lunii din Anglia. Aterizări în Franța ocupată. Curieri. Armament. Ordine... Serioja şi Mişa, sublocotenenți de infanterie, evadați de la Barnau odată cu noi... Barnau ăsta este lîngă granița de vest a Cehoslovaciei cu Bavaria... Ura... Acest foarte grav domn în civil miroase de la o poştă a „Inteligence Service”. Spune că-l cheamă McMurdo. Minte. McMurdo e un nume din „La vallée de la peur” de sir Arthur Conan Doyle, ediția franceză Robert Leffont, 1939, pag. 37...

Numitul McMurdo, mîini de chirurg, prelungi, unghii pilite proaspăt, obrazul tipic britanic, osos, zîmbeşte binevoitor...

Acelaşi lagăr. Condamnat la moarte pentru uciderea a doi gauleiteri care-l interogau puțin cam aspru după părerea lui. Şi neconform cu statutul internațional al prizonierilor de război... Şi, desigur Jim şi Bill... Hello Bill!... Scoală-te. *Levez vous, monsieur Bill*. Sergenții Jim Peterson şi Bill Ross, din „Paratroopers”... Un fel de specialişti în explozibile, cu preferințe vădite pentru cele

mai îndepărtate cotloane ale spatelui inamic. Gestapoul n-a fost de acord cu pasiunea lor. Ei n-au fost de acord cu Gestapoul. O încurcătură întreagă. În sfîrşit, gazdele noastre. Domnul Frantişek, atît, Frantişek, profesor de astronomie la Trencin şi camaradul dumitale, sublocotenentul Benesov din „Independent Czechoslovak Air Force, Czech squadron nr. 310”. Şi... subsemnatul. Din B 2. În Franța. *Maquis*. Țară. O misiune în spatele frontului. Lagărul. Evadare... Mîine ne-ntoarcem acasă... Ce ți-a comunicat „Mesteacănul”?!

— Exact acelaşi lucru!

— Ura! Bate palma. Mi-au găurit coardele vocale, blestemații... Abia vorbesc... *Hello boys! Mesdames, messieurs!... Attention!*[1]... *Ruhe* Frantişek!... Domnule McMurdo... Schița... Ce faci bătrîne, mergi cu noi?... E ultima noastră afacere, înainte de a părăsi, cu regret, aceste gazde ospitaliere.

— Mi s-a ordonat de comandantul Corpului, personal...

— Aiurea!... Lasă asta... Mergi ori nu?... Un depozit subteran. Sute de tone de muniție pentru toate armele. S-ar putea sa... Oricum. Nu e treaba dumitale...

— Domnule căpitan.

— X... Mor să mi se spună „căpitanul X”. Mister. De zece mii de ori, mister... Treceți la hartă, domnilor. Noi lucrăm cîte doi. „Perechi, perechi îndrăgostiții stau la masă”... Ți-l dau pe Gèrard. Helàs, Gerard!... *Voulez-vous?* [2]

[1] Doamnelor, domnilor! Atenție! (l. franceză)

[2] Vreți? (l. franceză)

— *Volontiers, mon capitaine!* [1]

— *X, lieutenant* [2].

Rîsete înfundate. Domnul McMurdo întinde pe genunchi o schiță desenată violent în roşu şi albastru.

★

Misiunile sînt date. Nu există nimeni sub mantaua asta de soldat german, cu o memorie mai veche decît un ceas. A zburat el vreodată la zece mii în cerul irizat de culorile sublimate ale luminii zodiacale? A zburat cineva, aici, deasupra teritoriului ceh şi morav, a comunicat cineva prin radio observațiile făcute la verticală, a trecut prin ploaie, prin lapoviță, prin tirul flakurilor, a iubit cineva ziua, bulevardele primăvăratece ale Bucureştiului, a ascultat goarna sunînd sfîşietor stingerea? Nu ştie.

Ştie că i-a fost dată o manta germană. O manta soldățească, aspră şi lungă, cu o ruptură în dreptul abdomenului şi tot acolo, o pată de sînge închegat pe care n-o bagă în seamă, pe care n-a văzut-o, ori pe care a uitat-o. Drăguțul de Jim i-a făcut cadou patru grenade ofensive şi l-a-ntrebat dacă ştie să umble ele. Sigur că ştie... I-au fost date de Frantişek, cinci încărcătoare pentru pistolul mitralieră... Nimeni nu spune nimic, oamenii ăştia tac surprinzător de mult, fiecare însă pare responsabil de un anumit sector bine definit: Frantişek muniția, Jim îşi trage nădragii în vine, scoate sunete guturale şi, sud nasul lui, la doi paşi, pe vine, îşi face nevoile fireşti, arătîndu-i fundul țuguiat de om hrănit cu cartofi.

---

[1] Cu plăcere, căpitane! (l. franceză)

[2] X , locotenente (l. franceză)

★

Nu are sentimentul „inamicului”. De ce dracu nu are sentimentul inamicului? De ce nu-l urăşte cumplit pe cel care-şi leagă nădragii, cu gesturile cele mai fireşti şi obişnuite din lume? Mai şi fluieră, măgarul. O melodie veselă, de cabaret...

Îți trebuiesc nervi să asişti la toate manifestările neregulamentare ale unei santinele în post. Să nu-ți ieşi din pepeni văzînd lipsa asta de conştiință militară? Santinela îşi ridică gulerul mantăii. În sfîrşit s-a echipat, îşi încinge centura, îşi ia arma la umăr, vine lîngă cireş, spune ceva de un biet Fritz, de felul cum cînta acest biet Fritz la armonică, de acest război murdar, asta o-nțelege exact, îşi scoate tabacherea, aude limpede metalul, simte mirosul de tutun, ceața se-nvăluie în fuioare în jurul santinelei, bricheta, o flacără galbenă acoperită în pumni, un obraz; zbîrcit prematur, nişte gene lungi, blonde, o fulgerare de-o clipă, un om dintre milioanele care fac războiul, întuneric, ceață în fuioare...

— Ah, porcul ăsta de război, Fritz! îi spune santinela cireşului.

Suge din țigară, ascuns în gulerul mantăii. Îi vede atunci buzele, nările, genele. Doar găvanele ochilor rămîn negre, în umbra căştii de oțel, umede. Îi amorțeşte piciorul drept. Simte în carne colțul de piatră care-i macerează pulpa. Brusturii miros grețos a zemuri vegetale... De fapt se supune unui exercițiu de răbdare. De autocontrol. De fapt nu există nici o limită a putinței, nici o trecere spre neputință, imposibil devine un anacronism, un cuvînt de arhivă, ridicol, cu mînecuțe

negre de satin, cu zwicheri şi pîine cu margarină la ora 10, puțind a registru, a conțopist de primărie de plasă, ori poți totul, ori mori... Mort... împuşcat de la doi paşi de o santinelă care fumează-n post şi care înainte de asta şi-a făcut nevoile sub nasul tău. După ce-ai vînturat cerul (încarcă într-o raniță tot felul de maşinării necunoscute), iar Bill, rotofei şi scund, oficiază deasupra unor mine, cărora le încearcă amorsele. Serioja şi Mişa ung o puşcă-mitralieră germană.

— Dacă Bill nu ne aruncă în aer, sper să facem treabă bună, spune căpitanul X... Hello, Benesov!... Hai să mirosim ce-i pe-afară... Pînă la ora 01.35, somn şi program de voie, aviatorule... Fii atent. Gerard abia aşteaptă să-ți facă o lecție de istorie contemporană... *Allez donc*, Gerard!... *Arivederci, amici!*

— Este de-un umor inepuizabil... îl cunoşti?

— Nu!

— L-au adus nemții la Barnau, aproape mort... L-au torturat incredibil... în trei zile a-nviat. În a patra noapte am evadat toți cei condamnați la moarte pentru sîmbătă dimineața. Adică noi. Am ales varianta frontul de est, pentru că, zicea el, înaintează în proporție geometrică, față de cel de vest care rămăsese la cea aritmetică...

Înalt, suplu, cu trăsături energice, adînci, ochi de un albastru translucid şi gene de fecioară, locotenentul Gerard Leclerc îl cucereşte spontan.

— *Ça va!* ai să vezi!... Pilot de vînătoare?

— Da!

— În luptă aeriană?

— Nu! Am executat o recunoaştere îndepărtată.

— *Merveilleux!* [1]

Îi strînge mîna. Îi clipeşte conspirativ...

— Planurile lui X sînt de-o simplitate copilărească. Ai să vezi! Ai să vezi! E singurul care poate vorbi cu noi toți. Îl iubim mult. Chestia cu noi, care-o să schimbăm santinelele cînd au să atace partizanii corpul de gardă, e şarmantă. Totul se rezumă în a trage tu întîi. Asta trebuie neapărat s-o faci. Ai uitat că eşti un pilot de vînătoare?

— Aproape.

— Uită de tot... Toată chestia stă în asta... Să tragi întotdeauna primul...

Rămîne cu ochii larg deschişi într-o lume atît de îndepărtată, încît îl lasă singur. Paşi. Apare căpitanul X. Îşi scoate easca germană pe care sînt pictate deasupra tîmplelor, două scuturi albe traversate de două fulgere negre. Mai exact emblema S.S. împinsă spre metaforă, şi Wothan.

★

— Tot secretul constă în a le descoperi oamenilor, propriile ior posibilități. Gerard este un specimen superb al nobilimii franceze de la valea Loirei... Nu-l cheamă Lèclerc decît în Rezistență. Probabil că are să-şi păstreze numele ăsta şi pe urmă.

Îi spune Franței — Doamna noastră. Vorbeşte de ea, ca de-o amantă. I-ai citit discursul lui de Gaulle? Perfect... Are să lupte ca un diavol... De ce nu spui om al lui Dumnezeu că n-ai mîncat nimic?!... Mişa... O conservă... Voi dacă nu vă culcați, îl chem pe Frantişek să vă bărbierească. Mişa e ministrul Aprovizionării...

[1] *Minunat!*

Serioja deține portofoliul Transporturilor... La el în Donbas se laudă că e mecanic auto... E-n stare să-şi descalțe cizmele, să le prindă cu şuruburi pe o copaie şi copaia s-o ia din loc cu tracțiune de 15 H.P... Tinere domn, eşti servit din rezervele speciale ale Wehrmacht-ului. Biftec... Jambon... Pîine de război. Ne găsim la nivelul doi al unei fortificații țărăneşti, cunoscută de domnul Frantişek, arheolog amator înainte de război... E limpede. Partizanii atacă baraca gărzii. Patruzeci de rezervişti... Pe unul din ei l-au spînzurat azi-dimineață... Se pare c-o şterse către casă. Pe alpini i-a atras în trecătoare... I-ai văzut?... Singura trupă adevărată.. Manevră clasa întîi. După acțiune trecem în gară. Ocupăm loc în tren. Jim şi Bill au să se ocupe puțin de pod. După ce trecem, bineînțeles... Avem un loc excelent de aterizare la 5 kilometri dincolo de Trenč. Tepla... Îmi pare bine că te-am cunoscut, aviatorule... Hai să-i ardem un pui de somn. Treci cu spatele la mine. E al dracului de umed în hruba asta de şobolani... M-am săturat. Abia aştept să fac o baie fierbinte. Să-mi tai bătăturile. Noapte bună.

...Noapte bună! *Bonne nuit! Good night! Horoşaia noci!* Noapte bună copilul mamii!... Sau, noapte bună iubitule!... Sau, noapte bună dragule! Sau, noapte bună omule!... Casa, grădina, greerii țîrîind, ori luna în ferestre, ori cireşii înfloriți, ori vîntul în coroanele pinilor, ori valurile mării, ori Loira şuvoind printre castele de basm, ori Oltul susurîndu-şi apele sub Cozia, ori Volga imensă, leneşă, poleită de lună, ori Missisippi cu toate amintirile lui Mark Twain, ori Tamisa sub valurile de ceață străvezie deasupra cărora se ridică sumbru Turnul Londrei –

Doamne, Dumnezeule ce puține lucruri ştim despre lume, Doamne Dumnezeule cum aş vrea să bat cu piciorul toate continentele, să văd, să-nțeleg, să mă topesc în fiecare zi! De unde sînt Jim şi Bill? De unde enigmaticul McMurdo? Ce pat le poartă urma umerilor?! Doamne, e umed în hruba asta de cetate țărănească. Uite-l pe Frantişek, are fruntea boltită, privirea tristă, de om foarte-nțelept, Frantişek scoate dintr-un sac de muniție o carte, asta este înnebunitor de neverosimil, vine lîngă Gerard care se ridică într-un cot, îşi pune degetul la buze în semn de tăcere, arată spre cei adormiți, Frantişek se aşază sub torța de răşină, deschide cartea cu scoarțe tari, legate în piele şi el recunoaşte în germana cursivă pe care-o citeşte Frantişek, pe Faust al lui Goethe...

Rînd pe rînd bolțile de cărămidă mucedă se deschid, el este de-o puritate eterată, a părăsit mantaua germană sfîrtecată şi pătată de sînge în draptul pîntecului, a părăsit-o uşor, fără vreun regret vizibil, fără să-îl doară vreo amintire, foarte conştient că rămînînd în ea nu va putea-nțelege lumea decît pînă la mînecă, ori pînă la guler, ori pînă la poalele pline de noroi închegat, ce straniu să te limitezi o veşnicie la atît cît poți cuprinde cu cele cinci simțuri, dumnezeiască senzație în spațiul astral, în lumea asta a nopții de aprilie, care se neagă pe sine, construindu-se pe sine – vîrfurile strălucitoare ale Carpaților Albi, luna, feerică, o masă nesfîrşită de vîrfuri, recunoaşte Vosgii şi Omul, vîrfurile din Schwarzwald şi Alpii Tessin, Balcanii şi Pindul, Apeninii şi pe măsură ce se ridică în spațiile fluide, de-o culoare inimaginabilă, vede Sierra Morena, apele lutoase ale Guadalquivirului şi turlele Cordobei;

— Cît e ceasul, măi?

— 03,15... Haidem... Psst. Taciturnule! Deşteptarea! Gelule!... Şurub... La înviorări...

Ies toți patru în zăpadă, chiloți şi cizme de zbor, fac un tur de încălzire, e noapte neagră şi 25 februarie, trebuie să-nsoțească asalt-picajul la atacul cotei 378 N. Zvol. Slatina, ei, ceilalți se mişcă în conținutul lor obişnuit, țopăie şi se freacă cu zăpadă, el rîde, țopăie şi se freacă de asemenea cu zăpadă, dar asta nu-nseamnă nimic, pentru că, de aici, vede şi ştie totul, ca şi cînd s-ar conține în originea tuturor lucrurilor. De aceea nu se miră cînd vede dedesubt Armata 4-a română pe bazele de pornire la asalt. Nici cînd începe artileria să arunce în aer pămîntul, pînă la straturile lui de Sigma, exploziile se văd de la bord multiplicate în serii nesfîrşite, asalt-picajul trece prin explozii, avioane, avioane, fulgerător peste zăpada neagră, ori roşie, ori fumurie, cu tunurile, cu bombele, cu mitralierele, acolo sus unde pluteşte el se aud doar cîntecele de moarte ale sufletelor, şi-n căşti – ah, decolare, însoțire, atac la sol, colimatorul pe tancuri, pe oameni, pe ambrazurile cazematelor, redresare, ranversare, picaj, foc cu tot armamentul, zbor la bază, alimentare cu benzină şi muniție, decolare... Pînă aici sus

— Urrra, şiruri lungi, negre, firave, infanteria, zăpadă fumegîndă, cratere, cratere, infanteria şi-atunci în căşti:

— Atenție! Vînătoare inamică... Regruparea!

Me 109 G6 şi Fw 190s, în formații dense, din cer, deasupra lor, poate ei sînt la Očova, poate la Lieskovec, ori la Zolná, au fost acolo, pentru că, acum sînt pretutindeni, de la sol la 4000, într-un carusel pe zeci de direcții, pe spate, în redresare, în jumătate de ranversare,

dar mai ales în viraje strînse pînă la amețeală, tot cerul pînă dincolo de Steaua polară vibrează, tot cerul pînă-n barba lui Dumnezeu e răscolit de urletul motoarelor, viraj, glisadă, un „Fw 190s” – foc şi sufletul lui îi vine aici alături, e un suflet foarte blond şi sportiv, juca în echipa de rugby a diviziei „Siegfried”, centru atacant, aici n-a ştiut să se plaseze vizavi de univers, apoi glasul lui Dîrjan... Adjutantul Dîrjan.

— Sînt lovit...

Un avion, un „Me 109 G6” cu cocardă tricoloră degajează din luptă într-un viraj splendid cu trenă de flăcări şi fum. El ştie, pentru că se conține în esența lucrurilor. Şi cu toate că ştie, împietreşte, pentru că Dîrjan devine el însuşi esența acestei zile de 25 februarie 1945, atunci cînd, lovit, însîngerat, se răstoarnă pe-o aripă şi prinde în colimator ambrazura unei cazemate încă vii, atunci cînd, el însuşi viu şi fremătător, tînăr şi lacom de propriile lui clipe, putea duce avionul dincolo de linia de foc, Dîrjan pică într-o trenă de flăcări şi fum, pilotînd avionul spre istorie – ce retoric sînteți domnul meu, îi spune pilotul „Focke Wulff-ului 190s”, – am murit şi eu cu cinci minute înainte, dar nimeni nu-mi garantează un capitol, undeva, aici, în lumina asta spectrală... *Gute Nacht, mein Herr!* [1]

...— Aviatorule!... Aviatorule!... Haide dom'le, ce dracu! Dormi de parc-ai pleca în voiaj de nuntă, locotenente!

Jim îşi trece peste umeri curelele raniței plină cu maşini infernale. Îi zîmbeşte copilăreşte. Îl bate pe umăr. Pilotul îşi simte măruntaiele...

[1] Noapte bună, domnul meu!(l. germană)

— Dacă continuă cu semnele astea de amiciție, mă face indisponibil, îi şopteşte lui Gerard.

— *Achtung!* comandă căpitanul X.

Opt soldați germani îşi trec automatele la piept. Frantişek şi Benesov, pilotul cehoslovac, sting torțele călcîndu-le sub tălpi. Închide ochii. Se aclimatizează cu întunericul. Cu un gest mecanic, aici lipsit de orice semnificație, îşi consultă cronograful.

Ora 01.40.

KILOMETRUL 25

Rap, rap, rap, un', doi, un', doi, stîng, drept, stîngu; stîng, drept, stînguu... Ceața se ridică. Văluri, văluri de ceață care se ridică fantomatic. Casca de oțel, grea, cu viziera scurtă, îi apasă libertatea de a fi el însuşi. În față mărşăluieşte Jirn. Ocupă tot orizontul cu umerii. Abia lasă vederii acoperişurile negre peste care curg valurile străvezii de ceață. Opt soldați germani mărşăluiesc pe ulițele Nemsovei. Se aud apele tumultoase ale Vlarei şi el urmăreşte stupefiat mutațiile laborioase ale eu-lui, care se readaptează surprinzător de rapid noii lui condiții de soldat german pedestru: rap, rap, rap; un', doi, un' doi; stîng, drept, stîngu! Gerard mărşăluieşte alături. Sub casca care-i umbreşte trăsăturile, este de nerecunoscut. Despersonalizat parcă, împietrit, un soldat din milioanele de soldați ai războiului, cvasiinuman, un mecanism al biologiei războiului, rap, rap, rap... Ce se poate gîndi sub o cască de oțel într-un marş de noapte, fiind al treilea pistolar din grupa doua, plutonul 3, compania 2,

batalionul 1 al regimentului 302, din divizia XII, divizia XII egal cu trei regimente, regimentul egal cu trei batalioane, plus compania armament greu, plus compania mitraliere, plus compania transmisiuni, plus artileria regimentară, rap, rap, rap, noapte, umerii celui din față acoperind deschizătură uliței, au trecut peste şosea şi căpitanul X îi conduce vădit spre munte, printr-o ieşire secundară, probabil nepăzită.

Umezeala de zori. Undeva, foarte departe, în Pacific, în arhipelagurile pe care le-a visat din adolescență, începe să se lumineze de ziuă... Ultima casă, neagră, mohorîtă, casă într-o țară ocupată, casă într-o zonă de operații, într-o tăcere sumbră, duşmănoasă. Tăcerea asta sumbră poate să-l exaspereze pe omul de sub casca de oțel. Este o tăcere crîncenă, prin care nu se bănuieşte somnul. Mai curînd tăcerea veghii, a aşteptării. Pilotul intuieşte nuanța acestei tăceri sumbre. Respiră profund aerul umed cu miros puternic de răşină. Simte nevoia să-şi descarce pistolul-imitralieră în tăcerea casei cocîrjată sub acoperiş. Pe urmă începe urcuşul... Deasupra, stelele. Verzi. Îndepărtate. Stele de primăvară. Abia-nflorite. Stelele înfloresc o dată cu caişii. După ce se scutură cireşii. Bravos, bebeluş! Apucă patul metalic al pistolului mitralieră. Asta îl calmează. Îl aduce la realitate. Îi scurtcircuitează sistemul nervos. Jim calcă zdravăn. Un urs grizzli cu coşcogea rănițoiul... Speră că Jim este în adevăr un maestru al amorselor, focoaselor cu mecanism de orologerie, minelor magnetice şi tuturor celorlalte maşinării infernale pe care le-a-ndesat cu atîta grație în raniță. Se simte copleşit de respect pentru ranița care i se leagănă la înălțimea frunții. Îl vede pe Bill din profil.

Pentru că Bill este un „paratroopers”, un paraşutist, un comandos, în loc să facă metafore leşinate sub o cască de oțel, supraveghează atent liziera din dreapta a pădurii de molid. Jim face acelaşi lucru cu liziera din stînga. Gerard pe dreapta. Lui îi revine stînga... Zgomot puternic de motoare. Două faruri de camuflaj taie piciorul pantei. Aude țăcănitul siguranțelor. Dezasigură automatul.

— *Ça va!* şopteşte Gerard.

Sînt „Henschell”-urile... Cele trei „Henschell”-uri. Presupunerea lui se confirmă. Vin după muniție. La piciorul pantei şoferul din maşina cap, schimbă viteza. Înțelege instantaneu totul. Căpitanul X trece spre înapoi, urmat de Frantişek... Frantişek citeşte excelent, în original, Faust.

— Pumnalul, spune Gerard.

Ochii albaştri au nuanțe opace. Îl fixează de sub viziera de oțel. Îi zîmbeşte crispat. Autocamionul pe şase roți urca greu, într-un nor de fum albastru.

— *By Jove!* mîrîie Jim...

Căpitanul X îşi aprinde lanterna, într-un eclat fără posibilitatea comentariului.

— *Allez!... Allez vite, mon cher!*

Botul uriaş al maşinii, cu capotele laterale lipsă. Miros puternic de benzină arsă. Un cap cu caschetă de ofițer. Înjurăturile cumplite ale şoferului oprit în pantă. Înainte de a se dezmetici, Jim trece pe lîngă el, se saltă pe scară, de acolo pe portieră, o încalecă şi sare pe platformă, urmat c-o agilitate surprinzătoare de Bill cel rotofei.

— *Schnell, zum Teufel!*

Ofițerul, foarte tînăr, se-ncruntă la el. Vorbeşte din gît să pară autoritar. Lui îi tremură mîna în care strînge

pumnalul.

Orice, dar nu asta. Oricum, dar nu aşa. Îl vede pe Gerard apărînd în stînga şoferului. „Totul este să apeşi primul pe trăgaci”.

Sare pe scară...

— Ce se-ntîmplă acolo sus? îl întreabă ofițerul şi se pleacă mult peste portieră...

...Îngrozitor de moale, carnea de om. Senzația c-a rupt oasele. Aude zgomotul oțelului raclînd un os, acolo sub carnea moale, dezgustător de penetrabilă. Gol adînc în stomac. Vomită. Totul. Jambonul, sucurile gastrice, fierea... Nu se uită la cel pe care-l trage de subțiori. Capul omului îi loveşte genunchii. Tînărul se zbate în convulsii crispate, aproape ciclice. Îl trage spre lizieră. Îl vede pe Bill la volan. Pe Jim trăgînd după el două cadavre. Cadavre adevărate. Jim îşi cunoaşte meseria. Omul geme. Îngrozitor. Se zbate... Rîcîie pămîntul cu picioarele. El vomită. Îşi abandonează prada. Smuceşte automatul. O mînă puternică, crispată pe brațul lui. Gerard!

— *Ça va! Ça va!*

Jos, la picioarele lui, un om mototolit într-o manta ofițerească.

— Doamne iartă-mă, şopteşte... Doamne iartă-mă...

Se duce împleticindu-se spre maşina uriaşă, pe şase roți. Bill accelerează. De la maşina a treia răzbate un urlet, repede acoperit de bubuitul motorului, ambalat în gol. Jim îl trage în față. Acolo unde stătuse celălalt. Căpitanul X sare pe scară...

— Din Frantişek ăsta n-are să iasă niciodată un luptător, îi şopteşte.

Ambreiajul. Motorul. Eşapamentul. Deasupra, livide,

stelele.

★

Drumul urcă printre molizi. Este un drum forestier, pietruit, alb sub lumina palidă a lunii agățată inutil printre vîrfurile negre ale pădurii. Motorul îşi trimite în cabina deschisa răbufnetul cald al cilindrilor... încearcă să se reintegreze în imediat. Să reia contactul cu realitatea de dincolo de mantaua soldățească. Botul „Henschell”-ului se-nfige în lumina lăptoasă. Jim îşi ține rania pe genunchi. Gerard este undeva în spate. Căpitanul X îşi ridică gulerul mantăii. Îi vede degetele cu care încleştează portiera. Degetele mîinii stîngi. Pline de sînge... Luna deasupra molizilor. Drumul şerpuind alburiu. Profilul de copil al lui Jim. Imagini rupte. Imagini clişeu. Atît. Străine. Ireale. Neaparținîndu-i în nici un fel. O manta pătată de sînge proaspăt. O ştie. Ştie sîngele acolo... Dorința devoratoare să pună mîna acolo. Acolo unde îl simte umed pe genunchi. Să-şi frece degetele de stofa proastă, subțire, a mantăii, de stofa îmbibată de sînge. Apoi, cu mîna pătată de sînge să apuce marginea portierii, alături de mîna căpitanului X... O barieră. Un soldat. Un gard de sîrmă ghimpată. Un gol în pădure. O baracă. O gură de mină, ori de altceva. Vede foarte limpede mitraliera aşezată deasupra acelei guri de mină. Dublul gard de sîrmă ghimpată, care înconjoară mitraliera şi intrarea în depozit. Bill opreşte în fața barierei. Santinela se grăbeşte s-o ridice. Din baracă apare un ofițer. Poartă ochelari, îl flanchează doi pistolari. La colțul barăcii o santinelă. Dinspre capătul opus al perimetrului, o patrulă de doi pistolari.

— Hai, gloabă bătrînă! strigă căpitanul X.

Santinela sare lateral. Casca lui alunecă pe-o ureche. Bill demarează în stil mare. Virează pe sub nasul ofițerului. Urmăreşte vizibil nişte urme imprimate adînc în pămîntul pietros.

Virează exact în fața depozitului. Frînează brusc, proiectîndu-i în parbriz. Dă înapoi cu acelaşi demaraj de cursă. Frînă. Sare de la volan. Căpitanul X pipăie baraca cu lanterna.

— Voi de-acolo, strigă cineva... Aveți orbul găinilor?

— Stinge lanterna, dobitocule!

Căpitanul X rîde. Pilotul se simte împins jos. Jim coboară leneş. Se-ntinde. Intră a doua maşină. Tot în viteză. Frînează paralel cu a lor. Un parapet între baracă şi gura depozitului...

De la volan sare pilotul cehoslovac. Maşina a treia rămasă afară îşi încearcă demarajul, fără nici un rezultat vizibil. Are vreme să vadă o siluetă topindu-se în pădure, în spatele maşinii numărul trei.

— Cu automatul, îi spune căpitanul X... Patrula.

Ofițerul cu ochelari se apropie vociferînd. Calcă ridicol. Un barzoi civil, încălțat în cizme. Jim ține ceva în pumn, un fel de retevei, n-are vreme să constate natura obiectului pentru că ofițerul german a-nlemnit în fața căpitanului X, încercînd să salute cît mai regulamentar posibil. X poartă pe piept placa metalică a poliției speciale S.S. Asta face, se pare, o impresie paralizantă.

— Repede, *mein Leutenant!* spune X, foarte clar... Acolo jos, este nevoie de bomboanele dumitale.

— Ați completat borderoul, domnule locotenent de S.S.? întreabă prevenitor ofițerul.

— După ce-mi dați muniția...

— Colonelul a telefonat acum zece minute.

— A-ntrebat dacă am sosit?

— Da... Şi spunea să eliberez numai muniție de artilerie 107... Am notat cantitățile... Poftiți, vă rog...

Scoate o cheie din buzunarul mantăii. Centura îi atîrnă acolo unde-o trage tocul pistolului. Pilotului îi e milă de acest ofițer rezervist. Caută privirea căpitanului X. I-o întîlneşte. X ridică din umeri. Jim se-ndeasă în urma ofițerului german. Căpitanul X se opreşte brusc. Ascultă.

— O pasăre de pădure, spune ofițerul german. De trei nopți țipă pe-aici.

— Poate-şi face cuibul, spune X.

— Poate.

Rafală scurtă din interiorul pădurii. Aude gloanțele izbind în sîrma ghimpată. Pilotul îşi smuceşte automatul. „Toată chestia stă în asta... Să tragi primul”... Trage primul. Două rafale scurte cu care biciuie prezența patrulei.

— Asupra cabanei, spune căpitanul X.

Pilotul se trînteşte lîngă roțile din față ale „Henschell”-ului. Îl vede pe Gerard împingînd cadavrul ofițerului german. Ochelarii. Lîngă roata din spate a autocamionului, ochelarii. O simplă pereche de ochelari, cu ramă subțire de aur.

...Căpitanul X, Jim şi Bill au dispărut în măruntaiele depozitului... N-a auzit niciodată atîtea gloanțe ciupind pămîntul pe lîngă el. „Henschell”-ul numărul trei dă dosul. Pleacă în viteză. Dispare undeva în pădure. Probabil Serioja l-a pus la adăpost. Într-un fel viețile lor

stau în mîna lui Serioja şi el nici nu i-a văzut bine culoarea ochilor. Asta trebuie să fie o mitralieră grea. Cauciucul din față face explozie. Aerul presat la cîteva atmosfere, fierbinte, mirosind a cauciuc ars, izbeşte pămîntul umed sub nasul lui. Îi vîră-n ochi şi-n nări nisip fin.

Partizanii... Mitraliera asta îşi face de cap. Din toate ferestrele barăcii se trage energic. Mitraliera se mută de colo, colo. Acum piaptănă liziera pădurii. Partizanii dispar, absorbiți în stratul de ceață care linge poiana... Asta e nebunie curată. Pilotul cehoslovac țîşneşte de sub „Henschell”... Foc. Trage el. Trage Gerard. Trage Frantişek. Trag toți, rafale scurte, în găurile negre ale ferestrelor. Încă un salt... Cehoslovacul se rostogoleşte fulgerător în dreapta. Pe locul unde s-a culcat, rafală. Lungă. Mai sînt 30 de metri. O nebunie. Îl vînează ca-n poligon. Partizanii. La sîrma ghimpată. Siluete fumurii, curbate pe arme. Grenadele... Benesov se ridică, proiectat în detentă, un alergător la suta de metri. Se curbează brusc peste centură. Se adună peste el însuşi. Se răsuceşte. Cade... Linişte. Îi țiuie urechile de atîta linişte. Explozie. Sub trupul pilotului cehoslovac. Probabil grenada dezasigurată. Gerard trage o rafală lungă, în spatele barăcii apar partizanii. Grenade. Explozii în interiorul barăcii. Strigăte:

— *Kamerad! Kamerad!*

Grenade. Rafale scurte de pistoale mitralieră. Noapte. Stele palide de primăvară. Are mîinile umede. Fruntea umedă. Pe spinare sudoare rece, vîscoasă. Linişтea îi explodează în timpane. Din hrubă iese căpitanul X. Iese Bill. Iese Jim, uşor curbat, cu zîmbetul inocent, cuceritor

pe buze... Frantişek stă aplecat deasupra mortului său. Se aud ordine.

— Repede, spune căpitanul X... La maşină... în cinci minute sare în aer... Felicitări, Frantişek. Țineți legătura cu 42... La revedere... După război...

— O.K. Frantişek!

— *Au revoir, mon professeur! A bientôt!* [1]

Partizanii strîng armamentul. Sînt grăbiți. Oameni necunoscuți, în civil, semimilitari, cîțiva soldați în uniforme jerpelite se încolonează liber într-un fel de şir indian şi doi din ei duc pe carabine trupul pilotului cehoslovac. Căpitanul X se descoperă.

— L-a tras pămîntul natal, îi şopteşte... Haidem! într-o jumătate de oră a sosit compania de represalii S.S.... Bietele femei...

Nu-nțelege de ce X spune „bietele femei”. Aleargă cu toții pe drumul alburiu, fantomatic. De după un pin apar două umbre. Una din ele duce în cumpănire o puşcă-mitralieră.

Aleargă paralel cu ei. Ies în şosea... Intră între ei. Puşca-mitralieră emană miros iute de pulbere arsă. „Henschell”-ul uriaş. Jim escaladează portiera sărind pe roata din spate. Serioja, căpitanul X şi Bill trec în față. Urcă pe roată. Se simte apucat de subsuori1. Împins de la spate. Lăzii de muniție. Gîfîitul camarazilor. Mirosul de sudoare bărbătească. Mirosul de manta soldățească. Îşi scoate casca. Deasupra, imens, cerul de aprilie.

[1] La revedere, profesore! Pe curînd ! (l. franceză)

CARTEA A TREIA

APROAPE DE ZEI

DECOLAREA

1.

— Îmi amintesc exact cum ne-ai scos atunci din cursa aia în care-am intrat ca nişte fazani, spune colonelul X, alias inginerul Victor Constantiniu, specialist în transmisiuni, alias căpitanul X. Cu Gerard sînt în corespondență bianuală. De Jim şi Bill n-am mai auzit nimic. Pe Frantişek l-au împuşcat alpinii în chiar dimineața aceea. Serioja este preşedintele unei asociații de prietenie, ori aşa ceva, are trei copii, a chelit, vorbeşte grav, din gît, şi celălalt, Mişa, a murit într-un accident stupid de automobil... Deci, să recapitulăm. Ne-au trebuit exact şase luni...

— Şase luni, trei zile şi douăsprezece ore, spune Navigatorul şi încercuie cu albastru un loc situat lîngă rîu, pe harta 1/20.000...

Pilotul se adînceşte în fotoliu. Afară, aprilie a-nflorit exuberant în meri. Este ora 09.30. Ce obicei stupid să te cramponezi mereu de indicatoarele cronografului, ca şi cînd viața s-ar putea măsura cu secunda, acum cînd mustesc sevele şi Valentina Patricia Şerbu a-nceput capodopera vieții ei „Abstracțiuni în Fa major”... Gerard. Cîteva ore şi-a rămas în el, pentru totdeauna. Şurub a fost magistral. El şi cu Mălăcescu. Au venit în zori, la rasul pădurilor, al pantelor, escaladînd crestele, cu două

„Fiesler Storch”... Căpitanul X îi adusese în gara Nemsova, îi îmbarcase în tren, ultimul vagon, trenul a plecat în clipa cînd în gară a intrat valvîrtej o autoşeniletă, apoi a-nceput aventura. Autoşeniletă s-a avîntat pe podul de cale ferată şi Jim a trebuit să intre în acțiune...

— „Şarpele” a pierdut partida, din clipa cînd s-a gîndit să-şi transmită informațiile prin intermediul tablourilor.

— Dac-o făcea prin radio, o pierdea mai demult, spune Şurub.

De cînd s-a însurat, are obiceiul să-şi scoată şi pună verigheta, cu un gest mereu mirat, care-a devenit singurul lui automatism.

— Pînă acum, au ieşit din țară 35 de asemenea tablouri, spune X... Este îmbrăcat în ținută de colonel, spătos şi cărunt, îngrozitor de cărunt. Aproape alb. Adevărat. Gerard zburase şi-n „North Africa Reconaissance Wing” cu Saint Ex. Saint Exupery. Ce rezonanțe are pentru el numele lui Saint Exupery!... Presimte finalul în faptul că omul cu cicatrice, colonelul X şi-a îmbrăcat uniforma, ieşind din anonimat, aşa cum a apărut în universul lui, atunci, în noaptea aceea la Nemsova, cînd începuse să se ridice ceața şi-n golurile fantomatice a văzut soldatul german spînzurat sub cireş... Ce valoare poate să aibă „Abstracțiuni în Fa major”? Ce valoare reală, umană, adîncă – în afara timpului pe care-l investeşte Valentina Patricia Şerbu, culori, pînză, pensule... Valentina subordonează totul „devenirii” ei de artistă. Casa s-a transformat într-un atelier cochet, timpul, sacrul timp al vieții în doi a devenit o corvoadă: „du-mă la peisaj, iubitule”, „hai să-l luăm şi pe Pictor, dragule”, „astăzi expun la A... repezi-mă pînă

acolo”, „mîine expun la R. ce-ar fi să-l luăm şi pe Pictor”- „am auzit de un recidivist al realismului floral (?) expune la A”... „După ce aterizezi, un fleac de 60 de kilometri” „ai început să-mbătrîneştii dragule, dacă te obosesc 120 de kilometri”... Desigur, ea devine Pictoriță, după aceleaşi legi după care el a devenit Pilot, lucrurile nu se sincronizează însă, există un decalaj enorm, în timp, în spațiul lor interior şi-ntr-o zi s-a dus la Institut unde-a găsit-o pe Ioana în laborator, era trasă la față, palidă, s-a remontat brusc – „îmi pregătesc doctoratul, Ştefan, ce zi splendidă, auzi vrăbiile, hai să ne plimbăm prin parc ca doi studenți chiulangii”, s-au plimbat, au vorbit de cele mai fireşti lucruri, l-a odihnit profund Ioana, şi seara i-a spus asta Valentinei, privindu-i mîinile în porii cărora vopselele îşi căutau justificarea.

— Cred că am reuşit să-i creăm „Şarpelui” o psihoză acută... Putea să fugă din țară. N-a făcut-o. Şi mă-ntreb de ce?

Şurub a aterizat în poiana pe care-o apărau cu automatele.

— Mai am un singur încărcător, i-a spus Gerard, după ce-a încetat rafala trasă de pe versantul opus. Erau la nord de Tr. Teplice, pe o muche înierbată, plină de brînduşe de primăvară.

Un lan de brînduşe de primăvară, inocente, peste care trecea vîntul. Şurub navigase magistral. Autoşenileta sărise în aer, datorită machiaverlîcurilor explozive ale lui Jim. Căpitanul X îl făcuse să arunce în aer legătura metalică a ultimului vagon, de cum trecuseră Vahul... Probabil că destinul „Şarpelui” va suferi astăzi o schimbare radicală. O bănuie? Ce ştie „Şarpele” despre

propriul lui viitor? într-un fel foarte exact, acum, destinul „Şarpelui” sînt ei.

2.

Locotenentul Ionescu-Demaror cu figura lui celebră de a ataca o masă compactă de bombardiere, țeapăn în corsetul de gips şi balene de oțel, cu pumnalul înfipt în gît. Alături, căpitan comandorul Bălteanu. Rigizi amîndoi. Şi Moş Fofează. L-a-ntîlnit într-o zi într-un magazin bucureştean. Perfect Moş Fofează, gentleman în costum gri fer, părul sur pieptănat lins, pergamentos, cu facies împietrit, neschimbat, doar ochii, ochii cu irisul în care se-ncuibase scleroza, un zîmbet vag, îndepărtat, adresat altei lumi şi fraza vagă: „da, da, îmi amintesc, îmi pare bine dragul meu, mă bucur” – l-a salutat perfect pe Moş Fofează şi-a ieşit în stradă dezarmat. Nu se-aştepta să-l dezarmeze bătrînețea. Avea vaga impresie că ei, toți, atunci cînd nu se zdrobesc de pămînt, ori cînd nu se pulverizează în aer, rămîn veşnic tineri... Iată c-a bătut ceasul „Şarpelui”. Şi „Şarpele” o ştie. Toate cele 35 de tablouri au fost fotografiate la vamă „să rămînă în țară o copie a acestui pictor naiv, unanim apreciat” (asta vizavi de furorile pe care le-au făcut aşa-zişii „naivi”, adică oamenii care pictează fără să aibă habar de pictură, la dracu, Valentina Patricia Şerbu este o „naivă elaborată”, o „naivă distilată cu o comprehensibilitate acută pentru dilatările eu-lui în abstract” cum scrisese despre ea în jurnalul județului, un tînăr cavernos, adept înfocat al nespălării trupului), fuseseră fotografiate şi „Şarpele” vîrît

în carcasa aceea pe roți, ştie.

Este stupid să creadă că „Şarpele”, agent de primă linie în „Allgau”, cantonează în România de atîția ani, să spioneze forțele armate ale unui popor de douăzeci de milioane, fără o industrie de război atomică... Altceva trebuie să fie la mijloc şi el este lacom de acest altceva. Acum o noapte, ori acum două nopți, cer de primăvară, de-o materialitate diafană şi stranie, încărcată cu fluide misterioase, a executat o interceptare la 30.000. A spart în viteza bolidului, rînd pe rînd cerurile lui Vlaicu şi Bleriot, ale lui Zorileanu şi Guynemmer, ale lui Băn-ciulescu şi Lindberg, ale lui Papană şi Mermoz, cerul lui Saint-Ex., imensul cer plin de poezie, de tragism şi noblețe al lui Saint Exupery, pătrunzînd dincolo de toate cerurile acelea în eternitatea nouă a umanității, el ştia asta aproape dureros, ştia că între spațiul cosmic şi el rămîne încă un cer de cucerit – apoi a văzut constelațiile în apele lor albastru marin, a văzut Terra, – coastele fosforescente ale Mării Negre, a văzut Budapesta şi Sofia, şi Bucureştiul, a văzul Kievul oglindindu-se-n Nipru, a văzut Varna, Constanța şi Odesa – a-nțeles cu o durere surdă că şi-a atins săgeata maximă a traiectoriei lui spre lumea zeilor, – că cerul de deasupra lui nu-l va mai putea ajunge niciodată şi-acolo în glaciala tăcere a constelațiilor şi-a violetului, a-nțeles, cu inima strînsă, că s-a sfîrşit. A prelungit drumul bubuitor printre aştri, a căzut o stea, poate a trecut sfîşietor de repede pe lîngă planul lui drept, ori poate a trecut pe alt meridian, a pus capul pe Steaua Polară şi-a urcat pînă cînd 351 s-a refuzat aventurii. Steaua Polară era acolo, la locul ei de-o veşnicie... I s-a părut mai strălucitoare de-aici şi-n singurătatea absolută

a stratosferei a-ntîlnit-o pe Ioana. Atunci s-a angajat spre pămînt, pe o spirală în care se auzea murind cu fiecare mie de metri lăsată deasupra lui.

Afară, aprilie a-nflorit în meri.

— Cred că totul are să meargă fără prea mari dificultăți, spune colonelul X... Haidem. La ora asta trupa s-a instalat.

Cercul s-a închis... Cine decolează întîi?

— Noi, spune Şurub.

— Atunci să-mi îmbrac combinezonul...

— Mă duc să-ncălzesc motorul, spune Pilotul şi se ridică din fotoliu.

3.

Soarele scaldă pista în valuri albastre de lumină translucidă.

Iarba strălucitoare în clorofila parcă festivă unduieşte sub boarea suprasaturată de miresmele cîmpurilor zbicite. Primăvară. Ce legături ancestrale, telurice, există între el, omul existenței imediate, adaptat circuitelor complexe ale electronicii, oxigenului medicinal şi imaginilor abstracte de pe locatorul de bord şi primăvara asta debordantă, fluturînd deşuchiată frunzele lucii ale plopilor, tîrînd exuberantă peste cîmp văluri de miresme aţîţătoare, reducînd lumea la bucuria intensă a luminii şi căldurii? Supersonicele. Aliniate. Severe în liniile confundate cu vîntul. Ori cu reprezentarea lui despre vînt. Aici, lîngă sala piloților, 351. Avionul comandant. Bine înfipt pe trenul triciclu. Esențializat pînă la abstract.

Să aibă dreptate Valentina Patricia Şerbu? Poate... Şi-a pierdut feminitatea. Şi-a pierdut căldura. A pierdut printre pensule şi culori, atributul ei de supremă superioritate, lenea cu care era femeie. Ah, cît iubeşte în ziua asta de primăvară, magii. Pe cei trei magi de la răsărit. Şi ce bine-nțelege aici, lîngă 351, simbolul „Bunei vestiri”. Ca şi simbolul magilor. Cît de bine ştiau oamenii acelor secole să-nchidă în simbol superbele mistere simple ale Naturii. „Bunavestire” Ioana, acolo în pădure, deasupra albinele şi „Bunavestire” în chipul acestei primăveri cochete şi zvelte, şoptindu-i la ureche „taina”.

— Tovarăşe colonel, maiorul Dumitriu la ordin...

Maiorul Dumitriu echipat de zbor în stratosferă... Trăsături dure, de soldat. Ochi cenuşii, reci, obişnuiți să privească chirurgical în tub, reflexe excelente, temeritate calculată, reacții neaşteptate, soluții ingenioase... L-a ales pentru rolul de vînător în zona „C”, un simulacru de avarie la bord, în zbor jos, atunci cînd ei vor fi la verticala „punctului” cu biplanul acela împrumutat de la „utilitară” – prevăzut cu instalații speciale de detectare...

— Cu cine-ai pregătit misiunea?

— Cu tovarăşul locotenent-colonel Dicescu.

— Pe cine ai navigator?

— Tovarăşul locotenent-colonel...

Desigur... Nu putea fi altcineva. Asta este cartea lui. O carte veche. Poate ultima carte...

— Fii atent, Dumitriule... Memorează exact ce se-ntîmplă în tub şi cu instrumentele de navigație.

— Am înțeles, tovarăşe colonel.

Radu Belcotă a descoperit acolo, pe unul din pîraiele de munte, Topla parcă se numeşte, două buturugi

constituind flancurile unui jet de apă. Buturugile purtau urmele unor presoane, al unor piulițe, a ceva metalic care probabil ancora turbina specială care alimenta stația pirat clandestină. N-a fost greu să afle că acolo a staționat o stupină sistematică, stupina „lu' domnu Brănişteanu, de la Tulcea". Adică o coşmelie pe roți de automobil şi un „Jeep" vechi, în chip de tractor. Greu a fost să se găsească, verigă cu verigă, lanțul intermediarilor cointeresați în mica şi provinciala afacere a artei „naive". Dar asta nu este treaba lui. X n-a reuşit să-l capteze pentru mister.

E atîta lumină! Curge atîta lumină din cer în el tot. Şi-l bîntuie atîtea nelinişti adolescentine... Probabil s-a-ndrăgostit de Ioana. S-au evitat ferm, din ziua aceea care le-a fost fatală.

Poate o doreşte pentru frumusețea ei sălbatecă şi frustă. Pentru sinceritatea ei cuceritoare. Poate-o doreşte pentru imensa linişte din ea, pentru binefăcătoarea linişte, pentru liniştea de codru şi de biserică. Pentru simplitatea ei totală. Se minte cu perversitate. E pur şi simplu îndrăgostit de Ioana.

— Tovarăşe colonel...

— Bine, Niculae... Lasă asta... Merge?

— La sfert, tovarăşe colonel.

— Instalația de reperaj?

— Am verificat-o acum zece minute.

— Perfect... Hai să-i dăm drumul...

Biplanul cu aripile şi fuselajul din pînză – pînză impregnată cu emailită – cu motorul în stea şi tren fix, neescamotabil, îl întoarce în ani, poate la primul lui zbor în simplă pe „Fleet", ori înainte de asta, cînd licean în

ultima clasă răsfoia avid, pînă spre zori, revistele de aviație ilustrate, unde avioane biplane, ori monoplane, pilotate de aşii acelor timpuri, încercau să-mpingă limitele, dincolo de limite. Eşti melancolic, copilaş... Prea multe amintiri pentru vîrsta ta... Inutil prietene.

Găseşte-ți limbajul lui azi... Nu mai ține. Nu mai putem trece la rasmut pe deasupra lucrurilor, purtînd sub cască o batistă de damă. Şi fredonînd „Madelon”...

Căpitanul inginer Nicolae aşteaptă răbdător acest capriciu al comandantului. Colonelul pipăie pînza mirosind a emailită încinsă. Mai mult o mîngîie. Leagănă vîrful planului drept.

Trece în dreptul elicei cvadrupale. Îşi prelinge palma în lungul uneia din ele. Rămîne cu ochii închişi, cu obrazul ridicat în baia de lumină. Ocoleşte avionul pe la ampenaj. Mişcă direcția. Mişcă profundorul.

— Am controlat şi comenzile, tovarăşe colonel, raportează ofițerul cu ton uşor acid.

Colonelul n-aude. Tamburinează stabilizatorul. Îşi trage tocul pistoletului pe şold. („De ce naiba zboară cu pistoletul la el?” se întreabă ofițerul inginer).

— E vremea, băiatule, spune vag colonelul, ca şi cînd n-ar fi sigur de treaba asta.

— Cum ordonați.

— Atunci, liber la elice!

Cu mişcarea lui obişnuită, suplă, colonelul urcă pe plan şi de acolo la postul de pilotaj.

4.

— Tăiat, decompresat, îşi spune în gînd, cocoțat la manşă, pe locul pilotului prim. Nu este nevoie de nici o decompresie, avionul are pornire automată, la starter, dar cele patru aripi îi dau senzația ciudată a transmigrației în vreme. Era sătul în după amiaza aceea de cazoneria înşurubată în „anul 1” al „S.O.Av”-ului. Venise cu sufletul vibrînd de poezia literaturii aviatice. Găsise numai severitatea extremă şi eliptică a ordinelor. Trebuia să învețe să se stăpînească, dar în după masa aceea era sătul pînă-n gît. — Praf la închizător, elev, – ce părere ai domn’ elev despre lustruitul bocancilor? — A nu se confunda aerodinamica gazelor cu aerodinamica caschetei tip „S.O.Av.”-ului. Suge pîntecul domn’ elev! – Bombează pieptul domn’ elev! – Se pare că nu folosiți la randament maxim lama Gilette, domn’ elev! Aşteptase orele de meditație ca pe salvarea totală, apoi s-a-ncheiat frontul pentru raportul de seară cu răcnetele de rigoare, şi pe coridorul interminabil şi-a făcut apariția locotenentul Gheorghe Ioanițescu, Gheghe ori Litruță, cum îi spuneau ei. Era secretarul general de redacție al „Revistei aeronauticei” şi lui i se părea că descinde de undeva din istoria eroică a aviației. A primit raportul, morocănos din sfială. Pe urmă a ordonat scurt să se prezinte la el elevul aviator Ştefan Theodorescu. Nu s-ar putea spune că n-a-nghețat în front. S-apropia vremea cînd trebuia să părăsească clădirea sumbră din dealul Cotrocenilor, pentru aerodromul de şcoală de la Călăraşi – visul şi obsesia galinaceelor de anul întîi...

— E al dumitale caietul ăsta? l-a-ntrebat Gheghe,

arătîndu-i un caiet voluminos, cu scoarțe de carton maroniu.

— Da, domnule locotenent.

Gheghe avea ochi albaştri. Foarte albaştri şi foarte limpezi, era înalt, spătos, cu părul şaten deschis, ondulat şi cu un nas gogoneț, care-i dădea un aer de veselie organică. Creditul lui Gheghe a scăzut cu 90%. Va să zică şi Gheghe nu este altceva decît un cazarmagiu indiscret, care-a cotrobăit prin sertare să găsească scrisori de amor şi fotografiile iubitelor elevilor de anul întîi.

— Ştii ce-ai scris aici?

Asta-i bună! Ştie exact... A fixat acolo mutrele indigeste a cîtorva edecuri de şcoală, pseudozburători acriți într-o postură de pseudoinstructori tereştri, automatismele lor, clişeele lor verbale... Ochii albaştri încearcă atitudini inchizitoriale. Dar nasul, nasul gogoneț al locotenentului îl trădează. Nasul lui Gheghe este de-o veselie irezistibilă. Nasul lui Gheghe se bucură intens de tot ce-a scris el acolo (Gheghe fusese rănit într-un accident şi-şi făcea convalescența în şcoală), nasul lui Gheghe este de-o complicitate evidentă...

— Ştiu, domnule locotenent.

— Hm!

— Regret că...

— Regreți că un ofițer de aviație, un pilot de război, îşi coboară demnitatea pînă la a face pe borfaşul de intimități... Asta ai vrut să spui, elev?

— Aproape cuvînt cu cuvînt, domnule locotenent!

Nasul gogoneț se-nroşeşte rapid. El ştie exact, că s-a-nroşit de plăcere. Urcă acțiunile locotenentului la 40%.

— Să nu-mi speculezi slăbiciunea pentru sinceritate,

elev! (50% pentru Gheghe)... Uite ce este, domnule... Dumneata ai dreptate (65%)... Ai dreptate integral (70%)... Te stimez pentru luciditatea dumitale (72%). Pentru franchețea dumitale (75%). Pentru faptul că nu te-ai lăsat pervertit de rutină (80%). Pentru faptul că-ți păstrezi demnitatea (81%)... Elevule aviator, să fim prieteni. Ascunde caietul ăsta să nu ți-l găsească altcineva (87%)... Poate mai puțin dispus ca mine sa facă analiză psihologică... Sau să-şi reamintească de „Am visat aripi”... Ai citit „Terre des hommes”?

— Nu, domnule locotenent.

— Ți-l aduc mîine. Aici, totul începe cu asta (Acolo este inima. 95% pentru Gheghe). Fă-mi plăcerea şi acceptă să-ți fiu instructor.

— Domnule locotenent.

— Haide, haide. Eşti un băiat de suflet. Vezi să nu ți-l pierzi pe drum.

I s-a albit nasul. A plecat bodogănind... Tîrziu, mult după război, l-a-ntîlnit în civil.

— Mi-a rămas o singură mare şi compensatoare pasiune, dragul meu. Turismul. Munții.

Era trist, pentru că era primăvară. Bucureştiul iradia exuberant. Gheghe a-nchis ochii şi i-a spus:

— Mai ții minte cum mirosea aerodromul, primăvara?!

A-nțeles... Pentru că atunci cînd a trecut la punctul lui Gheghe, dimineața l-a-nceputul programului de zbor, soarele abia se ridica din pîclele albastre de dincolo de Dunăre, ori seara, la sfîrşitul programului, cînd soarele cădea însîngerat în spatele orizontului şi peste cîmpia Bărăganului se lăsau grele falduri de aur imperial, atunci, în zorii puri şi-n amurgurile fastuoase, Gheghe îl

lua cu el, nu-şi făcea „zborul instructorului” singur, îl lua cu el şi visau amîndoi, între aripile biplanului aceluia cumsecade, visau acolo la o mie de metri deasupra pămîntului, liberi de orice constrîngere, navigau în singurătățile fastuoase ale zorilor, ori ale amurgului şi după aterizare se despărțeau grăbiți, ca şi cînd şi-ar fi surprins unul altuia o slăbiciune ruşinoasă.

A aflat acum cîțiva ani că, în unul din drumurile lui la munte, cu motocicleta, la o trecere de nivel, un autocamion prost frînat a rulat înapoi, l-a izbit şi l-a ucis idiot pe Gheghe Ioanițescu. În seara aceea a executat un zbor de încercare în stratosfera. A luat cu el, acolo la 30.000, amintirea celui mai drag dintre instructorii lui de zbor.

— Tovarăşe colonel...

— Sînt aici.

— Poate n-ar trebui să zburați astăzi.

— Poate, Nicolae... Haide. Să dăm drumul tîrliei ăsteia cu patru aripi.

Contact. Starterul. Tusete albastre pe eşapamente. Nimeni niciodată nu va putea înlocui motorul de aviație în stea...

Haide, bătrîne! Încălzeşte-te. Încălzeşte-ți în linişte măruntaiele tale cumsecade. Sînt aici. dintotdeauna.

5.

Motorul în stea are calitatea superlativă de a merge „rotund”. Termenul este atît de exact încît, dincolo de faptul strict tehnic, el se lasă cucerit de acest mers

rotund, fără şocuri, ronrăitor, cu ceva prietenesc şi familiar în ordinea de funcționare a pistoanelor, în zgomotul laborios al travaliului mecanic...

Foarte jos, deasupra carlingii, trec în zbor lansat rîndunelele.

Valentina Patricia Şerbu a reuşit să-l obosească. Să existe o incompetență afectivă, ori intelectuală din partea lui?! O opacitate totală la căutările febrile ale femeii de lîngă el? Ori luciditatea lui Şurub a pătruns pînă dincolo de toate aparențele, descoperind ceea ce el niciodată n-a cutezat să gîndească că există? Din comoditate, din confort, din dragostea carnală pentru femeia tulburătoare care-a fost mereu, Valentina. Ori poate era prea tînăr să gîndească dincolo de sațietatea fizică? Dincolo de confortul unui cămin, decorat savuros cu prezența ei?...

Trage motorul în plin. Îl încearcă pe cele două magnetouri. Pe aleea comandamentului rulează spre pistă turismul regimentului. Într-una din serile iernii, după Anul Nou s-a-ntors dirijorul lor preferat... A luat bilete. N-a mai fost nici o alarmă.

Ea s-a-mbrăcat în rochia aceea gri-argintiu – acum îşi poartă părul la modul existențialist – răvăşit, l-a lăsat să-i crească lung, îi cade peste ochi şi faptul că acceptă să-i blocheze ochiul stîng, îi creează o stare de nervozitate permanentă, dublată de gestul cu care ea îndepărtează şuvița artificios rebelă – avea sub unghii un fel de pastă violet, nu s-a fardat, în schimb şi-a tras cu dermatograful o foarte savantă tuşe deasupra pleoapei superioare, prelungind-o spre coada ochilor, într-un fel de protest adresat naturii insuficiente şi tot timpul concertului şi-a experimentat cîteva poze – dintre care două, a „absenței”

totale şi a „abandonării” au fost în adevăr geniale... Lui, gesturile dirijorului i s-au părut ridicole, suflătorii cu obrajii congestionați, transpirînd abundent, un sacrilegiu, şi însăşi cascada aceea sonoră, vibrantă, care altădată îl descătuşa, ridicîndu-l spre ceva necunoscut şi netransmisibil, însăşi esența muzicii aceleia dumnezeeşti, i-a căzut pe nervi, dincolo de posibilitatea lui de recepție, o cascadă sonoră, izbindu-se de ceva impenetrabil, o carcasă iritată sub care, acid, corosiv, se năştea con-ştiința ridicolului. I-a fost cald, cămaşa l-a enervat, l-au strîns pantofii şi cînd, în pauză, Patricia Şerbu şi-a aprins țigara, receptînd omagiile ziaristului nețesălat, cu pleoapele întredeschise, simulînd indiferența şi detaşarea, el simțind-o avidă de acele laude umflate şi goale – atunci cînd au apărut nu se ştie de unde Literatul, ursuz pentru că era nebăut, cu cravata strîmbă şi gulerul sacoului slinos, doi tineri efeminați şi Pictorul, cu un fular scămos înfăşurat în jurul gîtului, smîrcăindu-se, atunci s-a simțit îngrozitor de singur, de izolat, de nelalocul lui. Au vorbit puțin sau deloc. Şi cu fiecare zi care trece, practic, nu au nimic să-şi comunice.

Turismul regimentului stopează lîngă avion. Coboară colonelul X, urmat de Şurub. X poartă combinezon de zbor. Cască cu receptoare şi laringofon. Ofițerul inginer îl ajută să urce în avion. X trece pe scăunelul mecanicului. Şurub urcă pe locul oopilotului.

— YR-ANN la ştart, spune în microfon... Aprobați de-colarea.

— Alo, YR-ANN... Ți-am trimis autocisterna direct pe cîmp...

— Foarte bine... Azotul a sosit?

— E la rampă. Trei vagoane îți ajung?

— S-a făcut. Nu mă mai întorc decît la revizia de 100 ore.

— Spor la treabă... Dă-i drumul, pînă nu încep militarii.

— Noroc!

— Noroc YR-ANN! Şi vezi pe acolo – nişte brînză de oaie pe la cooperativă...

YR-ANN este unul din avioanele utilitarei care lucrează în agricultură. Şi cu care el, de trei zile, prăfuie îngrăşăminte chimice pe ogoarele înverzite, ogoare nesfîrşite, cuprinse între rîu şi pădurile dinspre graniță.

6.

— Cezar era splendid, totdeauna cînd intram la el în boxă necheza uşor, mă apuca cu buzele de nas, pe urmă rîdea, nu prea folosea peria de dinți, avea dantură de cal, galbenă, îmi trimetea răsufletul în obraz, mai ții minte Dolly, răsufletul lui Cezar, mov, pe urmă s-aprindea rampa şi Jack dădea semnalul la toba mare, Tobby şi Dikay se rostogoleau în arenă şi tu, ah splendidă ce erai tu atunci, ai îmbătrînit mult, Dolly, foarte mult ai îmbătrînit şi dumneata Valter ai îmbătrînit foarte mult – ssst – fiți atenți să nu v-audă – Iulia, intră Iulia, repede rampa, Bimbo, să ştii Dolly că am păstrat secretul. Dar-Fur şi Iulia, ei doi, tu ştii, lameul ăla mov, ah Doamne, Valter, iar începe, un rac ori un crab, este un crab pe care l-am înghițit viu atunci, la Cairo, în piramida lui Keops şi care de-atunci, aaah, de-atunci îmi mănîncă

măruntaiele, Valter, tu ştii totul, fă semn avionului să aterizeze şi du-mă acolo, la Metaponto – Dolly, ti prego, Dolly numai eu ştiu secretul aaah, madre, Madonna, pardona-mi... Madonna...

— Să isprăvim, spune un bărbat atletic, cu o barbă roşie arămie, care stă în dreptul ferestrei şi priveşte cu binoclul dîra de praf venită din spre vest, în spatele pădurii de salcîm.

Se aude foarte clar fluieratul unui grangur. Ţistuitul scatiilor.

— Haide, Dolly... Curaj, spune omul cu barba roşie... Eliberează-l.

— Nu pot, Feodor, geme femeia.

Cel chemat Valter trece o cîrpă umedă peste fruntea brobonită a bolnavului. Lumina strălucitoare a zilei de aprilie, filtrată prin frunzişul des al sălciilor, hameiului şi lemnului cîinesc, se strecoară prin jaluzelele rulotei, aproape verde, opacă.

— Atunci dă-mi mie seringa.

Uriaşul se-ntoarce de la fereastră. Agaţă binoclul într-un cîrlig. Poartă cămaşă cadrilată, culori violente, roşu, verde, galben, cu mînecile suflecate, desfăcută larg la guler, lăsînd să i se vadă pieptul acoperit cu blană roşie, sîrmoasă. Antebraţele muschiuloase sînt prevăzute cu aceeaşi blană, care dă omului un aspect goriloid. Are maxilare puternice, sprîncene stufoase, trăsătură vagi de mongol şi ochi albaştri, de-o limpezime feciorelnică.

— Vezi-ţi de treabă, Feodor... Aici numai Dumnezeu hotărăşte... Eduardo!... Eduardo, băiatule...

— Apă, geme omul chircit în patul de campanie, cu trăsăturile descompuse de durere.

Femeia, înaltă, cu părul negru strălucitor, căzîndu-i pe spate, prins într-o panglică albă, îmbrăcată într-un pantalon verde supraelastic, vîrît în bascheți de aceeaşi culoare, cu o bluză sport de un alb orbitor, plisîndu-se larg peste sînii cărnoşi, foarte subțire în talia cambrată, cu picioare lungi, nelinişştite, deşurubează capacul unui termos. Are dreptate Eduardo, îşi spune omul numit Valter... Dolly a-mbătrînit surprinzător în ultimul an... De altfel, toți am îmbătrînit surprinzător, după aceea... Din profil, dacă nu vrei să vezi ridurile, ori pungile de sub ochi, ori de sub bărbie, Dolly şi-a păstrat trăsăturile angelice. Are acelaşi oval pur, angelic, păcat că fumează, şi-a alterat glasul ei de alto, i s-au îngălbenit degetele de atîta nicotină şi cum dracu s-a lăsat dominată de bruta asta de Feodor... Am spus eu, nobilimea vechiului imperiu a degenerat, ele vor să se culce numai cu grăjdari, pe ei nu-i satisfac decît cocotele ieftine şi perverse...

— Dă-i ceaiul ăsta, Valter... Haide afară Feodor... Nu mai pot răbda... Adu-mi lanseta...

— Încălzeşte stația, Feodor... Ultima recepție?

— A decolat YR-ANN...

— Prăfuitorul?

— Ala.

— Militarii?!

— Probabil peste zece minute.

— Stai pe recepție. Te schimb eu la 12.00.

— Şefule!

— Spune Feodor...

— Şefule, totul se aranjează în trei ore, dacă vrei...

— Lasă prostiile, Feodor.

— Parcă trebuie să ne-ntoarcem? Plecăm în Australia... Ori în Brazilia... Pe Sfînta Fecioară, m-am săturat.

— Ți-e frică?

— E idiot să sfîrşesc într-o puşcărie. Cînd m-am născut, Anisia, ghicitoarea, i-a spus mamii că am să trăiesc 90 de ani.

Abia am împlinit 45...

— Mulți înainte. Haide. Încălzeşte stația... Ai uitat lanseta. Ia-ți şi binoclul...

Feodor scoate lanseta din rastel. Probabil n-au să tragă peştii, apa este încă tulbure şi vaporaşul a trecut numai de zece minute.

— Valter! şopteşte Eduardo.

Omul se pleacă deasupra bolnavului. Întîlneşte privirea calmă, descongestionată de suferință, profundă şi răscolitoare a muribundului.

— Da, dragul meu...

— Aşa e că pentru mine, Valter, auzi tu, pentru mine cărțile au fost jucate? Ssst !... Auzi?... Auzi, Valter!... Marşul cavaleriei, Valter...

De afară, prin pereții subțiri ai rulotei, pătrund gemetele de plăcere ale femeii şi mormăitul acela animalic, care pe Feodor o să-l coste viața. Pentru că, într-un fel sau altul, Feodor trebuie să moară foarte curînd.

7.

— Valter!

— Sînt aici, Eduardo...

— Mă crezi nebun?

— Nu te-am crezut niciodată.

— Ascultă, Valter... Eşti sigur că Iulia a murit la Budapesta?

— Sigur, Eduardo... A lăsat-o comandamentul acolo pentru...

— Tu erai în comandament, Valter?

Sunetele celor doi – ah, porcii, nu se mai pot stăpîni nici o clipă, primăvara asta i-a turbat, Dolly s-a-ntors de doi ani şi de doi ani trăieşte supliciul ăsta îngrozitor, el nu-nțelege nimic, pentru că niciodată n-a fost bărbat în sensul fiziologic, animalic al noțiunii, apa se izbeşte de maluri, înseamnă că cei din aval au închis ecluzele şi miroase foarte puternic a cimbrişor – aşa mirosea a cimbrişor prin 1936, ori 37, ori poate în 1938 cînd a plecat el să-şi facă studiile în Germania şi cînd tata, acolo la Grosse Werthauss – în comuna lui natală – sînt exact 25 de kilometri pînă acolo, dincolo de rîu, spre nord, au înflorit macii pe Kalvarienberg şi mama a murit, şi tata a murit, şi bunicul a murit, şi fratele lui, Hans Bassmann a murit, era un bun soldat Hans, dar prea limitat, a murit şi Pili, ei toți trei au visat aici un Donauland, fiecare pe măsura imaginației lui, o reînviere a mitului vechilor popoare germanice – pe urmă totul s-a prăbuşit şi el cu Dolly trebuiau să ajungă sub securea Gestapoului – există o condamnare la moarte prin secure pe numele lui şi pe numele lui Dolly – i-au scăpat atunci din mînă maiorul aviator Erikmann şi vipera aceea de Ella Erikmann, sora geamănă a Dollyei – şi-n fiecare noapte, de cînd s-a desprimăvărat visează cimitirul satului, acolo

unde este îngropat doctorul, tatăl lui şi mormîntul acela somptuos, cu colonade din marmoră neagră, din Hessen, acolo pe colina aceea, pe care cresc de veacuri stejari druidici, străvechi, unde e-ngropată contesina, mama lor, dar mai ales visează bălțile de lîngă satul lui natal, cu lişițele, cu păpurişţtile, cu perechile de rațe, cu berzele şi stîrcii lor, bălțile din care vedea răsărind luna, şi cîmpia infinită, nostalgică, peste care rotesc berzele, mereu berze... Berze albe, cu aripi mari, nemişcate.

— Tu, atunci, Valter...

— Dormi Eduardo...

— Auzi, Valter... Valter, pe sufletul mamei mele, Valter, să fii blestemat...

Omul se zvîrcoleşte penibil. Îşi sprijină trupul scheletic, atunci celălalt îi vede pielea verzuie lipită de pomeți, arcadele sprîncenelor prevestind conturul craniului căruia boala i-a macerat carnea. Se sprijină pe brațul sănătos, ochii de meridional rătăcit în lume îi ard, are buzele uscate, respirația stătută, putredă, încearcă mişcări vagi cu mîna zdrobită (Eduardo, regele zburătorilor, numărul cel mai tare al circului „Rivoli").

— Să fii blestemat, Valter!... Sîngele nostru asupra capului tău, Valter...

Cade în aşternutul foarte curat. Dolly are mania spălatului. De afară se aud grangurii. Grangurii mari, galbenii, de luncă.

★

— Rulează tu, îi spune Pilotul Coechipierului.

— Dacă vrei!

Pilotul lasă comenzile. Trece în celălalt după legi

necunoscute, asupra cărora nu s-a oprit să mediteze niciodată. Un el însuşi necunoscut se aplică în dublu Coechipierului, eliberîndu-l.

Se abandonează în scaun rulajului rapid pe care-l imprimă Coechipierul. Siguranței cu care acesta face să defileze hangarele, zebra, turnul de comandă. Vîntul bate dinspre vest şi ei trebuie să ia pista tocmai din capătul estic al aerodromului. Soarele cade pe betonul frecat de pneuri, pe iarba proaspătă, strălucitoare, pe cupolele hangarelor, de sus din cerul pur, angelic – ici, colo lenevesc cîțiva cumuluşi pufoşi – se pulverizează lumina albastră, valuri de lumină albastră inundă universul, îl desprind şi-l trec dincolo, în permanent, poate în spiritualitatea aceea eternă, care-şi foloseşte vehicolele fizice doar pentru cîteva etape ale perfectibilității – nu pot fi în afara reprezentărilor, îşi spune – ori este un viciu fundamental al meu, ori este un viciu fundamental al speciei – se vede acolo traversînd la galop cîmpia ondulată lin, n-avea 15 ani, dar era el, cel dintotdeauna, de astăzi, de ieri, ori de altădată, care se ducea la acea întîlnire care-i paraliza întreaga ființă, care-l îneca în valuri de voluptate carnală – ce voluptate mai complexă, mai sufocantă poate exista dincolo de rulajul rapid, în lungul pistei scăldate în soare, prin valurile de lumină albastră, sub cumuluşii pufoşi agățați deasupra, lenevind acolo, mai sus de berze – trecea la galop mic, Piccola, poneyul de culoarea incredibilă a calului bearnez care i-a adus lui d'Artagnan faima şi primele lovituri de spadă, necheza, întorcea capul şi-l muşca de vîrful cizmei, iar deasupra pădurii, spre Vermeş, cerul se autodizolva în infinit. Piccola simțea lunca Bîrzavei. Îndesa galopul.

Trecea prin „grădini”, poate o sălta în şa pe Uța, o săruta, Uța adia o boare lină de busuioc, de piele încălzită la soare, şi de miță de oaie – o lăsa în capătul grădinii, printre lujerele înalte de ruje, bătea la trap poteca de pe malul abrupt al rîului – acolo-şi făceau cuiburile lăstunii – şi ajungea sub nuc... Nucul cel mare, rotat, care domina lunca, grădinile, cîmpul, toată împrejurimea pînă-n poala sumbră a pădurii.

Nucul „Pocăitului”... Scotea zăbala. Slăbea chinga. Piccola necheza mulțumită. El se cățăra în nuc, de la poala spre subțioara crengilor de deasupra şi mereu deasupra, întîi vedea bulboana dedesubtul lui, Bîrzava se arcuia sub nuc într-o dolie adîncă şi verde, unde dormeau somnii, pe urmă vedea şi auzea vag apa şuvoind albă în scocul morii, pe urmă vedea „grădinile”. O vedea pe Uța mînînd calul orb care trăgea la roată, mergînd în cerc, ore-n şir, auzea scîrțîitul osiilor din lemn de salcîm, acolo pe unde urca el lumina era verde aurie, grea, curgea în trîmbe şi-n trîmbele acelea zburau gîze cu elitre străvezii – pe urmă vedea satul, acoperişurile de olane, de stuf, cuiburile de barză de pe hornuri, curțile pătrate şi bunicii ieşiți la soare, ajungea la înălțimea turlei bisericii, apoi, dintr-o dată crengile se subțiau, deveneau flexibile, frunzişul se rărea, lumina se făcea albastră, vîntul răscolea frunzele şi el vedea ca-n palmă Ramna cu casele albe între livezile de pruni, vedea Ghertenişul, Măureniul, Şoşdea, lanurile verzi, fragede, lunca şerpuitoare a Bîrzavei, aburii tremurînd în zarea zărilor, se-ntindea în prepeleacul pe care-l împletise acolo din nuiele de răchită şi frînghie, îşi punea mîinile căpătîi şi rămînea singur, cu cerul. Treceau nori albi, scămoşi, navigînd lin. Cerul se

umbrea. Cădea o trîmbă de raze pe Ramna. Se-ntărea vîntul. Intra în nuc, foşnindu-i coroana. Întorcîndu-i dosul frunzelor, păros. Ajungea în leagănul lui, aromind a cer. A soare. A holdă. Vîrful nucului se arcuia uşor, ca-n vis. Îl legăna înțelept. Matern.

Altădată ajungea la nuc înaintea furtunii. Nucul foşnea, începea să vîjîie, crengile se loveau, scîrțîiau cîteodată a mînie şi împotrivire, îşi găsea leagănul devastat, într-un tangaj accentuat, vîrful nucului se despica, treceau deasupra scame cenuşii de nori negri, cîte-un trăznet fulgera scurt în pădurea de pe coama dealului şi ciorile se lăsau pe vînt, ducîndu-se negre spre capătul lumii. Apoi veneau toamnele. Se-ngălbenea nucul. Se uscau rujele în grădina Uții. Începea Coşava. Lanurile de cucuruz, uscate, se auzeau pînă la el. Tăiau vîntul cu frunzele pietrificate. Vîntul smulgea frunzele din luncă. Le purta în trîmbe, acolo unde-i venea. Se descărna lunca. Se descărnau livezile. Pluteau tristețile din poeziile lui Bacovia, tristețile despărțirilor, Uța, şi Floarea, şi Lena, dar mai ales Uța, tristețile primelor ore de algebră superioară, dacă voia să zboare şi voia, pentru că, altfel totul n-ar fi fost decît o trădare mîrşavă, şi-ar fi trădat nucul, copilăria, adolescența, s-ar fi trădat pe el şi tot ce gîndise pînă atunci despre el, dacă voia să zboare, trebuia să-nceapă cu algebra superioară. Cu mecanica gazelor. Şi cu „Niutîn”. Cu binomul acela blestemat, care, pînă la urmă nu i-a folosit niciodată. Nici în război, nici după război. Poate i-a folosit corijența aceea, ori mai curînd amintirea corijenței, cu toamna de aur vechi şi bronz, cu inefabilul vîrstei de 17 ani, cu tabla neagră, ştearsă proaspăt, corul vrăbiilor în boschetii de tuia şi

ochii albaştri, tăioşi ai lui Coman: – Theodorescule, i-a să vedem cum sui cu binomul lui „Niutîn”... Nucul rămăsese simgur, acolo în luncă, poate-l lăsase şi veverița de la mezanin, vînturile de toamnă îl despleteau şi-l despletesc şi-acum, nucul consecvent cu el însuşi, doar nucul şi satul şi peisajul acela dintotdeauna, el e aici, în carlingă şi-ar vrea, nu ştie de ce, să fie acolo, în vîrful legănător, aromind a seve filtrate în lumina asta albastră, seducătoare.

— YR-ANN, decolează!

— Am înțeles. Decolez!

Coechipierul trage motorul în plin, cu mişcare de maestru.

Niciodată un motor de aviație nu va atinge stabilitatea perfectă a motorului în stea. Pista se ridică în parbriz. Fiecare mişcare a pilotului trece prin comenzi în materia vibrîndă a avionului şi el urmăreşte avid ascensiunea asta lină spre adolescență.

ZBORUL

1.

Navigatorul ascultă vîntul în frunzişul sonor al plopilor... YR-ANN se ridică în soare, deasupra cupolei hangarelor. Elicea străluceşte în lumină, se frînge o rază în carlingă făcînd explozie, în lungul aleii trece la rasmut o rîndunică țistuind, şi el ştie că țistuie de plăcere, zborul ăsta jos, temerar, cu viraje abrupte în urcare făcînd-o să-şi piardă mințile.

— Tovarăşe locotenent-colonel, permiteți să raportez...

— Am văzut, sergent... Viu imediat...

A fost avansat la 30 decembrie, de ziua Republicii. A trecut Gelatină prin ianuarie. Radios.

— Felicitări, Gelule... X a făcut pasiune pentru felul cum ai lucrat în Deltă. Nu mai vorbesc de triangulația aceea gonio... Eşti mare... Şi eu, alături de tine. Sîntem mari... A spus-o şeful la o convocare: „Exemplu de fermitate militară, de încredere în om, în onoarea de ofițer”... şi ne-a citat, băiatule.

Trec pe la tine diseară, să văd Petraşcu. X a lămurit totul. Absolut totul. Chestia din Cehoslovacia, cînd ați salvat tot detaşamentul acela – tu şi Taciturnul în acoperire, lupta cu patrula aceea de F.W. 190 care fusese lansată asupra celor două „Fieslere” salvatoare şi alte lucruri pe care eu nu le ştiu exact, Suedeza la Turda, mi-a fost ruşine, am frecat birourile şi comandamentele,

totdeauna zborul m-a terorizat, de la primul incident în simplă, m-a dezagregat... Mi-a fost ruşine de voi. De mine... Mă duc... Trec diseară să văd Petraşcu. Ce lumină. Ce tuşă...

Vîntul trece prin plopi, sonor. YR-ANN se reduce treptat spre dimensiunea punctului. Va încrucişa zona „C" în vreme ce maiorul Dumitriu îşi va încerca avionul supersonic între stratosfera şi sol... „Şarpele" şi-a instalat stația pirat, de două zile. Îşi va încerca aparatura şi ei au nevoie să ştie exact cum funcționează această aparatură, sau mai exact, cum se manifestă ea la bord, pentru că, după încercare, la noapte, se vor executa cîteva interceptări în nori în zona „C"... Meteorul anunță furtună şi toate or să fie „Original hully-gully".

Intră în sala navigatorilor. Cei de la A.T. urmăresc zborul lui YR-ANN. Trece dincolo, la ecran. Îşi pune căştile. E cald. Zăpuşitor. Se acomodează. Interpune între el şi ziua radioasă de primăvară ecranul, căştile, pîlniile radiolocatoarelor, rețelele radio, simbolurile matematice... S-a acomodat. Vede limpede. Exact. Se aşază în scaunul „stas", cu vopseaua cojită. Miroase puternic a tăblărie încinsă. Maiorul Dumitriu decolează peste 7 minute... Pentru că, peste 7 minute YR-ANN intră în caroul „T"... Al țintei. Ieri seară telefonul Ioanei.

— Ai ceva grozav de făcut?

— M-a invitat Şurub, la ei, la cină... De ce?

— Sînt groaznic de singură...

— Vrei să ieşim cu „,Hai-hui"?

— Vreau orice...

— Ioana...

— Da, bătrîne... Te-aştept. Apropo. Merg şi Theodo-

reştii la cină?

— Nu!... Dana nu simpatizează cu Valentina.

— Nici eu!... Mă-mbrac. Pa...

Sălciile înflorite. Rîul verzui, opac, leneş sub sălciile uriaşe, majestuoase, parfum de mîțişori, de mîl gras, de aluviuni fecunde şi inefabilul. În atmosfera fluidă. În culorile pastelate ale amurgului. Vînt uşor, abia o boare. Fiecare din ei are o cheie pentru „Hai-hui". A ridicat numai vela mare.

— O aripă, a şoptit Ioana.

Au urcat spre uzina electrică, în umbrele din ce în ce mai dese, plutind lin în mijlocul culorilor. Roşu, cărămiziu, portocaliu, verde, tot cerul răsturnat în rîu. Pe mal oamenii ardeau frunze uscate şi crengi. Primăvara, stăpîna absolută, exulta.

— Ai fi vrut să fii cu el, Ioana?

Ioana adunată lîngă catarg, sub vela fîlfîitoare. Apele foşnind adormitor sub chilă. Ioana suplă, brunetă cu ostentație, de-o frumusețe sălbatică, în pulovărul mulat pe sîni şi-n pantalonul bine croit, Ioana de-atunci, bucălată, speriată, rătăcită, cu ciorăpeii murdari şi rupți, înfofolită într-un cojoc, muşcînd printre sughițuri dintr-un ştiulete fript pe spuză, doi ochi speriați de copil şi-acum, aceiaşi ochi speriați, ori poate numai trişti. Ioana în demnitatea ei stranie, în fecioria ei tîrzie şi pură.

Ştie că n-a cedat nici unei ispite. Că nu şi-a găsit încă barbatul şi acum, cînd şi l-a găsit, bărbatul aparține prin lege unei Valentina Patricia Şerbu, care-l foloseşte intim sau public, exclusiv pentru comoditățile ei. Blestematul de Şurub s-a-nsurat şi de cînd s-a-nsurat a trădat integral cauza comună. Îmbătrînim, îşi spune. Începem

să ne vedem egoismele. „Albatrosul” aparține altora. Unor străini. Foarte tineri. Aproape uitați de noi...

Pe mal un trio de tenori cîntă o melodie duioasă, acompaniindu-se cu ghitarele. Pe rîu curg umbrele şi vela decupează din cerul fosforescent, o aripă albă. Fîlfîitoare şi nostalgică.

— Sînt 882... Recepție.

— 882 fii gata...

În adevăr. YR-ANN mai are 4 kilometri pînă la marginea vestică a caroului „T”.

2.

Nu există nimic în afara plăcerii de a fi singură, în baie, la ora asta a dimineții, dincolo de servituțile majorității femeilor, slujbe, copii şi ar fi nedreaptă dacă nu i-ar recunoaşte lui meritul de a-i asigura această libertate absolută, ca şi situația materială care să-i confere demnitate şi independență. Poate spune c-a reuşit în mod magistral să-mpace două aspecte ale vieții ei, ireductibile la un numitor comun. Viața spirituală şi cotidianul. Îşi spune că o femeie veritabilă trebuie să-şi asigure ora ei de mister. Ora în care trece de la somn, la funcția ei esențială, aceea de a place, de a iradia un „ce” inefabil, inexplicabil, mereu între carnal şi spiritual, mereu în prezentul total... Duşul. Îşi vîră părul sub casca de baie, roşie. Mai fierbinte. Ştefan are dreptate. Păcat că dreptatea lui nu se adresează decît acestor habitudini de om obişnuit să-şi suprasolicite fizicul... Acum rece... I se pietrifică sînii cu carnea densă, pulpele, şoldurile. De-o

lună Pictorul o imploră să-i pozeze pentru un nud.

De-o lună face elogiul, aproape dement, al trupului pe care-l supune ea jeturilor, ştie că pînă la urmă va accepta să-i pozeze pentru tabloul căruia el îi spune de pe acum „Fausta în gris”, poate că modelul îl va obliga să se depăşească, va accepta asta nu atît pentru salvgardarea artei nudului – ah, unde sînt marii maeştri, acei pictori îndrăgostiți de formele feminine şi misterul lor etern – va accepta numai pentru a-l zdrobi şi stăpîni – el, nebunul, este de pe acum zdrobit, sclav la picioarele ei şi asta îi dă o senzație ciudată, necunoscută, un gust ciudat al propriei ființe – se pare că decolează un avion, zgomotul de motor o agasează pînă la exasperare – acum cearşaful de cînepă, este inegalabil, o frige carnea, gata...

Trece în camera lor, în fapt camera ei, pentru că şi-a aranjat şevaletul la fereastră, lucrează noaptea, noaptea desenează, şi Ştefan s-a mutat dincolo... A jignit-o spunîndu-i că la ea miroase a vopsitorie. Că ea însăşi a-nceput să miroase a vopsele şi uleiuri.

A găsit la „Consignația” un şal de Caşmir veritabil. Are să-i pozeze deminud. Asta trebuie găsit. Se priveşte în oglindă. O femeie matură, umeri rotunzi, de porțelan uşor patinat, linii sinuoase, gîtul – gîtul atît de tînăr, o femeie în picioare nu înseamnă nimic decît îmbrăcată, o femeie goală începe să-nsemne totul numai culcată.

Scoate şalul de Caşmir din dulap. Se lungeşte pe studio. Îşi drapează şoldul cu mătasea calină, fluidă, de un roşu sîngeriu, sufocant. Prea arată a Delacroix. Altceva. Ceva în care elementul sexului să se sublimeze în femeia modernă. Pe dracu. Asta este bruneta aceea a lui Renoir... pst, pst, un lapsus (deschide „Istoria Artei” de

Mihail Alpatov şi găseşte dincolo de pagina 400, planşa XIV, 80 Auguste Renoir, Nud). Nud... Asta nu spune nimic. Librarul ei i-a dat pe sub mînă cîteva volume din „Bibliothèque Marabout”. Ia să vedem... Aici trebuie să fie... Manet. Splendid. Cîtă naturalețe, cîtă candoare, cîtă splendidă feminitate. Ce colorit. Fondul. Ce idee să pictezi un fond în verdele ăsta carnal. Manet este visul ei. Să pictezi abstracțiuni, dar să-l iubeşti pe Manet. Asta înseamnă sublimul. „La blonde aux seins nus”... Asta trebuie să fie. O replică dată tabloului lui Manet... Singurul inconvenient rezida în faptul că Pictorul a acceptat să conducă cenaclul pictorilor tineri „Ion Andreescu”, şi că acolo, impertinentul acela, furiosul acela, i-a spus că face gargară, că de la Braque încoace asta se ştie pe dinafară şi că mediocritatea, oricît ar fi de cocoloşită în formule şi-n fotolii, pînă la urmă trebuie să cedeze valorii. Pictorul a făcut o criză, a zăcut cîteva zile cu febră, a gîndit hamletian la nerecunoştință şi ea i-a spus net că „dacă te bagi în lături, te mănîncă porcii”... Cu atît mai mult cu cît impertinentul acela a vorbit de pseudopictura unor cuconițe muncite de spleen, spleen-ul provenind dintr-o plus nutriție – măgarul, şi din obiceiul de a se îmbrăca exclusiv din pachet, ori la „Romarta”... De fapt s-a discutat ca ea să fie primită membră stagiară a Uniunii Artiştilor Plastici, înaintea tînărului care expusese la cîteva Regionale, Interregionale, avusese trei „personale” şi la două Naționale obținuse un premiu trei şi o mențiune. Biroul Filialei, alcătuit din oameni aşezați, moderați, care monopolizaseră, e drept, comenzile, aveau ateliere proprii în care zugrăviseră cu obstinație anecdotele referitoare la

„Lupta împotriva incendiilor”, ori cele la fel de dramatice referitoare la „Regulile de circulație” (pfui, asta a spus-o ciobanul acela de Radu Belcotă la plenara Filialei) mă rog, tînărul din invidie prost ascunsă...

Va fi o surpriză pentru Ştefan, care n-o ia în serios. E stupid, cazon, limitat. Astăzi i-a lăsat maşina... Excelent. Are să treacă pe la Filială, la Fondul plastic. Poate au adus „tempera”. La atelier să-l scoată pe Nell la peisaj. Ştefan mănîncă la popotă. Au să se întoarcă direct la cenaclu... unde dracu’ am pus păcătoasele alea de fişe... (Aleargă goală prin casă, răscoleşte sertarele, mapele cu desene în cărbune, soarele intră în valuri orbitoare pe ferestrele larg deschise)... păcătoasele de fişe făcute după nişte albume ale lui Henri Perruchot inexistente în bibliotecile precare ale colegilor de la Filială – aşa că tînărul furios o să vadă ce înseamnă „ştiință”, nu gargară şi frondă... Cum să se pieptăne astăzi? A la Briigitte Bardot cînd cu nebunia de la Saint-Tropez la cei 40 de ani ai lui Bob Zaguri?... Nu merge! Altceva. Sobru. Un coc!... Ura! Evrika! Un coc imens, compus savant cu grima ochilor. Asta dă mister, sobrietate şi cîştig de cauză... Splendid! Splendid !... Şi Nell îi va şopti, ea ştie cît de sincer este, îi va şopti înfiorat: „Infandum, regina, jubes renovare dolorem”. Îşi aruncă pe umeri mătasea însîngerată a şalului de Gaşmir. Iese la geam. Respiră profund, nările fine îi palpită înfiorate, vîntul îi zbîrleşte părul, îi curge pe umeri, îi alunecă în sîn. Valentina rîde, aude tunetul vibrant al unui motor cu reacție, după cea dintîi percuție a liniştii îl uită, nu se aude decît pe ea, fericirea necunoscută, echivocă, clocotitoare care-o inundă, avionul taie sonor dimineața strălucitoare şi ea

urmăreşte avid jocul sentimentelor, al stării ei de libertate interioară absolută, îşi spune că Destinul o răsplăteşte pentru toate suferințele de odinioară şi că, în primăvara asta, o dată cu florile de liliac... Rîde...

Se-ntoarce în odaie. Se-ntinde pe studio. Măsoară printre gene drumul care i-a mai rămas soarelui pînă la ea... în pervaz aterizează un vrăbioi. Țopăie. O priveşte cînd cu un ochi, cînd cu celălalt. Îşi zbîrleşte penele. Îşi umflă guşa. S-ar putea picta asta. În genul în care ştiu chinezii să picteze vrăbii. Ori berze. Ori rîndunele. Soarele a ajuns la încheietura mîinii. Ce albastre sînt vinişoarele... Ce dulce şi amețitor sărutul luminii. „Ce succès devait être, hélas! sans lendemain”... Cine-a spus-o? Şi apropo, de ce? Trebuie neapărat să-şi aducă aminte. Rămîne goală pe studio, se destinde, soarele îi mîngîie sfîrcul şi ea adoarme, cu buzele răsfrînte într-un zîmbet leneş.

3.

— 882, gaz!

YR-ANN atinge careul „T”... 882 decolează cu forțajul.

— 882, cap compas 265°, eşalon 8...

— Am înțeles.

Lucrurile au ajuns la capăt. Peste cîteva minute, deznodămîntul. X vrea să ferească acțiunea de complicitatea nopții.

Se teme că în conjurație cu noaptea, „Şarpele” i-ar da de furcă mai mult decît este necesar. Ar cădea cîțiva oameni şi X n-o vrea o dată cu capul. La acest aspect al

vieții nu s-a oprit niciodată... Punctul luminos care-l reprezintă pe 882 se apropie vertiginos de locul unde s-a amplasat „Şarpele”... La dracu. YR-ANN a ieşit din zonă.

— 882... Stînga la comandă. Scoate pe 85°.

— Stînga la comandă.

— Ce s-a-ntîmplat acolo sus? „Şarpele” şi-a schimbat domiciliul?

— 882, eşalon 30...

— Am înțeles. Eşalon 30.

Punctul luminos țîşneşte spre marginea superioară a ecranului.

— 882, dreapta la comandă. Scoate pe 265°.

— Am înțeles. Scot pe 265°.

Îi ordonă pilotului să zboare trei minute pe direcția 265°... Asta-nseamnă că va ajunge din nou deasupra stației pirat unde va-ncepe lucrul, provocînd-o. Maiorul Dumitriu este un temerar. Partea finală comportă o „tragere” în ținta terestră, recte un picaj de la 10.000, care-l va amorsa pe „Şarpe”... Nu s-a oprit niciodată la tenebre. La oamenii tenebrelor. De 25 de ani „Şarpele” trăieşte în tenebre. De ce? Ce rațiune profundă, pentru că trebuie să existe una, l-a adus acolo? Sfîrşitul lui octombrie. Tulcea. Bătuse sute de kilometri de Deltă. Văzuse lebedele migrînd. Îl dezarmaseră întinderile nesfîrşite de stuf galben. Vitele pitice, fumurii, cu părul pieptănat de vînt.

Nu găsise nimic. Căuta icoane pe sticlă şi stupina verde a domnului Brănişteanu. Mînca semințe pe debarcaderul-ponton Nr. 3. Se lăsa macerat de vînt. Pontonierul întinsese ştiuculița la uscat. Şi somnii. Veneau cei de pe vasele care-aduceau peştele de la

Sfîntu-Gheorghe, ori de la Jurilovca, cu coşuri pline de peşte ales, peste care aruncau cîte-o pelerină. Cucoanele şi gospodinele aşteptau răbdătoare, sub ochii somnolenți ai milițianului. Milițianul se făcea că pleacă. Pontonierul desfăcea marfa rapid, la prețul pieței plus votca... Votca pe care-o bea probabil cu milițianul. Era o afacere măruntă. Două, trei coşuri de fiecare vas. Zece coşuri a un pol de kile pe zi. Hm... Cam mult, băieți, şi-a spus. Cam mult. Două mii de kile în zece zile. L-a luat din scurt pe pontonier. Au sărit gospodinele. În cabina pontonierului, l-a văzut pe Eduardo. Stătea la masă şi desena... Pontonierul i-a făcut vînt pe mal. Acosta „Abrud”, venind cu pasageri şi mărfuri de la Chilia Nouă.
Valurile s-au izbit în ponton, au plesnit bolovanii de la piciorul cheiului şi pe pasarelă a trecut Ella, sprijinită la brațul unui bărbat uriaş, cu barbă roşie, sîrmoasă. Ella era brună, cădea amurgul, Monumentul naviga în apele sîngerii ale cerului şi o şalupă se căznea să iasă din anaforul mare din fața şantierului, care-o trăgea spre mal, acolo unde eşuase anul trecut „Helgoland”, vaporul norvegian de 14.000 de tone. Aşa a găsit stupina sistematică din curtea cu salcîmi pîrjoliți, sus, pe strada de lîngă „Cimitirul eroilor”, în a treisprezecea zi de stat în Deltă. Rețeaua lui X îl fixase pe Eduardo. Stupina era acolo, sub salcîmi. Nea Ojoc, cîrmaciul ros de reumatisme, bătuse cuie în stupină, întinsese sfori şi pe sfori se usca, despicat şi sărat, somnul. – Ce om bun la suflet şi milos, domnu’ Brănişteanu (nea Ojoc avea o icoană mare pe sticlă, era pensionar, se tocmiseră toată după masa, probabil asta era una din plăcerile secrete ale lui nea Ojoc, stăteau pe prispa de lut în soarele dulce,

fierbinte, mirosea a frunze de salcîm ofilite, a peşte sărat şi a Dunăre), ehe, om ca domnu' Brănişteanu, a adus din Deltă doi copii, pe Ionică şi pe Vasia, orfani, copii de pescari, i-a înecat o furtună pe amîndoi, poate erau beți, i-a dat în gazdă la coana Eufrosina, i-a îmbrăcat, le-a cumpărat ghiozdane, îi ține la şcoală, parc-ar fi copii de doctori, el umblă mult că-i responsabil la Academie cu albinele, cu stufăritul, da nu trece cinşpe şi vine mandatul... 300 pentru unu, alte 300 pentru altul... Cu stupina asta mă duc eu pe la Mahmudia, pe la Nicolițel, după cum înfloresc florile, c-am început să le cunosc. Să bem o cafeluță şi să facem tîrgul. Dai patru bătrîne şi mai pui doi poli, să am votcă. Ăştia fără să ştie coana Marița... Haide! Vira ancora, pînă nu schimb bordul.

Bătrînul uscat de vînturile Dunării, scund, vînjos, cu încheieturile degetelor umflate, priveşte undeva în amurg. Să ştii de la mine, domnule. Omul care stă şi-ascultă albinele, ori muzica, e om de suflet. Şi domnul Brănişteanu, cînd vine la stupină, stă răstignit pe spate, vin albinele, îi umblă pe frunte, pe obraz, îl cunosc şi el pune magnetofonul şi-ascultă muzică.

Ascultă ceasuri întregi...

— O fi avînd un magnetofon special, cu baterii.

— Dacă e de la Academia de stupărit, are... Păi, cum ziceam. Patru bătrîne şi trei poli... De-o votcă. Hai în casă că se face frig... Trage un curent pe Dunăre, de-ți îngheață măduva. Prin '35 eram cîrmaci pe „Rîndunica"...

YR-ANN reintră în caroul „T".

— Aprobați să-ncep lucrul, cere maiorul Dumitriu în căşti.

— Aprob, răspunde.

„Şarpele”... Johann König, clopotarul. Locotenentul Ionescu-Demaror. Războiul. Ella Erikmann... Țeava rece a pistolului mitralieră pe care i-a pus-o în gît plutonierul acela S.S. Conacul. Cariera de piatră. Ioana. Apoi Budapesta. Iulia Herth despicată de rafală. „Allgau”.

— Repetați schema, spune maiorul Dumitriu.

Brusc, i se broboneşte fruntea. În limbajul convențional stabilit, asta-nseamnă perturbații pe altimetru, vitezometru şi compas. „Şarpele” nu şi-a rezistat Destinului. Aude foarte clar glasul Pilotului.

— Alo stația! Pană la aprindere. Aterizez.

4.

— Ce dracu face dom’le, locotenentul ăla de jos... Dacă nu-l oprim, strică totul.

Pilotul se uită sub avion. Tractoarele cu discuitoarele execută precis mişcarea de du-te vino ordonată, apropiindu-se de stupina pe roate. Antena stupinei se vede desemnîndu-se fin pe cer. Unul din autocamioanele cu „țărani”, ieşiți la muncile cîmpului, taie peste semănăturile de toamnă, direct spre stupină. Rulează în viteză pe grîul verde şi el simte în carlingă mirosul amețitor al firelor mustinde, strivite sub roți. Dispozitivul lui X este impecabil. Au descoperit ieri rulota, cealaltă stupină şi Jeep-ul, mascate abil sub curpen, iederă şi răchită, la capătul unui canal colector care taie cîmpia pe cîțiva zeci de kilometri.

— Nu se putea în alt loc, a spus X. Acolo, în căderea aia de apă, au amplasat turbina.

Canalul se varsă în rîu printr-o cascadă miniaturală. De dincolo, de pe celălalt mal se apropie alte cinci tractoare, cu semănătoarele după ele. Fiecare semănătoare are un „echipaj” de doi oameni. Cad exact pe locul unde vizavi sînt amplasate „obiectivele”. De aici, dispozitivul se articulează inteligent. Vede autocamioanele, trei, cu trupă îmbrăcată în straie de lucru, cele două tractoare cu remorci cărînd saci (sub saci cîte două grupe de pistolari, unuia îi luceşte țeava automatului) închizînd malul rîului spre sud, o cisternă blochează podul, singurul pod peste canalul colector şi pe liziera pădurii, la cîțiva metri în adîncime, perfect mascați, soldații cu cîinii lupi, plutonul locotenentului aceluia major oacheş, foarte sigur pe el...

Pilotul taie contactul.

— Alo stația!... Pană la aprindere... Aterizez!

Coechipierul manevrează cu o precizie exemplară, căreia îi adaugă altceva, ceva de dincolo de tehnica pilotajului, de antrenament, de cei peste 25 de ani de cînd face treaba asta. Fiecare mişcare pe manşă şi paloniere ține de artă. Pilotul se lasă sedus de virajul abrupt, de S-ul desemnat viguros şi elegant în văzduh, de vîjîitul hobanelor, tarlaua de grîu intră în cupolă pe stînga, se-nclină vertiginos, ajunge aproape paralelă cu orizontul, revine, aripile avionului o expulzează cu o detentă în jos, acum vede numai cerul, albastru, luminos, plin de muzică, tarlaua nesfîrşită, verde, fraged se-nşurubează în elice şi toate mişcările astea pe trei dimensiuni, îi dau o senzație de detaşare totală, un sentiment adolescentin, inexprimabil, parc-ar fi la cel dintîi zbor, la aclimatizare, parcă ar gusta acum, pentru

întîia oară euforia plutirii, a libertății absolute a trupului. Coechipierul pune avionul în glisadă, şuierul hobanelor se amplifică, grîul aleargă sub roți, trace razant peste cabina autocamionului şi aterizează lin, aproape neştiut, în orgia de clorofilă şi-n apele tremurătoare ale văzduhului care-mbracă țarina. Pilotul îşi lasă mîna pe umărul Coechipierului.

— Mulțumesc, îi spune.

Coechipierul zîmbeşte stins. Deschide cupola. X iese pe plan. Camionul trage alături. Soldații neîndemînatici în salopetele de muncitori agricoli ştiu lecția pe dinafară. Sacii cu îngrăşăminte chimice sînt deşertați în rezervorul avionului.

— Unde alergi ca un bezmetic, locotenente, mîrîie X.

Tînărul ars de soare clipeşte mirat.

— Am interceptat mesajul dumneavoastră, tovarăşe colonel.

— Ce mesaj, băiețel? Ai halucinații?

— YR-ANN, asupra obiectivului cu toată viteza... Aici YR-ANN...

— Am să-ți lungesc urechile, tinere. Aici nu ne jucăm de-a Maigret... Ştii bine că toate convorbirile se fac în cod. Descarcă-ți marfa asta în salopetă la cotul rîului. Rămîi pe ascultare şi acționează exact... Şterge-o.

X urcă în avion. Înjură solemn, într-o limbă necunoscută.

Spune:

— Am cerut numai ofițeri maturi şi ei... Haidem! „Şarpele” ştie totul. Aterizăm acolo.

Coechipierul îşi încrucişează mîinile la piept.

— E rîndul tău, comandante.

Pilotul apucă volanul secționat al manşei. Cu o mişcare dulce, prelungită, trage maneta de gaze în plin.

5.

Dănuț a făcut o gripă stupidă. Are convulsii. Mai ales noaptea, arde, obrajii i-au căzut, toată carnea i-a fost parcă macerată de febră. Nici nu crede că Dănuț nu e copilul lui. Ce-nseamnă a fi „al tău”? Dana a rămas gravidă. Îi ia mîna noaptea, i-o sărută, pe urmă i-o pune pe pîntec şi-i şopteşte: — îl simți, dragul meu? El nu simte nimic. Ce stranii sînt nopțile acelea cînd el ascultă respirația lui Dănuț, chinuită de febră. Ce-nseamnă reținerile Danei față de Dănuț cînd este el acolo? Asta trebuie să-nceteze imediat. Copilul este deasupra oricărei culpe, oricărui gînd meschin. Ce vină are Dănuț că Dana l-a iubit pe doctorul Rizescu – asta îi trezeşte o gelozie acidă – ce stupid! Decolarea asta a fost o decolare de maestru. — Bogdane de ce eşti tu aviator? — Bogdane dacă eşti aviator înseamnă că te arzii pe obraz? — Acolo sus umblă vîntul?... Ca cine zboară? — Mai repede decît rîndunelele? — Dar decît avionul? — Şi eu vreau să mă fac aviator!... Un univers uitat. Parcă n-a avut niciodată copilărie. Parcă n-a ştiut decît goarna la deşteptare, raportul, stingerea. Ah, copilăria lui fără mamă. Ce uriaş, ce sublim: mamă... Şi tatăl lui care l-a dat la liceul militar, mirosul Danei, de mamă, capul bucălat al lui Dănuț la pieptul Danei şi lumina blîndă a veiozei şi mîinile albe ale Danei pe fruntea uşor transpirată a băiatului — deştepta-reea; trei minute pentru spălat, exe-

cuta-rea, paturile aliniate, planton, bocancii lustruiți, copilăria lui severă, copilăria lui aspră, adolescența lui între voievozi şi arme, cît de sălbatic se-ntoarce la copilărie prin Dănuț şi Dana nu sesizează asta. Ea crede că-l jigneşte cu dragostea manifestă pentru copil, prostuța de Dana, prostuța. Ea nu ştie cum se regăseşte în ipostaze fermecătoare atunci cînd pleacă cu Dănuț la pescuit şi ea le aşază merindea în ranițe, oh, Dana dar tu eşti atunci mama, Dana, şi mie îmi dau lacrimile, aş vrea atunci să uit cel puțin 35 de ani din viața mea...

— Ne supraveghează, spune X.

Coechipierul îşi lipeşte fruntea de plexiglasul cupolei. Sub tufele de curpen fulgeră scurt lentilele unui binoclu. Pilotul închide prăfuitorul. Virează în cuțit. Ia semănătura în lung. Filează jos, la nasul grîului. În parbriz lunca creşte vertiginos.

— Trageți-vă automatele sub salopetă, spune X... Numai la ordinul meu.

6.

Pişta galopează pe zare, exact pe linia tremurătoare a orizontului. Galopează furios acolo, cu mişcări sacadate, abia o siluetă, abia o intenție, pe urmă apar alte puncte, şi altele, cresc cu repeziciune, herghelia îşi urmăreşte conducătorul, armăsarul goneşte drept spre tufele de răchită unde stă ascunsă ea, Lola nechează subțirel, tropăie pe loc, îşi ridică nările catifelate, aude glasul gros al lui Arpad, grăjdarul tînăr adus de la Karcaa care-o linişteşte pe Lola, miroase a sudoare de cal, a pelin şi-a

izmă, o mie de miresme vegetale calde, aţîţătoare se ridică din ierburile arse de soare ale pustei, ce splendid galopează Pişta, armăsarul negru. Se văd siluetele paznicilor şi dinspre conac, cea subţire, albă a contelui, mama şi Ella cu docarul şi Arpad care nu era Arpad, ci sublocotenentul de husari Virag Attila de Baja în travesti şi-n concediu, portăreii la porţile conacului, casa insalubră din Buda, falimentul şi clubul de echitaţie unde tata i-a găsit un loc de instructoare pentru Iulişţile grăsulii ale marilor financiari... De cîte ori stă în mijlocul unei cîmpii, cum stă acum pe malul rîului, imaginea armăsarului galopînd pe zarea tremurătoare revine obsesiv, pînă la lacrimi... Aruncă blinkerul la marginea stufărişului... Totdeauna ştiuca a muşcat bine aici. Aproape că n-o deranjează zgomotul prăfuitorului. Zgomotele tractoarelor. Vastitatea cîmpiei, a cerului, anihilează zgomotele şi nu rămîne decît clipotul apei în maluri, curgerea şuvoitoare a canalului, vîntul în sălcii...

Ah!... Stuful se mişcă violent acolo unde ea recuperează firul pe mulinetă... Un răţoi. Măcăie sfîrşit. Pluteşte într-o rînă. Îşi tîrăşte o aripă. Un răţoi sălbatic, cu penajul verde spre negru strălucitor, cu guler alb. Alt foşnet în stuf. Doamne, o vulpe...

Îşi ţine deasupra apei doar nasul negru, spinarea şi partea superioară a cozii. Răţoiul se lasă scurs la vale. Abia-şi ridică pliscul deasupra apei. Vulpea se-apropie vizibil. Are ochi rotunzi. Galbeni. Îşi ţine urechile ciulite... Spectacolul este de-a dreptul excitant. Îi este poftă de Feodor. Feodor a descoperit secretul suprem al împreunării. Feodor nu gargariseşte, nu recită, nu lăcrămează. Se limitează la rolul de mascul viguros, şi-

atît. Au să-şi facă o fermă în Australia. Ori în Noua Zeelandă. Are să crească rațe japoneze... Un zvîcnet. Rățoiul a mai cîştigat trei metri de viață. Vulpea țîfneşte pe nări, nemulțumită. În Deltă a ascultat rețeta după care vulpea scapă de purici. Ia un băț în bot şi se cufundă în apă. Lasă afară doar bățul şi nările. Puricii se salvează de înec pe bățul căreia roşcata îi dă drumul pe apa sîmbetei... Pe toți dracii! Rățoiul e mai şiret decît vulpea. Se dă la fund... Vulpea înoată în cerc, stupefiată. Rățoiul apare în marginea stufărişului. Expediția submestră l-a înviorat. Vulpea asta se lasă dusă de nas. Probabil dibăcise cuibul unde clocea rața... Măcăit. Aproape triumfător... Dacă n-ar fi rechini în apele acelea albastre, sudice, ar vrea să-şi cumpere o fermă pe malul mării Tasman. Ori dincolo. Pe al Pacificului. — Ai obosit scumpa mea, îşi spune, recuperînld visătoare coarda de nylon...

...În stupina sistematică. Cel numit Feodor scoate capacul stupului Nr. 3. Ridică rama plină de miere. Apasă un resort. Apare culisînd silențios un ecran de radiolocator. Aude albinele afară, la urdiniş. Desface capacele stupilor 7 şi 9. Împinge antena telescopică. Cuplează radioemițătorul. Sistemul de bruiaj. Aduce un aparat de respirat sub apă cu circuit închis din cabina de locuit, amenajată cochet, cu pat pliant, reşou, perdelițe albastre, apă curentă la o chiuvetă liliput. Îşi fixează căştile. Interceptează:

— Alo stația!... Pană la aprindere... Aterizez!

Dintr-o trusă de scule alege o pilă suprafină. Feodor contează să iasă din țară folosind scafandrul autonom cu circuit închis, un scafandru tăcut, care-i permite să se

cufunde liniştit pînă la 10 metri. „Şarpele” a simțit că s-a-nchis lațul. Singura şansă rămîne pneumatica cu motor, care-i va duce pînă la frontieră şi scafandrul autonom, cu care o vor trece, folosind fundul rîului. Afurisitul ăsta de scafandru cu circuit închis este însă foarte periculos. Butelia este încărcată cu oxigen pur, la presiunea de respirație de 2 kg/cm^2. Un defect să zicem la supapele de distribuție – înseamnă convulsii şi moarte subită. Feodor pileşte atent racordul supapei A. La presiunea oxigenului, va ceda. E bine, pentru siguranță, să lase aer atmosferic în sacul respirator. „Şarpele” n-are să simtă nevoia să-l alimenteze cu oxigen din butelii. Sincopa va fi matematică. Imbecilul şi-a pus un semn la detentor. Firul de păr. Răsuflatul fir de păr, cunoscut în toate romanele polițiste de la facerea lumii. De ce-o fi fost nevoie să lanseze masajul fals? Ce vrea să verifice, idiotul? Dacă sînt urmăriți, nu face decît să confirme urmăritorilor prezența lor. Dacă nu sînt, totul este inutil. Periculos de inutil. „Şarpele” nu mai este „Şarpele”. S-a ratat. L-a văzut azi noapte îngenuncheat la căpătîiul lui Eduardo, rugîndu-se. Jalnic. Stupid şi caraghios. Trebuia s-o facă înainte... Cel de sus se angajează în picaj. N-are decît. Trece toate sistemele pe „automat” (stația asta a fost adusă de el bucată cu bucată de pe submarinul „U312” şi montată de el bucată cu bucată, ingineria „Şarpelui” culegînd roadele însă). Aşază scafandrul în chesonul etanş, din plastic, iese din stupină şi coboară malul, pe o potecă ascunsă sub curpen şi sălciiş pînă la un golf minuscul, tăiat tot de el în păpurişul des al malului. Pneumatica specială, la locul ei sub stuf. Motoraşul?... Perfect... În clipa cînd se ridică, vede dincolo, în trestie,

un luciu scurt, metalic... Se-ntinde. Cască... Prăfuitorul virează exact la verticală. Se descheie la pantaloni. Se dă după trunchiul unai sălcii... Cu mişcări suple, se prelinge tîrîş spre locul unde pescuieşte Dolly. Transpiră. Fire lipicioase de păianjen i se agață de obraz. Ajunge în spatele femeii. Îi spune în germană:

— Dolly! Psst ! Dolly!... Stai aşa. Aruncă blinkerul...

Încă o dată... Fixează undița... Ia-ți autonomul sub halatul de baie... Intră în apă, tîrîş.

— Sînt aici Fe?

— Da!... Şi pistolul cu surdină... Dar repede, pentru numele lui Dumnezeu...

7.

Dintr-o dată Ioanei i se pare că stă scufundată într-un clopot de sticlă, la mii de kilometri sub nivelul lumii, într-un univers pustiu. Într-un clopot de sticlă, sub care s-a făcut vid şi că odată cu aspirarea lumii sensibile, i-au fost aspirate gîndurile, simțurile, că există aici deposedată de ea însăşi, o ființă inferioară, protoplasmatică, figurînd absurd lîngă microscopul electronic, lîngă aparatura lucie, stranie, inumană. I s-au absorbit gîndurile. I s-a absorbit memoria. Memoria figurilor. A cotidianului. Pînă şi memoria cuvintelor. Spune Ştefan şi nu se aude. În vid, sunetele nu se propagă. Spune Ştefan şi asta nu-nseamnă nimic. Memoria ei nu asociază nimic, cuvîntul se goleşte de sine însuşi, rămîn nişte litere, absurde, schiloade, cuvîntul se dezagregă, literele cad, ori se recompun într-o infinitate de cuvinte care nu-nseamnă

nimic – leptospirele, ah da, leptospirele, asta este lucrarea ei de doctorat, priveşte în microscop şi le vede, iată un cuvînt cu memorie, sînt acolo aglutinindu-se după legi încă obscure, într-o linişte fantastică, linişte care-o înnebuneşte... Peretele de sticlă al laboratorului. Albul halucinant al pereților în faianță... Nu mai poate răbda...
Şi neliniştea. Nu neliniştea fizică, neliniştea care-i torturează sînii şi trupul noapte de noapte, neliniştea care-i trece din primăvară în, sînge, altă nelinişte, aproape de spaimă – deschide uşa de sticlă, grea, ridică rulourile de plastic verde, deschide ferestrele, larg, intră soarele, maşinile aleargă pe bulevardul însorit, trec studenții, pîlcuri ciripitoare de studente, vesele, cu ciuful în vînt, salcîmii abia înmuguresc, turlele catedralei se-avîntă dincolo de plopi în aerul dens, cald, cu olanele lor verzi strălucind şi pe capul solemn, de bronz, al savantului, vrăbiile se gîlcevesc fără ruşine. Aleargă la telefon.

— Colonelul Theodorescu este în misiune, duduie. Reveniți... Nici locotenent-colonelul Dicescu... Nu. Nu vi-l putem da. Reveniți după program.

Sunetul sec al receptorului... La dracu. Asta nu este o zi pentru leptospire. Absurd... 11,10... La 11.30 pleacă un autobuz spre aerodrom. Din jumătate în jumătate de oră... Ura! Şi neliniştea. Absurd. Vrea să-l vadă. Are să-i spună... — Ura, Pilotule! Comite o infidelitate. Hai să ne plimbăm aiurea... Ți-e frică?!... Frică îi este ei. O frică adîncă, scursă în ea toată. Îi transpiră podul palmelor... Oglinda!... Ce cearcăne ai fetițo... Haide. Eşti frumoasă. Şi nebună, nebună... îşi ia poşeta. Aruncă cîteva rînduri pe-o carte de vizită. Aşază cartonaşul pe ocularul

microscopului... Pe stradă ştie că bărbaţii întorc capul după ea... Altădată ar fi sufocat-o scîrba. Astăzi îi place. Îi place chiar glasul sugrumat al pletosului care-şi potriveşte paşii după paşii ei...

— Stimată doamnă, nu ştiu dacă vă amintiţi de mine... La serata maestrului...

— Nu-mi amintesc stimate domn... Ia-o la dreapta, pe verde, altfel chem miliţianul.

Stupoarea pletosului o-nveseleşte pînă la lacrimi...

— Taxi!...

— Poftiţi doamnă...

— La aeroport... Cu toată viteza...

★

Din străfundul amintirilor vine bătaia de clopot, vine de dincolo de el, poate din copilărie, ori şi mai de departe, stăruie în aerul verzui al rulotei, îl face să vibreze şi aerul se clatină sonor, apoi cade în pulbere pe obrazul lui Eduardo care şopteşte cu buzele descărnate, muşcate adînc de moarte:

— Angelus!

Horcăie, se chinceşte, îi caută privirea şi-n ochii încă vii „Şarpele” întîlneşte răceala judecăţii definitive. Ochii reci ai muribundului îl paralizează, îl descompun, stă acolo, cu mîna scheletică în mîna lui, încearcă să formuleze raţiuni: „Eduardo a fost unul dintre cei mai exacţi informatori, în ciuda rasei lui blestemate, rasă de pungaşi, libertini şi superficiali, de palavragii şi juisori, care este rasa latină, corcită cu toate seminţiile lumii”. „Avionul prăfuitor n-are nimic cu urmăritorii”. Trăieşte dintr-o halucinaţie în alta. Au început să-l lase nervii. Ce

stupid – „ce vrei Eduardo – asta a fost piesa băiatule, ce vină am eu băiatule c-ai făcut un cancer, că duceai cancerul ăsta în tine de cînd te-ai născut? Hertha! Ce vină am eu c-a murit Hertha acolo; a murit ca un soldat, aşa cum au murit milioane de soldați de-ai noştri, pentru o idee sublimă. Nu Eduardo, n-ai să mă tragi în pămînt cu tine, mi-e groază de pămînt, ah nu te uita aşa la mine Eduardo, Eduardo, pentru numele lui Dumnezeu”...

Eduardo se abandonează. Privirea i se împîcleşte. Respiră profund. Un geamăt. Altul. O crispare. Alta. Cunoaşte asta. Cunoaşte asta de la interogatoriile care se sfîrşeau aşa, atunci cînd el... Era aici splendoarea morții, este aici, în fiecare din noi liniştea definitivă, inumană, pentru că niciodată Eduardo n-a fost atît de frumos, de sublim frumos, de nepămîntesc frumos ca-n clipa asta a odihnei. Dumnezeule, ce trăsături, cîtă linişte, cîtă împăcare, cîtă serenitate acoperă acest biet acrobat cules dintr-un circ... Şi clopotul. Din străfundul amintirilor vine bătaia de clopot, vine de dincolo de el, poate din copilărie, ori şi mai de departe, stăruie în aerul verzui al rulotei, îl face să vibreze şi aerul se clatină sonor şi cade în giulgiuri verzi peste obrazul împăcat al lui Eduardo „regele zburătorilor”.

Aude în toți nervii paşii prelinşi pe lîngă rulotă. Vede umbra imensă a lui Feodor.

— Sînt aici, spune Feodor, urcă în rulotă, aruncă o privire mortului, spune – ăsta a scăpat uşor – apoi descuie lacătul chesonului şi scoate cei doi scafandri, în timp ce Dolly, foarte calmă, trece pe lîngă Eduardo (ah cum miroase a femelă în călduri cocota asta de Dolly), deschide sertarul şi cu o mişcare sigură încarcă pistolul

cu surdină...

— Trebuie să trag pneumatica pe mal. S-o ducem cîteva sute de metri la vale, pe sub sălcii.

— Jeepul?

— Nu ține, patroane. Uită-te!

„Şarpele” vede norul de praf ridicat dincolo de digul din pămînt, care protejează cîmpia. În clipa aceea rulota se umple de zgomotul motorului de avion. Umbra aripilor trece fulgerător peste creştetul sălciilor.

— Contactele, spune calm „Şarpele”. Haidem! întîi de toate, contactele...

Merge şchiopătînd la rezervorul de deasupra chiuvetei.

Apasă o piuliță nichelată. Placa laterală se deschide cu un declic metalic, lăsînd să se vadă un şir de contacte cu manetele din bachelită roşie.

— Maximum de tensiune, Feodor...

Îl surprinde liniştea bruscă din rulotă. Se-ntoarce. Singur cu mortul. Cu lumina verde. Doar zgomotul murmurat al unui motor la ralanti.

— Voi ați vrut-o, spune.

Cu mişcări rapide face să culiseze chiuveta cu tot suportul ei capotat. Mişcă săgeata unui indicator pînă atinge limita marcată cu roşu. Readuce chiuveta în poziția normală. Se prelinge afară, în lumina prin care trec zumzăind paşnic, albinele.

★

Este absolut idiot tot ce face „Şarpele” în ziua asta însorită şi paşnică, îşi spune Pilotul. Are senzația că aude valurile de clorofilă framătînd în lumină, că simte bucuria pămîntului, o bucurie matură, care ține de eternitatea

planetei, bucuria unor decantări de simplitatea încolțirii, că surprinde gesturile vîntului polenizînd lunca, pădurea, livezile. Nu poate să definească nimic în filajul pe care-l prelungeşte cu turajul mărit uşor, în aşa fel încît după aterizare să ruleze cu frîne pînă-n marginea digului în spatele căruia „Şarpele” îşi arată stupiditatea. Pentru că nu poate fi nimic mai stupid decît asta. Îl urăşte. N-a cunoscut ura, n-a conceput-o, n-a înțeles-o. Era prea sănătos ca să poată urî. Dar pe „Şarpe”, îl urăşte, astăzi, de moarte... îl urăşte lucid. Asta nu-l împiedică să se abandoneze filajului, cu roțile mîngîind grîul, cu lumina curgîndu-i albastră pe aripi, cu soarele ghemuit între cele patru pale ale elicei, prins şi-nşurubat acolo în străluciri metalice, cu hobanele susurînd. A trebuit să existe „Şarpele”, ca el să se-ntoarcă la primăvară pe bordul unui avion care-l întoarce la tinerețe.Acum. Trage manşa. Simte grîul primind roțile. Mai adînc. Mai adînc. O lină şi binecuvîntată coborîre în pîine... Anticipă cu o miime de secundă clipa cînd îl primeşte pămîntul... Aterizare. Frîne. Digul. Creştetul luncii. Verde. Legănător. Taie contactul... Desigur. Nu este timp să asculți murind în tine aterizajul ăsta în grîul de primăvară, fraged. Automatul...

Oțelul este întotdeauna implacabil şi rece.

ATERIZAREA

1.

Colonelul X îi tot face semn să intre tîrîş în tufe şi Pilotului îi vine să rîdă – asta e bună – cercul s-a închis pe ambele maluri ale rîului, cele două capete ale digului, în amonte şi-n aval de „obiectiv” sînt blocate de trupă cu cîini polițişti la lesă, iar ei trei, X în dreptul rulotei, Coechipierul la mijloc şi el aici, după stupină, încercînd să pătrundă sub bolțile de curpen sub care cresc adevăratele păduri de urzici... Culcat. Se trînteşte fulgerător în spatele unei sălcii putregăite. Lumina se filtrează verzui sub bolta vegetală, mii de insecte îşi zbîrnîie elitrele deasupra lui şi pe aici, pe undeva, foarte aproape, a trecut un om. N-are nici un semn evident al acestei treceri, dar ştie sigur c-a trecut un om încălțat în ceva cu talpa foarte moale, un om care ştie să umble fără zgomot şi care-l pîndeşte, poate din mănunchiul acela de stuf verde, la nici douăzeci de paşi sub buza malului, ori poate din stînga, din lăstărişul luxuriant crescut pe marginea unei denivelări pline de ciuboțica cucului şi măcriş iepuresc. Poate că-l pîndeşte un singur om, poate că-l pîndesc doi, trei sau patru, poate că-l pîndeşte însuşi „Şarpele”, oricum, situația este stupidă. Nişte borfaşi de o categorie specială, hotărîți să-şi vîndă pielea la prețul cel mai ridicat şi el tupilat iepureşte, ditamai colonelul, în țara lui, în lumea lui, în pămîntul lui – absurd. Îşi trage

automatul special, cu țeava scurtă în poziția convenabilă... De sub stupină „Şarpele” îi vede omoplații mişcîndu-se sub combinezonul de zibor. Pata de ulei de pe cracul drept. Îl poate împuşca exact între omoplați, probabil frîngîndu-i şira spinării, băiatul are reflexele excelente pentru că l-a descoperit pe Feodor înainte de a-l descoperi el însuşi. Ori poate a mirosit-o pe Dolly. Este imposibil ca un mascul să n-o adulmece pe Dolly, primăvara. Dacă se mişcă, mein Gott, îl descoperă celălalt, pentru că, în dreapta lui, în vegetația de pe taluz se tîrăşte cineva pe brînci, nu prea îndemînatic – are în față groapa cu urzici, deci va trebui să ocolească pe dreapta, spre rulotă, deci două minute de răgaz, el ştie însă cu exactitate că totul se va sfîrşi pentru unii în următoarele 30 de secunde – craniul de dolicocefal i se lasă pe umărul drept, pielea pergamentoasă, brăzdată de riduri adînci, cu pungi sub orbite, înregistrează un tremur, ca şi cînd, independent de armătura ei osoasă ar fi străbătută de curenți electrici şi ochii cenuşii, cu un astigmatism pronunțat urmăresc cătarea pistolului cu surdină care se plimbă dincolo de omoplații intrusului, pe buza denivelării invadate de ciuboțioa cucului şi măcriş iepuresc. Aici, într-un şanț vechi de scurgere plin de bălării mustinde, nămol fierbinte şi mormoloci, contesa Ana Maria de Kisköre echipată cu scafandrul autonom, cu labele de rață puse, aşteaptă să-i facă semn Feodor. Îşi ține mîna dreaptă întinsă şi cătarea pistolului pe umărul stîng al urmăritorului, singurul descoperit după afurisita aceea de salcie.

Va fi foarte greu să se vadă cu Feodor în blestematul ăsta de rîu tulbure şi mîlos. Feodor stă nemişcat în

papură, admirabil stăpîn pe nervii lui, cu masca vîrîtă sub apă (ea o ține în iarbă) să nu strălucească, stă în apă pînă la gît, vopsit cu nămol pe obraz, a reuşit să-şi pună cagula şi acum pare una cu malul, cu apa, cu stuful... Feodor este cu zeci de mile mai aproape de Noua Zeelandă, de ferma lor, în care cresc rațe japoneze, pentru că stă în apă pînă la gît şi nu trebuie decît să-şi pună masca, să apuce muştiucul între buze şi să dispară în rîul ăsta nămolos, care nu-l va trăda, dar ea?... Ea are încă cincisprezece paşi de mîl fierbinte, prin şanțul cu apa clocită şi cînd se duceau cu caleaşca cu şase cai la Tiszafüret, la aniversarea generalului, contele îmbrăca dolmanul, îşi încingea eşarfa şi sabia, îşi punea pintenii, pentru că generalul era de mult senil şi nu vorbea decît de vremea imperiului, de balurile de la curte, îi tremurau barbetele gen „Maximilian împăratul Mexicului” (de fapt îl imita pe Kaiser) şi nu ştie dacă în Noua Zeelandă cresc canguri, adoră cangurii, are să facă desigur şi o crescătorie de canguri – omul în salopetă se ridică brusc şi vine în pas viu drept spre ea, are trăsături energice, obrazul măsliniu şi vîntul îi răscoleşte părul negru, ondulat vag... Zgomotul surd, sec al pistolului, a tras ea, a tras Feodor, au tras amîndoi – bărbatul cu obraz măsliniu se prăbuşeşte – i se pare c-a spus „drace” şi-n clipa cînd se ridică, pentru că-l vede pe Feodor cu o pată roşie în frunte, în clipa aceea cerul se roteşte amețitor şi contesa Ana Maria de Kisküre se mototoleşte în şanțul cu mormoloci, apă fierbinte şi mîl...

2.

Coechipierul se lansează în secunda următoare celor dintîi împuşcături seci, voalate, ceva de creangă ruptă. Reține în coada ochiului drept o umbră topinduse în lăstăriş, descarcă o rafală aproximativă, iese după stupină şi strigă: — Atenție!

Se lungeşte la pămînt, înainte ca glonțul să fi pornit din țeava pe care-o bănuie acum sub buza digului. Glonțul ciupeşte stuful. Se-nfundă-n mîl.

— Ştefane!

— La dracu!... M-au găurit binişor, spune Pilotul...

Zace într-o rînă, în buza denivelării acoperite de vegetație luxuriantă. Coechipierul vede totul: omul prăbuşit pe luciul apei, prăbuşit ciudat, pe spate, cu capul plutind parcă şi picioarele ancorate, cu fața plină de mîl aproape uscat şi sînge peste care bîzîie muşte verzi, femeia mototolită în şanț, cu picioarele impudic goale, cu labele de rață şi scafandrul prins pe spate, cu halatul verde, spongios, de baie adunat sub ea şi Pilotul care-ncearcă să se ridice într-un genunchi, privindu-l mirat şi boscorodind ceva, ca apoi să se prăbuşească cu fața-n iarba grasă...

„Şarpele” se prelinge din trunchi de salcie în trunchi de salcie. „Totul pentru tot” îşi spune şi nu-şi poate stăpîni satisfacția sălbatică – i-a plătit lui Feodor toate umilințele la care l-a supus de cinci ani de cînd i l-a repartizat Patronul. Nu aşa voia să-şi achite polițele. E idiot să le achiți aşa, fără ca el să ştie că i le achiți, asta nu dă nici o satisfacție, asta nu poate fi o răzbunare. Răzbunarea presupune participarea conştientă a părților,

zdrobirea morală a duşmanului, zdrobire lentă, prelungită din spirit în carne. El cunoaşte asta şi l-ar fi vrut pe Feodor zdrobit altfel. Întîi de toate în sexul acela cu care l-a handicapat, cu care-a robit-o pe Dolly, cu care i-a otrăvit toate nopțile şi zilele, cu care l-a înjosit – atenție, ăsta e canalie veche, ăsta care iese din rulotă şi dispare fulgerător acolo unde prostănacul celălalt trage în gol – alarma s-a dat, totul nu depinde decît de el, aude tropotele, paşii grei, soldățeşti, poate sînt încă la o sută de metri, poate sînt mai departe, el îi aude, tipul a dispărut pe stînga, acolo nu mişcă nimic, deci stă la pîndă şi el trebuie s-ajungă oricum la rulotă, ia un pumn de țărînă şi-l aruncă în stînga lui – aha, tipul are nervi tari, e cîine bătrîn, nu face nimic, scoate miriapodul mecanic pe şenile duble, un fel de carapace solzoasă, apasă contactul şi-i dă drumul între sălcii. Miriapodul înaintează gîfîind, emite nişte gemete şi iar înaintează, în vreme ce el se prelinge tîrîş spre rulota în care, sub pulberea verzuie, sonoră, plină de dangăte, stă senin şi impasibil Eduardo. Mai are trei metri. Mai are doi metri... Salt.

— Haide, mein Herr, spune cineva într-o germană impecabilă... Sus mîinile!

„Şarpele” înlemneşte în pragul rulotei...

— Aruncă pistolul. Mîinile sus!

Cîinele bătrîn nu e prost de loc. Aruncă pistolul. Sentoarce încet. Omul stă la cîțiva paşi. Duce la gură ceva care seamănă c-o siflee de şef de echipaj.

— Ei, domnul meu!... Mă mai cunoşti, întreabă omul în combinezon de zbor şi-i arată cicatricea oribilă de la gît.

„Şarpele” l-a văzut pe Eduardo acolo în lumina verzuie, a aspirat adînc mirosul dulceag de mort, rîde, pielea pergamentoasă îi foşneşte straniu şi foarte vizibil sparge ceva între dinți.

Înainte ca X să facă un pas, „Şarpele” se răsuceşte în jurul lui însuşi. Cade în interiorul rulotei. Stuful, lăstărişurile, creasta digului se-însufleţesc. Tropote. Ordine:

— Caută Rex!

— Caută Diana!

— Tovarăşe colonel!

Un strigăt:

— Brancarda! Pas alergător, brancarda!...

— Să vină doctorul, ordonă colonelul X... Căpitanul Rădulescu... Cere avionul sanitar.

— Nu este nevoie, spune Coechipierul. Îl duc eu cu prăfuitorul.

— Exclus, spune medicul... Nu poate fi transportat decît întins...

— Continuați scotocirea, ordonă colonelul X... Culcaaat...

Urlă cît îl țin bojocii.

— Culcaaat!

Dă semnalul de alarmă cu fluierul. Se trînteşte la pămînt.

În interiorul rulotei pîlpîie un bec minuscul, roşu. Explozie.

Puternică. Coechipierul se trînteşte peste brancardă. Pilotul geme. Suflu fierbinte. Crengi smulse. Bucăți de lemn, de-a valma cu frunze, cu tăblărie torsionată, un crater roşu violet, încă o detunătură, zgomotul fierăriei

căzînd la pămînt.

— Brancardier!

— Brancardier!

În locul stupinei rulante, golul. Sălcii desfrunzite. Crengi rupte. Iarbă calcinată. Miros de explozie.

— Brancardier!

3.

Trei răniți pe brancarde, alături de Pilot, sub salcia pletoasă prin care trece fluidă lumina. Ordine. Se reface lanțul de pistolari şi scotocitori. Colonelul X supraveghează manevra. Patru soldați aduc trupul femeii şi al bărbatului. Colonelul X vede punctul de impact al gloanțelor. Cunoaşte arma. Ştie exact ce s-a-ntîmplat. Ordonă ca trupurile să fie acoperite cu foi de cort. Cineva îl numeşte pe caporalul Stejar Ion să intre de santinelă. Colonelul X îşi şterge cu mîneca, obrazul leoarcă.

A lucrat prost. Trebuia să ştie că stația pirat este minată. Că nici un serviciu de spionaj nu este dispus să-şi predea tehnica în mod festiv şi cu discursul de rigoare... Trebuia izolată... Trebuia... Dar cum?... Dacă-l împuşca în abdomen, probabil nu mai avea forța să spargă fiola cu cianură, ori cu ce dracu o fi fost, c-a căzut fulgerat... El era va să zică... După 25 de ani...

Colonelul X urcă treptele rulotei, sleit. Sleit de moarte... El i-a luat deci interogatoriul, cel dintîi interogatoriu, înainte de a-l zvîrli la Barnau. Craniul acela enorm, pergamentos, buzele subțiri, caninii galbeni de hienă şi mîinile, mîinile fine, uşor tremurătoare,

specialiste în anatomia durerii umane, mîinile care nu i-au iertat nimic din ce-avea viu în trup, în vreme ce monstrul vorbea despre cărțile de tortură ale marilor maeştri ai Inchiziției, cita copios nume, vorbea lejer despre aparatura aceea de zdrobit oase, atît de rudimentară, dar atît de eficace, era încă februarie, mersese pe jos ultimii 200 de kilometri, austriecii îl adăpostiseră cu un fel de zel egoist – 25 de ani, o veşnicie, intră în rulotă şi rămîne stupefiat pentru că în loc de doi morți, nu-ntîlneşte decît mortul din patul pliant, pe Jacoppo Torricelli – zis Eduardo, comandant de „fascie", condamnat la moarte de Tribunalul Cămăşilor Negre din Bari pentru vînzarea secretului (vînduse cîtorva notabili din Bari ştirea că vor fi arestați) – hei doctore, la mine, strigă, iese în pragul rulotei şi cheamă sergentul cu cîinele Rex, în timp ce doctorul intrigat îi spune că individul n-a avut puls şi că are în buzunar fiola cu lichidul scurs pe maxilarul inferior, care după toate aparențele este o otravă cianurică.

— Dă-o-n mă-sa de „cianurică", doctore, mîrîie colonelul X... Mortul dumitale a făcut picioare. Ți-o garantez, mai zdravene decît toate picioarele plutonului de scotocitori.

Rex adulmecă în rulată. Scheaună. Trage la lesă. Iese pe o uşă laterală. Aleargă la malul rîului... Tufe rupte. Un soldat fruntaş horcăind. Stă într-o rînă, are un cuțit înfipt în umărul drept şi-alături, cu capul în apă, cu scafandrul autonom în spate, chircit neverosimil „Şarpele"...

— Să trăiți tovarăşe colonel, sînt soldatul fruntaş Timotei C. Alexandru, raportez...

Colonelul X îngenunche lîngă soldatul fruntaş Timotei C. Alexandru şi-i sărută fruntea, patern.

4.

Bondarul execută viraje strînse. Îşi lărgeşte gama, trece la viraje în urcare, picate, din ce în ce mai strînse, mai îndîrjite şi mai sonore. Aterizează brusc pe margareta mare de luncă. Margareta se leagănă uşor. De sub trenul de aterizare al bondarului, prevăzut cu perişori, se desprinde un nor galben miniatural, de polen. El însuşi, bondarul, are dungi galbene pe fuzelaj, ca un avion de luptă cu însemnele comandantului. Cei din divizia „Siegfried" îşi trăgeau asemenea dungi galbene pe fuzelaj – ori roşii, ori albe – mai curînd albe şi furnicile trec în şiruri compacte cu dublu flux – stă pe brancardă aşezat pe dreapta, glonțul i-a intrat undeva în umărul stîng, femeia l-a lovit în umărul stîng şi celălalt în picior, este de neînchipuit ce proşti trăgători – iarba miroase a umed, pe sub brancardă trec şuşotind adieri înmiresmate şi dacă închide ochii, dacă respiră profund, atunci o aude pe Uța, avea ochi negrii, strălucitori, sînul zvelt, cu carnea bătută, sîn de căpriță; – auzi tu Ştefane, nu aşa, închige ochii... aşa... ia să-mi spui tu mie, numa după miros: ... — Busuioc! — Ba! Coada şoricelului!... — Ba! — Spata cerbului! — Ba!... Stai blînd, că n-ai ghîşit...

— Dacă ghicesc, mă săruți?... — Au, şe fişor eşti tu! îi cuprindea mijlocul subțirel, mlădiu sub brîu, o frîngea în fîn, trecea Bîrzava pe la căpătîiul lor susurînd, Uța-nchidea ochii, genele ei îi gîdilau buzele, zumzăiau paşnic

albinele, treceau fluturi, pămîntul dospit răsufla tihnit şi buzele Uței erau amărui, amărui...

Se bucură în secret de oboseala, de sfîrşeala care-i anihilează trupul. Dacă n-ar fi gustul sărat al sîngelui în gură, probabil i-a atins vîrful plămînului – gîndeşte asta într-o detaşare totală, ca şi cînd ar fi vorba de ceva îndepărtat şi străin, aşa cum totul este foarte îndepărtat, glisat în estompă, în afara lui, în afara senzațiilor lui; într-o lume dincolo de senzații, se dau ordine, vede o pereche de cizme, aude nişte gemete, ba îl aude şi pe Şurub care-i spune că în zece minute avionul sanitar e aici – asta nu-l interesează cîtuşi de puțin, să fie sănătos cu avion sanitar cu tot, au să-l smulgă din iarba fremătătoare, o vede pînă la rădăcină, fir cu fir, vede firuşca şi ghizdeiul, vede garofița suavă pe care se leagănă o gărgăriță în cuirasa ei roşie, formidabila Armada a furnicilor – parc-ar fi sclavii la piramide – ar vrea să urmărească asociația şi se gîndeşte la Fabre – cum poți să vezi tot ce-a văzut şi-nțeles Fabre de la 30.000 şi peste 2.500 pe oră, poate era o înțeleaptă Uța în simplitatea ei — aista-i firuşcă învățatule şi înşcolatule — da asta ce-i Uțo?... Uța se nroşea gotcă, îi frigeau obrajii şi-l bătea cu pumnii în piept... — Aha, nu ştii, te-am prins zmeoaico...

— Cotu, m-ai prins, îi ruşinea fetii, aia-i dacă vrei tu să ştii...

Se răsuceşte uşor...

— Tovarăşe colonel...

Apare un sanitar subțirel şi-nspăimîntat...

— Vezi-ți de răniți băiatule... Vreau să mă uit la nori...

— Cum ordonați...

Norii sînt la datorie – adică nişte cumuluşi de timp frumos, gogoloaie pufoase, lînoase, alb sidefii în cerul albastru şi dulce, albastru spre azuriu – probabil Patricia Şerbu a ieşit la „peisaj” i-a lăsat doar maşina – şi-a instalat şevaletul, cutia de culori, şi-a pus marama străvezie cumpărată de la Rucăr, pozează mereu față de sine însăşi – că pozează față de alții – toți pozăm într-un fel, dar să te minți pe tine însuți, Doamne ce enormitate – uite un fir de creţuşcă, trece peste el boarea de vînt şi-l leagănă şi-l alintă şi aici, sub brancardă există un univers de explorat. Ioana... Foarte zveltă şi energică şi cu părul negru strălucitor, trece dincolo şi-i spune că s-a plictisit de moarte în laborator, rîde, îşi scoate rochia cu un gest ferm, toate gesturile Ioanei sînt ferme, exacte, traduc precis o intenție, el îi vede umerii şocolatii, arămii, arşi de soare, îmbracă ciupagul şi poalele şi cotrînța, iese desculță în „grădini”, ține-o garoafă între dinții albi, strălucitori şi-l întreabă: – audzi tu Ştefane, o asta-i barba caprii, ovăscior o fi, ori obsigă?... Să te văd înşcolatule, tu!... El rîde, îi strînge mijlocul subțire, îi simte sînii zbătîndu-i-se, îi striveşte cu pieptul, îi muşcă buzele, buzele amărui de fată mare şi trece peste ei o adiere îmbălsămată, salcia îşi leagănă cosița verde şi norii, călătorii, acolo-n cerul străveziu...

5.

Căpitanul Gruescu probabil i-a comunicat Valentinei...

N-avea nici un rost să se ducă el. N-ar fi putut suporta. Valentina e prea fotogenică. Poate e sinceră şi-n

cazul ăsta, n-ar fi putut suporta de loc. Ştia. Trebuia... Trebuia ca „Şarpele” să sfîrşească aici şi aşa... N-are nici un rost, la ce s-o vadă pe „mascată”, Şurub are perversități „medico-legale”, parcă l-a chemat poarta, asta-i bună, de ce dracu se moşmondeşte atîta pilotul ăla de la sanitară, piloții ăştia civili parc-ar zbura în contul veşniciei, atîta vreme au... Telefonul.

— Să trăiți tovarăşe locotenent-colonel, permiteți-mi...

— Scurt băiatule.

— Vă aşteaptă sora dumneavoastră la poartă...

— Spune-i duduii că n-am mici o soră, plutonier... înțeles?!

— Cum ordonați, tovarăşe locotenent-colonel...

— Ioana?... La dracu. Vin imediat...

Navigatorul iese-n vîntul de aprilie, şăgalnic. I-a atins vîrful plămînului... şi pulpa... Pulpa ca pulpa... Dar vîrful asta al plămînului... Ce-au să spună medicii? Barocamerele ? Baremurile minimale? Vîntul trece prin plopi, susurînd. Decolează celula maiorului Tache. Motoarele sparg cerul în bucăți. Tot cerul cade-n bucăți sonore peste plopi... Ioana. Ioana acolo la barieră, dincolo de bariera care-nchide aleea dintre plopi, Ioana înaltă, în taiorul ei verde, cu mîna streaşină şi-n cer, pe verticală, spre soare, cele două siluete strălucitoare, argintii, absorbite de înălțime pînă cînd nu mai rămîn decît dîrele de condensare, două trene de mătase albă, pură şi feciorelnică.

— Mi-a fost atît de dor de soare, spune Ioana şi-i apucă brațul cu o nervozitate vizibilă.

— Ştefan e rănit... Un glonț i-a perforat vîrful plămînului. Altul l-a lovit în pulpă... în douăzeci de minute

avionul sanitar e aici...

— Am ştiut, şopteşte Ioana şi Navigatorul o simte lăsîndu-se greu pe brațul lui.

★

— Nuuuu!... Nici un cuvînt!... Nuuuu!

— Dar, doamnă...

— Nuuuu!... Pleacă. Afară!... Cu toții... Cu avioanele voastre criminale... Ştiu asta! Auzi ! Ştiu! Cunosc asta... Cunosc asta! Afară !... Ştiu! Am văzut. Am înțeles! Du-te!... Cobe! Pleacă !

Căpitanul iese de-a-ndăratelea. Valentina se repede la el. Îi face vînt pe uşă. Ştia. Era în carnea ei. Era în nervii ei. În nopțile ei de nesomn. În halucinațiile ei. Era acolo, galben, între lumînări, cusut în sacul îmbibat de formol, în biserica aceea afumată, cu sfinți mirosind a tămîie, cu lumina resorbindu-se în lemnul cenuşiu al icoanelor – totdeauna i-a fost frică de asta – carnea ei este prea tînără să suporte apropierea morții – moartea, ce oroare... îşi strînge capotul la piept. Îi e frig. Trece din vestibul în camera ei. Totul era de-o prospețime juvenilă, adolescentină – ah cît aşteptase ziua asta de primăvară, cît şi-o dorise pentru lumina ei pură, de unde i-a cumpărat el serviciul de toaletă, ce ideee, chiar astăzi să i se-ntîmple, n-are nici o vină, ea n-are nici o vină, l-a prevenit de sute şi mii de ori – îşi trece degetele prin păr, nu vede decît vag conturul pereților, al mobilelor, se repede în debara, smulge pe rînd toate geamantanele din raftul lor, deschide dulapul, sertarele, aruncă în geamantane de-a valma rochiile, blana, lenjeria, aleargă din cameră-n cameră, nu, nimeni n-are dreptul s-o oblige

la asta, nu mai poate suporta încă o dată asta, se opreşte în fața oglinzii, se examinează atent, lacom, îşi ridică părul din ochi apoi cere la telefon, cu glas ferm să i se spună la cît pleacă primul accelerat, ori rapid de Bucureşti.

— Peste 48 de minute, doamnă... 48 de minute?! O veşnicie...

Comandă un taxi... Scoate totul din geamantane. Reînopachetează totul, calm, energic, pliurile rochiilor, ale fustelor de tergal, uitase umeraşele, se concentrează numai asupra mîinilor, se-mbracă într-un taior albastru, simplu, cu linia zveltă şi rămîne cu mîinile încrucişate la piept în fața pînzei intitulate „Abstracțiuni în Fa major". Se gîndeşte că şi-a neglijat de ani de zile mama şi că bătrîna doamnă are să se bucure de prezența ei, îi datorează mamei această prezență şi că acolo, în oraşul acela moldovenesc, uşor prăfuit, are să termine „Abstracțiuni în Fa major", punînd tonuri sumbre, cum sumbră şi disperată este ea acum... Doamne! Doamne ! Asta nu i se mai poate cere încă o dată. Simte în nări mirosul de spermanțet şi tămîie, atît de violent, încît aproape că leşină. Se tîrăşte la frigider... Sucul de portocale... Lui i-a plăcut întotdeauna să bea un suc de portocale, rece, după ce-a coborît pe pămînt din maşina ucigaşă... Bea lacom, din sticlă. Sucul are gust de fiere.

Dintr-odată toate raporturile ei cu interiorul acesta se modifică. Atît de brusc şi de surprinzător încît strigă. Strigă de cîteva ori: — Ştefane!... Iubitule!... Nu-i răspunde nimeni.

Aude singurătatea curgînd cenuşie din pereți. Totul îi este străin aici. Totul este rece, duşmănos. Nici o urmă de

intimitate. Nimic al ei. Un apartament de hotel înainte ca pasagerul să-şi închidă ultima valiză, în timp ce femeia de serviciu începe să desfăşeze pernele... Aproape că-i este frică. Pe urmă aude femeile celorlalți. Unele îşi cheamă copiii din curte... Ori vorbesc tare, de la balcon, la balcon. Maioreasa de deasupra, profesoara aceea cu ochelari, îşi stropeşte florile. Probabil are ore după masă. De rest vor avea grijă ceilalți. Ei ştiu asta... Ei pot suporta asta. Mai tîrziu, au s-o cheme. Atunci are să vadă. Dacă va mai avea curaj să se-ntoarcă aici. Taxiul... Răsuflă uşurată... închide fereastra. În clipa cînd răsuceşte zăvorul, zgomotul unui motor. Un motor altfel decît huruitul infernal care-a terorizat-o ani de zile, un motor care-o înspăimîntă infinit mai mult, pentru că ştie, ori simte, ori intuieşte, îl aduce pe el, sfîrtecat, cu carnea maceratã, plină de pămînt — Doamne, şopteşte, ajută-mă să nu leşin pînă jos... — Ia toate astea, îi spune şoferului şi-i dă o bancnotă de 25, trece în baie, strînge robinetele, verifică gazul la bucătărie, trage colțul unei perdele, încuie şi aşază cheia la locul ei, apoi se precipită pe scări, albă, cu nările fremătînd, lacomă de lumina albastră de-afară, lacomă de ea însăşi, lacomă de ceva nedefinit şi inexplicabil, stăpînindu-şi hohotele de plîns, timorată de sentimentul de eliberare care-o inundă tiranic, pînă la țipăt.

6.

... Acolo-n cerul străveziu, de ce gîndeşte despre cer ca despre altcineva, ori de ce gîndeşte cerul ca pe altceva

decît el însuşi? Avionul sanitar lunecă sub cer, pentru că cerul este deasupra, mult deasupra, acolo de unde încep să se bănuiască conturele continentelor, ori curbura planetei, ori viața constelațiilor, cerul este acolo unde încerci să gîndeşti la viața altor sisteme, el a năzuit (spre locul acela din cer în care condiția speciei întîlneşte uluitoarea ei devenire cosmică, locul acela de unde părăseşti milioane de ani – ce fabulos gînd – cad de pe tine milioanele de ani, cad fărîmițîndu-se într-un pumn de țărînă pe care „atmozeele”... ce cuvînt straniu şi plin de poezie, atmozee, marile vînturi ale înălțimilor, aşa le botezase Niki, profesorul lor de fizică din „S.O.Av.”..., pe care atmozeele îl pulverizează şi tu rămîi pur, o idee luminiscentă spre transcendent, un om căruia inteligența speciei i-a adăugat un supliment de organe mecanice, dictîndu-i adaptări la un univers încă necunoscut, acolo, în locul acela din cer, dincolo de legile magnetice ale Planetei, locul unde se-ntîmplă metamorfozele... Locul acela mirific de pe Lună, ori de pe Marte, ori de pe orbita lui Venus, ori printr-un salt temerar, dincolo, în lumea fabuloasă a planetelor gigant, mirificul Saturn, cu cele trei inele meteoritice şi dincolo de el, ce?... Ce alte manifestări ale geniului, ale materiei inteligente, ce alte societăți şi istorii? Idiotul acela de „Şarpe” cu puşcociul lui stupid şi-aici, deasupra avionului sanitar, cerul imens, cu pragurile lui care trecute vor purifica specia, făcînd-o să lepede stupiditatea tuturor dogmatismelor, tuturor autoîngrădirilor, tuturor meschinăriilor generate de apartenențele şovine ale delimitărilor. Vor rămîne Oamenii şi dincolo de ei, ori în fața lor. Universul...

— Vă este rău, tovarăşe colonel?

— Pe dracu, doctore!... Ce zici de cerul ăsta?

— Vă rog nu vorbiți... Plămînul...

— Se repară?

— Categoric.

Categoric... Ce cuvînt stupid. Doctorul este tînăr, un căpitan tînăr, blond, uşor miop, a văzut sînge pentru întîia oară şi nu-nțelege că el, Pilotul, năzuise spre unul din pragurile acelea înalte, de conştiință a speciei, doctorul blond, uşor miop, căruia evident, zborul nu-i face bine, are o spuză de sudoare măruntă pe buza de sus, doctorul gîndeşte totul în limitele profesiei lui, îi ia pulsul, îi şterge fruntea...

— Vă doare tovarăşe colonel?

— Cerul mă doare, doctore!... Mai precis, nu cerul. Faptul că n-am ieşit dincolo de gravitație... Adică faptul că n-am atins zona de trecere de la Hommo sapiens, la Hommo cosmicus inferior. Înțelegi?

— Da! Hm ! Vă înțeleg foarte bine... Permiteți-mi să va fac o injecție...

— Un calmant?

— Da!

— N-ai vrea să ți-l autoadministrezi?... Cum îți place zborul?

— Clătinările astea... Căderile astea...

— Curenți verticali. Ascendențe. Descendențe. Încălzirea inegală a solului. Acolo sus, dincolo de atmozee, totul este de-o puritate sublimă... Te-ai gîndit vreodată ce se-ntîmplă cu omul ieşit de sub teroarea pămîntului, în lumea inefabila a radiațiilor cosmice?

— Tovarăşe colonel vă interzic să mai vorbiți... Poftim... Sînge...

7.

Hotărît, tînărul este lipsit de umor... Vede ceafa pilotului sanitar, netunsă şi dincolo de parbriz, trei berze... Rotesc lin, cu aripile întinse, uşor curbate după bordul de atac. Au întîlnit o ascendență puternică acolo, sigur, deasupra un cumulus. Cu tendințe de cumulus castelatus şi berzele sub el, în plin soare. Senzație delicioasă de alunecare în gol, de desprindere, ca şi cînd trupul s-a uitat pe sine, s-a abandonat unei alte stări, de imaterialitate şi rarefiere... Stare necunoscută. Şocantă. Ca şi cînd întreaga lui viață s-ar fi condensat în prezent la presiuni inimaginabile. Ca şi cînd o forță lăuntrică, inexplicabilă ar fi reuşit un travaliu de sinteză absolută, extrăgînd din noianul acela de zile, de întîmplări, de răgazuri superficiale, un eu purificat, lui însuşi străin...

— Doctore!

— Tovarăşe colonel.

— Sînt douăsprezece piulițe pe speteaza scaunului ăsta?

Căpitanul medic numără piulițele.

— Douăsprezece, tovarăşe colonel.

— Mulțumesc.

Deci, n-are febră. Nu mai aiurează. Da! A ajuns! A ajuns pragul acela peste care se-ntîmplă metamorfozele. Toate lucrurile, toate întrebările sînt de-o uimitoare limpezime. Probabil şi-a depăşit mereu condiția şi fiecare depăşire a operat mutații în zonele pe care el n-a avut vreme să şi le cunoască. Aventura lui spre Zenit îşi

schimbă sensul. Sau şi-a schimbat sensul, începe, sau a-nceput o altă aventură. Spre Nadir. Are vîrsta primului antropoid care se legăna pe coadă în pădurile luxuriante de ferigi din valea Cernei. De fapt a vrut să cunoască prin simțuri, prin trup, ceea ce nu se poate cunoaşte decît cu spiritul: propriul lui univers. S-a luptat în război, ori aici, în carlingă, să şi-l proiecteze în acțiune. Să şi-l deseneze în acțiune. Şi iată că acum, înfrînt fizic, este mai aproape de el însuşi ca niciodată. Acum este abia el însuşi. Despuiat de dorință, de tentația senzorială, eliberat de povara zdrobitoare a acțiunilor infinite, de acest eu suprapus, exploatator, lacom şi mărunt, mereu la nivelul fiziologiei, al habitudinilor unei specii lucrative, al comodităților, al rutinei, ah, natura lui intimă este alta, cu desăvîrşire alta... închide ochii.

— Tovarăşe colonel!... Tovarăşe colonel!

— Ține-ți firea, căpitane... La dracu... Nu mor dintr-un nenorocit de glonț tras aiurea...

Îi zîmbeşte bietului medic, care-l priveşte puțin cruciş şi-i şterge spuma de sînge ivită pe buze. Apoi se lasă pradă acestui nou fel de a fi, un flux albastru strălucitor, muzical, de-o serenitate perfectă, de-un echilibru rotitor, imense spiraloide albastre în care el coexistă fără să fie totuşi colonelul aviator Ştefan Theodorescu, sau numai colonelul Ştefan Theodorescu.

Un cineva necunoscut care-a experimentat cîteva atribute umane, poate temeritatea, poate cinstea, care s-a autoproiectat spre cerurile acelea cu plafon dincolo de gravitație, uitînd că cerul este în el... – ce uituc am fost doctore, formidabil de uituc... a uitat că cerul este în el şi-acum, dintr-o dată şi-a adus aminte de acest adevăr

atît de simplu, în fața căruia are totuşi, paradoxal, sentimentul uluitor al fabulosului. Va trebui să iasă din carlinga lui 351. Să-şi descifreze această nouă modalitate. Poate în ani. Poate în restul vieții. Poate în cîteva vieți. Probabil n-are aceste cîteva vieți la-ndemînă. Dar poate că va găsi o modalitate de a le avea. O modalitate de a se multiplica pe sine... Pe sine... în definitiv cine sînt?

— Doctore!

— Sînt aici tovarăşe colonel.

— Cine sînt?... Doctore, dumneata ştii cine sînt?

Căpitanul medic îşi investighează rapid cunoştințele... O amnezie? Un traumatism care să conducă la asta?... Pulsul? Uşor slăbit, dar absolut normal... Tresare speriat. Colonelul ăsta afurisit îşi bate joc de el.

— Dă-l dracului de puls, bebeluş!... Ce se vede în babord? în babord am spus. O fabrică, nu?

— Da, tovarăşe colonel.

— Fabrica de amidon. N-o miroşi?!... Pregăteşte-te pentru aterizare...

— Am înțeles, tovarăşe colonel.

— Asta-i bebeluş... Că n-ai înțeles nimic... Ai să-nțelegi mai tîrziu.

★

Poate are să-nțeleagă. Poate n-are să-nțeleagă. Îl priveşte... Cine sînt, se-ntreabă colonelul aviator, vede deasupra cerul de-o inefabilă culoare albastră, legănatul fluid al avionului sanitar îi creează o totală stare de detaşare în care urmăreşte atent manevrele de aterizare ale pilotului sanitar, le urmăreşte dintr-o perspectivă

trecută, le urmăreşte celălalt, acela de odinioară, aparținînd de pe acum trecutului. Cu fiecare metru de înălțime pierdut, celălalt se estompează în uitare. Îşi pierde reflexele. Uită această pantă invizibilă pe care cobora mereu şi mereu din vecinătatea zeilor. Dar zeii, se vede, nu vor să-l uite pe acela, ori pe el acesta, pentru că deschid în calea coborîrii alunecate şi lungi o lume de sunete miraculoase, de culori, melodii, un univers necunoscut şi albastru, acum uşor de manşă, pilotul sanitar îşi cunoaşte meseria, el deschide ochii, vede orizontul restabilindu-şi drepturile şi, ca-ntotdeauna anticipă cu o miime de secundă aterizajul... C-o miime de secundă contactul mîngîietor al pneurilor pe pista scăldată în soare. În valuri albastre de lumină translucidă. Şi alături, iarba strălucitoare în clorofila parcă festivă, unduind sub boarea suprasaturată de miresmele cîmpurilor. Şi vîntul foşnind în nuc, acolo sus, unde lumina se îngroaşă şi se face verde.

BRAŞOV
Octombrie 1967 – aprilie 1968,

CUPRINS

CARTEA ÎNTÎI 4
INTERCEPTAREA 4
ATERIZAREA 5
CAPITOLUL ÎNTÎI 5
CAPITOLUL DOI 17
CAPITOLUL TREI 36
ZBORUL 54
CAPITOLUL ÎNTÎI 54
CAPITOLUL DOI 74
CAPITOLUL TREI 102
DECOLAREA 115
CAPITOLUL ÎNTÎI 115
CAPITOLUL DOI 144
CAPITOLUL TREI 195
CARTEA A DOUA 230
MISIUNE DE SACRIFICIU 230
ALBATROSUL 231
DECOLAREA 292
ZBORUL 331
ATERIZAREA 375
CARTEA A TREIA 418
APROAPE DE ZEI 418
DECOLAREA 419
ZBORUL 444
ATERIZAREA 469

RADU THEODORU

aproape de zei